Trāſla.gre.lxx.cū inter.lati.

in furore vltionē & icrepationē in flāma i-
ἐν θυμῶ ἐκδίκησιν καὶ ἀποσκορακισμὸν ἐν φλογὶ πυ-
gnis.in eñi igne dñi iudicabit oīs terra: & in
ρός. ἐν γὰρ τῶ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῆ
gladio illi⁹ vniuerſa caro. multi vulnerati eſt
ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ. πολλοὶ τραυματίαι ἔσον
a dño: ſctificati & purificati in
ται ὑπὸ κυρίου, οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ καθαιρόμενοι εἰς τοὺς
hortis & in liminib⁹: comedētes carnē porcinā &
κήπους καὶ ἐν τοῖς προθύροις, ἔσθοντες κρέας ὕϊον καὶ
abominationes & murē: ſimul cōſumen-
τὰ βδελύγματα καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσον
tur: dixit dñs. & ego opa eoꝝ & cogitatio
ται, εἶπεν κύριος. κἀγὼ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὸν λογισ
nē eoꝝ ſcio: & ego venio cōgregare
μὸν αὐτῶν ἐπίσαμαι, καὶ ἐγὼ ἔρχομαι συναγαγεῖν
oēs gētes & linguas. & veniēt & vide
πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας. καὶ ἥξουσι καὶ ὄψον
būt gliam meā: & dimittā ſup eos ſignū.
ται τὴν δόξαν μου, καὶ καταλείψω ἐπ᾽αὐτῶν σημεῖον.
& emittā ex eis ſaluatos in gētes thar
καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη θαρ-
ſis & phud & lud & moſoch & thobel &
σεῖς καὶ φοὺδ καὶ λοὺδ καὶ μοσὸχ καὶ θοβὲλ καὶ
in greciā & in iſulas lōge: q̄ nō
εἰς τὴν ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς νήσους τὰς πόρρω, οἳ οὐκ
audierūt meū nomē: neq̧ viderūt gliam meā.
ἀκηκόασί μου τὸ ὄνομα, οὔτε ἑωράκασι τὴν δόξαν μου.
& ānūciabūt gliam meā in gētib⁹: &
καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ
adducēt fratres vr̄os de cūctis gētib⁹: do-
ἄξουσι τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, δῶ
nū dño cū equis & rhedis in currib⁹
ρον κυρίω μεθ᾽ἵππων καὶ ἁρμάτων ἐν λαμπήναις ἡ-
muloꝝ cū vmbraculis in ſanctā ciuitatē hieruſa
μιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ἱερουσα-
lem. & dixit dñs: quomō ſi offerāt filii
λήμ. καὶ εἶπεν κύριος, ὡς ἂν ἐνέγκαισαν οἱ υἱοὶ τοῦ
iſrael victimas ſuas mihi cū pſalmis in
ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν
domū dñi: & ex eis ſumā mihi ſacerdotes &
οἶκον κυρίου, καὶ ἀπ᾽αὐτῶν λήψομαι ἐμοὶ ἱερεῖς καὶ
leuitas dixit dñs. ſicut eñi celū nouū
λευίτας εἶπε κύριος. ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς
& terra noua: q̄ ego facio pmanere i cōſpectu meo di
καὶ ἡ γῆ καινή, ἃ ἐγὼ ποιῶ μένειν ἐνώπιόν μου λέ
cit dñs: ſic ſtabit ſemen vr̄m & no
γει κύριος, οὕτως στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ὄνο
mē vr̄m: & erit mēſis ex mēſe & ſabbatū ex
μα ὑμῶν, καὶ ἔσαι μὴν ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ
ſabbato. & veniet oīs caro vt adoret i cōſpectu
σαββάτου. καὶ ἥξει πᾶσα σὰρξ προσκυνῆσαι ἐνώπιόν
meo in hierl̄m: dixit dñs. & egredient: &
μου ἐν ἱερουσαλήμ, εἶπεν κύριος. καὶ ἐξελεύσονται, καὶ
videbūt cadauera hoīm q̄ trāſgreſſi ſūt
ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκό-
in me. nā vermis eoꝝ nō extinguet: &
των ἐν ἐμοί. ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ
ignis eoꝝ nō extinguet: & erūt in viſionē
πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς ὅρασιν
oī carni.
πάσῃ σαρκί.

F

C

Hiere. 18.c.

G

D

Mat. 9.g.

E

Trāſla.B.Hie.

in indignatione furorē ſuū: & increpationē ſuā in flāma ignis: quia in igne dñs diiudicabit & in gladio ſuo ad oēm carnem: & multiplicabūtur interfecti a dño. Qui ſctificabātur & mūdos ſe putabāt in hortis poſt ianuā ītrinſecus q comedebāt carnē ſuillā & abominationem & murem: ſimul cōſumentur dicit dominus. Ego autem opera eorum & cogitationes eorum venio ∞∞ vt congregem cum oībus gentibus & linguis: et venient & videbunt gloriam meā. Et ponā in eis ſignū: & mittam ex eis qui ſaluati fuerint ad gentes in mare: in africam: in lydiam ∞∞∞ tenētes ſagittā: in italiā & greciam ad inſulas longe: ad eos qui non audierunt de ∞∞∞∞ me & non viderunt gloriam meā. ∞∞∞∞∞∞ Et annūciabūt gloriam meā gētibus: & adducēt omēs fratres veſtros de cunctis gentibus ∞∞∞ donū domino in equis & in quadrigis ∞∞∞∞ & in lecticis & in mulis & in carrucis: ad ∞∞∞ montem ſanctum meū hieruſalē dicit domin⁹: quomodo ſi inferant filii iſrael ∞∞∞∞∞∞ munus in vaſe mundo in domum domini. ∞∞ Et aſſumam ex eis in ſacerdotes & leuitas ∞∞ dicit dominus: quia ſicut celi ∞∞∞∞∞∞∞ noui & terra noua que ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ego facio ſtare coram me dicit ∞∞∞∞∞∞∞ dñs deus: ſic ſtabit ſemē veſtrum & nomē veſtrū. Et erit menſis ex menſe: & ∞∞∞∞∞∞∞ ſabbatum ex ſabbato: veniet omnis caro: ∞ vt adoret corā facie mea dicit dominus. ∞∞∞∞ Et egredientur & videbunt cadauera virorum qui pūaricati ſunt i me. Vermis eorum non ∞ morietur: & ignis eorū nō extinguetur: & erūt vſq̧ ad ſatietatē viſionis omni carni.

Explicit Eſaias.

Tex.he.Eſa.lxvj. Pritiua.heb.

בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי אֵשׁ׃	יָחַם
כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ	שָׁפַט
אֶת כָּל בָּשָׂר וְרַבּוּ חַלְלֵי יְהוָה׃	רָבָה
הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמִּטַּהֲרִים אֶל	קָדַשׁ טָהַר
הַגַּנּוֹת אַחַר אַחַד בַּתָּוֶךְ אֹכְלֵי	גָּן
בְּשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהָעַכְבָּר	חָזִיר
יַחְדָּו יָסֻפוּ נְאֻם יְהוָה׃ וְאָנֹכִי	סוּף
מַעֲשֵׂיהֶם וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה	עָשָׂה חָשַׁב
לְקַבֵּץ אֶת כָּל הַגּוֹיִם וְהַלְּשׁוֹנוֹת	בּוֹא לָשׁוֹן
וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת כְּבוֹדִי׃ וְשַׂמְתִּי	בּוֹא רָאָה
בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם פְּלֵיטִים	כָּבַד שׂוּם
אֶל הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד	
מֹשְׁכֵי קֶשֶׁת תּוּבַל וְיָוָן הָאִיִּים	אִי
הָרְחוֹקִים אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ אֶת	רָחַק
שִׁמְעִי וְלֹא רָאוּ אֶת כְּבוֹדִי	רָאָה
וְהִגִּידוּ אֶת כְּבוֹדִי בַּגּוֹיִם׃ וְהֵבִיאוּ	נָגַד בּוֹא
אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם	
מִנְחָה לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב	
וּבַצַּבִּים וּבַפְּרָדִים וּבַכִּרְכָּרוֹת עַל	צָב
הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַםִ אָמַר יְהוָה	
כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת	בּוֹא
הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה׃	כָּלָה טָהַר
וְגַם מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם	לָקַח
אָמַר יְהוָה׃ כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם	
הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר	
אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם	פָּנָה
יְהוָה כֵּן יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם׃	עָמַד שֵׁם
וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי	
שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל בָּשָׂר	בּוֹא
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה׃	שָׁחָה פָּנָה
וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים	רָאָה
הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא	תַּלְעוּת
תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ	אֵשׁ כָּבָה
דֵּרָאוֹן לְכָל בָּשָׂר׃	הָיָה

© Biblioteca Nacional de España

Incipit prefatio in hieremiam prophetam

Ec interpretatio hieronymi eſt. Si quid i ea noui erit: ſecũ dum hebræos codices explo‑retur. Alia eſt ſeptuaginta in‑terpretũ eccleſiis vſitata. Quæ quamuis nonnulli aliter ha‑beat ꝙ in hebræis codicibus inuenitur: tamen vtraqꝫ ideſt ſecundum ſeptuaginta: & ſecũ dum hebræam apoſtolica au‑toritate firmata eſt: non errore neqꝫ reprehenſione ſupe‑riori: ſed certo cõſilio Septuaginta nonnulli aliter dixiſſe vel contexuiſſe intelliguntur. Quod ideo præmonemus: ne quiſqꝫ alteram ex altera velit emendare. Quod ſingu‑lorum in ſuo genere veritas obſeruanda eſt.

Incipit prologus in eundem.

Ieremias propheta cui hic prologus ſcri bitur ſermone quidẽ apud hebræos eſaie & oſee & quibuſdam aliis prophetis vi‑detur eſſe ruſticior: ſed ſenſibus par eſt: quippe qui eodem ſpiritu prophetauerit Porro ſimplicitas eloquii de loco ei in quo natus eſt accidit. Fuit enim anathotites qui eſt vſqꝫ ho die viculus tribus ab hieroſolymis diſtans milibus: ſacer‑dos ex ſacerdotibus & in matris vtero ſanctificatus virgi‑nitate ſua euangelicum virũ chriſti eccleſie dedicans· Hic vaticinari exorſus eſt puer: & captiuitatẽ vrbis atqꝫ iudææ non ſolum ſpiritu: ſed & oculis carnis intuitus eſt. Iam de cem tribus iſrael aſſyrii in medos trãſtulerant: iam terras earum coloni gentium poſſidebant. Vnde in iuda tantum & in beniamin prophetauit: & ciuitatis ſue ruinas quadru plici planxit alphabeto: qđ nos menſure metri verſibuſqꝫ reddidimus. Preterea ordinẽ viſionũ qui apud græcos & latinos oĩno confuſus eſt: ad priſtinã fidẽ correximus. Li‑brum autẽ baruch notarii eius qui apud hebræos nec legi tur nec habetur ꝑtermiſimus. pro his oĩbus maledicta ab emulis ꝑſtolantes: qbus me neceſſe eſt per ſingula opuſ‑cula reſpondere. Et hoc patior: quia vos cogitis. Cæterum ad compendium mali rectius fuerat modum furori eorũ ſilẽtio meo ponere: ꝙ quotidie noui aliquid ſcriptitãtẽ iui dorum inſaniam prouocare.

Oachim filius ioſie: cui⁹ tertiodecimo an no ꝓphetare orſus eſt hieremias ſub quo & olda mulier prophetauit ipſe ẽ qui alio nomine appellatur eliachin & regnauit ſup tribũ iuda & hieruſalem annis vndecĩ Cui ſucceſſit in regnũ filius ioachim co‑gnomento iechonias qui tertio menſe regni eius die deci ma captus a ducibus nabuchodonoſor ductus eſt in baby lonẽ: & in loco eius conſtitutus eſt ſedechias filius ioſie pa‑truus ei⁹. Cuius anno vndecimo hieruſalem capta atqꝫ ſub uerſa eſt. Nemo igitur putet eundem in danielis prĩcipio ioachin qui ĩ ezechielis exordio ioachim ſcribitur. Iſte ex tremam ſyllabam chim habet: ille chin. Et ob hãc cauſam in euangelium ſecundũ matheum vna videtur deeſſe gña tio: quia ſecunda theſſeredecas in ioachim deſinit filium ioſie: & tertia incipit a ioachin filio ioachim. Quod igno‑rans porphyrius calũniam inſtruit eccleſie: ſuam oſtendẽs imperitiã: dũ euangeliſtã mattheũ arguere nititur falſita‑tis. Quodqꝫ traditũ ſcribitur ioachim mõſtrat: nõ aduerſa riorũ fortitudinis fuiſſe victoriã: ſed dñi voluntatis.

Incipit argumentum in eundem.

Ieremias anathothites: qui eſt viculus tri bus a hieroſolymis diſtãs milib⁹ apud ta phnas in ægypto a populo lapidib⁹ obru tus occubuit. Iacet vero in eo loco ſepult⁹ quo dudum pharao rex habitauerat. Et qm̃ poſtulatiõe ſua defugatis ab eodem lo co ſerpentibus ægyptios a tactu aſpiduʒ facit eſſe ſecuros: magna eum ibi religione ægyptii venerantur.

Explicit argumentum.

Pritiua.heb.	Tex.he.Hiere.j.	Trãſla.B.Hie.	Trãſ.Gre.lxx.cũ interp.latina

Tex.he.Hiere.j.

Cap.j. דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הכהנים
אשר בענתות בארץ בנימן: אשר
יום היה דבר יהוה אליו בימי יאשיהו
בן אמון מלך יהודה בשלש עשרה
היה שנה למלכו: ויהי בימי יהויקים
תמם בן יאשיהו מלך יהודה עד תם
עשתי עשרה שנה לצדקיהו
גלה בן יאשיהו מלך יהודה עד גלות
חמש ירושלם בחדש החמישי: ויהי
דבר יהוה אלי לאמר: בטרם
יצא יצר אצרך בבטן ידעתיך ובטרם תצא
קדש נבא מרחם הקדשתיך נביא לגוים

Trãſla.B.Hie.

Incipit Hieremias propheta. Cap.1.

VERBA [b]HIERE‑mie [c]filii [d]helchie: [e]de [f]ſacerdotibus [g]qui fuerunt [h]in anathot [i]in terra [k]beniamin. [l]Quod [m]factũ eſt [n]verbũ [o]dñi [p]ad eũ [q]in diebus [r]Io ſie [s]filii [t]amon [u]regis [x]iuda [y]in tertiodecimo [a]anno [b]regni ei⁹: [c]& factũ eſt [d]in diebus [e]ioachim [f]filii [g]ioſie [h]regis [i]iuda [k]vſqꝫ ad [l]conſũ mationem [m]vndecimi [o]an ni [p]ſedechie [q]filii [r]ioſie [s]regis [t]iuda: [u]vſ qꝫ ad [x]tranſmigrationem [y]hieruſalẽ [z]in menſe [a]quin to. [b]Et factum eſt [c]verbum [d]domini [e]ad me [f]dicens. [g]Priuſqꝫ [h]te formarẽ [i]in vtero [k]no ui te: [l]& anteqꝫ [m]exires [n]de vulua [o]ſanctificaui te: [p]prophetam [q]in gẽtibus

Trãſ.Gre.lxx.cũ interp.latina

HIEREMIAS.
ΙΕΡΕΜΙΑΣ. Ca.1.

Verbũ dei qđ factũ eſt ad hieremiã
Τ Ὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ ἱερεμίαν
filiũ helchie ex ſacerdotib⁹: q ha‑
τὸν τοῦ χελκίου ἐκ τῶν ἱερέων, ὃς κα‑
bitabat in anathoth ĩ terra bẽiamin. qđ factũ eſt verbũ
τώκει ἐν ἀναθὼθ ἐν γῇ βενιαμείν. ὃς ἐγενήθη λόγος τοῦ
dei ad eũ in dieb⁹ ioſie filii amõ re‑
θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις ἰωσίου υἱοῦ ἀμὼν βασι‑
gis iuda: ãno tertiodecimo in regno e‑
λέως ἰούδα, ἔτους τρισκαιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐ‑
ius. & factũ eſt in dieb⁹ ioachim filii ioſie
τοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἰωακεὶμ υἱοῦ ἰωσίου
regis iuda: vſqꝫ ad vndecimũ annũ ſedechie filii io‑
βασιλέως ἰούδα, ἕως ἐνδεκαέτους σεδεκίου υἱοῦ ἰω‑
ſie regis iuda: vſqꝫ ad captiuitatẽ hierlm
σίου βασιλέως ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας ἱερουσαλὴμ
in quĩto mẽſe. & factũ eſt verbũ dñi ad me di‑
ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέ‑
cẽs: anteqꝫ formarẽ te in vtero noui te
γων, πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε
& anteqꝫ tu exires de vulua ſctificaui te: pro‑
καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε, προ‑
phetã in gẽtes
φήτην εἰς ἔθνη

© Biblioteca Nacional de España

posui te. ⁊ dixi q̄s dn̄ator dn̄e ecce nō ſcio
τέθηκά σε. καὶ εἶπα ὁ ὢν δέσποτα κύριε ἰδοὺ οὐκ ἐπί
loqui: qꝛ iuuenis ſum ego. ⁊ dixit dn̄s
B ςαμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερός εἰμι ἐγώ. καὶ εἶπε κύριος
ad me: ne dicas qꝛ iuuenis ſum ego: qꝛ ad om-
πρός με, μὴ λέγε ὅτι νεώτερός εἰμι ἐγώ, ὅτι πρὸς πάν
nes quos mittā te ibis: ⁊ ſcd̄m oīa
τας οὓς ἐὰν ἐξαποςείλω σε πορεύσῃ, καὶ κατὰ πάντα
q̄cūq; p̄cepero tibi loq̄ris. ne timueris a fa-
ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι λαλήσεις. μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προ
cie eoꝝ: qꝛ tecū ſum vt liberē te
σώπου αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε
dicit dn̄s. Et extēdit dn̄s manū ſuā ad
λέγει κύριος. Καὶ ἐξέτεινεν κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρός
me: ⁊ tetigit os meū. ⁊ dixit dn̄s ad
με, καὶ ἥψατο τοῦ ςόματός μου. καὶ εἶπε κύριος πρός
me: ecce dedi verba mea in os tuū. ecce cō-
με, ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ ςόμα σου. ἰδοὺ κα
ſtitui te hodie ſup gētes ⁊ ſup regna: era-
θέςηκά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας, ἐκρι-
dicare ⁊ deſtruere ⁊ ꝑdere ⁊ reedifica
ζοῦν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολλύειν καὶ ἀνοικοδο-
re ⁊ plantare. ⁊ factū eſt verbū dn̄i ad
μεῖν καὶ καταφυτεύειν. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός
me dicēs: q̄d tu vides hieremia? ⁊ dixi: bacu
με λέγων, τί σὺ ὁρᾷς ἱερεμία; καὶ εἶπα, βακτηρί-
lū nuceū. ⁊ dixit dn̄s ad me: bn̄ vidiſti:
αν καρυΐνην. καὶ εἶπεν κύριος πρός με, καλῶς ἑώρακας,
qꝛ vigilaui ego ſup verba mea facere
διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι
C ea. ⁊ factū ē verbū dn̄i ex ſ.do ad me
αὐτούς. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρός με
dicēs: q̄d tu vides? ⁊ dixi: ollam ſuccenſam:
λέγων, τί σὺ ὁρᾷς; καὶ εἶπα, λέβητα ὑποκαιόμενον,
⁊ faciē ei⁹ a facie aq̄lonis. ⁊ di
καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βορρᾶ. καὶ εἶ
xit dn̄s ad me. a facie aq̄lonis exardeſ
πε κύριος πρός με. ἀπὸ προσώπου βορρᾶ ἐκκαυθήσε-
Infra. 24.b. cēt mala ſup oēs habitātes terrā:
ται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν,
qꝛ ecce ego cōuocabo oīa regna ab
διότι ἰδοὺ ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας ἀπὸ
aq̄lone dicit dn̄s. ⁊ veniēt ⁊ ponēt vnuſq̄ſq;
βορρᾶ λέγει κύριος. καὶ ἥξουσιν καὶ θήσουσιν ἕκαςος
thronū ſuū ſup veſtibula portaꝝ hieruſa-
τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν ἱερουσα-
lem: ⁊ ſup oēs muros q̄ī circuitu eius: ⁊
λήμ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ
ſup oēs ciuitates iuda. ⁊ loquar ad illos
ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις ἰούδα. καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς
A cū iudicio de oī malicia eoꝝ: quomō dere
μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν, ὡς ἐγκα
liquerūt me: ⁊ ſacrificauerūt diis alienis. ⁊ adoraue
τέλιπόν με, καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις. καὶ προσεκύ
D runt opera manuū ſuarū. ⁊ tu p̄cinge
νησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. καὶ σὺ περίζω
re lūbos tuos ⁊ ſurge: ⁊ dic ad e-
σαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάςηθι, καὶ εἶπον πρὸς αὐ-
os oīa q̄cūq; p̄cipero tibi. ne timueris a
τοὺς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι. μὴ φοβηθῇς ἀπὸ
facie eoꝝ neq; terreri te faciā corā e-
προσώπου αὐτῶν μηδὲ πτοηθῆναί σε ποιήσω ἐναντίον αὐ
is: qꝛ tecū ego ſum vt liberē te dicit
τῶν, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε λέγει
dn̄s. ⁊ factū eſt verbū dn̄i ad me dicēs: vade
κύριος. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων, πορεύθητι
⁊ lege in aurib⁹ filioꝝ iſrl̄: ecce poſui te in hodi
καὶ ἀνάγνωθι ἐν τοῖς ὠσὶν υἱῶν ἰηλ', ἰδοὺ τέθηκά σε ἐν τῇ σή
erna die ſicut ciuitatē munitā ⁊ ſicut murū ereū muni
μερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυρὰν καὶ ὡς τεῖχος χαλκοῦν ὀχυ
Infra. 13.d. tū oīb⁹ regib⁹ iuda ⁊ principib⁹ eoꝝ:
ρὸν ἅπασι τοῖς βασιλεῦσιν ἰούδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν,

dedi te. Et dixi. A.a.a.
domine deus.
Ecce neſcio loqui: quia
puer ego ſum.
Et dixit dominus ad me.
Noli dicere quia puer
ſum: quoniam ad oīa
que mittam te
ibis: & vniuerſa q̄cūq;
mandauero tibi: loq̄ris.
Ne timeas a facie corū:
quia tecum ego ſum
vt eruam te dicit domi-
nus. Et miſit dominus
manum ſuam & tetigit
os meum: & dixit
ad me. Ecce dedi verba
mea in ore tuo: ecce
conſtitui te hodie ſuper
gentes
& ſup regna: vt euellas
& deſtruas
& diſperdas & diſſipes:
& edifices & plantes.
Et factū eſt verbum dn̄i
ad me dicens. Quid tu
vides hieremia? Et dixi.
Virgam vigilantē ego
video. Et dixit domin⁹
ad me. Bene
vidiſti: q̄a vigilabo ego
ſuper verbo meo
vt faciam illud. Et factū
eſt verbum domini
ſecundo ad me dicens.
Quid tu vides?
Et dixi. Ollam ſuccen-
ſam ego video: & faciem
eius a facie aquilonis. Et
dixit dominus ad me.
Ab aquilone pandetur
malū ſup oēs hitatores
terre. Quia ecce ego cō
uocabo omnes
cognationes regnorum
aquilonis: ait
dn̄s: & veniēt & ponēt
vnuſquiſq; ſoliū ſuū in
introitu portarum hie-
ruſalem & ſuper omnes
muros eius in circuitu:
& ſup vniuerſas vrbes
iuda. Et loquar iudicia
mea cum eis ſuper
oēm maliciā eoꝝ qui de
reliquerunt me & libaue
runt diis alienis: & ado-
rauerunt opus
manuū ſuarū. Tu ergo
accinge lumbos tuos
& ſurge: & loquere ad
eos omnia que
ego precipio tibi. Ne
formides a facie eorum:
nec enī timere te faciam
vultū eorū. Ego quippe
dedi te hodie in ciuitatē
munitā & in colūnam
ferream: & in murum
ereum ſuper oēm terrā
regibus iuda: principi-
bus eius & ſacerdotibus:

נתתיך׃ ואמר אהה אדני יהוה
הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי׃
ויאמר יהוה אלי אל תאמר נער
אנכי כי על כל אשר אשלחך
תלך ואת כל אשר אצוך תדבר׃
אל תירא מפניהם כי אתך אני
להצילך נאם יהוה׃ וישלח יהוה
את ידו ויגע על פי ויאמר יהוה
אלי הנה נתתי דברי בפיך׃ ראה
הפקדתיך היום הזה על הגוים
ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ
ולהאביד ולהרוס לבנות ולנטוע׃
ויהי דבר יהוה אלי לאמר מה אתה
ראה ירמיהו ואמר מקל שקד אני
ראה׃ ויאמר יהוה אלי היטבת
לראות כי שקד אני על דברי
לעשתו׃ ויהי דבר יהוה אלי
שנית לאמר מה אתה ראה
ואמר סיר נפוח אני ראה ופניו
מפני צפונה׃ ויאמר יהוה אלי
מצפון תפתח הרעה על כל ישבי
הארץ׃ כי הנני קרא לכל
משפחות ממלכות צפונה נאם
יהוה ובאו ונתנו איש כסאו
פתח שערי ירושלם ועל כל
חומתיה סביב ועל כל ערי
יהודה׃ ודברתי משפטי אתם על
כל רעתם אשר עזבוני ויקטרו
לאלהים אחרים וישתחוו למעשי
ידיהם׃ ואתה תאזר מתניך
וקמת ודברת אליהם את כל אשר
אנכי אצוך אל תחת מפניהם
פן אחתך לפניהם׃ ואני הנה
נתתיך היום לעיר מבצר ולעמוד
ברזל ולחומת נחשת על כל הארץ
למלכי יהודה לשריה לכהניה

נתן
אמר
שלח
ילך צוה
דבר ירא
פנה
נצל שלח
נגע פה
נתן
פקד
מלך נתש
נתץ אבד
הרס בנה
נטע היה
יטב
ראה
עשה היה
שנה
נפח פנה
צפן
פתח רוע
שפחה מלך
בוא
חמה סבב
עיר שפט
קטר
שחה עשה
אזר
קום
צוה חתת
פנה
נתן בצר
עמד חמה
שור

© Biblioteca Nacional de España

ולעם הארץ ונלחמו אליך ולא — לחם
יוכלו לך כי אתך אני נאם יהוה — יכל
להצילך ויהי דבר — נצל
Cap.ii.
יהוה אלי לאמר הלך וקראת — היה הלך
באזני ירושלם לאמר כה אמר
יהוה זכרתי לך חסד נעוריך אהבת — נער
כלולתיך לכתך אחרי במדבר — כלל ילך
בארץ לא זרועה קדש ישראל — דבר זרע
ליהוה ראשית תבואתה כל אכליו — בוא
יאשמו רעה תבא אליהם נאם — אשם רוע
יהוה שמעו דבר יהוה בית יעקב — בוא
וכל משפחות בית ישראל כה — שפחה
אמר יהוה מה מצאו אבותיכם
בי עול כי רחקו מעלי וילכו
אחרי ההבל ויהבלו ולא אמרו — הבל
איה יהוה המעלה אתנו מארץ — עלה
מצרים המוליך אתנו במדבר — ילך
בארץ ערבה ושוחה בארץ ציה
וצלמות בארץ לא עבר בה איש
ולא ישב אדם שם ואביא אתכם — בוא
אל ארץ הכרמל לאכל פריה — פרה
וטובה ותבאו ותטמאו את ארצי — בוא טמא
ונחלתי שמתם לתועבה הכהנים — שום תעב
לא אמרו איה יהוה ותפשי
התורה לא ידעוני והרעים — ירה רעה
פשעו בי והנביאים נבאו בבעל — נבא
ואחרי לא יועילו הלכו לכן עד — יעל עוד
אריב אתכם נאם יהוה ואת בני — רוב בנה
בניכם אריב כי עברו איי כתיים
וראו וקדר שלחו והתבוננו — ראה בין
מאד וראו הן היתה כזאת ההימיר — היה מיר
גוי אלהים והמה לא אלהים
ועמי המיר כבודו בלוא יועיל — כבד
שמו שמים על זאת ושערו חרבו — שמם
מאד נאם יהוה כי שתים רעות — רוע
עשה עמי אתי עזבו מקור — קור

& populo terre. Et bellabūt aduerſum te & nō preualebunt: quia ego tecum ſum ait dominus vt liberem te. 2.

ET factum eſt verbū dñi ad me dicens. Vade & clama in auribus hieruſalem: dicens. Hec dicit dñs. Recordat⁹ ſum tui miſerās adoleſcentiā tuā & charitatē deſpōſatiōis tue: qñ ſecuta es me in deſerto: in terra q̄ nō ſeminatur. Sanctus iſrael dño primitie frugū ei⁹. Oēs qui deuorant eum delinquūt: mala veniēt ſuper eos dicit dominus. Audite verbum dñi domus iacob: & omnes cognationes domus iſrael. Hec dicit domin⁹. Quid inuenerunt patres veſtri in me iniq̄tatis: q̄a elongauerūt a me: & ambulauerūt poſt vanitatē: & vani facti ſunt. Et nō dixerunt: vbi eſt dñs qui aſcēdere nos fecit de t̄ra egypti qui traduxit nos per deſertum: per terrā inhabitabilem & inuiam per terrā ſitis: & imaginē mortis: & per terrā in q̄ nō ambulauit vir neq̧ habitauit homo. Et induxi vos in terrā carmeli: vt comederetis fructum eius & bona illi⁹. Et ingreſſi cōtaminaſtis terrā meā: & hereditatē meā poſuiſtis in abomiātionē. Sacerdotes non dixerunt vbi eſt dñs: & tenentes legem neſcierunt me: & paſtores p̄uaricati ſunt in me. Et prophete ꝓphetarūt in baal: & idola ſecuti ſunt. Propterea adhuc iudicio cōtendam vobiſcū: ait dñs & cum filiis patris diſceptabo. Tranſite ad inſulas cethim & videte: & in cedar mittite & conſiderate vehemēter: & videte ſi factū eſt huiuſcemodi: ſi mutauit gens deos ſuos: & certe ipſi non ſunt dii. Populus vero me⁹ mutauit gloriā ſuā in idolū. Obſtupeſcite celi ſuper hoc: & porte ei⁹ deſolamini vehemēter dicit dominus. Duo enim mala fecit populus meus. Me dereliquerunt fontem

ꝛ pp̄lo terre: ꝛ debellabūt te: ꝛ nō
καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς, καὶ πολεμήσουσί σε, καὶ οὐ
poterūt aduerſus te: q꞉ tecū ſum ego libe
μὴ δύνωνται πρός σε, διότι μετὰ σοῦ εἰμι ἐγὼ ἐξαιρεῖν
rare te: dicit dñs.
σαί σε, εἶπεν κύριος. C.2.
ET factū eſt verbū dñi ad me dicēs: vade
Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρός με λέγον, πορεύου
ꝛ clama in aures hierſm dicēs: hec dicit do
καὶ βόα εἰς τὰ ὦτα ἱερουσαλὴμ λέγων, τάδε λέγει κύ
min⁹: recordat⁹ ſū miē adoleſcētie tue ꝛ dilectiōis ꝑfectio
ριος, ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγάπης τελει
nis tue: vt ſequereris tu ſctm̄ iſrael.
ώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ ἰσραὴλ
dicit dñs. ſctūs iſrael dño. ꝓmitie fru
λέγει κύριος. ἅγιος ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ. ἀρχὴ γεννημά
gū ei⁹ oēs comedētes eū delinquent:
των αὐτοῦ πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσιν,
mala veniēt ſup eos dicit dñs. audite verbū
κακὰ ἥξει ἐπ᾽ αὐτοὺς φησὶν κύριος. ἀκούσατε λόγον
dñi dom⁹ iacob ꝛ oīs familia dom⁹ iſrael
κυρίου οἶκος ἰακὼβ καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου ἰσραήλ.
hec dicit dñs: q̄d īuenerūt p̄res vr̄i in
τάδε λέγει κύριος, τί εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν
me delictū: q꞉ receſſerūt lōge a me:
ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ᾽ ἐμοῦ,
ꝛ ābulauerūt poſt vanitates: ꝛ vani facti
καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώ
ſunt. ꝛ nō dixerūt vbi eſt dñs q̄ eduxit nos
θησαν. καὶ οὐκ εἶπον ποῦ ἐστιν κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς
de terra egypti: q̄ duxit nos in deſerto
ἐκ γῆς αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ
in terra īexpta ꝛ inuia ꝛ in terra ſine aqua ꝛ in-
ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀ-
fructuoſa: in terra in q̄ nō ābulauit in ea vir: ꝛ
κάρπῳ, ἐν γῇ ἐν ᾗ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ ἀνήρ, καὶ
nō habitauit illic fili⁹ hoīs. ꝛ īroduxi vos
οὐ κατῴκησεν ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς
in carmelū: vt māducaretis fruct⁹ ei⁹ ꝛ
εἰς τὸν κάρμηλον, τοῦ φαγεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ καὶ
bona ei⁹. ꝛ īgreſſi eſtis ꝛ cōtaminaſtis terrā
τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ. καὶ εἰσήλθετε καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν
meā: ꝛ hereditatē meā poſuiſtis in abominationē.
μου, καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα.
ſacerdotes nō dixerūt vbi eſt dñs: ꝛ ꝑſitētes
οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπον ποῦ ἐστιν κύριος, καὶ οἱ ἀντεχόμενοι
legē nō cognouerūt me: ꝛ paſtores ipie agebāt
τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἠσέβουν
in me: ꝛ ꝓphete ꝓphetabāt baal: ꝛ
εἰς ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται προεφήτευον τῇ βάαλ, καὶ
poſt inutile abierūt. ꝓpt̄ hoc adhuc cōtē-
ὀπίσω ἀνωφελοῦς ἐπορεύθησαν. διὰ τοῦτο ἔτι κριθή
dam vobiſcū ait dñs. ꝛ cū filiis
σομαι πρὸς ὑμᾶς λέγει κύριος. καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς
filioꝝ vr̄oꝝ diſceptabo. q꞉ trāſite inſulas cet
τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσομαι. ὅτι διέλθετε νήσους χετ
him ꝛ videte ꝛ in cedar mittite: ꝛ cōſi
γίειμ καὶ ἴδετε καὶ εἰς κηδὰρ ἀποστείλατε, καὶ νοή
derate vehemēter: ꝛ videte ſi facta ſūt talia: ſi mu
σατε σφόδρα, καὶ ἴδετε εἰ γέγονεν τοιαῦτα, εἰ ἀλ-
tabūt gētes deos ſuos: ꝛ hi nō ſūt dii.
λάξωνται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶν θεοί. ὁ
at pp̄ls me⁹ mutauit gl̄iam eoꝝ: de q̄ nō ꝓde
δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτῶν, ἐξ ἧς οὐκ ὠφε
rit eis. obſtupuit celū ſup hoc: ꝛ ihorruit extra
ληθήσονται. ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἔφριξεν ἐπὶ
modū vehemēter dicit dñs. q꞉ duo mala fe-
πλεῖον σφόδρα λέγει κύριος. ὅτι δύο πονηρὰ ἐποί
cit pp̄ls me⁹. me dereliquerūt fontē
ησεν ὁ λαός μου. ἐμὲ ἐγκατέλιπον πηγὴν

D
A
Infra 46.c.
B
Eſai. 3.d.
E
C

© Biblioteca Nacional de España

aque viuētis: ⁊ foderūt ſibi lacus contri=
ὕδατος ζῶντος, καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμ
D tos q̄ nō poteſt aquā cōtinere. nūqd ſeruꝰ eſt
μένους οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν. μὴ δοῦλός ἐστιν
iſrael: aut verna eſt: q̄re in direptionē factꝰ eſt: ſup
ἰσραήλ, ἢ οἰκογενής ἐστιν; διατί εἰς προνομὴν ἐγένετο; ἐπ'
A eū rugierūt leones: ⁊ dederūt vocē ſuā q̄
αὐτὸν ὠρύοντο λέοντες, καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν οἳ
ordinauerūt terrā eiꝰ in deſtructiōem: ⁊ ciuitates
ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἀφανισμόν, καὶ πόλεις
Infra. 46.c. eius deſtructe ſūt vt nō habitent. ⁊
αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. καὶ
filii mēpheos ⁊ taphneos agnouerūt te ⁊ illuſerūt
υἱοὶ μέμφεως καὶ τάφνης ἔγνωσάν σε καὶ κατέπαιζόν
te. nōne iſta fecerūt tibi q: dereliq̄ſti tu me
σου. οὐχὶ ταῦτα ἐποίησάν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμὲ
dicit dñs deꝰ tuꝰ: ⁊ nūc q̄d tibi ⁊ vie egy=
λέγει κύριος ὁ θεός σου; καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ αἰγύ
pti vt bibas aquā geon: ⁊ q̄d tibi cū via aſſyri
πτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ γηών; καὶ τί σοι τῇ ὁδῷ ἀσσυρί=
oꝝ vt bibas aquā fluminū: corripiet te auer
ων τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν; παιδεύσει σε ἡ ἀποστα
ſio tua: ⁊ malicia tua arguet te: ⁊ ſcito ⁊ vide
σία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε, καὶ γνῶθι καὶ ἴδε
q: amarū tibi relinq̄re te me dicit dñs de=
ὅτι πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμὲ λέγει κύριος ὁ θε
us tuꝰ. ⁊ nō cōplacui in te dicit dñs deꝰ tuꝰ:
ός σου. καὶ οὐκ εὐδόκησα ἐν σοὶ λέγει κύριος ὁ θεός σου,
q: a ſeculo cōfregiſti iugū tuū: ⁊ dirupiſti
ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου, καὶ διέῤῥηξας
B vincula tua: ⁊ dixiſti: nō ſeruiā: ſed t=
τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας, οὐ δουλεύσω, ἀλλὰ πο=
bo in oēm collē ſublimē: ⁊ ſub om=
ρεύσομαι ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ὑποκάτω παν
Eſai. 5.d. ni ligno vmbroſo illic diffundar in fornicatiōe
τὸς ξύλου κατασκίου ἐκεῖ διαχυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ
mea. ego aūt plātaui te vitē fructiferā oēm
E μου. ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον πᾶσαν
verā. quomō cōuerſa es ī amaritudinē vitis aliena.
ἀληθινήν. πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν ἡ ἄμπελος ἡ ἀλλοτρία.
ſi laueris in nitro: ⁊ multiplicaueris tibi herbā:
ἐὰν ἀποπλύνῃς ἐν νίτρῳ, καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ πόαν,
maculata es ī iniq̄tatibꝰ tuis corā me dicit
κεκηλίδωσαι ἐν ταῖς ἀνομίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ λέγει
dñs. quomō dices nō ſū polluta: ⁊ poſt baal
κύριος. πῶς ἐρεῖς οὐκ ἐμιάνθην, καὶ ὀπίσω τῆς βααλ
nō ābulaui: vide vias tuas in ſepulchro multitudīs:
οὐκ ἐπορεύθην; ἴδε τὰς ὁδούς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ,
⁊ ſcito q̄d feceris. ad veſperū vox vlulauit: vias
καὶ γνῶθι τί ἐποίησας. ὀψὲ φωνὴ ὠλόλυξε, τὰς ὁδοὺς
ſuas dilatauit ſup aquas ſolitudinis. in deſideriis ani
αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ' ὕδατα ἐρήμου. ἐν ἐπιθυμίαις ψυ
me ſue ſpū3 portabat. tradita eſt: q̄s cōuer
χῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο. παρεδόθη, τίς ἐπιστρέ=
C tet eā. oēs q̄rentes eā nō laborabūt.
ψει αὐτήν. πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτὴν οὐ κοπιάσουσιν.
in humilitate illius reperiēt eā. auer=
ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς εὑρήσουσιν αὐτήν. ἀπόστρε=
te pedē tuū a via aſpera: ⁊ gut
ψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας, καὶ τὸν φά
tur tuū a ſiti. illa aūt dixit viriliter agā q:
ρυγγά σου ἀπὸ δίψους. ἡ δὲ εἶπεν ἀνδρειοῦμαι ὅτι
dilexi alienos ⁊ poſt eos ābulabat.
ἠγάπησα ἀλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο.
ſicut cōfuſio furis cū captꝰ fuerit: ſic cōfundent fi
ὡς αἰσχύνη κλέπτου ὅταν ἁλῷ, οὕτως αἰσχυνθήσονται υἱ=
lii iſrael ipi ⁊ reges eoꝝ ⁊ princi
οἱ ἰσραὴλ αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχον
pes eoꝝ
τες αὐτῶν ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

aque viue: & foderunt ſibi ciſternas: ꝏꝏꝏꝏ ciſternas diſſipatas que continere non valent aquas. Nunquid ſeruus eſt iſrael aut vernaculꝰ? Quare ergo factus eſt in predam? Super eum rugierunt leones & dederunt vocem ſuam: ꝏ poſuerūt terrā eiꝰ in ſolitudinē. Ciuitates eiꝰ exuſte ſunt: & nō eſt q habitet in eis. Filii quoq3 mēpheos & taphneos cōſtuprauerūt te vſq3 ad verticē. Nunqd nō iſtud factū eſt tibi: quia dereliq̄ſti dñm deū tuū eo tp̄e quo ducebat te p̄ viā. Et nūc qd tibi vis in via egypti: vt bibas aquam turbidam? Et quid tibi cū via aſſyriorum vt bibas ꝏꝏꝏ aquā fluminis. Arguet te malicia tua: & auerſio tua increpabit te. Scito & vide quia malum ꝏ & amarū eſt reliquiſſe te dñm deū tuū: & nō eſſe timorem eius apud te dicit dñs deus ꝏꝏꝏꝏꝏ exercituū. A ſeculo cōfregiſti iugum meum ꝏ rupiſti vincula mea & dixiſti. Non ꝏꝏꝏꝏꝏ ſeruiam. In omni enī colle ſublimi: ꝏꝏꝏꝏ & ſub omī ligno frondoſo tu p̄ſternebaris meretrix. Ego aūt plantaui te vineā electā: omē ſemē verū. Quō ergo cōuerſa es mihi in prauū vinea aliena? Si laueris te nitro ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ & multiplicaueris tibi herbā borith: maculata es in iniq̄tate tua coram me dicit dñs deꝰ. Quō dicis: non ſum polluta: poſt baalim non ꝏꝏꝏ ambulaui? Vide vias tuas in cōualle: ſcito quid feceris. Curſor leuis explicans vias ſuas: ꝏꝏꝏ onager aſſuetꝰ in ſolitudine: in deſiderio aīe ſue attraxit ventum amoris ſui. Nullus auertet eam. Oēs qui q̄runt eā non deficiēt: in mēſtruis eiꝰ inueniēt eā. Prohibe pedē tuū a nuditate: & guttur tuū a ſiti. Et dixiſti. Deſpaui: nequaq̄3 faciā. Adamaui q̄ppe alienos: & poſt eos ambulabo. Quō cōfunditur fur q̄n deprehēditur: ſic cōfuſi ſunt domus iſrael ipſi & reges eoꝝ principes &

מַיִם חַיִּים לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת	
בֹּארֹת נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא יָכִלוּ	שָׁבַר כּוּל
הַמָּיִם׃ הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל אִם יְלִיד	יָלַד
בַּיִת הוּא מַדּוּעַ הָיָה לָבַז׃ עָלָיו	מָדַע בָּזַז
יִשְׁאֲגוּ כְפִירִים נָתְנוּ קוֹלָם	שָׁאַג כָּפַר
וַיָּשִׁיתוּ אַרְצוֹ לְשַׁמָּה עָרָיו נִצְּתָה	שׁוּת שָׁמַם
מִבְּלִי יוֹשֵׁב׃ גַּם בְּנֵי נֹף וְתַחְפַּנְחֵס	יָצַת יָשַׁב
יִרְעוּךְ קָדְקֹד׃ הֲלוֹא זֹאת תַּעֲשֶׂה	רוּעַ עָשָׂה
לָּךְ עָזְבֵךְ אֶת יְהוָה אֱלֹהַיִךְ בְּעֵת	
מוֹלִכֵךְ בַּדָּרֶךְ׃ וְעַתָּה מַה לָּךְ	יָלַךְ
לְדֶרֶךְ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מֵי שִׁחוֹר	שָׁתָה שָׁחַר
וּמַה לָּךְ לְדֶרֶךְ אַשּׁוּר לִשְׁתּוֹת	
מֵי נָהָר׃ תְּיַסְּרֵךְ רָעָתֵךְ וּמְשֻׁבוֹתַיִךְ	יָסַר רוּעַ
תּוֹכִחֻךְ וּדְעִי וּרְאִי כִּי רַע	שׁוּב יָכַח
וָמָר עָזְבֵךְ אֶת יְהוָה אֱלֹהָיִךְ וְלֹא	יָדַע רָאָה
פַחְדָּתִי אֵלַיִךְ נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה	מָרַר
צְבָאוֹת׃ כִּי מֵעוֹלָם שָׁבַרְתִּי עֻלֵּךְ	עָלַם עָלַל
נִתַּקְתִּי מוֹסְרוֹתַיִךְ וַתֹּאמְרִי לֹא	יָסַר אָמַר
אֶעֱבוֹר כִּי עַל כָּל גִּבְעָה גְּבֹהָה	עָבַר
וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן אַתְּ צֹעָה זֹנָה׃	
וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלֹּה זֶרַע	שֹׂרֵק
אֱמֶת וְאֵיךְ נֶהְפַּכְתְּ לִי סוּרֵי הַגֶּפֶן	הָפַךְ
נָכְרִיָּה׃ כִּי אִם תְּכַבְּסִי בַּנֶּתֶר	כָּבַס
וְתַרְבִּי לָךְ בֹּרִית נִכְתָּם עֲוֹנֵךְ לְפָנַי	רָבָה בָּרַר
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ אֵיךְ תֹּאמְרִי	כָּתַם פָּנָה
לֹא נִטְמֵאתִי אַחֲרֵי הַבְּעָלִים לֹא	אָמַר טָמֵא
הָלַכְתִּי רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא דְּעִי מֶה	רָאָה יָדַע
עָשִׂית בִּכְרָה קַלָּה מְשָׂרֶכֶת דְּרָכֶיהָ׃	עָשָׂה קָלַל
פֶּרֶה לִמֻּד מִדְבָּר בְּאַוַּת נַפְשָׁהּ	שָׂרַךְ דָּבַר
	אָוָה
שָׁאֲפָה רוּחַ תַּאֲנָתָהּ מִי יְשִׁיבֶנָּה	אָנָה שׁוּב
כָּל מְבַקְשֶׁיהָ לֹא יִיעָפוּ בְּחָדְשָׁהּ	בָּקַשׁ יָעַף
יִמְצָאוּנְהָ׃ מִנְעִי רַגְלֵךְ מִיָּחֵף וּגְרוֹנֵךְ	
מִצִּמְאָה וַתֹּאמְרִי נוֹאָשׁ לוֹא	אָמַר יָאַשׁ
כִּי אָהַבְתִּי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם אֵלֵךְ׃	יָלַךְ
כְּבֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא כֵּן הֹבִישׁוּ	בּוֹשׁ מָצָא
בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם	שׂוּר

© Biblioteca Nacional de España

Tex.he.biere.iij.

Primitiua.heb.	Tex.he.biere.iij.
נבא	כֹּהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם׃ אֹמְרִים לָעֵץ
	אָבִי אַתָּה וְלָאֶבֶן אַתְּ יְלִדְתָּנוּ כִּי
פנה פנה	פָנוּ אֵלַי עֹרֶף וְלֹא פָנִים וּבְעֵת
רעע אמר	רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ וְאַיֵּה
ישע עשה	אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָּךְ יָקוּמוּ אִם
קום ישע	יוֹשִׁיעוּךָ בְּעֵת רָעָתֶךָ כִּי מִסְפַּר
רעע ספר	
עיר היה	עָרֶיךָ הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה׃ לָמָּה
רוב	תָרִיבוּ אֵלָי כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם בִּי נְאֻם
נכה	יְהוָה׃ לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי אֶת בְּנֵיכֶם
	מוּסָר לֹא לָקָחוּ אָכְלָה חַרְבְּכֶם
נבא ארה	נְבִיאֵיכֶם כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית׃ הַדּוֹר
שחת ראה	אַתֶּם רְאוּ דְבַר יְהוָה הֲמִדְבָּר הָיִיתִי
דבר היה	לְיִשְׂרָאֵל אִם אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה
אפל ידע	מַדּוּעַ אָמְרוּ עַמִּי רַדְנוּ לוֹא נָבוֹא
רוד בוא	עוֹד אֵלֶיךָ׃ הֲתִשְׁכַּח בְּתוּלָה עֶדְיָהּ
שכח בתל	כַּלָּה קִשֻּׁרֶיהָ וְעַמִּי שְׁכֵחוּנִי יָמִים
עדה יום	אֵין מִסְפָּר׃ מַה תֵּיטִבִי דַּרְכֵּךְ
ספר יטב	לְבַקֵּשׁ אַהֲבָה לָכֵן גַּם אֶת הָרָעוֹת
רעע	לִמַּדְתִּי אֶת דְּרָכָיִךְ׃ גַּם בִּכְנָפַיִךְ
מצא אבה	נִמְצְאוּ דַּם נַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים נְקִיִּים
נקה חתר	לֹא בַמַּחְתֶּרֶת מְצָאתִים כִּי עַל
אמר נקה	כָּל אֵלֶּה׃ וַתֹּאמְרִי כִּי נִקֵּיתִי אַךְ
שוב שפט	שָׁב אַפּוֹ מִמֶּנִּי הִנְנִי נִשְׁפָּט
	אוֹתָךְ עַל אָמְרֵךְ לֹא חָטָאתִי׃ מַה
אזל שנה	תֵּזְלִי מְאֹד לְשַׁנּוֹת אֶת דַּרְכֵּךְ
בוש	גַּם מִמִּצְרַיִם תֵּבוֹשִׁי כַּאֲשֶׁר בֹּשְׁתְּ
יצא	מֵאַשּׁוּר׃ גַּם מֵאֵת זֶה תֵּצְאִי וְיָדַיִךְ
בטח	עַל רֹאשֵׁךְ כִּי מָאַס יְהוָה בְּמִבְטַחַיִךְ
צלח	וְלֹא תַצְלִיחִי לָהֶם׃
Cap.iij.	לֵאמֹר הֵן יְשַׁלַּח
שלח	
איש	אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְהָלְכָה מֵאִתּוֹ
היה שוב	וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר הֲיָשׁוּב אֵלֶיהָ
חנף	עוֹד הֲלוֹא חָנוֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ
זנה רעה	הַהִיא וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים
רבב נשא	וְשׁוֹב אֵלַי נְאֻם יְהוָה׃ שְׂאִי עֵינַיִךְ
שפה ראה	עַל שְׁפָיִם וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגַּלְתְּ

Trāſla.B.Hie.

ſacerdotes & prophete eorum: dicentes ligno: pater meus es tu: & lapidi tu me genuiſti. Verterunt ad me tergū & non faciē: & in tēpore afflictiōis ſue: dicēt: ſurge & libera nos. Vbi ſūt dii tui quos feciſti tibi? Surgant & liberēt te: in tpe afflictionis tue. Scd̄m nūerū qppe ciuitatū tuarū erant dii tui iuda. Quid vultis mecū iudicio cōtendere? Oēs dereliqſtis me dicit dominꝰ. Fruſtra percuſſi filios veſtros: diſciplinā nō receperūt. Deuorauit gladiꝰ veſter pphetas vr̄os: quaſi leo vaſtator generatio vr̄a. Videte verbū dn̄i. Nunqd ſolitudo factus ſum iſraeli: aut terra ſerotina? Quare ergo dixit pp̄ls meus receſſimus: nō veniemus vltra ad te? Nunqd obliuiſcetur virgo ornamēti ſui: aut ſponſa faſcie pectoralis ſue? Pp̄lus vero meꝰ oblitus eſt mei diebus īnumeris. Quid niteris bonā oſ̄ndere viā tuā: ad q̄rendā dilectionē: q̄ inſup & malicias tuas docuiſti vias tuas: & in alis tuis inuētus eſt ſāguis animarꝝ pauperū & innocētum. Non in foſſis inueni eos: ſed in oībus q̄ ſupra memoraui. Et dixiſti. Abſq; pctō & innocēs ego ſum: & ꝓpterea auertatur furor tuus a me. Ecce ego iudicio cōtendā tecū: eo ꝙ dixeris: non peccaui. quā vilis facta es nimis: iterans vias tuas. Et ab egypto cōfunderis: ſicut cōfuſa es ab aſſur. Nā & ab iſta egredieris: & manꝰ tue erūt ſup caput tuū: qm̄ obtriuit dn̄s cōfidentiā tuā: & nihil habebis proſperum. 3.

Vulgo dicitur. Si dimiſerit vir vxorem ſuam & recedens ab eo duxerit virū alterū: nūquid reuertetur ad eam vltra. Nunqd nō polluta erit & cōtaminata mulier illa? Tu aūt fornicata es cū amatoribꝰ multis: tn̄ reuertere ad me dicit dn̄s. Leua oculos tuos in directum: & vide vbi non proſtrata ſis?

Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina

ꝛ ꝓphete eoꝝ ligno dixerūt: qꝛ pr̄ meꝰ
καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν τῷ ξύλῳ εἶπον, ὅτι πατήρ μου
es tu: ꝛ lapidi tu genuiſti me. ꝛ verterūt ad me
εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ σὺ ἐγέννησάς με. καὶ ἔστρεψαν ἐπ᾽ ἐμὲ
terga ꝛ nō facies eoꝝ. ꝛ in tpe malo
νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κα-
rū eoꝝ dicēt: ſurge: ꝛ ſalua nos. ꝛ vbi
κῶν αὐτῶν ἐροῦσιν, ἀνάστα, καὶ σῶσον ἡμᾶς. καὶ ποῦ
ſunt dii tui q̄s feciſti tibi? ſi ſurgēt
εἰσὶν οἱ θεοί σου οὓς ἐποίησας σεαυτῷ; εἰ ἀναστήσονται
ꝛ ſaluabūt te in tpe afflictiōis tue. qꝛ ſcd̄m
καὶ σώσουσί σε ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου. ὅτι κατὰ
numerū ciuitatū tuaꝝ erāt dii tui iuda: ꝛ ſecū
ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου Ἰούδα, καὶ κα-
dū numerū viarū hierlm̄ imolabāt baal. vt qd
τὰ ἀριθμὸν διόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔθυον τῇ Βάαλ. ἱνατί
loq̄mini ad me? oēs vos ipie egiſtis: ꝛ oēs
λαλεῖτε πρός με; πάντες ὑμεῖς ἠσεβήσατε, καὶ πάντες
vos ipie egiſtis in me dicit dn̄s deꝰ. fruſtra
ὑμεῖς ἠσεβήσατε εἰς ἐμὲ λέγει κύριος ὁ θεός. μάτην
ꝑcuſſi filios vr̄os. diſciplinā nō recepiſtis. gladius deuorauit pphetas vr̄os q̄ſi leo vaſtatoꝛ ꝛ nō timuiſtis. audite verbū dn̄i hec
ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν. παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε. μάχαιρα κατέφαγε τοὺς προφήτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλοθρεύων καὶ οὐκ ἐφοβήθητε. ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε
dicit dn̄s: nūqd ſolitudo factꝰ ſū iſrael aut terra
λέγει κύριος, μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἢ γῆ
plena ſentiū. qꝛ dixit pp̄ls meꝰ: nō ſeruiemus: ꝛ nō veniemꝰ ad te āpliꝰ. nūqd obliuiſcet
κεχερσωμένη. διότι εἶπεν ὁ λαός μου, οὐ κυριευθησόμεθα, καὶ οὐχ ἥξομεν πρὸς σὲ ἔτι. μὴ ἐπιλήσεται
ſponſa ornamēti ſui ꝛ virgo faſcie pectoralis ſue? at pp̄ls meꝰ oblitꝰ eſt mei dies quoꝝ
νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς καὶ παρθένος τὴν στηθοδεσμίδα αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας ὧν
nō eſt numerꝰ. qd adhuc bonū exercebis in
οὐκ ἔστιν ἀριθμός. τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς
viis tuis vt q̄ras dilectionē? nō ſic: ſed ꝛ
ὁδοῖς σου τοῦ ζητεῖν ἀγάπησιν; οὐχ οὕτως, ἀλλὰ καὶ
tu iniq; egiſti vt pollueres vias tuas: ꝛ in
σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς ὁδούς σου, καὶ ἐν ταῖς
manibꝰ tuis iuēti ſūt ſanguines aiarū inocētiū nō in
χερσί σου εὑρέθησαν αἵματα ψυχῶν ἀθώων οὐκ ἐν
foſſis iueni eos: ſed in oī quercu. ꝛ
διορύγμασιν εὗρον αὐτούς, ἀλλ᾽ ἐπὶ πάσῃ δρυΐ. καὶ
dixiſti inocēs ſum: ſed auertat furoꝛ eiꝰ
εἶπας ἀθῶός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς αὐτοῦ
a me. ecce ego litigo tecū: in eo qd̄ dicis
ἀπ᾽ ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν
tu nō peccaui. qꝛ deſpexiſti vehemēter vt
σε, οὐχ ἥμαρτον. ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ
iterares vias tuas. ꝛ ab egypto confunderis: ſicut ab aſſur. qꝛ ꝛ hinc egredieris. ꝛ
δευτερῶσαι τὰς ὁδούς σου. καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ, ὡς ἀπὸ Ἀσσούρ. ὅτι καὶ ἐντεῦθεν ἐξελεύσῃ. καὶ
manus tue ſup caput tuū: qꝛ repulit dn̄s
αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, ὅτι ἀπώσατο κύριος
ſpē tuā ꝛ nō ꝓſperaberis in ea.
τὴν ἐλπίδα σου καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ. Ca.3.

Si dimiſerit vir vxorē ſuā: ꝛ receſſerit ab eo: ꝛ fuerit viro alteri: nūqd reuertens reuertet ad eū vltra? nōne cōtaminata cōtaminabitur mulier illa: ꝛ fornicata es in paſtoribꝰ multis? ꝛ reuertebaris ad me: dicit dn̄s. leua oculos tuos in directū: ꝛ vide vbi nō poſtrata ſis
Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψῃ πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μιαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη, καὶ συνεξεπόρνευσας ἐν ποιμέσι πολλοῖς; καὶ ἀνέκαμπτες πρός με, λέγει κύριος. ἆρον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἴδε ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρθης

Infra. 32.f. Deu. 32.c

B C G D A E

© Biblioteca Nacional de España

Tráſla. gre. lxx. cū iter. latina.

in viis ſediſti eiꝰ q̄ſi cornix deſer
ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτῆς ὡσεὶ κορώνη ἠρημω-
ta: ⁊ polluiſti terrā in fornicationibꝰ tuis
μένη, καὶ ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου
⁊ in maliciis tuis. ⁊ habuiſti paſtores mul-
καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου. καὶ ἔσχες ποιμένας πολ
tos in offenſionē tuā. facies meretricis fctā eſt tibi:
λοὺς εἰς πρόσκομμά σου. ὄψις πόρνης ἐγένετό σοι,
B ſine rubore facta es ad oēs: nōne vſq; nūc me voca
ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας· οὐχ ἕως νῦν με ἐκά
ſti ⁊ patrē ⁊ ducē virginitatis tue?
λεσας καὶ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου;
nūqd ꝑmanebit in ſeculū: aut cuſtodiet in victo
μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἢ διαφυλαχθήσεται εἰς νῖ-
riā? ecce loquuta es ⁊ feciſti mala hec
κος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦ
⁊ potuiſti. ⁊ dixit dñs ad me in
τα καὶ ἠδυνάσθης. καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἐν ταῖς
diebꝰ regis ioſie vidiſti q̄ fecit mihi
ἡμέραις τοῦ βασιλέως ἰωσίου ἴδες ἃ ἐποίησέν μοι ἡ
habitatio iſrael? abiit ſup oēm mōtē excelſum ⁊
ſ.r.b. κατοικία τοῦ ἰσραήλ; ἐπορεύθη ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν καὶ
ſub oī ligno frōdoſo ⁊ fornicata eſt ibi
ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσεν ἐκεῖ
C ⁊ dixi poſtq̄ fornicata eſt ipa hec oia:
καὶ εἶπα μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα,
ad me cōuertere ⁊ nō eſt reuerſus. ⁊ vidit
πρός με ἀνάστρεψον καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν. καὶ εἶδεν τὴν
deformitatē eiꝰ ꝑuaricatrix iuda: ⁊ vidi qꝛ
ἀσυνθεσίαν αὐτῆς ἡ ἀσύνθετος ἰούδα καὶ εἶδον διότι
ꝑ oibus ꝑ qbꝰ relicta eſt in his mechata ē
περὶ πάντων ἀνθ' ὧν κατελείφθη ἐν αὐτοῖς ἐμοιχᾶτο
habitatio iſrael. ⁊ dimiſi eā: ⁊
ἡ κατοικία τοῦ ἰσραήλ. καὶ ἐξαπέστειλα αὐτήν, καὶ
dedi ei libellū repudii in manꝰ e-
ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐ-
ius: ⁊ nō timuit ꝑuaricatrix iuda. ⁊ abiit
τῆς, καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνθετος ἰούδα. καὶ ἐπορεύθη
⁊ fornicata eſt ⁊ ipa ⁊ fctā eſt in nihilū forni
καὶ ἐπόρνευσεν καὶ αὐτὴ καὶ ἐγένετο εἰς οὐδὲν ἡ πο
catio eiꝰ: ⁊ mechata eſt in lignū ⁊ lapi
ρνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσεν εἰς τὸ ξύλον καὶ τὸν λί
dē. ⁊ in oibus his nō reuerſa eſt ad me
D θον. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρός με ἡ
ꝑuaricatrix iuda ex toto corde ſuo ſed in
ἀσύνθετος ἰούδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ
mēdacio. ⁊ dixit dñs ad me: iuſtificauit ani
ψεύδει. καὶ εἶπεν κύριος πρός με, ἐδικαίωσεν τὴν ψυ-
mā ſuā iſrael ab ꝑuaricatrice iuda. vade
χὴν αὐτῆς ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνθέτου ἰούδα. πορεύου
⁊ lege ſermones iſtos ad aqlonē: ⁊ dices:
καὶ ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βορρᾶν, καὶ ἐρεῖς,
cōuertere ad me hītatio iſrael ait do-
ἐπιστράφητι πρός με ἡ κατοικία τοῦ ἰσραὴλ λέγει κύ-
minꝰ: ⁊ nō firmabo faciē meā ſup vos:
ριος, καὶ οὐ μὴ στηρίσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς,
qꝛ miſericors ego ſū dicit dñs: ⁊ nō iraſcar vobis
ὅτι ἐλεήμων ἐγώ εἰμι λέγει κύριος, καὶ οὐ μηνιῶ ὑμῖν
in ſeculū. verūtñ ſcito iniqtatē tuā: qꝛ in do
εἰς τὸν αἰῶνα. πλὴν γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύ
minū deū tuū ipſe egiſti: ⁊ effudiſti vias
ριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας, καὶ διέχεας τὰς ὁδούς
tuas in alienos ſub oī ligno frōdoſo:
σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους,
at vocē meā nō audiſti dicit dñs. cō
E τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας λέγει κύριος. ἐπι
uertimini filii apoſtate dicit dñs: qꝛ
στράφητε υἱοὶ ἀφεστηκότες λέγει κύριος, διότι

Tráſla. B. Hie.

In viis ſedebas expe-
ctans eos quaſi latro
in ſolitudine: & polluiſti
terrā in fornicationibus
tuis & maliciis tuis. Quā
obrē ꝓhibite ſunt ſtille
pluuiarū: & ſerotinꝰ imber
nō fuit. Frons mulieris
meretricis facta eſt tibi:
noluiſti erubeſcere. Er
go ſaltem amodo voca
me pr̄ meus: dux virgi
nitatis mee tu es. Nūqd
iraſceris in ꝑpetuū aut ꝑ
ſeuerabis in finē? Ecce
locuta es & feciſti mala:
& potuiſti. Et dixit dñs
ad me: in diebus ioſie
regis. Nunquid vidiſti
que fecerit
auerſatrix iſrael? Abiit
ſibimet ſuper
omnē montem excel-
ſum: & ſub omni ligno
frondoſo: & fornicata eſt
ibi. Et dixi: cum
feciſſet hec omnia: ad
me reuertere:
& nō eſt reuerſa. Et vidit
preuaricatrix ſoror eius
iuda: quia pro eo

q̄ mechata eſſet auerſa
trix iſrael
dimiſiſſem eam: & dediſ
ſem ei libellum repudii:
& non timuit preuarica
trix iuda
ſoror eius: ſed abiit &
fornicata eſt etiā ipſa: &
facilitate fornicationis
ſue cōtaminauit terram:
& mechata eſt cum lapi
de & ligno. Et
in oībus his non eſt re
uerſa ad me ꝑuaricatrix
ſoror eius iuda in toto
corde ſuo: ſed
in mendacio ait domi-
nus: & dixit
dñs ad me. Iuſtificauit
animā ſuam auerſatrix
iſrael comparatione pre
uaricatricis iuda. Vade
& clama ſermones iſtos
contra aquilonem:
& dices. Reuertere auer
ſatrix iſrael:
ait dñs: & non auertam
faciem meam a vobis:
quia ſanctus ego ſum
dicit dñs: & nō iraſcar
in perpetuū. Verūtamē
ſcito iniqtatē tuā: qa in
dñm deū tuū ꝑuaricata
es. Et diſperſiſti vias tuas
alienis ſub omni ligno
frondoſo: & vocē meam
non audiſti: ait domi-
nus. Conuertimini
filii reuertentes dicit
dominus: quia

Tex. heb. Hiere. iij.

על דרכים ישבת להם כערבי
במדבר ותחניפי ארץ בזנותיך
וברעתך: וימנעו רבבים ומלקוש
לא היה ומצח אשה זונה היה
לך מאנת הכלם: הלוא מעתה
קראתי לי אבי אלוף נערי אתה:
הינטר לעולם אם ישמר לנצח
הנה דברת ותעשי הרעות ותוכל:
ויאמר יהוה אלי בימי יאשיהו
המלך הראית אשר עשתה
משבה ישראל הלכה היא על
כל הר גבוה ואל תחת כל עץ
רענן ותזני שם: ואמר אחרי
עשותה את כל אלה אלי תשוב
ולא שבה ותראה בגודה אחותה
יהודה: וארא כי על כל אדות
אשר נאפה משבה ישראל
שלחתיה ואתן את ספר כריתתיה
אליה ולא יראה בגדה יהודה
אחותה ותלך ותזן גם היא: והיה
מקל זנותה ותחנף את הארץ
ותנאף את האבן ואת העץ: וגם
בכל זאת לא שבה אלי בגודה
אחותה יהודה בכל לבה כי
אם בשקר נאם יהוה: ויאמר
יהוה אלי צדקה נפשה משבה
ישראל מבגדה יהודה: הלך
וקראת את הדברים האלה צפנה
ואמרת שובה משבה ישראל
נאם יהוה לוא אפיל פני בכם
כי חסיד אני נאם יהוה לא אטור
לעולם: אך דעי עונך כי ביהוה
אלהיך פשעת ותפזרי את דרכיך
לזרים תחת כל עץ רענן ובקולי
לא שמעתם נאם יהוה: שובו
בנים שובבים נאם יהוה כי

Primitiua. heb.

דבר חנף
זנה רוע
מנע לקש
איש כלם
אלף נער
נטר עלם
שמר עשה
יכל
אמר יום
ראה
שוב
גבה
זנה
שוב
ראה בגד
נתן כרת
אח ילך
זנה קול
זנה חנף
נאף
שוב
לבב
אמר
נפל פנה
חסד נטר
ידע
פזר

© Biblioteca Nacional de España

אָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם
אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה
וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם צִיּוֹן׃ וְנָתַתִּי לָכֶם
רֹעִים כְּלִבִּי וְרָעוּ אֶתְכֶם דֵּעָה
וְהַשְׂכֵּיל׃ וְהָיָה כִּי תִרְבּוּ וּפְרִיתֶם
בָּאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵמָּה נְאֻם יְהוָה
לֹא יֹאמְרוּ עוֹד אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
וְלֹא יַעֲלֶה עַל לֵב וְלֹא יִזְכְּרוּ בוֹ
וְלֹא יִפְקֹדוּ וְלֹא יֵעָשֶׂה עוֹד׃ בָּעֵת
הַהִיא יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַם כִּסֵּא
יְהוָה וְנִקְווּ אֵלֶיהָ כָל הַגּוֹיִם לְשֵׁם
יְהוָה לִירוּשָׁלָם וְלֹא יֵלְכוּ עוֹד
אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע׃ בַּיָּמִים
הָהֵמָּה יֵלְכוּ בֵית יְהוּדָה עַל בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְיָבֹאוּ יַחְדָּו מֵאֶרֶץ צָפוֹן
עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִנְחַלְתִּי אֶת
אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְאָנֹכִי אָמַרְתִּי אֵיךְ
אֲשִׁיתֵךְ בַּבָּנִים וְאֶתֶּן לָךְ אֶרֶץ
חֶמְדָּה נַחֲלַת צְבִי צִבְאוֹת גּוֹיִם
וָאֹמַר אָבִי תִּקְרְאוּ לִי וּמֵאַחֲרַי
לֹא תָשׁוּבִי׃ אָכֵן בָּגְדָה אִשָּׁה מֵרֵעָהּ
כֵּן בְּגַדְתֶּם בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם
יְהוָה׃ קוֹל עַל שְׁפָיִים נִשְׁמָע
בְּכִי תַחֲנוּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי הֶעֱווּ
אֶת דַּרְכָּם שָׁכְחוּ אֶת יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם׃ שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים
אֶרְפָּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם הִנְנוּ אָתָנוּ
לָךְ כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ אָכֵן
לַשֶּׁקֶר מִגְּבָעוֹת הָמוֹן הָרִים אָכֵן
בַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל׃
וְהַבֹּשֶׁת אָכְלָה אֶת יְגִיעַ אֲבוֹתֵינוּ
מִנְּעוּרֵינוּ אֶת צֹאנָם וְאֶת בְּקָרָם
אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם׃ נִשְׁכְּבָה
בְּבָשְׁתֵּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלִמָּתֵנוּ כִּי
לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ חָטָאנוּ אֲנַחְנוּ
וַאֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד הַיּוֹם

שָׁנָה שִׁפְחָה
בּוֹא נָתַן
רָעָה יָדַע
שָׂכַל רָבָה
פָּרָה יוֹם
אָמַר אָרַן
בְּרִת עָלָה
זָכַר פָּקַד
עָשָׂה
קָרָא
קָנָה
רוּעַ יוֹם
בּוֹא צָפַן
נָחַל
שׁוּת נָתַן
צָבָה
קָרָא
שׁוּב אִישׁ
שָׁפָה שָׁמַע
בָּכָה חָנַן
עָנָה
רָפָא שׁוּב
אָתָה
הָמַן
יָשַׁע
בּוֹשׁ יָגַע
נָעַר
בָּנָה שָׁכַב
בּוֹשׁ כָּסָה

ego vir veſter. Et aſſu-
mam vos:
vnum de ciuitate: & du
os de cognatione
& introducam vos in ſi
on. Et dabo vobis
paſtores iuxta cor meũ:
& paſcent vos ſcientia
& doctrina. Cũq; multi
plicati fueritis & creueri-
tis in terra in diebus illis
ait dominus:
non dicent vltra arca te
ſtamenti domini:
neq; aſcendet ſup cor
neq; recordabũtur illi9
nec viſitabitur: neq; fi-
et vltra. In tempore
illo vocabunt hieruſalẽ
ſolium
dñi: & cõgregabũtur ad
eam oẽs gentes in noĩe
domini in hieruſalẽ: &
non ambulabunt
poſt prauitatem cordis
ſui peſſimi. In diebus
illis ibit domus iuda ad
domum
iſrael: & venient ſimul
de terra aquilonis
ad terram quam dedi
patribus veſtris. Ego au
tem dixi. Quomodo
ponam te in filios & tri
buam tibi terram
deſiderabilẽ hereditatẽ
p̃clarã exercituũ gẽtiũ?
Et dixi. Patrem vocabis
me & poſt me
ingredi nõ ceſſabis. Sed
quõ ſi contẽnat mulier
amatorẽ ſuũ: ſic contẽ
pſiſti me dom9 iſrael di-
cit domin9. Vox in viis
audita eſt:
ploratus & vlulatus filio
rum iſrael: qm̃ iniquã fe
cerunt viam ſuam: obliti
ſunt domini
dei ſui. Conuertimini
filii reuertentes: &
ſanabo auerſiones ve-
ſtras. Ecce nos venimus
ad te. Tu enim es dñs
deus noſter. Vere
mẽdaces erant colles &
multitudo montiũ. Ve
re in domino deo noſtro
ſalus iſrael.
Confuſio comedit labo
rem patrum noſtrorum
ab adoleſcentia noſtra:
greges eorũ & armenta
eorum: filios eorũ & fi-
lias eorum. Dormiemus
in cõfuſione nr̃a: & ope
riet nos ignominia nr̃a:
quoniã domino deo no
ſtro peccauimus nos
& patres noſtri ab adole
ſcentia nr̃a vſq; ad diem

ego dñabo2 vobis ⁊ aſſumã vos vnũ de ciuitate
ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῖν καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως
⁊ duos de cognatione: ⁊ itroducã vos in ſion ⁊
καὶ δύο ἐκ πατριᾶς, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς σιὼν καὶ
dabo vobis paſtores ſcd̃m co2 meũ
δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου
⁊ paſcent vos paſto2es cũ ſcientia. ⁊ A
καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ᾽ ἐπιστήμης. καὶ
erit ſi multiplicati fueritis ⁊ creueritis ſup terrã dicit do
ἔσαι ἐὰν πληθυνθῆτε καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς λέγει κύ
min9. in diebus illis nõ dicẽt vltra: arca
ριος. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, κιβωτὸς
teſtamẽti ſcti iſrael nõ aſcẽdet in co2: ne-
διαθήκης ἁγίου ἰσραὴλ οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐ
q; noiabit neq; viſitabit: ⁊ nõ fiet
δὲ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται, καὶ οὐ ποιηθήσεται
vltra. in dieb9 illis ⁊ in tpe illo vo
ἔτι. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κα Oſee. 1.a.
cabũt hierl̃m thron9 dñi: ⁊ cõgregabũ-
λέσουσιν τὴν ἱερουσαλὴμ θρόνος κυρίου, καὶ συναχθήσον
tur ad eã oẽs gẽtes: ⁊ nõ ãbulabũt vltra
ται εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι
poſt cogitatiões co2dis ſui mali.
ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.
in dieb9 illis cõuenĩet dom9 iuda B
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνελεύσονται ὁ οἶκος ἰούδα
in domũ iſrael: ⁊ veniẽt ſimul a terra
ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραὴλ, καὶ ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς F
aq̃lonis ⁊ ab oib9 regionib9 ad terrã quã he
βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κα
reditare feci pr̃es eoꝝ. ⁊ ego dixi: fiat
τεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν. κἀγὼ εἶπα, γένοι
dñe: q2 o2dĩabo te in filios: ⁊ dabo tibi terrã
το κύριε, ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν
electã hereditatẽ dei oĩpotẽtis gẽtiũ: ⁊
ἐκλεκτὴν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν, καὶ
ſi patrẽ inuocatis me ⁊ a me nõ auerte
εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθέ με καὶ ἀπ᾽ ἐμοῦ οὐκ ἀποστρα-
mini: verũtñ ſicut cõtẽnit mulier ĩ amato2ẽ ſuũ:
φήσεσθε, πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ,
ſic cõtẽpſit in me dom9 iſrael dicit dñs. vox C
οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ ὁ οἶκος ἰσραὴλ λέγει κύριος. φω
ex labiis audita ẽ plorat9 ⁊ dep̃catiõis filioꝝ
νὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν
iſrael. q2 iniq; egeſt in viis eoꝝ: obliti ſũt Infra. 51.b.
ἰσραήλ. ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο Mat. 2.c.
dei ſcti eoꝝ. cõuertimini filii reuertẽtes: ⁊
θεοῦ ἁγίου αὐτῶν. ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ
ſanabo cõtritiones vr̃as. ecce hi nos eri-
ἰάσομαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν. ἰδοὺ οἵδε ἡμεῖς ἐσό
mus tibi: q2 tu dñs de9 nr̃ es. vere in mẽda- G
μεθά σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ. ὄντως εἰς ψεῦ
ciũ erãt colles ⁊ fo2titudo mõtiũ: verũtñ p
δος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ
dñm deũ nr̃m ſal9 iſrael. at cõfu
κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ ἰσραήλ. ἡ δὲ αἰσχύ
ſio cõſũpſit labo2es pr̃m nr̃oꝝ ab
νη κατηνάλωσεν τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ
adoleſcẽtia eoꝝ: oues eoꝝ ⁊ vitulos
νεότητος αὐτῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους
eoꝝ: filios eoꝝ ⁊ filias eoꝝ.
αὐτῶν, τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν.
do2miuim9 in cõfuſione nr̃a: ⁊ cooperuit nos
ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς
ignominia nr̃a: q2 corã deo nr̃o pecca
ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρ-
uimus nos ⁊ pr̃es nr̃i ab adoleſcẽtia no D
τομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡ-
ſtra vſq; ad diẽ
μῶν ἕως τῆς ἡμέρας

© Biblioteca Nacional de España

hanc: ⁊ nō audiuim⁹ vocē dn̄i
ταύτης, καὶ οὐχ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
dei nr̄i.
θεοῦ ἡμῶν.

Ca.4.

A Si cōuerſus fuerit iſrael dicit dn̄s ad me: con=
Ἐὰν ἐπιστραφῇ ἰσραὴλ λέγει κύριος πρός με, ἐπι
uertetur ⁊ ſi abſtulerit abominatiōes ei⁹ ab
στραφήσεται. καὶ ἐὰν περιέλῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἀπὸ
ore eius: ⁊ a facie mea timue
τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλα
rit ⁊ iurauerit: viuit dn̄s cū veritate: ⁊ in iudicio
βηθῇ καὶ ὀμόσῃ, ζῇ κύριος μετὰ ἀληθείας, καὶ ἐν κρίσει
⁊ in iuſticia: ⁊ bn̄dicēt in ipo gētes: ⁊
καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ
in ipo laudabūt deū in hierl'm. q2 hec di=
ἐν αὐτῷ αἰνέσουσιν τῷ θεῷ ἐν ἱερουσαλήμ. ὅτι τάδε λέ
cit dn̄s viris iuda ⁊ hītatorib⁹ hie
γει κύριος τοῖς ἀνδράσιν ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἱε
Osee. 1.a. rusalē: inouate vobis noualia: ⁊ nō ſemine
ρουσαλήμ, νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα, καὶ μὴ σπείρε=
tis ſup ſpinas. circūcidimini deo vr̄o: ⁊ circūci
τε ἐπ' ἀκάνθαις. περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέ
dite duriciā cordis vr̄i viri iuda ⁊ ha
μνετε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἄνδρες ἰούδα καὶ οἱ κα
B bitātes in hierl'm: ne egrediat̄ q̄ſi ignis furor me⁹:
τοικοῦντες ἐν ἱερουσαλήμ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμός μου,
⁊ ſuccendet̄: ⁊ nō erit q̄ extinguat a fa
καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώ=
F cie malicie adinuentionū vr̄aꝝ. ān̄ūciate in
που πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν. ἀναγγείλατε ἐν
iuda ⁊ audiat̄ in hierl'm. dicite cani
τῷ ἰούδα καὶ ἀκουσθήτω ἐν ἱερουσαλήμ. εἴπατε σημά
te tuba in terra: ⁊ clamate fortiter. dicite
νατε σάλπιγγι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κεκράξατε μέγα. εἴπατε
cōgregamini: ⁊ īgrediamur in ciuitates mura
συνάχθητε, καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχή
tas. aſſumētes fugite in ſiō: feſtinate: nō ſte
ρεις. ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς σιών, σπεύσατε, μὴ στῆ
tis: q2 mala ego adduco ab aq̄lone ⁊ cōtritiōem ma
τε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ συντριβὴν με
gnā. aſcēdit leo de cubili ſuo: ⁊ va
γάλην. ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύ
ſtās gētes ſe leuauit. ⁊ egreſſus ē de loco ſuo: vt po=
ων ἔθνη ἐξῆρεν, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, τοῦ θεῖ
C nat terrā tuā in ſolitudinē. ⁊ ciuitates tue va
ναι τὴν γῆν σου εἰς ἐρήμωσιν. καὶ αἱ πόλεις σου κα=
Infra. 51.b. Mat. 2.c. ſtabunt̄: vt nō habitēt̄ ipē. ſup
θαιρεθήσονται, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. ἐπὶ
hec accingimini ciliciis: ⁊ plangite ⁊ vlu=
τούτοις περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε καὶ ὀλο=
late: q2 nō eſt auerſa ira furoris dn̄i a no=
λύζετε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς ὀργῆς κυρίου ἀφ' ἡ=
G bis. ⁊ erit in illa die dicit dn̄s: peribit
μῶν. καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος, ἀπολεῖται
cor regis ⁊ cor principū:
ἡ καρδία τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων,
⁊ ſacerdotes extra ſe fiēt: ⁊ pphete admirabunt̄.
καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκστήσονται, καὶ οἱ προφῆται θαυμάσονται.
⁊ dixi o dn̄ator dn̄s ergo decipiēs decepiſti
καὶ εἶπα ὦ δέσποτα κύριε ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν
ppl'm hūc ⁊ hierl'm dicēs: pax erit vobis:
λαὸν τοῦτον καὶ τὴν ἱερουσαλὴμ λέγων, εἰρήνη ἔσται ὑμῖν,
⁊ pueniet gladi⁹ vſq3 ad aīam eoꝝ. in tēpo
καὶ ἅψεται ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν. ἐν τῷ και=
re illo dicēt pplo huic ⁊ hierl'm. ſpū
ρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσιν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ ἱλῆμ. πνεύματι
erroris: in ſolitudīe via filie ppl'i mei nō
πλανήσεως, ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ
D ad purū neq3 ad ſctm̄. ſpūs plenitudinis veniet mihi. nūc
εἰς καθαρὸν οὐδὲ εἰς ἅγιον. πνεῦμα πληρώσεως ἥξει μοι. νῦν
aūt ego loquar iudicia mea ad illos: ecce q̄ſi nubes
δὲ ἐγὼ λαλήσω κρίματά μου πρὸς αὐτούς, ἰδοὺ ὡς νεφέλη

---

hanc & non audiuimus vocem domini dei noſtri. 4.

Si reuerteris iſrael ait dn̄s: ad me conuertere. Si abſtuleris offendicl'a tua a facie mea nō cōmoueberis. Et iurabis viuit dn̄s in veritate & in iudicio & in iuſticia & bn̄dicent eum gentes: ipſumq3 laudabunt. Hec enim dicit domin⁹ viro iuda & hieruſalē. Nouate vobis nouale: & nolite ſerere ſup ſpinas. Circuncidimini domino: & auferte preputia cordium veſtrorū viri iuda & habitatores hieruſalē: ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea & ſuccēdatur: & nō ſit q extinguat: ꝑpter maliciam cogitationū vr̄arū. Annūciate in iuda & in hieruſalē: auditū facite: loquimini & canite tuba ī terra: clamate fortiter: & dicite. Cōgregamini & ingrediamur ciuitates munitas: leuate ſignum in ſion. Cōfortamini: nolite ſtare: qa malum ego adduco ab aquilone & cōtritionē magnā. Aſcēdit leo de cubili ſuo: & predo gentiū ſe leuauit. Egreſſus eſt de loco ſuo vt ponat terrā tuā in ſolitudinē. Ciuitates tue vaſtabūtur remanētes abſq3 habitatore. Sup hoc accīgite vos ciliciis: plāgite & vlulate: qa nō eſt auerſa ira furoris dn̄i a nobis. Et erit in die illa dicit dominus: peribit cor regis & cor pricipū: & obſtupeſcent ſacerdotes & ꝑphete conſternabūtur: & dixi. Heu: heu: heu dn̄e deus. Ergo ne decepiſti populum iſtū & hieruſalem: dicens: pax erit vobis. Ecce peruenit gladius vſq3 ad animā. In tempore illo dicetur populo huic & hieruſalem ventus vrens in viis que ſunt in deſerto vie filie populi mei non ad vētilandū & ad purgādu3. Spūs plenus ex his vēiet mihi. Et nūc ego loquar iudicia mea cum eis. Ecce quaſi nubes

---

הזה ולא שמענו בקול יהוה
אלהינו׃

Cap.iiij.

אם תשוב ישראל נאם
יהוה אלי תשוב ואם תסיר
שקוציך מפני ולא תנוד׃ ונשבעת
חי יהוה באמת במשפט ובצדקה
והתברכו בו גוים ובו יתהללו׃
כי כה אמר יהוה לאיש יהודה
ולירושלם נירו לכם ניר ואל
תזרעו אל קצים׃ המלו ליהוה
והסרו ערלות לבבכם איש יהודה
וישבי ירושלם פן תצא כאש
חמתי ובערה ואין מכבה מפני
רע מעלליכם׃ הגידו ביהודה
ובירושלם השמיעו ואמרו ותקעו
שופר בארץ קראו מלאו ואמרו
האספו ונבואה אל ערי המבצר׃
שאו נס ציונה העיזו אל תעמדו
כי רעה אנכי מביא מצפון ושבר
גדול׃ עלה אריה מסבכו ומשחית
גוים נסע יצא ממקומו לשום
ארצך לשמה עריך תצינה מאין
יושב׃ על זאת חגרו שקים ספדו
והילילו כי לא שב חרון אף
יהוה ממנו׃ והיה ביום ההוא נאם
יהוה יאבד לב המלך ולב השרים
ונשמו הכהנים והנביאים יתמהו׃
ואמר אהה אדני יהוה אכן השא
השאת לעם הזה ולירושלם
לאמר שלום יהיה לכם ונגעה
חרב עד הנפש׃ בעת ההיא יאמר
לעם הזה ולירושלם רוח צח
שפים במדבר דרך בת עמי לוא
לזרות ולוא להבר׃ רוח מלא מאלה
יבוא לי עתה גם אני אדבר
משפטים אותם׃ הנה כעננים

שוב
סור
שקץ פנה
נוד שבע
שפט ברך
הלל
נור
זרע קוץ
גמל סור
יצא
יחם כבה
פנה רוע
נגד שמע
שפר
אסף בוא
עיר בצר
נשא עזז
עמד רוע
בוא צפן
גדל ארה
שחת קום
שמם יצת
ישב ילל
שוב חרה
אבד שור
שמם נבא
תמה
נשא
שלם היה
אמר
צחח
שפה דבר
זרה ברר
בוא דבר
שפט את

© Biblioteca Nacional de España

Tex.heb.hiere.iiij.

יַעֲלֶה וְכַסּוּפָה מַרְכְּבוֹתָיו קַלּוּ
מִנְּשָׁרִים סוּסָיו אוֹי לָנוּ כִּי שֻׁדָּדְנוּ׃
כַּבְּסִי מֵרָעָה לִבֵּךְ יְרוּשָׁלַ͏ִם לְמַעַן
תִּוָּשֵׁעִי עַד מָתַי תָּלִין בְּקִרְבֵּךְ
מַחְשְׁבוֹת אוֹנֵךְ׃ כִּי קוֹל מַגִּיד מִדָּן
וּמַשְׁמִיעַ אָוֶן מֵהַר אֶפְרָיִם׃ הַזְכִּירוּ
לַגּוֹיִם הִנֵּה הַשְׁמִיעוּ עַל יְרוּשָׁלַ͏ִם
נֹצְרִים בָּאִים מֵאֶרֶץ הַמֶּרְחָק
וַיִּתְּנוּ עַל עָרֵי יְהוּדָה קוֹלָם׃
כְּשֹׁמְרֵי שָׂדַי הָיוּ עָלֶיהָ מִסָּבִיב
כִּי אֹתִי מָרָתָה נְאֻם יְהוָה׃ דַּרְכֵּךְ
וּמַעֲלָלַיִךְ עָשׂוֹ אֵלֶּה לָךְ זֹאת רָעָתֵךְ
כִּי מָר כִּי נָגַע עַד לִבֵּךְ׃ מֵעַי מֵעַי
אחוּלָה קִירוֹת לִבִּי הֹמֶה לִי לִבִּי
לֹא אַחֲרִשׁ כִּי קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַעַתְּי
נַפְשִׁי תְּרוּעַת מִלְחָמָה׃ שֶׁבֶר עַל
שֶׁבֶר נִקְרָא כִּי שֻׁדְּדָה כָּל הָאָרֶץ
פִּתְאֹם שֻׁדְּדוּ אֹהָלַי רֶגַע יְרִיעֹתָי׃
עַד מָתַי אֶרְאֶה נֵּס אֶשְׁמְעָה
קוֹל שׁוֹפָר׃ כִּי אֱוִיל עַמִּי אוֹתִי
לֹא יָדָעוּ בָּנִים סְכָלִים הֵמָּה וְלֹא
נְבוֹנִים הֵמָּה חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע
וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ׃ רָאִיתִי אֶת
הָאָרֶץ וְהִנֵּה תֹהוּ וָבֹהוּ וְאֶל
הַשָּׁמַיִם וְאֵין אוֹרָם׃ רָאִיתִי הֶהָרִים
וְהִנֵּה רֹעֲשִׁים וְכָל הַגְּבָעוֹת
הִתְקַלְקָלוּ׃ רָאִיתִי וְהִנֵּה אֵין הָאָדָם
וְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם נָדָדוּ׃ רָאִיתִי
וְהִנֵּה הַכַּרְמֶל הַמִּדְבָּר וְכָל עָרָיו
נִתְּצוּ מִפְּנֵי יְהוָה מִפְּנֵי חֲרוֹן אַפּוֹ׃
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה שְׁמָמָה תִהְיֶה כָּל
הָאָרֶץ וְכָלָה לֹא אֶעֱשֶׂה׃ עַל זֹאת
תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְקָדְרוּ הַשָּׁמַיִם
מִמָּעַל עַל כִּי דִבַּרְתִּי זַמֹּתִי וְלֹא
נִחַמְתִּי וְלֹא אָשׁוּב מִמֶּנָּה׃ מִקּוֹל
פָּרָשׁ וְרֹמֵה קֶשֶׁת בֹּרַחַת כָּל הָעִיר

Primitiua.heb.

עָלָה רָכַב
קָלַל
רוּעַ
יָשַׁע לוּן
חָשַׁב נָגַד
שָׁמַע זָכַר
שָׁמַע
בּוֹא רָחַק
נָתַן עִיר
שָׂדֶה הָיָה
סָבַב מָרָה
עָלַל עָשָׂה
רוּעַ מָרַר
מֵעָה יָחַל
הָמָה חָרַשׁ
שָׁפַר רוּעַ
לָחַם
קָרָא
יָרַע
רָאָה שָׁמַע
אֱוִיל אֵת
בִּין רוּעַ
יָטַב רָאָה
תֹּהוּ בֹּהוּ
קָלַל רָאָה
דָּבַר עִיר
הָיָה
עָשָׂה
אָבַל
עָלָה זָמַם
שׁוּב

Trāſla.B.Hie.

aſcendet: & q̄ſi tēpeſtas currus eius. Velociores aquilis equi illi9. Ve no bis quoniā vaſtati ſum9. Laua a malicia cor tuū hieruſalem: vt ꝏꝏꝏꝏ ſalua fias. Viſquequo morabuntur in te ꝏꝏ cogitatiōes noxie? Vox enīz annūciantis a dan: & notū faciētis idolū de monte effraim. Dicite gētibus. Ecce auditum eſt in hieruſalem ꝏꝏꝏ cuſtodes venire de terra longinqua: ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ et dare ſuper ciuitates iuda vocem ſuam. ꝏꝏ Quaſi cuſtodes agrorū facti ſunt ſup eā in gyro: quia me ad iracundiā ꝓuocauit dicit dn̄s. Vie tue & cogitatōes tue fecerūt hec ibi. Iſta malicia tua: quia amara: qa tetigit cor tuū. Ventrē meū vētrē meū doleo: ſenſuſ cordis mei turbati ſunt in me. Nō tacebo. Qm̄ vocem buccine audiuit anima mea: clamorem prelii. Contritio ſuper contritionē vocata eſt: & vaſtata eſt oīs terra. Repente vaſtata ſunt tabernacula mea: ſubito pelles mee. Viſquequo videbo fugientē: audiā vocem buccine? Quia ſtultus populus me9 me non cognouit. Filii inſipientes ſunt & ꝏꝏꝏ vecordeſ. Sapientes ſunt vt faciant mala: ꝏꝏꝏꝏ bene autem facere neſcierunt. Aſpexi ꝏꝏꝏꝏ terrā & ecce vacua erat & nihil: & ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ celos & non erat lux in eis. Vidi montes: ꝏꝏꝏ & ecce mouebantur & omnes colles ꝏꝏꝏꝏꝏ conturbati ſunt. Intuitus ſum & non erat hō: & omne volatile celi receſſit. Aſpexi: ꝏꝏꝏꝏꝏ et ecce carmelus deſertus: & omnes vrbes eius deſtructe ſunt: a facie domini: & a facie furoris eius. Hec enī dicit dn̄s. Deſerta erit omnis ꝏꝏ terra: ſed tamen conſumationem non faciam. Lugebit terra: & merebunt celi ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ deſuper: eo ꝙ locutus ſum. Cogitaui & non penituit me: nec auerſus ſum ab eo. A voce ꝏ equitis & mittentis ſagittam fugit omnis ciuitas.

Trāſ.Gre.lxx.cū īter.latina.

aſcendet: ꝛ ſicut tēpeſtas currus ei9. veloci
ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ. κουφό
ores aqlis equi ei9. ve nobis qm̄ miſeri facti ſu
τεροι ἀετῶν ἵπποι αὐτοῦ. οὐαὶ ἡμῖν ὅτι ταλαιπωροῦ-
mus. laua a malicia coꝛ tuū hieruſa B.1.a.
μεν. ἀπόπλυνε ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου ἱερουσα
lem: vt ſaluerīs. vſq; quo erūt in te cogitatio
λήμ, ἵνα σωθῇς. ἕως πότε ὑπάρξουσιν ἐν σοὶ διαλογι-
nes doloꝝ tuoꝝ: qꝛ vox ānūciantis ex dan veniet
σμοὶ πόνων σου; διότι φωνὴ ἀναγγέλλοντος ἐκ δὰν ἥξει
ꝛ audiet̄ doloꝛ de mōte ephꝛaim. recoꝛdamini gētes
καὶ ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὄρους ἐφραΐμ. ἀναμνήσατε ἔθνη
ecce ānūciate in hierl̄m: cuſtodes veniūt de
ἰδοὺ ἀναγγείλατε ἐν ἱερουσαλήμ, συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ
terra a lōge: ꝛ dederūt ſup ciuitates iuda vo
γῆς μακρόθεν, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις ἰούδα φω
ces ſuas. q̄ſi cuſtodiētes agrū facti ſūt ſup eā i cir-
νὰς αὐτῶν. ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ᾽ αὐτὴν κύ-
cuitu. qꝛ me neglexiſti dicit dn̄s: vie tue ꝛ
κλῳ. ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας λέγει κύριος, αἱ ὁδοί σου καὶ
adinuētiōes tue fecerūt hec tibi. iſta mali-
τὰ ἐπιτηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι. αὕτη ἡ κα A
licia tua: qꝛ amara: qꝛ tetigit vſq; ad coꝛ tuū.
κία σου, ὅτι πικρά, ὅτι ἥψατο ἕως τῆς καρδίας σου. τὴν
ventrē meū vētrē meū doleo: ꝛ ſenſus
κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς
coꝛdis mei. me ꝑmit aīa mea: lacerabit̄ ꝛ coꝛ
καρδίας μου. μαιμάσσει ἡ ψυχή μου, σπαράσσεται καὶ ἡ καρ
meū: nō tacebo qꝛ vocē tube audiuit
δία μου, οὐ σιωπήσομαι ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ
aīa mea: clamorē ꝑlii ꝛ miſerie cōtritionē
ψυχή μου, κραυγὴν πολέμου καὶ ταλαιπωρίας συντριμμὸν
inuocat: qm̄ fatigata eſt oīs terra repēte: va
ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκεν πᾶσα ἡ γῆ ἄφνω, τε-
ſtatū eſt tabernaculū: dilaniate ſūt pelles mee. vſq;
ταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάσθησαν αἱ δέρρεις μου. ἕως
quo videbo fugientes: audio vocē tubarū: qꝛ
πότε ὄψομαι φεύγοντας; ἀκούω φωνὴν σαλπίγγων, διό-
pꝛīcipes ppl̄i mei me nō cognouerūt. filii
τι οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν. υἱοὶ ἄ-
īſipiētes ſunt ꝛ nō itelligētes: ſapiētes ſūt vt male faciāt:
φρονές εἰσιν καὶ οὐ συνετοί, σοφοί εἰσιν τοῦ κακοποιῆσαι,
at bn̄ facere nō ſcierūt. aſpexi ad
τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν. ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν
terrā: ꝛ ecce nihil: ꝛ in celū: ꝛ nō erāt B
γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐθέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἦν τὰ
lumina ei9. vidi mōtes: ꝛ erāt tremētes: ꝛ om
φῶτα αὐτοῦ. ἴδον τὰ ὄρη, καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάν-
nes colles cōturbatos. aſpexi: ꝛ ec
τας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους. ἐπέβλεψα, καὶ ἰ-
ce nō erat hō ꝛ oīa volatilia
δοὺ οὐχ ὑπῆρχεν ἄνθρωπος καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ
celi terrefacta ſūt. vidi ꝛ ecce carmel9 deſert9 ꝛ om
οὐρανοῦ ἐπτοοῦντο. ἴδον καὶ ἰδοὺ ὁ κάρμηλος ἔρημος καὶ πᾶ
nes ciuitates incenſe igni: a fa-
σαι αἱ πόλεις ἐμπεπυρισμέναι πυρί, ἀπὸ προσώ-
cie dn̄i ꝛ a facie ire furoꝛis ei9 deſtructe
που κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανί-
ſunt. hec dicit dn̄s: deſerta erit oīs terra:
σθησαν. τάδε λέγει κύριος, ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ,
cōſumationē aūt nō faciā. ſup his lugeat
συντέλειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω. ἐπὶ τούτοις πενθήτω ἡ
terra: ꝛ cōtenebꝛeſcat celū deſup: eo qḋ locut9 ſū: C
γῆ, καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, διότι ἐλάλησα,
ꝛ nō penitebit me: aggreſſus ſū: ꝛ nō auertar ab e- Eze.22.c.
καὶ οὐ μετανοήσω, ὥρμησα, καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ᾽ αὐ-
a. a voce eqtis ꝛ extēſi arc9 receſ- Infra.19.c.
τῆς. ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώ-
ſit oīs regio G
ρησεν πᾶσα ἡ χώρα ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

© Biblioteca Nacional de España

ingreſſi ſūt in ſpelūcas: ⁊ in nemora abſcōſi ſunt:
εἰσέδυσαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν,
⁊ ſup petras aſcenderūt. vniuerſe vrbes de=
καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν. πᾶσαι πόλεις ἐγ
relicte ſūt: nō habitat in eis hō. ⁊ tu qd
κατελείφθησαν, οὐ κατοικεῖ ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος. καὶ σὺ τί
facies ſi veſtieris coccina ⁊ ornata fueris ornamēto au
ποιήσεις ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυ
reo ⁊ ſi vnxeris ſtibio oculos tuos: in va=
σῷ καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃς στίμμι τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἰς μά
nū pulchritudo tua. ꝑiecerūt te amatores tui ani
την ὁ ὡραϊσμός σου. ἀπώσαντό σε οἱ ἐρασταί σου τὴν ψυ
mā tuā q̄runt. q꞉ vocē q̄ſi parturiētis audiui
χήν σου ζητοῦσιν. ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ
gemit⁹ tui. vt primipere vox filie ſion
στεναγμοῦ σου. ὡς πρωτοτοκούσης φωνὴ θυγατρὸς σιὼν
deficiet ⁊ dimittet man⁹ ſuas. heu me
ἐκλυθήσεται καὶ παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς. οἴμοι ἐγὼ
q꞉ deficit aīa mea ſup īterfectos.
ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχή μου ἐπὶ τοῖς ἀνῃρημένοις. Ca. 5.

A Circūcurrite in viis hierl'm ⁊ vide=
Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς ἱερουσαλὴμ καὶ ἴδε
te ⁊ cognoſcite ⁊ q̄rite in plateis eius
τε καὶ γνῶτε καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς
ſi īueniatis virū ſi eſt faciēs iudiciū ⁊ q̄rens fi=
ἐὰν εὕρητε ἄνδρα εἰ ἔστιν ποιῶν κρίμα καὶ ζητῶν πί=
dē ⁊ ꝓpici⁹ ero eis dicit dn̄s. viuit dn̄s di
στιν καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς λέγει κύριος. ζῇ κύριος λέ
cunt: ꝓpter hoc nihilominꝰ ī mēdaciis iurāt.
γουσιν, διὰ τοῦτο οὐκ ἐπὶ ψεύδεσιν ὀμνύουσιν.
dn̄e oculi tui in fidē. flagellaſti e=
κύριε οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν. ἐμαστίγωσας αὐ=
os ⁊ nō doluerūt. cōſumpſiſti eos ⁊ nō
τοὺς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν. συνετέλεσας αὐτοὺς καὶ οὐκ
voluerūt accipere diſciplinā. firmauerūt facies
ἠθέλησαν δέξασθαι παιδείαν. ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα
ſuas ſup petrā ⁊ nō voluerūt cōuerti.
αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἐπιστραφῆναι.
⁊ ego dixi: forſitā paupes ſūt qđ nō valuerūt
κἀγὼ εἶπα, ἴσως πτωχοί εἰσιν διότι οὐκ ἠδυνήθησαν
q꞉ nō cognouerūt viā dn̄i ⁊ iudiciū dei. ibo
ὅτι οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ. πορεύσο
ad optimates ⁊ loquar eis q꞉ ipi cogno=
μαι πρὸς τοὺς ἁδροὺς καὶ λαλήσω αὐτοῖς ὅτι αὐτοὶ ἐπέ
B uerūt viā dn̄i ⁊ iudiciū dei: ⁊ ecce vnanimiter cōfre
γνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ, καὶ ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέ
gerūt iugū diruperūt vīcula. idcirco ꝑcuſſit
τριψαν ζυγὸν διέρρηξαν δεσμούς. διὰ τοῦτο ἔπαισεν
eos leo de ſylua ⁊ lupus vſqꜫ ad domos
αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν
vaſtauit eos: ⁊ pard⁹ vigilauit ſup
ὠλέθρευσεν αὐτούς, καὶ πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς
ciuitates eoꝝ: oēs egrediētes ex eis ca
πόλεις αὐτῶν. πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι ἀπ᾽ αὐτῶν θη
pientur q꞉ multiplicauerūt ipietates eoꝝ. cōfortati ſūt
ρεύσονται ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν. ἴσχυσαν
in auerſionib⁹ ſuis. q̄ hoꝝ ꝓpici⁹ ero
ἐν ταῖς ἀποστροφαῖς αὐτῶν. ποίῳ τούτων ἵλεως γένωμαί
tibi. filii tui dereliquerūt me ⁊ iurāt in his q̄ nō
σοι. υἱοί σου ἐγκατέλιπόν με καὶ ὤμνυον ἐν τοῖς οὐκ
ſunt dii ⁊ ſaturaui eos ⁊ mechati ſūt ⁊ in
οὖσιν θεοῖς καὶ ἐχόρτασα αὐτοὺς καὶ ἐμοιχῶντο καὶ ἐν
domib⁹ meretricū cōuerſati ſūt. eq̄ amatores facti
C οἴκοις πορνῶν κατελύοσαν. ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθη
ſūt vnuſq̄ſqꜫ ad vxorē ꝓximi ſui hinni
Eze.22.c. σαν ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρε
ebat. nūqd ſup his nō viſitabo dicit do=
Infra.19.c. μέτιζεν. μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύ
minꝰ aut ī gēte tali nō vlciſcet̄ aīa mea? aſcen
G ριος, ἢ ἔθνει τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; ἀνά=
dite ſup ꝓpugnacula ei⁹ ⁊ diſſipate
βητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε

Ingreſſi ſunt ardua: & aſcenderūt rupes. Vni=
uerſe vrbes derelicte ſūt: & nō habitat in eis hō.
Tu aūt vaſtata qd facies? Cum veſtieris te coc
cino: cum ornata fueris monili aureo & pinxe=
ris ſtibio oculos tuos fru
ſtra cōponeris. Cōtēpſe
rūt te amatores tui: ani=
mā tuā q̄rent. Vocē ei
quaſi parturiētis audiui
anguſtias vt puerpere.
Vox filie ſion inter mo
rientes expandētiſqꜫ ma
nus ſuas. Ve mihi quia
deficit anima mea pro=
pter interfectos. 5.

Circuite vias
hieruſalē & aſpicite
& conſiderate & querite
in plateis eius an inue=
niatis virum
facientem iudicium &
querentem fidem:
& ꝓpicius ero ei. Q̄d ſi
etiam viuit dn̄s dixerint:
& hoc falſo iurabūt. Do
mine oculi tui
reſpiciunt fidē. Percuſ=
ſiſti eos
& nō doluerūt attriuiſti
eos & renuerūt accipere
diſciplinā. Indurauerūt
facies ſuas ſupra petrā:
noluerūt reuerti. Ego
autē dixi. Forſitan pau=
peres ſunt & ſtulti: igno
rantes viā dn̄i & iudiciū
dei ſui. Ibo ergo ad op
timates
& loquar eis. Ipſi enī
cognouerunt
viam dn̄i & iudiciū dei
ſui. Et ecce magis
hi ſimul cōfregerūt iu=
gum: ruperūt vincula.
Idcirco percuſſit eos leo
de ſilua: lupus ad
veſperam vaſtauit eos:
pardus vigilans ſuper
ciuitates eorū. Oīs qui
egreſſus fuerit ex eis ca=
pietur: quia multe ſunt
ꝑuaricatōes eoꝝ: cōfor
tate ſunt auerſiones eoꝝ.
Sup quo ꝓpici⁹ tibi eſſe
potero? Filii tui dereliq̄=
rūt me: & iurant in his q
non ſunt dii. Saturaui
eos & mechati ſunt: &
in domo meretricis luxu
riabātur. Equi amatores
in feminas & emiſſarii fa
cti ſunt: vnuſquiſqꜫ ad
vxorē ꝓximi ſui hinnie
bat. Nunqd ſup his non
viſitabo dicit dn̄s: & in
gente tali nō vlciſcetur
aīa mea? Aſcendite mu=
ros eius & diſſipate

באו בעבים ובכפים עלו כל העיר
עזובה ואין יושב בהן איש׃ ואתי
שדוד מה תעשי כי תלבשי שני
כי תעדי עדי זהב כי תקרעי בפוך
עיניך לשוא תתיפי מאסו בך
עגבים נפשך יבקשו׃ כי קול
כחולה שמעתי צרה כמבכירה קול
בת ציון תתיפח תפרש כפיה אוי
נא לי כי עיפה נפשי להרגים׃
שוטטו בחוצות
ירושלם וראו נא ודעו ובקשו
ברחובותיה אם תמצאו איש
אם יש עשה משפט מבקש אמונה
ואסלח לה׃ ואם חי יהוה יאמרו
לכן לשקר ישבעו׃ יהוה עיניך
הלוא לאמונה הכיתה אותם
ולא חלו כליתם מאנו קחת מוסר
חזקו פניהם מסלע מאנו לשוב׃
ואני אמרתי אך דלים הם נואלו
כי לא ידעו דרך יהוה משפט
אלהיהם׃ אלכה לי אל הגדלים
ואדברה אותם כי המה ידעו
דרך יהוה משפט אלהיהם אך
המה יחדו שברו על נתקו מוסרות׃
על כן הכם אריה מיער זאב
ערבות ישדדם נמר שקד על
עריהם כל היוצא מהנה יטרף
כי רבו פשעיהם עצמו משבותיהם׃
אי לזאת אסלוח לך בניך עזבוני
וישבעו בלא אלהים ואשבע
אותם וינאפו ובית זונה יתגודדו׃
סוסים מיוזנים משכים היו
איש אל אשת רעהו יצהלו׃
העל אלה לוא אפקד נאם יהוה
ואם בגוי אשר כזה לא תתנקם
נפשי׃ עלו בשרותיה ושחתו

בוא כוף
עלה עזב
ישב שדד
עשה לבש
שנה עדה
קרע יפה
בקש
צור
אצבח
פרש כפף
Cap. v.
חוץ
ראה ידע
רחב מצא
שפט בקש
אמן סלח
אמר שבע
נכה את
חלה כלה
לקח יסר
פנה
יאל
שפט
ילך
דבר
צלל יסר
נכה ארה
שדד
עיר יצא
טרף רבה
שוב
סלח
שבע
את נאף
זנה גדד
יזן שכם
היה איש
צהל פקד
נקם
עלה שור

Priuatiua.heb.	Tex.heb.hiere.v.
עשה סור	וכלה אל תעשו הסירו נטישותיה
נטש	כי לוא ליהוה המה: כי בגוד בגדו
	בי בית ישראל ובית יהודה נאם
אמר	יהוה: כחשו ביהוה ויאמרו לוא
בוא רוע	הוא ולא תבוא עלינו רעה וחרב
ראה נבא	ורעב לוא נראה: והנביאים יהיו
היה עשה	לרוח והדבר אין בהם כה יעשה
	להם: לכן כה אמר יהוה אלהי
	צבאות יען דברכם את הדבר
פה	הזה הנני נתן דברי בפיך לאש
	והעם הזה עצים ואכלתם: הנני
בוא רחק	מביא עליכם גוי ממרחק בית
	ישראל נאם יהוה גוי איתן הוא
עלם ידע	גוי מעולם הוא גוי לא תדע
לשון שמע	לשונו ולא תשמע מה ידבר:
דבר	אשפתו כקבר פתוח כלם גבורים:
פתח קצר	ואכל קצירך ולחמך יאכלו בניך
אכל בנה	ובנותיך יאכל צאנך ובקרך
רוש	יאכל גפנך ותאנתך ירשש ערי
עיר בצר	מבצריך אשר אתה בטח בהנה
יום	בחרב: וגם בימים ההמה נאם
עשה	יהוה לא אעשה אתכם כלה: והיה
אמר	כי תאמרו תחת מה עשה יהוה
	אלהינו לנו את כל אלה ואמרת
את	אלהם כאשר עזבתם אותי
עבד	ותעבדו אלהי נכר בארצכם כן
נגד	תעבדו זרים בארץ לא לכם: הגידו
שמע	זאת בבית יעקב והשמיעוה
	ביהודה לאמר: שמעו נא זאת
	עם סכל ואין לב עינים להם ולא
ראה	יראו אזנים להם ולא ישמעו:
ירא	האותי לא תיראו נאם יהוה אם
פנה חול	מפני לא תחילו אשר שמתי
שום	חול גבול לים חק עולם ולא
גבל	
עבר געש	יעברנהו ויתגעשו ולא יוכלו והמו
יכל המה	גליו ולא יעברנהו: ולעם הזה היה
גלל	

Trāſla. B. Hie.

consumationē aūt nolite facere. Auferte ppagines ei⁹: qa nō ſunt dñi. Preuaricatiōe eñi pūaricata eſt in me domus iſrael & domus iuda: ait dñs. Negauerunt dominum & dixerūt. Non eſt ipſe: neq₃ veniet ſuper nos malum: gladium & famem nō videbim⁹. Prophete fuerunt in ventū locuti: & reſpōſum nō fuit in eis. Hec ergo euenient illis. Hec dicit dominus deus exercituum. Quia locuti eſtis verbum iſtd. Ecce ego do verba mea in ore tuo in ignem & populū iſtū in ligna: & vorabit eos. Ecce ego adducā ſuper vos gentem de longinquo dom⁹ iſrael: ait dominus: gentem robuſtam: gentem antiquam: gentem cuius ignorabis linguam nec intelliges quid loquatur. Pharetra eius q̄ſi ſepulchrū patēs vniuerſi fortes. Et comedet ſegetes tuas: & panē tuū deuorabit: filios tuos & filias tuas comedet: gregē tuū & armenta tua: & comedet vineā tuā & ficū tuā: & cōteret vrbes munitas tuas in qbus tu habes fiduciam gladio. Veruntamen in diebus illis: ait dñs: non faciam vos in cōſumationem. Quod ſi dixeritis quare fecit dominus deus noſter nobis hec omnia: dices ad eos. Sicut dereliquiſtis me & ſeruiſtis deo alieno in terra veſtra: ſic ſeruietis diis alienis in terra nō vr̄a. Annūciate hec domui iacob: & auditum facite in iuda dicentes. Audi popule ſtulte qui nō habes cor: q habētes oculos non videtis: & aures & non auditis. Me ergo non timebitis ait dñs: & a facie mea nō dolebitis: qui poſui arenam terminū mari: preceptū ſempiternū qd̄ nō p̄teribit: & cōmouebūtur & nō poterūt: & intumeſcēt fluct⁹ ei⁹: & nō tranſibūt illud. Populo autem huic factum eſt

Trāſ. Gre. lxx. cū iter. latina.

cōſumationē aūt ne feceritis. auferetis ſuſtenta
συντέλειαν δὲ μὴ ποιήσητε. ἀπολέσετε τὰ ὑποστηρίγ
cula eius: qꝛ dñi nō ſūt: qꝛ p̄uaricās p̄uari
ματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου οὐκ εἰσίν, ὅτι ἀθετῶν ἠθέτη
cata eſt in me dom⁹ iſrael ꝛ dom⁹ iuda mētite ſūt
σεν εἰς ἐμὲ ὁ οἶκος ἰσραὴλ καὶ ὁ οἶκος ἰούδα ἐψεύσαν
dño ſuo: ꝛ dixerūt: nō ſūt hec: nō veniet
το τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπον, οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐχ ἥξει
ſup nos mala: ꝛ gladiū ꝛ famē nō videbim⁹.
ἐφ᾽ ἡμᾶς κακά, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀψόμεθα. οἱ
pphete nr̄i fuerūt in vētū ꝛ ſermo dñi nō
προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς ἄνεμον καὶ λόγος κυρίου οὐχ G
fuit in eis ſic erit illis. ppterea hec
ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς οὕτως ἔσται αὐτοῖς. διὰ τοῦτο τάδε
dicit dñs oīpotens: qꝛ locuti eſtis verbū
λέγει κύριος παντοκράτωρ, ἀνθ᾽ ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα
iſtud: ecce ego dedi verba mea in os
τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στό
tuū ignē ꝛ pplm iſtū ligna ꝛ deuora
μα σου πῦρ καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα καὶ καταφάγε
bit eos. ecce adducā ſup vos gētē de lōgiquo. dom⁹ D
ται αὐτούς. ἰδοὺ ἐπάγω ἐφ᾽ ὑμᾶς ἔθνος πόρρωθεν οἶκος
iſrael dicit dñs: gētē robuſtā: gētē a ſeculo: gētē
ἰσραὴλ λέγει κύριος, ἔθνος ἰσχυρόν, ἔθνος ἀπ᾽ αἰῶνος ἔθνος
cui⁹ nō audies vocē ei⁹. oēs fortes: pha
οὗ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ. πάντες ἰσχυροί, φα
retra ei⁹ vt ſepulchrū apertū ꝛ comedēt
ρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος καὶ κατέδονται τὸν
meſſem vr̄am ꝛ panes vr̄os. ꝛ comedēt
θερισμὸν ὑμῶν καὶ τοὺς ἄρτους ὑμῶν. καὶ κατέδονται
filios vr̄os ꝛ filias vr̄as: ꝛ come
τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέ
dent vitulos vr̄os ꝛ oues vr̄as: ꝛ
δονται τοὺς μόσχους ὑμῶν καὶ τὰ πρόβατα ὑμῶν, καὶ
comedent vineas vr̄as ꝛ ficeta
κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς συκῶνας
vr̄a ꝛ oliueta vr̄a. ꝛ capiēt ciui
ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν. καὶ ἀλώσουσιν τὰς πό
tates munitas vr̄as in qb⁹ vos cōfidebatis in e
λεις. τὰς ὀχυρὰς ὑμῶν ἐφ᾽ αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ᾽ αὐ
is in gladio. ꝛ erit in dieb⁹ illis di E
ταῖς ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις λέ
cit dñs de⁹ tu⁹ nō faciā vos in cōſumatio
γει κύριος ὁ θεός σου οὐ μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλει
nē. ꝛ erit qñ dixeritis: ppter qd fecit dñs
αν. καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε, ἕνεκεν τίνος ἐποίησεν κύριος Infra.
de⁹ nr̄ nobis oīa hec: ꝛ dices eis: qꝛ 19.b.
ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν ἅπαντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, ἀνθ᾽ ὧν
reliqſtis me ꝛ ſeruiuiſtis diis alienis
ἐγκατελίπετέ με καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς ἀλλοτρίοις
in terra vr̄a. ſic ſeruite alienis in terra nō
ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. οὕτως δουλεύσατε ἀλλοτρίοις ἐν γῇ οὐχ
veſtra. ānūciate hec in domū iacob ꝛ
ὑμῶν. ἀναγγείλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον ἰακὼβ καὶ
audiat in iuda. audite iā hec po
ἀκουσθήτω ἐν τῷ ἰούδα. ἀκούσατε δὴ ταῦτα λα
pule ſtulte ꝛ ſine corde. oculi eis ꝛ nō vi
ὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος. ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέ
dent: aures eis ꝛ nō audiūt. nūqd me nō B
πουσιν. ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι. μὴ ἐμὲ οὐ
timebitis dicit dñs: aut a facie mea
φοβηθήσεσθε λέγει κύριος; ἢ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου
nō formidabitis q diſpoſuit arenā terminū ma
οὐκ εὐλαβηθήσεσθε τὸν τάξαντα ἄμμον ὅριον τῇ θαλάσ
ri p̄ceptū ſēpiternū ꝛ nō trāſgrediet illū ꝛ
σῃ πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτὸ καὶ
turbabit ꝛ nō poterit. ꝛ ſonabūt flu
ταραχθήσεται καὶ οὐ δυνήσεται. καὶ ἠχήσουσιν τὰ κύ F
ctus ei⁹ ꝛ nō traſgrediet illud. at pplo
ματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. τῷ δὲ λαῷ
huic factū eſt
τούτῳ ἐγενήθη

Eſai. i.f. & co. fra. 9

Ca. A

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla. gre. lxx. cū inter. lati.

cor nō audiēs ⁊ icredulū. declinauert ⁊ abierūt:
καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθής. ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλθοσαν,
⁊ nō dixerūt in corde ſuo: timeam⁹ iā dñm
καὶ οὐκ εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, φοβηθῶμεν δὴ κύριον
deū vr̃m q̄ dat nobis pluuiā matutinā ⁊ ſero=
τὸν θεὸν ὑμῶν τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψι
tinā ſcd̃m tp̃s plenitudis p̃cepti meſſis ⁊
μον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ καὶ
cuſtodiuit nobis. iniq̃tates vr̃e declinauert hec ⁊
ἐφύλαξεν ἡμῖν. αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα καὶ αἱ
pctā vr̃a recedere fecerūt bona a vobis: q̄ꝛ iuēti
ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ᾽ ὑμῶν, ὅτι εὑρέ=
ſunt in pp̃lo meo ipii: ⁊ laqueū ſtatuert
θησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς, καὶ παγίδα ἔστησαν
G vt corrūpat viros ⁊ ceperūt q̄ſi decipula ex
διαφθεῖραι ἄνδρας. καὶ συνελαμβάνοσαν ὡς παγὶς ἐφε
tenſa plena volatiliū. ſic dom⁹ eoꝝ plene
σταμένη πλήρης πετεινῶν. οὕτως οἱ οἶκοι αὐτῶν πλήρεις
dolo. ideo magnificati ſūt ⁊ ditati ſunt: icraſ
δόλου. διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν, ἐπα
D ſati ſunt ⁊ traſgreſſi ſūt iudiciū. nō iudicauert iudiciū
Eſai. χύνθησαν καὶ παρέβησαν κρίσιν. οὐκ ἔκριναν κρίσιν
1.f. pupilli ⁊ iudiciū vidue nō iudicauerūt. nūq̄d ſup his
& co.in ὀρφανοῦ καὶ κρίσιν χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν. μὴ ἐπὶ τού
fra.9.c nō viſitabo dicit dñs: aut i gēte hmōi
τοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύριος, ἢ ἐν ἔθνει τοιούτῳ
nō vlciſcet̃ aīa mea: ſtupor ⁊ horribilia fctā ſūt
οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; ἔκστασις καὶ φρικτὰ ἐγενήθη
in terra. p̄phete p̄phetant iniqua: ⁊
ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ οἱ
ſacerdotes plauſerūt manib⁹ ſuis. pp̄ls me⁹
ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ὁ λαός μου ἠ
dilexit ſic: ⁊ q̄d faciet poſt hec.
γάπησεν οὕτως, καὶ τί ποιήσεται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα.
Confortamini filii bēiamin de medio hieruſa=
Ca.6. ΕΝισχύσατε υἱοὶ Βενιαμεὶν ἐκ μέσου τῆς ἱερουσα=
A lem ⁊ de thecue ſignificate tuba. ⁊ ſup be
λὴμ καὶ ἐν θεκουὲ σημάνατε σάλπιγγι. καὶ ὑπὲρ βη
thacharē leuate ſignū: q̄ꝛ mala iminēt ab aq̄lo
θαχάρμα ἄρατε σημεῖον, ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορ
E ne: ⁊ cōtritio magna erit: ⁊ auferet̃
ρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἔσται. καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ
celſitudo tua filia ſion. ad eā veniēt paſtores
ὕψος σου θύγατερ σιών. εἰς αὐτὴν ἥξουσιν ποιμένες
Infra. ⁊ greges eoꝝ: ⁊ figent in ea tento
19.b. καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ πήξουσιν ἐπ᾽ αὐτὴν σκη=
ria i circuitu: ⁊ paſcent vnuſq̄ſq; manu ſua.
νὰς κύκλῳ, καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
p̄parate ſup eā bellū. cōſurgite ⁊ aſcē
παρασκευάσασθε ἐπ᾽ αὐτὴν πόλεμον. ἀνάστητε καὶ ἀνα
dam⁹ ad eā i meridie. ve vobis q̄ꝛ declinauit
βῶμεν ἐπ᾽ αὐτὴν μεσημβρίας. οὐαὶ ὑμῖν ὅτι κέκλικεν ἡ
dies q̄ꝛ deficiunt vmbre veſperi: ſurgite
ἡμέρα ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ τῆς ἑσπέρας, ἀνάστητε
⁊ aſcendam⁹ in nocte ⁊ diſſipemus fundamēta
καὶ ἀναβῶμεν ἐν νυκτὶ καὶ διαφθείρωμεν τὰ θεμέλια
eius. q̄ꝛ hec dicit dñs virtutum: excidi=
αὐτῆς. ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, ἔκκοψα
te fūdamēta eius effunde ſup hieruſalem exercitū.
B τε θεμέλια αὐτῆς ἔκχεον ἐπὶ ἱερουσαλὴμ δύναμιν.
o ciuitas mendax tota calumnia ē in ea. ſicut ifri=
ὦ πόλις ψευδὴς ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. ὡς ψύ=
gidat ciſterna aquā ſuam: ſic ifrigidat malitia e=
χει λάκκος ὕδωρ αὐτοῦ, οὕτως ψύχει κακία αὐ=
ius. impietas ⁊ miſeria audietur in e=
τῆς. ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐ=
a cōtra faciem ei⁹ ſemp̄. dolore ⁊ flagello
F τῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διαπαντός. πόνῳ καὶ μάστιγι

Trāſla. B. Hie.

cor incredulū & exaſperans. Receſſerūt & abierūt: & nō dixerūt in corde ſuo. Metuamus dñm deū nr̃m: qui dat nobis pluuiā tēporaneā & ſerotinā in tpe ſuo: plenitudinē annue meſſis cuſtodiētem nobis. Iniq̄tates noſtre declinauerunt hec: & peccata nr̃a prohibuerunt bonū a nobis: quia inuēti ſunt in pp̄lo meo īpii: īſidiātes quaſi aucupes: laqueos ponētes & pedicas ad capiēdos viros. Sicut decipula plena auibus: ſic dom⁹ eorū plene dolo. Ideo magnificati ſūt & ditati: incraſſati ſunt & īpinguati: & preterierūt ſermōes meos peſſime. Cauſam nō iudicauerūt: cām pupilli nō direxerūt: & iudiciū pauperū nō iudicauerūt. Nunq̄d ſup his nō viſitabo dicit dñs aut ſup gentē huiuſcemodi nō vlciſcetur aīa mea? Stupor & mirabilia facta ſunt in terra. Prophete p̄phetabant mendaciū: & ſacerdotes applaudebāt manib⁹ ſuis: & populus meus dilexit talia: quid igitur fiet in nouiſſimo eius? 6.

Confortamini filii beniamin in medio hieruſalem: & in thecua clangite buccina: & ſuper bethacarem leuate vexillum: quia malū viſum eſt ab aquilone & cōtritio magna. Specioſe & delicate aſſimilaui filiā ſion: ad eam venient paſtores & greges eorum. Fixerunt in ea tentoria i circuitu: paſcet vnuſq̄ſq; eos qui ſub manu ſua ſunt. Sanctificate ſup eā bellū: cōſurgite: & aſcēdam⁹ in meridie. Ve nobis q̄a declināuit dies: q̄a lōgiores facte ſunt vmbre veſpi. Surgite & aſcēdamus in nocte: & diſſipem⁹ domus ei⁹: q̄a hec dicit dñs exercituū. Cedite lignū ei⁹. Et fundite circa hieruſalē aggerē. Hec ē ciuitas viſitatiōis: oīs calūnia in medio ei⁹. Sic frigidā facit ciſterna aquā ſuā: ſic frigidā fecit maliciā ſuā. Iniq̄tas & vaſtitas audietur i ea corā me ſp: īfirmitas & plaga

Tex. he. hiere. vj.

לֵב סוֹרֵר וּמוֹרֶה סָרוּ וַיֵּלֵכוּ׃ וְלוֹא
אָמְרוּ בִלְבָבָם נִירָא נָא אֶת יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם וְיוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ
בְּעִתּוֹ שְׁבֻעֹת חֻקּוֹת קָצִיר יִשְׁמָר
לָנוּ׃ עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ אֵלֶּה
וְחַטֹּאותֵיכֶם מָנְעוּ הַטּוֹב מִכֶּם׃ כִּי
נִמְצְאוּ בְעַמִּי רְשָׁעִים יָשׁוּר כְּשַׁךְ
יְקוּשִׁים הִצִּיבוּ מַשְׁחִית אֲנָשִׁים
יִלְכֹּדוּ׃ כִּכְלוּב מָלֵא עוֹף כֵּן בָּתֵּיהֶם
מְלֵאִים מִרְמָה עַל כֵּן גָּדְלוּ וַיַּעֲשִׁירוּ׃
שָׁמְנוּ עָשְׁתוּ גַּם עָבְרוּ דִבְרֵי רָע
דִּין לֹא דָנוּ דִּין יָתוֹם וְיַצְלִיחוּ
וּמִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים לֹא שָׁפָטוּ׃ הַעַל
אֵלֶּה לֹא אֶפְקֹד נְאֻם יְהוָה אִם
בְּגוֹי אֲשֶׁר כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃
שַׁמָּה וְשַׁעֲרוּרָה נִהְיְתָה בָּאָרֶץ׃
הַנְּבִאִים נִבְּאוּ בַשֶּׁקֶר וְהַכֹּהֲנִים
יִרְדּוּ עַל יְדֵיהֶם וְעַמִּי אָהֲבוּ כֵן וּמַה
תַּעֲשׂוּ לְאַחֲרִיתָהּ׃
הָעִזוּ בְּנֵי בִנְיָמִן
מִקֶּרֶב יְרוּשָׁלַם וּבִתְקוֹעַ תִּקְעוּ
שׁוֹפָר וְעַל בֵּית הַכֶּרֶם שְׂאוּ
מַשְׂאֵת כִּי רָעָה נִשְׁקְפָה מִצָּפוֹן
וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ הַנָּוָה וְהַמְּעֻנָּגָה דָּמִיתִי
בַּת צִיּוֹן׃ אֵלֶיהָ יָבֹאוּ רֹעִים
וְעֶדְרֵיהֶם תָּקְעוּ עָלֶיהָ אֹהָלִים
סָבִיב רָעוּ אִישׁ אֶת יָדוֹ׃ קַדְּשׁוּ
עָלֶיהָ מִלְחָמָה קוּמוּ וְנַעֲלֶה
בַצָּהֳרָיִם אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי
יִנָּטוּ צִלְלֵי עָרֶב׃ קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַלַּיְלָה
וְנַשְׁחִיתָה אַרְמְנוֹתֶיהָ׃ כִּי כֹה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת כִּרְתוּ עֵצָה וְשִׁפְכוּ עַל
יְרוּשָׁלַם סֹלְלָה הִיא הָעִיר הָפְקַד
כֻּלָּהּ עֹשֶׁק בְּקִרְבָּהּ׃ כְּהָקִיר בַּיִר
מֵימֶיהָ כֵּן הֵקֵרָה רָעָתָהּ חָמָס וָשֹׁד
יִשָּׁמַע בָּהּ עַל פָּנַי תָּמִיד חֳלִי וּמַכָּה׃

Priitiua. heb.

סָרַר מָרָה
סוּר יָרֵא
יָרָה לָקַשׁ
חָקַק קָצַר
שָׁמַר נָטָה
מָצָא שׁוּר
שָׁכַךְ יָקַשׁ
יָצַב שָׁחַת
לָכַד כָּלַב
בַּיִת רָמָה
עָשַׁר רוּעַ
דּוּן יָתַם
צָלַח שָׁפַט
אָבָה פָּקַד
נָקַם
שָׁמַם הָיָה
רָדָה
עָשָׂה
Cap. vi.
עָזַז תָּקַע
נָשָׂא
נָשָׂא רוּעַ
שָׁקַף צָפַן
גָּדַל עָנַג
דָּמָה בּוֹא
רָעָה
סָבַב
לָחַם עָלָה
נָטָה
שָׁחַת
יָעַץ
פָּקַד
קוּר
רוּעַ שָׁדַד
שָׁמַע פָּנָה
תָּמַד חָלָה
נָכָה

© Biblioteca Nacional de España

Tex. he.	Pritiua. heb.
הִוָּסְרִי יְרוּשָׁלִַם פֶּן תֵּקַע נַפְשִׁי	יָסַר יָקַע
מִמֵּךְ פֶּן אֲשִׂימֵךְ שְׁמָמָה אֶרֶץ לוֹא	מִן שׂוּם
נוֹשָׁבָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת	יָשַׁב
עוֹלֵל יְעוֹלְלוּ כַגֶּפֶן שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל	עָלַל
הָשֵׁב יָדְךָ כְּבוֹצֵר עַל סַלְסִלּוֹת׃	שׁוּב בָּצַר
עַל מִי אֲדַבְּרָה וְאָעִידָה וְיִשְׁמָעוּ	סָלַל דָּבַר
הִנֵּה עֲרֵלָה אָזְנָם וְלֹא יוּכְלוּ	עוּד שָׁמַע יָכֹל
לְהַקְשִׁיב הִנֵּה דְבַר יְהוָה הָיָה לָהֶם	קָשַׁב
לְחֶרְפָּה לֹא יַחְפְּצוּ בוֹ׃ וְאֵת	חָפֵץ
חֲמַת יְהוָה מָלֵאתִי נִלְאֵיתִי הָכִיל	יָחַם לָאָה
שְׁפֹךְ עַל עוֹלָל בַּחוּץ וְעַל סוֹד	כּוּל עָלַל
בַּחוּרִים יַחְדָּו כִּי גַם אִישׁ עִם אִשָּׁה	בָּחַר
יִלָּכֵדוּ זָקֵן עִם מְלֵא יָמִים׃ וְנָסַבּוּ	לָכַד יוֹם
בָתֵּיהֶם לַאֲחֵרִים שָׂדוֹת וְנָשִׁים	סָבַב בַּיִת
יַחְדָּו כִּי אַטֶּה אֶת יָדִי עַל יֹשְׁבֵי	שָׂדֶה נָשָׁה נָטָה
הָאָרֶץ נְאֻם יְהוָה׃ כִּי מִקְּטַנָּם וְעַד	
גְּדוֹלָם כֻּלּוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע וּמִנָּבִיא	גָּדַל בָּצַע
וְעַד כֹּהֵן כֻּלּוֹ עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃ וַיְרַפְּאוּ	נָבָא רָפָא
אֶת שֶׁבֶר עַמִּי עַל נְקַלָּה לֵאמֹר	קָלַל
שָׁלוֹם שָׁלוֹם וְאֵין שָׁלוֹם׃ הֹבִישׁוּ	שָׁלַם בּוֹשׁ
כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם בּוֹשׁ לֹא יֵבוֹשׁוּ	תָּעַב עָשָׂה
גַּם הַכְלִים לֹא יָדָעוּ לָכֵן יִפְּלוּ	כָּלַם נָפַל
בַנֹּפְלִים בְּעֵת פְּקַדְתִּים יִכָּשְׁלוּ	כָּשַׁל
אָמַר יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה עִמְדוּ	
עַל דְּרָכִים וּרְאוּ וְשַׁאֲלוּ לִנְתִבוֹת	רָאָה
עוֹלָם אֵי זֶה דֶרֶךְ הַטּוֹב וּלְכוּ	עָלַם יָלַךְ
בָהּ וּמִצְאוּ מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁכֶם	רָגַע
וַיֹּאמְרוּ לֹא נֵלֵךְ׃ וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם	אָמַר קוּם
צֹפִים הַקְשִׁיבוּ לְקוֹל שׁוֹפָר	צָפָה קָשַׁב
וַיֹּאמְרוּ לֹא נַקְשִׁיב׃ לָכֵן שִׁמְעוּ	שָׁפַר
הַגּוֹיִם וּדְעִי עֵדָה אֶת אֲשֶׁר בָּם׃	יָדַע יָעַד
שִׁמְעִי הָאָרֶץ הִנֵּה אָנֹכִי מֵבִיא רָעָה	בּוֹא רוּעַ
אֶל הָעָם הַזֶּה פְּרִי מַחְשְׁבוֹתָם כִּי	פָּרָה חָשַׁב
עַל דְּבָרַי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרָתִי	קָשַׁב יָרָה
וַיִּמְאֲסוּ בָהּ׃ לָמָּה זֶּה לִי לְבוֹנָה מִשְּׁבָא	מָאַס
תָבוֹא וְקָנֶה הַטּוֹב מֵאֶרֶץ מֶרְחָק	לָבַן בּוֹא רָחַק

Erudire hieruſalem ne forte recedat anima mea a te: ne forte ponā te deſertā: terrā inhabitabilem. Hec dicit dn̄s exercituū. Vſq3 ad racemum colligent quaſi in vinea reliquias iſrael. ꝏꝏꝏ Cōuerte manū tuā q̄ſi vindemiator ad cartallū. Cui loquar: & quē cōteſtabor vt audiat. ꝏꝏ Ecce incircunciſe aures eorum & ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ audire nō poſſunt. Ecce verbū dn̄i factū eſt eis in opprobrium: & non ſuſcipient illud. Idcirco furore dn̄i plenus ſum: laboraui ſuſtinens. ꝏ Effunde ſuper paruulū foris & ſuper concilium iuuenum ſimul. Vir enī cum muliere ꝏꝏꝏꝏ capietur: ſenex cū pleno dierum. Et tranſibūt domus eorum ad alteros agri & vxores ꝏꝏ pariter: qa extendā manum meā ſup habitātes terram dicit dn̄s. A minore quippe vſq3 ad ꝏ maiorē omnes auaricie ſtudent: & a propheta ꝏ vſq3 ad ſacerdotē cuncti faciunt dolum. Et curabant cōtritionē filie ppl̄i mei cū ignominia dicentes: pax pax: & nō erat pax. Confuſi ſunt ꝏꝏ qa abomīationē fecerūt quin potius cōfuſione nō ſūt cōfuſi: & erubeſcere neſcierūt. Quāobrē cadent inter ruētes: in tp̄e viſitationis ſue corruēt: dicit dominus. Hec dicit dn̄s. State ꝏꝏꝏꝏꝏ ſuper vias & videte: & interrogate de ſemitis ꝏ antiquis que ſit via bona: & ambulate ꝏꝏꝏꝏ in ea: & inuenietis refrigerium animabus vr̄is. Et dixerūt. Nō ambulabim⁹. Et cōſtitui ſup vos ſpeculatores. Audite vocem tube. ꝏꝏꝏꝏꝏ Et dixerūt. Non audiemus. Ideo audite ꝏꝏꝏ gentes & cognoſcite cōgregatio: quāta ego faciā eis. Audi terra. Ecce ego adducam mala ꝏꝏ ſup populū iſtū: fructū cogitationū eius: quia verba mea non audierunt: & legem meam ꝏ proiecerunt. Vt quid mihi thus de ſaba ꝏꝏ affertis: & calamū ſuauēolentē de terra logīqua.

erudieris hierl̄m ne recedat aīa mea a
παιδευθήσῃ ἱερουσαλὴμ μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ
te ne faciā te inuiā terrā q̄ nō hitabitur.
σοῦ. μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἥτις οὐ κατοικηθήσεται.
q2 hec dicit dn̄s virtutū: racemate race-
ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καλαμᾶσθε καλα- F
mate q̄ſi vineā reliqas iſrael. reuer
μᾶσθε ὡς ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ ἰσραήλ. ἐπι-
timini q̄ſi videmiās in cartallū ſuū. ad quē
στρέψατε ὡς τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρταλον αὐτοῦ. πρὸς τί
loquar ꝛ cōteſtor ꝛ audiet? ecce icir
να λαλήσω καὶ διαμαρτύρομαι καὶ ἀκούσεται; ἰδοὺ ἀπε-
cūciſe aures eoꝝ ꝛ nō poſſunt audire. ecce
ρίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ οὐ δύνανται ἀκούειν. ἰδοὺ
verbū dn̄i factū eſt eis ī oppbriū: nō vo
τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμόν, οὐ μὴ βου-
lent illō audire ꝛ furorē meū īpleui ꝛ
ληθῶσιν αὐτὸ ἀκοῦσαι καὶ τὸν θυμόν μου ἔπλησα καὶ
ſuſtinui ꝛ nō cōſumpſi eos. effundā ſup paruulos
ἐπέσχον καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς. ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια Eſai. i.d. G
deforis ꝛ ſup cōgregationē iuuenū ſimul: q2 vir ꝛ
ἔξωθεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ
mulier capient. ſenex cū pleno die-
γυνὴ συλληφθήσονται. πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμε-
rū. ꝛ transferent dom⁹ eoꝝ ad alteros.
ρῶν. καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἰς ἑτέρους.
agri ꝛ vxores eoꝝ pariter: q2 extēdā
ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπιτοαυτό, ὅτι ἐκτενῶ
manū meā ſup hitantes terrā hāc
τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύ-
dicit dn̄s: q2 a paruo eoꝝ ꝛ vſq3 ad magnū
την λέγει κύριος, ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγά-
oēs cōſumauerūt iniqua a ſacerdote ꝛ vſq3 ad
λου πάντες συνετελέσαντο ἄνομα ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως
pſeudo pphetā oēs fecerūt mēdacia. ꝛ curabāt
ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ. καὶ ἰῶντο τὸ Eſai. ſſ.d.
cōtritionē ppl̄i mei paruipēdētes ꝛ dicētes:
σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου ἐξουθενοῦντες καὶ λέγοντες,
pax ꝛ vbi eſt pax. cōfuſi ſunt q2 defecerūt D
εἰρήνη καὶ ποῦ ἐστιν εἰρήνη. κατῃσχύνθησαν ὅτι ἐξελίπο-
ꝛ neq3 ſicut cōfuſi erubuerūt: ꝛ ignominiā
σαν καὶ οὐδ᾽ ὡς καταισχυνόμενοι ᾐσχύνθησαν, καὶ τὴν ἀτιμίαν
ſuā nō cognouerūt. ppter hoc cadent in ruina
αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν. διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει
ſua: ꝛ in tp̄e viſitatiōis ſue peribūt di-
αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται εἶ-
xit dn̄s. hec dicit dn̄s: ſtate ſup vias
πεν κύριος. τάδε λέγει κύριος, στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς
ꝛ videte: ꝛ iterrogate ſemitas dn̄i eternas.
καὶ ἴδετε, καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους. Mal. ii.d.
ꝛ videte q̄lis eſt via bona: ꝛ ābulate
καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθή, καὶ βαδίζετε
in ea: ꝛ iuenietis purificationē aīab⁹ vr̄is.
ἐν αὐτῇ, καὶ εὑρήσετε ἁγνισμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.
ꝛ dixerūt: nō ibim⁹. cōſtitui ſup vos ſpeculatores:
καὶ εἶπαν, οὐ πορευσόμεθα. καθέστακα ἐφ᾽ ὑμᾶς σκοπούς,
audite vocē tube. ꝛ dixerūt: nō E
ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος. καὶ εἶπαν, οὐκ
audiem⁹. ppter hoc audierūt gētes ꝛ paſcē
ἀκουσόμεθα. διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνον-
tes greges ſuos. audi terra: ece ego īduco
τες τὰ ποίμνια αὐτῶν. ἄκουε γῆ, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω
ſup ppl̄m hūc mala: fructū auerſionis
ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακά, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς
eoꝝ: q2 verbo meo nō attēderūt ꝛ legē
αὐτῶν, ὅτι τῷ λόγῳ μου οὐ προσέχον καὶ τὸν νόμον
meā pieceerūt. vt q̄d mihi thus de ſaba affertis
μου ἀπώσαντο. ἱνατί μοι λίβανον ἐκ σαβὰ φέρετε Eſai. i. d.
ꝛ cinnamomū de terra de lōge
καὶ κιννάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

© Biblioteca Nacional de España

holocauſta vr̃a nō ſūt accepta: ⁊ victime
τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτά, καὶ αἱ θυσίαι
vr̃e nō placuerūt mihi. ꝓpter hoc hec dicit dñs: ecce
ὑμῶν οὐχ ἥδυνάν μοι. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ
F ego do in ꝑplm iſtū infirmitatē: ⁊ infir-
ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν, καὶ ἀσθε-
mabunt in ea p̃res ⁊ filii ſimul: vicin⁹ ⁊
νήσουσιν ἐν αὐτῇ πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ
ꝓxim⁹ ei⁹ peribūt. hec dicit dñs: ecce
πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦνται. τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ
ppl's venit ab aq̃lone ⁊ gētes cōſurgēt ab ex
λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔθνη ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχά
tremo terre. arcū ⁊ zibynā tenebūt. ipudēs
του τῆς γῆς. τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν. ἰταμός
eſt ⁊ nō miſerebit: vox ei⁹ ſicut mare inun
ἐστι καὶ οὐκ ἐλεήσει, φωνὴ αὐτοῦ ὡς θάλασσα κυμαί-
dans. ſup equos ⁊ currus ꝑparabit: q̃ſi ignis
νουσα. ἐφ' ἵπποις καὶ ἅρμασι παρατάξεται, ὡς πῦρ
ad ꝑliū aduerſū te filia ſion. audiuim⁹ fa-
εἰς πόλεμον πρὸς σὲ θυγάτηρ σιών. ἠκούσαμεν τὴν ἀ-
mā eoꝝ: diſſolute ſūt man⁹ nr̃e. tribulatiões ap
κοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν. θλίψεις κα
G ꝓhēdeꝛt nos: dolores q̃ſi parturiētis: ne exieritis
τέσχον ἡμᾶς, ὠδῖνες ὡς τικτούσης. μὴ ἐκπορεύεσθε
ad agrū ⁊ in viis ne ābuletis: q: gladi
εἰς ἀγρὸν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίζετε, ὅτι ῥομ-
us inimicoꝝ hītat in circuitu. filia ppl'i
φαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν. θυγάτηρ λαοῦ
mei accingere cilicio: ⁊ cōſpergere cinere.
μου περίζωσαι σάκκον, καὶ κατάπασαι σποδόν.
luctū dilecti fac tibi plāctū miſerabilē:
πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν οἰκτρόν,
q: repēte veniet miſeria ſup vos. ꝓbatorē
ὅτι ἐξαίφνης ἥξει ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς. δοκιμαστὴν
dedi te in ppl'is ꝓbatis. ⁊ ſcies cū
δέδωκά σε ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις. καὶ γνώσῃ ἐν
ꝓbauero ego viā eoꝝ oēs ïobediētes
τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐτῶν πάντες ἀνήκοοι
ābulantes praue: es ⁊ ferrū oēs
πορευόμενοι σκολιῶς, χαλκὸς καὶ σίδηρος πάντες
corrupti ſūt. defecit ſufflatoriū ab igne: defe
διεφθαρμένοι εἰσίν. ἐξέλιπεν φυσητὴρ ἀπὸ πυρός, ἐξέ
cit plūbū. fruſtra argētari⁹ argētū cōflat.
λιπεν μόλυβδος. εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ.
malicie eoꝝ nō ſūt liq̃facte: argentū repro
πονηρίαι αὐτῶν οὐκ ἐτάκησαν, ἀργύριον ἀποδεδοκι
batum vocate eos: q: reprobauit
μασμένον καλέσατε αὐτούς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν
eos dñs.
αὐτοὺς κύριος,

Ca.7.

A Verbū qđ factū ē ad hieremiā a dño di
Ῥῆμα ὃ ἐγένετο πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου λέ-
cēs: ſta in porta dom⁹ dñi: ⁊ le-
γων, ἵστα ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ ἀνά-
ge illic verbū hoc. ⁊ dic: audite ver
γνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ εἰπέ, ἀκούσατε λό
bū dñi oīs iudea: hec dicit dñs
γον κυρίου πᾶσα ἰουδαία, τάδε λέγει κύριος τῶν
virtutū de⁹ iſrael: dirigite vias vr̃as
δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν
⁊ adinuētiones vr̃as: ⁊ hītare faciā vos
καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς
in loco iſto. nō cōfidite vobis in
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. μὴ πεποίθατε ἑαυτοῖς ἐπὶ
verbis mēdacib⁹: q: oīno nō ꝓde
λόγοις ψευδέσιν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσου-
rūt vobis dicētes:
σιν ὑμᾶς λέγοντες,

Eſai. 1.d.
Eſai. 55.d.
Mat. 11.d.
Infra. 26.d.
Eſai. 1.

Holocauſtomata vr̃a nō ſunt accepta: & victime vr̃e nō placuerūt mihi. Propterea hec dicit dominꝰ. Ecce ego dabo in populū iſtum ruinas: & ruent in eis patres & filii ſimul: vicinus & ꝓximus peribunt. Hec dicit dñs. Ecce populus venit de terra aquilonis: & gens magna conſurget a finibus terre. Sagittam & ſcutum arripiet: crudelis eſt & non miſerebitur. Vox eiꝰ q̃ſi mare ſonabit: & ſuper equos aſcendent: preparati quaſi vir ad preliū aduerſum te filia ſion. Audiuimus famā eius diſſolute ſunt manus nr̃e. Tribulatio apphēdit nos: dolores vt parturientem. Nolite exire ad agros & in via ne ambuletis: quoniā gladius inimici pauor in circuitu. Filia populi mei accingere cilitio: & cōſpgere cinere. Luctum vnigeniti fac tibi planctum amarum: q̃nia repente veniet vaſtator ſuper nos. Probatorē dedi te ī populo meo robuſtum: & ſcies & ꝓbabis vias eorū. Oēs iſti principes declinātes ambulātes fraudulēter. Es & ferrū vniuerſi corrupti ſunt. Defecit ſufflatorium: in igne conſumptū eſt plumbū. Fruſtra cōflauit cōflator: malicie eni eorū nō ſunt cōſumpte. Argentū reprobum vocate eos: quia dñs proiecit illos.

7.

Verbum quod factum eſt ad hieremiam a domino: dicens. Sta in porta domus domini & predica ibi verbum iſtud: et dic. Audite verbum domini omnis iuda qui īgredimini per portas has: vt adoretis dñm. Hec dicit dominus exercituū deus iſrael. Bonas facite vias vr̃as & ſtudia vr̃a: & habitabo vobiſcum in loco iſto. Nolite confidere in verbis mendacii: dicentes

עֹלוֹתֵיכֶם לֹא לְרָצוֹן וְזִבְחֵיכֶם
לֹא עָרְבוּ לִי׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי נֹתֵן אֶל הָעָם הַזֶּה מִכְשֹׁלִים
וְכָשְׁלוּ בָם אָבוֹת וּבָנִים יַחְדָּו
שָׁכֵן וְרֵעוֹ וְאָבָדוּ׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנֵּה עַם בָּא מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְגוֹי
גָּדוֹל יֵעוֹר מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ׃ קֶשֶׁת
וְכִידוֹן יַחֲזִיקוּ אַכְזָרִי הוּא וְלֹא
יְרַחֵמוּ קוֹלָם כַּיָּם יֶהֱמֶה וְעַל
סוּסִים יִרְכָּבוּ עָרוּךְ כְּאִישׁ
לַמִּלְחָמָה עָלַיִךְ בַּת צִיּוֹן׃ שָׁמַעְנוּ
אֶת שָׁמְעוֹ רָפוּ יָדֵינוּ צָרָה
הֶחֱזִקַתְנוּ חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃ אַל
תֵּצְאוּ הַשָּׂדֶה וּבַדֶּרֶךְ אַל תֵּלֵכוּ
כִּי חֶרֶב לְאוֹיֵב מָגוֹר מִסָּבִיב׃ בַּת
עַמִּי חִגְרִי שָׂק וְהִתְפַּלְּשִׁי בָאֵפֶר אֵבֶל
יָחִיד עֲשִׂי לָךְ מִסְפַּד תַּמְרוּרִים
כִּי פִתְאֹם יָבֹא הַשֹּׁדֵד עָלֵינוּ׃
בָּחוֹן נְתַתִּיךָ בְעַמִּי מִבְצָר וְתֵדַע
וּבָחַנְתָּ אֶת דַּרְכָּם׃ כֻּלָּם סָרֵי סוֹרְרִים
הֹלְכֵי רָכִיל נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל כֻּלָּם
מַשְׁחִיתִים הֵמָּה׃ נָחַר מַפֻּחַ מֵאֵשׁ
תַּם עֹפָרֶת לַשָּׁוְא צָרַף צָרוֹף
וְרָעִים לֹא נִתָּקוּ׃ כֶּסֶף נִמְאָס קָרְאוּ
לָהֶם כִּי מָאַס יְהוָה בָּהֶם׃

Cap.vij.

הַדָּבָר אֲשֶׁר
הָיָה אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה
לֵאמֹר׃ עֲמֹד בְּשַׁעַר בֵּית יְהוָה
וְקָרָאתָ שָּׁם אֶת הַדָּבָר הַזֶּה
וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר יְהוָה כָּל
יְהוּדָה הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַיהוָה׃ כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וַאֲשַׁכְּנָה
אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ אַל תִּבְטְחוּ
לָכֶם אֶל דִּבְרֵי הַשֶּׁקֶר לֵאמֹר

עָלָה רָצָה
כָּשַׁל
רָעָה
בּוֹא צָפַן
גָּדַל עוּר
חָזַק
רָחַם הָמָה
רָכַב עָרַךְ
לָחַם
רָפָה צוּר
חָזַק חוּל
יָלַד יָצָא
הָלַךְ אָיַב
גּוּר סָבַב
פָּלַשׁ
יָחַד עָשָׂה
סָפַד מָרַר
בּוֹא בָּחַן
נָתַן בָּצַר
יָדַע שׁוּר
חָבַר רָכַל
שָׁחַת חָרַר
נָפַח תָּמַם
רוּעַ מָאַס
בּוֹא
שָׁחָה
יָטַב עָלַל
שָׁכַן קוּם
בָּטַח

© Biblioteca Nacional de España

הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה הֵכַל
הֵמָּה׃ כִּי אִם הֵיטֵיב תֵּיטִיבוּ אֶת יָטַב
דַּרְכֵיכֶם וְאֶת מַעַלְלֵיכֶם אִם עָשׂוֹ עָשָׂה
תַּעֲשׂוּ מִשְׁפָּט בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ׃ שָׁפַט
גֵּר יָתוֹם וְאַלְמָנָה לֹא תַעֲשֹׁקוּ גּוּר יָתַם
וְדָם נָקִי אַל תִּשְׁפְּכוּ בַּמָּקוֹם עָשַׁק נָקָה
הַזֶּה וְאַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא שָׁפַךְ קוּם
תֵלְכוּ לְרַע לָכֶם׃ וְשִׁכַּנְתִּי אֶתְכֶם יָלַךְ רוּעַ
בַּמָּקוֹם הַזֶּה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי נָתַן
לַאֲבוֹתֵיכֶם לְמִן עוֹלָם וְעַד עוֹלָם׃ עָלַם
הִנֵּה אַתֶּם בֹּטְחִים לָכֶם עַל דִּבְרֵי
הַשָּׁקֶר לְבִלְתִּי הוֹעִיל׃ הֲגָנֹב יָעַל
רָצֹחַ וְנָאֹף וְהִשָּׁבֵעַ לַשֶּׁקֶר וְקַטֵּר שָׁבַע
לַבָּעַל וְהָלֹךְ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם׃ וּבָאתֶם וַעֲמַדְתֶּם בּוֹא
לְפָנַי בַּבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר נִקְרָא בָּנָה קָרָא
שְׁמִי עָלָיו וַאֲמַרְתֶּם נִצַּלְנוּ לְמַעַן
עֲשׂוֹת אֵת כָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה׃ עָשָׂה תָּעַב
הַמְעָרַת פָּרִצִים הָיָה הַבַּיִת הַזֶּה
אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו בְּעֵינֵיכֶם קָרָא
גַּם אָנֹכִי הִנֵּה רָאִיתִי נְאֻם יְהוָה׃ כִּי רָאָה
לְכוּ נָא אֶל מְקוֹמִי אֲשֶׁר בְּשִׁילוֹ יָלַךְ קוּם
אֲשֶׁר שִׁכַּנְתִּי שְׁמִי שָׁם בָּרִאשׁוֹנָה שָׁלַל
וּרְאוּ אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לוֹ מִפְּנֵי רָאָה עָשָׂה
רָעַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה יַעַן פָּנָה רוּעַ
עֲשׂוֹתְכֶם אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה עָשָׂה
נְאֻם יְהוָה וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם דָּבַר שָׁכַם
וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וָאֶקְרָא אֶתְכֶם קָרָא
וְלֹא עֲנִיתֶם׃ וְעָשִׂיתִי לַבַּיִת אֲשֶׁר עָנָה
נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו אֲשֶׁר אַתֶּם
בֹּטְחִים בּוֹ וְלַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָתַתִּי נָתַן
לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי
לְשִׁלוֹ׃ וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פָּנָי שָׁלַךְ
כַּאֲשֶׁר הִשְׁלַכְתִּי אֶת כָּל אֲחֵיכֶם פָּנָה
אֶת כָּל זֶרַע אֶפְרָיִם׃ וְאַתָּה אַל
תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה וְאַל תִּשָּׂא פָּלַל נָשָׂא

templum dñi: templuz dñi: templum domini eſt. Quoniam ſi bene direxeritis vias veſtras & ſtudia veſtra: ſi feceritis iudiciū inter virum & proximum eius: aduene & pupillo & vidue non feceritis calumniam nec ſanguinē innocentē effuderitis in loco hoc: & poſt deos alienos non ambulaueritis in malū vobiſmetipſis: habitabo vobiſcū in loco iſto in terra quam dedi patribus veſtris a ſeculo vſq; in ſeculum. Ecce vos confiditis vobis in ſermonibus mendacii qui non ꝓderunt vobis: furari: occidere: adulterari: iurare mendaciter: libare baalim: & ire poſt deos alienos quos ignoratis. Et veniſtis & ſtetiſtis corā me in domo hac in qua inuocatum eſt nomen meū: & dixiſtis: liberati ſumus: eo ꝙ fecerimus omnes abominationes iſtas. Nunqd ergo ſpelūca latronū facta eſt dom⁹ iſta in qua inuocatū eſt nomen meū in oculis v̄ris? Ego ego ſum: ego vidi dicit dominus. Ite ad locum meum in ſylo vbi habitauit nomē meum a principio: & videte que fecerim ei propter maliciam populi mei iſrael. Et nunc quia feciſtis om̄ia opera hec dicit dñs: & locut⁹ ſum ad vos mane cōſurgens & loquens: & non audiſtis: et vocaui vos & non reſpondiſtis: faciam domui huic in qua inuocatū eſt nomen meū: & in qua vos habetis fiduciam: & in loco quem dedi vobis & patrib⁹ veſtris: ſicut feci ſylo. Et proiiciam vos a facie mea: ſicut proieci omnes fratres veſtros vniuerſum ſemen effraim. Tu ergo noli orare pro populo hoc nec aſſumas

tēplū dn̄i eſt. qm̄ ſi dirigētes direxeritis
ναὸς κυρίου ἐστίν. ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς
vias v̄ras & ſtudia v̄ra: & facientes feceritis iudiciū iter virū & iter
ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ ποιοῦντες ποιήσητε κρίμα ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ ἀναμέσον
ꝓximū ſuū: & aduenā & pupillū &
τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ
viduā nō oppſſeritis: & ſanguinē inocētē nō effuderitis in loco iſto: & poſt deos alienos
χήραν μὴ καταδυναστεύσητε, καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων
nō ābulaueritis i malū vobis: & hītare faciā vos in
μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ
loco v̄ro in terra: ꝙ dedi patrib⁹ v̄ris
τόπῳ ὑμῶν ἐν τῇ γῇ, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν
a ſeculo & vſq; in ſeculū: ſi aūt vos cōfiditis in verbis mēdacib⁹: ex qb⁹ nulla vtilitas: & occiditis
ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος, εἰ δὲ ὑμεῖς πεποίθετε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν, ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, καὶ φονεύετε, Infra 44.
& adulteratis: & furamini: & iuratis iniq;:
καὶ μοιχᾶσθε, καὶ κλέπτετε, καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ,
& icēſatis baal: & ābulatis poſt deos alienos: qs nō noſtis vt male ſit vobis: &
καὶ θυμιᾶτε τῇ Βαάλ, καὶ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, ὧν οὐκ οἴδατε τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν, καὶ
veniſtis & ſtetiſtis corā me in domo: vbi
ἤλθετε καὶ ἔστητε ἐνώπιόν μου ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ
iuocatū eſt nomē meū in ea: & dixiſtis
ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἴπατε
abſtinuim⁹ a faciendo oēs abominatiōes
ἀπεσχήμεθα τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα
iſtas. nūqd ſpelūca latronū dom⁹ mea: vbi iuocatū
ταῦτα. μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου, οὗ ἐπικέκληται
eſt nomē meū in ea illic corā vobis: & ecce
τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ ἰδοὺ
ego vidi dicit dn̄s: qm̄ ite in
ἐγὼ ἑώρακα λέγει κύριος, ὅτι πορεύθητε εἰς τὸν Eſai. 56.c.
locū meū q in ſilo: vbi hītare feci nomē Mat. 21.b.
τόπον μου τὸν ἐν Σιλῶν, οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά Infra
meū in eo illic a ꝑicipio. & videte q̄ feci 31.f.
μου ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἔμπροσθεν. καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα C
ei a facie malicie ppl̄i mei iſrael. &
αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου Ἰσραήλ. καὶ
nūc ꝓ eo qḋ feciſtis oīa opa hec: &
νῦν ἀνθ' ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ
loquut⁹ ſū ad vos: & nō audiſtis me. & vocaui vos: & nō r̄ndiſtis. & ego faciā
ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου. καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε. κἀγὼ ποιήσω τῷ
domui huic: vbi iuocatū eſt nomē meū in ea
οἴκῳ τούτῳ, οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ
in q̄ vos cōfiditis in ea. & loco quē dedi vobis & patrib⁹ v̄ris: ſicut feci
ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποίθετε ἐπ' αὐτῷ. καὶ τῷ τόπῳ ᾧ ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καθὼς ἐποίησα
ſilō. & ꝓiiciam vos a facie mea: ſicut ꝓieci fratres v̄ros omne ſemē ephraim. & tu ne ores ꝓ
τὴν Σιλώμ. καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέρριψα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν πᾶν τὸ σπέρμα Ἐφραΐμ. καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ F
ppl̄o hoc: & ne roges
λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου Pro. 1 c. Eſai. 65.d.
D
Infra 16.c

Trãſla.gre.lxx.cũ inter.lati.

vt miſaꝫ cõſeqnt̃ ipi: ⁊ ne ores: ⁊ ne accedas
τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτούς, καὶ μὴ εὔχου, καὶ μὴ προσέλθῃς
mihi ꝓ eis: qꝛ nõ exaudiã. aut nõ vides: qd
μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. ἢ οὐχ ὁρᾷς, τί
ipi faciũt in ciuitatibꝰ iuda: ⁊ in vi
αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν ταῖς ὁ=
is hierlm: filii eoꝝ colligũt ligna: ⁊
δοῖς Ἱερουσαλήμ; υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσιν ξύλα, καὶ οἱ
pr̃es eoꝝ ſuccẽdũt ignẽ: ⁊ mulieres eoꝝ
πατέρες αὐτῶν καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν
cõmiſcẽt ſimilaginẽ: vt faciãt placẽtas militie celi.
τρίβουσι στέαρ, τοῦ ποιῆσαι χαυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ.
⁊ libauerũt libamĩa diis alienis: vt ad iracũdiã
καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις, ἵνα παροργί=
ꝓuocarẽt me. nũqd me ipi ad iracũdiã ꝓuocãt dicit dñs:
σωσίν με. μὴ ἐμὲ αὐτοὶ παροργίζουσιν λέγει κύριος;
nõne ſemetipos: vt cõfundant̃ facies eoꝝ:
οὐχὶ ἑαυτούς, ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐτῶν;
Infra. 44.c. ꝓpter hoc hec dicit dñs: ecce ira ⁊ furoꝛ meꝰ
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμός μου
fũdit̃ ſuꝑ locũ iſtũ ⁊ ſuꝑ hoĩes:
χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους,
⁊ ſuꝑ iumẽta: ⁊ ſuꝑ oẽ lignũ agri: ⁊
καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ, καὶ
ſuꝑ oẽs fruges terre: ⁊ ſuccendet̃ ⁊
ἐπὶ πάντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς, καὶ ἐκκαυθήσεται καὶ
nõ extinguet̃. hec dicit dñs: holocauſto
οὐ σβεσθήσεται. τάδε λέγει κύριος, τὰ ὁλοκαυ=
E mata vr̃a cõgregate cũ ſacrificiis vr̃is: ⁊
τώματα ὑμῶν συναγάγετε μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν, καὶ
comedite carnes: qꝛ nõ ſũ locutꝰ ad pr̃es
φάγετε κρέα, ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πατέρας
vr̃os: ⁊ nõ ꝑcepi eis in q̃ die eduxi
ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἀνήγαγον
eos de terra egypti de holocauſtomatibꝰ ⁊ victimis:
αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, περὶ ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν,
ſed verbũ hoc ꝑcepi eis dicẽs: au
ἀλλ᾽ ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην αὐτοῖς λέγων, ἀκού
Eſai. 56.c. Mat. 21.b. Infra. 31.f. dite vocẽ meã ⁊ ero vobis in deũ: ⁊ vos
σατε τῆς φωνῆς μου καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, καὶ ὑμεῖς
eritis mihi in pplm: ⁊ ãbulate in oĩbus
ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς
C viis meis: q̃s mandauero vobis: vt bñ ſit vobis.
ὁδοῖς μου, αἷς ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ᾖ ὑμῖν.
⁊ nõ audierũt me: neqꝫ attẽderũt aure ſua:
καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου, οὐδὲ προσέσχον τὸ οὖς αὐτῶν,
ſed abierũt in deſideriis cordis eo
ἀλλὰ ἐπορεύθησαν τοῖς ἐνθυμήμασιν τῆς καρδίας αὐ
rũ mali: ⁊ facti ſũt ĩ retrorſuꝫ: ⁊ non
τῶν τῆς κακῆς, καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκ
in ante: ex q̃ die egreſſi ſũt pr̃es
εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐξήλθοσαν οἱ πατέρες
eoꝝ de terra egypti: ⁊ vſqꝫ ad diẽ hãc.
αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
⁊ miſi ad vos oẽs ſeruos meos
καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου
ꝓphetas die ⁊ diluculo: ⁊ miſi ⁊
τοὺς προφήτας ἡμέρας καὶ ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα καὶ
nõ exaudiert̃ me: ⁊ nõ attẽdit auris eoꝝ:
οὐκ εἰσήκουσάν μου, καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν,
⁊ idurauerũt ceruicẽ ſuã ſuꝑ pa
καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πα
F tres eoꝝ. ⁊ dices eis verbũ hoc:
τέρας αὐτῶν. καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον,
Pro. 1.c. Eſai. 65.d. ⁊ nõ audiẽt te. ⁊ vocabis
καὶ οὐκ ἀκούσονταί σε. καὶ καλέσεις

D

Infra. 16.c.

Trãſla.B.Hie.

pro eis laudẽ & orationẽ & non obſiſtas mihi: quia non exaudiã te. Nonne vides quid iſti faciunt in ciuitatibus iuda & in plateis hieruſalem? Filii colligunt ligna: & patres ſuccendunt ignem: & mulieres conſpergũt adipem: vt faciant placentas regine celi & libent diis alienis: & me ad iracũdiã ꝓuocẽt. Nunqd me ad iracundiã ꝓuocãt? dicit dñs. Nonne ſemetipſos in cõfuſionẽ vultus ſui? Ideo hec dicit dominus deus. Ecce furor meꝰ & indignatio mea cõflatur ſuꝑ locũ iſtum: ſuꝑ viros & ſuper iumenta: & ſuper lignum regionis & ſuꝑ fruges terre: & ſuccẽdetur & nõ extinguetur. Hec dicit dñs exercituum deus iſrael. Holocauſtomata veſtra addite victimis veſtris: & comedite carnes: quia nõ ſum locutus cũ patribus veſtris: & non precepi eis in die qua eduxi eos de terra egypti de verbo holocauſtomatũ & victimaꝝ. ſed hoc verbum precepi eis: dicens. Audite vocem meam: & ero vobis deus: & vos eritis mihi populus: & ambulate in omĩ via quam mandaui vobis: vt bene ſit vobis. Et non audierũt nec inclinauerunt aurẽ ſuã: ſed abierũt in voluptatibꝰ & in prauitate cordis ſui mali: factiqꝫ ſunt retrorſum & non in ante: a die qua egreſſi ſunt patres eorum de terra egypti vſqꝫ ad diẽ hanc. Et miſi ad vos omẽs ſeruos meos prophetas per diẽ: cõſurgens diluculo: & mittẽs: & nõ audierũt me nec inclinauerũt aurem ſuã: ſed indurauerũt ceruicẽ ſuã: & peius operati ſunt q̃ꝫ patres eorũ. Et loqueris ad eos omĩa verba hec & non audient te: & vocabis

Tex.he.hiere.vij. Pritiua.heb.

בַּעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה וְאַל תִּפְגַּע בִּי | רָנַן פָּגַע
כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֹתָךְ׃ הַאֵינְךָ רֹאֶה |
מָה הֵמָּה עֹשִׂים בְּעָרֵי יְהוּדָה | עָשָׂה עִיר
וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃ הַבָּנִים מְלַקְּטִים | בָּנָה לָקַט
עֵצִים וְהָאָבוֹת מְבַעֲרִים אֶת הָאֵשׁ | בָּעַר
וְהַנָּשִׁים לָשׁוֹת בָּצֵק לַעֲשׂוֹת | נָשָׁה לוּשׁ
כַּוָּנִים לִמְלֶאכֶת הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ | עָשָׂה לָאַךְ
נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן | נָסַךְ
הַכְעִסֵנִי׃ הַאֹתִי הֵם מַכְעִסִים | כָּעַס
נְאֻם יְהוָה הֲלוֹא אֹתָם לְמַעַן בֹּשֶׁת | בּוֹשׁ
פְּנֵיהֶם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה | פָּנָה
הִנֵּה אַפִּי וַחֲמָתִי נִתֶּכֶת אֶל הַמָּקוֹם | קוּם
הַזֶּה עַל הָאָדָם וְעַל הַבְּהֵמָה וְעַל |
עֵץ הַשָּׂדֶה וְעַל פְּרִי הָאֲדָמָה | פָּרָה
וּבָעֲרָה וְלֹא תִכְבֶּה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה | כָּבָה
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹלוֹתֵיכֶם | עָלָה
סְפוּ עַל זִבְחֵיכֶם וְאִכְלוּ בָשָׂר׃ | יָסַף
כִּי לֹא דִבַּרְתִּי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא |
צִוִּיתִים בְּיוֹם הוֹצִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ | צָוָה יָצָא
מִצְרָיִם עַל דִּבְרֵי עוֹלָה וָזָבַח׃ כִּי | עָלָה
אִם אֶת הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אֹתָם |
לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וְהָיִיתִי לָכֶם | הָיָה
לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם |
וַהֲלַכְתֶּם בְּכָל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲצַוֶּה |
אֶתְכֶם לְמַעַן יִיטַב לָכֶם׃ וְלֹא | יָטַב
שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם וַיֵּלְכוּ | נָטָה
בְּמֹעֵצוֹת בִּשְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע | יָעַץ שָׁרַר
וַיִּהְיוּ לְאָחוֹר וְלֹא לְפָנִים׃ לְמִן | רוּעַ הָיָה
הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ | אָחַר פָּנָה
מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶשְׁלַח | שָׁלַח
אֲלֵיכֶם אֶת כָּל עֲבָדַי הַנְּבִיאִים | נָבָא
יוֹם הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ׃ וְלוֹא שָׁמְעוּ | שָׁכַם
אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ | נָטָה
אֶת עָרְפָּם הֵרֵעוּ מֵאֲבוֹתָם׃ וְדִבַּרְתָּ | רוּעַ
אֲלֵיהֶם אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה |
וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וְקָרָאתָ | שָׁמַע

© Biblioteca Nacional de España

אליהם ולא יענוכה: ואמרת אליהם
זה הגוי אשר לא שמעו בקול
יהוה אלהיו ולא לקחו מוסר אבדה
האמונה ונכרתה מפיהם: גזי
נזרך והשליכי ושאי על שפים
קינה כי מאס יהוה ויטש את דור
עברתו: כי עשו בני יהודה הרע
בעיני נאם יהוה שמו שקוציהם
בבית אשר נקרא שמי עליו
לטמאו: ובנו במות התפת אשר
בגיא בן הנם לשרף את בניהם
ואת בנתיהם באש אשר לא
צויתי ולא עלתה על לבי: לכן
הנה ימים באים נאם יהוה ולא
יאמר עוד התפת וגיא בן הנם כי
אם גיא ההרגה וקברו בתפת
מאין מקום: והיתה נבלת העם
הזה למאכל לעוף השמים ולבהמת
הארץ ואין מחריד: והשבתי
מערי יהודה ומחצות ירושלם
קול ששון וקול שמחה קול חתן
וקול כלה כי לחרבה תהיה הארץ:

Cap. viij.

בעת ההיא נאם
יהוה ויוציאו את עצמות מלכי
יהודה ואת עצמות שריו ואת
עצמות הכהנים ואת עצמות
הנביאים ואת עצמות יושבי
ירושלם מקבריהם: ושטחום
לשמש ולירח ולכל צבא השמים
אשר אהבום ואשר עבדום ואשר
הלכו אחריהם ואשר דרשום
ואשר השתחוו להם לא יאספו
ולא יקברו לדמן על פני האדמה
יהיו: ונבחר מות מחיים לכל
השארית הנשארים מן המשפחה
הרעה הזאת בכל המקמות

ענה · יסר · אמן · כרת · פה · גזז · שלך · נשא · שפה · קון · נטש · עשה · רוע · שום · שקץ · קרא · בנה · במה · צוה · עלה · לבב · יום · בוא · אמר · קום · היה · אכל · חרד · שבת · עיר · שוש · כלל · היה · יצא · שור · שחה · אסף · קבר · פנה · היה · בחר · שאר · שפח · רוע · קום

eos & non reſpondebūt tibi. Et dices ad eos. Hec eſt gens que non audiuit vocem domini dei ſui: nec recepit diſciplinam. Periit fides & ablata eſt de ore eorū. Tonde capillū tuū & proiice & ſume in directum planctū: qa ꝓiecit dn̄s & reliquit generationē furoris ſui: quia fecerūt filii iuda malum in oculis meis dicit dn̄s. Poſuerūt offēdicula ſua in domo in qua inuocatum eſt nomen meum vt pollueret eā: & edificauerūt excelſa tophet: q̄ eſt in valle filii ennō: vt incenderent filios ſuos: & filias ſuas igni: que non precepi nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce dies venient dicit dominus: & non dicetur amplius tophet & vallis filii ennon: ſed vallis interfectionis: & ſepelientur in tophet eo ꝙ non ſit locus. Et erit morticiniū populi huius in cibos volucrib⁹ celi & beſtiis terre & non erit qui abigat. Et quieſcere faciam de vrbibus iuda & de plateis hieruſalem vocem gaudii & vocem leticie vocem ſponſi & vocē ſponſe. In deſolatione enī erit terra. 8.

IN illo tempore ait domin⁹: eiicient oſſa regum iuda & oſſa principum eius: & oſſa ſacerdotū: & oſſa prophetarū: & oſſa eorum qui habitauerunt hieruſalē de ſepulchris ſuis: & expandent ea ad ſolem & lunā & omnem miliciam celi que dilexerūt & quibus ſeruierunt: & poſt que ambulauerunt: & que queſierunt & adorauerunt. Non colligentur & nō ſepelientur in ſterquiliniū ſup faciē terre erunt. Et eligent magis mortem ꝙ̄ vitam omnes qui reſidui fuerint de cognatione hac peſſima: in vniuerſis locis

eos: ⁊ nō r̄ndebūt tibi. ⁊ dices ad
ἀυτούς, καὶ ὀυκ ἀποκρινοῦσι σοι. καὶ ἐρεῖς πρὸς ἀυ-
eos: hec gēs q̄ nō audiuit vocē dn̄i
τούς, τοῦτο τὸ ἔθνος ὃ ὀυκ ἤκουσεν τῆς φωνῆς κυρίου
dei eoꝝ: neq; recepit diſciplinā. defecit
τοῦ θεοῦ ἀυτῶν, ὀυδὲ ἐδέξατο παιδείαν. ἐξέλιπεν ἡ
fides de ore eoꝝ. tōde caput tuū: ⁊
πίςις ἐκ ςόματος ἀυτῶν. κεῖραι τὴν κεφαλήν σου, καὶ
ꝓiice: ⁊ ſume in labiis planctū. q̄ reꝓ
ἀπόρριπτε, καὶ ἀνάλαβε ἐπὶ χειλέων θρῆνον. ὅτι ἀπε-
bauit dn̄s: ⁊ repulit gn̄ationē q̄ fe-
δοκίμασεν κύριος, καὶ ἀπώσατο τὴν γενεὰν τὴν ποιή-
cit hec. q̄ fecerūt filii iuda malū
σασαν ταῦτα. ὅτι ἐποίησαν ὑιοὶ ἰούδα τὸ πονηρὸν
corā me dicit dn̄s. poſuerūt abominatio-
ἐναντίον ἐμοῦ λέγει κύριος. ἔταξαν τὰ βδελύγμα-
nes ſua in domo: vbi īuocatū eſt nomē meū
τα ἀυτῶν ἐν τῷ ὄικῳ, ὃυ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου
ſup eā vt pollueret eā. ⁊ edificauerūt arā
ἐπ᾽ ἀυτὸν τοῦ μιᾶναι ἀυτόν. καὶ ᾠκοδόμησαν βωμὸν τοῦ
tapheth: q̄ eſt in valle filii ennō: vt īcēde-
ταφέθ, ὅς ἐςιν ἐν φάραγγι ὑιοῦ ἐννόμ, τοῦ κατακαί-
rēt filios ſuos ⁊ filias ſuas in igne:
ειν τοὺς ὑιοὺς ἀυτῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἀυτῶν ἐν πυρί,
qđ nō p̄cepi eis ⁊ nō cogitaui in corde
ὃ ὀυκ ἐνετειλάμην ἀυτοῖς καὶ ὀυ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ
meo. ideo ecce dies veniūt dicit dn̄s. ⁊
μου. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος. καὶ
nō dicēt āpli⁹: ara taphet ⁊ vallis filii
ὀυκ ἐροῦσιν ἔτι, βωμὸς τοῦ ταφὲθ καὶ φάραγξ ὑιοῦ
ennō: ſed vallis īterfectoꝝ. ⁊ ſepeliēt
ἐννόμ, ἀλλ᾽ ἡ φάραγξ τῶν ἀνῃρημένων. καὶ θάψουσιν
in tapheth: eo qđ nō ſit loc⁹. ⁊ erūt
ἐν τῷ ταφέθ, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τόπον. καὶ ἔσον-
mortui ppl̄i hui⁹ ī cibū volucri
ται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου ἐις βρῶσιν τοῖς πετει-
bus celi ⁊ beſtiis terre: ⁊ nō erit
νοῖς τοῦ ὀυρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ ὀυκ ἔςαι
abigēs. ⁊ ceſſare faciā de ciuitatib⁹ iuda ⁊ de
ὁ ἀποσοβῶν. καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων ἰούδα καὶ ἐκ
viis hierl'm vocē letantiū ⁊ vocē gau-
διόδων ἱερουσαλὴμ φωνὴν ἐυφραινομένων καὶ φωνὴν χαι-
dentiū: vocē ſponſi ⁊ vocē ſpōſe: q̄ in deſo-
ρόντων, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι ἐις ἐρή-
latione erit oīs terra.
μωσιν ἔςαι πᾶσα ἡ γῆ. Ca.8.
IN tp̄e illo dicit dn̄s: educēt
ΕΝ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγει κύριος, ἐξοίσουσιν τὰ
oſſa regū iuda: ⁊ oſſa principū
ὀςᾶ τῶν βασιλέων ἰούδα, καὶ τὰ ὀςᾶ τῶν ἀρχόντων
eoꝝ: ⁊ oſſa ſacerdotū: ⁊ oſſa ꝓphe-
ἀυτῶν, καὶ τὰ ὀςᾶ τῶν ἱερέων, καὶ τὰ ὀςᾶ τῶν προφη-
tarū eoꝝ: ⁊ oſſa habitantiū hierl'm
τῶν ἀυτῶν, καὶ ὀςᾶ τὰ τῶν κατοικούντων ἱερουσαλὴμ
de ſepulchris ſuis: ⁊ extēdēt ea ad
ἐκ τῶν τάφων ἀυτῶν, καὶ ἐκψυγοῦσιν ἀυτὰ πρὸς
ſolē ⁊ ad lunā: ⁊ ad oēs
τὸν ἥλιον καὶ πρὸς τὴν σελήνην, καὶ πρὸς πάντας τοὺς
ſtellas: ⁊ ad oēm miliciā celi: q̄ dilexe-
ἀςέρας, καὶ πρὸς πᾶσαν ςρατιὰν τοῦ ὀυρανοῦ, ἃ ἠγάπη-
runt ⁊ q̄b⁹ ſeruierūt: ⁊ q̄ ābulauerūt poſt
σαν, καὶ ὄις ἐδούλευσαν, καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω
ea: ⁊ q̄ q̄ſierūt ⁊ q̄ adorauerūt ea.
ἀυτῶν, καὶ ὧν ἀντείχοντο, καὶ ὄις προσεκύνησαν ἀυ-
nō videbunt neq; ſepelient in exē-
τοῖς. ὀυκ ὀπήσονται ὀυ δὲ ταφήσονται ἐις παράδειγ-
plū. ſup faciē terre erūt: q̄ elegerūt mō-
μα. ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται, ὅτι εἵλαντο τὸν θά-
ortē magiſ ꝙ̄ vitā. ⁊ oībus reliquis re-
νατον ἢ τὴν ζωήν. καὶ πᾶσι τοῖς καταλοίποις τοῖς κατα-
lictis de gn̄atiōe illa in oī loco
λειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης ἐν παντὶ τόπῳ

B C D E F A G

8.6.c Eſai. 56.d

Eze.26 c.

quo expellã eos illuc. q: hec dicit dñs: nũqd
οὗ ἂν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ. ὅτι τάδε λέγει κύριος, μὴ
B cadẽs nõ reſurgit: aut auertẽs nõ reuertet? q̃re
ὁ πίπτων οὐκ ἀνίσταται, ἢ ἀποστρέφων οὐκ ἐπιστρέφει; διὰ
auerſus ẽ pplˀs iſte auerſione ĩpudẽti: ⁊ cõfor
τί ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατε
tati ſũt electõe ſua ⁊ nõ voluerũt
κρατήθησαν τῇ προαιρέσει αὐτῶν καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ
reuerti? auribꝰ pcipite: iã ⁊ audite: nõ recte
ἐπιστρέψαι; ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε, οὐκ ὀρθῶς
loquent. nõ eſt hõ penitẽtiã agẽs de ma-
λαλήσουσιν. οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος μετανοῶν ἀπὸ τῆς κα
licia ſua dicẽs: qd feci? defecit currẽs de
κίας αὐτοῦ λέγων, τί ἐποίησα; διέλιπεν ὁ τρέχων ἐκ
curſu ſuo q̃ſi equꝰ feruidus in hinnitu
τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ
ſuo ⁊ erodius in celo cognouit tp̃s ſuũ.
αὐτοῦ καὶ ἰασίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς.
turtur ⁊ hirũdo agri: paſſeres cuſtodierũt tp̃a
C τρυγὼν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς
aduẽtus ſui. at pplˀs meꝰ nõ cognouit iudicia ſua.
εἰσόδων αὐτῶν. ὁ δὲ λαός μου οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα αὐ-
quomõ dicetis q: ſapiẽtes ſumꝰ nos: ⁊ lex do
τοῦ. πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοί ἐσμεν ἡμεῖς, καὶ νόμος κυ
mini nobiſcũ eſt. fruſtra factꝰ eſt iũcus mẽdax ſcri-
ρίου μεθ' ἡμῶν ἐστίν. εἰς μάτην ἐγενήθη χοῖνος ψευδὴς γραμ
bis. erubuerũt ſapiẽtes: pterriti ſũt ⁊ capti ſunt:
ματεῦσιν. ᾐσχύνθησαν σοφοί, ἐπτοήθησαν καὶ ἑάλωσαν,
q: verbũ dñi reprobauerũt: ſapiã q̃ eſt in
ὅτι τὸν λόγον κυρίου ἀπεδοκίμασαν, σοφία τίς ἐστιν ἐν
ipſis? ppter hoc dabo vxores eoꝝ aliis:
αὐτοῖς; διὰ τοῦτο δώσω τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις,
⁊ agros eoꝝ heredibꝰ: q̃m a minimo
καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, ὅτι ἀπὸ μικροῦ
D vſq; ad magnũ oẽs auariciã ſequunt. ⁊ a
ἕως μεγάλου πάντες φιλαργυρίαν ἀποδιώκουσι. καὶ ἐκ
pphera vſq; ad ſacerdotẽ vniuerſi faciũt mẽdaciũ. ⁊ me
ſ.6.c. Eſai. ſ6.d. προφήτου ἕως ἱερέως πάντες ποιοῦσι ψεῦδος. καὶ ἰα-
dicabant cõtritionẽ filie pplĩ mei ad igno-
τρεύοντο σύντριμμα θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου πρὸς ἀτι
miniã dicẽtes: pax pax: ⁊ nõ erat pax. cõfuſi
μίαν λέγοντες, εἰρήνη εἰρήνη, καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη. ᾐσχύνθη-
ſũt: q̃m abominationẽ fecerũt: ⁊ cõfuſione nõ ſunt cõfu
σαν, ὅτι βδέλυγμα ἐποίησαν, καὶ αἰσχύνη οὐκ ᾐσχύν-
ſi: ⁊ erubeſcere neſcierũt. ideo cadẽt
θησαν, καὶ αἰσχυνθῆναι οὐκ οἴδασι. διὰ τοῦτο πεσοῦν
in medio cadẽtes: in tp̃e viſitatiõis ſue
ται ἀναμέσον πιπτόντες, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτοῦ
corruẽt: dicit dñs: ⁊ cõgregabũt fruges
πεσοῦνται, λέγει κύριος, καὶ συνάξουσι τὰ γενήματα
ſuas dicit dñs. nõ eſt vua in vine
E αὐτῶν λέγει κύριος. οὐκ ἔστιν σταφυλὴ ἐν ταῖς ἀμπέ-
is: ⁊ nõ ſũt ficꝰ in ficis: ⁊ fo
λοις, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλ
lia defluxerũt. q̃re nos ſedemꝰ? cõgregamini ⁊
λα κατερρύηκεν. ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχθητε καὶ
introemꝰ in ciuitates munitas: ⁊ pĩci
εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, καὶ ἀπορ-
amur ibi: q: deꝰ abiecit nos: ⁊ pota
ριφῶμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς, καὶ ἐπό-
uit nos aqua fellis: q: peccauimꝰ ĩ cõſpe
τισεν ἡμᾶς ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντί-
tu eiꝰ. cõgregati ſumꝰ in pace: ⁊ nõ fuerũt bona.
ον αὐτοῦ. συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά.
in tp̃s medele: ⁊ ecce feſtinatio. a dan audie
εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδή. ἐκ δὰν ἀκου-
mus vocẽ fremitus
σόμεθα φωνὴν ὀξύτητος
F

que derelicta ſunt: ad q̃
eieci eos
dicit dominus exercitu-
um. Et dices ad eos.
Hec dicit dñs. Nunqd
qui cadit non reſurget?
& q auerſus ẽ nõ reuer
tetur? q̃re ergo auerſus
eſt pplˀs iſte in hieruſalẽ
auerſione contentioſa.
Apprehenderũt mẽda
ciũ: & noluerunt reuerti.
Attẽdi & auſcultaui: ne
mo qđ bonũ eſt loqtur.
Nullus ẽ q agat penitẽtiã
ſup peccato ſuo dicens:
quid feci? Oẽs cõuerſi
ſunt ad curſum ſuũ
quaſi equus impetu va-
dens in prelium: miluus
in celo cognouit tẽpus
ſuum: turtur & hirundo
& ciconia cuſtodierũt tp̃s
aduẽtus ſui: pplˀs aũt meꝰ
nõ cognouit iudicium
domini: quomodo
dicitis ſapientes nos ſu
mus & lex domini
nobiſcũ eſt. Vere men-
daciũ operatus eſt ſtilus
mẽdax ſcribarũ. Cõfuſi
ſunt ſapiẽtes: perterriti
& capti ſunt. Verbũ enĩ
domini proiecerunt:
& ſapientia nulla eſt in
eis. Propterea dabo
mulieres eoruꝫ exteris:
agros eorum
heredibꝰ. Quia a mini-
mo vſq; ad maximum
oẽs auariciã ſequũtur:
a ppheta vſq; ad ſacer-
dotẽ cuncti faciũt men-
daciũ. Et ſanabãt cõtri-
tiões filie populi mei ad
ignominiã: dicẽtes pax:
pax: cum nõ eſſet pax.
Confuſi ſunt: quia
abomiatiõe fecerũt: q
nĩmo cõfuſione nõ ſunt
cõfuſi & erubeſcere ne-
ſcierũt. Idcirco cadẽt in
ter corruẽtes: in tp̃e viſi
tationis ſue corruẽt dicit
dñs. Cõgregãs cõgrega
bo eos: ait dñs. Non eſt
vua in vitibus: & nõ ſunt
ficus in ficulnea:
foliũ defluxit: & dedi eis
que pretergreſſa ſunt.
Quare ſedemus? Con
uenite
& ingrediamur ciuitatẽ
munitã: & ſileamus ibi:
q̃a dñs deꝰ nr̃ ſilere nos
fecit: & potũ dedit nobis
aquã fellis. Peccauimus
enĩ dño. Expectauimꝰ
pacem: & non erat bo
num: tempus medele:
& ecce formido. A dan
auditus eſt fremitus

הנשארים אשר הדחתים שם | שאר דחה
נאם יהוה צבאות: ואמרת אליהם
כה אמר יהוה היפלו ולא יקומו | נפל קום
אם ישוב ולא ישוב: מדוע שובבה | שוב מדע
העם הזה ירושלם משובה נצחת | שוב
החזיקו בתרמת מאנו לשוב: | חזק רמה
הקשבתי ואשמע לוא כן ידברו | קשב שמע
אין איש נחם על רעתו לאמר | דבר רוע
מה עשיתי כלה שב במרצותם | עשה שוב
כסוס שוטף במלחמה: גם חסידה | רוץ שטף
בשמים ידעה מועדיה ותר וסוס | לחם חסד
ועגור שמרו את עת באנה ועמי | יעד
לא ידעו את משפט יהוה: איכה | עגר בוא
תאמרו חכמים אנחנו ותורת יהוה | שפט
אתנו אכן הנה לשקר עשה עט | אמר ירה
שקר ספרים: הובישו חכמים חתו
וילכדו הנה בדבר יהוה מאסו | בוש חתת
וחכמת מה להם: לכן אתן את | לכד
נשיהם לאחרים שדותיהם
ליורשים כי מקטן ועד גדול | נשה שדה
כלו בצע בצע מנביא ועד כהן | ירש
כלה עשה שקר: וירפו את שבר | גדל נבא
בת עמי על נקלה לאמר שלום | רפה
שלום ואין שלום: הבשו כי | קלל שלם
תועבה עשו גם בוש לא יבשו
והכלם לא ידעו לכן יפלו בנפלים | תעב עשה
בעת פקדתם יכשלו אמר יהוה: | כלם נפל
אסף אסיפם נאם יהוה אין | כשל
ענבים בגפן ואין תאנים בתאנה | סוף
והעלה נבל ואתן להם יעברום:
על מה אנחנו ישבים האספו | נתן עבר
ונבוא אל ערי המבצר ונדמה שם | אסף בוא
כי יהוה אלהינו הדמנו וישקנו | עיר בצר
מי ראש כי חטאנו ליהוה: קוה | דמם
לשלום ואין טוב לעת מרפה | דמם שקה
והנה בעתה: מדן נשמע נחרת | שלם רפא
| שמע

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb. Tex.heb.hiere.ix. Trāſla.B.Hie. Trāſ.Gre.lxx.cū iter.latina.

סוסיו מקול מצהלות אביריו רעשה צהל אבר
כל הארץ ויבואו ויאכלו ארץ בוא אכל
ומלואה עיר וישבי בה: כי הנני מלא
משלח בכם נחשים צפענים אשר שלח
אין להם לחש ונשכו אתכם נאם
יהוה: מבליגיתי עלי יגון עלי לבי בלג יגה
דוי: הנה קול שועת בת עמי דוה
מארץ מרחקים היהוה אין בציון רחק
אם מלכה אין בה מדוע הכעסוני מדע כעס
בפסליהם בהבלי נכר: עבר קציר פסל קצר
כלה קיץ ואנחנו לא נושענו: על ישע
שבר בת עמי השברתי קדרתי שבר שמם
שמה החזקתני: הצרי אין בגלעד חזק צרה
אם רפא אין שם כי מדוע לא מדע
עלתה ארכת בת עמי: עלה ארך

Cap. ix.

מי יתן ראשי מים נתן
ועיני מקור דמעה ואבכה יומם קור בכה
ולילה את חללי בת עמי: מי יתנני נתן
במדבר מלון ארחים ואעזבה את דבר לון
עמי ואלכה מאתם כי כלם מנאפים עזב ילך
עצרת בגדים: וידרכו את לשונם נאף דרך
קשתם שקר ולא לאמונה גברו לשן
בארץ כי מרעה אל רעה יצאו אמן
ואתי לא ידעו נאם יהוה: איש רוע
מרעהו השמרו ועל כל אח אל את
תבטחו כי כל אח עקוב יעקב שמר
וכל רע רכיל יהלך: ואיש ברעהו בטח
יהתלו ואמת לא ידברו למדו רצה רכל הלך התל
לשונם דבר שקר העוה נלאו: דבר לשן
שבתך בתוך מרמה במרמה מאנו עוה לאה
דעת אותי נאם יהוה: לכן כה אמר ישב רמה
יהוה צבאות הנני צורפם ובחנתים ידע
כי איך אעשה מפני בת עמי: חץ עשה פנה
שוחט לשונם מרמה דבר בפיו פה
שלום את רעהו ידבר ובקרבו שלם
ישים ארבו: העל אלה לא אפקד שום פקד

equorū eius: a voce hinnituū pugnatorū ei⁹ cōmota eſt oīs terra. Et venerūt & deuorauerūt terram: & plenitudinē eius vrbē & habitatores ei⁹. Quia ecce ego mittā vobis ſerpētes regulos quibus non eſt incantatio: & mordebunt vos: ait dñs. Dolor meus ſuper dolorē: in me cor meū merens. Ecce vox clamoris filie populi mei de terra longinqua. Nūquid dñs nō eſt in ſion: aut rex eius nō eſt in ea? Quare ergo me ad iracūdiā cōcitauerūt in ſculptilibus ſuis & in vanitatib⁹ alienis? Transiit meſſis: finita eſt eſtas: & nos ſaluati nō ſumus. Sup cōtritione filie ppli mei cōtritus ſum & cōtriſtatus: ſtupor obtinuit me. Nūqd reſina nō eſt ī galaad: aut medicus nō eſt ibi? Quare igitur nō eſt obducta cicatrix filie populi mei. 9.

QVis dabit capiti meo aquā: & oclīs meis fontem lachrymarū. Et plorabo die ac nocte interfectos filie poplī mei. Quis dabit me in ſolitudie diuerſoriū viatorꝝ. Et dereliquā pplm meū & recedā ab eis: qa oēs adulteri ſunt & cetus ꝓuaricatorꝝ: & extenderūt linguā ſuā q̄ſi arcū mendacii & nō veritatis. Cōfortati ſunt in terra: qa de malo ad malū egreſſi ſunt: & me nō cognouerūt: dicit dñs. Vnuſqſq; ſe a ꝓximo ſuo cuſtodiat: & in omī fratre ſuo nō habeat fiduciā: quia oīs frī ſupplātans ſupplantabit: & oīs amicus fraudulēter incedet: & vir fratrē ſuū deridebit: & veritatē nō loquētur. Docuerūt enī linguā ſuā loq mēdaciū: vt iniq agerent laborauerūt. Habitatio tua in medio doli: in dolo renuerūt ſcire me dicit dñs. Propterea hec dicit dñs exercituū. Ecce ego conflabo & ꝓbabo eos. Quid enī aliđ faciā a facie filie pplī mei? Sagitta vulnerās ligua eorꝝ dolū locuta eſt. In ore ſuo pacē cū amico ſuo loqtur: & occulte ponit ei inſidias. Nunqd ſup his non viſitabo

equorꝝ ei⁹: a voce hinnitus eqtatus
ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἱππασίας
equorꝝ ei⁹: mota eſt oīs terra. ⁊ veniet ⁊ deuo-
ἵππων αὐτοῦ, ἐσείσθη πᾶσα ἡ γῆ. καὶ ἥξει καὶ κατα-
rabit terrā ⁊ plenitudinē ei⁹: vrbē ⁊ ha-
φάγεται γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κα-
bitātes in ea. q: ecce ego imitto in vos
τοικοῦντας ἐν αὐτῇ. διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω εἰς ὑμᾶς
ſerpētes mortiferos: a qb⁹ nō eſt euellere: ⁊ mordebūt
ὄφεις θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν ἐκπᾶσαι, καὶ δήξονται
vos īſanabilit cū dolore cordis vrī deficiētis.
ὑμᾶς ἀνίατα μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης.
ecce vox clamoris filie ppli mei a terra delon-
ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μα-
ge. nūqd dn̄s nō eſt in ſion: aut medic⁹ nō eſt ibi?
κρόθεν. μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν σιών, ἢ ἰατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ;
q: ad iracūdiā ꝓuocauerūt me in ſculptilib⁹ ſuis ⁊ in va-
διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν μα-
nitatib⁹ alienis. trāſiit eſtas: ꝑteriit meſſis:
ταίοις ἀλλοτρίοις. διῆλθε θέρος, παρῆλθεν ἀμητός,
⁊ nos nō ſum⁹ ſaluati. ſup cōtritione filie
καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν. ἐπὶ συντρίμματι θυγατρὸς
ppli mei cōtenebrat⁹ ſū afflictiōe. obtinuerūt me dolores q̄ſi
λαοῦ μου ἐσκοτώθην ἀπορίᾳ. κατίσχυσάν με ὠδῖνες ὡς
parietis. nūqd reſina nō eſt in galaad: aut medic⁹
τικτούσης. μὴ ῥητίνη οὐκ ἔστιν ἐν γαλαάδ, ἢ ἰατρὸς
nō eſt ibi? q̄re nō aucta ē ſanitas filie ppli mei?
οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διατί οὐκ ἀνέβη ἴασις θυγατρὸς λαοῦ μου; Ca.9.

QVis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis A
Τίς δώσει κεφαλῇ μου ὕδωρ καὶ ὀφθαλμοῖς μου
fontē lachrymarꝝ: ⁊ plorabo pplm hūc die
πηγὴν δακρύων; καὶ κλαύσομαι τὸν λαὸν τοῦτον ἡμέρας
⁊ nocte vulneratos filie ppli mei.
καὶ νυκτὸς τοὺς τετραυματισμένους θυγατρὸς λαοῦ μου.
qs dabit mihi ſolitudine māſionē nouiſſimā: ⁊ derelinquā
τίς δώσει μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ καταλείψω
pplm meū: ⁊ recedā ab eis. q: oēs
τὸν λαόν μου, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν. ὅτι πάντες
adulterant: cet⁹ ꝓuaricātiū: ⁊ extēderūt liguā
μοιχῶνται, σύνοδος ἀθετούντων, καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσ-
ſuā q̄ſi arcū. mēdaciū ⁊ nō fides ꝓualuit i
σαν αὐτῶν ὡς τόξον. ψεῦδος καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ
terra: q: de malis in mala egreſſi ſūt ⁊ me nō
τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλθοσαν καὶ ἐμὲ οὐκ
cognouerūt dicit dn̄s. vnuſqſq; a ꝓximo ſuo B
ἔγνωσαν φησὶ κύριος. ἕκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ
cuſtodimini. ⁊ ſup fratrib⁹ vrīs nō cōfidatis: q:
φυλάξασθε. καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποίθετε, ὅτι
oīs frater ſupplātiōe ſupplātabit: ⁊ oīs amic⁹ doloſe
πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δολίως
ābulabit. vnuſqſq; cōtra amicū ſuū illu-
πορεύσεται. ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαί-
det: veritatē nō loquent: didicit lingua
ξεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσωσιν, μεμάθηκεν ἡ γλῶσσα
eorꝝ loqui mēdacia. iniq; egerūt ⁊ nō defecerūt
αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ. ἠδίκησαν καὶ οὐ διέλιπον τοῦ
vt cōuerterent. vſura ſup vſurā: dolus ſup dolū: nō
ἐπιστρέψαι. τόκος ἐπὶ τόκῳ, δόλος ἐπὶ δόλῳ, οὐκ
voluerūt ſcire me dicit dn̄s. ꝓpter hoc hec
ἠθέλησαν εἰδέναι με φησὶν κύριος. διὰ τοῦτο τάδε
dicit dn̄s virtutū: ecce ego igne examiabo
λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐ-
eos ⁊ ꝓbabo eos. qd faciā a fa-
τοὺς καὶ δοκιμάσω αὐτούς. τί ποιήσω ἀπὸ προσώ-
cie malicie filie ppli mei? ſagitta vulnerās C
που πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου; βολὶς τιτρώσκουσα
lingua eorꝝ: doloſa verba oris eo-
ἡ γλῶσσα αὐτῶν, δόλια τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐ- ps.12.
rū. ꝓximo ſuo loqtur pacifica: ⁊ in ſeipſo hꝫ &.5.c.
τῶν. τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικά, καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει
inimicitiā. nūqd ſup his nō viſitabo
τὴν ἔχθραν. μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι

© Biblioteca Nacional de España

dicit dñs: aut in pplo tali nō vlciſcet aia
λέγει κύριος, ἢ ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχή
mea: ſup mōtes aſſumite plāctū: τ ſup ſemi=
μου; ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετόν, καὶ ἐπὶ τὰς τρί=
tas deſerti lamētū: qm̄ defecerūt eo φ nō ſint
βους τῆς ἐρήμου θρῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι
hoies. nō audiert vocē ſubſtātie a volucri
ἀνθρώπους. οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετη=
bus celi τ vſq ad iumēta: obſtupuert: defecert. τ
νῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν, ἐξέστησαν, ᾤχοντο. καὶ
dabo hierlm in trāſgreſſionē τ in habita
δώσω τὴν ἱερουσαλὴμ εἰς μετοικίαν καὶ εἰς κατοική=
culū draconū τ ciuitates iuda in deſolationē
τήριον δρακόντων καὶ τὰς πόλεις ἰούδα εἰς ἀφανισμὸν
ponā: vt nō habitet. qs hō ſa
θήσομαι, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ σο
Oſee. 4.d. piēs τ itelligat hoc: τ verbū oris dñi ad e=
φὸς καὶ συνήτω τοῦτο, καὶ ὁ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐ
um āñuciet vobis: q̄re periit terra: ex=
τὸν ἀναγγειλάτω ὑμῖν, ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀ=
uſta ē q̄ſi deſertū: eo φ nō ſit q̄ ptrāſeat eā. τ
νήφθη ὡς ἔρημος, παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν. καὶ
dixit dñs ad me: qz dereliquert ipi
εἶπεν κύριος πρός με, διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν
legē meā quā dedi añ faciē eoꝝ: τ nō audie
νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκου
Ca. 9. rūt vocē meā: ſed ābulauerūt poſt deſi
σαν τῆς φωνῆς μου, ἀλλὰ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ἀ
deria cordis eoꝝ mali: τ poſt
ρετῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ὀπίσω τῶν
idola: q̄ docuerūt pr̄es eoꝝ eos: ppter=
εἰδώλων, ἃ ἐδίδαξαν οἱ πατέρες αὐτῶν αὐτούς, διὰ
hoc hec dicit dñs virtutū deꝰ iſrael:
τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ,
ecce ego cibo eos āguſtiis τ poto eos
ἰδοὺ ἐγὼ ψωμίζω αὐτοὺς ἀνάγκας καὶ ποτίζω αὐτοὺς
Infra. 4.c. aqua fellis: τ diſpergā eos in gētibꝰ
ὕδωρ χολῆς, καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν
q̄s nō cognouert ipi τ pr̄es eoꝝ: τ imit
οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαπο
tā in eos gladiū donec cōſumā e=
στελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως οὗ ἐξαναλώσω αὐ
os in ea. hec dicit dñs: vocate lamē
τοὺς ἐν αὐτῇ. τάδε λέγει κύριος, καλέσατε τὰς θρη=
tatrices τ veniāt: τ ad eas q̄ ſapiētes ſūt mitti
νούσας καὶ ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστεί=
te: τ loquant: τ aſſumāt ſup vos
λατε, καὶ φθεγξάσθωσαν, καὶ λαβέτωσαν ἐφ' ὑμᾶς
lamētū. τ deducāt oculi vr̄i la=
θρῆνον. καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δά
chrymas: τ palpebre vr̄e fluāt aquā. qz vox
κρυα, καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥείτω ὕδωρ. ὅτι φω
miſeric audita eſt in ſion. quomō vaſtati ſumꝰ
νὴ οἴκτου ἠκούσθη ἐν σιών. πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν
cōfuſi ſumꝰ valde: qz dereliquimꝰ terrā:
κατῃσχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν,
τ abiecimꝰ tabernacula nr̄a. audite iā
καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. ἀκούσατε δὴ
mulieres verbū dei: τ ſuſcipiāt aures vr̄e verba
γυναῖκες λόγον θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους
oris eiꝰ: τ docete filias vr̄as
στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν
miam: τ mulier pximā ſuā lamētū: qz aſcen
οἶκτον, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς θρῆνον, ὅτι ἀνέ=
dit mors p feneſtras vr̄as: τ igreſſa eſt in
βη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς
terrā vr̄am diſperdere paruulos de foris τ iuuenes
τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρίψαι νήπια ἔξωθεν καὶ νεανίσκους

---

dicit dominus: aut in gente huiuſcemodi nō vlciſcetur aia mea? Sup mōtes aſſumā fletū ac lamentū: & ſup ſpecioſa deſerti planctū: qm̄ incenſa ſūt eo φ nō ſit vir ptranſiēs & non audierunt vocem poſſidentis. A volucre celi vſq ad pecora tranſmigrauerūt & receſſerūt. Et dabo hieruſalem in aceruos arene: & cubilia draconum: & ciuitates iuda dabo ī deſolationē eo φ non ſit habitator. Quis eſt vir ſapiēs qui intelligat hoc: & ad quē verbum oris domini fiat vt annūciet iſtud: quare perierit terra & exuſta ſit q̄ſi deſertū: eo φ nō ſit q ptranſeat? Et dixit dñs. Quia dereliquerūt legē meā quam dedi eis: & non audierunt vocē meā: & nō ambulauerūt in ea: & abierūt poſt prauitatem cordis ſui: & poſt baalim quod didicerunt a patribus ſuis: idcirco hec dicit dñs exercituū deus iſrael. Ecce ego cibabo populum iſtum abſinthio: & potum dabo eis aquā fellis. Et diſpergā eos in gentibus quas non nouerunt ipſi & patres eorum: & mittam poſt eos gladium donec cōſumātur. Hec dicit dominus exercituum. Contemplamini & vocate lamentatrices vt veniant: & ad eas que ſapientes ſunt mittite & properent: & feſtinent & aſſumāt ſup nos lamētum. deducant oculi nr̄i lachrymas: & palpebre nr̄e defluant aquis: quia vox lamētatiōis audita eſt de ſion. Quō vaſtati ſumus & cōfuſi vehemēter? Quia dereliqmꝰ terrā: qm̄ deiecta ſūt tabernacula nr̄a. Audite ergo mulieres verbū dñi & aſſumant aures veſtre ſermonē oris eiꝰ: & docete filias vr̄as lamētum: & vnaqueq pximā ſuā planctū: quia aſcendit mors p feneſtras veſtraſ: ingreſſa eſt domos vr̄as: diſperdere paruulos de foris: iuuenes

---

כם נאם יהוה אם בגוי אשר
כזה לא תתנקם נפשי: על ההרים
אשא בכי ונהי ועל נאות מדבר
קינה כי נצתו מבלי איש עבר
ולא שמעו קול מקנה מעוף
השמים ועד בהמה נדדו הלכו:
ונתתי את ירושלם לגלים מעון
תנים ואת ערי יהודה אתן שממה
מבלי יושב: מי האיש החכם
ויבן את זאת ואשר דבר פי
יהוה אליו ויגדה על מה אבדה
הארץ נצתה כמדבר מבלי עבר:
ויאמר יהוה על עזבם את תורתי
אשר נתתי לפניהם ולא שמעו
בקולי ולא הלכו בה: וילכו
אחרי שררות לבם ואחרי
הבעלים אשר למדום אבותם:
לכן כה אמר יהוה צבאות אלהי
ישראל הנני מאכילם את העם
הזה לענה והשקיתים מי ראש:
והפצותים בגוים אשר לא ידעו
המה ואבותם ושלחתי אחריהם
את החרב עד כלותי אותם: כה
אמר יהוה צבאות התבוננו
וקראו למקוננות ותבואינה ואל
החכמות שלחו ותבואנה: ותמהרנה
ותשנה עלינו נהי ותרדנה עינינו
דמעה ועפעפינו יזלו מים: כי
קול נהי נשמע מציון איך שדדנו
בשנו מאד כי עזבנו ארץ כי
השליכו משכנותינו: כי שמענה
נשים דבר יהוה ותקח אזנכם
דבר פיו ולמדנה בנתיכם נהי
ואשה רעותה קינה: כי עלה
מות בחלונינו בא בארמנותינו
להכרית עולל מחוץ בחורים

נקם
נשא בכה
נהה נוה
דבר קון
יצת קנה
נתן גלל
עון תנן
עיר נתן
ישב בין
בל פה
נגד
יצת דבר
אמר
יבה נתן
פנה
לבב
אכל
שקה רוש
פוץ
כלה
בין
קון בוא
מהר
נשא נהה
ירד נזל
שמע
בוש
שלך שכן
נשה לקח
פה בנה
איש רעה
קון חלל
בוא כרת
עלל בחר

© Biblioteca Nacional de España

מרחבות: דבר כה נאם יהוה ונפלה
נבלת האדם כדמן על פני השדה דמן
וכעמיר מאחרי הקוצר ואין עמר קצר
מאסף: כה אמר יהוה אל יתהלל אסף הלל
חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור גבר
בגבורתו ואל יתהלל עשיר עשר
בעשרו: כי אם בזאת יתהלל הלל
המתהלל השכל וידע אותי כי שכל את
אני יהוה עשה חסד משפט וצדקה
בארץ כי באלה חפצתי נאם שפט
יהוה: הנה ימים באים נאם יהוה יום בוא
ופקדתי על כל מול בערלה: על
מצרים ועל יהודה ועל אדום ועל
בני עמון ועל מואב ועל כל קצוצי קצץ
פאה הישבים במדבר כי כל דבר
הגוים ערלים וכל בית ישראל
ערלי לב:

Cap.x.

שמעו את הדבר אשר דבר
יהוה עליכם בית ישראל: כה אמר
יהוה אל דרך הגוים אל תלמדו למד
ומאתות השמים אל תחתו כי אות חתת
יחתו הגוים מהמה: כי חקות חקק
העמים הבל הוא כי עץ מיער
כרתו מעשה ידי חרש במעצד: עשה עצד
בכסף ובזהב ייפהו במסמרות יפה סמר
ובמקבות יחזקום ולא יפיק: כתמר נקב חזק
מקשה המה ולא ידברו נשוא פוק קשה
ינשוא כי לא יצעדו אל תיראו דבר נשא
מהם כי לא ירעו וגם היטב אין צעד ירא
אותם: מאין כמוך יהוה גדול אתה רוע יטב
וגדול שמך בגבורה: מי לא יראך את גדל
מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל גבר
חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין
כמוך: ובאחת יבערו ויכסלו מוסר אחד בער
הבלים עץ הוא: כסף מרקע כסל יסר
מתרשיש יובא וזהב מאופז רקע בוא

de plateis: loquere hec dicit dominus: & cadet morticinū hoīs quaſi ſtercus ſup faciē regiōis & quaſi fenū poſt tergū metentis & non eſt qui colligat. Hec dicit dn̄s. Non glorietur ſapiens in ſapientia ſua: & non glorietur fortis in fortitudine ſua: & nō glorietur diues in diuitiis ſuis: ſed in hoc glorietur qui gloriatur: ſcire & noſſe me: quia ego ſum dn̄s q facio miſericordiā & iudiciū & iuſticiā in terra. Hec enī placent mihi: ait dominus. Ecce dies venient dicit dominus: et viſitabo ſup oēm qui incircūciſum habet ꝑpuciū: ſup egyptū & ſup iudam: & ſup edom: & ſup filios āmon: ſup moab: & ſup oēs q attonſi ſunt in comam habitātes in deſerto: quia omnes gentes habēt preputiū: omnis aūt domus iſrael incircunciſi ſunt corde.

10.

Audite verbū quod locutus eſt dominus ſuper vos domus iſrael. Hec dicit dominus. Iuxta vias gentium nolite diſcere: et a ſignis celi nolite metuere que timēt gentes: quia leges populorum vane ſunt. Quia lignū de ſaltu precidit opus manus artificis in aſcia. Argento & auro decorauit illud: clauis & malleis cōpegit vt nō diſſoluatur. In ſimilitudinē palme fabricate ſūt: & nō loquētur: portata tollētur: qa icedere nō valēt. Nolite ergo timere ea: qa nec male poſſunt facere nec bene. Non eſt ſimilis tui dn̄e: magnus es tu: & magnū nomē tuū in fortitudine. Quis nō timebit te o rex gentium? tuū eſt enī decus. Inter cūctos ſapiētes gētiū & in vniuerſis regnis eorū nullꝰ eſt ſilis tui. Pariter inſipiētes & fatui ꝓbabūtur doctrina vanitatis eorꝝ lignū ē. Argentū īuolutum de tharſis affertur: & aurum de ophir

de plateis: ⁊ erūt mortui homi
ἀπὸ τῶν πλατειῶν, καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώ
nū in exēplū ſup faciē cāpi
πων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου
terre vr̃e. ⁊ q̄ſi fenū poſt metentē: ⁊
τῆς γῆς ὑμῶν. καὶ ὡς χόρτος ὀπίσω θερίζοντος, καὶ
nō erit q̄ colligat. hec dicit dn̄s: ne glietur
οὐκ ἔσαι ὁ συνάγων. τάδε λέγει κύριος, μὴ καυχάσθω
ſapiēs in ſapia ſua: ⁊ ne ɡlietur for- 1.Cor. 1.g.
ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυ- 2.Cor.
tis ī fortitudīe ſua: ⁊ ne glorief diues in 10.d.
ρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ
diuitiis ſuis: ſed in hoc glorief q̄ glori-
πλούτῳ αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμε
atur: ītelligere ⁊ cognoſcere me: q2 ego ſū dn̄s faci
νος, συνιεῖν καὶ γινώσκειν με, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ποι-
ens miam ⁊ iudiciū ⁊ iuſticiā in terra: q2
ῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι
in iſtis volūtas mea dicit dn̄s. ecce dies
ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου λέγει κύριος. ἰδοὺ ἡμέραι
veniūt dicit dn̄s. ⁊ viſitabo ſup oēs cir-
ἔρχονται λέγει κύριος. καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας περι
cūciſos ꝑputia eoꝝ ſup egyptū ⁊ ſup
τετμημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν ἐπ᾽ αἴγυπτον καὶ ἐπὶ
iudā: ⁊ ſup edom: ⁊ ſup filios ammon:
τὴν ἰουδαίαν, καὶ ἐπὶ ἐδώμ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς ἀμμών,
⁊ ſup filios moab: ⁊ ſup oē attonſum cir
καὶ ἐπὶ υἱοὺς μωάβ, καὶ ἐπὶ πᾶν περικειρόμενον κα
ca faciē ſuā hītantes in deſerto:
τὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,
q2 oēs gētes īcircūciſe carne: ⁊ ois domꝰ
ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος
iſrael īcircūciſi corde ſuo.
ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν. Ca.10.

Audite verbū dn̄i: qđ loquutꝰ ē dn̄s ſup
Ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐφ᾽
vos domꝰ iſrael. hec dicit dn̄s: ſcđm vias
ὑμᾶς οἶκος ἰσραήλ. τάδε λέγει κύριος, κατὰ τὰς ὁδοὺς
gētiū ne diſcatis: ⁊ a ſignis
τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ
celi ne timeatis: q2 timēt ea gētes: q2
οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ ἔθνη, ὅτι
legitima gētiū vana. lignū eſt de ſyl
τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια. ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυ
ua exciſum opꝰ fabri lignarii: ⁊ cōflatio argē
μοῦ ἐκκεκομμένον ἔργον τέκτονος, καὶ χώνευμα ἀργυ
to ⁊ auro decorata ſunt. in malleis
ρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐστίν. ἐν σφύραις
⁊ clauis firmauerūt ea ⁊ nō mouebunt: argentū
καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν αὐτὰ καὶ οὐ κινηθήσονται, ἀργύριον
tornatile ſūt: nō loquūt: portata tollunt: q2 nō
τορευτόν ἐστιν, οὐ λαλοῦσιν, αἰρόμενα ἀρθήσονται, ὅτι οὐκ
inſcendēt. ne timeatis ea: q2 nō male-
ἐπιβήσονται. μὴ φοβηθῆτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακο-
facient: ⁊ bonū nō eſt in eis. nō eſt
ποιήσουσι, καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. οὐκ ἔστιν
ſimilis tui dn̄e: magnꝰ es tu: ⁊ magnū nomē tuū
ὅμοιός σοι κύριε, μέγας εἶ σύ, καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου
in fortitudīe: q̄s nō timebit te rex gētiū: tibi enī
ἐν τῇ ἰσχύϊ, τίς οὐ φοβηθήσεταί σε βασιλεῦ ἐθνῶν; σοὶ γὰρ
decet: q̄m in oībꝰ ſapientibꝰ gētiū: ⁊ i
πρέπει, ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν
vniuerſis regnis eoꝝ nō eſt ſimilis tibi. Apo. 15.b.
πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι.
pariter iſipiētes ⁊ fatui ſunt: doctrina vanitatū
ἅμα ἄφρονες καὶ ἀνόητοι εἰσι, διδασκαλία ματαίων
eoꝝ lignū eſt: argentū ꝓductū ex tharſis:
αὐτῶν ξύλον ἐστίν, ἀργύριον προσβλητὸν ἀπὸ θαρσεῖς,
veniet aurū mophas:
ἥξει χρυσίον μωφάς,

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū iter.latina.

τ man⁹ aurificū. opa artificū oīa. hyacin=
καὶ χεὶρ χρυσοχόων. ἔργα τεχνιτῶν πάντα. ὑάκιν=
B thū τ purpurā induēt ea. ſic dice=
θον καὶ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά. οὕτως ἐρεῖ=
tis eis: dii q̄ celū τ terrā nō fecerūt
τε αὐτοῖς, θεοὶ οἳ οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν
diſperdant̄ de terra: τ de ſub ce
ἀπολέσθωσαν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐ
1.Co. 8. 2.Co. 10.d. lo iſto. dn̄s q̄ fecit terrā foꝛtitudie ſua.
ρανοῦ τούτου. κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ.
G q̄ direxit oꝛbē terre in ſapīa ſua. τ in
ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ
pꝛudētia ſua extēdit celū τ multitudinē a=
φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν τὸν οὐρανὸν καὶ πλῆθος ὕδα
que in celo. τ eduxit nebulas ab extremo
τος ἐν οὐρανῷ. καὶ ἀνήγαγεν νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς
terre. fulgura in pluuiā fecit. τ eduxit ven
Infra. 51.b. γῆς. ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν. καὶ ἐξήγαγεν ἀνέ=
tos de theſauris ſuis: τ ſtult⁹ fact⁹ ē oīs hō
μους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος
a ſciētia. cōfuſus eſt oīs aurifex in
ἀπὸ γνώσεως. κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς
ſculptilib⁹ ſuis: qꝛ falſa cōflauerūt: nō eſt ſpi
γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστιν πνεῦ
ps.145 rit⁹ in eis. vana ſūt opa iplicata. in tēpo
μα ἐν αὐτοῖς. μάταιά ἐστιν ἔργα ἐμπεπλεγμένα. ἐν και
re viſitatiōis eoꝝ peribūt: nō eſt talis pars
ρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται, οὐκ ἔστιν τοιαύτη ἡ με
iacob: qꝛ q̄ plaſmauit oīa ipe eſt: τ
C ρὶς τῷ ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ἐστιν, καὶ
iſrael virga hereditas ei⁹ dn̄s exercituū no
ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ κύριος δυνάμεων ὄνο=
mē illi. cōgregauit de foꝛis ſubſtantiā ſuā q̄ ha
μα αὐτῷ. συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ κατοι
A bitat in munitiōe: qꝛ hec dicit dn̄s. ecce
κοῦσα ἐν τειχίσματι, ὅτι τάδε λέγει κύριος. ἰδοὺ
ego ſupplātabo hītantes terrā hāc. τ
ἐγὼ σκελίσω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην. καὶ
tribulabo eos vt īueniant̄.ve ſup cōtritione
ἐκθλίψω αὐτοὺς ὅπως εὑρεθῇ. οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί
tua: doloꝛoſa plaga tua. τ ego dixi: vere
σου, ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου. καὶ ἐγὼ εἶπα, ὄντως
hoc vulnus meū: τ apph̄ēdit me. tabernaculū meū
τοῦτο τὸ τραῦμά μου, καὶ κατέλαβέν με. ἡ σκηνή μου
miſeria affectū ē: periit. τ oēs pelles mee diſ=
ἐταλαιπώρησεν, ὤλετο. καὶ πᾶσαι αἱ δέρρεις μου διε
ſipate ſūt. filii mei τ pecoꝛa mea nō ſunt.
σπάσθησαν. οἱ υἱοί μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσίν.
nō eſt vltra loc⁹ tētoꝛii mei: loc⁹ pel
οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος τῶν δέρ
liū meaꝝ. qꝛ paſtoꝛes ſtulte egerūt: τ do
ρεών μου. ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύ
minū nō q̄ſierūt. ꝓpter hoc nō ītellexit oīs grex:
ριον οὐκ ἐξήτησαν. διατοῦτο οὐκ ἐνόησεν πᾶσα ἡ νο
τ diſperſi ſūt. vox auditiōis ecce venit:
μή, καὶ διεσκορπίσθησαν. φωνὴ ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται,
τ terremot⁹ magn⁹ de terra aq̄lonis: ponētis
καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ, τοῦ τάξαντος τὰς
D ciuitates iuda in ſolitudinē τ cubile paſſerū. ſcio
πόλεις ἰούδα εἰς ἀφανισμὸν καὶ κοίτην στρουθῶν. οἶ=
dn̄e qꝛ nō hoīs via eius: ne
δα κύριος ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐ
Apo. 15.b. q̄ vir āmbulabit τ diriget greſſum ſuū.
δὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ.
coꝛripe nos dn̄e: verūtn̄ in iudicio τ nō in fu
παίδευσον ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυ
roꝛe: vt nō
μῷ, ἵνα μὴ

ps.6.

Trāſla.B.Hie.

opus artificis & manus
erarii: hyacinthus
& purpura indumentū
eorum. Opus artificum
vniuerſa hec: dn̄s autem
deus verus eſt. Ipſe
deus viuēs & rex ſempi
tern⁹. Ab indignatiōe ei⁹
cōmouebitur terra: &
non ſuſtinebunt gentes
cōminationem eius. Sic
ergo dicetis eis. Dii
qui celos & terram nō
fecerunt: pereant
de terra & de his q̄ ſub
celo ſunt.
Qui fecit terrā in forti=
tudine ſua: ꝑparat orbē
in ſapīa ſua: & prudētia
ſua extēdit celos: ad vo
cem ſuā dat multitudinē
aquaꝝ in celo: & eleuat
nebulas ab extremitati=
bus terre. Fulgura ī plu=
uiā facit: & eduxit ventū
de theſauris ſuis. Stult⁹
factus eſt oīs hō a ſciētia
ſua: cōfuſus ē artifex oīs
in ſculptili: q̄m̄ falſum
eſt qd̄ cōflauit: & nō eſt
ſpūs in eis. Vana ſunt
& opus riſu dignum.
In tpe viſitatiōis ſue pe
ribūt. Non eſt his ſimilis
pars iacob. Qui eni for
mauit omnia: ipſe eſt:
& iſrael virga heredita=
tis eius: dn̄s exercituum
nomē illi. Cōgrega de
terra cōfuſionē tuā q̄ ha
bitas in obſidione: quia
hec dicit dn̄s. Ecce ego
longe proiiciam habita
tores terre in
hac vice: & tribulabo
eos: ita vt inueniantur.
Ve mihi ſup cōtritione
mea pessima plaga mea.
Ego aūt dixi: plane hec
infirmitas mea ē: & por
tabo illam. Tabernaculū
meū vaſtatū eſt: oēs funi
culi mei dirupti ſūt. Filii
mei exierūt a me: & nō
ſubſiſtūt. Nō eſt q exte=
dat vltra tētoriū meū: &
erigat pelles meas: quia
ſtulte egerūt paſtores: &
dn̄m nō q̄ſierunt: ꝓpte
rea nō ītellexerūt: & oīs
grex eorū diſperſus eſt.
Vox auditiōis ecce ve
nit & cōmotio magna
de fra aq̄lonis: vt ponat
ciuitates iuda ſolitudinē
& habitacula draconū.
Scio dn̄e q̄ nō eſt hoīs
via eius: nec viri eſt vt
āmbulet & dirigat greſſus
ſuos. Corripe me dn̄e:
verūtn̄ in iudicio & nō
in furore tuo: ne forte

Tex.heb.hiere.x. Pꝛitiua.heb.

מעשה חרש וידי צורף תכלת
וארגמן לבושם מעשה חכמים
כלם ׃ ויהוה אלהים אמת הוא
אלהים חיים ומלך עולם מקצפו
תרעש הארץ ולא יכלו גוים
זעמו ׃ כדנה תאמרון להום אלהיא
די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו
מארעא ומן תחות שמיא אלה ׃
עשה ארץ בכחו מכין תבל בחכמתו
ובתבונתו נטה שמים ׃ לקול תתו
המון מים בשמים ויעלה נשאים
מקצה הארץ ברקים למטר עשה
ויוצא רוח מאצרתיו ׃ נבער כל
אדם מדעת הביש כל צורף
מפסל כי שקר נסכו ולא רוח
בם ׃ הבל המה מעשה תעתעים
בעת פקדתם יאבדו ׃ לא כאלה
חלק יעקב כי יוצר הכל הוא
וישראל שבט נחלתו יהוה צבאות
שמו ׃ אספי מארץ כנעתך ישבתי
במצור ׃ כי כה אמר יהוה הנני
קולע את ישבי הארץ בפעם
הזאת והצרותי להם למען ימצאו ׃
אוי לי על שברי נחלה מכתי
ואני אמרתי אך זה חלי ואשאנו ׃
אהלי שדד וכל מיתרי נתקו בני
יצאני ואינם אין נטה עוד אהלי
ומקים יריעותי ׃ כי נבערו הרעים
ואת יהוה לא דרשו על כן לא
השכילו וכל מרעיתם נפוצה ׃
קול שמועה הנה באה ורעש גדול
מארץ צפון לשום את ערי יהודה
שממה מעון תנים ׃ ידעתי יהוה
כי לא לאדם דרכו לא לאיש
הלך והכין את צעדו ׃ יסרני
יהוה אך במשפט אל באפך פן

עשה צרף
לבש עשה
עלם
רעש כול
אמר להם
אבד
כוח כון
בין נתן
המן עלה
נשא
יצא אצר
בער ידע
בוש צרף
עשה
אבד
יצר
צור
קלע
צור מצא
חלה נכה
חלה נשא
יתר
קום ירע
בער רעה
שכל רעה
נפץ שמע
בוא גדל
צפן עיר
עון תנן
כון
שבט

© Biblioteca Nacional de España

תְּמַעֲטֵנִי׃ שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל הַגּוֹיִם   מָעַט
אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל מִשְׁפָּחוֹת   שָׁפַח
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ כִּי אָכְלוּ
אֶת יַעֲקֹב וַאֲכָלֻהוּ וַיְכַלֻּהוּ וְאֶת   כָּלָה
נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃   שָׁמַם

Cap. xi. הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל
יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ שִׁמְעוּ
אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְדִבַּרְתָּם   בָּרַת
אֶל אִישׁ יְהוּדָה וְעַל יֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלִָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָרוּר הָאִישׁ   אָרַר
אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית   שָׁמַע
הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם   צִוָּה
בְּיוֹם הוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם   יָצָא
מִכּוּר הַבַּרְזֶל לֵאמֹר שִׁמְעוּ
בְקוֹלִי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם כְּכֹל אֲשֶׁר   עָשָׂה
אֲצַוֶּה אֶתְכֶם וִהְיִיתֶם לִי לְעָם   הָיָה
וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ לְמַעַן
הָקִים אֶת הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי   קוּם שָׁבַע
לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת   נָתַן זוּב
חָלָב וּדְבַשׁ כַּיּוֹם הַזֶּה וָאַעַן וָאֹמַר   עָנָה
אָמֵן יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
קְרָא אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּעָרֵי   עִיר
יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר   חוּץ
שִׁמְעוּ אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת
וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם׃ כִּי הָעֵד הַעִדֹתִי   עָוַד
בַּאֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַעֲלוֹתִי אוֹתָם   עָלָה
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה
הַשְׁכֵּם וְהָעֵד לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃   שָׁכַם
וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם   נָטָה
וַיֵּלְכוּ אִישׁ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם הָרָע   שָׁרַר רוּעַ
וָאָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת כָּל דִּבְרֵי הַבְּרִית   בּוֹא
הַזֹּאת אֲשֶׁר צִוִּיתִי לַעֲשׂוֹת וְלֹא   צָוָה עָשָׂה
עָשׂוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי נִמְצָא   אָמַר מָצָא
קֶשֶׁר בְּאִישׁ יְהוּדָה וּבְיֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלִָם׃ שָׁבוּ עַל עֲוֹנֹת אֲבוֹתָם   שׁוּב

ad nihilum redigas me. Effunde īdignationē tuā ſup gentes q̄ nō cognouerūt te: & ſup ꝓuincias que nomen tuū nō inuocauerūt: quia comederunt iacob: & deuorauerūt eū & cōſumpſerūt illum: & decus eius diſſipauerunt.

11.

Verbum quod factū eſt a domino ad hieremiam: dicens. Audite verba pacti huius: & loquimini ad viros iuda & ad habitatores hieruſalem: & dices ad eos. Hec dicit dominus deus iſrael. Maledictus vir qui non audierit verba pacti hui⁹: quod precepi patribus veſtris in die qua eduxi eos de terra egypti de fornace ferrea dicēs. Audite vocem meam: & facite omnia que precepi vobis: & eritis mihi in populum: & ego ero vobis in deū: vt ſuſcitem iuramentum quod iuraui patribus veſtris daturū me eis terram fluentem lacte & melle ſicut eſt dies hec. Et rn̄di & dixi. Amen domine. Et dixit dominus ad me. Vociferare omnia verba hec in ciuitatibus iuda & foris hieruſalez: dicens. Audite verba pacti huius et facite illa: quia conteſtans conteſtatus ſum patres veſtros in die q̄ eduxi eos de terrra egypti vſq; ad diem hanc. Mane cōſurgēs cōteſtatus ſum: & dixi. Audite vocē meā. Et nō audierūt nec inclinauerūt aurē ſuā: ſed abierūt vnuſquiſq; in prauitate cordis ſui mali. Et induxi ſup eos omnia verba pacti huius: quod precepi vt facerent & non fecerūt. Et dixit dominus ad me. Inuenta eſt coniuratio in viris iuda & in habitatoribus hierl'm. Reuerſi ſunt ad iniqtates patrū ſuorum

paucos nos facias. effunde irā tuā ſup gētes q̄
ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσῃς. ἔκχεον τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ   ρεγι.
nō cognouerūt te: & ſup regna q̄ nomē tuū
μὴ εἰδότα σε, καὶ ἐπὶ βασιλείας αἳ τὸ ὄνομά σου
non inuocauerūt. q2 deuorauerūt iacob:
οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ὅτι κατέφαγον τὸν ἰακώβ,
& cōſumpſerūt iſrael: & paſcua eius
καὶ ἐξανήλωσαν τὸν ἰσραήλ, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ
deſolauerūt.
ἠρήμωσαν.

Ca.11.

Verbū qđ factū eſt ad hieremiā a dn̄o
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου   A
dicēs: audite verba teſtamēti hui⁹: &
λέγων, ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ   C
loq̄ris ad viros iude & hitantes hie
λαλήσεις πρὸς ἄνδρας ἰούδα καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἱε   5.1
ruſalē: & dices ad eos: hec dicit dn̄s
ρουσαλήμ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, τάδε λέγει κύριος
de⁹ iſrael. maledictus hō q̄ nō au-
ὁ θεὸς ἰσραήλ. ἐπικατάρατος ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκού-
diet verba teſtamēti hui⁹: qđ māda-
σεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, ἧς ἐνετειλά-
ui pr̄ibus vr̄is: in q̄ die eduxi eos
μην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἀνήγαγον αὐτοὺς
de terra egypti de fornace ferrea dicēs: au
ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς λέγων, ἀ-
dite vocē meā: & facite oīa q̄cū
κούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα
q; ego mādo vobis. & eritis mihi in ppl'm: &
ἂν ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ
ego ero vobis in deū: vt ſtatuā iuramētū meū qđ
ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, ὅπως στήσω τὸν ὅρκον μου ὃν
iuraui pr̄ibus vr̄is: dare illis terrā
ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν
fluentē lacte & melle: ſicut dies hec. & reſpō
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπε-
di & dixi: fiat dn̄e. & dixit dn̄s ad
κρίθην καὶ εἶπα, γένοιτο κύριε. καὶ εἶπεν κύριος πρὸς
me: lege oīa verba hec in ciui
με, ἀνάγνωθι πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν πό-
tatib⁹ iuda & foris hierl'm dicēs: audite
λεσιν ἰούδα καὶ ἔξωθεν ἱερουσαλὴμ λέγων, ἀκούσατε
verba teſtamēti hui⁹. & facite ea:
τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ ποιήσατε αὐ-
qm̄ cōteſtās cōteſtat⁹ ſum pa
τούς, ὅτι συμμαρτυρόμενος συνεμαρτυρόμην τοῖς πα-
tres vr̄os in die q̄ eduxi eos de terra egyp-
τράσι ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύ-   B
ti vſq; in diē hāc. mane cōſurgēs cōteſtat⁹ ſū
πτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὀρθρίζων συνεμαρτυρόμην
dicēs: audite vocē meā. & nō audierūt: ne
λέγων, ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου. καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐ-
q; iclinauerūt aurē ſuā: ſed abierūt vnuſquiſq; in
δὲ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύοντο ἕκαστος ἐν   D
prauitate cordis ſui mali. & in
σκολιότητι τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς. καὶ ἐ-
duxi ſup eos oīa verba pacti
πήγαγον ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ῥήματα τῆς διαθήκης
huius qđ ꝑcepi vt facerēt: & nō fece
ταύτης ἧς ἐνετειλάμην τοῦ ποιῆσαι, καὶ οὐκ ἐποί-
runt. & dixit dn̄s ad me: inuēta eſt colligatio
ησαν. καὶ εἶπεν κύριος πρός με, εὑρέθη σύνδεσμος
in viris iuda & in habitantib⁹ hieruſa
ἐν ἀνδράσιν ἰούδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσα-
lem. reuerſi ſūt ad iniqtates patrū
λήμ. ἐπεστράφησαν ἐπὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων
ſuorū
αὐτῶν τῶν

© Biblioteca Nacional de España

prioꝝ: q̃ nõ voluerũt exaudire verba mea.
προτέρων, οἱ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου.
ꝛ ecce vadũt poſt deos alienos: vt ſerui=
καὶ ἰδοὺ βαδίζουσιν ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, τοῦ δου=
ant eis. ꝛ diſſipauerũt dom⁹ iſrael ꝛ do=
λεύειν αὐτοῖς. καὶ διεσκέδασαν ὁ οἶκος ἰσραὴλ καὶ ὁ οἶ
mus iuda teſtamẽtũ meũ qđ pepigi cũ patri
κος ἰούδα τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πα=
bus eoꝝ. ꝑpter hoc hec dicit dñs: ecce idu=
τέρας αὐτῶν. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ἐπά
A co ſup eos mala de qb⁹ nõ poterũt exire ex eis.
γω ἐπ᾽ αὐτοὺς κακὰ ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν.
ꝛ clamabũt ad me: ꝛ nõ exaudiã eos.
C καὶ κεκράξονται πρός με, καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν.
ꝛ ibũt ciuitates iuda ꝛ hitantes hie
5.z.f. καὶ πορεύσονται πόλεις ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱε=
ruſalẽ: ꝛ clamabũt ad deos ſuos: qb⁹
ρουσαλὴμ, καὶ κεκράξονται πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῶν, οἷς
ipi adolẽt eis. nõ ſaluabũt eos in tp̃e
αὐτοὶ θυμιῶσιν αὐτοῖς. οὐ μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν καιρῷ
maloꝝ ſuoꝝ. q: ſcđm numerũ ciuitatũ tuaꝝ erãt
τῶν κακῶν αὐτῶν. ὅτι κατὰ ἀριθμὸν πόλεών σου ἦσαν
dii tui iuda: ꝛ ſcđm nũerũ viarũ hieruſa=
θεοί σου ἰούδα, καὶ κατὰ ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς ἱερουσα=
lem poſuiſtis aras ad adolẽdũ baal. ꝛ tu ne
λὴμ ἐτάξατε βωμοὺς τοῦ θυμιᾶν τῇ βαάλ. καὶ σὺ μὴ
ores ꝓ ꝓplo iſto: ꝛ ne petas ꝓ
προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου περὶ
eis in deꝓcatiõe ꝛ orõne: q: nõ exaudiã
αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι
in tp̃e q̃ iuocant me in tp̃e afflictiõis eo
ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐπικαλοῦνταί με ἐν καιρῷ κακώσεως αὐ
rũ. qđ dilecta in domo mea fecit abomina
τῶν. τί ἡ ἠγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησεν βδέλυγ
tionẽ: nũqđ orões ꝛ carnes ſctẽ auferẽt a te
μα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦσιν ἀπὸ σοῦ τὰς
malicias tuas aut his fugies: oliuã vmbroſã pulchrã
κακίας σου ἢ τούτοις διαφεύξῃ; ἐλαίαν εὔσκιον ὡραίαν
ſpecie vocauit dñs nomẽ tuũ: i vocẽ circũciſio
τῷ εἴδει ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου, εἰς φωνὴν περιτο
nis ei⁹. incẽſus ẽ ignis in eã: iutiles facti ſũt
μῆς αὐτῆς. ἀνήφθη πῦρ ἐπ᾽ αὐτήν, ἠχρειώθησαν οἱ
rami ei⁹. ꝛ dñs exercituũ q̃ planta
κλάδοι αὐτῆς. καὶ κύριος τῶν δυνάμεων ὁ καταφυ
uit te: loquut⁹ eſt ſup te mala ꝓ ma=
τεύσας σε, ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακὰ ἀντὶ τῆς κα=
litia dom⁹ iſrael ꝛ dom⁹ iuda. q: fecerũt
B κίας οἴκου ἰσραὴλ καὶ οἴκου ἰούδα. ὅτι ἐποίησαν
ſibi ad irritandũ me cũ icẽſũ offerũt ipi
ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμιᾶν αὐτοὺς τῇ
baal. dñe notũ fac mihi: ꝛ cognoſcã. tũc vidi
βαάλ. κύριε γνώρισόν μοι, καὶ γνώσομαι. τότε εἶδον
ſtudia eoꝝ. ego q̃ſi agn⁹ inocẽs addu
D τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. ἐγὼ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγό
ctus vt ſacrificeť: nõ cognoui. ſup me cogitauerũt cogi=
μενον τοῦ θύεσθαι, οὐκ ἔγνων. ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλογίσαντο λο
tatione dicẽtes: venite ꝛ imittam⁹ lignũ in
γισμὸν λέγοντες, δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν
panẽ ei⁹: ꝛ cõteram⁹ cũ de terra viuẽ=
ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντ=
tiũ: ꝛ nomẽ ei⁹ nõ memoreť vltra. dñe
των, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ ἔτι. κύριε τῶν
exercituũ iudicãs iuſta: probãs renes ꝛ corda:
δυνάμεων κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας,
videã a te vltionẽ in eis: q: ad te
εἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ
reuelaui iuſtificationẽ meã.
ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου.

priores: qui noluerunt audire verba mea. Et hi ergo abierunt poſt deos alienos vt ſeruirent eis. Irritũ fecerũt dom⁹ iſrl' & domus iuda pactum meum: quod pepigi cũ patribus eorũ. Quã obrẽ hec dicit dominus. Ecce ego inducã ſup eos mala: de qbus exire nõ poterunt: & clamabũt ad me et non exaudiam eos. Et ibunt ciuitates iuda & habitatores hieruſalẽ: & clamabunt ad deos quibus libant: & nõ ſaluabũt eos in tẽpore afflictionis eorũ. Secundũ numerũ eni ciuitatũ tuarũ erãt dii tui iuda: & ſm numerũ viarũ tuarũ hieruſalẽ poſuiſti aras cõfuſiõis: aras ad libandum baalim. Tu ergo noli orare pro populo hoc: & ne aſſumas pro eis laudem & orationẽ: quia non exaudiam in tẽpore clamoris eorum ad me: in tp̃e afflictiõis eorũ. Quid eſt ꝙ dilect⁹ meus in domo mea fecit ſcelera multa? Nunquid carnes ſancte auferent a te malicias tuas in quibus gloriata es? Oliuã vberẽ pulchrã: fructiferã: ſpecioſam vocauit dñs nomen tuũ. Ad vocẽ loquele grandis exarſit ignis in ea: & combuſta ſunt fructeta eius. Et dñs exercituum qui plantauit te: locutus eſt ſup te malũ: pro malis domus iſrael & domus iuda que fecerunt ſibi ad irritandum me: libãtes baalim. Tu autẽ dñe demonſtraſti mihi: & cognoui. tũc oñdiſti mihi ſtudia eorũ: & ego q̃ſi agnus mãſuetus q portatur ad victimã. Et nõ cognoui qa cogitauerũt ſup me cõſilia: dicẽtes. mittamus lignũ in panẽ eius: & eradamus eũ de terra viuentiũ: & nomẽ ei⁹ nõ mẽoretur ampli⁹. Tu aũt dñe ſabaoth q iudicas iuſte: & ꝓbas renes & corda: videã vltionẽ tuam ex eis. Tibi enim reuelaui cauſam meam.

הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר מֵאֲנוּ לִשְׁמֹעַ אֶת
דְּבָרַי וְהֵמָּה הָלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים
אֲחֵרִים לְעָבְדָם הֵפֵרוּ בֵית יִשְׂרָאֵל   פור
וּבֵית יְהוּדָה אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי   ברת
אֶת אֲבוֹתָם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי מֵבִיא אֲלֵיהֶם רָעָה אֲשֶׁר לֹא   בוא רוע
יוּכְלוּ לָצֵאת מִמֶּנָּה וְזָעֲקוּ אֵלַי   יכל יצא
וְלֹא אֶשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וְהָלְכוּ עָרֵי   שמע עיר
יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ וְזָעֲקוּ אֶל
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הֵם מְקַטְּרִים לָהֶם   קטר
וְהוֹשֵׁעַ לֹא יוֹשִׁיעוּ לָהֶם בְּעֵת רָעָתָם׃   ישע
כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה   ספר עיר
וּמִסְפַּר חֻצוֹת יְרוּשָׁלַםִ שַׂמְתֶּם   היה חוץ
מִזְבְּחוֹת לַבֹּשֶׁת מִזְבְּחוֹת לְקַטֵּר   שום זבח
לַבָּעַל׃ וְאַתָּה אַל תִּתְפַּלֵּל בְּעַד   בוש
הָעָם הַזֶּה וְאַל תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה   פלל
וּתְפִלָּה כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ בְּעֵת קָרְאָם   נשא רנן
אֵלַי בְּעַד רָעָתָם׃ מֶה לִידִידִי   רוע ידד
בְּבֵיתִי עֲשׂוֹתָהּ הַמְזִמָּתָה הָרַבִּים   עשה זמם
וּבְשַׂר קֹדֶשׁ יַעַבְרוּ מֵעָלָיִךְ כִּי   רבב עבר
רָעָתֵכִי אָז תַּעֲלֹזִי׃ זַיִת רַעֲנָן   רוע עלז
יְפֵה פְרִי תֹאַר קָרָא יְהוָה שְׁמֵךְ   פרה
לְקוֹל הֲמוּלָּה גְדֹלָה הִצִּית אֵשׁ   המל גדל
עָלֶיהָ וְרָעוּ דָּלִיּוֹתָיו׃ וַיהוָה   יצת רעה
צְבָאוֹת הַנּוֹטֵעַ אוֹתָךְ דִּבֶּר עָלַיִךְ   דלה
רָעָה בִּגְלַל רָעַת בֵּית יִשְׂרָאֵל   נטע
וּבֵית יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם   רוע
לְהַכְעִסֵנִי לְקַטֵּר לַבָּעַל׃ וַיהוָה   עשה
הוֹדִיעַנִי וָאֵדָעָה אָז הִרְאִיתַנִי   כעס
מַעַלְלֵיהֶם׃ וַאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף יוּבַל   ידע ראה
לִטְבוֹחַ וְלֹא יָדַעְתִּי כִּי עָלַי חָשְׁבוּ   עלל אלף
מַחֲשָׁבוֹת נַשְׁחִיתָה עֵץ בְּלַחְמוֹ   יבל טבח
וְנִכְרְתֶנּוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וּשְׁמוֹ לֹא   חשב שחת
יִזָּכֵר עוֹד׃ וַיהוָה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק   כרת
בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ   זכר
מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת רִיבִי׃   כלה ראה
גלה רוב

© Biblioteca Nacional de España

לכן כה אמר יהוה על אנשי ענתות
המבקשים את נפשך לאמר בקש
לא תנבא בשם יהוה ולא נבא
תמות בידנו: לכן כה אמר יהוה מות
צבאות הנני פקד עליהם הבחורים בחר
ימותו בחרב בניהם ובנותיהם
ימתו ברעב: ושארית לא תהיה היה
להם כי אביא רעה אל אנשי בוא רוע
ענתות שנת פקדתם: שנה

Cap. xij.

צדיק אתה יהוה כי אריב אליך
אך משפטים אדבר אתך מדוע צדק ריב
דרך רשעים צלחה שלו כל בגדי שפט דבר
בגד: נטעתם גם שרשו ילכו גם מדע שלה
עשו פרי קרוב אתה בפיהם ורחוק עשה פרה
מכליותיהם: ואתה יהוה ידעתני קרב כה
תראני ובחנת לבי אתך התקם רחק כלה
כצאן לטבחה והקדשם ליום ראה נתק
הרגה: עד מתי תאבל הארץ ועשב קדש אבל
כל השדה יבש מרעת ישבי בה רוע
ספתה בהמות ועוף כי אמרו לא ספה
יראה את אחריתנו: כי את רגלים ראה
רצתה וילאוך ואיך תתחרה את רצה לאה
הסוסים ובארץ שלום אתה בוטח תחר שלם
ואיך תעשה בגאון הירדן: כי גם בטח עשה
אחיך ובית אביך גם המה בגדו נאה
בך גם המה קראו אחריך מלא
אל תאמן בם כי ידברו אליך אמן דבר
טובות: עזבתי את ביתי נטשתי
את נחלתי נתתי את ידדות נתן
נפשי בכף איביה: היתה לי היה
נחלתי כאריה ביער נתנה עלי ארה
בקולה על כן שנאתיה: העיט
צבוע נחלתי לי העיט סביב צבע סבב
עליה לכו אספו כל חית השדה הלך חיה
התיו לאכלה: רעים רבים שחתו אתה רעה
כרמי בססו את חלקתי נתנו את רבב בוס

Propterea hec dicit dn̄s ad viros anathot: qui querunt animam tuam: & dicunt. Non prophetabis in nomine domini: & non morieris ī manib⁹ nr̄is. Propterea hec dicit dn̄s exercituū. Ecce ego viſitabo ſup eos. Iuuenes morientur in gladio: filii eorum & filie eorum morientur in fame: & reliquie non erunt ex eis. Inducam enim malum ſuper viros anathot: annum viſitationis eorum. 12.

Iuſtus quidē tu es domine ſi diſputē tecū: veruntn̄ iudicia loquar ad te. Quare via ipioꝝ pſpatur: bn̄ eſt oībus q p̄uaricātur & iniq̄ agunt: Plantaſti eos & radicē miſerūt: proficiūt & faciūt fructū: ꝓpe es tu ori eoꝝ: & lōge a renibus eorū. & tu domine noſti me: vidiſti me: & ꝓbaſti cor meū tecū. Cōgrega eos quaſi gregē ad victimā: & ſanctifica eos in diē occiſionis. Vſq₃quo lugebit terra: & herba oīs regionis ſiccabitur ꝓpter maliciā habitantiū in ea. Cōſumptū eſt aīal & volucre: qm̄ dixerūt non videbit nouiſſima noſtra. Si cū peditibus currens laboraſti: quō cōtendere poteris cum equis? Cum aūt in terra pacis ſecurus fueris: quid facies in ſuperbia iordanis? Nam & fr̄es tui & domus pr̄is tui: etiā ipſi pugnauerūt aduerſum te: & clamauerūt poſt te plena voce. Ne credas eis cum locuti fuerint tibi bona. Reliqui domum meam: dimiſi hereditatem meam. Dedi dilectam animā meā in man⁹ inimicorū eius: facta ē mihi hereditas mea quaſi leo in ſilua. Dedit cōtra me vocem: ideo odiui eam. Nunquid auis diſcolor hereditas mea mihi? Nunq̄d auis tincta per totū? Venite cōgregamini oēs beſtie terre: ꝓperate ad deuorandū. Paſtores multi demoliti ſunt vineā meā: cōculcauerūt partē meā. Dederūt

ꝓpter hoc hec dicit dn̄s ad viros anathoth Infra 20.c.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας ἀναθὼθ τοὺς
q̄rentes aīam meā: dicētes: nō ꝓphe
ζητοῦντας τὴν ψυχήν μου, τοὺς λέγοντας, οὐ μὴ προφη
tabis in noīe dn̄i. alioquin morieris in
τεύσῃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. εἰ δὲ μὴ ἀποθάνῃ ἐν ταῖς
manib⁹ nr̄is. ꝓpter hoc hec dicit dn̄s exerci
χερσὶν ἡμῶν. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνά
tuū: ecce ego viſitabo ſup eos. iuuenes
μεων, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς. οἱ νεανίσκοι
eoꝝ in gladio morienť: filii eoꝝ ⁊ fi
αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται, υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυ
lie eoꝝ morienť in fame: ⁊ re
γατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ, καὶ ἐγκατά
liquie nō erūt eoꝝ: q₂ inducā mala ſup ha
λειμμα οὐκ ἔσαι αὐτῶν. ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κα
bitantes in anathoth in āno viſitationis eoꝝ.
τοικοῦντας ἐν ἀναθὼθ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

Iuſtus es dn̄e: q₂ rn̄debo ad te Ca. 12.
Δίκαιος εἶ κύριε, ὅτι ἀπολογίσομαι πρὸς σέ·
verūtn̄ iudicia loquar ad te: q₂ via ipioꝝ
πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ, ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν Abac. 1.a.
pſperať: abūdātes fcti ſūt oēs p̄uaricātes p̄uaricatōes.
εὐοδοῦται, εὐθήνισαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα.
plantaſti eos: ⁊ radicē fecerūt. filios gn̄auerūt:
ἐφύτευσας αὐτούς, καὶ ἐρριζώθησαν· ἐτεκνοποίησαν,
⁊ fecerūt fructū. ꝓpe es tu oris e
καὶ ἐποίησαν καρπόν. ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ σόματος αὐ
orū; ⁊ lōge a renib⁹ eoꝝ: ⁊ tu dn̄e co
τῶν, καὶ πόῤῥω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν, καὶ σὺ κύριε γι
gnoſcis me: ꝓbaſti cor meū corā te.
νώσκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου.
cōgrega eos vt gregē ad victimā: ⁊ ſctifi
συνάγαγε αὐτοὺς ὡς ποίμνιον εἰς θυσίαν, καὶ ἅγνι
ca eos in diē occiſionis. vſq₃quo lugebit
σον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς. ἕως πότε πενθήσει ἡ B
terra: ⁊ oīs herba agri ſiccabiť a
γῆ, καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ
malicia habitantiū i ea: ad nihilū redacta ſūt iumēta
κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ, ἠφανίσθησαν κτήνη
⁊ volatilia: q₂ dixerūt: nō videbit de⁹ vias nr̄as.
καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν, οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν.
tui pedes currūt: ⁊ diſſoluūt te. quomō pp̄a
σοῦ οἱ πόδες τρέχουσιν, καὶ ἐκλύουσίν σε. πῶς πα A
raris in eq̄s: ⁊ in terra pacis tu cōfidi
ρασκευάσῃ ἐφ' ἵπποις, καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σὺ πέποι
ſti. quomō facies in fremitu iordanis: q₂ ⁊
θας. πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ ἰορδάνου, ὅτι καὶ
fratres tui ⁊ dom⁹ pr̄is tui ⁊ ipſi iobedi
οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου καὶ αὐτοὶ ἠθέ
ētes fuerť tibi. ⁊ ipſi clamauerť: ex poſterioꝛib⁹ tuis cōgre
τησάν σε. καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυ
gati ſūt. ne credas in eis: q̄n loquenť ad
νήχθησαν. μὴ πιστεύσῃς ἐν αὐτοῖς, ὅτε λαλήσουσιν πρὸς
te bona. dereliqui domū meā: dimiſi here
σὲ καλά. ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κλη
ditatē meā: dedi dilectā aīam meā in man⁹
ρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἠγαπημένην ψυχήν μου εἰς χεῖρας
iimicoꝝ ei⁹. facta eſt hereditas mea mihi q̄ſi leo in ſyl
ἐχθρῶν αὐτῆς. ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυ
ua. dedit cōtra me vocē ſuā: ideo odiui
μῷ. ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίση C
eā. nūq̄d ſpelūca hyene hereditas mea mihi.
σα αὐτήν. μὴ σπήλαιον ὑαίνης ἡ κληρονομία μου ἐμοί,
aut ſpelūca i circuitu ei⁹ ſup eā? pergite cōgre
ἢ σπήλαιον κύκλῳ αὐτῆς ἐπ' αὐτήν; βαδίσατε συνα
gate oēs beſtias agri ⁊ veniāt ad
γάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ
deuoꝛādū eā. paſtores multi corruperūt vine
φαγεῖν αὐτήν. ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπε
am meā: ⁊ polluerūt partē meā: dederť
λῶνά μου, καὶ ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν

© Biblioteca Nacional de España

Inf. 20.c.

partē deſiderabilē meā in deſertū inuiū. facta eſt in
μερίδα ἐπιθυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον. ἐγενήθη εἰς
diſſipatiões pditiõis. pp̄ter me diſſipatiõe diſſipata ē om
ἀφανισμὸν ἀπωλείας. δι᾽ ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶ
nis terra: q2 nõ eſt vir ponēs in corde. ſup
σα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ. ἐπὶ
oēm exitū in deſerto venerũt vaſtantes:
πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦντες,
q2 gladius dñi deuorabit ab extremo
ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου καταφάγεται ἀπὸ ἄκρου τῆς
terre vſq; ad extremū terre. nõ eſt pax oĩ car
γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς. οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάσῃ σαρ-
ni. ſeminaſtis triticū ⁊ ſpinas meſſuiſtis. ſor
κί. ἐσπείρατε πυροὺς καὶ ἀκάνθας ἐθερίσατε. οἱ κλῆ
tes eoꝝ nõ pderũt eis. cõfundimini a
ροι αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς. αἰσχύνθητε ἀπὸ
gl'iatiõe vr̃a ab opprobrio ĩcõſpectu dñi.
καυχήσεως ὑμῶν ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἐναντίον κυρίου.
q2 hec dicit dñs de oib9 vicinis
ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων

Ca.12 A Abac. 1.a.

D malis tāgentib9 hereditatē meā: quā
τῶν πονηρῶν τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονομίας μου, ἧς
diuiſi pplo meo iſrael. ecce ego euello e-
ἐμέρισα τῷ λαῷ μου ἰσραήλ. ἰδοὺ ἐγὼ ἀνασπῶ αὐ-
os a terra coꝝ: ⁊ iudā eiiciā
τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν ἰούδαν ἐκβαλῶ
de medio coꝝ. ⁊ erit poſtq̄ eiecero ego
ἐκ μέσου αὐτῶν. καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐ
eos cõuertar: ⁊ miſerebor coꝝ: ⁊ hitare faciā
τοὺς ἐπιστρέψω, καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικιῶ
eos vnũquēq; in hereditatē ſuā: ⁊ vnũquēq;
αὐτοὺς ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον
in terrā ſuā. ⁊ erit ſi diſcētes didicerint
εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ ἔσται ἐὰν μαθόντες μάθωσιν
B viā ppl̄i mei: vt iurēt in noīe
τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου, τοῦ ὀμνύειν ἐν τῷ ὀνόματί
meo. viuit dñs: ſicut docuerũt pplm̄ meũ iurare
μου· ζῇ κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν
in baal: ⁊ edificabunt in medio ppl̄i
ἐν τῇ βαάλ, καὶ οἰκοδομηθήσονται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ
mei. ſi aũt nõ cõuerſi fuerĩt: ⁊ euellā gētē illā
μου. ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἐξαρῶ ἔθνος ἐκεῖνο
euulſione ⁊ pditione dicit dñs.
ἐξάρσει καὶ ἀπωλείᾳ λέγει κύριος. Ca.13.

A Hec dicit dñs: vade: ⁊ poſſide tibi
Τάδε λέγει κύριος, βάδισαι, καὶ κτῆσαι σεαυτῷ
cinctoriū lineū: ⁊ pone circū lūbos tuos: ⁊
περίζωμα λινοῦν, καὶ περίθου περὶ ὀσφύν σου, καὶ
in aqua nõ ptrāſibit. ⁊ poſſedi cinctoriū
ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. καὶ ἐκτησάμην τὸ περίζωμα
ſcdm verbū dñi: ⁊ circūpoſui circū lūbos meos.
κατὰ τὸν λόγον κυρίου. καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου.
⁊ factū ē verbū dñi ad me ſcdo dicēs: accipe
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με ἐκ δευτέρου λέγων, λάβε τὸ
cinctoriū qd circa lūbos tuos: ⁊ ſurge ⁊ vade ad
περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ
euphratem: ⁊ abſcõde illud illic in foramīe
τὸν εὐφράτην, καὶ κατάκρυψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ
petre. ⁊ abii ⁊ abſcõdi illud in
τῆς πέτρας. καὶ ἐπορεύθην καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ
euphrate ſicut p̄cepit mihi dñs. ⁊ factū eſt poſt
C εὐφράτῃ καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος. καὶ ἐγένετο με
dies multos: ⁊ dixit dñs ad me: ſur
τὰ ἡμέρας πολλάς, καὶ εἶπεν κύριος πρός με, ἀνάστη
ge vade ad euphratē ⁊ accipe illinc cin
θι βάδισον ἐπὶ τὸν εὐφράτην καὶ λάβε ἐκεῖθεν τὸ πε
ctoriū qd p̄cepi tibi vt abſcõderes illud ibi.
ρίζωμα ὃ ἐνετειλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι αὐτὸ ἐκεῖ.
⁊ abii ad euphratē ⁊ fodi ⁊ accepi
καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ τὸν εὐφράτην καὶ ὤρυξα καὶ ἔλαβον
cinctoriū de
τὸ περίζωμα ἐκ τοῦ

portionē meā deſiderabilē in deſertū ſolitudīs: poſuerũt eā in diſſipationē: luxitq; ſup me. Deſolatiõe deſolata ē oīs tra: qa nullus eſt q recogitet corde. Super omnes vias deſerti venerunt oēs vaſtatores terre: qa gladius domini deuorabit ab extremo terre vſq; ad extremū eius. Nõ eſt pax vniuerſe carni. Seminauerunt triticum: & ſpinas meſſuerũt: hereditatē acceperũt: & nõ eis pderit. Cõfundemini a fructibus vr̃is ppter irā furoris dñi. Hec dicit dñs aduerſum oēs vicinos meos peſſimos: q tangũt hereditatē quam diſtribui populo meo iſrael. Ecce ego euellā eos de terra ſua: & domum iuda euellam de medio eorum. Et cū euulſero eos cõuertar & miſerebor eorum: & reducā eos: virum ad hereditatē ſuam: & virū in terram ſuam. Et erit ſi eruditi didicerint vias populi mei vt iurent nomine meo: viuit dñs: ſicut docuerunt populum meum iurare in baal: edificabũtur ĩ medio populi mei. Quod ſi non audierint: euellam gentē illā euulſione & pditione ait dñs. 13.

Hec dicit dominus ad me. Vade & poſſide tibi lūbare lineum: & pones illud ſup lūbos tuos: & in aquam non inferes illud. Et poſſedi lumbare iuxta verbum dñi: & poſui circa lūbos meos. Et fact9 eſt ſermo domini ad me ſecundo dicens. Tolle lumbare quod poſſediſti: quod eſt circa lūbos tuos: & ſurgens vade ad euphratē: & abſcõde ibi illud in foramine petre. Et abii & abſcõdi illud in euphrate ſicut preceperat mihi dñs. Et factum eſt poſt dies plurimos: dixit domin9 ad me. Surge & vade ad euphratē & tolle ĩde lūbare qđ precepi tibi: vt abſconderes illud ibi. Et abii ad euphratē & fodi & tuli

חלקת חמדתי למדבר שממה: שממה דבר שום
לשממה אבלה עלי שממה נשמה שמם
כל הארץ כי אין איש שם על שום
לב: על כל שפים במדבר באו שפה בוא
שדדים כי חרב ליהוה אכלה
מקצה ארץ ועד קצה הארץ אין
שלום לכל בשר: זרעו חטים שלם חטה
וקצים קצרו נחלו לא יועלו קוץ חלה
ובשו מתבואתיכם מחרון אף יעל בוש
יהוה: כה אמר יהוה על כל שכני בוא חרה
הרעים הנגעים בנחלה אשר רוע
הנחלתי את עמי את ישראל נחל
הנני נתשם מעל אדמתם ואת
בית יהודה אתוש מתוכם: והיה נתש
אחרי נתשי אותם אשוב ורחמתים שוב
והשבתים איש לנחלתו ואיש
לארצו: והיה אם למד ילמדו
את דרכי עמי להשבע בשמי שבע
חי יהוה כאשר למדו את עמי
להשבע בבעל ונבנו בתוך עמי: בנה
ואם לא ישמעו ונתשתי את שמע
הגוי ההוא נתוש ואבד נאם יהוה: נתש
כה אמר יהוה

Cap.xiij.

אלי הלוך וקנית לך אזור פשתים הלך קנה
ושמתו על מתניך ובמים לא אזר שום
תבאהו: ואקנה את האזור כדבר בוא
יהוה ואשם על מתני: ויהי דבר שום היה
יהוה אלי שנית לאמר: קח את שנה לקח
האזור אשר קנית אשר על
מתניך וקום לך פרתה וטמנהו שם
בנקיק הסלע: ואלך ואטמנהו נקק ילך
בפרת כאשר צוה יהוה אותי: טמן את
ויהי מקץ ימים רבים ויאמר יהוה היה יום
אלי קום לך פרתה וקח משם את רבב אמר
האזור אשר צויתך לטמנו שם: ילך לקח צוה
ואלך פרתה ואחפר ואקח את ילך חפר
לקח

© Biblioteca Nacional de España

הָאֵזוֹר מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר טְמַנְתִּיו קוּם
שָׁמָּה וְהִנֵּה נִשְׁחַת הָאֵזוֹר לֹא שָׁחַת
יִצְלַח לַכֹּל׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי צָלַח הָיָה
לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה כָּכָה אַשְׁחִית שָׁחַת
אֶת גְּאוֹן יְהוּדָה וְאֶת גְּאוֹן יְרוּשָׁלַם גָּאָה
הָרָב׃ הָעָם הַזֶּה הָרָע הַמֵּאֲנִים רוּעַ
לִשְׁמוֹעַ אֶת דְּבָרַי הַהֹלְכִים
בִּשְׁרִירוּת לִבָּם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי שָׁרַר
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת שָׁחָה
לָהֶם וִיהִי כָּאֵזוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר לֹא הָיָה
יִצְלַח לַכֹּל׃ כִּי כַּאֲשֶׁר יִדְבַּק דָּבַק
הָאֵזוֹר אֶל מָתְנֵי אִישׁ כֵּן הִדְבַּקְתִּי אָזַר
אֵלַי אֶת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל
בֵּית יְהוּדָה נְאֻם יְהוָה לִהְיוֹת לִי הָיָה
לְעָם וּלְשֵׁם וְלִתְהִלָּה וּלְתִפְאָרֶת הָלַל פָּאַר
וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת
הַדָּבָר הַזֶּה כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל כָּל נֵבֶל יִמָּלֵא יַיִן וְאָמְרוּ מָלֵא
אֵלֶיךָ הֲיָדֹעַ לֹא נֵדַע כִּי כָל נֵבֶל יָדַע
יִמָּלֵא יָיִן׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר
יְהוָה הִנְנִי מְמַלֵּא אֶת כָּל יֹשְׁבֵי מָלֵא
הָאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶת הַמְּלָכִים הַיֹּשְׁבִים
לְדָוִד עַל כִּסְאוֹ וְאֶת הַכֹּהֲנִים וְאֶת
הַנְּבִיאִים וְאֵת כָּל יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם נָבָא
שִׁכָּרוֹן׃ וְנִפַּצְתִּים אִישׁ אֶל אָחִיו
וְהָאָבוֹת וְהַבָּנִים יַחְדָּו נְאֻם בָּנָה
יְהוָה לֹא אֶחְמוֹל וְלֹא אָחוּס וְלֹא חָמַל חוּס
אֲרַחֵם מֵהַשְׁחִיתָם׃ שִׁמְעוּ וְהַאֲזִינוּ רָחַם שָׁחַת
אַל תִּגְבָּהוּ כִּי יְהוָה דִּבֵּר׃ תְּנוּ אָזַן גָּבַהּ
לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּבוֹד בְּטֶרֶם נָתַן
יַחְשִׁךְ וּבְטֶרֶם יִתְנַגְּפוּ רַגְלֵיכֶם עַל כָּבַד
הָרֵי נָשֶׁף וְקִוִּיתֶם לְאוֹר וְשָׂמָהּ חָשַׁךְ נָגַף
לְצַלְמָוֶת וְשִׁית לַעֲרָפֶל׃ וְאִם קָוָה שׂוּם
לֹא תִשְׁמָעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה שׁוּת
נַפְשִׁי מִפְּנֵי גֵוָה וְדָמֹעַ תִּדְמַע וְתֵרַד שָׁמַע סָתַר
עֵינִי דִּמְעָה כִּי נִשְׁבָּה עֵדֶר יְהוָה׃ בָּכָה פָּנָה
דָּמַע יָרַד
שָׁבָה

lumbare de loco vbi ab
ſconderam illud. ∞∞∞
Et ecce cōputruerat lū
bare: ita vt nulli vſui ∞∞
aptum eſſet. Et factum
eſt verbum dñi ad me ∞
dicens. Hec dicit dñs.
Sic putreſcere faciam ∞
ſuperbiam iuda & ſup-
biam hieruſalem ∞∞∞
multam: populum iſtū
peſſimum qui nolunt
audire verba mea: & am
bulant ∞∞∞∞∞∞∞∞
in prauitate cordis ſui:
abieruntq; poſt ∞∞∞
deos alienos vt ſeruirēt
eis et adorarent ∞∞∞∞
eos. Et erunt ſicut lūba
re iſtud quod nulli vſui
aptum eſt. Sicut enim
adheret ∞∞∞∞∞∞∞∞
lumbare ad lumbos vi-
ri: ſic agglutinaui ∞∞∞
mihi omnem domum
iſrael: & omnem ∞∞∞
domum iuda dicit do-
minus: vt eſſent mihi ∞
in populū & in nomen
& in laudē & in gloriā:
& non audierūt. Dices
ergo ad eos ∞∞∞∞∞∞
ſermonem iſtum. Hec
dicit dominus deus ∞
iſrael. Oīs lagūcula im
plebitur vino. Et dicent
ad te. Nunquid ignora-
mus: quia oīs lagūcula
implebitur vino? Et di-
ces ad eos. Hec dicit ∞
dominus. Ecce ego im
plebo oēs habitatores
terre huius: & reges
qui ſedent ∞∞∞∞∞∞
de ſtirpe dauid ſup thro
nū eius & ſacerdotes &
prophetas: & oēs ha
bitatores hieruſalem ∞
ebrietate: & diſpergam
eos virum a fratre ſuo:
& patres & filios pari-
ter ait ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
dominus. Non parcam
& non concedam: neq;
miſerebor vt nō diſper-
dā eos. Audite & aurib9
percipite: nolite eleuari
qa dñs locutus eſt. Date
domino deo veſtro glo
riam anteq̄ ∞∞∞∞∞∞
cōtenebreſcat: & anteq̄
offendāt pedes veſtri ad
mōtes caliginoſos. Ex
pectabitis lucē: & ponet
eam in vmbrā mortis &
in caliginem. Qd' ſi hoc
non audieritis: in abſcō
dito plorabit ∞∞∞∞∞
aīa mea a facie ſupbie.
Plorās plorabit & dedu
cet oculus me9 lachrymā:
qa captus eſt grex dñi.

loco vbi abſcōdi illud ibi. ꝛ ecce corruptū
τόπου ὅυ ἔκρυψα ἀυτὸ ἐκεῖ. καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον
erat qđ nō eſſet vſui in nihil. ꝛ factū eſt verbū dñi
ἦν ὃ ὀυ μὴ χρησθῇ ἐις ὀυθέν. καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου
ad me dicēs: hec dicit dñs. ſic corrūpā
πρός με λέγων, τάδε λέγει κύριος. ὅυτως φθερῶ B
iniuriā iuda ꝛ iniuriā hierlm: mul
τὴν ὕβριν ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν ἱερουσαλήμ, τὴν πολ
tā hāc iniuriā: nō volentes audire
λὴν ταύτην ὕβριν, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν
verba mea ābulantes in directiōe cordis D
τῶν λόγων μου πορευθέντας ἐν ἐυθύτητι τῆς καρδίας
eoꝝ praui: ꝛ ābulātes poſt deos
ἀυτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν
alienos vt ſeruiāt ꝛ adorēt eos.
ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν καὶ τοῦ προσκυνεῖν ἀυτοῖς.
ꝛ erūt ſicut cinctoriū iſtud: qđ nō erit vſui
καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ περίζωμα τοῦτο, ὃ ὀυ χρησθήσε-
vltra in nihil. ſicut enī adheret cinctoriū
ται ἔτι εἰς ὀυδέν. καθάπερ γὰρ κολλᾶται τὸ περίζωμα
circa lūbos hoīs: ſic agglutinaui ad Inf. 30.
περὶ τὴν ὀσφὺν τοῦ ἀνθρώπου, ὅυτως ἐκόλλησα πρὸς
meipm domū iſrael: ꝛ oēm domū
ἐμαυτὸν τὸν ὄικον τοῦ ἰσραήλ, καὶ πάντα τὸν ὄικον
iuda dicit dñs vt ſit mihi in pplm nois
ἰούδα λέγει κύριος τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὄνομα
tū: ꝛ in laudē ꝛ in gliam: ꝛ nō audie
στόν, καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ ὀυκ εἰσήκου
rūt me. ꝛ dices ad pplm ſermonē iſtū: hec
σάν μου. καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τὸν λόγον τοῦτον, τά
dicit dñs de9 iſrael: oīs vter iplebi
δε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσε-
tur vino. ꝛ erit ſi dixerit ad te: nūqd cognoſcētes nō
ται ὄινου. καὶ ἔσαι ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ, μὴ γνῶντες ὀυ
cognoſcem9: qꝛ oīs vter iplebit vino? ꝛ
γνωσόμεθα, ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται ὄινου; καὶ
dices ad eos: hec dicit dñs: ecce ego iple-
ἐρεῖς πρὸς ἀυτούς, τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ πλη
o oēs hītantes terrā hāc: ꝛ
ρῶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, καὶ
reges eoꝝ ſedētes filios dauid
τοὺς βασιλεῖς ἀυτῶν τοὺς καθημένους ὑιοὺς δαυίδ.
ſup thronos ei9: ꝛ ſacerdotes ꝛ pphetas
ἐπὶ θρόνους ἀυτοῦ, καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφήτας
ꝛ iudā: ꝛ oēs hītantes hie
καὶ τὸν ἰούδαν, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἱε-
ruſalē ebrietate. ꝛ diſpergā illos virū
ρουσαλὴμ μεθύσματι. καὶ διασκορπιῶ ἀυτοὺς ἄνδρα
ꝛ fratrē ei9 ꝛ pr̄es eoꝝ ꝛ C
καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀυτοῦ καὶ τοὺς πατέρας ἀυτῶν καὶ
filios eoꝝ in idipm. nō deſiderabo di-
τοὺς ὑιοὺς ἀυτῶν ἐν τῷ ἀυτῷ. ὀυκ ἐπιποθήσω λέ- A
cit dñs ꝛ nō parcā ꝛ nō miſerebor a
γει κύριος καὶ ὀυ φείσομαι καὶ ὀυκ ὀικτειρήσω ἀπὸ
corruptiōe eoꝝ. audite ꝛ aurib9 pcipite ꝛ nō
διαφθορᾶς ἀυτῶν. ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε καὶ μὴ
eleuamini: qꝛ dñs loquut9 eſt. date dño deo
ἐπαίρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλησεν. δότε τῷ κυρίῳ θεῷ
vr̄e gliam anq̄ cōtenebreſcāt ꝛ anq̄ offen-
ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συσκοτάσαι καὶ πρὸ τοῦ προσκό
dant pedes vr̄i in mōtes tenebroſos. ꝛ expecta
ψαι τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπ' ὄρη σκοτεινά. καὶ ἀναμε-
bitis in lucē ꝛ illic vmbra mortis ꝛ ponent
νεῖτε εἰς φῶς καὶ ἐκεῖ σκιὰ θανάτου καὶ τεθήσονται
in tenebras ſi nō audieritis: abſcōdite plorabit
εἰς σκότος ἐὰν μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ
aīa vr̄a a facie ſuperbie. ꝛ deducēt Infra. 31.c.
ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως. καὶ κατάξουσι Threñ 1.a.
oculi vr̄i lachrymas: qꝛ cōtrit9 eſt grex
οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποί-
dñi.
μνιον κυρίου. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū inter.lati.

dicite regi ⁊ potentib⁹: humilia
ἔιπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσι, ταπει=
mini ⁊ ſedete: qꝛ ſublata ē a capite
νώθητε καὶ καθίσατε, ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ τῆς κεφαλῆς
vr̃o corona glie vr̃e. ciuitates q̄ ad auſtrū: con
ὑμῶν ςέφανος δόξης ὑμῶν. πόλεις αἱ πρὸς νότον, συ=
cluſe ſunt: ⁊ nō fuit aperiēs. trāſmigrat⁹ ē iudas
νεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων. ἀπῳκίσθη ἰούδας
cōpleta eſt in ea tranſmigratio ꝑfecta. leua
D συνετέλεσεν ἐν αὐτῇ ἀποικίᾳ τελείᾳ. ἀνάλαβε τοὺς
oculos tuos hierl̃m: ⁊ vide veniētes
ὀφθαλμούς σου ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομένους
ab aqlone. vbi eſt grex: q̄ dat⁹ eſt tibi oues
ἀπὸ βορρᾶ. ποῦ ἐςὶν τὸ ποίμνιον, ὃ ἐδόθη σοι πρόβατα
glie tue: qd dices qn̄ viſitauerint te: ⁊ tu
δόξης σου; τί ἐρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί σε; καὶ σὺ
docuiſti eos cōtra te diſciplinas in pricipatū. nōne do
ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαθήματα εἰς ἀρχήν. οὐχὶ ὠ
lores apphendēt te ſicut mulierē parturientē: ⁊ ſi
δῖνες καθέξουσίν σε καθὼς γυναῖκα τίκτουσαν; καὶ ἐὰν
Infra. 30. f. dixeris in corde tuo: q̄re obuiauerūt mihi hec:
ἔιπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, διατί ἀπήντησέν μοι ταῦτα;
accidert ꝑpter multitudinē iniq̄tatis tue reuelata ſūt
συνέβη διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ
poſteriora tua dehoneſtata ſunt calcanea tua. ſi
ὀπίσθιά σου παρεδειγματίσθησαν αἱ πτέρναί σου. εἰ
mutabit ethiops pellē ſuā ⁊ pardus
ἀλλάξεται αἰθίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ
varietates ſuas: ⁊ vos poteritis bn̄facere
ποικίλματα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὖ ποιῆσαι
cū didiceritis mala. ⁊ diſſeminaui eos q̄ſi ſtipu
μεμαθηκότες τὰ κακά. καὶ διέσπειρα αὐτοὺς ὡς φρύγα
las q̄ feruntᷓ a vēto in deſertū. ſic ſors tua
να φερόμενα ἀπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. οὕτως ὁ κλῆρός σου
pars inobediētie vr̃e aduerſū me dicit dn̄s. ſicut obli
ἡ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοὶ λέγει κύριος. ὡς ἐπε
taes mei ⁊ ſperaſti in mēdaciis: ⁊ ego reue
λάθου μου καὶ ἤλπισας ἐπὶ ψεύδεσι, κἀγὼ ἀποκα
labo poſteriora tua cōtra faciē tuā: ⁊ videbi
λύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθή
tur ignominia tua. adulteriū tuū ⁊ hinnitus
σεται ἡ ἀτιμία σου. μοιχεία σου καὶ ὁ χρεμετισμός
tu⁹: ⁊ alienatio fornicatiōis tue: in
σου, καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωσις πορνείας σου, ἐπὶ τῶν
collib⁹ ⁊ in agris vidi abominatiōes
βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἑώρακα τὰ βδελύγματά
tuas. ve tibi hierl̃m: qꝛ nō mūdata es poſt
σου. οὐαί σοι ἱερουσαλήμ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπίσω
me vſqꝫ quo adhuc.
μου ἕως τίνος ἔτι.

Ca. 14.

Et factū ē verbū dn̄i ad hieremiā de
A Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν περὶ τῆς
ſiccitate. luxit iudea: ⁊ porte ei⁹ vacue
ἀβροχίας. ἐπένθησεν ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκε
facte ſūt: ⁊ cōtenebrate ſūt in terra: ⁊ clamor
νώθησαν, καὶ ἐσκοτώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ
hierl̃m aſcēdit. ⁊ magnates ei⁹ miſe=
τῆς ἱερουσαλὴμ ἀνέβη. καὶ οἱ μεγιςᾶνες αὐτῆς ἀπέςει
rūt iuniores ſuos ad aquā: venerūt ad
λαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ, ἤλθοσαν ἐπὶ τὰ
puteos ⁊ nō īuenerūt aquā. reportauerūt vaſa
φρέατα καὶ οὐχ εὕροσαν ὕδωρ. ἀπέςρεψαν τὰ ἀγγεῖα
ſua vacua. cōfuſi ſūt ⁊ erubuerūt: ⁊ operuerūt
αὐτῶν κενά. ἠσχύνθησαν καὶ ἠρυθρίασαν, καὶ ἐκάλυψαν τὰς
capita ſua. ⁊ opa terre defecerūt: qꝛ nō
κεφαλὰς αὐτῶν. καὶ τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλιπεν, ὅτι οὐκ
erat pluuia: cōfuſi ſūt agricole: cooperuerūt caput
ἦν ὑετός. ἠσχύνθησαν γεωργοί, ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν
ſuū. ⁊ ceruę ī agro peperūt ⁊ reliquerūt: qꝛ nō
Infra. 1. c. Threñ. 4. αὐτῶν. καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλιπον, ὅτι οὐκ
erat herba. onagri ſteterūt in rupib⁹: traxerūt ventū
ἦν βοτάνη. ὄνοι ἄγριοι ἔςησαν ἐπὶ νάπας, εἵλκυσαν ἄνεμον

Trāſla. B. Hie.

Dic regi & dominatrici. Humiliamini ∞∞∞∞ ſedete in terra: qm̄ deſcē det de capite vr̃o corona glorie vr̃e. Ciuitates auſtri clauſe ſunt & non eſt qui aperiat. Trāſlata eſt oīs iuda tranſmigratiōe perfecta. Leuate ocu= los veſtros & videte: ∞∞ qui venitis ab aquilōe. Vbi eſt grex qui datus ē tibi: pecus inclytum tu um: Quid dices ∞∞∞ cum viſitauerit te: Tu enim docuiſti eos ∞∞ aduerſum te: & erudiſti in caput tuū. Nunqd nō dolores apprehendēt te q̄ſi mulierē ꝑturientē: Quod ſi dixeris in cor de tuo: q̄re venerūt mihi hec: Propt̄ multitudinē iniq̄tatis tue reuelata ſūt verecūdiora tua: pollu= te ſunt plāte tue. Si muta re pōt ethiops pellē ſuā aut pard⁹ varietates ſuas & vos poteritis bn̄face= re cū didiſceritis malū. Et diſſeminabo eos q̄ſi ſtipulā q̄ vento raptatur in deſerto. Hec ſors tua parſqꝫ mēſure tue a me: dicit domin⁹: quia obli ta es mei & confiſa es ∞ in mēdacio. Vnde & ego nudaui femora tua ∞∞ cōtra faciē tuā: & appa ruit ignominia tua adul= teria tua: & hinnitus tu⁹: ſcelus fornicationis tue. Super colles in agro vi di abominationes tuas. Ve tibi hieruſalē. Non mundaberis ∞∞∞∞∞ poſt me. Vſquequo ad huc.

14.

Quod factū eſt verbū dn̄i ad hieremiam de ſermonibus ſiccita= tis. Luxit iudea ∞∞∞ & porte eius corruerūt et obſcurate ſunt ī terra: & clamor hieruſalē aſcē dit. Maiores ∞∞∞∞∞ miſerunt minores ſuos ad aquā: venerūt ad hau riendū. Non inuenerūt aquā: reportauerūt vaſa ſua vacua. Confuſi ſunt & afflicti: & opuerūt ca pita ſua ꝑpter vaſtitatē terre: quia non venit pluuia in terrā. Confuſi ſunt agricole: operuerūt capita ſua. Nam & cer= ua in agro peperit ∞∞ & reliquit: quia nō erat herba. Et onagri ∞∞ ſteterunt in rupibus: traxerunt ventum ∞∞

Tex. he. hiere. xiiij. Pritiua. heb.

גבר שפל — אמר למלך ולגבירה השפילו
ישב — שבו כי ירד מראשותיכם עטרת
פאר עיר — תפארתכם: ערי הנגב סגרו ואין
גלה — פתח הגלת יהודה כלה הגלת
שלם נשא — שלומים: שאו עיניכם וראו
ראה בוא — הבאים מצפון איה העדר נתן
צפן — לך צאן תפארתך: מה תאמרי
אמר פקד — כי יפקד עליך ואת למדת אתם
עליך אלפים לראש הלא
אחז איש — חבלים יאחזוך כמו אשת לדה:
ילד אמר — וכי תאמרי בלבבך מדוע קראני
מדע — אלה ברב עונך נגלו שוליך
גלה — נחמסו עקביך: היהפך כושי
חמס הפך — עורו ונמר חברברתיו גם אתם
יכל יטב — תוכלו להיטיב למדי הרע:
רעע פוץ — ואפיצם כקש עובר לרוח מדבר:
עבר דבר — זה גורלך מנת מדיך מאתי נאם
גרל מנה — יהוה אשר שכחת אתי ותבטחי
מדד בטח — בשקר: וגם אני חשפתי שוליך
פנה ראה — על פניך ונראה קלונך: נאפיך
קלל צהל — ומצהלותיך זמת זנותך על
זמם — גבעות בשדה ראיתי שקוציך
זנה ראה — אוי לך ירושלם לא תטהרי
שקץ טהר — אחרי מתי עוד:

Cap. xiiij. — אשר היה דבר יהוה אל ירמיהו
על דברי הבצרות: אבלה יהודה
ושעריה אמללו קדרו לארץ
עלה — וצוחת ירושלם עלתה: ואדריהם
צער בוא — שלחו צעוריהם למים באו על
שוב כלה — גבים לא מצאו מים שבו כליהם
בוש כלם — ריקם בשו והכלמו וחפו ראשם:
חפה עבר — בעבור האדמה חתה כי לא היה
חתת בוש — גשם בארץ בשו אכרים חפו
ראשם: כי גם אילת בשדה ילדה
עזב — ועזוב כי לא היה דשא: ופראים
שפה — עמדו על שפים שאפו רוח

© Biblioteca Nacional de España

Primitiua.heb.	Tex.he.Hiere.xiiij.	Träſla.B.Hie.	Träſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

Primitiua.heb.

תָּנַן כָּלָה
עָנָה עָנָה
רָבַב שׁוּב
קָוָה יָשַׁע
צוּר הָיָה
גּוּר
דָּהַם גָּבַר
יָכֹל יָשַׁע
קָרָא יָנַח
רָצָה זָכַר
פָּקַד אָמַר
פָּלַל
צוּם רָנַן
עָלָה רָצָה
כָּלָה
רָאָה
הָיָה שָׁלַם
נָתַן קוּם
אָמַר נָבָא
צָוָה חָזָה
רָמָה
נָבָא
הָיָה
תָּמַם נָבָא
הָיָה שָׁלַךְ
חוּץ פָּנָה
קָבַר נָשָׁה
רוּעַ

Tex.he.Hiere.xiiij.

כַּתַּנִּים כָּלוּ עֵינֵיהֶם כִּי אֵין עֵשֶׂב׃
אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי רַבּוּ מְשׁוּבֹתֵינוּ לְךָ
חָטָאנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ
בְּעֵת צָרָה לָמָּה תִהְיֶה כְּגֵר בָּאָרֶץ
וּכְאֹרֵחַ נָטָה לָלוּן׃ לָמָּה תִהְיֶה
כְּאִישׁ נִדְהָם כְּגִבּוֹר לֹא יוּכַל
לְהוֹשִׁיעַ וְאַתָּה בְקִרְבֵּנוּ יְהוָה
וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל תַּנִּחֵנוּ׃
כֹּה אָמַר יְהוָה לָעָם הַזֶּה כֵּן אָהֲבוּ
לָנוּעַ רַגְלֵיהֶם לֹא חָשָׂכוּ וַיהוָה
לֹא רָצָם עַתָּה יִזְכֹּר עֲוֹנָם וְיִפְקֹד
חַטֹּאתָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי אַל
תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה לְטוֹבָה׃
כִּי יָצֻמוּ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֶל רִנָּתָם
וְכִי יַעֲלוּ עֹלָה וּמִנְחָה אֵינֶנִּי רֹצָם
כִּי בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אָנֹכִי מְכַלֶּה
אוֹתָם׃ וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה
הַנְּבִיאִים אֹמְרִים לָהֶם לֹא תִרְאוּ
חֶרֶב וְרָעָב לֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי שְׁלוֹם
אֱמֶת אֶתֵּן לָכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שֶׁקֶר הַנְּבִאִים
נִבְּאִים בִּשְׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּים וְלֹא
צִוִּיתִים וְלֹא דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם חֲזוֹן
שֶׁקֶר וְקֶסֶם וֶאֱלוּל וְתַרְמִית לִבָּם
הֵמָּה מִתְנַבְּאִים לָכֶם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר
יְהוָה עַל הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים בִּשְׁמִי
וַאֲנִי לֹא שְׁלַחְתִּים וְהֵמָּה אֹמְרִים
חֶרֶב וְרָעָב לֹא יִהְיֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת
בַּחֶרֶב וּבָרָעָב יִתַּמּוּ הַנְּבִאִים
הָהֵמָּה׃ וְהָעָם אֲשֶׁר הֵמָּה נִבְּאִים
לָהֶם יִהְיוּ מֻשְׁלָכִים בְּחֻצוֹת
יְרוּשָׁלִַם מִפְּנֵי הָרָעָב וְהַחֶרֶב וְאֵין
מְקַבֵּר לָהֵמָּה הֵמָּה נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם
וּבְנֹתֵיהֶם וְשָׁפַכְתִּי עֲלֵיהֶם אֶת
רָעָתָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת הַדָּבָר

Träſla.B.Hie.

quaſi dracones: defece-
rūt oculi eorū qa nō erat
herba. Si iniqtates nr̄e
rn̄derint nobis: dn̄e fac
ꝓpter nomen tuū: qm̄
multe ſūt auerſiões nr̄e.
Tibi peccauimꝰ expe
pectatio iſrael: ſaluator
nr̄ in tp̄e tribulationis.
Quare q̄ſi colonus futu
rus es in terra & q̄ſi viator
declinās ad manēdum?
Quare futurus es velut
vir vagus: & fortis q non
poteſt ſaluare? Tu autē
in nobis es domine
& nomē tuū inuocatū ē
ſup nos: ne dereliquas
nos. Hec dicit dn̄s po-
pulo huic qui dilexit
mouere pedes ſuos &
non quieuit: & domino
nō placuit. Nunc recor
dabitur iniquitatū eorū:
& viſitabit pctā eorū. Et
dixit dn̄s ad me. Noli
orare pro populo iſto
in bonum.
Cum ieiunauerint non
exaudiam preces eorū:
& ſi obtulerint holocau
ſtomata & victimas non
ſuſcipiā ea: qm̄ gladio
& fame & peſte ego cō-
ſumam eos. Et dixi. A.
a.a. domine deus.
Prophete dicunt eis.
Non videbitis
gladium: & fames non
erit in vobis: ſed pacē
veram dabit vobis in lo
co iſto.
Et dixit dominꝰ ad me:
falſo prophete
vaticinātur in nomine
meo. Nō miſi eos: & nō
precepi eis: neq; locutꝰ
ſum ad eos. Viſionem
mendacē & diuinationē
fraudulentā & ſeductio-
nē cordis ſui ꝓphetant
vobis. Idcirco hec dicit
dn̄s de ꝓphetis qui pro
phetant in nomine meo
quos ego non miſi: di-
centes:
gladius & fames nō erit
in terra hac.
In gladio & fame conſu
mentur prophete
illi: & populi quibus ꝓ
phetant
erunt proiecti in viis
hieruſalem pre fame &
gladio: & non erit
qui ſepeliat eos ipſi &
vxores eorum: filii
& filie eorum: & effun-
dam ſuper eos
malum ſuum. Et dices
ad eos verbum

Träſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

q̄ſi dracones. defecerūt oculi eoꝝ: qꝛ nō erat
ὡς δράκοντες. ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν
herba ſi pctā nr̄a reſtiterūt nobis: dn̄e fac
χόρτος εἰ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν, κύριε ποί
nobis ꝓpter nomē tuū: qm̄ multa
ησον ἡμῖν ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι πολλαὶ αἱ ἁ-
pctā nr̄a ī cōſpectu tuo: tibi peccauimꝰ: expectatio
μαρτίαι ἡμῶν ἐνώπιόν σου, σοὶ ἡμάρτομεν, ὑπομονὴ
iſrael dn̄e: ⁊ ſaluās in tp̄e maloꝝ. q̄re factꝰ
ἰσραὴλ κύριε, καὶ σώζων ἐν καιρῷ κακῶν. ἱνατί ἐγενή-
es ſicut aduena in terra: ⁊ q̄ſi idigena di-
θης ὡσεὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὡς αὐτόχθων ἐκ-
uertēs ad diuerſoriū. nūqd eris q̄ſi hō dormiēs
κλίνων εἰς κατάλυμα. μὴ ἔσῃ ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν
aut q̄ſi vir q nō pōt ſaluari. ⁊ tu in nobis es do
ἢ ὡς ἀνὴρ ὁ μὴ δυνάμενος σώζεσθαι. καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ κύ
mine: ⁊ nomē tuū iuocatū eſt ſup nos: ne obliuiſca
ριε, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ᾽ ἡμᾶς, μὴ ἐπιλά
ris nr̄i. ſic dicit dn̄s ppl'o huic. dilexe
θῃ ἡμῶν. οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ. ἠγάπη-
runt mouere pedes ſuos ⁊ nō pepcerūt: ⁊ deꝰ
σαν κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ θεὸς
nō cōplacuit ſibi in eis. nūc recordabit̄ iniqta
οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς. νῦν μνησθήσεται τῶν ἀδι
tatū eoꝝ: ⁊ viſitauit p̄ctā eoꝝ. ⁊ S.7.a.
κιῶν αὐτῶν, καὶ ἐπεσκέψατο τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. καὶ
dixit dn̄s ad me: ne ores ꝓ ppl'o
εἶπεν κύριος πρός με, μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ
iſto in bonū: qꝛ ſi ieiunauerit: nō exau
τούτου εἰς ἀγαθόν, ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσα-
diam depcationē eoꝝ. ⁊ ſi obtulerint
κούσομαι τῆς δεήσεως αὐτῶν. καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν
holocauſta ⁊ ſacrificia: nō cōplacebo in eis: qm̄
ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας, οὐκ εὐδοκῶ ἐν αὐτοῖς, ὅτι
in gladio ⁊ in fame ⁊ in morte ego cōſumabo S.1.b.
ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω
eos: ⁊ dixi. q es dn̄e: ecce ꝓphete ꝓphe C
αὐτούς, καὶ εἶπα. ὢν κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται προφη-
tant ⁊ dicūt: nō videbitis gladiū:
τεύουσιν καὶ λέγουσιν, οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν,
⁊ fames nō erit in vobis: qꝛ veritatē ⁊ pa
καὶ λιμὸς οὐκ ἔσαι ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀλήθειαν καὶ εἰρή
cē dabo in terra ⁊ in loco iſto. ⁊ di- Infra. 23.d.
νην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ εἶ
xit dn̄s ad me: falſa ꝓphete ꝓphetizāt
πεν κύριος πρός με, ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν
in noīe meo: nō miſi eos: ⁊ nō p̄ce
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, καὶ οὐκ ἐνε
pi eis: nō loquutꝰ ſū ad eos. qꝛ viſi
τειλάμην αὐτοῖς, οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς. ὅτι ὁρά
ones mēdaces ⁊ diuinatōes ⁊ auguria ⁊ ſeductio
σεις ψευδεῖς καὶ μαντίας καὶ οἰωνίσματα καὶ προαιρέ
nes cordis ſui ipī ꝓphetizant vobis. ꝓpter
σεις καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. διὰ
hoc hec dicit dn̄s de ꝓphetis ꝓ-
τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν προφητῶν τῶν προ
phetantibꝰ in noīe meo falſa: ⁊ ego nō
φητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ, καὶ ἐγὼ οὐκ
miſi eos: q dicūt gladiꝰ ⁊ fames nō
ἀπέστειλα αὐτούς, οἳ λέγουσιν μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ
erit in terra hac. in morte morboſa morient̄
ἔσαι ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης. ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται
⁊ in fame cōſumabunt̄ ꝓphete ⁊ ppl's qbꝰ ip
καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται καὶ ὁ λαὸς οἷς αὐ-
ſi ꝓphetant eis. ⁊ erūt ꝓiecti in
τοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς. καὶ ἔσονται ἐρριμμένοι ἐν ταῖς ὁ
viis hierl'm a facie gladii ⁊ famis: ⁊
δοῖς ἱλῆμ ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ
nō erit q ſepeliat eos: ⁊ vxores eoꝝ ⁊ filii eoꝝ
οὐκ ἔσαι ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ υἱοὶ αὐτῶν
⁊ filie eoꝝ: ⁊ effundā ſup eos mala eoꝝ.
καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν, καὶ ἐκχεῶ ἐπ᾽ αὐτοὺς τὰ κακὰ αὐτῶν.

D
Chr 1.f.
B
A
Zach. 11.d.

© Biblioteca Nacional de España

τ dices ad eos verbū hoc: deducite in
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον, καταγάγετε εἰς
D oculos vſos lachꝛymas die τ nocte: τ
Threñ. 1.f. τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ
nō ceſſent. qꝛ cōtritiōe magna cōtri=
μὴ διαλειπέτωσαν. ὅτι συντρίμματι μεγάλῳ συνε=
ta eſt filia ppl̄i mei τ plaga doloꝛoſa vehemēter.
τρίβη θυγάτηρ λαοῦ μου καὶ πληγὴ ὀδυνηρὰ σφόδρα.
ſi egreſſ⁹ fuero ad agrū: τ ecce vulnerati gla
ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ τραυματίαι μαχαί
B dio: τ ſi igreſſus fuero ī ciuitatē: τ ecce laboꝛ fa=
ρας, καὶ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λι
mis: qꝛ ſacerdos τ ꝓpheta abierūt in terrā quā
μοῦ, ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν
nō ſcierūt. nūqd reprobās reprobaſti iu=
οὐκ εἴδησαν. μὴ ἀποδοκιμάζων ἀπεδοκίμασας τὸν ἰού
dā: τ a ſion diſceſſit aīa tua: q̄re pcuſſi
δαν; καὶ ἀπὸ σιὼν ἀπέστη ἡ ψυχή σου; ἵνα τί ἔπαι=
ſti nos τ nō eſt nobis ſanitas: expectauim⁹ in pa
σας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; ὑπεμείναμεν εἰς εἰρή
cē: τ nō erat bonū tp̄s ſanitatis: τ ecce turba
νην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθόν. καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ ταρα
tio. cognouim⁹ dn̄e pctā nr̄a: iniq̄tates patrū
χή. ἔγνωμεν κύριε ἁμαρτίας ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων
8.7.a. nr̄oꝝ: qꝛ peccauim⁹ corā te. ceſſa ꝓpter no
ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. κόπασον διὰ τὸ ὄνο
mē tuū: ne pdas thronū glꝛe tue: memēto ne diſſi
μά σου, μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου, μνήσθητι μὴ δια
pes teſtamētū tuū qd̄ nobiſcū. nūqd eſt in ido
σκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου τὴν μεθ' ἡμῶν. μὴ ἔστιν ἐν εἰ
lis gentiū pluēs: τ ſi celū dabit ſatie=
δώλοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων; καὶ εἰ οὐρανὸς δώσει πλησμο
tatē ſuā: nōne tu es ipe dn̄e de⁹ nr̄: τ expe
νὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ εἶ αὐτὸς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν; καὶ ὑπο
3.1.b. ctabim⁹ te: qꝛ tu feciſti hec oīa.
μενοῦμέ σε, ὅτι σὺ ἐποίησας ταῦτα πάντα. Ca. 15.
C A Et dixit dn̄s ad me. ſi ſteterit moyſes τ ſa=
Καὶ εἶπεν κύριος πρός με. ἐὰν στῇ μωυσῆς καὶ σα
muel an̄ faciē meā: nō eſt aīa mea cū
μουὴλ πρὸ προσώπου μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχή μου πρὸς
eis. eiice ppl̄m iſtū a facie
αὐτούς. ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν τοῦτον ἀπὸ προσώπου
Infra. 25.d. mea: τ egrediant̄. τ erit ſi dixerint ad te:
Zach. 11.d. μου, καὶ ἐξελθέτωσαν. καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ,
quo egrediemur: τ dices ad eos: hec di=
ποῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, τάδε λέ
cit dn̄s. qcūq3 ad mortē: ad mortē. τ qcūq3 ad
γει κύριος. ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον. καὶ ὅσοι εἰς
gladiū: ad gladiū. τ qcūq3 ad famē: ad fa
μάχαιραν, εἰς μάχαιραν. καὶ ὅσοι εἰς λιμόν, εἰς λι=
mē. τ qcūq3 ad captiuitatē: ad captiuitatē. τ
μόν. καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν. καὶ
vīdicabo ſup eos quattuoꝛ ſpēs dicit dn̄s: gla
ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἴδη λέγει κύριος, τὴν μά
diū ad occiſionē: τ canes ad lacerationē:
χαιραν εἰς σφαγήν, καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμόν,
τ beſtias terre τ volucres celi: in
καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, εἰς
cibū τ coꝛruptionē. τ tradā eos in an
βρῶσιν καὶ διαφθοράν. καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀ
guſtias oībus regnis terre ꝓpt̄ manaſ=
νάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ μανασ
ſen filiū ezechie regis iuda ꝓ oīb⁹ q̄ fe
σῆ υἱὸν ἐζεκίου βασιλέως ἰούδα περὶ πάντων ὧν ἐποί
cit in hierl̄m. qs parcet ſup te hierl̄m:
ησεν ἐν ἱερουσαλήμ. τίς φείσεται ἐπὶ σοὶ ἱερουσαλήμ;
τ qs miſerebit̄ ſup te: aut qs flectet genua
καὶ τίς ἐλεήσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς ἀνακάμψει

istud. Deducant oculi mei lachrymā per noctē & diem & non taceant: qm̄ contritione magna contrita eſt virgo filia ppl̄i mei: plaga peſſima vehemēter. Si egreſſus fuero ad agros: ecce occiſi gladio. Et ſi introiero in ciuitatē ecce attenuati fame. Propheta quoq3 & ſacerdos abierūt in terram quā ignorabant. Nunqd ꝓiiciens abiecisti iudā aut ſion abominata eſt aīa tua? Quare ergo ꝑcuſſiſti nos ita vt nulla ſit ſanitas? Expectauimus pacē & non eſt bonū: & tēpus curatiōis: & ecce turbatio. Cognouimus dn̄e impietates nr̄as: iniqtates patrū nr̄orū: qa peccauim⁹ tibi. Ne des nos in opprobriū ꝓpter nomen tuū: neq3 facias nobis cōtumeliam. Solii glꝛie tue recordare: ne irritū facias fedus tuum nobiſcū. Nūqd ſunt in ſculptilib⁹ gētiū q pluāt aut celi poſſūt dare imbres? Nonne tu es dn̄s deus noſter quē expectauimus? Tu enim feciſti omia hec. 15.

Et dixit dominus ad me. Si ſteterint moyſes & ſamuel coram me: non eſt aīa mea ad populum iſtum. Eiice illos a facie mea & egredian tur. Quod ſi dixerint ad te: quo egrediemur? dices ad eos. Hec dicit dn̄s. Qui ad mortē: ad mortem: & qui ad gladium ad gladium: & qui ad famen ad famē: & qui ad captiuitatem ad captiuitatem. Et viſitabo ſuper eos quattuor ſpecies dicit dn̄s. Gladium ad occiſionem: & canes ad lacerandum: & volatilia celi & beſtias terre ad deuorandum & diſſipandum: et dabo eos in feruorem vniuerſis regnis terre propter manaſſen filium ezechie regis iuda ſuper omnibus que fecit in hieruſalē. Quis enī miſerebitur tui hierl̄m? Aut qs cōtriſtabitur ꝓ te. Aut qs ibit

הזה תרדנה עיני דמעה לילה | ירד
ויומם ואל תדמינה כי שבר גדול | דמם גדל
נשברה בתולת בת עמי מכה נחלה | שבר בתל
מאד: אם יצאתי השדה והנה | נכה
חללי חרב ואם באתי העיר והנה | בוא
תחלואי רעב כי גם נביא גם כהן | חלה נבא
סחרו אל ארץ ולא ידעו: המאס
מאסת את יהודה אם בציון געלה
נפשך מדוע הכיתנו ואין לנו | מדע נכה
מרפא קוה לשלום ואין טוב | רפא שלם
לעת מרפא והנה בעתה: ידענו
יהוה רשענו עון אבותינו כי
חטאנו לך: אל תנאץ למען שמך | נאץ
אל תנבל כסא כבודך זכר אל | נבל כבד
תפר בריתך אתנו: היש בהבלי | פור ברת
הגוים מגשמים ואם השמים | גשם
יתנו רבבים הלא אתה הוא | נתן רבב
יהוה אלהינו ונקוה לך כי אתה | קוה
עשית את כל אלה:

ויאמר יהוה אלי | Cap. xv.
אם יעמד משה ושמואל לפני | אמר
אין נפשי אל העם הזה שלח | עמד פנה
מעל פני ויצאו: והיה כי יאמרו | אמר
אליך אנה נצא ואמרת אליהם | יצא
כה אמר יהוה אשר למות למות
ואשר לחרב לחרב ואשר לרעב
לרעב ואשר לשבי לשבי: | שבה
ופקדתי עליהם ארבע משפחות | רבע שפחה
נאם יהוה את החרב להרג ואת
הכלבים לסחב ואת עוף השמים
ואת בהמת הארץ לאכל ולהשחית: | שחת
ונתתים לזועה לכל ממלכות | נתן מלך
הארץ בגלל מנשה בן יחזקיהו
מלך יהודה על אשר עשה
בירושלם: כי מי יחמל עליך | חמל
ירושלם ומי ינוד לך ומי יסור | נוד סור

Primitiua.heb.	Tex.heb.hiere.xv.
	לשאל לשלום לך: את נטשת
אחר ילך	אתי נאם יהוה אחור תלכי ואט
נטה שחת	את ידי עליך ואשחיתך נלאתי
לאה נחם	הנחם: ואזרם במזרה בשערי
זרה	הארץ שכלתי אבדתי את עמי
שוב	מדרכיהם לוא שבו: עצמו לי
בוא	אלמנותו מחול ימים הבאתי להם
בחר	על אם בחור שדד בצהרים
נפל	הפלתי עליה פתאם עיר ובהלות:
	אמללה ילדת השבעה נפחה
בוא עד	נפשה באה שמשה בעד יומם
	בושה וחפרה ושאריתם לחרב
נתן פנה	אתן לפני איביהם נאם יהוה: אוי
רוב	לי אמי כי ילדתני איש ריב
דון נשה	ואיש מדון לכל הארץ לא נשיתי
קלל	ולא נשו בי כלה מקללוני: אמר
שרה	יהוה אם לא שרותך לטוב אם
פגע רוע	לוא הפגעתי בך בעת רעה ובעת
צור רוע	צרה את האיב: הירע ברזל ברזל
צפן אצר	מצפון ונחשת: חילך ואוצרתיך
בזז נתן	לבז אתן לא במחיר ובכל
מחר גבל	חטאותיך ובכל גבוליך: והעברתי
עבר	את איביך בארץ לא ידעת כי
	אש קדחה באפי עליכם תוקד:
	אתה ידעת יהוה זכרני ופקדני
נקם	והנקם לי מרדפי אל לארך
לקח ידע	אפך תקחני דע שאתי עליך
נשא מצא	חרפה: נמצאו דבריך ואכלם ויהי
היה שוש	דבריך לי לששון ולשמחת לבבי
קרא	כי נקרא שמך עלי יהוה אלהי
שחק	צבאות: לא ישבתי בסוד משחקים
עלז פנה	ואעלז מפני ידך בדד ישבתי
	כי זעם מלאתני: למה היה כאבי
נכה אנש	נצח ומכתי אנושה מאנה הרפא
רפא היה	היו תהיה לי כמו אכזב מים לא
כזב	נאמנו: לכן כה אמר יהוה אם
אמן	

Traſla.B.Hie.

ad rogandum pro pace tua. Tu reliquiſti me dicit dominꝰ: retrorſum abiſti. Et extendam manum meā ſup te: & interficiam te. Laboraui rogans. Et diſpergā eos ventilabro in portis terre. Interfeci & diſpdidi populū meū: & tamē a viis ſuis nō ſunt reuerſi. Multiplicate ſūt mihi vidue eius ſup arenam maris. Induxi eis ſuper matrē adoleſcentis vaſtatorem meridie: miſi ſuper ciuitates repente terrorem. Infirmata eſt que peperit ſeptem: defecit anima eius. Occidit ei ſol cum adhuc eſſet dies: cōfuſa eſt & erubuit. Et reſiduos eius in gladium dabo in cōſpectu inimicorum eorū: ait dñs. Ve mihi mater mea. Quare genuiſti me virū rixe: virū diſcordie in vniuerſa terra. Non feneraui: nec fenerauit mihi qſq̄. Oēs maledicūt mihi dicit dñs. Si non reliquie tue in bonum ſi non occurri tibi in tpe afflictionis & in tēpore tribulationis aduerſum inimicū. Nunqd federabitur ferrū ferro ab aqlone & es? Diuitias tuas & theſauros tuos in direptionē dabo gratis in oībus pctīs tuis: & in oībꝰ terminis tuis. Et adducam inimicos tuos de terra quam neſcis: quia ignis ſuccēſus eſt in furore meo & ſup vos ardebit. Tu ſcis dñe: recordare mei & viſita me: tuere me ab his qui pſequūtur me. Noli in patiētia tua ſuſcipe me. Scito quoniam ſuſtinui pro te opprobriū. Inuēti ſunt ſermones tui & comedi eos: & factū eſt mihi verbum tuū in gaudiū & in leticiā cordis mei: qm̄ inuocatū eſt nomen tuū ſup me: dñe deꝰ exercituū. Non ſedi in cōcilio ludētiū: & gloriatus ſū a facie manꝰ tue. Solus ſedebā: qm̄ amaritudie repleſti me. Quare factus ē dolor meꝰ ppetuꝰ & plaga mea deſpabilis renuit curari? Facta eſt mihi q̄ſi mēdaciū aq̄rū infideliū. Propter hoc hec dicit dominus. Si

Traſ.Gre.lxx.cū iter.latina.

in pacē tibi? tu dereliq̄ſti me dicit dñs. retror
εἰς εἰρήνην σοι; σὺ ἀπεστράφης με λέγει κύριος. ὀπί-
ſum abibis ⁊ extendā manū meā ⁊ iterficiā
σω πορεύσῃ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ B
te ⁊ nō vltra dimittā eos. ⁊ diſpergā eos in
σε καὶ οὐκ ἔτι ἀνήσω αὐτούς. καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν
diſperſiōe in portis ppl̄i mei. ſine liberis fcti ſūt pdideſt E.6.c
διασπορᾷ ἐν πύλαις λαοῦ μου. ἠτεκνώθησαν ἀπώλεσαν
ppl̄ꝫ meū ꝓpter malicias ſuas: multiplicate ſūt
τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν, ἐπληθύνθησαν αἱ
vidue eoꝝ magiſq̄ arena maris. induxi
χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. ἐπήγαγον
ſup matrem iuuenis miſeriā in meridie. ileci
ἐπὶ μητέρα νεανίσκου ταλαιπωρίαν ἐν μεσημβρίᾳ. ἐπέρ
ci ſup eā repēte tremorē ⁊ feſtinationē vacua fctā ē q̄
ριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδήν ἐκενώθη ἡ τί
pepit ſeptē. defecit aīa eiꝰ: occidit
κτουσα ἑπτά. ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυ ὁ ἥ-
ſol ei adhuc mediata die cōfuſa eſt ⁊ iprope
λιος αὐτῇ ἔτι μεσούσης τῆς ἡμέρας κατῃσχύνθη καὶ ὠνει- A
rata eſt. reſiduos eoꝝ in gladiū dabo
δίσθη. τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώσω
i cōſpectu inimicoꝝ ſuoꝝ dicit dñs. ve mihi mr̄
ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν φησὶν κύριος. οἴμοι μῆτερ
ad que me genuiſti virū rixantē ⁊ diſcordias mouētē
ὡς τίνα με ἔτεκες ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον
in oī terra. nō ꝓfui neq̄ ꝓfuit mihi q̄ſquā.
ἐν πάσῃ τῇ γῇ. οὐκ ὠφέλησα οὔτε ὠφέλησέν με οὐδείς.
fortitudo mea defecit in maledicētibꝰ mihi. fiat
ἡ ἰσχύς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. γένοιτο
dñe dñatoꝛ dirigentibꝰ eis ⁊ in tpe tribulati C
κύριε δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψε
onis eoꝝ in bona erga inimicū. ſi cognoſcet fer
ως αὐτῶν εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. εἰ γνωσθήσεται σί
rū ⁊ operimentū ereū fortitudo tua: ⁊
δηρος καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν ἡ ἰσχύς σου, καὶ τοὺς
theſauros tuos dabo cōmutationē: ꝑpt oīa pecca
θησαυρούς σου δώσω ἀντάλλαγμα, διὰ πάσας τὰς ἁμαρ
ta tua. ⁊ in oībꝰ teris tuis ſeruire faciā
τίας σου. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου καταδουλώσω
te i circuitu inimicis tuis in terra quā nō ſcis. qm̄
σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ᾗ οὐκ εἴδεις. ὅτι
ignis icenſus eſt de furore meo ſup vos ardebit.
πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου ἐφ' ὑμᾶς καυθήσεται.
dñe memēto mei ⁊ viſita me: ⁊ purifica me
κύριε μνήσθητί μου καὶ ἐπίσκεψαί με, καὶ ἀθώωσόν με B
a ꝓſequentibꝰ me nō in patientiā. ſcito Deut. 32.c
ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων με μὴ εἰς μακροθυμίαν. γνῶ
ꝙ accepi ꝓ te opꝓbriū a reprobantibꝰ
θι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμὸν ὑπὸ τῶν ἀθετούντων
ſermones tuos: cōſume eos. ⁊ erit ver
τοὺς λόγους σου, συντέλεσον αὐτούς. καὶ ἔσαι ὁ λό
bū tuū mihi in leticiam ⁊ gaudiū cordis mei. D
γος σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου.
qm̄ inuocatū eſt nomē tuū ſup me. dñe oīpo
ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμέ. κύριε παντο-
tens nō ſedi in cōcilio ludentiū: ſedi ti
κράτωρ οὐκ ἐκάθησα ἐν συνεδρίῳ παιζόντων. ἀλλ' εὐλαβού
mui a facie manꝰ tue ſeorſum ſedebā:
μην ἀπὸ προσώπου χειρός σου, καταμόνας ἐκαθήμην,
qꝛ amaritudine repletꝰ ſū. q̄re cōtriſtātes me pre
ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην. ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κα
ualent i me: plaga mea fortis: vñ curabor?
τισχύουσίν μου, ἡ πληγή μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι;
facta facta ē mihi q̄ſi aqua mēdax nō hñs fi
γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδὲς οὐκ ἔχον πί
dē. ꝓpter hoc hec dicit dñs: ſi
στιν. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, ἐὰν

Trāſla.gre.lxx.cū iter.latina.

cōuerteris τ reſtituā te: añ faciē meā ſtabis
ἐπιστρέψης καὶ ἀποκαταστήσω σε, πρὸ προσώπου μου στήσῃ
τ ſi eduxeris pcioſū a vili: q̄ſi os meū eris.
καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἐξ ἀναξίου, ὡς στόμα μου ἔσῃ.
τ cōuertent ipi ad te. τ tu nō cōuer
καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ. καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέ
teris ad eos: τ dabo te pplo huic q̄ſi
ψεις πρὸς αὐτούς, καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς
murū munitū ereū: τ bellabūt aduerſū te: τ
τεῖχος ὀχυρὸν χαλκοῦν, καὶ πολεμήσουσι πρὸς σὲ καὶ
nō poterūt cōtra te: qꝛ tecū ſū vt ſal
οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σώ
uē te: τ liberē te dicit dn̄s: τ liberabo te
ζειν σε, καὶ ἐξαιρεῖσθαί σε λέγει κύριος, καὶ σώσω σε
de manu maloꝝ: τ eruā te de manu
ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς
peſtilētiū.
λοιμῶν.

Ca.16.

A Et factū ē verbū dn̄i ad me dicēs: nō acci
Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρός με λέγων, μὴ λά
pias vxorē τ nō naſcet tibi fili⁹ neq; filia
βῃς γυναῖκα καὶ οὐ γεννηθήσεταί σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ
in loco iſto. qꝛ hec dicit dn̄s de
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν
filiis τ filiab⁹ genitis in loco i
υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τού
ſto: τ de matrib⁹ eoꝝ q̄ pepererūt
τῳ, καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυιῶν
eos τ de pr̄ib⁹ eoꝝ q̄ genue
αὐτοὺς καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκό
rūt eos in terra hac: in morte morboſa mo
των αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀπο
rientur. nō plāgent τ nō ſepelient in exem
θανοῦνται. οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται εἰς παρά
plū ſup faciē terre erūt in gladio
δειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται ἐν μαχαίρᾳ
τ fame cōſument: τ erūt cadaue
καὶ λιμῷ συντελεσθήσονται, καὶ ἔσονται τὰ πτώμα
ra eoꝝ in eſcā beſtiis terre τ
τα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς
volatilib⁹ celi. hec dicit dn̄s: ne
πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ. τάδε λέγει κύριος, μὴ
igrediaris in choros eoꝝ: τ nō vadas
εἰσέλθῃς εἰς θίασον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς
ad plāgendū: τ ne lugeas eos: qꝛ abſtu
τοῦ κόψασθαι, καὶ μὴ πενθήσῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέστη
B li pacē meā a pplo hoc dicit dn̄s:
κα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου φησὶ κύριος,
miam τ miſerationes: τ morient magni
ἔλεος καὶ ἐλεημοσύνας, καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι
τ parui in terra iſta: nō ſepelient τ nō plā
καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, οὐ ταφήσονται καὶ οὐ θρη
gentur: nō icidēt ſe neq; iciſiones faci
νηθήσονται, οὐ κόψονται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντομίδας ποι
ent: τ nō radent τ nō frangent panis in
ήσουσι καὶ οὐ ξυρήσονται καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν
luctu eoꝝ in cōſolationē ſup mortuo. nō pota
πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι. οὐ ποτι
būt eos poculo i cōſolationē ſup pr̄e ſuo
οῦσιν αὐτοὺς ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ αὐ
aut ſup mr̄e ſua. in domū cōuiuii nō igredi
τοῦ ἢ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ. εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰσε
eris vt ſedeas cū eis ad comedēdū τ bibēdū.
λεύσῃ συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν.
ppter hoc hec dicit dn̄s de⁹ iſrael: ecce ego
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἰδοὺ ἐγὼ
diſſoluo de loco iſto corā ocu
καταλύω ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐναντίον τῶν ὀφθαλ
lis vr̄is in dieb⁹ vr̄is. vocē gaudii τ vo
μῶν ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν. φωνὴν χαρᾶς καὶ φω
cē leticie: vocē ſpōſi
νὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου

Deut. 31.c.

Trāſla.B.Hie.

cōuerteris cōuertā te & ante faciē meā ſtabis: & ſi ſeparaueris pcioſum a vili: quaſi os meū eris. Conuertētur ipſi ad te: & tu non conuerteris ad eos. Et dabo te populo huic in murum ereum fortē: & bellabunt aduerſum te: & nō pualebunt: qa ego tecū ſum vt ſaluem te: & eruaȝ te dicit dominus. Et liberabo te de manu peſſimorū: & redimā te de manu fortium. 16.

Et factum eſt verbū domini ad me dicēs. Non accipies vxorem: & non erunt tibi filii & filie in loco iſto. Quia hec dicit domin⁹ ſuper filios & filias qui generantur in loco iſto: & ſuper matres eorū q genuerūt eos: & ſup pr̄es eorū de quorū ſtirpe ſunt nati in terra hac. Mortibus egrotationū morientur: nō plangētur & nō ſepelientur: in ſterquilinium ſup faciem terre erunt. Et gladio & fame conſumentur: & erit cadauer eorū in eſcam volatilibus celi & beſtiis terre. Hec dicit dominus. Ne ingrediaris domum conuiuii: neq; vadas ad plangendū: neq; conſoleris eos: quia abſtuli pacem meam a populo iſto dicit dominus miſericordiā & miſerationes. Et morientur grandes & parui in terra iſta: non ſepelientur neq; plangentur: & non ſe incidēt: neq; caluitiū fiet p eis. Et nō frangent inter eos lugēti panē ad cōſolandū ſup mortuo: & non dabūt eis potum calicis ad conſolandum ſuper patre ſuo & matre. Et domum conuiuii non ingrediaris vt ſedeas cum eis & comedas & bibas: quia hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Ecce ego auferam de loco iſto in oculis vr̄is & in diebus veſtris vocem gaudii & vocem leticie vocem ſponſi

Tex.heb.hiere.xvj. | Pritiua.heb.

תשוב ואשיבך לפני תעמד ואם	שוב בנה
תוציא יקר מזולל כפי תהיה	עמד יצא
ישבו המה אליך ואתה לא	זלל פה
תשוב אליהם: ונתתיך לעם הזה	היה
לחומת נחשת בצורה ונלחמו	נתן
אליך ולא יוכלו לך כי אתך אני	חמה בצר
להושיעך ולהצילך נאם יהוה:	לחם יכל
והצלתיך מיד רעים ופדתיך	ישע נצל
מכף ערצים:	רוע
	פדה ערץ
ויהי דבר יהוה אלי	Cap. xvj.
לאמר: לא תקח לך אשה ולא	היה
יהיו לך בנים ובנות במקום הזה:	לקח איש
כי כה אמר יהוה על הבנים ועל	היה בנה
הבנות הילודים במקום הזה ועל	קום
אמתם הילדות אותם ועל אבותם	ילד
המולדים אותם בארץ הזאת:	את
ממתי תחלאים ימתו לא יספדו	מות חלל
ולא יקברו לדמן על פני האדמה	ספד קבר
יהיו ובחרב וברעב יכלו והיתה	פנה היה
נבלתם למאכל לעוף השמים	כלה היה
ולבהמת הארץ: כי כה אמר יהוה	
אל תבוא בית מרזח ואל תלך	בוא רזח
לספוד ואל תנד להם כי אספתי	ילך ספד
את שלומי מאת העם הזה נאם	נוד שלם
יהוה את החסד ואת הרחמים:	
ומתו גדלים וקטנים בארץ הזאת	מות
לא יקברו ולא יספדו להם ולא	קבר ספד
יתגדד ולא יקרח להם: ולא יפרסו	גדד קרח
להם על אבל לנחמו על מת	פרס מות
ולא ישקו אותם כוס תנחומים	שקה נחם
על אביו ועל אמו: ובית משתה	שתה
לא תבוא לשבת אתם לאכל	בוא ישב
ולשתות: כי כה אמר יהוה צבאות	שתה
אלהי ישראל הנני משבית מן	שבת
המקום הזה לעיניכם ובימיכם	קום יום
קול ששון וקול שמחה קול חתן	שוש

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb.

כלל נגד
רוע גדל
עבד שחה
ירה
רוע עשה
הנה
שרר רוע
טול
נתן חנן
יום בוא
אמר עלה
צפן
דחה
שוב נתן
רבב
דגה שלח
צוד
נקק
סתר פנה
צפן עוה
שנה
שקץ
תעב
עזז נוס
צור

Tex.heb.hiere.xvj.

וקול כלה: והיה כי תגיד לעם
הזה את כל הדברים האלה
ואמרו אליך על מה דבר יהוה
עלינו את כל הרעה הגדולה הזאת
ומה עוננו ומה חטאתנו אשר
חטאנו ליהוה אלהינו: ואמרת
אליהם על אשר עזבו אבותיכם
אותי נאם יהוה וילכו אחרי
אלהים אחרים ויעבדום וישתחוו
להם ואתי עזבו ואת תורתי לא
שמרו: ואתם הרעתם לעשות
מאבותיכם והנכם הלכים איש
אחרי שררות לבו הרע לבלתי
שמע אלי: והטלתי אתכם מעל
הארץ הזאת על הארץ אשר
לא ידעתם אתם ואבותיכם ועבדתם
שם את אלהים אחרים יומם
ולילה אשר לא אתן לכם חנינה:
לכן הנה ימים באים נאם יהוה
ולא יאמר עוד חי יהוה אשר העלה
את בני ישראל מארץ מצרים:
כי אם חי יהוה אשר העלה את
בני ישראל מארץ צפון ומכל
הארצות אשר הדיחם שמה
והשיבותים על אדמתם אשר נתתי
לאבותם: הנני שלח לדיגים רבים
נאם יהוה ודיגום ואחרי כן אשלח
לרבים צידים וצדום מעל כל
הר ומעל כל גבעה ומנקיקי
הסלעים: כי עיני על כל דרכיהם
לא נסתרו מלפני ולא נצפן עונם
מנגד עיני: ושלמתי ראשונה
משנה עונם וחטאתם על חללם
את ארצי בנבלת שקוציהם
ותועבותיהם מלאו את נחלתי:
יהוה עזי ומעזי ומנוסי ביום צרה

Trāſla.B.Hie.

& vocem ſponſe. Et cū
annunciaueris populo
huic omnia verba hec
& dixerint tibi: quare
locutus eſt dominus
ſuper nos omne maluʒ
grande iſtud? Que iniquitas nr̄a aut
quod peccatū nr̄m qd̄
peccauimus dn̄o deo
noſtro: & dices
ad eos. Quia reliqueͤ
runt me patres veſtri
ait dominus: & abierūt
poſt
deos alienos: & ſeruie=
runt eis: & adorauerunt
eos: & me dereliquerūt
& legem meam non
cuſtodierūt. Sed & vos
peius operati eſtis
ꝙ patres veſtri. Ecce enī
ambulat vnuſquiſqꝫ
poſt prauitatem cordis
ſui mali: vt me non
audiat. Et eiiciam vos
de
terra hac in terrā quā
ignoratis vos & patres
veſtri: & ſeruietis
ibi diis alienis die
ac nocte qui non dabūt
vobis requiem.
Propterea ecce dies ve=
nient dicit dominus:
& non dicetur vltra: vi
uit dominus qui eduxit
filios iſrael de terra egy
pti.
Sed viuit dominus qui
eduxit
filios iſrael de terra aq=
lonis: & de vniuerſis
terris ad quas ieci eos:
& reducam eos in terrā
ſuam quam dedi
patribus eoꝝ. Ecce ego
mittā piſcatores multos
dicit dn̄s: & piſcabūtur
eos. Et poſt hec mittam
eis multos venatores &
venabūtur eos de omni
monte & de omni colle
& de cauernis
petrarū: quia oculi mei
ſuper omnes vias eorū.
Non ſunt abſcondite a
facie mea: & nō fuit oc=
cultata iniqtas eorū ab
oculis meis. Et reddam
primū duplices iniqta=
tes & pctā eorū: qa cōta
minauerūt terrā meā in
morticiniis idoloꝝ ſuoꝝ:
& abomiatiōib⁹ ſuis im
pleuerūt hereditatē meā.
Dn̄e fortitudo mea &
robur meū & refugium
meū in die tribulationis.

Traſ.Gre.lxx.cū iter.latina.

⁊ vocē ſpōſe. ⁊ erit cū ānūciaueris pplo
ου καὶ φωνὴν νύμφης. καὶ ἔσαι ὅταν ἀναγγέλης τῷ λαῷ
huic oīa verba hec: ⁊ dixerint ad
τούτῳ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἴπωσιν πρὸς
te: q̄re loquut⁹ eſt dn̄s ſup nos oīa mala hec:
σέ, διατί ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦ
q̄ iniqtas nr̄a ⁊ qđ pctm̄ nr̄m qđ ē.f.c
τα, τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡ
peccauim⁹ corā dn̄o deo nr̄o? ⁊ dices il
μάρτομεν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν; καὶ ἐρεῖς αὐ
lis: eo qđ dereliqrūt me pr̄es vr̄i dicit
τοῖς, ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες ὑμῶν λέγει
dn̄s: ⁊ abierūt poſt deos alienos: ⁊ ſerui
κύριος, καὶ ᾤχοντο ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, καὶ ἐδού= C.17.
erūt eis: ⁊ adorauerūt eos. ⁊ me de= A
λευσαν αὐτοῖς, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς. καὶ ἐμὲ ἐγ
reliquerūt ⁊ legē meā nō cuſtodierūt. ⁊
κατέλιπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυλάξαντο. καὶ ὑ=
vos ipſi egiſtis magiſqꝫ pr̄es vr̄i. ⁊
μεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ
ecce vos ābulatis vnuſqſqꝫ poſt placita
ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς
cordis vr̄i mali ne obediatis mihi.
καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ μὴ ὑπακούειν μου.
⁊ ꝓiciā vos a terra hac in terrā quā
καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς γῆν ἣν
nō ſciuiſtis vos ⁊ pr̄es vr̄i. ⁊ ſeruie=
οὐκ εἴδετε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν. καὶ δουλεύ=
tis illic diis alienis die ⁊ nocte: q̄ nō
σετε ἐκεῖ θεοῖς ἀλλοτρίοις ἡμέρας καὶ νυκτός, οἳ οὐ
dabūt vobis miam. ꝓpter hoc ecce dies veni
δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχον
unt dicit dn̄s. ⁊ nō dicēt vltra viuit dn̄s q̄ edu
ται λέγει κύριος. καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι ζῇ κύριος ὁ ἀνα
xit filios iſrael de terra egypti: ſed viuit
γαγὼν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἀλλὰ ζῇ
dn̄s q̄ eduxit domū iſrael de terra aqlonis
κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ē.h.d
⁊ ab oīb⁹ regionib⁹ q̄ eiecti fuerāt illuc. ⁊
καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ. καὶ
reſtituā eos in terrā eoꝝ quā dedi B
ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα
patrib⁹ eoꝝ. ecce ego mitto piſcatores
τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ἁλιεῖς
multos dicit dn̄s. ⁊ piſcabunt eos. ⁊
πολλοὺς λέγει κύριος. καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτούς. καὶ
poſt hec mittā multos venatores ⁊ venabū=
μετὰ ταῦτα ἀποστελῶ πολλοὺς θηρευτὰς καὶ θηρεύ=
tur eos ſup oēm mōtē ⁊ ſup oēm ps'1.
σουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους καὶ ἐπάνω παν
collē: ⁊ de foraminib⁹ petrarū. qꝛ
τὸς βουνοῦ, καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. ὅτι
oculi mei ſup oēs vias eoꝝ ⁊ D
οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ
nō ſūt abſcōdite iniqtates eoꝝ ab ocu=
οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφ=
lis meis. ⁊ reddā duplices iniqta
θαλμῶν μου. καὶ ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς ἀδικί
tes eoꝝ ⁊ pctā eoꝝ in qb⁹ ꝓfanaue=
ας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐφ' αἷς ἐβεβήλω
rūt terrā meā in morticiniis abominatio
σαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνησιμαίοις τῶν βδελυγμά Apo.
nū eoꝝ. ⁊ in iniqtatib⁹ eoꝝ in qb⁹ ipleue 1.f.
των αὐτῶν. καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν ἐν αἷς ἔπλη
rūt hereditatē meā. dn̄e fortitudo mea ⁊ auxi=
σαν τὴν κληρονομίαν μου. κύριε ἰσχύς μου καὶ βοή
liū meū ⁊ refugiū meū in die maloꝝ
θειά μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ κακῶν

© Biblioteca Nacional de España

ad te gētes veniēt ab extremis terre: ⁊ dicēt:
πρὸς σὲ ἔθνη ἥξουσιν ἀπ᾽ ἐσχάτων τῆς γῆς, καὶ ἐροῦσιν,
quō falſa poſſederūt pres nr̄i idola ⁊ nō
ὡς ψευδῆ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἴδωλα καὶ οὐκ
eſt in eis vtilitas ſi faciet ſibi hō
ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα. εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος
deos ⁊ hi nō ſūt dii. ꝓpter hoc ecce ego ma-
θεοὺς καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶν θεοί. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δη-
nifeſtabo eis in tpe hoc ⁊ notā faciā eis ma
λώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν χεῖ-
nū meā ⁊ virtutē meā ⁊ ſcient qꝛ ego dn̄s.
ρά μου καὶ τὴν δύναμίν μου καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

C.17. Hec dicit dn̄s: pctm̄ iuda ſcriptū
A Τάδε λέγει κύριος, ἁμαρτία Ἰούδα γεγραμμένη
eſt in ſtilo ferreo: i vngue adamātino ſculptū
ἐστὶν ἐν γραφίδι σιδηρᾷ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ γεγλυμμένη
ſup tabula cordis eoꝝ: ⁊ ſup cornibus
ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων
ararū eoꝝ. cū recordati fuerit filii co-
τῶν βωμῶν αὐτῶν. ἐν τῷ μνημονεύειν τοὺς υἱοὺς αὐ-
rū ararū eoꝝ ⁊ lucorū eoꝝ ſup li-
τῶν τῶν βωμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀλσῶν αὐτῶν ἐπὶ ξύ-
gno frōdoſo: ſup collib⁹ excelſis. o mōtane in
λῳ ἀλσώδει, ἐπὶ τῶν βουνῶν τῶν ὑψηλῶν. ὠ ὀρινὲ ἐν τῷ
cāpo: diuitias tuas ⁊ oēs theſauros
πεδίῳ, τὸν πλοῦτόν σου καὶ πάντας τοὺς θησαυρούς
tuos direptiōi dabo. excelſa tua in pctō in
σου τῇ προνομῇ δώσω. τὰ ὑψηλά σου ἐν ἁμαρτίᾳ ἐν
oib⁹ teris tuis. ⁊ relinqˀris ab here-
πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. καὶ καταλειφθήσῃ ἀπὸ τῆς κλη-
ditate tua: quā dedi tibi. ⁊ ſeruire te faci-
ρονομίας σου, ἣν ἔδωκά σοι. καὶ δουλεύειν σε ποιή-
am īimicis tuis in terra quā nō ſcis: qm̄ ignē
σω τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ἣν οὐκ οἴδας, ὅτι πῦρ
ſuccēdiſtis i furore meo: vſq; in ſeculū ardebit. hec
ἀνήψατε ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως τοῦ αἰῶνος φλέξει. τάδε
dicit dn̄s: maledict⁹ hō q̄ ſpē hꝫ in ho
λέγει κύριος, ἐπικατάρατος ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ᾽ ἄν-
mine ⁊ firmabit carnē brachii ſui ⁊ a
θρωπον καὶ στηρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ καὶ ἀπὸ
B dn̄o receſſerit cor eius. ⁊ erit q̄ſi ſilueſtris
κυρίου ἀποστῇ ἡ καρδία αὐτοῦ. καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριο-
mirica q̄ in deſerto: nō videbit cū venerit bona.
μυρίκη ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὄψεται ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθά.
⁊ hītabit in ſalſuginib⁹ in deſerto terra ſalſa q̄
καὶ κατασκηνώσει ἐν ἁλίμοις ἐν τῇ ἐρήμῳ γῇ ἁλμυρᾷ ἥτις
nō habitat. ⁊ bn̄dictus hō q̄ cōfi-
οὐ κατοικεῖται. καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποι-
dit in dn̄o: ⁊ erit dn̄s ſpes ei⁹: ⁊ erit q̄ſi
θεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. καὶ ἔσται κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ. καὶ ἔσται ὡς
lignū abūdās iuxta aq̄s ⁊ ſup humorē mittit radices ſuas.
ξύλον εὐθηνοῦν παρ᾽ ὕδατα καὶ ἐπὶ ἰκμάδα βάλει ῥίζας αὐτοῦ
D ⁊ nō timebit cū venerit eſt⁹: ⁊ erūt in eo ra-
καὶ οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καῦμα, καὶ ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ στε-
mi frōdoſi. in āno ſiccitatis nō timebit ⁊ nō
λέχη ἀλσώδη. ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται καὶ οὐ
deſinet faciēs fructū. ꝓfundū cor ſup om-
διαλείψει ποιοῦν καρπόν. βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάν-
nia. ⁊ hō eſt: q̄s cognoſcet eū: ego dn̄s ſcru
τα. καὶ ἄνθρωπός ἐστιν, ὅστις γνώσεται αὐτόν; ἐγὼ κύριος ἐτά-
tās corda: ꝓbās renes: vt dē vnicuiq; ſcd̄ȝ
Apo. 2.f. ζων καρδίας; δοκιμάζων νεφρούς, τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ
vias ſuas: ⁊ ſcd̄m fruct⁹ adinuentionū
τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων
ſuarū. clamauit perdix cōgregauit q̄ nō peperit faciēs
αὐτῶν. ἐφώνησεν πέρδιξ συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκεν ποιῶν
diuitias ſuas nō cū iudicio in dimidio dierū ſuoꝝ relin
πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγ-
quent eū. ⁊ in nouiſſimis ſuis erit inſipiēs.
καταλείψουσιν αὐτόν. καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων.
ſoliū glīe exaltatū a principio
θρόνος δόξης ὑψωμένος ἀπ᾽ ἀρχῆς

Ad te gentes venient ab extremis terre: & dicent. Vere mendaciū poſſederūt patres nr̄i vanitatē que eis nō profuit. Nunquid faciet ſibi homo deos? Et ipſi nō ſunt dii. Idcirco ecce ego oſtendā eis per vicē hāc: oſtendā eis manū meam & virtutem meam & ſcient quia nomē mihi dominus.

17.
Peccatum iuda ſcriptum eſt ſtilo ferreo in vngue adamantino: exaratum ſup latitudinē cordis eorū: & in cornibus ararū eorū. Cum recordati fuerint filii eorū ararū ſuarꝝ & lucorū ſuoꝝ: lignorū q̄ frondentiū in mōtib⁹ excelſis: ſacrificantes in agro: fortitudinē tuā & oēs theſauros tuos in direptionē dabo: excelſa tua ꝓpter pctā in vniuerſis finib⁹ tuis. Et relinq̄ris ſola ab hereditate tua quā dedi tibi: & ſeruire te faciam inimicis tuis in terra quā ignoras. Q̄m ignē ſuccēdiſti in furore meo vſq; in eternū ardebit. Hec dicit dn̄s. Maledictus homo qui cōfidit in hoīe & ponit carnē brachiū ſuū: & a dn̄o recedit cor eius. Erit enim quaſi miryce in deſerto & nō videbit cum venerit bonum ſed hītabit in ſiccitate in deſerto in terra ſalſuginis & inhabitabili. Benedictus vir qui cōfidit in domino & erit dn̄s fiducia eius. Et erit q̄ſi lignū qđ tranſplātatur ſup aquas qđ ad humorē mittit radices ſuas: & nō timebit cū venerit eſtus. Et erit foliū eius viride & in tpe ſiccitatis nō erit ſollicitū nec aliq̄n deſinet facere fructū. Prauum eſt cor hominis & inſcrutabile. Quis cognoſcet illđ? Ego dn̄s ſcrutans cor & ꝓbans renes qui do vnicuiq; iuxta viā ſuā: & iuxta fructū adinuētionū ſuarū. Perdix fouit q̄ nō peꝑit. Fecit diuitias & nō in iudicio. In dimidio dierū ſuorū derelinq̄t eas: & in nouiſſimo ſuo erit īſipiens. Soliū glorie altitudinis a principio: locus

אליך גוים יבאו מאפסי ארץ
ויאמרו אך שקר נחלו אבתינו
הבל ואין בם מועיל: היעשה לו
אדם אלהים והמה לא אלהים:
לכן הנני מודיעם בפעם הזאת
אודיעם את ידי ואת גבורתי
וידעו כי שמי יהוה:

Cap. xvij.
חטאת יהודה כתובה
בעט ברזל בצפרן שמיר חרושה
על לוח לבם ולקרנות מזבחותיכם:
כזכר בניהם מזבחותם ואשריהם
על עץ רענן על גבעות הגבהות:
הררי בשדה חילך כל אצרותיך
לבז אתן במתיך בחטאת בכל
גבוליך: ושמטתה ובך מנחלתך
אשר נתתי לך והעבדתיך את
איביך בארץ אשר לא ידעת כי
אש קדחתם באפי עד עולם תוקד:
כה אמר יהוה ארור הגבר אשר
יבטח באדם ושם בשר זרעו ומן
יהוה יסור לבו: והיה כערער
בערבה ולא יראה כי יבוא טוב
ושכן חררים במדבר ארץ מלחה
ולא תשב: ברוך הגבר אשר יבטח
ביהוה והיה יהוה מבטחו: והיה
כעץ שתול על מים ועל יובל
ישלח שרשיו ולא ירא כי יבא
חם והיה עלהו רענן ובשנת בצרת
לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי:
עקב הלב מכל ואנש הוא מי
ידענו: אני יהוה חקר לב בחן
כליות ולתת לאיש כדרכו כפרי
מעלליו: קרא דגר ולא ילד עשה
עשר ולא במשפט בחצי ימו
יעזבנו ובאחריתו יהיה נבל: כסא
כבוד מרום מראשון מקום

בוא
אמר
יעל עשה
ידע
גבר
כתב
שמר חרש
זבח
בזז נתן
במה גבל
נתן עבד
עלם יקד
ארר
בטח
סור לבב
בוא
דור
ישב ברך
בטח
שתל יבל
שלח ראה
בוא חמם
שנה
דאג מוש
עשה פרה
לבב
כלה נתן
פרה עלל
שפט חצה
יום עזב
היה
כבד רום
קום

© Biblioteca Nacional de España

קדש קוה
בוש סור
כתב
קור
רפא ישע
הלל
בוא אוץ
אנש אוה
יצא שפה
פנה היה
חתת חסה
רוע בוש
חתת חתת
בוא שנה
בוא יצא
בוא
שמר
נשא נשא
בוא
יצא בית
לאך עשה
צוה
נטה קשה
שמע לקח
יסר
בוא
עשה
בוא שור

מקדשנו: מקוה ישראל יהוה כל
עזביך יבשו וסורי בארץ יכתבו
כי עזבו מקור מים חיים את יהוה:
רפאני יהוה וארפא הושיעני
ואושעה כי תהלתי אתה: הנה
המה אמרים אלי איה דבר יהוה
יבוא נא: ואני לא אצתי מרעה
אחריך ויום אנוש לא התאויתי
אתה ידעת מוצא שפתי נכח פניך
היה: אל תהיה לי למחתה מחסי
אתה ביום רעה: יבשו רדפי ואל
אבשה אני יחתו המה ואל אחתה
אני הביא עליהם יום רעה ומשנה
שברון שברם: כה אמר יהוה אלי
הלך ועמדת בשער בני העם אשר
יבאו בו מלכי יהודה ואשר יצאו
בו ובכל שערי ירושלם: ואמרת
אליהם שמעו דבר יהוה מלכי
יהודה וכל יהודה וכל ישבי
ירושלם הבאים בשערים האלה:
כה אמר יהוה השמרו בנפשותיכם
ואל תשאו משא ביום השבת
והבאתם בשערי ירושלם: ולא
תוציאו משא מבתיכם ביום
השבת וכל מלאכה לא תעשו
וקדשתם את יום השבת כאשר
צויתי את אבותיכם: ולא שמעו
ולא הטו את אזנם ויקשו את
ערפם לבלתי שומע ולבלתי קחת
מוסר: והיה אם שמע תשמעון
אלי נאם יהוה לבלתי הביא משא
בשערי העיר הזאת ביום השבת
ולקדש את יום השבת לבלתי
עשות בה כל מלאכה: ובאו בשערי
העיר הזאת מלכים ושרים ישבים
על כסא דוד רכבים ברכב ובסוסים

ſanctificationis nr̄e expectatio iſrael. Dñe om̄es qui te derelinquūt cōfūdentur: recedētes a te in terra ſcribētur: qm̄ dereliq̄runt venā aquarꝝ viuentium dñm. Sana me dñe & ſanabor: ſaluū me fac & ſaluus ero: qm̄ laus mea tu es. Ecce ipſi dicunt ad me. Vbi eſt verbum domini? Veniat. Et ego nō ſum turbatus te paſtorem ſequens: & diem hominis non deſideraui: tu ſcis. Quod egreſſum eſt de labiis meis: rectū in conſpectu tuo fuit. Non ſis mihi tu formidini ſpes mea tu in die afflictionis. Cōfundātur qui me pſequūtur & nō cōfundar ego: paueant illi & nō paueam ego. Induc ſup eos diē afflictionis & duplici cōtritione cōtere eos. Hec dicit dñs ad me. Vade & ſta in porta filiorū populi per quā ingrediūtur reges iuda & egrediūtur: & in cunctis portis hieruſalem: & dices ad eos. Audite verbum domini reges iuda: & omnis iuda: cūctiq; habitatores hieruſalem qui ingredimini per portas iſtas. Hec dicit domin⁹. Cuſtodite animas veſtras: & nolite portare pondera in die ſabbati nec inferatis per portas hieruſalem: & nolite eiicere onera de domibus veſtris in die ſabbati: & omne opus non facietis. Sanctificate diem ſabbati ſicut precepi patribus veſtris. Et non audierunt nec inclinauerunt aurem ſuā: ſed indurauerūt ceruicem ſuam ne audirent me & ne acciperent diſciplinam. Et erit: ſi audieritis me dicit dominus: vt non inferatis onera per portas ciuitatis huius in die ſabbati: & ſi ſanctificaueritis diē ſabbati: ne faciatis in eo oē opus: ingredictur per portas ciuitatis huius reges & principes ſedentes ſup ſoliū dauid: & aſcendētes in currib⁹ & equis

ſctificatio nr̄a expectatio iſrael. dñe oēs q derelī
ἁγίασμα ἡμῶν ὑπομονὴ ἰσραήλ. κύριε πάντες οἱ κατα
querūt te cōfundant. recedētes in
λιπόντες σε καταισχυνθήτωσαν. ἀφεστηκότες ἐπὶ τῆς
terra ſcribant qꝛ dereliq̄rūt fontē vite do
γῆς γραφήτωσαν ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν ζωῆς τὸν κύ
minū. ſana me dñe ⁊ ſanabor. ſalua me ⁊ ſaluabor: qꝛ gl̄iatio mea tu es. ecce ipi dicūt ad
ριον. ἴασαί με κύριε καὶ ἰαθήσομαι. σῶσόν με καὶ σωθήσο
μαι, ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ. ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσιν πρός
me: vbi eſt verbū dñi? veniat: ego aūt nō laboraui
με, ποῦ ἐστιν ὁ λόγος κυρίου; ἐλθέτω, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπία
ut ſequens poſt te. ⁊ diē hoīs
σα κατακολουθῶν ὀπίσω σου. καὶ ἡμέραν ἀνθρώπου
nō deſideraui. tu ſcis q̄ egreſſa ſūt ꝑ
οὐκ ἐπεθύμησα. σὺ ἐπίστασαι τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν
labia mea añ faciē tuā ſunt. ne fias mihi
χειλέων μου πρὸ προσώπου σου ἐστίν. μὴ γενηθῇς μοι
in alienationē parcēs mihi in die mala. confundant pſeq̄ntes me: ⁊ nō cōfundari ego.
εἰς ἀλλοτρίωσιν φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ. καταισχυνθείησαν οἱ διώκοντές με, καὶ μὴ καταισχυνθείην ἐγώ.
paueant ipi: ⁊ nō paueā ego. induc
πτοηθείησαν αὐτοί, καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ. ἐπάγαγε
ſup eos diē malā: duplici cōtritione cōtere eos.
ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡμέραν πονηράν, διπλοῦν σύντριμμα σύντρι
hec dicit dñs ad me: vade ⁊
ψον αὐτούς. τάδε λέγει κύριος πρός με, βάδισον καὶ
ſta in portis filioꝝ ppl̄i in qb⁹ ingrediunt reges iuda ⁊ in qb⁹ egrediunt in eis. ⁊ in
στῆθι ἐν πύλαις υἱῶν λαοῦ ἐν αἷς εἰσπορεύονται βασιλεῖς ἰούδα καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς. καὶ ἐν
oibus portis hierl̄m: ⁊ dices ad eos:
πάσαις ταῖς πύλαις ἱερουσαλήμ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ
audite verbū dñi reges iuda ⁊
τούς, ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου βασιλεῖς ἰούδα καὶ
ois iudea ⁊ ois hierl̄m igrediētes in
πᾶσα ἰουδαία καὶ πᾶσα ἱερουσαλὴμ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν
portis his: hec dicit dñs: cuſtodite
ταῖς πύλαις ταύταις, τάδε λέγει κύριος, φυλάσσεσθε
aias vr̄as. ⁊ ne portetis onera in
τὰς ψυχὰς ὑμῶν. καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν
die ſabbatoꝝ. ⁊ ne inducatis ꝑ
τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. καὶ μὴ εἰσφέρητε διὰ τῶν
portas hierl̄m. ⁊ ne efferatis onera de
πυλῶν ἱερουσαλήμ. καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ
domib⁹ vr̄is in die ſabbatoꝝ: ⁊ oē op⁹
οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον
nō facietis. ſctificate diē ſabbatoꝝ ſicut pcepi patrib⁹ vr̄is: ⁊ nō audierūt
οὐ ποιήσετε. ἁγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καθὼς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν
⁊ nō iclinauerūt aurē ſuā. ⁊ idurauerūt
καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. καὶ ἐσκλήρυναν τὸν
ceruicē ſuā ſup pr̄es ſuos ne
τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ
audirēt me: ⁊ ne acciperēt diſciplinā. ⁊ erit
ἀκοῦσαί μου, καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν. καὶ ἔσται
ſi auditu audieritis me dicit dñs: ne inferatis
ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητέ μου λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν
onera ꝑ portas ciuitatis hui⁹ in
βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν
die ſabbatoꝝ: ⁊ ſctificaueritis diē
τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν
ſabbatoꝝ: ne faciatis in ea oē opus: ⁊ ingredient
σαββάτων, τοῦ μὴ ποιεῖν ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, καὶ εἰ
ꝑ portas ciuitatis hui⁹ reges
σελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασι
⁊ pricipes ſedētes ſup ſoliū dauid ⁊ aſcēdentes
λεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμενοι ἐπὶ θρόνου δαυὶδ καὶ ἐπι
in currib⁹ ⁊ equis ſuis
βεβηκότες ἐφ᾽ ἅρμασιν καὶ ἵπποις αὐτῶν

A
Ro.9.
D
B
Infra 25.b. iſtra.3 c.

© Biblioteca Nacional de España

ipſi: & pͥcipes eoꝝ: viri iuda &
αὐτοί, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, ἄνδρες ἰούδα καὶ οἱ
habitantes in hieruſalem: & hitabitur ciui
κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ κατοικηθήσεται ἡ πό
tas hec in etnū: & veniēt de ciuitatib⁹
λις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἥξουσιν ἐκ τῶν πόλεων
iuda: & de circuitu hieruſalem: & de tra benia-
ἰούδα, καὶ κυκλόθεν ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκ γῆς βενια-
min: & de cāpeſtri: & de mōte: & de
μείν, καὶ ἐκ τῆς πεδινῆς, καὶ ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐκ
ea q̄ ad auſtrū: ferentes holocauſta & ſacrificia
τῆς πρὸς νότον, φέροντες ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας
& thymiamata & mun⁹ & thus: ferentes lau
καὶ θυμιάματα καὶ μαννὰ καὶ λίβανον, φέροντες αἴ
dem in domū dn̄i. & erit ſi nō audieritis
νεσιν εἰς οἶκον κυρίου. καὶ ἔσαι ἐὰν μὴ εἰσακούσητέ
me vt ſctificetis diem ſabbatoꝝ: ne
μου τοῦ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ
portetis onera & igrediamini ꝑ portas
αἴρειν βασάγματα καὶ εἰσπορεύεσθαι διὰ τῶν πυλῶν
hieruſalem in die ſabbatoꝝ: & incē-
ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνά-
dā ignē in portis eius: & deuorabit
ψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς, καὶ καταφάγεται
turritas domos hierl̄m.
ἄμφοδα ἱερουσαλήμ.

Ca.18.

A Verbum qđ factū eſt ad hieremiā a dn̄o
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου
dicens: ſurge & deſcende in domū figuli:
λέγων, ἀνάσηθι καὶ κατάβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως,
& illic audies verba mea. & deſcendi in
καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου. καὶ κατέβην εἰς
domū figuli: & ecce ipe faciebat opus
τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει ἔργον
ſup lapides: & diſſipatū ē vas qđ ipe facie
ἐπὶ τῶν λίθων, καὶ διέπεσεν τὸ ἀγγεῖον ὃ αὐτὸς ἐποί
bat i manib⁹ ſuis: & rurſū fecit illud
ει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἐποίησεν αὐτὸ
vas alterum ſicut placuit i cōſpectu eius vt faceret.
ἀγγεῖον ἕτερον καθὼς ἤρεσεν ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι.
& factū ē verbū dn̄i ad me dicēs: ſi ſicut figu
Ro.9.c καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων, εἰ καθὼς ὁ κερα
lus iſte nō potero facere vos dom⁹ iſ-
μεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς οἶκος ἰσ
rael dicit dn̄s. ecce ſicut lutum in manu
D ραὴλ λέγει κύριος. ἰδοὺ ὡς ὁ πηλὸς ἐν τῇ χειρὶ τοῦ
figuli vos eſtis in manib⁹ meis dom⁹ iſ
κεραμέως ὑμεῖς ἐσὲ ἐν ταῖς χερσίν μου οἶκος ἰσ
rael. ad ſūmā loquar aduerſ⁹ gētē: aduerſus regnū
ραήλ. πέρας λαλήσω ἐπ᾽ ἔθνος, ἐπὶ βασιλείαν τοῦ
vt auferā eos: & diſperdam: ſi reuerſa fuerit
B ἐξᾶραι αὐτούς, καὶ τοῦ ἀπολλύειν, εἰ ἐπισρέψῃ τὸ
gens illa a malis ſuis: & penitētiā agā
ἔθνος ἐκεῖνο ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω
ſuper malis q̄ cogitaui facere illis:
περὶ τῶν κακῶν ὧν ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς,
& ad ſūmā loquar ſup gētē & ſup regnum
καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ
vt reedificetur & plantetur: & faci-
ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι, καὶ ποιή-
ent mala corā me ne audiāt vo-
σωσιν τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φω
cē meā: & pn̄iam agā ſup bonis q̄ locut⁹ ſum
νῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγαθῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ
vt facerē eis. & nūc dic ad viros iuda: &
ποιῆσαι αὐτοῖς. καὶ νῦν εἶπον πρὸς ἄνδρας ἰούδα, καὶ
ad hitantes hieruſalem ſic dicit do
πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλὴμ οὕτως λέγει κύ
Infra 25.b.& infra.35 c. min⁹: ecce ego fingo ſup uos mala
ριος, ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ᾽ ὑμᾶς κακά,

ipſi: & principes eorum viri iuda & habitores hieruſalem: & habitabitur ciuitas hec in ſempiternum. Et venient de ciuitatibus iuda & de circuitu hieruſalē & de terra beniamin & de campeſtribus & de montuoſis & ab auſtro portantes holocauſtū & victimam & ſacrificiū & thus: & inferent oblationē in domū dn̄i. Si autē nō audieritis me vt ſanctificetis diem ſabbati: & ne portetis onus: & ne inferatis per portas hieruſalem in die ſabbati: ſuccendam ignem in portis eius & deuorabit domos hieruſalem: & non extinguetur. 18.

Verbum quod factū eſt ad hieremiam a dn̄o dicens. Surge & deſcende in domum figuli & ibi audies verba mea. Et deſcendi in domū figuli: & ecce ipe faciebat opus ſuper rotam: & diſſipatum eſt vas quod ipſe faciebat e luto manibus ſuis. Conuerſuſq̧ fecit illud vas alterum: ſicut placuerat in oculis eius vt faceret. Et factum eſt verbū dn̄i ad me dicēs. Nūquid ſicut figulus iſte non potero vobis facere domus iſrael: ait domin⁹? Ecce ſicut lutum in manu figuli: ſic vos domus iſrael in manu mea. Repente loq̄r aduerſum gentē & aduerſus regnū vt eradicē & deſtruā & diſperdā illud. Si pn̄iam egerit gens illa a malo ſuo quod locut⁹ ſum aduerſus eā: agā & ego penitētiā ſup malo quod cogitaui vt facerem ei. Et ſubito loquar de gente & regno vt edificem & plantem illud. Si fecerit malum in oculis meis vt nō audiat vocē meā: & penitentiā agam ſup bono quod locut⁹ ſum vt facerem ei. Nunc ergo dic viro iuda & habitatori hieruſalē dicens. Hec dicit dominus. Ecce ego fingo contra vos malum:

המה ושריהם איש יהודה וישבי
ירושלם וישבה העיר הזאת
עלם בוא — לעולם: ובאו מערי יהודה
עיר סבב — ומסביבות ירושלם ומארץ בנימן
ומן השפלה ומן ההר ומן הנגב
בוא עלה — מבאים עולה וזבח ומנחה ולבונה
לבן ידה — ומביאי תודה בית יהוה: ואם לא
שמע — תשמעו אלי לקדש את יום השבת
נשא נשא — ולבלתי שאת משא ובא בשערי
בוא יצת — ירושלם ביום השבת והצתי אש
בשעריה ואכלה ארמנות ירושלם
כבה — ולא תכבה:
Cap.xviij — הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת
יהוה לאמר: קום וירדת בית
יצר שמע — היוצר ושמה אשמיעך את דברי:
ירד — וארד בית היוצר והנהו עשה
לאכ שחת — מלאכה על האבנים: ונשחת הכלי
כלה — אשר הוא עשה בחמר ביד היוצר
שוב עשה — ושב ויעשהו כלי אחר כאשר
היה — ישר בעיני היוצר לעשות: ויהי
דבר יהוה אלי לאמור: הכיוצר
יכל עשה — הזה לא אוכל לעשות לכם בית
ישראל נאם יהוה, הנה כחמר ביד
היוצר כן אתם בידי בית ישראל:
דבר מלך — רגע אדבר על גוי ועל ממלכה
נתש נתץ — לנתוש ולנתוץ ולהאביד:
אבד — ושב הגוי ההוא מרעתו אשר
רוע — דברתי עליו ונחמתי על הרעה
אשר חשבתי לעשות לו: ורגע
בנה — אדבר על גוי ועל ממלכה לבנות
נטע רוע — ולנטוע: ועשה הרעה בעיני
לבלתי שמע בקולי ונחמתי על
יטב — הטובה אשר אמרתי להיטיב אותו:
ועתה אמר נא אל איש יהודה ועל
יושבי ירושלם לאמר כה אמר
יצר רוע — יהוה הנה אנכי יוצר עליכם רעה

© Biblioteca Nacional de España

וְחֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה שׁוּבוּ נָא חָשַׁב
אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְהֵיטִיבוּ יָטַב
דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם׃ וְאָמְרוּ נוֹאָשׁ עָלַל יָאַשׁ
כִּי אַחֲרֵי מַחְשְׁבוֹתֵינוּ נֵלֵךְ וְאִישׁ חָשַׁב הָלַךְ
שְׁרִרוּת לִבּוֹ הָרָע נַעֲשֶׂה׃ לָכֵן כֹּה רוּעַ עָשָׂה
אָמַר יְהוָה שַׁאֲלוּ נָא בַּגּוֹיִם מִי
שָׁמַע כָּאֵלֶּה שַׁעֲרֻרִת עָשְׂתָה מְאֹד עָשָׂה
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל׃ הֲיַעֲזֹב מִצּוּר שָׂדַי בָּתַל עָזַב
שֶׁלֶג לְבָנוֹן אִם יִנָּתְשׁוּ מַיִם זָרִים שָׂדֶה נָתַשׁ
קָרִים נוֹזְלִים׃ כִּי שְׁכֵחֻנִי עַמִּי לַשָּׁוְא קָרַר
יְקַטֵּרוּ וַיַּכְשִׁלוּם בְּדַרְכֵיהֶם שְׁבִילֵי קָטַר כָּשַׁל
עוֹלָם לָלֶכֶת נְתִיבוֹת דֶּרֶךְ לֹא שָׁבַל עָלַם
סְלוּלָה׃ לָשׂוּם אַרְצָם לְשַׁמָּה יָלַךְ נָתַב
שְׁרוּקֹת עוֹלָם כֹּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם סָלַל שָׁמַם
וְיָנִיד בְּרֹאשׁוֹ׃ כְּרוּחַ קָדִים אֲפִיצֵם שָׁרַק עָבַר
לִפְנֵי אוֹיֵב עֹרֶף וְלֹא פָנִים אַרְאֵם שָׁמַם נוּד
בְּיוֹם אֵידָם׃ וַיֹּאמְרוּ לְכוּ וְנַחְשְׁבָה קָדַם פּוּץ
עַל יִרְמְיָהוּ מַחֲשָׁבוֹת כִּי לֹא תֹאבַד פָּנָה אָיַב
תּוֹרָה מִכֹּהֵן וְעֵצָה מֵחָכָם וְדָבָר פָּנָה רָאָה
מִנָּבִיא לְכוּ וְנַכֵּהוּ בַלָּשׁוֹן וְאַל אָמַר חָשַׁב
נַקְשִׁיבָה אֶל כָּל דְּבָרָיו׃ הַקְשִׁיבָה אָבַד יָרָה
יְהוָה אֵלַי וּשְׁמַע לְקוֹל יְרִיבָי׃ יָעַץ נָבָא
הַיְשֻׁלַּם תַּחַת טוֹבָה רָעָה כִּי כָרוּ יָלַךְ לָשַׁן קָשַׁב רוּב
שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זְכֹר עָמְדִי לְפָנֶיךָ שָׁלַם רוּעַ
לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה לְהָשִׁיב אֶת כָּרָה פָּנָה
חֲמָתְךָ מֵהֶם׃ לָכֵן תֵּן אֶת בְּנֵיהֶם שׁוּב
לָרָעָב וְהַגִּרֵם עַל יְדֵי חֶרֶב נָתַן בָּנָה
וְתִהְיֶנָה נְשֵׁיהֶם שַׁכֻּלוֹת וְאַלְמָנוֹת נָגַר
וְאַנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ הֲרֻגֵי מָוֶת בַּחוּרֵיהֶם הָיָה נָשָׁה
מֻכֵּי חֶרֶב בַּמִּלְחָמָה׃ תִּשָּׁמַע זְעָקָה הָיָה בָּחַר
מִבָּתֵּיהֶם כִּי תָבִיא עֲלֵיהֶם גְּדוּד נָכָה לָחַם
פִּתְאֹם כִּי כָרוּ שׁוּחָה לְלָכְדֵנִי שָׁמַע בַּיִת
וּפַחִים טָמְנוּ לְרַגְלָי׃ וְאַתָּה יְהוָה בּוֹא גָּדַד
יָדַעְתָּ אֶת כָּל עֲצָתָם עָלַי כָּרָה פּוּחַ
לַמָּוֶת אַל תְּכַפֵּר עַל עֲוֹנָם יָעַץ
וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל תֶּמְחִי וְיִהְיוּ כָּפַר
פָּנָה מָחָה
הָיָה

& cogito contra vos cogitationem. Reuertatur vnuſquiſq; a via ſua mala: & dirigite vias veſtras & ſtudia vr̃a. Qui dixerũt. Deſperauimus. Poſt cogitationes enĩ nr̃as ibim⁹: & vnuſquiſq; prauitatẽ cordis ſui mali faciemus. Ideo hec dicit dñs. Interrogate gentes. Quis audiuit talia horribilia: que fecit nimis virgo iſrael? Nunquid deficiet de petra agri nix libani: aut euelli poſſunt aque erumpentes frigide & defluentes? Quia oblit⁹ eſt mei popul⁹ me⁹: fruſtra libãtes & ĩpingẽtes in viis ſuis & in ſemitis ſeculi: vt ambularẽt per eas in itinere nõ trito: vt fieret terra eorum in deſolationẽ & ĩ ſibilũ ſempiternũ. Oĩs qui p̃terierit per eã: obſtupeſcet: & mouebit caput ſuũ. Sicut vẽtus vrẽs diſpergã eos corã inimico: dorſum & nõ faciem oſtendã eis in die p̃ditionis eorũ. Et dixerũt. Venite & cogitemus cõtra hieremiam cogitatiões. Non enĩ peribit lex a ſacerdote: neq; cõſiliũ a ſapiẽte nec ſermo a propheta. Venite & p̃cutiamus eũ lingua: & nõ attẽdamus ad vniuerſos ſermones ei⁹. Attende dñe ad me: & audi vocẽ aduerſariorũ meorũ. Nũqd reddetur pro bono malũ: qa foderũt foueã aĩe mee? Recordare ꝙ ſteterim in cõſpectu tuo vt loquerer pro eis bonũ & auerterẽ indignationẽ tuã ab eis. Propterea da filios eorũ in famẽ: & deduc eos in man⁹ gladii. Fiant vxores eorũ abſq; liberis: & vidue: & viri earum interficiantur morte. Iuuenes eorũ cõfodiantur gladio in prelio: audiatur clamor de domibus eorũ. Adduces enĩ ſup eos latronẽ repente: quia foderũt foueam vt caperent me: & laqueos abſconderũt pedib⁹ meis. Tu aũt dñe ſcis omne conſilium eorum aduerſum me in mortem. Ne propitieris iniquitati eorum: & peccatũ eorum a facie tua non deleatur. Fiant

ꝛ cogito cogitationẽ. reuertatur ia vnuſqſq; a
καὶ λογίζομαι λογισμόν. ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ
via ſua mala: ꝛ meliora facite ſtu-
ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ ἐπιτη-
dia vr̃a: ꝛ vias vr̃as. ꝛ dixerũt cõfor-
δεύματα ὑμῶν, καὶ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. καὶ εἶπαν ἀνδρι-
tamur qꝛ poſt auerſiones nr̃as ibimus
ούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα
ꝛ vnuſqſq; placita cordis ſui mali fa-
καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποι-
ciem⁹. ꝓpt hoc hec dicit dñs: interrogate ia
ήσομεν. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, ἐρωτήσατε δὴ
in gẽtib⁹: ꝗs audiuit talia horribilia q̃ fecit ni-
ἐν ἔθνεσιν, τίς ἤκουσεν τοιαῦτα φρικτὰ ἃ ἐποίησεν σφό-
mis virgo iſrael? nũqd deficient de petra
δρα παρθένος ἰσραήλ; μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας
vbera vl̃ nix de libano? vl̃ declinabit aq̃ violen-
μαστοὶ ἢ χιὼν ἀπὸ τοῦ λιβάνου; ἢ ἐκκλίνῃ ὕδωρ βιαί-
ter vento ſublata? qꝛ obliti ſunt mei ppl̃s me⁹ in
ως ἀνέμῳ φερόμενον; ὅτι ἐπελάθοντό μου ὁ λαός μου εἰς
vanũ adoleuerũt ꝛ infirmabunt in viis ſuis ſemi-
κενὸν ἐθυμίασαν καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν τρί-
tis ſẽpiternis ut aſcẽdant ſemitas nõ hñtes viã
βοις αἰωνίοις τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν
ad iter vt ponat trã eoꝝ in dſolatiõem ꝛ
εἰς πορείαν τοῦ τάξαι τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμὸν καὶ
ſybillũ ſempitnũ. oẽs p̃tereuntes ꝑ eã:
σύριγμα τὸ αἰώνιον. πάντες οἱ διαπορευόμενοι δι' αὐτῆς,
ſtupebũt ꝛ mouebũt capita ſua: ſicut vẽ-
ἐκστήσονται καὶ κινήσουσιν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ὡς ἄνε-
tũ vrentẽ. diſꝑgam eos corã facie inimicoꝝ
μον καύσωνα. διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν
ſuoꝝ dorſũ ꝛ nõ faciẽ oñdam illis in die
αὐτῶν νῶτον καὶ μὴ πρόσωπον δείξω αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ
ꝑditionis eoꝝ. ꝛ dixerũt: venite cogitemus cõtra ie-
ἀπωλείας αὐτῶν. καὶ εἶπαν, δεῦτε λογισώμεθα ἐπὶ ἱε-
remiã cogitationẽ qꝛ nõ peribit lex ſacerdotis: ꝛ
ρεμίαν λογισμὸν ὅτι οὐκ ἀπολεῖται νόμος ἱερέως, καὶ
cõſiliũ a prudente: ꝛ ſermo a ꝓpheta. veni-
βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ, καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου. δεῦ-
te ꝛ ꝑcutiam⁹ eũ in lingua ꝛ nõ audiem⁹
τε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσῃ καὶ οὐκ ἀκουσόμε-
oẽs ſmões eius. exaudi me dñe:
θα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. εἰσάκουσόν μου κύριε,
ꝛ exaudi vocẽ iuſtificatiõis mee: ſi re-
καὶ εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τοῦ δικαιώματός μου, εἰ ἀν-
tribuuntur ꝓ bonis mala. qꝛ collocuti ſunt ver-
ταποδίδοται ἀντὶ ἀγαθῶν κακά. ὅτι συνελάλησαν ῥή-
ba cõtra aiam meã. recordare ꝙ ſteterĩ ego an-
ματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου. μνήσθητι ἑστηκότος μου κα-
te faciem tuã vt loquerer ꝓ eis bona:
τὰ πρόσωπόν σου τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθά, τοῦ
vt auerterẽ ĩdignationẽ tuã ab eis. ꝓpterea da
ἀποστρέψαι τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν. διὰ τοῦτο δὸς τοὺς
filios eoꝝ in famẽ: ꝛ cõgrega eos in man⁹ gla-
υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμόν, καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μα-
dii. fiant vxores eoꝝ ſine filiis ꝛ vidue
χαίρας. γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι,
ꝛ viri eoꝝ ſint interfecti morte: ꝛ
καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθωσαν ἀνῃρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ
iuuenes eoꝝ cadentes gladio ĩ prelio. fiat
νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ. γενηθή-
clamor in domib⁹ eoꝝ: induces ſup eos latrões
τω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς λῃστὰς
repẽte qꝛ acceperũt verbũ in captionẽ mei: ꝛ laque-
ἄφνω ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου, καὶ παγί-
os abſcõderũt p̃ me ꝛ tu dñe ſcis omne cõſiliũ eoꝝ
δας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμὲ καὶ σὺ κύριε ἔγνως ἅπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν
aduerſũ me ĩ mortẽ: ne mundes iniqtates eoꝝ: ꝛ peccata
ἐπ' ἐμὲ εἰς θάνατον, μὴ ἀθωώσῃς τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας
pr̃m eoꝝ a facie tua ne deleas. fiat
τῶν πατέρων αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψῃς. γενέσθω

A
Eſai. 66.c.
Infra. 19.c.
B
D
C

© Biblioteca Nacional de España

infirmitas eoꝝ coram te in tp̄e furoris tui fac
ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου ἐν καιρῷ θυμοῦ σου ποίη
in eis.
σον ἐν αὐτοῖς. Ca.19.
Hec dixit dn̄s ad me: vade ⁊ poſſide
Τάδε εἶπεν κύριος πρός με, βάδισον καὶ κτῆσαι
A dolīū fictile teſteum a ſenioribus
βικὸν πεπλασμένον ὀστράκινον ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
ppl'i ⁊ a ſacerdotib⁹: ⁊ egredieris ī po
τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πο
lyandriō filioꝝ ennō qđ eſt in veſtibulis porte
λυάνδριον υἱῶν ἐννὼν ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν προθύρων πύλης
fictilis. ⁊ lege illic omnia verba
τῆς χαρσεί. καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους
q̄cūq; locut⁹ fuero ad te. ⁊ dices eis. audite
οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ. καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς. ἀκούσατε τὸν
verbū dn̄i reges iuda ⁊ habitantes hieru=
λόγον κυρίου βασιλεῖς ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱερου
ſalem. hec dicit dn̄s exercituū deus iſrael:
σαλήμ. τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ,
ecce īduco ſup̄ locū iſtum mala itaq; oīs
s.6.c. ἰδοὺ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς
audientis ea: tiniēt ambe aures eius. p̄ eo qđ
ἀκούοντος αὐτά, ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ. ἀνθ' ὧν
dereliquerūt me: ⁊ abalienauerunt locum i=
ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τόπον τοῦ=
ſtū: ⁊ adoleuerūt in eo diis alienis q̄s nō ſcie
τον, καὶ ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἀλλοτρίοις οἷς οὐκ ᾔ
runt ipi ⁊ p̄res eoꝝ. ⁊ reges
δεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. καὶ οἱ βασιλεῖς
iuda repleuerūt locū iſtū ſāguinib⁹ inocētiū. ⁊
ἰούδα ἔπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθώων. καὶ
edificauerūt excelſa baal ad cōburendū filī
ᾠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῷ βαὰλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱ
os ſuos in igne. q̄ nō precepi neq; locut⁹ ſuꝫ ⁊
B οὓς αὐτῶν ἐν πυρί. ἃ οὐκ ἐνετειλάμην οὐδὲ ἐλάλησα καὶ
nō cogitaui ī corde meo: p̄pterea dies veniunt dicit
D οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου, διὰ τοῦτο ἡμέραι ἔρχονται λέγει
dn̄s. ⁊ non vocabit̄ loco huic vltra ruina ⁊
κς. καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ ἔτι διάπτωσις καὶ
polyandriō filii ennō: ſed polyandriō occiſionis.
πολυάνδριον υἱοῦ ἐννώμ, ἀλλ' ἢ πολυάνδριον τῆς σφαγῆς.
⁊ diſſipabo cōſiliū iuda ⁊ cōſiliū hie
καὶ κατασφάξω τὴν βουλὴν ἰούδα καὶ τὴν βουλὴν ἱε=
ruſalem in loco iſto: ⁊ deſtruam eos
ρουσαλὴμ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς
in gladio ī cōſpectu īimicoꝝ ſuoꝝ ⁊ in manibus
ἐν μαχαίρᾳ ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἐν χερσὶν τῶν
q̄rentium aīas eoꝝ. ⁊ dabo mortuos
ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν. καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς
eoꝝ ī eſcam volatilib⁹ celi ⁊
αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς
beſtiis tre: ⁊ ponā ciuitatē hanc ī demoli=
θηρίοις τῆς γῆς, καὶ τάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανι
tionē ⁊ in ſibilum. oīs q̄ p̄terierit in ea cō=
σμὸν καὶ εἰς συρισμόν. πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπ' αὐτῇ σκυ
C triſtabit̄ ⁊ ſibilabit ſup̄ omni plaga eius:
θρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς,
⁊ cōedēt carnes filioꝝ ſuoꝝ ⁊ car=
καὶ ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρ=
s.18.c. nes filiaꝝ ſuaꝝ: ⁊ vnuſq̄ſq; carnes
Infra. κας τῶν θυγατέρων αὐτῶν, καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ
49.c. p̄ximi ſui cōedēt in munitiōe ⁊ in obſi
πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ πολι
dione q̄ obſidebunt eos īimici eoꝝ: ⁊
ορκίᾳ ᾗ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ
q̄ querunt aīam eoꝝ: ⁊ cōteres do=
οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ συντρίψεις τὸν βι
liū in oculis viroꝝ
κὸν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν καὶ

corruentes in cōſpectu tuo: in tempore furoris tui abutere eis. 19.

Hec dicit dn̄s. Vade & accipe lagunculā figuli teſteam a ſenioribus populi & a ſeniorib⁹ ſacerdotū: & egredere ad vallē filiorū ennon que eſt iuxta introitū porte fictilis: & predicabis ibi verba que ego loquor ad te: & dices. Audite verbum domini reges iuda & habitatores hieruſalem. Hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Ecce ego inducam afflictionē ſuper locū iſtum ita vt oīs qui audierit illam: tinniant aures eius: eo q̄ dereliq̄rint me: & alienū fecerint locum iſtum: & libauerint in eo diis alienis quos neſcierunt ipſi & patres eorū & reges iuda: & repleuerunt locū iſtū ſanguine innocentum: & edificauerunt excelſa baalim ad comburendos filios ſuos in holocauſtum baalim: que non precepi: nec locut⁹ ſum: nec aſcenderunt in cor meum. Propterea ecce dies venient dicit dominus: & non vocabitur amplius locus iſte tophet & vallis filii ennon: ſed vallis occiſionis. Et diſſipabo conſilium iuda & hieruſalē in loco iſto & ſubuertam eos gladio in cōſpectu inimicorum ſuoꝝ & in manu q̄rentiū aīas eorū: & dabo cadauera eorū eſcam volatilibus celi & beſtiis terre. & ponam ciuitatē hanc in ſtuporem & in ſibilū. Oīs qui preterierit per eam obſtupeſcet: & ſibilabit ſup̄ vniuerſa plaga eius. Et cibabo eos carnibus filiorū ſuorum: & carnibus filiarū ſuarū: & vnuſq̄ſq; carnes amici ſui comedet in obſidione & in anguſtia in qua concludēt eos inimici eorū & qui querunt animas eorum. Et conteres lagunculā in oculis virorum

מכשלים לפניך בעת אפך
עשה בהם׃
Cap.xix. כה אמר יהוה הלוך
וקנית בקבק יוצר חרש ומזקני
העם ומזקני הכהנים׃ ויצאת אל
גיא בן הנם אשר פתח שער
החרסות וקראת שם את הדברים
אשר אדבר אליך׃ ואמרת שמעו
דבר יהוה מלכי יהודה וישבי
ירושלם כה אמר יהוה צבאות
אלהי ישראל הנני מביא רעה על
המקום הזה אשר כל שמעה תצלנה
אזניו׃ יען אשר עזבני וינכרו את
המקום הזה ויקטרו בו לאלהים
אחרים אשר לא ידעום המה
ואבותיהם ומלכי יהודה ומלאו
את המקום הזה דם נקים׃ ובנו
את במות הבעל לשרף את
בניהם באש עלות לבעל אשר לא
צויתי ולא דברתי ולא עלתה על
לבי׃ לכן הנה ימים באים נאם
יהוה ולא יקרא למקום הזה עוד
התפת וגיא בן הנם כי אם גיא
ההרגה׃ ובקתי את עצת יהודה
וירושלם במקום הזה והפלתים
בחרב לפני איביהם וביד מבקשי
נפשם ונתתי את נבלתם למאכל
לעוף השמים ולבהמת הארץ׃
ושמתי את העיר הזאת לשמה
ולשרקה כל עבר עליה ישם
וישרק על כל מכתיה׃ והאכלתים
את בשר בניהם ואת בשר
בנתיהם ואיש בשר רעהו יאכלו
במצור ובמצוק אשר יציקו להם
איביהם ומבקשי נפשם׃ ושברת
הבקבק לעיני האנשים

כשל
הלך קנה
יצר
דבר
בוא רוע
קום צלל
נכר
קטר
נקה בנה
במה
עלה
צוה עלה
לבב יום
בוא קרא
בקק יעץ
קום
נפל פנה
בקש נתן
אכל
שום שמם
שמם
שרק נכה
אכל
אכל
צור צוק

© Biblioteca Nacional de España

ההלכים אותך׃ ואמרת אליהם
כה אמר יהוה צבאות ככה אשבר — שבר
את העם הזה ואת העיר הזאת
כאשר ישבר את כלי היוצר אשר — כלה יצר
לא יוכל להרפא עוד ובתפת — יכל
יקברו מאין מקום לקבור׃ כן אעשה — רפא
למקום הזה נאם יהוה וליושביו — קום עשה
ולתת את העיר הזאת כתפת׃ — ישב נתן
והיו בתי ירושלם ובתי מלכי — היה בית
יהודה כמקום התפת הטמאים — קום
לכל הבתים אשר קטרו על גגתיהם — גג
לכל צבא השמים והסך נסכים — נסך
לאלהים אחרים׃ ויבא ירמיהו — בוא
מהתפת אשר שלחו יהוה שם
להנבא ויעמד בחצר בית יהוה — נבא עמד
ויאמר אל כל העם׃ כה אמר יהוה — אמר
צבאות אלהי ישראל הנני מבי — בוא
אל העיר הזאת ועל כל עריה — עיר
את כל הרעה אשר דברתי עליה — רוע
כי הקשו את ערפם לבלתי שמע — קשה
את דברי׃

Cap. xx. וישמע פשחור — שמע פקד
בן אמר הכהן והוא פקיד נגיד — נגד
בבית יהוה את ירמיהו נבא את
הדברים האלה׃ ויכה פשחור
את ירמיהו הנביא ויתן אתו — נכה נבא
על המהפכת אשר בשער בנימן — נתן הפך
העליון אשר בבית יהוה׃ ויהי — עלה היה
ממחרת ויצא פשחור את ירמיהו
מן המהפכת ויאמר אליו ירמיהו
לא פשחור קרא יהוה שמך כי
אם מגור מסביב׃ כי כה אמר יהוה — גור סבב
הנני נתנך למגור לך ולכל
אהביך ונפלו בחרב איביהם
ועיניך ראות ואת כל יהודה אתן — ראה נתן
ביד מלך בבל והגלם בבלה והכם — גלה נכה

qui ibunt tecum: & dices ad eos. Hec dicit dñs exercituum. Sic conteram populum iſtum & ciuitatem iſtam: ſicut cōteritur vas figuli quod non poteſt vltra inſtaurari. Et in tophet ſepelientur: eo ꝙ non ſit ali⁹ locus ad ſepeliendū. Sic faciā loco huic: ait dñs: & hitatoribus eius: & ponam ciuitatē iſtam ſicut tophet. Et erunt domus hieruſalem & domus regum iuda ſicut locus tophet immunde: oēs domus in quaꝝ domatibus ſacrificauerunt omni militie celi: & libauerunt libamina diis alienis. Venit autē hieremias de tophet quo miſerat eum dominus ad ꝓphetandū & ſtetit in atrio domus domini: & dixit ad omnē populum. Hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Ecce ego inducam ſuper ciuitatē hanc & ſuper vrbes oēs eius vniuerſa mala que locutus ſum aduerſum eā quoniam indurauerunt ceruicem ſuam vt non audirent ſermones meos. 20.

Et audiuit phaſſur filius emmer ſacerdos qui cōſtitut⁹ erat prīceps in domo dñi hieremiam prophetantem ſermones iſtos. Et percuſſit phaſſur hieremiam prophetā: & miſit eum in neruū quod erat in porta beniamin ſuperiori in domo domini. Cunqꝫ illuxiſſet in craſtinū eduxit phaſſur hieremiam de neruo: & dixit ad eū hieremias. Non phaſſur vocauit dñs nomen tuum: ſed pauorem vndiqꝫ: quia hec dicit dominus. Ecce ego dabo te in pauorem & omnes amicos tuos: & corruēt gladio inimicoꝝ ſuoꝝ & oculi tui videbūt. Et oēm iudā dabo i manu regis babylōis: & traducet eos i babylōē: & ꝑcutiet eos

egredientiū tecū: τ dices ad eos.
τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς.
hec dicit dñs: ſic conterā pplm iſtū τ
τάδε λέγει κύριος, οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ
ciuitatē hāc: ſicut cōfringit vas teſtaceū
τὴν πόλιν ταύτην, καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον
qđ nō poterit ſanari vltra: τ in ruina ſepeliēt
ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι, καὶ ἐν τῷ τωφὲθ θάψουσι
eo ꝙ nō eſt locus vt ſepeliant. ſic faciā dicit
ὅτι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι. οὕτως ποιήσω λέγει
dñs loco huic τ habitātib⁹ in eo:
κύριος τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, D
vt dē ciuitatē iſtā ſicut q̄ ruinā patit.
τοῦ δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν.
τ erūt dom⁹ hierl̄m τ dom⁹ regū iuda ſicut
καὶ ἔσονται οἱ οἶκοι ἱλῆμ καὶ οἱ οἶκοι βασιλέων ἰούδα καθὼς
locus q̄ ruit īmūdiciaꝝ in oībus domi
ὁ τόπος ὁ διαπίπτων τῶν ἀκαθαρσιῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκί
bus in q̄b⁹ adoleuerūt in tectis oī militie
αις ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δομάτων πάσῃ τῇ στρατιᾷ τ
celi: τ libauerūt libamina diis alienis. τ
οὐρανοῦ, καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις. καὶ
venit hieremias de ruina quo miſit e
ἦλθεν ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπτώσεως οὗ ἀπέστειλεν αὐ
um dñs illuc ꝓphetare. τ ſtetit in atrio
τὸν κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι. καὶ ἔστη ἐν αὐλῇ τοῦ
dñi: τ dixit ad oēm pplm. hec dicit
κυρίου, καὶ εἶπεν πρὸς πάντα τὸν λαόν. τάδε λέγει
dñs: exercituū de⁹ iſrael. ecce ego īduco
κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω
ſup hierl̄m: τ ſup oēs ciuitates τ ſup
ἐπὶ ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις καὶ ἐπὶ
vicos ei⁹ oīa mala q̄ loquut⁹ ſū ſup e
τὰς κώμας αὐτῆς ἅπαντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐ
am τ ſup ciuitates eius. qm̄ īdurauerūt ceruicē
τὴν καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῆς. ὅτι ἐσκλήρυναν αὐχένα
ſuā ne audirēt verba mea.
αὐτῶν τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου. Ca.20. A

Et audiuit paſchor fili⁹ emmor ſacerdos τ hic
Καὶ ἤκουσεν πασχὼρ ὁ υἱὸς ἐμμὴρ ὁ ἱερεὺς καὶ οὗ
erat cōſtitutus princeps dom⁹ dñi hieremias
τος ἦν καθεστάμενος ἡγούμενος οἴκου κυρίου τοῦ ἱερεμίου
ꝓphetātē ſermones iſtos. τ ꝑcuſſit e
προφητεύοντος τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐπάταξεν αὐ
um τ miſerūt eū in carcerē q̄ erat in por Infra. 37.c.
τὸν καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸν καταράκτην ὃς ἦν ἐν πύ
ta dom⁹ bēiamin ſuperioris q̄ erat in domo dñi. τ
λῃ οἴκου βενιαμὶν ὑπερῴου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ
factū eſt in craſtino τ eduxit paſchor hieremiā
ἐγένετο τῇ αὔριον καὶ ἐξήγαγεν πασχὼρ τὸν ἱερεμίαν
de carcere: τ ait illi hieremias: nō
ἐκ τοῦ καταράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἱερεμίας, οὐ
paſchar vocauit dñs nomē tuū ſed mi
χὶ πασχὼρ ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου ἀλλ' ἢ μέ
grantē. qꝛ hec dicit dñs. ecce ego do
τοικον. διότι τάδε λέγει κύριος. ἰδοὺ ἐγὼ δίδω
tibi in trāſmigrationē cū oīb⁹ amicis tuis.
μί σοι εἰς μετοικεσίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου.
τ cadēt in gladio iīmicoꝝ ſuoꝝ: τ oculi
καὶ πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί
tui videbūt: τ te τ oēm iudā dabo in ma
σου ὄψονται, καὶ σὲ καὶ πάντα ἰούδα δώσω εἰς χεῖ
nus regis babylonis: τ trāſmigrare faciēt eos:
ρας βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς
τ ꝑcutient eos
καὶ κατακολούσουσιν αὐτούς

in gladiis. ⁊ dabo oēm fortitudinē ciui=
ἐν μαχαίραις. καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πό=
tatis hui⁹ ⁊ oēs labores ei⁹ ⁊ om
B λεως ταύτης καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάν
nes theſauros regis iuda in man⁹ ini=
τας τοὺς θησαυροὺς βασιλέως ἰούδα εἰς χεῖρας ἐχ
micoꝝ ei⁹: ⁊ ducēt eos in babylonē. ⁊ tu
θρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς βαβυλῶνα. καὶ σὺ
⁊ oēs habitātes in domo tua ibi=
D καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορεύε
tis in captiuitate: ⁊ in babylone morieris: ⁊
σθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν βαβυλῶνι ἀποθανῇ, καὶ
ibi ſepelieris tu ⁊ oēs amici tui qb⁹ pphe=
ἐκεῖ ταφήσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἷς προεφή
taſti illis mendacia. decepiſti me dñe: ⁊ decept⁹
τευσας αὐτοῖς ψευδῆ. ἠπάτησάς με κύριε, καὶ ἠπατή
ſū. obtinuiſti ⁊ potuiſti. fact⁹ ſū in riſum
θην. ἐκράτησας καὶ ἠδυνάσθης. ἐγενόμην εἰς γέλωτα
tota die pſeueraui ſubſannat⁹: q̄ amaro
πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμενος, ὅτι πικρῷ
verbo meo ridebor: puaricationē ⁊ miſeriā iuo
λόγῳ μου γελάσομαι, ἀθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπι
cabo. q̄ factū eſt verbū dñi in opprobriū mihi
καλέσομαι. ὅτι ἐγενήθη ὁ λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοὶ
⁊ in deriſum tota die. ⁊ dixi nō no=
καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν. καὶ εἶπα οὐ μὴ ὀνο
minabo vltra nomē dñi: ⁊ nō loquar vltra
C μάσω ἔτι τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι
in noīe ei⁹. ⁊ fact⁹ eſt q̄ſi ignis ardēs
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καιόμενον
cōburēs in oſſib⁹ meis ⁊ diſſolut⁹ ſū vndiq̃ ⁊ nō
φλέγον ἐν τοῖς ὀστέοις μου καὶ παρεῖμαι πάντοθεν καὶ οὐ
poſſum ferre: q̄ audiui vituperiū multoꝝ cōgregato
ps.30. δύναμαι φέρειν, ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συναθροιζο
rū vndiq̃. reſiſtite: ⁊ reſiſtam⁹ ei
μένων κυκλόθεν. ἐπισυνστῆτε, καὶ ἐπισυστῶμεν αὐτῷ
oēs viri amici ei⁹: cuſtodite opinionē
A πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ, τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν
eius ſi decipiet: ⁊ pualebim⁹ ei ⁊ ſu
αὐτοῦ εἰ ἀπατηθήσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ λή
memus vltionē nrā ex eo. ⁊ dñs mecū
ψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ. καὶ κύριος μετ' ἐ
ſicut bellator fortis: ppter hoc pſequuti ſūt ⁊ itelli
infra. 7.c μοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων, διὰ τοῦτο ἐδίωξαν καὶ νοῆ
gere nō potuerūt. cōfuſi ſūt valde: q̄ nō cognouerūt
σαι οὐκ ἠδύναντο. ᾐσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν
ignominias ſuas q̄ ineternū nō tradent obliuioni. dñe
ἀτιμίας αὐτῶν αἳ δι' αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται. κύριε
pbans iuſta itelligēs renes ⁊ corda: vide
δοκιμάζων δίκαια συνιῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοι
s.11.d am q̄ a te vltionē ex eis: qm̄ ad te
μι τὴν παρὰ σου ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σὲ
D reuelaui cauſam meā. cātate dño. lau=
ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου. ᾄσατε τῷ κυρίῳ. αἰ=
date eū: q̄ liberauit aīam pauperis de ma
νέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλετο ψυχὴν πένητος ἐκ χει
nu fortiū eo. maledictus dies in q̄ na
Job.3.a. ρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ. ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐ=
tus ſū in ea: dies in q̄ pepit me mr̄ mea
τέχθην ἐν αὐτῇ, ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκέν με ἡ μήτηρ μου
nō ſit deſiderabilis: maledict⁹ hō q̄ annū=
μὴ ἔστω ἐπευκτή, ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγ
ciauit pri meo dicēs: nat⁹ eſt tibi maſcu=
γελισάμενος τῷ πατρί μου λέγων, ἐτέχθη σοι ἄρ=
lus: letificat⁹ eſt. ſit hō ille vt
σεν, εὐφραινόμενος εἰσίν. ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ
ciuitates q̄s ſubuertit dñs in furore ⁊ nō penituit
πόλεις ἃς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμε
eū. audiat clamorē mane: ⁊ vlulatū
λήθη. ἀκουσάτω κραυγῆς τὸ πρωΐ, καὶ ἀλαλαγμοῦ
meridie:
μεσημβρίας,

gladio. Et dabo vniuerſam ſubſtantiā ciuitatis huius: & omnem laborem eius omneq̃ precium & cunctos theſauros regum iuda dabo in manu inimicoꝝ eorū & diripiēt eos & tollent: & ducent in babylonem. Tu aūt phaſſur & oēs habitatores domus tue ibitis in captiuitatē: & in babylonē venies & ibi morieris ibiq̃ ſepelieris tu & omnes amici tui quibus prophetaſti mendaciū. Seduxiſti me domine: & ſeductus ſum fortior me fuiſti & inualuiſti. Factus ſum in deriſum tota die. Oēs ſubſannāt me: qa iam olim loquor vociferās iniqtatem & vaſtitatē clamito. Et fact⁹ eſt mihi ſermo dñi in opprobriū: & in deriſuꝫ tota die. Et dixi. Non recordabor ei⁹ neq̃ loquar vltra in noīe illius. Et fact⁹ eſt in corde meo quaſi ignis exeſtuās clauſuſq̃ ī oſſibus meis: & defeci: ferre non ſuſtinens. Audiui enī cōtumelias multorū & terrorem in circuitu: pſeqmini & pſequamur eū: ab oībus viris q erant pacifici mei & cuſtodiētes latus meū: ſiquō decipiatur & pualeamus aduerſus eum: & cōſeqmur vltionē ex eo. Dñs aūt mecū eſt tanq̃ bellator fortis: idcirco q pſequūtur me cadent & infirmi erūt & cōfundētur vehemēter: qa nō intellexerūt: opprobriū ſēpiternū qd nunq̃ delebitur. Et tu dñe exercituū pbator iuſti q vides renes & cor: videā q̃ſo vltionē tuā ex eis. Tibi enim reuelaui cām meā. Cantate dño: laudate dñm: qa liberauit aīam pauperis de manu malorum. Maledicta dies in qua natus ſum: dies in qua peperit me mater mea non ſit benedicta. Maledictus vir qui annunciauit patri meo: dicēs. natus ē tibi puer maſculus: & q̃ſi gaudio letificauit eū. Sit homo ille vt ſunt ciuitates quas ſubuertit dñs & nō penituit eū. Audiat clamorē mane: & vlulatū in tēpore meridiano:

בחרב׃ ונתתי את כל חסן העיר | נתן
הזאת ואת כל יגיעה ואת כל | יגע
יקרה ואת כל אצרות מלכי יהודה
אתן ביד איביהם ובזזום ולקחום | נתן
והביאום בבלה׃ ואתה פשחור וכל | בוא
ישבי ביתך תלכו בשבי ובבל | ילך שבה
תבוא ושם תמות ושם תקבר | בוא מות
אתה וכל אהביך אשר נבאת | קבר
להם בשקר׃ פתיתני יהוה ואפת | פתה
חזקתני ותוכל הייתי לשחוק כל | יכל היה
היום כלה לעג לי׃ כי מדי אדבר | שחק דבר
אזעק חמס ושד אקרא כי היה | זעק שדד
דבר יהוה לי לחרפה ולקלס כל | קרא
היום׃ ואמרתי לא אזכרנו ולא | זכר
אדבר עוד בשמו והיה בלבי | לבב
כאש בערת עצר בעצמתי
ונלאיתי כלכל ולא אוכל׃ כי | לאה יכל
שמעתי דבת רבים מגור מסביב | דבב גור
הגידו ונגידנו כל אנוש שלמי | סבב נגד
שמרי צלעי אולי יפתה ונוכלה | אנש
לו ונקחה נקמתנו ממנו׃ ויהוה | פתה יכל
| לקח
אתי כגבור עריץ על כן רדפי | גבר ערץ
יכשלו ולא יוכלו בשו מאד | כשל יכל
כי לא השכילו כלמת עולם לא | בוש שכל
| עלם
תשכח׃ ויהוה צבאות בחן צדיק | שכח צדק
ראה כליות ולב אראה נקמתך | כלה ראה
מהם כי אליך גליתי את ריבי׃ | גלה רוב
שירו ליהוה הללו את יהוה כי | שור
הציל את נפש אביון מיד מרעים׃ | נצל אבה
ארור היום אשר ילדתי בו יום | רוע ארר
אשר ילדתני אמי אל יהי ברוך׃ | היה ברך
ארור האיש אשר בשר את אבי
לאמר ילד לך בן זכר שמח
שמחהו׃ והיה האיש ההוא כערים
אשר הפך יהוה ולא נחם ושמע | עיר
זעקה בבקר ותרועה בעת צהרים׃ | רוע

© Biblioteca Nacional de España

Primitiua.heb.	Tex.he.Biere.xxi.
הָיָה	אֲשֶׁר לֹא מוֹתְתַנִי מֵרָחֶם וַתְּהִי לִי
הָרָה עָלַם	אִמִּי קִבְרִי וְרַחְמָה הֲרַת עוֹלָם׃ לָמָּה
רָאָה	זֶּה מֵרֶחֶם יָצָאתִי לִרְאוֹת עָמָל
יָגָה כָּלָה	וְיָגוֹן וַיִּכְלוּ בְּבֹשֶׁת יָמָי׃
בּוֹשׁ יוֹם	הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה
Cap. xxi.	אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בִּשְׁלֹחַ אֵלָיו
	הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת פַּשְׁחוּר בֶּן
	מַלְכִּיָּה וְאֶת צְפַנְיָה בֶן מַעֲשֵׂיָה
	הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃ דְּרָשׁ נָא בַעֲדֵנוּ אֶת
	יְהוָה כִּי נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
לָחַם עָלָה	נִלְחָם עָלֵינוּ אוּלַי יַעֲשֶׂה יְהוָה
אֵלַי עָשָׂה	אוֹתָנוּ כְּכָל נִפְלְאֹתָיו וְיַעֲלֶה
אֵת פָּלָא	מֵעָלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֲלֵיהֶם
עָלָה אָמַר	כֹּה תֹאמְרֻן אֶל צִדְקִיָּהוּ׃ כֹּה אָמַר
סָבַב	יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵסֵב אֶת
כָּלָה לָחַם	כְּלֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיֶדְכֶם אֲשֶׁר
	אַתֶּם נִלְחָמִים בָּם אֶת מֶלֶךְ בָּבֶל
צוּר	וְאֶת הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם
חָמָה	מִחוּץ לַחוֹמָה וְאָסַפְתִּי אוֹתָם אֶל
לָחַם	תּוֹךְ הָעִיר הַזֹּאת׃ וְנִלְחַמְתִּי אֲנִי
נָטָה זָרַע	אִתְּכֶם בְּיָד נְטוּיָה וּבִזְרוֹעַ חֲזָקָה
יָחַם גָּדַל	וּבְאַף וּבְחֵמָה וּבְקֶצֶף גָּדוֹל׃ וְהִכֵּיתִי
נָכָה	אֶת יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת הָאָדָם
מוּת	וְאֶת הַבְּהֵמָה בְּדֶבֶר גָּדוֹל יָמֻתוּ׃
נָתַן	וְאַחֲרֵי כֵן נְאֻם יְהוָה אֶתֵּן אֶת
	צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶת עֲבָדָיו
שָׁאַר	וְאֶת הָעָם וְאֶת הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר
	הַזֹּאת מִן הַדֶּבֶר מִן הַחֶרֶב וּמִן הָרָעָב
	בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וּבְיַד
בָּקַשׁ	אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם
נָכָה פֶּה	וְהִכָּם לְפִי חֶרֶב לֹא יָחוּס עֲלֵיהֶם
חוּס חָמַל	וְלֹא יַחְמֹל וְלֹא יְרַחֵם׃ וְאֶל הָעָם
רָחַם אָמַר	הַזֶּה תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי
הִנֵּה	נֹתֵן לִפְנֵיכֶם אֶת דֶּרֶךְ הַחַיִּים וְאֶת
פָּנָה	דֶּרֶךְ הַמָּוֶת׃ הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הַזֹּאת
יָצָא	יָמוּת בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיּוֹצֵא

Trāſla. B. Hie.

quia non me interfecit a vulua vt fieret mihi mater mea ſepulchrū: & vulua eius cōceptus eternus. Quare de vulua egreſſus ſū vt viderē laborē & dolorē & cōſumerentur in cōfuſiōe dies mei.

21.

Verbum qđ factū eſt ad hieremiam a domino qñ miſit ad eum rex ſedechias phaſſur filium ∞∞∞∞∞∞∞ melchie & ſophoniam filium maaſie ∞∞∞∞ ſacerdotem: dicens. Interroga pro nobis ∞∞ dñm quia nabuchodonoſor rex babylonis ∞ preliatur aduerſuȝ nos: ſi forte faciat dominus nobiſcum ſm omnia mirabilia ſua & recedat ∞∞ a nobis. Et dixit hieremias ad eos. ∞∞∞∞∞ Sic dicetis ſedechie. hec dicit ∞∞∞∞∞∞∞∞ dominus deus iſrael. Ecce ego conuertam ∞ vaſa belli que in manibus veſtris ſunt & quib⁹ vos pugnatis aduerſum regem babylonis ∞∞ & chaldeos qui obſidēt vos ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ in circuitu murorum: & congregabo ea in ∞ medio ciuitatis huius: & debellabo ego ∞∞∞ vos in manu extenta & in brachio forti ∞∞∞ & in furore & indignatione & in ira grandi: & percutiam habitatores ciuitatis huius. Homines & beſtie peſtilentia magna morientur. ∞∞∞ Et poſt hoc ait domin⁹: dabo ∞∞∞∞∞∞∞∞ ſedechiam regem iuda & ſeruos eius ∞∞∞∞ & populū eius & qui derelicti ſunt in ciuitate ∞ hac a peſte & gladio & fame ∞∞∞∞∞∞∞∞ in manu nabuchodonoſor regis babylonis & in manu inimicorū eorum & i manu q̄rentiū aīam eorū: & percutiet eos in ore gladii & nō flectetur neqȝ parcet nec miſerebitur. Et ad populum hunc dices. Hec dicit dominns. Ecce ego ∞ do coram vobis viam vite & ∞∞∞∞∞∞∞∞ viā mortis. Qui hītauerit in vrbe hac: morietur gladio & fame & peſte: q̄ autē egreſſus fuerit

Trāſ. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

q2 nō interfecit me in vulua mrīs: τ fuit
ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέν με ἐν μήτρα μητρός, καὶ ἐγένετό Job. 3. b.
mihi mr̄ mea ſepulchrū mihi τ vulua cōceptiōis
μοι ἡ μήτηρ μου τάφος μοι καὶ μήτρα συλλήψεως
eterne. q̄re ad hoc egreſſus ſū de vulua vt viderē la
αἰωνίας. ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μήτρας τοῦ βλέπειν κό
bores τ erūnas: τ cōſumpti ſūt in cōfuſione dies
πους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι
mei.
μου.

Ca. 21.

Verbū qđ factū eſt ad hieremiā a dño
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου
qñ miſit ad eū rex ſedechias pa
ὅτε ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σεδεκίας τὸν πα
ſchur filiū melchie τ ſophoniaȝ filiū maaſei
σχὼρ υἱὸν μελχίου καὶ τὸν σοφονίαν υἱὸν μαασαίου τὸν
ſacerdotē dicēs. iterroga p̄ nobis dñm: q2
ἱερέα λέγων. ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν τὸν κύριον, ὅτι βα
rex babylonis iſurrexit cōtra nos: ſi faciat dñs
σιλεὺς βαβυλῶνος ἐφέστηκεν ἐφ' ἡμᾶς, εἰ ποιήσῃ κύριος
ſcōm oīa mirabilia ſua: τ recedet
κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσεται
a nobis. τ dixit ad eos hieremias: ſic dicē-
ἀφ' ἡμῶν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἱερεμίας, οὕτως ἐρεῖ
tis ad ſedechiā. hec dicit dñs de⁹ iſrael:
τε πρὸς σεδεκίαν. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ,
ecce ego cōuerto arma bellica q̄ in
ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὅπλα τὰ πολεμικὰ ἃ ἐν
manib⁹ vr̄is: τ in q̄b⁹ vos pugnatis in e-
ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐ
is: aduerſū chaldeos q̄ obſederūt
τοῖς, πρὸς τοὺς χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑ-
vos extra murū. τ cōgregabo eos in
μᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους. καὶ συνάξω αὐτοὺς εἰς τὸ
mediū ciuitatis hui⁹. τ debellabo vos ego
μέσον τῆς πόλεως ταύτης. καὶ πολεμήσω ὑμᾶς ἐγὼ
in manu mea extenta τ in brachio forti cū
ἐν χειρί μου ἐκτεταμένῃ καὶ ἐν βραχίονι κραταιῷ με
furore τ ira τ īdignatiōe magna. τ per
τὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ παροργισμοῦ μεγάλου. καὶ πα
cutiā oēs habitātes in ciuitate iſta
τάξω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
hoīes τ iumēta in morte magna τ mo
ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη ἐν θανάτῳ μεγάλῳ καὶ ἀπο
rientur. τ poſt hec ſic dicit dñs: tra
θανοῦνται. καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος, παρα
dā ſedechiā regē iuda τ ſer
δώσω τὸν σεδεκίαν βασιλέα ἰούδα καὶ τοὺς παῖ
uos ei⁹ τ pp̄lm q̄ derelictus eſt in ciui
δας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ πό
tate hac a morte τ a fame
λει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ
τ a gladio: in manus iīmicoꝝ ſuoꝝ
καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας, εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν
q̄rentiū aīas eoꝝ. τ trucidabūt e-
ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν. καὶ κατακόψουσιν αὐ-
os in ore gladii. nō parcā in eis τ
τοὺς ἐν στόματι μαχαίρας. οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς καὶ
nō miſerebor eoꝝ. τ ad pp̄lm hūc
οὐκ οἰκτειρήσω αὐτούς. καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον
dices: hec dicit dñs: ecce ego dedi āte faci
ἐρεῖς, τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα πρὸ προσώ
em vr̄am viam vite τ viā mor-
που ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θα-
tis. q̄ habitat i ciuitate hac: morieť in
νάτου. ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀποθανεῖται ἐν Infra. 38. a.
fame τ in gladio: τ q̄ egredietur
λιμῷ καὶ ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος ∞∞∞

∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

D A B C B

© Biblioteca Nacional de España

Iob. b.

vt tranſeat ad chaldeos q̄ obſede=
προχωρῆσαι πρὸς τοὺς χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικό=
rūt vos. viuet ⁊ erit aīa eius in ſpolia.
τας ὑμᾶς· ζήσεται καὶ ἔσαι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα.
viuet: q꞉ firmaui faciem meā ſup ciui=
ζήσεται, διότι ἐστήριξα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πό=
tatē iſtam in mala ⁊ nō in bona dicit dn̄s: in
λιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ λέγει κύριος, εἰς
manus regis babylonis tradetur: ⁊ cō
D χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κα
buret eam in igne. dom⁹ regis iuda
τακαύσει αὐτὴν ἐν πυρί. ὁ οἶκος βασιλέως ἰούδα
audite verbū dn̄i dom⁹ dauid. hec dicit do
ἀκούσατε λόγον κυρίου οἶκος δαυίδ. τάδε λέγει κύ
min⁹. iudicate mane iudiciū ⁊ dirigite ⁊ libe
ριος. κρίνατε πρωῒ κρίμα καὶ κατευθύνατε καὶ ἐξέ
rate direptum de manu calūniātis eum. vt
λεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν. ὅπως
nō accēdat ſicut ignis ira mea ⁊ ſuccendetur: ⁊ nō
μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου καὶ καυθήσεται, καὶ οὐκ
erit q̄ extigat. ecce ego ad te hītantem val
ἔσαι ὁ σβέσων. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοι
lem ſoꝛ cāpeſtrē dicentes: q̄s terrebit
λάδα σὸρ τὴν πεδινὴν τοὺς λέγοντας, τίς πτοήσει
nos: aut q̄s ingredietur in habitaculū nr̄m:
ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύσεται εἰς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν;
⁊ viſitabo ſup eos ⁊ ſuccendā ignem in ſil=
καὶ σκέψομαι ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυ=
ua eius. ⁊ deuoꝛabit oīa q̄ i circuitu eius.
μῷ αὐτῆς. καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς. Ca.22

Hec dicit dn̄s: vade ⁊ deſcende in
A Τάδε λέγει κύριος, πορεύου καὶ κατάβηθι εἰς
domū regis iuda: ⁊ loq̄ris illic ver
οἶκον τοῦ βασιλέως ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λό
bum hoc ⁊ dices. audi verbū dn̄i rex
γον τοῦτον καὶ ἐρεῖς. ἄκουε τὸν λόγον κυρίου βα=
iuda q̄ ſedes ſup thronū dauid tu ⁊
σιλεὺς ἰούδα ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δαυίδ σὺ καὶ οἱ
ſerui tui ⁊ ppl's tu⁹ ⁊ q̄ ingrediuntur
παῖδές σου καὶ ὁ λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς
S.n.d. p portas has. hec dicit dn̄s. facite iudiciū
πύλαις ταύταις. τάδε λέγει κύριος. ποιεῖτε κρίμα
⁊ iuſticiam. ⁊ liberate direptum de ma=
καὶ δικαιοσύνην. καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χει
nu calumniātis eum. ⁊ aduenam ⁊ pupillū ⁊
ρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν. καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ
viduā ne vi opprimatis ⁊ ne ipie agatis. ⁊ ſā=
χήραν μὴ καταδυναστεύητε καὶ μὴ ἀσεβεῖτε. καὶ αἷ
guinē inocētē ne effūdatis ī loco iſto: q꞉ ſi
μα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, διότι ἐὰν
facientes feceritis verbū iſtud: ⁊ ingredi=
B ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσελεύ=
entur p portas dom⁹ huius reges
σονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς
ſedentes ſup thronū dauid ⁊ aſcendentes i currib⁹
καθήμενοι ἐπὶ θρόνου δαυίδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ᾽ ἁρμά
⁊ equis ipi ⁊ ſerui eoꝝ ⁊
των καὶ ἵππων αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ
ppl's eoꝝ. ſi āt nō feceritis verba hec:
λαὸς αὐτῶν. ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τούτους,
p memetipm iuraui dicit dn̄s. q꞉ in ſolitudinē
κατ᾽ ἐμαυτοῦ ὤμοσα λέγει κύριος. ὅτι εἰς ἐρήμωσιν
erit dom⁹ hec. q꞉ hec dicit dn̄s cōtra
ἔσαι ὁ οἶκος οὗτος. ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ
domū regis iuda. galaad tu mihi p̄ncipiū li=
Infra. 33. a. οἴκου βασιλέως ἰούδα. γαλαὰδ σύ μοι ἀρχὴ τοῦ λι
bani. ſi nō poſuero te deſtū ciuitates nō habitā
βάνου. ἐὰν μὴ θῶ σε ἔρημον πόλεις μὴ κατοικηθησομέ
das: ⁊ iducā ſup te viꝝ interficientē
νας. καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ἄνδρα ὀλοθρεύοντα

& tranſfugerit ad chaldeos qui obſident vos: viuet: & erit ei anima ſua quaſi ſpolium. Poſui enī faciē meā ſup ciuitatē hanc in malum & nō in bonum: ait dominus. In manu regis babylonis dabitur: & exuret eā igni. Et domui regis iuda. Audite verbum domini domus dauid. Hec dicit dn̄s. Iudicate mane iudiciū: & eruite vi oppreſſū de manu calūniātis: ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea & ſuccēdatur: & nō ſit q extinguat ꝓpter maliciā ſtudiorū vroꝝ. Ecce ego ad te hītatricē vallis ſolide atq; cāpeſtris: ait dominꝰ: q dicitis qs ꝑcutiet nos & qs ingredietur domus noſtras? Et viſitabo ſup vos iuxta fructū ſtudiorū vrorum: dicit dn̄s: & ſuccendam ignem in ſaltu eiꝰ: & deuorabit oīa in circuitu eius. 22.

Hec dicit dn̄s. Deſcēde in domum regis iuda: & loqueris ibi verbum hoc & dices. Audi verbum domini rex iuda qui ſedes ſup ſolium dauid tu & ſerui tui & popl's tuus qui ingredimini per portas iſtas. Hec dicit dn̄s. Facite iudicium & iuſticiam & liberate vi oppreſſū de manu calūniatoris & aduenā & pupillū & viduā nolite contriſtare neq; opprimatis iniq̄: & ſāguinē inocentē ne effundatis in loco iſto. Si enī faciētes feceritis verbū iſtd ingrediētur per portas domus huius reges ſedētes de genere dauid ſup thronū eius & aſcēdentes currus & equos ipſi & ſerui & ppl's eoꝝ. Quod ſi non audieritis verba hec in memetipſo iuraui dicit dn̄s: quia in ſolitudinem erit domus hec. Quia hec dicit dominus ſuper domum regis iuda. Galaad tu mihi caput libani. Si nō poſuero te ſolitudinē: vrbes inhabitabiles. Et ſanctificabo ſuper te interficientem

---

ונפל על הכשדים הצרים עליכם | צור
וחיה והיתה לו נפשו לשלל: כי | היה
שמתי פני בעיר הזאת לרעה | שום פנה
ולא לטובה נאם יהוה ביד מלך | רעע
בבל תנתן ושרפה באש: ולבית | נתן
מלך יהודה שמעו דבר יהוה: בית
דוד כה אמר יהוה דינו לבקר | דון
משפט והצילו גזול מיד עושק | שפט נצל
פן תצא כאש חמתי ובערה ואין | גזל עשק
מכבה מפני רע מעלליכם: הנני | יצא יחם
אליך ישבת העמק צור המישור | כבה פנה
נאם יהוה האמרים מי יחת עלינו | רעע עלל
ומי יבא במעונותינו: ופקדתי | ישר נחת
עליכם כפרי מעלליכם נאם יהוה | בוא עון
והצתי אש ביערה ואכלה כל | פרה עלל
סביביה: | יצת
| סבב

Cap. xxij.

כה אמר יהוה רד בית מלך | ירד
יהודה ודברת שם את הדבר הזה:
ואמרת שמע דבר יהוה מלך יהודה
הישב על כסא דוד אתה ועבדיך
ועמך הבאים בשערים האלה: | בוא
כה אמר יהוה עשו משפט וצדקה | עשה שפט
והצילו גזול מיד עשוק וגר יתום | נצל גזל
ואלמנה אל תנו אל תחמסו ודם | עשק גור
נקי אל תשפכו במקום הזה: כי | יתם ינה
אם עשו תעשו את הדבר הזה | חמס נקה
ובאו בשערי הבית הזה מלכים | שפך קום
ישבים לדוד על כסאו רכבים | עשה בוא
ברכב ובסוסים הוא ועבדו ועמו: | ישב
ואם לא תשמעו את הדברים
האלה בי נשבעתי נאם יהוה כי | שמע
לחרבה יהיה הבית הזה: כי כה | שבע
אמר יהוה על בית מלך יהודה | היה
גלעד אתה לי ראש הלבנון אם
לא אשיתך מדבר ערים לוא | שית דבר
נושבה: וקדשתי עליך משחתים | עיר ישב
| שחת

© Biblioteca Nacional de España

Tex.heb.hiere.xxij. (Pꝛitiua.heb.)

איש וכליו וכרתו מבחר ארזיך | כלה בחר
והפילו על האש: ועברו גוים רבים | נפל רבב
על העיר הזאת ואמרו איש אל
רעהו על מה עשה יהוה ככה
לעיר הגדולה הזאת: ואמרו על | גדל
אשר עזבו את ברית יהוה אלהיהם | ברת
וישתחוו לאלהים אחרים ויעבדום: | שחה עבד
אל תבכו למת ואל תנדו לו בכו | בכה מות
בכו להלך כי לא ישוב עוד וראה | נוד שוב
את ארץ מולדתו: כי כה אמר יהוה | ילד
אל שלם בן יאשיהו מלך יהודה
המלך תחת יאשיהו אביו אשר
יצא מן המקום הזה לא ישוב | קום
שם עוד: כי במקום אשר הגלו | גלה
אתו שם ימות ואת הארץ הזאת | מות
לא יראה עוד: הוי בנה ביתו בלא | ראה
צדק ועליותיו בלא משפט ברעהו | עלה שפט
יעבד חנם ופעלו לא יתן לו: | עבד נתן
האמר אבנה לי בית מדות ועליות | בנה מדד
מרוחים וקרע לו חלוני וספון | רוח חלל
בארז ומשוח בששר: התמלך | ספן משח
כי אתה מתחרה בארז אביך | מלך חרה
הלוא אכל ושתה ועשה משפט | שפט
וצדקה אז טוב לו: דן דין עני | דון ענה
ואביון אז טוב הלוא היא הדעת | אבה ידע
אתי נאם יהוה: כי אין עיניך
ולבך כי אם על בצעך ועל דם
הנקי לשפוך ועל העשק ועל | נקה שפך
המרוצה לעשות: לכן כה אמר יהוה | רוץ עשה
אל יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה
לא יספדו לו הוי אחי והוי אחות | ספד
לא יספדו לו הוי אדון והוי הדה: | אדן הוד
קבורת חמור יקבר סחוב והשלך | קבר חמר
מהלאה לשערי ירושלם: עלי | קבר סחב
הלבנון וצעקי ובבשן תני קולך | שלך עלה
וצעקי מעברים כי נשברו כל | נתן שבר

Trãſla.B.Hie.

virũ & arma eius: & ſuccidet electas cedros tuas: & precipitabũt in ignẽ: & ptranſibũt gẽtes multe per ciuitatem hãc: & dicet vnuſquiſq; proximo ſuo. Quare fecit dominus ſic ciuitati huic grandi? Et reſpondebunt. Eo ꝙ dereliquerint pactum domini dei ſui: & adorauerint deos alienos: & ſeruierint eis. Nolite flere mortuum neq; lugeatis ſup eũ fletu. Plangite eũ q egreditur. qa nõ reuertetur vltra: nec videbit terrã natiuitatis ſue. qa hec dicit dñs ad ſellũ filiũ ioſie regem iuda qui regnauit pro ioſia patre ſuo: qui egreſſus eſt de loco iſto. Non reuertetur huc amplius: ſed in loco ad quem tranſtuli eum ibi morietur: & terram iſtam non videbit amplius. Ve q edificat domũ ſuã in iniuſticia: & cenacula ſua nõ ĩ iudicio. Amicũ ſuũ opprimet fruſtra: & mercedem nõ reddet ei. Qui dicit: edificabo mihi domũ latã & cenacula ſpacioſa: q aperit ſibi feneſtras: & facit laqͣria cedrina: pingitq; ſinopide. Nunquid regnabis quoniam confers te cedro? Pater tuus nunquid non comedit & bibit & fecit iudiciũ & iuſticiã: tunc cũ bene erat ei. Iudicauit cauſa; paupis & egeni in bonũ ſuũ. Nunqd nõ ideo qa cognouit me dicit dñs? Tui vero oculi & cor ad auaritiam & ad ſanguinem innocẽtem fundendum & ad calumniam & ad curſu; mali operis. Propterea hec dicit domin⁹ ad ioachim filium ioſie regem iuda. Non plangent eum ve frater & ve ſoror: non cõcrepabunt ei ve domine & ve inclyte. Sepultura aſini ſepelietur: putrefactus & proiectus extra portas hieruſalem. Aſcende libanum & clama: & in baſan da vocem tuam: & clama ad tranſeũtes: quia cõtriti ſunt omnes

Trãſ.Gre.lxx.cũ iter⁊latina.

⁊ ſecurim eius. ⁊ ſuccidet electas
καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ. καὶ ἐκκόψουσιν τὰς ἐκλεκτὰς
cedros tuas ⁊ iniicient in ignẽ: ⁊ ptranſi
κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ, καὶ διελεύσον
bũt gẽtes multe p ciuitatẽ hãc: ⁊ dicẽt vn⁹
ται ἔθνη πολλὰ διὰ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἐροῦσιν ἕ
qſq; ad ꝓximũ ſuũ: quare fecit do=
καστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, διατί ἐποίησεν κύ=
min⁹ ſic ciuitati huic magne: ⁊ dicẽt:
ριος οὕτως τῇ πόλει ταύτῃ τῇ μεγάλῃ; καὶ ἐροῦσιν,
eo qđ reliquerũt teſtamẽtũ dñi dei ſui
ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν
⁊ adorauerũt deos alienos ⁊ ſeruierũt e=
καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ ἐδούλευσαν αὐ
is. ne fleatis mortuũ: neq; lugeatis eũ.
τοῖς. μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα, μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν.
plangite fletu egredientẽ: qꝛ nõ reuerte
κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι οὐκ ἐπιστρέ
tur vltra ⁊ nõ videbit terrã patrie ſue: qꝛ
ψει ἔτι καὶ οὐ μὴ ἴδῃ τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ, διότι
hec dicit dñs ad ſellũ filiũ ioſie regẽ
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ σελλὴμ υἱὸν ἰωσία βασιλέα τῆς
iuda: q̄ regnauit ꝓ ioſia pr̃e e=
ἰουδαίας, ὃς ἐβασίλευσε ὑπὲρ ἰωσία τοῦ πατρὸς αὐ=
ius: q̄ egreſſus ẽ de loco iſto. nõ reuertet
τοῦ, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου. οὐκ ἀναστρέψει
illuc vltra: ſed in loco vbi trãſmigrare fecerũt eũ
ἐκεῖ ἔτι, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ τόπῳ οὗ μετῴκισαν αὐτὸν
illic morietur. ⁊ terrã iſtã nõ videbit ãplius.
ἐκεῖ ἀποθανεῖται. καὶ τὴν γῆν ταύτην οὐκ ὄψεται ἔτι.
o q̄ edificas domũ tuã nõ cũ iuſticia ⁊
ὦ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν σου οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ
cenacula tua nõ in iudicio: apud eũ ꝓxim⁹ opa
ὑπερῷά σου οὐκ ἐν κρίματι, παρ᾽ αὐτῷ ὁ πλησίον ἐρ=
tur gratis ⁊ mercedẽ ei⁹ nõ reddet ei:
γᾶται δωρεὰν καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσῃ αὐ=
edificaſti tibi domũ paruulã. cenacula pfla
τῷ, ᾠκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμμετρον. ὑπερῷα ῥι
tilia diſtincta feneſtris: ⁊ cõtignata in cedro ⁊
πιστὰ διεσταλμένα θυρίσιν, καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ
linita ſinopide. nũqd regnabis: qꝛ tu cõcitat⁹ es
κεχρισμένα μίλτῳ. μὴ βασιλεύσῃς, ὅτι σὺ παροξύν
in achaz prẽm tuũ: nõ comedẽt ⁊ nõ bibẽt.
θῃς ἐν ἀχὰζ τῷ πατρί σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίονται.
melius erat te facere iudiciũ ⁊ iuſticiã bonã. nõ
βέλτιον ἦν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην καλήν. οὐκ
cognouerũt nõ iudicauerũt iudiciũ humili: neq; iudi=
ἔγνωσαν οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῷ, οὐδὲ κρί=
ciũ pauperis. nõne hoc eſt ignorare te me dicit
σιν πένητος. οὐ τοῦτό ἐστιν τὸ μὴ γνῶναί σε ἐμὲ λέγει
dñs? ecce nõ ſunt oculi tui recti: neq; cor
κύριος; ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί σου εὐθεῖς, οὐδὲ ἡ καρ
tuũ bonũ. ſed ad auaritiã tuã ⁊ vt ſãgui
δία σου καλή. ἀλλ᾽ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ ὡς αἷ=
nẽ ĩnocẽtẽ effundas ⁊ ad iniqtates ⁊ ad homicidiũ:
μα τὸ ἀθῷον τοῦ ἐκχέαι καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον, τοῦ
vt facias ea. ꝓpter hoc hec dicit dñs ad ioachim filiũ io
ποιεῖν ταῦτα. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κς̄ ἐπὶ ἰωακεὶμ υἱὸν ἰω
ſie regẽ iuda: ve ſup hoĩem hũc. nõ
σία βασιλέα ἰούδα, οὐαὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον. οὐ
plãgent eũ o frater. neq; flebunt
μὴ κόψονται αὐτὸν ὦ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται
eũ: ve mihi dñe ⁊ ve mihi frater ſepultura aſini ſepe=
αὐτόν, οἴμοι κύριε καὶ οἴμοι ἀδελφέ. ταφὴν ὄνου ταφή
lietur: putrefact⁹ ꝓiiciet vltra portã hieruſa
σεται, συμψηθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης ἱερου=
lem. aſcẽde in libanũ ⁊ clama. ⁊ in
σαλήμ. ἀνάβηθι εἰς τὸν λίβανον καὶ κέκραξον. καὶ εἰς
baſan da vocẽ tuã ⁊ clama trans
τὴν βασὰν δὸς τὴν φωνήν σου καὶ βόησον εἰς τὸ πέραν
mare: qꝛ cõtriti ſunt oẽs
τῆς θαλάσσης, ὅτι συνετρίβησαν πάντες

F
C
Deut. 29.d. 3.Re. 9.a.
G
D
A
E
Eze. 34.f.

© Biblioteca Nacional de España

amatores tui loquuti ſūt ad te in ruina
οἱ ἐρασαί σου ἐλάλησαν πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει
F tua: ⁊ dixiſti: nō audiā. hec via tua ab ado
σου, καὶ εἶπας, οὐκ ἀκούσομαι. αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεό
leſcētia tua. nō audiuiſti vocē meā. oēs
τητός σου. οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. πάντας τοὺς
paſtores tuos paſcet vētus: ⁊ amatores tui in cap
ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος. καὶ οἱ ἐρασαί σου ἐν αἰχ
C tiuitatē egredient. q̄ꝛ tūc cōfunderis ⁊ īhonora
μαλωσίᾳ ἐξελεύσονται. ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμω
Deut. 29.d. 3.Re. 9.a. beris ab oibus amātib⁹ te: q̄ hitas in
θήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλούντων σε, κατοικοῦσα ἐν τῷ
libano nidificās in cedris. īgemiſces cū
λιβάνῳ ἐννοσσεύουσα ἐν ταῖς κέδροις. καταστενάξεις ἐν
venerint tibi dolores: dolores q̄ſi parturiētis. viuo ego di
τῷ ἐλθεῖν σοι ὀδύνας, ὠδῖνας ὡς τικτούσης. ζῶ ἐγὼ λέ
cit dn̄s. ſi exn̄s fuerit iechonias fili⁹ ioachim
γει κύριος. ἐὰν γενόμενος γένηται ἰεχονίας υἱὸς ἰωακὶμ
rex iuda ſigillū in manu dex=
βασιλεὺς ἰούδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρός τῆς δε
tera mea. inde euellā te ⁊ tradā te in
G ξιᾶς μου. ἐκεῖθεν ἐκσπάσω σε καὶ παραδώσω σε εἰς
man⁹ q̄rentiū aiam tuā quos tu times a
χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχήν σου ὧν σὺ εὐλαβῇ ἀπὸ
facie eoꝝ: ⁊ in manus nabuchodonoſoꝛ re
προσώπου αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας ναβουχοδονοσὸρ βα
gis babylonie: ⁊ in man⁹ chaldeoꝝ.
D σιλέως τῆς βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρας τῶν χαλδαίων.
⁊ p̄iiciam te ⁊ matrē tuā q̄ peperit
καὶ ἀπορρίψω σε καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν
te in terrā vbi nō nat⁹ es ibi. ibi moriemini. in
σε εἰς γῆν οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ. ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε. εἰς
aūt terrā quā ip̄i deſiderāt aiabus ſuis illic
δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὔχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἐκεῖ
nō reuertent. īhonoratus ē iechonias q̄ſi vas cui⁹
οὐ μὴ ἀποστρέψουσιν. ἠτιμώθη ἰεχονίας ὡς σκεῦος οὗ
nō eſt vſus eius: q̄ꝛ p̄iect⁹ eſt ⁊ eiectus eſt in terrā
οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ, ὅτι ἐξερρίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν
quā neſciebat. terra tra tra audi verbū dn̄i. hec di=
ἣν οὐκ εἴδει. γῆ γῆ γῆ ἄκουε λόγον κυρίου. τάδε λέ=
cit dn̄s: ſcribe virū iſtū abdicatū ho=
γει κύριος, γράψον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄν=
minē: q̄ꝛ nō creſcet de ſemine ei⁹
θρωπον, ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ
vir ſedēs ſup thronū dauid īperās vltra in
ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δαυὶδ ἄρχων ἔτι ἐν τῷ
iuda.
ἰούδα. Ca.23.

O pastores diſpergētes ⁊ diſperdē=
Ὢ οἱ ποιμένες οἱ διασκορπίζοντες καὶ ἀπολλύν=
A tes oues paſcue mee. p̄pter hoc hec dicit
τες πρόβατα τῆς νομῆς μου. διὰ τοῦτο τάδε λέγει
E dn̄s de⁹ iſrael ad paſtores paſcē
κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοὺς ποιμαί
tes pp̄lm meū. ecce diſperſiſtis oues
νοντας τὸν λαόν μου. ἰδοὺ διεσκορπίσατε τὰ πρόβα
meas ⁊ expuliſtis eas ⁊ nō viſitaſtis e=
Eze. 34.f. τά μου καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐ
as: ecce ego vīdicabo ſup vos ſcd̄m mala ſtu
τά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπι=
dia vr̄a. ⁊ ego ſuſcipiā reli=
τηδεύματα ὑμῶν. καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοί
ctos pp̄li mei ab oī
πους τοῦ λαοῦ μου ἀπὸ πάσης

amatores tui. Locut⁹ ſū ad te in abundantia tua: dixiſti non audiā. Hec eſt via tua ab adoleſcētia tua: quia non audiſti vocē meam. Oēs paſtores tuos paſcet ventus: & amatores tui in captiuitatē ibunt. Et tunc confunderis & erubeſces ab oī malicia tua q̄ ſedes in libano & nidificas in cedris. Quō cōgemuiſti cū veniſſent tibi dolores q̄ſi dolores parturiētis. Viuo ego dicit dn̄s q̄a ſi fuerit iechonias filius ioachim regis iuda annulus in manu dextera mea: inde euellam eum. Et dabo te in manum querentium animā tuā: & in manu quorum tu formidas faciem: & in manu nabuchodonoſor regis babylōis: & in manu chaldeorū. Et mittā te & matrem tuam que genuit te in terram alienam in qua nati non eſtis: ibiq̄ꝫ moriemini. Et in terram ad quam ipſi leuant animam ſuam vt reuertātur illuc: non reuertētur. Nunqd vas fictile atq̄ꝫ cōtritū vir iſte iechonias. Nunquid vas abſq̄ꝫ oī voluptate. Quare abiecti ſunt ipſi & ſemen eius & proiecti in terram quam ignorauerūt. Terra terra terra audi ſermonē domini. Hec dicit dominus. Scribe virum iſtū ſterilē virū q in diebus ſuis nō proſperabitur. Nec enim erit de ſemine eius vir qui ſedeat ſuper ſolium dauid: & poteſtatem habeat vltra in iuda. 23.

VE paſtoribus qui diſperdūt & dilacerant gregem paſcue mee dicit dominus. Ideo hec dicit dominus de⁹ iſrael ad paſtores qui paſcūt populum meum. Vos diſperſiſtis gregem meū & eieciſtis eos & non viſitaſtis eos. Ecce ego viſitabo ſuper vos maliciam ſtudioꝝ veſtrorū: ait domin⁹. Et ego congregabo reliquias gregis mei de omnibus

מאהביך׃ דברתי אליך בשלותיך | אהב שלה
אמרת לא אשמע זה דרכך | שמע
מנעוריך כי לא שמעת בקולי׃ כל | נער
רעיך תרעה רוח ומאהביך בשבי | רעה אהב
ילכו כי אז תבשי ונכלמת מכל | שבה בוש
רעתך׃ ישבתי בלבנון מקננתי | כלם רוע
בארזים מה נחנת בבא לך | חנן
חבלים חיל כילדה׃ חי אני נאם | חול ילד
יהוה כי אם יהיה כניהו בן יהויקים
מלך יהודה חותם על יד ימיני כי | חתם ימן
משם אתקנך׃ ונתתיך ביד | נתק נתן
מבקשי נפשך וביד אשר אתה | בקש
יגור מפניהם וביד נבוכדראצר | גור פנה
מלך בבל וביד הכשדים׃ והטלתי | טול
אתך ואת אמך אשר ילדתך על
הארץ אחרת אשר לא ילדתם
שם ושם תמותו׃ ועל הארץ | מות
אשר הם מנשאים את נפשם | נשא
לשוב שם שמה לא ישובו׃ העצב | שוב
נבזה נפוץ האיש הזה כניהו אם | בזה נפץ
כלי אין חפץ בו מדוע הוטלו הוא | כלה מדע
וזרעו והשלכו על הארץ אשר | טול שלך
לא ידעו׃ ארץ ארץ ארץ שמעי
דבר יהוה׃ כה אמר יהוה כתבו את
האיש הזה ערירי גבר לא יצלח | ערר צלח
בימיו כי לא יצלח מזרעו איש | יום
ישב על כסא דוד ומשל עוד
ביהודה׃

Cap. xxiij

הוי רעים מאבדים ומפצים | רעה אבד
את צאן מרעיתי נאם יהוה׃ לכן | פוץ רעה
כה אמר יהוה אלהי ישראל על
הרעים הרעים את עמי אתם
הפצתם את צאני ותדחום ולא | דחה
פקדתם אתם הנני פקד עליכם
את רע מעלליכם נאם יהוה׃ ואני | רוע עלל
אקבץ את שארית צאני מכל | קבץ

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb.	Tex.heb.hiere.xxiij.
	הארצות אשר הדחתי אתם שם
שוב פרה	והשבתי אתהן על נוהן ופרו ורבו׃
רבה קום	והקמתי עליהם רעים ורעום ולא
רעה ירא	ייראו עוד ולא יחתו ולא יפקדו
חתת פקד	נאם יהוה׃ הנה ימים באים נאם
בוא	יהוה והקמתי לדוד צמח צדיק
צדק	ומלך מלך והשכיל ועשה משפט
שכל שפט	וצדקה בארץ׃ בימיו תושע יהודה
יום ישע	וישראל ישכן לבטח וזה שמו
שכן	אשר יקראו יהוה צדקנו׃ לכן הנה
קרא	ימים באים נאם יהוה ולא יאמרו
יום בוא	עוד חי יהוה אשר העלה את בני
אמר עלה	ישראל מארץ מצרים׃ כי אם חי
בוא	יהוה אשר העלה ואשר הביא את
צפן	זרע בית ישראל מארץ צפונה
דחה	ומכל הארצות אשר הדחתים
	שם וישבו על אדמתם׃ לנבאים
שבר	נשבר לבי בקרבי רחפו כל עצמותי
היה שכר	הייתי כאיש שכור וכגבר עברו
כנה	יין מפני יהוה ומפני דברי קדשו׃
נאף	כי מנאפים מלאה הארץ כי מפני
נוה	אלה אבלה הארץ יבשו נאות
דבר היה	מדבר ותהי מרוצתם רעה
רוץ רוע	וגבורתם לא כן׃ כי גם נביא גם
גבר נבא	כהן חנפו גם בביתי מצאתי רעתם
היה	נאם יהוה׃ לכן יהיה דרכם להם
דחה	כחלקלקות באפלה ידחו ונפלו
בוא שנה	בה כי אביא עליהם רעה שנת
נבא	פקדתם נאם יהוה׃ ובנביאי
ראה	שמרון ראיתי תפלה הנבאו בבעל
תעה	ויתעו את עמי את ישראל׃ ובנביאי
נאף	ירושלם ראיתי שערורה נאוף
רוע	והלך בשקר וחזקו ידי מרעים
שוב היה	לבלתי שבו איש מרעתו היו
	לי כלם כסדם וישביה כעמרה׃
	לכן כה אמר יהוה צבאות על

Traſla.B.Hie.

terris ad aquas eiecero
eos illuc:
& conuertã eos ad rura
ſua: & creſcẽt & multipli
cabũtur: & ſuſcitabo ſup
eos paſtores: & paſcent
eos. Non formidabunt
vltra: & non pauebũt:
& nullus q̃retur ex nu-
mero dicit dñs. Ecce di-
es veniũt dicit dñs: & ſu
ſcitabo dauid germẽ iu-
ſtum: & regnabit rex: &
ſapiens erit: & faciet iu-
diciũ & iuſticiã in terra.
In dieb9 illis ſaluabitur
iuda: & iſrael hitabit cõ
fidenter. Et hoc eſt nomẽ
qđ vocabũt eũ: dñs iu-
ſtus nr̃. Propter hoc ec-
ce dies veniunt dicit do-
minus: & non dicent
vltra viuit domin9 qui
eduxit filios
iſrael de terra egypti:
ſed viuit
dominus qui eduxit &
adduxit
ſemen domus iſrael de
terra aquilonis:
& de cunctis terris ad
quas eieceram eos
illuc: & habitabũt in ter
ra ſua. Ad prophetas
Contritũ eſt cor meũ in
medio mei: cõtremuerũt
oia oſſa mea. Factus ſũ
quaſi vir ebri9: & q̃ſi hõ
madidus a vino: a facie
dñi & a facie verborum
ſanctorũ eius: qa adul-
teris repleta eſt terra: qa
a facie maledictionis lu-
xit terra: arefacta ſunt
arua deſerti. Factus eſt
curſus eorum malus:
& fortitudo eorum diſſi
milis. Propheta nãqꝫ &
ſacerdos polluti ſũt: &
in domo mea ĩueni ma
lũ eorũ: ait dñs. Idcirco
via eorum erit
q̃ſi lubricũ in tenebris:
impellẽtur ei & corruẽt
in ea. Afferã enim ſup
eos mala: annum
viſitationis eorũ ait do-
minus. Et in prophetis
ſamarie vidi fatuitatẽ: &
prophetabãt in baalim
& decipiebãt ppl'm meũ
iſrael. Et in prophetis
hieruſalem vidi ſimilitu
dinem adulterantium
& iter mẽdacii. Et cõfor
tauerũt manus peſſimo
rũ: vt non cõuerteretur
vnuſqſqꝫ a malicia ſua.
Facti ſũt mihi oẽs vt ſo
doma: & hitatores ei9 q̃ſi
gomorra. Propꝫea hec
dicit dñs exercituum ad

Traſ.Gre.lxx.cũ iter.latina.

terrã q̃ expuli eos illuc: ⁊ reſtituam eos in
τῆς γῆς οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς
paſcua ſua. ⁊ creſcent ⁊ multiplicabunt:
τὴν νομὴν αὐτῶν. καὶ αὐξηθήσονται καὶ πληθυνθήσονται,
⁊ ſuſcitabo eis paſtores q̃ paſcent eos:
καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἳ ποιμανοῦσιν αὐτούς,
⁊ nõ formidabunt vltra neqꝫ pauebunt neqꝫ requi
καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται οὐδὲ ἐκζητη-
rent dicit dñs. ecce dies veniunt dicit do- D
θήσονται λέγει κύριος. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύ-
min9: ⁊ ſuſcitabo dauid orientem iuſtũ: ⁊ re-
ριος, καὶ ἀναστήσω τῷ δαυὶδ ἀνατολὴν δικαίαν, καὶ βα-
gnabit rex ⁊ intelliget ⁊ faciet iudiciũ ⁊
σιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρῖμα καὶ
iuſticiam in t̃ra. in diebus eius ſalua-
δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς. ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ σωθή-
bitur iuda: ⁊ iſrael hĩtabit cõfidẽter: ⁊
σεται ἰούδας, καὶ ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ ẽ.16.
hoc nomẽ eius q̃ vocabit eum dñs ioſedech.
τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν κύριος ἰωσεδέκ.
pp̃t hoc ecce dies veniũt dicit dñs: ⁊ nõ
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος, καὶ οὐκ
dicent vltra viuit dñs: q̃ eduxit domũ iſrael de t̃ra
ἐροῦσιν ἔτι ζῇ κύριος, ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον ἰσραὴλ ἐκ γῆς
egypti. ſed viuit dñs q̃ adduxit ⁊ cõgregauit
αἰγύπτου. ἀλλὰ ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγεν καὶ συνήγαγεν
omne ſemen iſrael de t̃ra aq̃lonis: ⁊ de cun-
ἅπαν τὸ σπέρμα ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ, καὶ ἀπὸ πα-
ctis regionib9 q̃ expulſi ſunt illuc: ⁊ reſtituit
σῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν
eos in locum ſuum. in pp̃hetis cõtritũ
αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. ἐν τοῖς προφήταις συνετρί- ẽ.14. Infra 29.c
eſt cor meũ: in me cõmota ſũt oĩa oſſa mea:
βη ἡ καρδία μου, ἐν ἐμοὶ ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου,
fact9 ſuꝫ q̃ſi vir cõtritus ⁊ q̃ſi homo ca
ἐγενήθην ὡς ἀνὴρ συντετριμμένος καὶ ὡσεὶ ἄνθρωπος συ-
ptus ⁊ vino a facie dñi ⁊ a fa-
νεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ προ-
cie decoris gl̃ie eius: q2 adulteris repleta ẽ
σώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ, ὅτι μοιχῶν ἐπλήσθη
terra: q2 a facie hoꝝ luxit terra: arefacta
ἡ γῆ, ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθη-
ſunt paſcua deſerti: ⁊ fact9 ẽ curſus eoꝝ ma
σαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος αὐτῶν πο-
lus: ⁊ fortitudo eoꝝ nõ ſic: q2 ſacerdos ⁊ pp̃he
νηρός, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὐχ οὕτως, ὅτι ἱερεὺς καὶ προφή- C
ta polluti ſunt: ⁊ in domo mea vidi malitias eo-
ται ἐμολύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐ-
rũ dicit dñs. pp̃tea fiat via illoꝝ ipſis
τῶν λέγει κύριος. διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς
in lubricũ in caligĩe: ⁊ ſupplantabũtur ⁊ cor-
εἰς ὀλίσθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ πε-
ruent in ea: q2 iſeram ſup eos mala in anno
σοῦνται ἐν αὐτῇ, διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐνιαυ-
viſitatiõis eoꝝ dicit dñs. ⁊ in pp̃he-
τῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν λέγει κύριος, καὶ ἐν τοῖς προφή-
tis ſamarie vidi iniq̃tates pp̃hetauerunt in ba-
ταις σαμαρείας ἴδον ἀνομήματα προεφήτευσαν ἐπὶ βα-
al: ⁊ deceperunt ppl'm meũ iſrael. ⁊ in
άλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου τὸν ἰσραήλ. καὶ ἐν τοῖς
pp̃hetis hieruſalem vidi horribilia adulterãtes ⁊
προφήταις ἱερουσαλὴμ ἑώρακα φρικτὰ μοιχωμένους καὶ
ambulantes in mẽdaciis: ⁊ app̃hendentes ma-
πορευομένους ἐν ψεύδεσιν, καὶ ἀντιλαμβανομένους χει-
nus maloꝝ: ne cõuerteretur vnuſq̃ſqꝫ a vi-
ρῶν πονηρῶν, τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁ-
a ſua mala. facti ſunt mihi oẽs q̃ſi ſo-
δοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς. ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς σό-
doma ⁊ hĩtantes eam q̃ſi gomorra. pp̃te-
δομα καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ γόμορρα. διὰ τοῦ- ẽ.9.a
rea hec dicit dñs exercituũ ad
το τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων πρὸς

© Biblioteca Nacional de España

pphetas ecce ego cibo eos dolorib⁹: ꝛ
τοὺς προφήτας ἰδοὺ ἐγὼ ψωμίζω αὐτοὺς ὀδύνας, καὶ
potabo eos aq̄ amara: q꞉ a pphetis ie
ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν ἱε
D ruſalē egreſſa ē pollutio oī terre. ſic dicit
ρουσαλὴμ ἐξῆλθεν μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. οὕτως λέγει
dñs omps: ne audiatis verba p=
κύριος ὁ παντοκράτωρ, μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προ
phetaꝝ pphetantiū vobis. q꞉ vanā faciūt ipi
φητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν. ὅτι ματαιοῦσιν αὐτοὶ
uiſionē a corde coꝝ. loquūt ꝛ nō de ore
ὅρασιν. ἀπὸ καρδίας αὐτῶν. λαλοῦσιν καὶ οὐκ ἀπὸ στόμα
dñi dicūt abiicientib⁹ verbū
τος κυρίου λέγουσιν τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον
dñi. pax erit vobis: ꝛ oībus ābulanti=
κυρίου. εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομέ
bus volūtatib⁹ ſuis. omni ābulanti in erro=
νοις τοῖς θελήμασιν αὐτῶν. παντὶ πορευομένῳ ἐν πλά=
re cordis ſui nō veniēt ſup te mala: qm̄ qs ſtetit
νῃ καρδίας αὐτοῦ οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά, ὅτι τίς ἔστη
in ſubſiſtētia dñi ꝛ vidit ꝛ audiuit ſmonē e=
ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ ἴδεν καὶ ἤκουσεν τὸν λόγον αὐ
ius: qs aurib⁹ pcepit ꝛ audiuit: ecce cōmotio a
τοῦ; τίς ἐνωτίσατο καὶ ἤκουσεν; ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ
dño ꝛ ira egreditur in cōmotionē. cōuer=
κυρίου καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν. συστρεφο=
ſa in impios veniet: ꝛ nō reuertetur fu
μένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει, καὶ οὐκ ἀποστρέψει ὁ θυ=
ror dñi donec faciat illud ꝛ donec ſuſcitet il=
μὸς κυρίου ἕως ἂν ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἂν ἀναστήσῃ αὐ
lud a conatu cordis ſui. i nouiſſimis
τὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ. ἐπ' ἐσχάτων
S.14.c. Infra. 29.c. dieb⁹ itelligēt ea. nō mittebam
τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτά. οὐκ ἀπέστελλον τοὺς
pphetas: ꝛ ipi currebant. nō loquut⁹ ſū ad
προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον. οὐκ ἐλάλησα πρὸς
E eos: ꝛ ipi pphetabant. ꝛ ſi ſtetiſ
αὐτούς, καὶ αὐτοὶ προεφήτευον. καὶ εἰ ἔστη
ſent in ſubſiſtētia mea ꝛ audiſſent verba mea: ꝛ
σαν ἐν ὑποστάσει μου καὶ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ
ppl'm meū auertiſſent a malis ſtudi=
τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτη=
is ſuis. deus appropiq̄ns ego ſum dicit dñs:
δευμάτων αὐτῶν. θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι λέγει κύριος,
ꝛ nō de⁹ de longe. ſi abſcondet homo in ab=
καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν. εἰ κρυβήσεται ἄνθρωπος ἐν κρυ
ſcōditis ꝛ ego nō videbo eum: dicit dñs. nūqd nō
φαίοις καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν, λέγει κύριος. μὴ οὐ=
celum ꝛ trā ego ipleo: dicit dñs.
χὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει κύριος.
audiui q̄ loquūtur pphete q̄ pphetant in
ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ
noīe meo mēdacia dicētes: ſomniaui ſom=
τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ λέγοντες, ἠνυπνιασάμην ἐνύ
niū: vſqꝫquo erit in corde pphetaꝝ
πνιον, ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν
pphetantiū mēdacia: ꝛ cū pphetant ip=
προφητευόντων ψευδῆ, καὶ ἐν τῷ προφητεύειν αὐ=
ſi voluntates cordis coꝝ cogi=
τοὺς τὰ θελήματα τῆς καρδίας αὐτῶν τῶν λογιζο=
tantiū vt obliuiſcāt nominis mei in
μένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ ὀνόματός μου ἐν τοῖς
ſomniis ſuis q̄ narrabant vnuſqſqꝫ ad pxi=
ἐνυπνίοις αὐτῶν ἃ διηγοῦντο ἕκαστος πρὸς τὸν πλη=
mū ſuū: ſicut obliti ſunt pr̄es eoꝝ
σίον αὐτοῦ. καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν
F noīs mei in baal. ppheta in quo
τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ βαάλ. ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ
ſomniū eſt: narret ſomniū ſuū: ꝛ in q̄
ἐνύπνιόν ἐστιν, διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ

prophetas. Ecce ego cibabo eos abſintio: & potabo eos felle. A pphetis eni hieruſalem egreſſa eſt pollutio ſup oēm terram. Hec dicit dñs exercituū. Nolite audire verba pphetarū qui prophetant vobis & decipiunt vos. Viſionem cordis ſui loquūtur nō de ore dñi. Dicunt his qui blaſphemāt me: locutus eſt dñs: pax erit vobis: & oībus qui ambulant in prauitate cordis ſui dixerunt: nō veniet ſuper vos malū. Quis enim affuit in cōſilio domini & vidit & audiuit ſermonē eius? Quis cōſiderauit verbū illius & audiuit? Ecce turbo dñice indignationis egredietur & tempeſtas erumpens ſuper caput impiorū veniet. Non reuertetur furor dñi vſqꝫ dum faciat & vſqꝫ duꝫ cōpleat cogitationē cordis ſui. In nouiſſimis dieb⁹ intelligetis cōſilium eius. Non mittebam prophetas & ipſi currebant: non loquebar ad eos: & ipſi pphetabāt. Si ſtetiſſent in cōſilio meo & nota feciſſent verba mea poplo meo auertiſſent vtiqꝫ eos a via ſua mala & cogitationib⁹ ſuis peſſimis. Putas ne de⁹ e vicino ego ſum dicit dñs: & nō de⁹ de longe? Si occultabitur vir in abſconditis: & ego non videbo eum dicit dñs? Nunquid non celum & terrā ego implebo dicit dominus? Audiui que dixerunt prophete prophetantes in nomīe meo mēdaciū atqꝫ dicentes. Sōniaui ſomniaui. Vſqꝫ quo iſtud eſt in corde pphetarum vaticinantiū mendaciū & pphetantiū ſeductiones cordis ſui? Qui volunt facere vt obliuiſcatur ppl's me⁹ nois mei ppter ſomnia eorū que narrāt vnuſquiſqꝫ ad proximū ſuum ſicut obliti ſunt patres eorū nois mei propter baal. Propheta qui habet ſomnium narret ſomnium: & qui

הנבאים הנני מאכיל אתם לענה | נבא אכל
והשקתים מי ראש כי מאת | שקה ראש
נביאי ירושלם יצאה חנפה לכל
הארץ׃ כה אמר יהוה צבאות אל
תשמעו על דברי הנבאים הנבאים | שמע
לכם מהבלים המה אתכם חזון | הבל חזה
לבם ידברו לא מפי יהוה׃ אמרים | דבר פה
אמור למנאצי דבר יהוה שלום | נאץ שלם
יהיה לכם וכל הלך בשררות | היה
לבו אמרו לא תבוא עליכם רעה׃ | בוא רוע
כי מי עמד בסוד יהוה וירא | ראה
וישמע את דברו מי הקשיב דברו | שמע קשב
וישמע׃ הנה סערת יהוה חמה
יצאה וסער מתחולל על ראש | חול
רשעים יחול׃ לא ישוב אף יהוה | חול שוב
עד עשתו ועד הקימו מזמות לבו | עשה קום
באחרית הימים תתבוננו בה בינה׃ | זמם יום
לא שלחתי את הנביאים והם | בין נבא
רצו לא דברתי אליהם והם | רוץ
נבאו׃ ואם עמדו בסודי וישמעו
דברי את עמי וישבום מדרכם | שוב
הרע ומרע מעלליהם׃ האלהי | רוע עלל
מקרב אני נאם יהוה ולא אלהי
מרחק׃ אם יסתר איש במסתרים | סתר
ואני לא אראנו נאם יהוה הלוא | ראה
את השמים ואת הארץ אני מלא
נאם יהוה׃ שמעתי את אשר
אמרו הנבאים הנבאים בשמי | נבא
שקר לאמר חלמתי חלמתי׃ עד
מתי היש בלב הנבאים נבאי
השקר ונביאי תרמת לבם׃ | רמה
החשבים להשכיח את עמי שמי | שכח
בחלומתם אשר יספרו איש | ספר
לרעהו כאשר שכחו אבותם את
שמי בבעל׃ הנביא אשר אתו
חלום יספר חלום ואשר דברי | חלם

© Biblioteca Nacional de España

אתו ידבר דברי אמת מה לתבן | דבר
את הבר נאם יהוה: הלוא כה דברי
כאש נאם יהוה וכפטיש יפצץ | פטש פוץ
סלע: לכן הנני על הנביאם נאם
יהוה מגנבי דברי איש מאת | גנב
רעהו: הנני על הנביאים נאם
יהוה הלקחים לשונם וינאמו נאם: | לשן נאם
הנני על נבאי חלמות שקר נאם
יהוה ויספרום ויתעו את עמי | ספר תעה
בשקריהם ובפחזותם ואנכי לא
שלחתים ולא צויתים והועיל לא | צוה יעל
יועילו לעם הזה נאם יהוה: וכי
ישאלך העם הזה או הנביא או | שאל נבא
כהן לאמר מה משא יהוה ואמרת | נשא
אליהם את מה משא ונטשתי
אתכם נאם יהוה: והנביא והכהן
והעם אשר יאמר משא יהוה
ופקדתי על האיש ההוא ועל
ביתו: כה תאמרו איש על | אמר
רעהו ואיש אל אחיו מה ענה
יהוה ומה דבר יהוה: ומשא
יהוה לא תזכרו עוד כי המשא | זכר
יהיה לאיש דברו והפכתם את
דברי אלהים חיים יהוה צבאות
אלהינו: כה תאמר אל הנביא
מה ענך יהוה ומה דבר יהוה: | ענה
ואם משא יהוה תאמרו לכן
כה אמר יהוה יען אמרכם את
הדבר הזה משא יהוה ואשלח | שלח
אליכם לאמר לא תאמרו
משא יהוה: לכן הנני ונשיתי | נשה
אתכם נשא ונטשתי אתכם
ואת העיר אשר נתתי לכם
ולאבותיכם מעל פני: ונתתי עליכם | פנה נתן
חרפת עולם וכלמות עולם אשר | עלם כלם
לא תשכח: | שכח

habet ſermonē meū: loquatur ſermonē meū vere. Quid paleis ad triticū dicit dñs? Nūqd nō verba mea ſunt quaſi ignis dicit dñs: et quaſi malleus cōterens petrā? Propterea ecce ego ad prophetas ait dominus qui furantur verba mea vnuſquiſq; proximo ſuo. Ecce ego ad prophetas ait ∞∞∞ dñs: q aſſumunt linguas ſuas & aiunt dicit dñs. Ecce ego ad prophetas ſomniātes mēdaciū dicit dñs: qui narrauerunt ea & ſeduxerūt pplm meū in mēdacio ſuo & in miraculis ſuis: cū ego non miſiſſem eos: nec mandaſſem eis qui nihil ∞∞ profuerunt populo dicit dominus. Si igitur interrogauerit te pplus iſte: vel propheta aut ſacerdos dicens: quod eſt onus domini? dices ad eos. Vos eſtis onus. Proiiciam quippe ∞∞∞ vos dicit dominus. Et propheta & ſacerdos ∞∞ & populus qui dicit onus domini ∞∞∞∞∞∞∞ viſitabo ſuper virum illum & ſuper ∞∞∞∞∞∞∞∞ domum eius. Hec dicetis vnuſquiſq; ad ∞∞∞∞ proximū & ad fratrem ſuum. Quid reſpondit dominus: & quid locutus eſt dñs? Et onus ∞∞ dñi vltra non memorabitur: quia onus ∞∞∞∞ erit vnicuiq; ſermo ſuus. Et peruertiſtis ∞∞∞∞∞ verba dei viuentis domini exercituum ∞∞∞∞ dei noſtri. Hec dices ad prophetam. ∞∞∞∞∞∞ Quid reſpōdit tibi dñs: & quid locutus eſt dñs? Si autem onus dñi dixeritis: propter hoc ∞∞ hec dicit dominus. Quia dixiſtis ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ſermonem iſtum onus dñi: & miſi ∞∞∞∞∞∞∞ ad vos dicens: nolite dicere ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ onus domini: propterea ecce ego tollam ∞∞∞ vos portans: & derelinquam vos ∞∞∞∞∞∞∞∞ & ciuitatem quam dedi vobis ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ & patribus veſtris a facie mea: & dabo vos in ∞∞ opprobriū ſempiternū & in ignominiā eternā que nunq̄ obliuione delebitur. 24.

ſermo meus ad eū: narret ſmonē meū
ὁ λόγος μου πρὸς αὐτόν, διηγησάσθω τὸν λόγον μου
in veritate. qd palea ad triticū? ſic
ἐπ᾽ ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον; οὕτως οἱ
verba mea. nōne verba mea ſicut ignis cōburēs dicit
λόγοι μου. οὐχ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ φλέγον λέγει
dñs: et ſicut ſecuris ſcīdēs petram? ꝓpterea ecce
κύριος, καὶ ὡς πέλεκυς κόπτων πέτραν; διὰ τοῦτο ἰδοὺ
ego ad ꝓphetas dicit dñs deus qui furantur
ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας λέγει κύριος ὁ θεὸς τοὺς κλέπτοντας
verba mea vnuſqſq; a proximo
τοὺς λόγους μου ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον
ſuo. ecce ego ad ꝓphetas dicit dñs:
αὐτοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας λέγει κύριος,
emittentes ꝓphetias lingue: et dormitantes
τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης, καὶ νυστάζοντες
dormitationē ſuā. ecce ego ad ꝓphetas
τὸν νυσταγμὸν αὐτῶν. ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας
ꝓphetantes ſomnia mēdacia: et enarrabāt ea:
τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ, καὶ διηγοῦντο αὐτά,
et ſeduxerunt pplm meū in mēdatiis ſuis:
καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν,
et in erroribus ſuis: et ego nō miſi eos:
καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς,
et nō mandaui eis: et vtilitate nō
καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτούς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ
ꝓderunt pplo huic dicit dñs: et ſi
ὠφελήσουσι τὸν λαὸν τοῦτον λέγει κύριος, καὶ ἐὰν
īterrogauerit te pplſ iſte: vel ſacerdos aut ꝓpheta dicens:
ἐρωτήσῃ σε ὁ λαὸς οὗτος, ἢ ἱερεὺς ἢ προφήτης λέγων,
q̄ aſſumptio dñi? et dices eis: vos
τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, ὑμεῖς
eſtis aſſumptio: et allidā vos dicit dñs: et
ἐστὲ τὸ λῆμμα, καὶ ῥάξω ὑμᾶς λέγει κύριος, καὶ ὁ
ꝓpheta et ſacerdos et pplſ q̄ dixerit aſſumptio dñi:
προφήτης καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ λαὸς οἳ ἂν εἴπωσι λῆμμα
et vlciſcar hoīem illum et
κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ
domū eius. qz ſic dicetis vnuſqſq; ad
τὸν οἶκον αὐτοῦ. ὅτι οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν
ꝓximū ſuū: et vnuſqſq; ad fratrē ſuū. qd reſpōdit
πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. τί ἀπεκρίθη
dñs: et qd locutus eſt dñs: et aſſumptio dñi
κύριος, καὶ τί ἐλάλησεν κύριος, καὶ λῆμμα κυρίου
non nominabit vltra: qz aſſūptio dñi erit
οὐ μὴ ὀνομάσηται ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα κυρίου ἔσται τῷ
homini ſermo eius: et ꝑuertiſtis verba dei
ἀνθρώπῳ ὁ λόγος αὐτοῦ, καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ
viuētis. ſic dicetis ad ꝓphetam: qd locutus
ζῶντος. οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην, τί ἐλάλησεν
eſt dñs deus nr̄? ꝓpterea hec dicit dñs:
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος,
eo qd dixiſtis ſmonē iſtum aſſumptio dñi: et
ἀνθ᾽ ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον λῆμμα κυρίου, καὶ ἀ-
miſi ad vos dicēs: nō dicetis aſſūptio domini.
πέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων, οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου.
ꝓpterea ecce ego aſſumo et allido
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω
vos: et ciuitatē quā dedi vobis et patribus
ὑμᾶς, καὶ τὴν πόλιν ἣν δέδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν
vr̄is et dabo ſup vos opprobriū ſēpitnū:
ὑμῶν καὶ δώσω ἐφ᾽ ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον,
et ignominiā eternā: q̄ non obliuioni tradet.
καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον, ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. Ca.24.

∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū inter.lati.

A Oſtendit mihi dñs duos calathos ficuū po-
ΟΕδειξέν μοι κύριος δύο καλάθους σύκων κει-
ſitos ante faciem tēpli dñi: poſtq̄ trāſmi-
μένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου, μετὰ τὸ ἀποι-
grē fecit nabuchodonoſor rex babylonis ie
κίσαι ναβουχοδονόσωρ βασιλέα βαβυλῶνος τὸν ἰε
choniā filiuʒ ioachī regem iuda: ⁊ pri
χονίαν υἱὸν ἰωακεὶμ βασιλέα ἰούδα, καὶ τοὺς ἄρ
cipes ⁊ artifices ⁊ vinctos
χοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας
de hieruſalem. ⁊ adduxeꝛt eos in babylonem:
ἐξ ἱερουσαλὴμ. καὶ ἤγαγον αὐτοὺς εἰς βαβυλῶνα,
calathus vnus ficuū bonaꝝ valde: ſicut fi-
ὁ κάλαθος ὁ εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα, ὡς τὰ σῦ
cus tꝑanec: ⁊ calathus alter ficuum
κα τὰ πρώϊμα, καὶ ὁ κάλαθος ὁ ἕτερος σύκων
malaꝝ valde: q̄ non comedētur pꝛe malitia
πονηρῶν σφόδρα, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας
5.1.a. earum. ⁊ dixit dñs ad me: q̄d tu vides hiere
αὐτῶν. καὶ εἶπεν κύριος πρός με, τί σὺ ὁρᾷς ἱερε
mia? ⁊ dixi: ficus: ficus bonas bonas
B μία; καὶ εἶπα, σῦκα, τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ χρηστὰ
valde. ⁊ malas: malas valde: q̄ nō comedē-
λίαν. καὶ τὰ πονηρά, πονηρὰ λίαν, ἃ οὐ βρωθήσε
tur pꝛe malitia eaꝝ. ⁊ factū ē verbū dñi
ται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
ad me dicens: hec dicit dñs deꝰ iſrael:
πρός με λέγων, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ,
ſicut ficus bone iſte: ſic cognoſcam
ὡς τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι
trāſmigratos iudeos: q̄s emiſi de
τοὺς ἀποικισθέντας ἰουδαίους, οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ
loco iſto in trā chaldeoꝝ in bona.
τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν χαλδαίων εἰς ἀγαθά.
⁊ firmabo oculos meos ſup eos in bo-
καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγα-
na: ⁊ reducam eos in trā hanc.
θά, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην.
⁊ reedificabo eos ⁊ non deſtruā ⁊ planta-
καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ καὶ καταφυ
bo eos ⁊ nō euellaʒ. ⁊ dabo eis coꝛ
τεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδί
C vt ſciant ipi me: q2 ego ſum dñs. ⁊ e-
αν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμέ, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. καὶ ἔσον
Infra. 31.b. rūt mihi in pplm: ⁊ ego ero illis in deū. q2
ταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ὅτι
cōuertentur ad me ex toto coꝛde ſuo. ⁊
ἐπιστραφήσονται ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν. καὶ
ſicut ficus male q̄ nō comedenť p̄ ma
ὡς τὰ σῦκα τὰ πονηρὰ ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πο
litia eaꝝ: hec dicit dñs: ſic tradam
νηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτω παραδώ
ſedechiā regē iuda ⁊ pnci-
σω τὸν σεδεκίαν βασιλέα ἰούδα καὶ τοὺς μεγι-
pes eius ⁊ reliquū hieruſalem
στᾶνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλοιπον ἱερουσαλὴμ τοὺς
q̄ derelicti ſunt in tra iſta ⁊ habitā-
ὑπολελειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοι-
tes in egypto: ⁊ dabo eos in diſperſio-
κοῦντας ἐν αἰγύπτῳ, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπι
nem oibus regnis tre. ⁊ erunt
σμὸν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς. καὶ ἔσον-
in oppꝛobriū ⁊ in parabolam ⁊ in odiuʒ
D ται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῖσος
⁊ in maledictionē i omni loco q̄ expellā eos
καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξώσω αὐτοὺς
illuc. ⁊ mittam in eos famē ⁊
Infra. 29.d. ἐκεῖ. καὶ ἀποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν
moꝛtē ⁊ gladium
θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν

Trāſla.B.Hie.

Oſtendit mihi dominus: & ecce duo calathi plēi ficis poſiti ante templū dñi: poſtq̄ trāſtulit nabuchodonoſor rex babylonis iechoniā filium ioachim regem iuda & principes eius & fabrum & incluſorē de hieruſalem: & adduxit eos in babylonē. Calathus vnꝰ ficus bonas habebat nimis: vt ſolēt ficus eſſe primi tēporis. Et calathus vnꝰ ficus hēbat malas nimis que comedi nō poterāt eo q̄ eſſent male. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides hieremia? Et dixi. Ficus: ficus bonas: bonas valde: & malas: malas valde: que comedi nō poſſunt eo q̄ ſint male. Et factū eſt verbum dñi ad me dicens. Hec dicit dñs deus iſrael. Sicut ficus he bone: ſic cognoſcam transſmigrationem iuda quē emiſi de loco iſto in terram chaldeoꝝ in bonum: & ponam oculos meos ſuper eos ad placandū. Et reducam eos in terrā hanc: & edificabo eos: & non deſtruā: & plātabo eos & non euellam: & dabo eis cor vt ſciant me: quia ego ſum dñs. Et erunt mihi in pplm: & ego ero eis in deum: quia reuertētur ad me in toto corde ſuo. Et ſicut ficus peſſime que comedi nō poſſunt eo q̄ ſint male: hec dicit dominus: ſic dabo ſedechiam regem iuda & principes eius & reliquos de hieruſalē qui remāſerunt in vrbe hac: & qui habitant in terra egypti. Et dabo eos i vexationē afflictionēq̄ oībus regnis terre: in opprobriū: & in parabolā: & in prouerbiū & in maledictionē in vniuerſis locis ad que eieci eos: & mittam in eis gladium & famem & peſtem:

Tex.he.hiere.xxiiij. Pritiua.heb.

Ca.xxiiij.

הראני יהוה והנה | ראה שנה
שני דודאי תאנים מועדים לפני | יעד פנה
היכל יהוה אחרי הגלות נבוכדראצר | היכל גלה
מלך בבל את יכניה בן יהויקים
מלך יהודה ואת שרי יהודה ואת | שור
החרש ואת המסגר מירושלם | סגר
ויביאם בבל: הדוד אחד תאנים | בוא
טבות מאד כתאני הבכרות | בכר
והדוד אחד תאנים רעות מאד | רוע
אשר לא תאכלנה מרע: ויאמר | אכל
יהוה אלי מה אתה ראה ירמיהו
ואמר תאנים התאנים הטבות
טבות מאד והרעות רעות מאד
אשר לא תאכלנה מרע: ויהי | היה
דבר יהוה אלי לאמר: כה אמר
יהוה אלהי ישראל כתאנים
הטבות האלה כן אכיר את גלות | טוב נכר
יהודה אשר שלחתי מן המקום | גלה קום
הזה ארץ כשדים לטובה:
ושמתי עיני עליהם לטובה | שום
והשבתים על הארץ הזאת | שוב
ובניתים ולא אהרס ונטעתים | בנה הרס
ולא אתוש: ונתתי להם לב לדעת | נטש נתן
אתי כי אני יהוה והיו לי לעם | ידע היה
ואנכי אהיה להם לאלהים כי
ישבו אלי בכל לבם: וכתאנים | שוב לבב
הרעות אשר לא תאכלנה מרע | רוע אכל
כי כה אמר יהוה כן אתן את | נתן
צדקיהו מלך יהודה ואת שריו | שור
ואת שארית ירושלם הנשארים | שאר
בארץ הזאת והישבים בארץ
מצרים: ונתתים לזועה לרעה לכל | רוע
ממלכות הארץ לחרפה ולמשל | מלך
לשנינה ולקללה בכל המקמות | שנן קום
אשר אדיחם שם: ושלחתי בם | נדח
את החרב ואת הרעב ואת הדבר

© Biblioteca Nacional de España

עד תמם מעל האדמה אשר נתתי   נתן
להם ולאבותיהם:
Cap.xxv. הדבר אשר היה על ירמיהו על
כל עם יהודה בשנה הרביעית   רבע
ליהויקים בן יאשיהו מלך יהודה
היא השנה הראשנית לנבוכדרצר
מלך בבל: אשר דבר ירמיהו
הנביא על כל עם יהודה ואל כל   נבא
ישבי ירושלם לאמר: מן שלש
עשרה שנה ליאשיהו בן אמון
מלך יהודה ועד היום הזה זה שלש
ועשרים שנה היה דבר יהוה אלי
ואדבר אליכם אשכים ודבר   דבר שכם
ולא שמעתם: ושלח יהוה אליכם
את כל עבדיו הנבאים השכם
ושלח ולא שמעתם ולא הטיתם   נטה
את אזנכם לשמע: לאמר שובו   שוב
נא איש מדרכו הרעה ומרע   רוע
מעלליכם ושבו על האדמה   עלל ישב
אשר נתן יהוה לכם ולאבותיכם
למן עולם ועד עולם: ואל תלכו   עלם ילך
אחרי אלהים אחרים לעבדם
ולהשתחות להם ולא תכעיסו   שחה כעס
אותי במעשה ידיכם ולא ארע   עשה רוע
לכם: ולא שמעתם אלי נאם יהוה
למען הכעסני במעשה ידיכם
לרע לכם: לכן כה אמר יהוה   רוע
צבאות יען אשר לא שמעתם
את דברי: הנני שלח ולקחתי
את כל משפחות צפון נאם יהוה   שפחה צפן
ואל נבוכדראצר מלך בבל עבדי
והבאתים על הארץ הזאת   בוא
ועל ישביה ועל כל הגוים האלה
סביב והחרמתים ושמתים   סבב חרם
לשמה ולשרקה ולחרבות עולם: שום שמם
והאבדתי מהם קול ששון וקול   עלם אבד
שוש

donec conſumantur de
terra quam dedi
eis & patribus eorum.
25.
VErbum quod factū
eſt ad hieremiam de
omni populo iude in an
no quarto
ioachim filii ioſie regis
iuda:
ipſe eſt annus primus
nabuchodonoſor
regis babylonis. Et locu
tus eſt hieremias
propheta ad omnē po=
pulum iuda & ad vniuer=
ſos habitatores hieruſa=
lem: dicens. A tertio
decimo anno ioſie filii
ammon
regis iuda vſq; ad diem
hanc: ipſe eſt tertius
& viceſimus annus: fa=
ctū eſt verbū dñi ad me
& locutus ſum ad vos de
nocte conſurgens & lo=
quēs: & nō audiſtis. Et
miſit dñs ad vos
oēs ſeruos ſuos prophe
tas conſurgens diluculo
mittēſq;: & nō audiſtis
neq; inclinaſtis
aures vr̄as: vt audiretis:
cum diceret. Reuertimi=
ni vnuſquiſq; a via ſua
mala: & a peſſimis
cogitationibus veſtris: &
habitabitis in terra
quā dedit dominus vo
bis & patribus veſtris
a ſeculo & vſq; in ſecu=
lum. Et nolite ire
poſt deos alienos vt ſer
uiatis eis:
adoretiſq; eos: neq;
me ad iracundiā prouo=
cetis in operibus manuū
veſtrarū: & non affligam
vos. Et nō audiſtis me
dicit dominus:
vt me ad iracūdiā ꝓuoca
retis in opibus manuum
veſtrarū in malū veſtrū.
Propterea hec dicit dñs
exercituum. Pro eo ꝙ
non audiſtis
verba mea ecce ego mit
tam & aſſumam
vniuerſas cognationes
aquilonis: ait domin9:
& nabuchodonoſor re=
gē babylonis ſeruū meū:
et adducam eos ſuper
terram iſtam
& ſup habitatores eius:
& ſup oēs nationes q̄ in
circuitu illius ſunt: & in=
terficiā eos: & ponā eos
in ſtuporē & in ſibilū &
& in ſolitudines ſempi=
ternas. Perdāq; ex eis vo
cem gaudii & vocem

donec deficiant de t̄ra quā dedi e=
ἕως ἂν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἣν ἔδωκα αὐ=
is: ⁊ p̄ribus eoꝝ.
τοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. Ca.25.
VErbum ꝙ factū eſt ad hieremiā ſuꝑ om= A
Ο λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν ἐπὶ πάν=
nē pplm̄ iude in āno quarto
τα τὸν λαὸν ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ
ioachim filij ioſie regis iuda. ip̄e an=
ἰωακεὶμ υἱοῦ ἰωσία βασιλέως ἰούδα. αὐτὸς ἐνιαυ
nus p̄mus nabuchodonoſor regi baby=
τὸς πρῶτος τῷ ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ βαβυ= Infra. 29.c.
lonis quē locut9 eſt hieremias ꝓpheta ad om=
λῶνος ὃν ἐλάλησεν ἱερεμίας ὁ προφήτης πρὸς πάν
nē pplm̄ iuda ⁊ ad hitantes 1.Eſdr. 1.a.
τα τὸν λαὸν ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας
hieruſalem dicens: in tertiodecimo āno io=
ἱερουσαλὴμ λέγων, ἐν τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἰω=
ſie filij ammos regis iuda ⁊ vſq; ad di
σία υἱοῦ ἀμμῶς βασιλέως ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέ
em hanc: vigīti ⁊ tres āni: ⁊ factū ē ver
ρας ταύτης, εἴκοσι καὶ τρία ἔτη. καὶ ἐγένετο ῥῆ
bū dn̄i ad me ⁊ loquut9 ſū ad vos māni
μα κυρίου πρός με καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρί
cās ⁊ loquēs ⁊ nō audiſtis: mittens
ζων καὶ λέγων καὶ οὐκ ἠκούσατε, ἀποστέλλων
ad vos ſeruos meos ꝓphetas di= D
πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὄρ
luculo mittens ⁊ nō audiſtis: ⁊ nō
θρου ἀποστέλλων καὶ οὐκ εἰσηκούσατε, καὶ οὐ
attēdiſtis aurib9 v̄ris dicens: reuertimini
προσέχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν λέγων, ἀποστράφητε
tā vnuſq̄ſq; a via ſua mala
δὴ ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς B
⁊ a malis ſtudijs v̄ris:
καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν,
⁊ habitate in t̄ra quā dedi vobis ⁊ 3.18.b
καὶ κατοικήσατε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ Infra 35.c.
p̄ribus v̄ris a ſeculo ⁊ vſq; i ſcl̄m. ne am 4.Re.
τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. μὴ πο 17.b.
buletis poſt deos alienos vt ſeruiatis eis ⁊
ρεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ
adoretis eos: ut nō ad iracūdiā ꝓuocet; me in
προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίσητέ με ἐν
operib9 manuū v̄raꝝ ut affligā vos
τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς
⁊ nō audiſtis me. ꝓpterea hec dicit do=
καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύ=
min9: qm̄ non credidiſtis verbis meis:
ριος, ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις μου,
ecce ego mitto ⁊ aſſumā cognationē
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήψομαι τὴν πατριὰν
aq̄lonis: ⁊ adducā eos ſuꝑ t̄rā iſtam ⁊
τοῦ βορρᾶ, καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ
ſuꝑ hitantes eā ⁊ ſuꝑ omnes
ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ
gētes q̄ i circuitu eius: ⁊ deſolabo eos:
ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐξερημώσω αὐτούς,
⁊ dabo eos in deſolationē: ⁊ in ſi=
καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν, καὶ εἰς συ=
bilum ⁊ in opprobriū ſēpit̄nū: ⁊ perdā ex=
ρισμὸν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν αἰώνιον, καὶ ἀπολῶ ἀπ'
eis vocē gaudij ⁊ vocē
αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν
C
E

© Biblioteca Nacional de España

leticie: vocē ſponſi ꝛ vocem ſponſe odorē
εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης ὀσμὴν
vnguēti ꝛ lumē lucerne. ꝛ erit vniuerſa tra in deſo=
μύρου καὶ φῶς λύχνου. καὶ ἔσαι πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφα=
A lationē ꝛ ſeruient gētes iſte regi
νισμὸν καὶ δουλεύσουσιν τὰ ἔθνη ταῦτα τῷ βασιλεῖ
babylonis ſeptuaginta ānis. ꝛ cū cōple
τῆς βαβυλῶνος ἑβδομήκοντα ἔτη. καὶ ἐν τῷ συμ=
ti fuerit ſeptuaginta āni: vindicabo ſup
πληρωθῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐκδικήσω ἐπὶ τὸν
regem babylonis ꝛ ſup gentē illam iniq
Infra. 29.c. βασιλέα βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο τὴν ἀδι
tatē eoꝝ dicit dñs: ꝛ ſup trā chaldeoꝝ:
κίαν αὐτῶν φησὶν ὁ κύριος, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν χαλδαίων
1. Eſdr. 1.a. ꝛ ponam eos in deſolationē ſēpiternā. ꝛ adducā
καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν αἰώνιον. καὶ ἐπάξω
ſup trā illam oīa verba mea q̄ locu
ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους μου οὓς ἐλά
tꝰ ſum ↄ̄ eam: omnia q̄ ſcripta ſunt in libro
λησα κατ᾽ αὐτῆς πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ
iſto. q̄cūq3 ꝑphetauit hieremias ↄ̄ oēs gen
τούτῳ. ὅσα προεφήτευσεν ἱερεμίας ἐπὶ πάντα τὰ ἔθ
tes: q̄m ſeruierunt eis cū eſſent gētes multe ꝛ
νη, ὅτι ἐδούλευσαν αὐτοῖς ὅτε ἦσαν ἔθνη πολλὰ καὶ
reges magni. ꝛ reddam eis ſcd̄m ope
βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ ἀποδώσω αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔρ
D ra ſua ꝛ ſcd̄m facta manuū ſuaꝝ.
γα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ ποιήματα τῶν χειρῶν αὐτῶν.
ſic dixit dñs deꝰ iſrael: ſume calicem
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, λάβε τὸ ποτήριον
vini meri huius de manu mea: ꝛ po
τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου, καὶ πο
tabis oēs gētes ad q̄s mittam te ad eos:
B τιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἐξαποστελῶ σε ἐπ᾽ αὐτούς,
ꝛ bibent ꝛ voment ꝛ inſanient a fa=
Infra 18.b. καὶ πίονται καὶ ἐξεμοῦνται καὶ ἐκμανήσονται ἀπὸ προ
Infra 5.c. cie gladij quē ego mitto inter eos.
.36. σώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀναμέσον αὐτῶν.
7.b. ꝛ accepi calicem de manu dñi ꝛ potaui om
καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου καὶ ἐπότισα πάν
nes gētes ad q̄s miſit me dñs ad eas: hieru
τα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἀπέστειλέν με ὁ κύριος ἐπ᾽ αὐτά, τὴν ἱερου
ſalem: ꝛ ciuitates iuda ꝛ reges iuda
σαλήμ, καὶ τὰς πόλεις ἰούδα καὶ βασιλεῖς ἰούδα
ꝛ ꝑncipes eius: vt ponerē eas in ſolitudinē
καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θεῖναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν
ꝛ in deſolationē ꝛ in ſibilum ꝛ in maledictionē
καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμὸν καὶ εἰς κατάραν
ſicut dies iſta: ꝛ pharaonē regē egypti
ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ τὸν φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου
ꝛ ſeruos eius: ꝛ ꝑncipes eius
καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ
ꝛ oē3 pplm̄ eius: ꝛ omnes mixti=
καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς συμ=
cios eius: ꝛ omnes reges terre
μίκτους αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς
hus: ꝛ omnes reges philiſtinoꝝ aſca=
ὗς, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλλοφύλων τὴν ἀσκα
lonē ꝛ gazam: ꝛ accarōem ꝛ reli=
λῶνα καὶ τὴν γάζαν, καὶ τὴν ἀκκαρῶνα καὶ τὸ ἐπίλοι=
quū azoti ꝛ idumeam ꝛ moabitem ꝛ
πον ἀζώτου καὶ τὴν ἰδουμαίαν καὶ τὴν μωαβίτην καὶ
filios ammon: ꝛ oēs reges tyri: ꝛ
τοὺς υἱοὺς ἀμμών, καὶ πάντας βασιλεῖς τύρου, καὶ
C reges ſidonis ꝛ reges q̄ in
βασιλεῖς σιδῶνος καὶ βασιλεῖς τοὺς ἐν τῷ

E

leticie: vocem ſponſi: & vocem ſponſe: voce mole & lumen lucerne. Et erit vniuerſa terra hec in ſolitudinem: & in ſtuporem: & ſeruiēt oēs gentes iſte regi babylonis ſeptuaginta annis. Cumq3 impleti fuerint ſeptuaginta anni: viſitabo ſuper regem babylonis: & ſuper gentem illam dicit dominus iniquitatem eorū & ſuper terram chaldeorum: & ponam illam in ſolitudines ſempiternas. Et adducam ſuper terram illam omīa verba mea que locutus ſum cōtra eā oē quod ſcriptū eſt in libro iſto quecūq3 ꝑphetauit hieremias aduerſu3 oēs gentes: quia ſeruierunt eis cum eſſent gentes multe & reges magni. Et reddam eis ſecundū opera eorum & ſm factū manuū ſuarū. Quia ſic dicit dñs exercituū deus iſrael. Sume calicē vini furoris huius de manu mea & propinabis de illo cunctis gentibus ad quas ego mittam te: & bibent & turbabuntur & inſanient a facie gladii quem ego mittam inter eos. Et accepi calicem de manu domini: & ꝑpinaui cunctis gentibus ad quas miſit me dñs: hieruſalē & ciuitatibus iuda & regibus eius & principibus eius: vt darē eos in ſolitudinē & in ſtuporē & in ſibilū & in maledictionē ſicut eſt dies iſta. Pharaoni regi egypti & ſeruis eius & principibꝰ eius & omī populo eiꝰ: & vniuerſis generaliter cunctis regibus terre auſitidis & cunctis regibus terre philiſtiim & aſcalonis & gaze & accaroni & reliquiis azoti & idumee & moab et filiis ammon & cunctis regibus tyri & vniuerſis regibus ſydonis: & regibꝰ terre inſularꝰ q ſunt

שמחה קול חתן וקול כלה קול | כלל
רחים ואור נר: והיתה כל הארץ | ריח נור
הזאת לחרבה לשמה ועבדו | היה
הגוים האלה את מלך בבל שבעים
שנה: והיה כמלאות שבעים
שנה אפקד על מלך בבל ועל | פקד
הגוי ההוא נאם יהוה את עונם | עוה
ועל ארץ כשדים ושמתי אתו | שום
לשממות עולם: והבאותי על | עלם בוא
הארץ ההיא את כל דברי אשר
דברתי עליה את כל הכתוב בספר | כתב
הזה אשר נבא ירמיהו על כל
הגוים: כי עבדו בם גם המה
גוים רבים ומלכים גדולים | רבב גדל
ושלמתי להם כפעלם וכמעשה | עשה
ידיהם: כי כה אמר יהוה אלהי
ישראל אלי קח את כוס היין | לקח
החמה הזאת מידי והשקיתה | שקה
אתו את כל הגוים אשר אנכי
שלח אתך אליהם: ושתו והתגעשו | שתה געש
והתהללו מפני החרב אשר אנכי | הלל פנה
שלח בינותם: ואקח את הכוס | לקח
מיד יהוה ואשקה את כל הגוים
אשר שלחני יהוה אליהם: את
ירושלם ואת ערי יהודה ואת מלכיה | עיר
את שריה לתת אתם לחרבה | שור נתן
לשמה לשרקה ולקללה כיום | שמם
הזה: את פרעה מלך מצרים ואת
עבדיו ואת שריו ואת כל עמו:
ואת כל הערב ואת כל מלכי ארץ
העוץ ואת כל מלכי ארץ
פלשתים ואת אשקלון ואת עזה
ואת עקרון ואת שארית אשדוד:
את אדום ואת מואב ואת בני
עמון: ואת כל מלכי צר ואת כל
מלכי צידון ואת מלכי האי אשר

BIBLIOTECA NACIONAL
© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb. — Tex.he. Hiere. xxv.

בעבר הים: את דדן ואת תימא ואת
בוז ואת כל קצוצי פאה: ואת — קצץ
כל מלכי ערב ואת כל מלכי הערב
השכנים במדבר: ואת כל מלכי — דבר
זמרי ואת כל מלכי עילם ואת כל
מלכי מדי: ואת כל מלכי הצפון — צפן
הקרבים והרחקים איש אל אחיו
ואת כל הממלכות הארץ אשר על — מלך
פני האדמה ומלך ששך ישתה — פנה שתה
אחריהם: ואמרת אליהם כה אמר
יהוה צבאות אלהי ישראל שתו
ושכרו וקיו ונפלו ולא תקומו מפני — קאה קום
החרב אשר אנכי שלח ביניכם: — פנה
והיה כי ימאנו לקחת הכוס מידך — מאן
לשתות ואמרת אליהם כה
אמר יהוה צבאות שתו תשתו: כי
הנה בעיר אשר נקרא שמי עליה — קרא
אנכי מחל להרע ואתם הנקה — חלל רוע
תנקו לא תנקו כי חרב אני קרא — נקה
על כל ישבי הארץ נאם יהוה
צבאות: ואתה תנבא אליהם את — נבא
כל הדברים האלה ואמרת אליהם
יהוה ממרום ישאג וממעון קדשו — רום שאג
יתן קולו שאג ישאג על נוהו — עון נתן
הידד כדרכים יענה אל כל ישבי — הדד ענה
הארץ: בא שאון עד קצה הארץ — בוא שאה
כי ריב ליהוה בגוים נשפט — רוב שפט
הוא לכל בשר הרשעים נתנם
לחרב נאם יהוה: כה אמר יהוה
צבאות הנה רעה יצאת מגוי — רוע
אל גוי וסער גדול יעור מירכתי — גדל עור
ארץ: והיו חללי יהוה ביום ההוא — היה
מקצה הארץ ועד קצה הארץ — ספד אסף
לא יספדו ולא יאספו ולא יקברו — קבר
לדמן על פני האדמה יהיו: הילילו — פנה היה
הרעים וזעקו והתפלשו אדירי — ילל רעה פלש אדר

Trāſla. B. Hie.

trans mare: & dedan & theman & buz & vniuerſis qui attonſi ſunt in comam & cunctis regibus arabie: & cunctis regib⁹ occidētis qui habitant in deſerto: & cunctis regibus zambri: & cunctis regibus elam: & cunctis regibus medorū: cunctis quoq; regibus aquilonis de prope & de longe: vnicuiq; cōtra fratrē ſuū & omnibus regnis terre que ſuper faciem eius ſunt. Et rex ſeſach bibet poſt eos. Et dices ad eos hec dicit dominus exercituū de⁹ iſrael. Bibite & inebriamini & vomite & cadite: neq; ſurgatis a facie gladii quem ego mittam inter vos. Cunq; noluerint accipere calicem de manu tua vt bibant: dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Bibentes bibetis. Quia ecce in ciuitate in qua inuocatū eſt nomē meum ego incipio affligere: & vos quaſi innocentes & imunes eritis? Non eritis imunes. Gladiū enī ego voco ſup oēs habitatores terre dicit dñs exercituum. Et tu prophetabis ad eos omnia verba hec: & dices ad illos. Dñs de excelſo rugiet: & de habitaculo ſancto ſuo dabit vocē ſuā. Rugiens rugiet ſup decorē ſuū. Celeuma q̄ſi calcantiū concinetur aduerſus oēs hītatores terre. Peruenit ſonitus vſq; ad extrema terre: quia iudicium dño cū gentibus. Iudicatur ipſe cū omni carne. Impios tradidi gladio dicit dñs. Hec dicit dominus exercituū. Ecce afflictio egredietur de gente in gentem & turbo magnus egredietur a ſūmitatibus terre: & erūt interfecti dñi in die illa a ſummo terre vſq; ad ſummum eius. Nō plangētur & nō colligentur: neq; ſepeliētur in ſterquilinio ſup faciē tre iacebūt. Vlulate paſtores & clamate: & aſpgite vos cinere optimates

Trāſ. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

trans mare ⁊ didam ⁊ themā ⁊
πέραν τῆς θαλάσσης καὶ τὴν δαιδὰν καὶ θαιμὰν καὶ
buz ⁊ oēm circūtonſum in facie
τὴν βοὺζ καὶ πάντα περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον
ſua: ⁊ omnes reges arabie ⁊
αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς βασιλέας τῆς ἀραβίας, καὶ
omnes mixticios hītantes in
πάντας τοὺς συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ
deſerto: ⁊ omnes reges zamri: ⁊ om-
ἐρήμῳ, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ζαμβρί, καὶ πάν-
nes reges helā: ⁊ omnes reges medoꝝ:
τας βασιλεῖς ἠλάμ, καὶ πάντας βασιλεῖς μήδων
⁊ oēs reges a ſubſolano eos q̄ longe
καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόρρω,
⁊ q̄ ꝓpe vnūquēq; aduerſ⁹ fratrem ſuum: ⁊
καὶ τοὺς ἐγγὺς ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
omnia regna q̄ ſup faciem terre:
πάσας τὰς βασιλείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς;
⁊ rex ſeſach bibet poſt eos: ⁊ dices
καὶ βασιλεὺς σησὰχ πίεται μετ᾽ αὐτούς, καὶ ἐρεῖς Can.
eis ſic dixit dñs omp̄s: bibite a.
αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ, πίετε
⁊ inebriamini ⁊ euomite ⁊ cadetis ⁊ nō
καὶ μεθύσθητε καὶ ἐξεμεύσατε καὶ πεσεῖσθε καὶ οὐ A
ſurgatis a facie gladij quē ego
μὴ ἀναστῆτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ
mitto inter vos: ⁊ erit qñ nō volue-
ἀποστέλλω ἀναμέσον ὑμῶν, καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλων-
rint accipere poculum de manu tua vt bi-
ται δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρός σου ὥστε πι-
bāt ⁊ dices: ſic dixit dñs exercituū: bi-
εῖν καὶ ἐρεῖς, οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων, πι- F
bētes bibetis q2 in ciuitate in q̄ noiatū eſt nomē
όντες πίεσθε ὅτι ἐν πόλει ἐφ᾽ ἧ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά
meū ſup eam ego incipio affligere: ⁊ vos mū
μου ἐπ᾽ αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς κα-
dicia nō mūdabimini nō mūdabimini q2 gladi-
θαρισμῷ οὐ μὴ καθαρισθῆτε οὐ καθαρισθήσεσθε ὅτι μάχαι-
um ego voco ſup oēs ſedētes ſup trā di-
ραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς λέ-
cit dñs exercituū. ⁊ tu ꝓphetabis ad eos
γει κύριος τῶν δυνάμεων. καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ᾽ αὐτοὺς
omnia verba hec: ⁊ dices dñs ab-
πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐρεῖς κύριος ἀφ᾽ B
excelſo rñſuz dabit a loco ſctō ſuo
ὑψηλοῦ χρηματιεῖ ἀπὸ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ Johe. 3.c.
dabit vocem ſuam verbū rñdebit ſup locum Amos
δώσει φωνὴν αὐτοῦ λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου 1.a.
ſuum: ⁊ illi q̄ſi vindemiātes reſpondebūt
αὐτοῦ, καὶ οἱ δὲ ὥσπερ τρυγοῦντες ἀποκριθήσονται
⁊ ſup hītantes in trā veniet iterit⁹ ſup
καὶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τὴν γῆν ἥξει ὄλεθρος ἐπὶ
ꝑtem tre: q2 iudiciū dño in gentib⁹.
μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσι
iudicat̃ ipē aduerſ⁹ oēm carnē: at impii dati
κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδό-
ſunt in gladiū dicit dñs. ſic dixit domi
θησαν εἰς μάχαιραν λέγει κύριος. οὕτως εἶπεν κύρι-
nus exercituū: ecce mala īgrediūt̃ a gente G
ος τῶν δυνάμεων, ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους
in gentē: ⁊ turbo magnus egreditur ab extremo
εἰς ἔθνος, καὶ λαίλαψ μεγάλη ἐκπορεύεται ἀπ᾽ ἐσχάτου
tre: ⁊ erūt vulnerati a dño in die
τῆς γῆς, καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου ἐν ἡμέ-
illa ex ꝑte tre: ⁊ vſq; ad ꝑtem
ρα ἐκείνῃ ἐκ μέρους τῆς γῆς, καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς
tre non plangentur ⁊ non cōgregabunt̃ ⁊ non
γῆς οὐ μὴ θρηνηθήσονται καὶ οὐ μὴ συναχθήσονται καὶ οὐ μὴ
ſepelientur in ſterq̄liniū ſup faciem tre erunt:
κατορυγῶσιν εἰς κόπρια ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται, C
iubilate paſtores ⁊ clamate ⁊ plāgite arietes
ἀλαλάξατε ποιμένες καὶ κεκράξατε καὶ κόψασθε οἱ κριοὶ

© Biblioteca Nacional de España

ouium: qꝛ completi ſunt dies vrĩ in
τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ὑμῶν εἰς
occiſionẽ: ⁊ cadetis ſicut arietes electi: ⁊
σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί, καὶ
peribit fuga a paſtoribus: ⁊ ſalus ab
ἀπολεῖται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ
arietib⁹ ouium. vox clamoris paſto-
τῶν κριῶν τῶν προβάτων. φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμέ-
rum ⁊ iubilum arietũ: qꝛ deuaſtauit dñs
νων καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν κριῶν, ὅτι ὠλόθρευσεν κύριος
paſcua eoꝝ: ⁊ qeſcent ſpecioſa
τὰ βοσκήματα αὐτῶν, καὶ παύσεται τὰ καλὰ τῆς
pacis a facie ire furoris dñi. dereli-
εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ κυρίου. ἐγκατέλι-
quit q̃ſi leo cubile ſuum: qꝛ facta eſt tra
πεν ὥσπερ λέων κατάλυμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ
eoꝝ in inuiũ a facie gladij
αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ προσώπου μαχαίρας τῆς
magni.
μεγάλης.

Ca.26.

A In p̃ncipio regis ioachim filii ioſie: factũ
Ἐν ἀρχῇ βασιλέως ἰωακεὶμ υἱοῦ ἰωσίου, ἐγενή-
eſt verbũ iſtud a dño. ſic dixit dñs:
θη λόγος οὗτος παρὰ κυρίου. οὕτως εἶπεν κύριος,
ſta in atrio dom⁹ dñi ⁊ rñſum dabis oĩ iu-
στῆθι ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ χρηματιεῖς παντὶ ἰου-
da venientib⁹ adorare in domo dñi: vni
δα τοῖς ἐρχομένοις προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου, ἅ-
F uerſos ſmones q̃s p̃cepi tibi p rñſo da
παντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξά σοι χρηματίσαι
cis: ne auferas verbũ: forte audient: ⁊ con-
αὐτοῖς, μὴ ἀφελῇς ῥῆμα, ἴσως ἀκούσονται, καὶ ἀπο-
uertentur vnuſqſq; a via ſua ma-
στραφήσονται ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονη-
la: ⁊ quieſcam a malis q̃ ego cogi-
ρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ λογίζο-
to facere eis ꝓpter mala ſtu-
μαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευ-
dia eoꝝ. ⁊ dices: ſic dixit dñs: ſi nõ
μάτων αὐτῶν. καὶ ἐρεῖς, οὕτως εἶπεν κύριος, ἐὰν μὴ
audieritis me vt ãbuletis in legitimis meis q̃
ἀκούσητέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς νομίμοις μου οἷς
B dedi ãte faciem vr̃am: vt audiatis ſmões
ἔδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν, εἰσακούειν τῶν λόγων
ſeruoꝝ meoꝝ ꝓphetaꝝ q̃s ego mitto
τῶν παίδων μου τῶν προφητῶν οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω
ad vos diluculo: ⁊ miſi ⁊ nõ audiſtis
πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα καὶ οὐκ εἰσηκούσα-
me: dabo domũ iſtam ſicut ſilo: ⁊
τέ μου, δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ σιλώ, καὶ τὴν
vrbẽ hanc dabo in maledictionẽ oib⁹ gentib⁹
πόλιν ταύτην δώσω εἰς κατάραν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσι
terre: ⁊ audierũt ſacerdotes ⁊ pſeudoꝓphete
τῆς γῆς, καὶ ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται
⁊ oĩs ppl's hieremiã loquentem verba
καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ ἱερεμίου λαλοῦντος τοὺς λόγους
hec in domo dñi. ⁊ factũ eſt hieremia ceſſan-
τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἐγένετο ἱερεμίου παυσα-
G te loqui omnia q̃cũq; p̃cepit ei dñs
μένου λαλοῦντος πάντα ὅσα συνέταξεν αὐτῷ κύριος
loqui omni pplo: appꝛehenderũt eũ ſacer-
λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, συνέλαβον αὐτὸν οἱ ἱε-
dotes ⁊ pſeudoꝓphete ⁊ oĩs ppl's dicẽs: mo-
ρεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων, θα-
te moriaris: qꝛ ꝓphetaſti
νάτῳ ἀποθανῇ, ὅτι προεφήτευσας

C

gregis: quia cõpleti ſũt dies vrĩ vt ĩterficiamini: & diſſipationes vr̃e: & cadetis quaſi vaſa precioſa. Et peribit fuga a paſtoribus & ſaluatio ab optimatibus gregis. Vox clamoris paſtorũ & vlulatus optimatum gregis: quia vaſtauit dominus paſcua eorũ: & conticuerunt arua pacis a facie ire furoris domini. Dereliquit quaſi leo tabernaculũ ſuuz: facta eſt terra eorum in deſolationem: a facie ire columbe: & a facie ire furoris dñi.

26.

In principio regni ioachim filii ioſie regis iuda: factum eſt verbum iſtud a domino: dicens. Hec dicit dominus. Sta in atrio domus dñi: & loqueris ad oẽs ciuitates iuda: de quib⁹ veniunt vt adorent in domo domini vniuerſos ſermones q̃s ego mandaui tibi vt loquaris ad eos. Noli ſubtrahere verbum: ſi forte audiant & cõuertantur vnuſqſq; a via ſua mala: & peniteat me mali q̃d cogitaui facere eis propter maliciam ſtudiorum eorum. Et dices ad eos. Hec dicit dominus. Si non audieritis me vt ambuletis in lege mea quam dedi vobis vt audiatis ſermonẽ ſeruorũ meoꝝ ꝓphetarum quos ego miſi ad vos de nocte cõſurgens & dirigẽs & nõ audiſtis: dabo domum iſtam ſicut ſilo: & vrbem hãc dabo in maledictionẽ cunctis gẽtibus terre. Et audierunt ſacerdotes & ꝓphete & omnis populus hieremiam loquẽtẽ verba hec in domo dñi. Cunq; cõpleſſet hieremias loquẽs omnia que preceperat ei dominus vt loqueretur ad vniuerſum populũ apprehẽderũt eum ſacerdotes & ꝓphete & omñis populus dicens. Morte moriatur. Quare prophetauit

הצאן כי מלאו ימיכם לטבוח
ותפוצותיכם ונפלתם ככלי חמדה:
ואבד מנוס מן הרעים ופליטה
מאדירי הצאן: קול צעקת הרעים
ויללת אדירי הצאן כי שדד
יהוה את מרעיתם: ונדמו נאות
השלום מפני חרון אף יהוה:
עזב ככפיר סכו כי היתה ארצם
לשמה מפני חרון היונה ומפני
חרון אפו:

בראשית ממלכות
יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה
היה הדבר הזה מאת יהוה לאמר:
כה אמר יהוה עמד בחצר בית
יהוה ודברת על כל ערי יהודה
הבאים להשתחות בית יהוה את
כל הדברים אשר צויתיך לדבר
אליהם אל תגרע דבר: אולי
ישמעו וישבו איש מדרכו הרעה
ונחמתי אל הרעה אשר אנכי חשב
לעשות להם מפני רע מעלליהם:
ואמרת אליהם כה אמר יהוה
אם לא תשמעו אלי ללכת בתורתי
אשר נתתי לפניכם: לשמע על
דברי עבדי הנבאים אשר אנכי
שלח אליכם והשכם ושלח ולא
שמעתם: ונתתי את הבית הזה
כשלה ואת העיר הזאתה אתן
לקללה לכל גויי הארץ: וישמעו
הכהנים והנביאים וכל העם את
ירמיהו מדבר את הדברים האלה
בבית יהוה: ויהי ככלות ירמיהו
לדבר את כל אשר צוה יהוה
לדבר אל כל העם ויתפשו אתו
הכהנים והנביאים וכל העם
לאמר מות תמות: מדוע נבית

יום טבח
פוץ כלה
נוס
שדד
רעה דמם
נוה פנה
חרה כפר
סכך היה
שמם

Ca. xxvj.

מלך
עיר
בוא שחה
צוה
גרע
שמע רוע
עשה פנה
עלל
שמע הלך
ירה נתן
פנה נבא
שכם
נתן
שמע
נבא
דבר
היה כלה
תפש
מדע

© Biblioteca Nacional de España

בשם יהוה לאמר כשלו יהיה   היה
הבית הזה והעיר הזאת תחרב   חרב
מאין יושב ויקהל כל העם אל   ישב קהל
ירמיהו בבית יהוה׃ וישמעו שרי   שמע שור
יהודה את הדברים האלה ויעלו   עלה
מבית המלך בית יהוה וישבו
בפתח שער יהוה החדש׃ ויאמרו
הכהנים והנביאים אל השרים   נבא
ואל כל העם לאמר משפט מות   שפט
לאיש הזה כי נבא אל העיר
הזאת כאשר שמעתם באזניכם׃
ויאמר ירמיהו אל כל השרים ואל   אמר
כל העם לאמר יהוה שלחני
להנבא אל הבית הזה ואל העיר   נבא
הזאת את כל הדברים אשר
שמעתם׃ ועתה היטיבו דרכיכם   יטב
ומעלליכם ושמעו בקול יהוה   עלל
אלהיכם וינחם יהוה אל הרעה   נחם רוע
אשר דבר עליכם׃ ואני הנני   עשה
בידכם עשו לי כטוב וכישר   היה
בעיניכם׃ אך ידע תדעו כי אם   ידע
ממתים אתם אתי כי דם נקי   מות נקה
אתם נתנים עליכם ואל העיר
הזאת ואל ישביה כי באמת
שלחני יהוה עליכם לדבר באזניכם
את כל הדברים האלה׃ ויאמרו
השרים וכל העם אל הכהנים ואל
הנביאים אין לאיש הזה משפט   שפט
מות כי בשם יהוה אלהינו דבר
אלינו׃ ויקמו אנשים מזקני הארץ   קום
ויאמרו אל כל קהל העם לאמר׃
מיכיה המורשתי היה נבא בימי   יום
חזקיהו מלך יהודה ויאמר אל כל
עם יהודה לאמר כה אמר יהוה
צבאות ציון שדה תחרש וירושלים   חרש
עיים תהיה והר הבית לבמות יער׃   עיה היה
במה

in nomine domini di-
cens: ſicut ſilo erit
domus hec: & vrbs iſta
deſolabitur
eo φ non ſit habitator.
Et cõgregat⁹ eſt oĩs po
pulus aduerſus heremiã
in domo dñi. Et audie-
runt principes iuda ver
ba hec: & aſcenderunt
de domo regis in domũ
domini & ſederunt
in introitu porte dom⁹
dñi noue. Et locuti ſunt
ſacerdotes & prophete
ad principes
& ad oẽm populũ dicẽ
tes. Iudicium mortis eſt
viro huic: quia prophe
tauit aduerſus ciuitatem
iſtam ſicut audiſtis auri
bus veſtris.
Et ait hieremias ad om
nes principes & ad
vniuerſum populũ di-
cens. Dñs miſit me
vt prophetarẽ ad domũ
iſtam & ad ciuitatem
hanc omnia verba que
audiſtis. Nunc ergo bo
nas facite vias veſtras:
& ſtudia veſtra: & audite
vocem domini
dei veſtri: & penitebit
dominum mali
quod locutus eſt aduer
ſum vos. Ego autem
ecce in manib⁹ vr̃is ſum
facite mihi qđ bonũ &
rectum eſt in oculis vr̃is.
Verũtñ ſcitote & cogno
ſcite: quia ſi occideritis
me: ſanguinẽ innocentẽ
tradetis cõtra voſmetip
ſos & contra ciuitatem
iſtam & habitatores ei⁹.
In veritate enim
miſit me dñs ad vos: vt
loquerer in auribus vr̃is
omnia verba hec. Et
dixerunt
principes & omnis po-
pulus ad ſacerdotes & ad
prophetas. Non eſt viro
huic iudicium
mortis quia in noĩe dñi
dei noſtri locutus eſt
ad nos. Surrexerũt ergo
viri de ſeniorib⁹ terre:
& dixerunt ad omnem
cetum populi loquẽtes.
Micheas de moraſti fu-
it propheta in diebus
ezechie regis iuda & ait
ad omnem
populũ iude: dicẽs. Hec
dicit dñs exercituũ. Si
on quaſi ager arabitur:
& hieruſalem in acervũ
lapidũ erit: & mons do-
mus in excelſa ſiluarũ.

noĩe dñi dicens: ſicut ſilo erit dom⁹ i-
τῶ ὀνόματι κυρίου λέγων, ὥσπερ σιλὼ ἔσαι ὁ οἶκος οὗ
ſta: ꝛ vrbs iſta deſolabitur ab habitantibus.
τος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων.
ꝛ cõgregatus eſt oĩs ppl̃s ad hieremiã in domo do
καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ ἱερεμίαν ἐν οἴκω κυ-
mini. ꝛ audierũt pricipes iuda verba hec:
ρίου. καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες ἰούδα τῶν λόγων τού-
ꝛ aſcenderũt de domo regis in domũ
των, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον
dñi ꝛ ſederunt in veſtibulis porte dñi no
κυρίου καὶ ἐκάθησαν ἐν προθύροις πύλης κυρίου τῆς καί-
ue: ꝛ dixerũt ſacerdotes ꝛ pſeudoprophete ad
νης, καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς
pricipes ꝛ omni ppl̃o: iudiciũ mortis
τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῶ λαῶ, κρίσις θανάτου τῶ
homini huic: q꞉ ꝓphetauit aduerſus ciuitatẽ
ἀνθρώπω τούτω, ὅτι προεφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως
iſtam ſicut audiſtis in aurib⁹ vr̃is: ꝛ ait
ταύτης καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν, καὶ εἶπεν
hieremias ad omnes pricipes ꝛ omni ppl̃o
ἱερεμίας πρὸς πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῶ λαῶ
dicens: dñs miſit me ꝓphetare ſup domũ
λέγων, κύριος ἀπέστειλέ με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον
iſtam ꝛ ſuper ciuitatẽ hanc omnia ver
τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λό-
ba q̃ audiſtis. ꝛ nũc meliores facite vi-
γους οὓς ἠκούσατε. καὶ νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁ-
as vr̃as ꝛ opera vr̃a: ꝛ audite voce
δοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς
dñi dei vr̃i: ꝛ ceſſabit dñs a   ē.7.a.
κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν
malis q̃ locutus eſt ꝯ vos: ꝛ ecce ego in manib⁹
κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν
vr̃is: facite mihi vt expedit vobis: ꝛ vt meli-
ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει ὑμῖν, καὶ ὡς βέλ-
us vobis: verũtñ ſcientes ſcietis: q꞉ ſi occiditis me.
τιον ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἢ γνῶντες γνώσεσθε, ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με.
ſãguinẽ inocẽtẽ vos traditis ꝯ vos: ꝛ ꝯ ciuitatẽ
αἷμα ἀθῶον ὑμεῖς δίδοτε ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν
iſtam: ꝛ cõtra habitantes ĩ ea: q꞉ in veritate
ταύτην, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῆ, ὅτι ἐν ἀληθεία
miſit me dñs ad vos vt loq̃rer in aurib⁹
ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα
vr̃is oĩa verba hec: ꝛ dixerũt
ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ εἶπαν οἱ
pricipes ꝛ oĩs ppl̃s ad ſacerdotes ꝛ ad
ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς
pſeudoꝓphetas: nõ eſt homini huic
τοὺς ψευδοπροφήτας, οὐκ ἔστιν τῶ ἀνθρώπω τούτω
iudiciũ mortis: q꞉ in noĩe dñi dei
κρίσις θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῶ ὀνόματι κυρίου τοῦ θε-
nr̃i locut⁹ eſt ad nos: ꝛ ſurrexerũt viri
οῦ ἡμῶν ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες
de ſeniorib⁹ ť re ꝛ dixerũt omni ce-
τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῆ συνα-
tui ppl̃i dicentes. micheas maraſthites fuit
γωγῆ τοῦ λαοῦ λέγοντες. μιχαίας ὁ μωραθίτης ἦν
ꝓpheta in diebus ezechie regis iuda:
προφήτης ἐν ταῖς ἡμέραις ἐζεκίου βασιλέως ἰούδα,
ꝛ dixit omni ppl̃o iuda dicens: ſic dixit
καὶ εἶπεν παντὶ τῶ λαῶ ἰούδα λέγων, οὕτως εἶπεν
dñs exercituum ſion: q̃ſi ager arabitur
κύριος τῶν δυνάμεων σιών, ὡς ἀγρὸς ἀροτριωθήσεται
ꝛ hieruſalem in pomoꝝ cuſtodiã erit: ꝛ mons
καὶ ἱερουσαλὴμ εἰς ὀπωροφυλάκιον ἔσαι, καὶ τὸ ὄρος
dom⁹ erit in nem⁹ ſilue.
τοῦ οἴκου ἔσαι εἰς ἄλσος δρυμοῦ.

Mich. 5.d.

nũqd iterficiẽs iterfecit eũ ezechias rex iuda ⁊
μὴ ἀναναιρῶν ἀνεῖλεν αὐτὸν ἐζεκίας βασιλεὺς ἰούδα καὶ
oĩs iuda: nũqd nõ timuerũt dñm: ⁊ dep̄cati ſunt
πᾶς ἰούδα, οὐχὶ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ἐδεήθησαν
faciem dñi: ⁊ ceſſauit dñs a
τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν
malis q̄ locut⁹ eſt cõtra eos: ⁊ nos fecimus ma=
κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κα
la magna ꝯ aĩas nr̄as: ⁊ homo fuit pro
κὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν, καὶ ἄνθρωπος ἦν προ=
phetans in noĩe dñi vrias fili⁹ ſamaie de caria
φητεύων ὀνόματι κυρίου οὐρίας υἱὸς σαμαίου ἐκ καρια
thiarĩ: ⁊ p̄phetauit de ciuitate iſta:
θιαρείμ, καὶ προεφήτευσεν περὶ τῆς πόλεως ταύτης,
G ⁊ de t̄ra iſta iuxta oĩa verba
καὶ περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους
D hieremie. ⁊ audiuit rex ioachim ⁊ oẽs
ἱερεμίου. καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἰωακεὶμ καὶ πάντες
p̄ncipes oĩa verba ei⁹ ⁊ queſie=
οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐζήτη=
runt interficere eum: ⁊ audiuit vrias ⁊ ti=
σαν ἀποκτεῖναι αὐτόν, καὶ ἤκουσεν οὐρίας καὶ ἐφο=
muit ⁊ fugit ⁊ intrauit in egyptũ: ⁊ mi=
βήθη καὶ ἔφυγε καὶ εἰσῆλθεν εἰς αἴγυπτον, καὶ ἐξαπέ=
ſit rex viros in egyptũ eliachim filiũ
στειλεν ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς αἴγυπτον ἐλιακὶμ υἱὸν
achobor ⁊ viros cũ eo in egyptum: ⁊
ἀχοβὼρ καὶ ἄνδρας μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν αἴγυπτον, καὶ
eduxerũt eũ inde: ⁊ adduxerũt eũ ad
ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν
3.7.a. regem ⁊ p̄cuſſit eum in gladio: ⁊ p̄iecit
βασιλέα καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἔρριψεν
eum in monumẽtũ filioꝝ ppl̄i ei⁹. verũtñ man⁹ achi
αὐτὸν εἰς τὸ μνῆμα υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ. πλὴν χεὶρ ἀχι
cam filii ſaphan erat cũ hieremia ne traderent ip̄m
κὰμ υἱοῦ σαφὰν ἦν μετὰ ἱερεμίου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν
in manus ppl̄i ne iterficerẽt eum.
εἰς χεῖρας λαοῦ τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν. Ca.27.

E In p̄ncipio regni ioachim filij ioſie re=
Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας ἰωακὶμ υἱοῦ ἰωσίου βα=
A gis iuda factũ ẽ verbum hoc ad hieremiã
σιλέως ἰούδα ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς ἱερεμίαν
a dño dicens: ſic dixit dñs: fac ti=
παρὰ κυρίου λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος, ποίησον σε
bi vincula ⁊ torques: et circũpone circũ col=
αυτῷ δεσμοὺς καὶ κλοιούς, καὶ περίθες περὶ τὸν τρά
lum tuũ: ⁊ mittes eos ad regem
χηλόν σου, καὶ ἀποστελεῖς αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα
idumee: ⁊ ad regem moab: ⁊ ad
ἰδουμαίας, καὶ πρὸς βασιλέα μωάβ, καὶ πρὸς τὸν
regem filioꝝ ãmon: ⁊ ad regem tyri: ⁊
βασιλέα υἱῶν ἀμμών, καὶ πρὸς βασιλέα τύρου, καὶ
ad regẽ ſidonis in manib⁹ nũcioꝝ ſuoꝝ
πρὸς τὸν βασιλέα σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν
q̄ venerunt in hieruſalem ad ſedechiam re=
τῶν ἐρχομένων ἐν ἱερουσαλὴμ πρὸς σεδεκίαν βασι=
gem iuda: ⁊ p̄cipies eis ad dños
λέα ἰούδα, καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους
ſuos dicere. ſic dixit dñs exercituũ
αὐτῶν εἰπεῖν. οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ
deus iſrael: ſic dicetis ad dños vr̄os.
θεὸς ἰσραήλ, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν.
ego feci terrã ⁊ hoĩes ⁊ iumẽ=
ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτή
F ta q̄ ſup faciem t̄re in fortitudĩe mea
νη τὰ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν τῇ ἰσχύϊ μου
Zach. 5.d.

Nunqd morte condẽnauit eum ezechias rex iuda & omnis iuda? Nunquid nõ timuerũt dñm & deprecati ſunt faciem dñi: & penituit dominũ mali q̄d locutus fuerat aduerſum eos. Itaq; nos facim⁹ malũ grande cõtra aĩas nr̄as. Fuit quoq; vir prophetans in nomine domini vrias fili⁹ ſemei de chariathiarim: & prophetauit aduerſus ciuitatẽ iſtã & aduerſus terrã hanc iuxta oĩa verba hieremie. Et audiuit rex ioachim & omnes potentes & principes ei⁹ verba hec: & queſiuit rex interficere eum. Et audiuit vrias & timuit fugitq; & ĩgreſſus eſt egyptũ. Et miſit rex ioachim viros in egyptum helnathan filium achobor & viros cum eo in egyptum. Et eduxerũt vriam de egypto: & adduxerũt eũ ad regẽ ioachim & percuſſit eũ gladio: & proiecit cadauer eius in ſepulchris vulgi ignobilis. Igitur manus aicham filii ſaphan fuit cum hieremia vt non traderetur in manus populi & interficerent eum. 26.

IN principio regni ioachim filii ioſie regis iuda factum eſt verbum iſtud ad hieremiam a domino dicens. Hec dicit dominus ad me. Fac tibi vincula & cathenas: & pones eas in collo tuo: & mittes eas ad regem edom: & ad regem moab: & ad regem filiorum ammon: & ad regem tyri: & ad regem ſidonis in manu nunciorum qui venerunt hieruſalem ad ſedechiã regem iuda: & precipies eis vt ad dominos ſuos loquantur. Hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Hec dicetis ad dominos veſtros. Ego feci terram & homines & iumẽta q̄ ſunt ſup faciẽ terre in fortitudine mea

---

הֶהָמֵת הֱמִתֻהוּ חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מות
וְכָל יְהוּדָה הֲלֹא יָרֵא אֶת יְהוָה
וַיְחַל אֶת פְּנֵי יְהוָה וַיִּנָּחֶם יְהוָה אֶל חָלָה פָּנָה
הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיהֶם וַאֲנַחְנוּ נָחַם רוּעַ
עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ׃ עָשָׂה גָּדַל
וְגַם אִישׁ הָיָה מִתְנַבֵּא בְּשֵׁם יְהוָה נָבָא
אוּרִיָּהוּ בֶּן שְׁמַעְיָהוּ מִקִּרְיַת הַיְּעָרִים
וַיִּנָּבֵא עַל הָעִיר הַזֹּאת וְעַל הָאָרֶץ
הַזֹּאת כְּכֹל דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ׃ וַיִּשְׁמַע שָׁמַע
הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וְכָל גִּבּוֹרָיו וְכָל
הַשָּׂרִים אֶת דְּבָרָיו וַיְבַקֵּשׁ הַמֶּלֶךְ שׂוּר בָּקַשׁ
הֲמִיתוֹ וַיִּשְׁמַע אוּרִיָּהוּ וַיִּרָא וַיִּבְרַח מות שָׁמַע
וַיָּבֹא מִצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ יָרֵא בָּרַח
יְהוֹיָקִים אֲנָשִׁים מִצְרַיִם אֶת אֶלְנָתָן בּוֹא שָׁלַח
בֶּן עַכְבּוֹר וַאֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל מִצְרָיִם׃
וַיּוֹצִיאוּ אֶת אוּרִיָּהוּ מִמִּצְרַיִם יָצָא
וַיְבִיאֻהוּ אֶל הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וַיַּכֵּהוּ בּוֹא נָכָה
בֶּחָרֶב וַיַּשְׁלֵךְ אֶת נִבְלָתוֹ אֶל קִבְרֵי שָׁלַךְ
בְּנֵי הָעָם׃ אַךְ יַד אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן
הָיְתָה אֶת יִרְמְיָהוּ לְבִלְתִּי תֵּת הָיָה נָתַן
אֹתוֹ בְּיַד הָעָם לַהֲמִיתוֹ׃ מות

Ca.xxvij.

בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת
יְהוֹיָקִם בֶּן יֹאושִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה אֶל יִרְמְיָה מֵאֵת
יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אֵלַי
עֲשֵׂה לְךָ מוֹסֵרוֹת וּמֹטוֹת וּנְתַתָּם אָסַר מוט
עַל צַוָּארֶךָ׃ וְשִׁלַּחְתָּם אֶל מֶלֶךְ נָתַן צוּר
אֱדוֹם וְאֶל מֶלֶךְ מוֹאָב וְאֶל מֶלֶךְ
בְּנֵי עַמּוֹן וְאֶל מֶלֶךְ צֹר וְאֶל מֶלֶךְ
צִידוֹן בְּיַד הַמַּלְאָכִים הַבָּאִים לָאַךְ בּוֹא
יְרוּשָׁלַםִ אֶל צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃
וְצִוִּיתָ אֹתָם אֶל אֲדֹנֵיהֶם לֵאמֹר צָוָה
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
כֹּה תֹאמְרוּ אֶל אֲדֹנֵיכֶם׃ אָנֹכִי אָמַר
עָשִׂיתִי אֶת הָאָרֶץ אֶת הָאָדָם וְאֶת עָשָׂה
הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָרֶץ בְּכֹחִי כֹּחַ

© Biblioteca Nacional de España

הגדול ובזרועי הנטויה ונתתיה — גדל זרע
לאשר ישר בעיני ועתה אנכי — נטה נתן
נתתי את כל הארצות האלה ביד
נבוכדנצר מלך בבל עבדי וגם
את חית השדה נתתי לו לעבדו — חיה
ועבדו אתו כל הגוים ואת בנו ואת
בן בנו עד בא עת ארצו גם הוא — בוא
ועבדו בו גוים רבים ומלכים — רבב
גדלים והיה הגוי והממלכה אשר — מלך
לא יעבדו אתו את נבוכדנאצר — עבד
מלך בבל ואת אשר לא יתן את — נתן
צוארו בעל מלך בבל בחרב וברעב — צור עלל
ובדבר אפקד על הגוי ההוא נאם — פקד
יהוה עד תמי אתם בידו ואתם אל — תמם
תשמעו אל נביאיכם ואל קסמיכם — שמע
ואל חלמתיכם ואל עננכם ואל — ענן
כשפיכם אשר הם אמרים אליכם
לאמר לא תעבדו את מלך בבל
כי שקר הם נבאים לכם למען
הרחיק אתכם מעל אדמתכם — רחק
והדחתי אתכם ואבדתם והגוי — נדח
אשר יביא את צוארו בעל מלך — בוא צור
בבל ועבדו והנחתיו על אדמתו — נוח
נאם יהוה ועבדה וישב בה ואל
צדקיה מלך יהודה דברתי ככל
הדברים האלה לאמר הביאו — בוא
את צואריכם בעל מלך בבל ועבדו
אתו ועמו וחיו למה תמותו אתה — חיה מות
ועמך בחרב ברעב ובדבר כאשר
דבר יהוה אל הגוי אשר לא יעבד — עבד
את מלך בבל ואל תשמעו אל דברי — שמע
הנביאים האמרים אליכם לאמר — נבא
לא תעבדו את מלך בבל כי שקר — עבד
הם נבאים לכם כי לא שלחתים
נאם יהוה והם נבאים בשמי
לשקר למען הדיחי אתכם — נדח

magna: & in brachio
meo extēto: & dedi eã
ei qui placuit in oculis
meis. Et nunc itaq; ego
dedi omnes terras iſtas
in manu
nabuchodonoſor regis
babylonis ſerui mei. In
ſup & beſtias agri dedi
ei: vt ſeruiant illi.
Et ſeruient ei oẽs gen
tes: & filio eius &
filio filii eius donec ve-
niat tẽpus terre eius &
ipſius. Et ſeruiẽt ei gen
tes multe & reges
magni. Gens autem &
regnum quod
non ſeruierit nabucho
donoſor
regi babylonis & quicũ
q; non curuauerit
collũ ſuũ ſub iugo regis
babylonis: in gladio &
in fame & in peſte viſita
bo ſup gentẽ illam: ait
dñs: donec cõſumã eos
in manu eius. Vos ergo
nolite audire prophetas
veſtros & diuinos
& ſomniatores & augu
res &
maleficos qui dicũt vo
bis:
non ſeruietis regi baby
lonis:
quia mendaciũ prophe
tant vobis vt
longe faciant vos de ter
ra veſtra:
& eiiciant vos & perea
tis. Porro gens
que ſubiecerit ceruicẽ
ſuam ſub iugo regis
babylonis & ſeruierit ei:
dimittã eam in terra ſua
dicit dñs: & colet eam
& habitabit in ea. Et ad
ſedechiam regem iuda
locutus ſum omnia
verba hec: dicens. Su
biicite
colla veſtra ſub iugo re
gis babylonis: & ſeruite
ei & populo eius & viue
tis. Quare moriemini
tu & populus tu9 gladio
& fame & peſte: ſicut
locutus eſt dñs ad gen
tẽ que ſeruire noluerit
regi babylonis. Nolite
audire verba
prophetarum dicentiũ
vobis:
non ſeruietis regi baby
lonis: quia mendacium
ipſi loquuntur vobis.
Quia non miſi eos
ait dñs: & ipſi prophe
tant in nomine meo
mendaciter: vt eiiciant
vos

magna ꝛ brachio meo excelſo: ꝛ dabo
τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βραχίονί μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ δώσω
eam cui placuerit i oculis meis. ꝛ nũc ego dedi
αὐτὴν ᾧ ἂν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. καὶ νῦν ἐγὼ ἔδωκα
omnẽ terrã regi nabuchodonoſor re-
πᾶσαν τὴν γῆν τῷ βασιλεῖ ναβουχοδονόσωρ βα-
gi babylonis vt ſeruiat ei: ꝛ beſtias
σιλεῖ βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ
agri vt ſeruiant illi ꝛ filio eius ꝛ filio
ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ τῷ υἱῷ
filii eius donec veniat tẽpus terre eius:
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἕως τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν τῆς γῆς αὐτοῦ,
etiam ipſius. ꝛ ſeruient ei gẽtes multe ꝛ
καί γε αὐτοῦ. καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ ἔθνη πολλὰ καὶ D
reges magni. ꝛ gẽs ꝛ regnũ q̃cũq;
βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι B
nõ ſeruierunt nabuchodonoſor regi ba-
ἂν μὴ ἐδούλευσαν ναβουχοδονόσωρ βασιλεῖ τῆς βα-
bylonis ꝛ q̃cũq; non ſubmiſerint collum eo-
βυλῶνος καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἐμβάλωσιν τὸν τράχηλον αὐ-
rum ſub iugo regis babylonis: in gla-
τῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος, ἐν μαχαί-
dio ꝛ in peſte ꝛ fame viſitabo eos ait
ρᾳ καὶ ἐν λοιμῷ καὶ λιμῷ ἐπισκέψομαι αὐτοὺς εἶπεν
dñs: donec cõſumant in manu eius. ꝛ vos
κύριος, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ὑμεῖς
ne audiatis pſeudoprophetas vr̃os ꝛ diuinan-
μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομέ-
tes vobis: ꝛ ſomniantes vobis: ꝛ au-
νων ὑμῖν, καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν, καὶ τῶν οἰωνι-
gures vr̃os: ꝛ maleficos vr̃os dicentes: nõ
σμάτων ὑμῶν, καὶ τῶν φαρμακέων ὑμῶν λεγόντων, οὐ μὴ
ſeruietis regi babylonis: q2 mẽdacia ip
ἐργάσεσθε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος, ὅτι ψευδῆ αὐ-
ſi ꝓphetant vobis vt lõge faciãt vos de
τοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ 4.Re. 5.c.
t̃ra vr̃a: ꝛ vt eiiciam vos: ꝛ peribitis.
τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ ἵνα ἐκβάλω ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε.
ꝛ gentẽ q̃ induxerit ceruicem ſuã ſub
καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἂν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ
iugo regis babylonis: ꝛ ſeruierit ei:
τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσηται αὐτῷ,
relinquã eam in t̃ra ſua dicit dñs:
καταλείψω αὐτὸ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ λέγει κύριος,
ꝛ opabit̃ eã ꝛ inhitabit in ea. ꝛ ad ſe
καὶ ἐργᾶται αὐτὴν καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ. καὶ πρὸς σε
dechiam regem iuda locut9 ſũ ſcd̃m omnia
δεκίαν βασιλέα ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς
verba hec dicẽs: inducite collum A
λόγους τούτους λέγων, εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον
vr̃m ſub iugo regis babylonis: ꝛ ſer
ὑμῶν ὑπὸ ζυγῶ τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ ἐρ
uietis ei ꝛ ꝑplo eius: ꝛ viuite: vt q̃d C
γάσεσθε αὐτῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε, ἵνα τί
moriemini tu ꝛ ꝑpl's tu9 in gladio ꝛ in fa-
ἀποθνήξεσθε σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λι
me ꝛ in peſte: ſicut locut9 eſt dñs cõtra gentem:
μῷ καὶ ἐν λοιμῷ, ὡς ἐλάλησε κύριος κατὰ ἔθνους,
q̃ nõ ſeruiuit regi babylonis. ne audiatis
ὃ οὐκ ἐδούλευσεν τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος. μὴ ἀκούσητε
verba ꝓphetaꝝ: dicẽtiũ vobis: ne ſer-
τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν, λεγόντων ὑμῖν, μὴ δου-
uiatis regi babylonis: q2 iniuſta ipſi ꝓ-
λεύητε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προ
phetant vobis. nõ miſi eos dicit dñs:
φητεύουσιν ὑμῖν. οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς φησιν κύριος, s.14.c.
ꝛ ꝓphetant in noĩe meo iniuſte vt Infra.
καὶ προφητεύουσιν τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ πρὸς τὸ 29.b.
perdant vos:
ἀπολέσαι ὑμᾶς,

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū iter.latina.

τ peribitis vos τ pphete vri pphe=
καὶ ἀπολεῖσθε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφη
tantes vobis iniuſte mēdacia, τ ſacerdotib⁹ τ
τεύοντες ὑμῖν ἐπ᾽ ἀδίκω ψευδῆ. καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ
pplo huic locut⁹ ſuȝ dicēs: ſic dixit dñs: ne
τῷ λαῷ τούτῳ ἐλάλησα λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος, μὴ
audiatis verba pphetaꝝ pphetāti=
ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόν=
um vobis dicentiū: ecce vaſa dñi reuertenť de
των ὑμῖν λεγόντων, ἰδοὺ σκεύη κυρίου ἐπιστρέφη ἐκ
babylone nūc cito: qꝛ iniuſta ipi pphe=
βαβυλῶνος νῦν ταχέως, ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύ
tant vobis.ne audiatis eos ſed ſeruite re
ουσιν ὑμῖν. μὴ ἀκούετε αὐτῶν ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βα
gi babylonis τ viuite. quare erit hec
σιλεῖ τῆς βαβυλῶνος καὶ ζῆτε. ἵνα τί ἔσαι αὕτη ἡ
ciuitas in ſolitudinē: ſi pphete ſunt τ ſi eſt ver
πόλις εἰς ἐρήμωσιν; εἰ προφῆται εἰσὶν καὶ εἰ ἔσιν λό=
bū dñi in eis: occurant mihi: vt nō
γος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι, ἵνα μὴ
inferantur vaſa relicta in domo
εἰσενεχθήσωνται τὰ σκεύη τὰ καταλειφθέντα ἐν οἴκω
dñi τ in domo regis iuda τ hieruſalem
κυρίου καὶ ἐν οἴκω τοῦ βασιλέως ἰούδα καὶ ἱερουσαλὴμ
in babylonē: qꝛ ſic dixit dñs: de colūnis
εἰς βαβυλῶνα, ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος, περὶ τῶν στήλων
τ de mari τ de baſib⁹: τ ad
καὶ περὶ τῆς θαλάσσης καὶ περὶ τῶν μεχωνὼθ, καὶ πρὸς τὰ
reliqua vaſa relicta in ciuitate hac
ἐπίλοιπα σκευῶν τὰ καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
q̄ nō tulit rex babylonis: qñ trāſmigrare fecit
ὧν οὐκ ἔλαβεν βασιλεὺς βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισεν τὸν
iechoniā filiū ioachi regis iuda de hieruſalem in
ἰεχονίαν υἱὸν ἰωακὶμ βασιλέως ἰούδα ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς
babylonem: τ omnes pncipes iuda τ
4.Re. 25.c. βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰούδα καὶ
hieruſalem. qm̄ hec dicit dñs exercituū
ἱερουσαλήμ. ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων
deus iſrael: de vaſis relictis
ὁ θεὸς ἰσραήλ, περὶ τῶν σκευῶν τῶν καταλειφθέντων
in domo dñi τ in domo regis iuda τ hier
ἐν οἴκω κυρίου καὶ ἐν οἴκω βασιλέως ἰούδα καὶ ἱερου
ſalem: in babylonē inferentur τ ibi erunt
σαλήμ, εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσονται καὶ ἐκεῖ ἔσον=
vſq; in diem viſitationis eoꝝ: τ afre=
ται ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, καὶ ἀνά=
ducā ea τ cōuertam ea in locum hunc.
ξω αὐτὰ καὶ ἀναστρέψω αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τοῦτον.
A Et factū eſt in quarto anno regnan=
Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει βασιλεύον=
te ſedechia rege iuda. in mēſe quin=
τος σεδεκίου βασιλέως ἰούδα. ἐν μηνὶ τῷ πέμ=
C te. dixit mihi ananias fili⁹ azor pſeudopropheta
πτῳ. εἶπέν μοι ἀνανίας υἱὸς ἀζὼρ ὁ ψευδοπροφήτης
q̄ de gabaon in domo dñi ante oculos
ὁ ἀπὸ γαβαὼν ἐν οἴκω κυρίου κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν
ſacerdotū τ totius ppli dicens: ſic dixit
ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων, οὕτως εἶπεν
dñs exercituū deus iſrael: τ contriui
κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, καὶ συνέτριψα
iugū regis babylonis. adhuc duo ānı̄ die
τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος. ἔτι δύο ἔτη ἡμε=
rum ego reuerti faciā
ρῶν ἐγὼ ἀποστρέψω

8.14.c. Infra. 29.b.

Trāſla.B.Hie.

et peratis tam vos q̄ prophete q vaticinātur vobis. Et ad ſacerdotes & ad popu lū iſtum locutus ſum di cens: hec dicit domin⁹. Nolite audire verba p phetarum veſtrorum qui prophetant vobis dicētes: ecce vaſa dom⁹ domini reuertentur de babylone nunc cito. Mendaciū enim pphe tant vobis. Nolite ergo audire eos: ſed ſeruite regi babylonis vt viuatis. Quare datur hec ciuitas in ſolitudinem? Et ſi pro phete ſunt: & eſt verbum domini in eis: occurrant domino exercituum vt non ve niant vaſa que derelicta fuerant in domo dñi & in domo re gis iuda & in hieruſalē: in babylonē. Quia hec dicit dominus exercitu um ad columnas & ad mare: & ad baſes: & ad reliqua vaſorum que remanſerunt in ciui tate hac: que non tulit nabuchodonoſor rex babylonis cū trāſfer ret iechoniam filiū ioa chim regem iuda de hieruſalem in baby lonem & oēs optimates iuda & hieruſalē. Quia hec dicit dominus exercituum deus iſrael ad vaſa que derelicta ſunt in do mo dñi & ī domo regis iuda & hieruſalē. In ba bylonem transferentur: & ibi erūt vſq; ad diem viſitationis ſue dicit dñs. Et afferri faciā ea & reſtitui in loco iſto. 28.

Et factum eſt in an no illo in principio regni ſede chie regis iuda: in anno quarto in menſe quito: dixit ad me ana nias filius azur propheta de gabaon in domo domini coram ſacerdotibus & omni populo dicens. Hec dicit dominus exer cituum deus iſrael. Contriui iugum regis babylonis. Adhuc duo anni dierū: & ego referri faciam

Tex.heb.hiere.xxviij. — Pritiua.heb.

ואבדתם אתם והנביאים הנבאים — נבא
לכם: ואל הכהנים ואל כל העם
הזה דברתי לאמר כה אמר יהוה
אל תשמעו אל דברי נביאיכם — שמע
הנבאים לכם לאמר הנה כלי בית
יהוה מושבים מבבלה עתה מהרה — שוב
כי שקר המה נבאים לכם: אל
תשמעו אליהם עבדו את מלך בבל
וחיו למה תהיה העיר הזאת — חיה היה
חרבה: ואם נבאים הם ואם יש
דבר יהוה אתם יפגעו נא ביהוה — פגע
צבאות לבלתי באו הכלים — בוא כלה
הנותרים בבית יהוה ובית מלך — יתר
יהודה וירושלם בבלה: כי כה אמר
יהוה צבאות אל העמודים ועל — עמד
הים ועל המכנות ועל יתר הכלים — כון
הנותרים בעיר הזאת: אשר לא
לקחם נבוכדנצר מלך בבל בגלותו — גלה
את יכניה בן יהויקים מלך יהודה
מירושלם בבלה ואת כל חרי — חרר
יהודה וירושלם: כי כה אמר יהוה
צבאות אלהי ישראל על הכלים
הנותרים בית יהוה ובית מלך
יהודה וירושלם: בבלה יובאו — בוא
ושמה יהיו עד יום פקדי אותם — היה את
נאם יהוה והעליתים והשבתים — עלה שוב
אל המקום הזה: — קום

Ca.xxviij

ויהי בשנה ההיא
בראשית ממלכת צדקיה מלך — מלך
יהודה בשנה הרביעית בחדש — שנה רבע
החמישי אמר אלי חנניה בן עזור
הנביא אשר מגבעון בבית יהוה — נבא
לעיני הכהנים וכל העם לאמר:
כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל
לאמר שברתי את על מלך בבל: — עלל
בעוד שנתים ימים אני משיב — שנה יום
שוב

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb. Tex.heb.hiere.xxviij. Trāſla.B.Hie. Trāſ.Gre.lxx.cū iter.latina.

אל המקום הזה את כל כלי בית | כלה
יהוה אשר לקח נבוכדנצר מלך
בבל מן המקום הזה ויביאם בבל: | קום בוא
ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה
ואת כל גלות יהודה הבאים בבלה | גלה בוא
אני משיב אל המקום הזה נאם
יהוה כי אשבר את על מלך בבל: | שבר עלל
ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה | אמר
הנביא לעיני הכהנים ולעיני כל
העם העמדים בבית יהוה: ויאמר
ירמיה הנביא אמן כן יעשה יהוה | עשה
יקם יהוה את דבריך אשר נבאת | קום
להשיב כלי בית יהוה וכל הגולה | שוב
מבבל אל המקום הזה: אך שמע | גלה
נא הדבר הזה אשר אנכי
דבר באזניך ובאזני כל העם:
הנביאים אשר היו לפני ולפניך | היה פנה
מן העולם וינבאו אל ארצות | עלם נבא
רבות ועל ממלכות גדלות למלחמה | רבב מלך
ולרעה ולדבר: הנביא אשר ינבא | לחם רוע
לשלום בבא דבר הנביא יודע | שלם בוא
הנביא אשר שלחו יהוה באמת: | ידע
ויקח חנניה הנביא את המוטה מעל | לקח
צואר ירמיה הנביא וישברהו: | צור שבר
ויאמר חנניה לעיני כל העם
לאמר כה אמר יהוה ככה אשבר
את על נבוכדנאצר מלך בבל בעוד
שנתים ימים מעל צואר כל הגוים | שנה יום
וילך ירמיה הנביא לדרכו: ויהי
דבר יהוה אל ירמיה אחרי שבור
חנניה הנביא את המוטה מעל
צואר ירמיה הנביא לאמר: הלוך | הלך
ואמרת אל חנניה לאמר כה אמר
יהוה מוטת עץ שברת ועשית | עשה
תחתיהן מטות ברזל: כי כה אמר | מוט
יהוה צבאות אלהי ישראל על | עלל

ad locum iſtum omnia vaſa domus domini que tulit nabuchodonoſor rex babylonis de loco iſto & trāſtulit ea in babylonem. Et iechoniā filium ioachim regem iuda & oēm trāſmigrationē iude qui ingreſſi ſunt in babylonē ego cōuertam ad locum iſtum ait dñs. Conteram enim iugum regis babylonis. Et dixit hieremias propheta ad ananiam prophetam in oculis ſacerdotū & in oculis oīs populi qui ſtabat in domo domini: & ait hieremias propheta. Amen. Sic faciat dñs. Suſcitet dñs verba tua qui prophetaſti vt referantur vaſa in domū dñi: & oīs trāſmigratio de babylone ad locū iſtum. Verūtamen audi verbum hoc quod ego loquor in aurib⁹ tuis: & in auribus vniuerſi ppl̄i. Prophete qui fuerunt ante me & ante te ab initio: & ꝓphetauerunt ſuper terras multas & ſuper regna magna de prelio & de afflictione: & de fame: ꝓpheta q vaticinat⁹ eſt pacem: cum venerit verbum eius tūc ſcietur propheta quem miſit dominus in veritate. Et tulit ananias ꝓpheta cathenam de collo hieremie prophete: & confregit eam. Et ait ananias in cōſpectu omnis populi dicens. Hec dicit dominus. Sic confringam iugū nabuchodonoſor regis babylonis poſt duos annos dierum de collo omnium gentiū. Et abiit hieremias propheta in viā ſuā. Et factū eſt verbum dñi ad hieremiam poſtq̄ confregit ananias propheta catenam de collo hieremie prophete dicens. Vade dices ananie. Hec dicit dñs. Catenas ligneas contriuiſti: & facies pro eis catenas ferreas: quia hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Iugum

in locum iſtum oīa vaſa dom⁹ dñi ⁊
εἰς τὸν τόπον τοῦτον πάντα τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ
iechoniā ⁊ trāſmigrationē iuda: q꞉ cōteram
ἰεχονίαν καὶ τὴν ἀποικίαν ἰούδα, ὅτι συντρίψω τὸν
iugū regis babylonis. ⁊ dixit hieremias pro
ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος. καὶ εἶπεν ἱερεμίας ὁ προ
pheta ad ananiā añ oculos ſacerdotū ⁊ an
φήτης πρὸς ἀνανίαν κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων καὶ κα
te oculos totius ppl̄i ſtantiū in do
τ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ τῶν ἑστηκότων ἐν οἴ
mo dñi: ⁊ ait hieremias: vere ſic faci
κῳ κυρίου, καὶ εἶπεν ἱερεμίας, ἀληθῶς οὕτως ποιή
at dñs ſuſcitet dñs verbū tuū qđ tu pro
σαι κύριος στῆσαι κύριος τὸν λόγον σου ὃν σὺ προ
phetas vt referantur vaſa dom⁹ dñi
φητεύεις τοῦ ἀποστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου
⁊ oīs trāſmigratio babylonis in locum
καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον
iſtum. verūtn̄ audite verbū hoc qđ ego dico
τοῦτον. πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐγὼ λέγω
in aurib⁹ vr̄is: ⁊ in aurib⁹ totius ppl̄i: ꝓphe
εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν, καὶ εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ, οἱ προ
te q̄ fuerunt priores me ⁊ ꝑores vobis a
φῆται οἱ γεγονότες πρότεροι μου καὶ οἱ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ
ſeculo: ⁊ ꝓphetauerunt ſup t̄ras multas ⁊
τοῦ αἰῶνος, καὶ προεφήτευσαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ
ſup regna magna de prelio ⁊ de afflictiōe
ἐπὶ βασιλείας μεγάλας περὶ πολέμου καὶ περὶ θλίψεως
⁊ de peſte. ꝓpheta q̄ vaticinat⁹ eſt in pacem:
καὶ περὶ λοιμοῦ. ὁ προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην,
veniente verbo eius: cognoſcent ꝓphetā
ἐλθόντος τοῦ λόγου αὐτοῦ, γνώσονται τὸν προφήτην
quē miſit eis dñs in fide. ⁊ tulit
ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. καὶ ἔλαβεν
ananias catenas de collo hieremie
ἀνανίας τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἱερεμίου
⁊ contriuit eos. ⁊ ait ananias añ ocu
καὶ συνέτριψεν αὐτούς. καὶ εἶπεν ἀνανίας κατ᾽ ὀφ
los totius ppl̄i dicens: ſic dixit do
θαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων, οὕτως εἶπεν κύ
min⁹: ſic cōteram iugū regis babylo
ριος, οὕτως συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυ
nis duob⁹ ānis dierū a ceruicib⁹ oīm
λῶνος δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπὸ τῶν τραχήλων πάντων
gētiū: ⁊ abiit hieremias in viam ſuam.
τῶν ἐθνῶν, καὶ ᾤχετο ἱερεμίας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.
⁊ factū eſt verbū dñi ad hieremiā poſtq̄ con
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν μετὰ τὸ συν
fregit ananias catenas de collo
τρίψαι ἀνανίαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου
eius dicēs: vade ⁊ dic ad ananiam di
αὐτοῦ λέγων, βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς ἀνανίαν λέ
cēs: ſic dixit dñs: catenas ligneas con
γων, οὕτως εἶπεν κύριος, κλοιοὺς ξυλίνους συνέ
triuiſti: ⁊ faciam ꝓ his catenas fer
τριψας, καὶ ποιήσω ἀντὶ τούτων κλοιοὺς σι
reas: q꞉ ſic dixit dñs exercituū de
δηροῦς, ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θε
us iſrael: iugū
ὸς ἰσραήλ, ζυγὸν

ferreum poſui ſup collum cūctaꝝ
σιδηροῦν τέθεικα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν
gētiū vt ſeruiant regi babylonis ut ſer=
ἐθνῶν ἐργάζεσθαι τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος τοῦ δου
uiant ei. ꝛ iumēta tre dedi e=
λεύειν αὐτῷ. καί γε τὰ κτήνη τῆς γῆς ἔδωκα αὐ=
i. ꝛ dixit hieremias ananie audi anania.
τῷ. καὶ εἶπεν ἱερεμίας τῷ ἀνανίᾳ ἄκουε ἀνανία.
nō miſit te dn̄s: ꝛ tu cōfidere feci=
οὐκ ἀπέσταλκέν σε κύριος, καὶ σὺ πεποιθέναι ἐποί
ſti pplm iſtū in iniqtate. iccirco ſic
ησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῳ. διὰ τοῦτο οὕτως
dixit dn̄s: ecce ego eijcio te a fa
εἶπεν κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προ
cie terre: hoc āno morieris qm cō=
σώπου τῆς γῆς, τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθανῇ ὅτι κα
tra dn̄m locut⁹ es. ꝛ mortu⁹ eſt mēſe
τὰ τοῦ κυρίου ἐλάλησας. καὶ ἀπέθανεν τῷ μηνὶ
ſeptimo.
τῷ ἑβδόμῳ. Ca.29.

A Et hec verba libri que miſit
Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστει
hieremias pphēta de hieruſalem ad
λεν ἱερεμίας προφήτης ἐξ ἱερουσαλὴμ πρὸς τοὺς
ſeniores trāſmigrtiōis ꝛ ad ſacerdotes
πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς
ꝛ ad pſeudoprophetas ꝛ ad omnē
καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ πρὸς πάντα τὸν
ppl'ꝫ quē traduxit nabuchodonoſor de hieruſalem
λαὸν ὃν ἀπῴκισε ναβουχοδονόσωρ ἐξ ἱερουσαλὴμ
in babylonem. poſtq̄ egreſſus ē iechonia rex
εἰς βαβυλῶνα. ὕστερον ἐξελθόντος ἰεχονίου τοῦ βα
ꝛ regina ꝛ eunuchi
σιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν εὐνούχων
ꝛ omnis liber ꝛ artifex ꝛ ligator
καὶ παντὸς ἐλευθέρου καὶ τεχνίτου καὶ δεσμώ=
ex hieruſalem in manu eleaſa filii ſaphan ꝛ ga
του ἐξ ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ ἐλεάσα υἱοῦ σαφὰν καὶ γα
marie filii helchie quē miſit ſedechias rex
μαρίου υἱοῦ χελκίου ὃν ἀπέστειλεν σεδεκίας βασι
iuda ad regem babylonis in baby=
λεὺς ἰούδα πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος εἰς βαβυ=
lonē dicens: ſic dixit dn̄s exercituum
λῶνα λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ
B deus iſrael ad trāſmigtionē quā trāſtulit de
θεὸς ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν ἀπῴκισεν ἀπὸ
hieruſalem in babylonē. edificate domos
ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα. οἰκοδομήσατε οἰκίας
ꝛ habitate ꝛ plantate hortos ꝛ
καὶ κατοικήσατε καὶ φυτεύσατε παραδείσους καὶ
comedite fructus eoꝝ. ꝛ accipite vxo=
φάγεσθε τοὺς καρποὺς αὐτῶν. καὶ λάβετε γυναῖ
res ꝛ generate filios ꝛ filias. ꝛ
κας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ
accipite filiis vr̄is vxores. ꝛ fili=
λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν γυναῖκας. καὶ τὰς θυγα
as vr̄as date viris ꝛ pariēt filios ꝛ
τέρας ὑμῶν δότε ἀνδράσιν καὶ τέξονται υἱοὺς καὶ
filias. ꝛ mltiplicamini ꝛ nō pauci ſitis:
θυγατέρας. καὶ πληθύνεσθε καὶ μὴ σμικρυνθῆτε,
ꝛ querite pacē tre in q̄m trāſtuli vos
καὶ ζητήσατε εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπῴκισα ὑμᾶς
illuc. ꝛ orate pro eis ad dn̄m: qꝛ
ἐκεῖ. καὶ προσεύξασθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον, ὅτι
in pace eoꝝ erit pax vobis. qꝛ ſic
ἐν τῇ εἰρήνῃ αὐτῶν ἔσται εἰρήνη ὑμῖν. ὅτι οὕτως
dixit dn̄s exercituū deus iſrael: ne ſe=
εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, μὴ ἀνα
C ducant vos pſeudoprophete q̄ in vobis.
πειθέτωσαν ὑμᾶς ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν.

ferreū poſui ſuper collum cunctarum gentiū
iſtarum vt ſeruiant nabuchodonoſor
regi babylonis: & ſeruient ei: inſup & beſtias
terre dedi ei. Et dixit
hieremias
propheta ad ananiam
prophetam. Audi
anania. Non miſit te
dominus: & tu
cōfidere feciſti populum
iſtū in mendacio. Idcirco
hec dicit dominus.
Ecce ego mittam te a
facie terre. Hoc anno
morieris: aduerſum enī
dominū locutus es. Et
mortuus eſt ananias
propheta in anno illo:
menſe ſeptimo. 29.

Et hec ſunt verba
libri que miſit hie
remias propheta
de hieruſalē ad reliquias
ſeniorū tranſmigratiōis
& ad ſacerdotes & ad p
phetas & ad
oēm populū quē tradu
xerat nabuchodonoſor
de hieruſalē in babylonē
poſtq̄ egreſſus ē iecho
nias rex & domina & eu
nuchi & principes
iuda & hieruſalem: & fa
ber & incluſor
de hieruſalem in manu
elaſa filii ſaphan
& gamalie filii helchie
quos miſit
Sedechias rex iuda ad
nabuchodonoſor
regem babylonis in ba
bylonē dicens. Hec dicit
dominus exercituū de
us iſrael omni
tranſmigrationi quam
tranſtuli de hieruſalem
in babylonē. Edificate
domos & habitate: & plā
tate hortos & comedite
fructū eorum. Accipite
vxores & generate filios
& filias: & date filiis vr̄is
vxores & filias veſtras
date viris: & pariant
filios & filias: & multipli
cabimini ibi: & nolite eē
pauci numero: & queri
te pacē ciuitatis ad quā
trāſmigrare vos feci: &
orate
p ea ad dominū: quia
in pace illius erit
vobis pax. Hec dicit do
minus
exercituum deus iſrael.
Non
vos ſeducāt pphete vr̄i
qui ſunt in medio veſtrū

ברזל נתתי על צואר כל הגוים
האלה לעבד את נבוכדנאצר
מלך בבל ועבדוהו וגם את חית
השדה נתתי לו: ויאמר ירמיה
הנביא אל חנניה הנביא שמע נא
חנניה לא שלחך יהוה ואתה
הבטחת את העם הזה על שקר: לכן
כה אמר יהוה הנני משלחך מעל
פני האדמה השנה אתה מת כי
סרה דברת אל יהוה: וימת חנניה
הנביא בשנה ההיא בחדש השביעי:

Cap.xxix.

ואלה דברי
הספר אשר שלח ירמיה הנביא
מירושלם אל יתר זקני הגולה
ואל הכהנים ואל הנביאים ואל
כל העם אשר הגלה נבוכדנצר
מירושלם בבלה: אחרי צאת יכניה
המלך והגבירה והסריסים ושרי
יהודה וירושלם והחרש והמסגר
מירושלם: ביד אלעשה בן שפן
וגמריה בן חלקיה אשר שלח
צדקיה מלך יהודה אל נבוכדנאצר
מלך בבל בבלה לאמר: כה אמר
יהוה צבאות אלהי ישראל לכל
הגולה אשר הגליתי מירושלם
בבלה: בנו בתים ושבו ונטעו גנות
ואכלו את פרין: קחו נשים והולידו
בנים ובנות וקחו לבניכם נשים
ואת בנותיכם תנו לאנשים ותלדנה
בנים ובנות ורבו שם ואל תמעטו:
ודרשו את שלום העיר אשר
הגליתי אתכם שמה והתפללו
בעדה אל יהוה כי בשלומה יהיה
לכם שלום: כי כה אמר יהוה
צבאות אלהי ישראל אל ישיאו
לכם נביאיכם אשר בקרבכם

© Biblioteca Nacional de España

וְקֹסְמֵיכֶם וְאַל תִּשְׁמְעוּ אֶל שָׁמַע
חֲלֹמֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם מַחְלְמִים: כִּי חָלַם
בְּשֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי לֹא
שְׁלַחְתִּים נְאֻם יְהוָה: כִּי כֹה אָמַר
יְהוָה כִּי לְפִי מְלֹאת לְבָבֶל שִׁבְעִים פֶּה
שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם פָּקַד קוּם
אֶת דְּבָרִי הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל שׁוּב
הַמָּקוֹם הַזֶּה: כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת קוּם
הַמַּחֲשָׁבֹת אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם חָשַׁב
נְאֻם יְהוָה מַחְשְׁבוֹת שָׁלוֹם וְלֹא שָׁלַם
לְרָעָה לָתֵת לָכֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה: רוּעַ נָתַן
וּקְרָאתֶם אֹתִי וַהֲלַכְתֶּם וְהִתְפַּלַּלְתֶּם קָוָה פָּלַל
אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם: וּבִקַּשְׁתֶּם
אֹתִי וּמְצָאתֶם כִּי תִדְרְשֻׁנִי בְּכָל דָּרַשׁ
לְבַבְכֶם: וְנִמְצֵאתִי לָכֶם נְאֻם יְהוָה מָצָא
וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּתְכֶם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם שׁוּב שָׁבָה
מִכָּל הַגּוֹיִם וּמִכָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר קוּם
הִדַּחְתִּי אֶתְכֶם שָׁם נְאֻם יְהוָה דָּחָה
וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר שׁוּב
הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁם: כִּי אֲמַרְתֶּם גָּלָה
הֵקִים לָנוּ יְהוָה נְבִאִים בָּבֶלָה: כִּי קוּם
כֹה אָמַר יְהוָה אֶל הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל יָשַׁב
כִּסֵּא דָוִד וְאֶל כָּל הָעָם הַיּוֹשֵׁב בָּעִיר
הַזֹּאת אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא יָצְאוּ
אִתְּכֶם בַּגּוֹלָה: כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת גָּלָה
הִנְנִי מְשַׁלֵּחַ בָּם אֶת הַחֶרֶב אֶת שָׁלַח
הָרָעָב וְאֶת הַדָּבֶר וְנָתַתִּי אוֹתָם נָתַן
כַּתְּאֵנִים הַשֹּׁעָרִים אֲשֶׁר לֹא
תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ: וְרָדַפְתִּי אַחֲרֵיהֶם אָכַל רוּעַ
בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וּנְתַתִּים לְזַעֲוָה נָתַן
לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה מָלַךְ שָׁמַם
וְלִשְׁרֵקָה וּלְחֶרְפָּה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הִדַּחְתִּים שָׁם: תַּחַת אֲשֶׁר לֹא דָּחָה
שָׁמְעוּ אֶל דְּבָרַי נְאֻם יְהוָה אֲשֶׁר
שָׁלַחְתִּי אֲלֵיהֶם אֶת עֲבָדַי הַנְּבִאִים
הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם נְאֻם שָׁכַם

& diuini veſtri: & ne attē
datis ad
ſomnia veſtra que vos
ſomniatis: quia
falſo ipſi prophetāt vo-
bis in nomine meo: non
miſi eos dicit dominus.
Quia hec dicit
domin9. Cum ceperint
impleri in babylone ſe-
ptuaginta anni: viſitabo
vos & ſuſcitabo ſup vos
verbum meū bonum:
vt reducam vos ad
locum iſtum. Ego enim
ſcio
cogitationes quas co-
gito ſuper vos
dicit dominus: cogita
tiones pacis & non
afflictionis: vt dem vo-
bis finem & patientiam:
& inuocabitis me: & ibi
tis: & orabitis
me & ego exaudiā vos:
queretis
me & inuenietis. Cum
queſieritis me in toto
corde veſtro: inueniar
a vobis ait dominus.
Et reducam captiuitatē
veſtrā: & cōgregabo vos
de vniuerſis gentibus &
de cunctis locis ad que
expuli vos dicit dn̄s.
Et reuerti vos faciā de
loco ad quem
tranſmigrare vos feci:
quia dixiſtis:
ſuſcitabit nobis dn̄s p-
phetas in babylōe. Quia
hec dicit domin9 ad re-
gem qui ſedet ſuper
ſoliū dauid: & ad omnē
pplm̄ habitatorē vrbis
huius: ad fratres veſtros
qui non ſunt egreſſi
vobiſcū in trāſmigratio
nē. Hec dicit dn̄s exerci
tuum. Ecce mittam in
eos gladium &
famē & peſtem: & po
nam eos
quaſi ficus malas que
comedi non poſſunt
eo ꝙ peſſime ſint: & per
ſequar eos
in gladio: & in fame: &
in peſtilētia. Et dabo eos
in vexationē vniuerſis
regnis terre: in maledi-
ctionē & in ſluporē & in
ſibilū & in opprobriū cū
ctis gentib9 ad quas ego
eieci eos: eo ꝙ non
audierint verba mea di
cit dn̄s: que
miſi ad eos per ſeruos
meos ꝓphetas de nocte
conſurgens & mittens:
& non audiſtis dicit

ꝛ ne ſeducant vos diuini vri: ꝛ
καὶ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντεις ὑμῶν, καὶ
ne attēdite in ſomnia vra q̄ vos ſomnia-
μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιάζε
tis. qꝛ iniqua ipi ꝓphetant vobis in
σθε. ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ
nomine meo: ꝛ nō miſi eos dicit dn̄s:
ὀνόματί μου, καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς λέγει κύριος,
qꝛ ſic dixit dn̄s: cū fuerit impleri
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος, ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι
i babylone ſeptuaginta āni: viſitabo vos E
ἐν Βαβυλῶνι ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς ſ.14.c. 1.pa.
ꝛ ſuſcitabo verba mea ſup vos: vt re- 36.d.
καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ᾽ ὑμᾶς, τοῦ ἐπι- 1.Eſdr.
ducam pplm̄ meū in locum iſtum. ꝛ co 1.a.
στρέψαι τὸν λαόν μου εἰς τὸν τόπον τοῦτον. καὶ λο ſ.25.c.
gitabo ſup vos cogitationē pacis: ꝛ nō mala: vt
γιοῦμαι ἐφ᾽ ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης, καὶ οὐ κακά, τοῦ
dem vobis hec. ꝛ orate ad me: ꝛ
δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. καὶ προσεύξασθε πρός με, καὶ
exaudiam vos. ꝛ queretis me: ꝛ inuenie
εἰσακούσομαι ὑμῶν. καὶ ἐκζητήσετέ με, καὶ εὑρήσε
tis me. qꝛ qn̄ q̄ſieritis me in toto corde
τέ με. ὅτι ὅταν ἐκζητήσητέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
vro: ꝛ apparebo vobis. qꝛ dixiſtis cō-
ὑμῶν, καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. ὅτι εἴπατε κα-
ſtituit dn̄s ſup vos ꝓphetas in babylone.
τέστησεν κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς προφήτας ἐν Βαβυλῶνι.
ſic dicit dn̄s ad regē ſedentem F
οὕτω λέγει κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον
in throno dauid: ꝛ ad oēm pplm̄ habi-
ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν κατοι
tantem in ciuitate hac: ꝛ ad fratres D
κοῦντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς
vros: q̄ nō egreſſi ſunt vobiſcū in capti-
ὑμῶν, οἱ οὐκ ἐξεπορεύθησαν μεθ᾽ ὑμῶν εἰς αἰχμα
uitatem. ſic dicit dn̄s exercituū: ecce
λωσίαν. οὕτω λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, ἰδοὺ
ego mittam in eos gladium ꝛ famē ꝛ
ἐγὼ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μάχαιραν καὶ λιμὸν καὶ
peſtē: ꝛ ponā eos q̄ſi ficus malas q̄ nō
λοιμόν, καὶ θήσω αὐτοὺς ὡς σῦκα πονηρὰ ἃ οὐκ
comedi poſſunt p̄ malitia. ꝛ ꝑſeq̄r
ἐδεσθαι δύνανται ὑπὸ τῆς πονηρίας. καὶ διώξω
eos in gladio ꝛ fame ꝛ peſte: ꝛ
αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ καὶ λιμῷ καὶ λοιμῷ, καὶ
dabo eos in ꝯmotionē in omnib9 re-
δώσω αὐτοὺς εἰς κίνησιν ἐν πάσαις ταῖς βα-
gnis tre: ꝛ in maledictionē ꝛ in penuri-
σιλείαις τῆς γῆς, καὶ εἰς κατάραν καὶ εἰς ἀπορί
am ꝛ in ſibilum ꝛ in opprobriū oib9
αν καὶ εἰς συρισμὸν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν πᾶσι τοῖς
gētibus: ad q̄s ego eiicio eos: qm̄ nō
ἔθνεσι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐκβάλλω αὐτούς, διότι οὐκ
audierūt verba mea dicit dn̄s: q̄ miſi G
ἤκουσαν τὰ ῥήματά μου λέγει κύριος, ἃ ἀπέστειλα
ad eos ꝑ ſeruos meos pro
πρὸς αὐτοὺς διὰ τοὺς δούλους μου τοὺς προ
phetas: mane ſurgēs ꝛ mittens: ꝛ nō audi-
φήτας, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων, καὶ οὐκ ἠκού-
ſtis dicit ſ.24.d.
σατε λέγει

Trāſla.gre.lxx.cū inter.lati.

dn̄s: vos ergo audite verba dn̄i oīs
κύριος, ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τῶν λόγων κυρίου πᾶσα
E trāſmigratio: quā miſi a hierl̄m in ba-
ἡ μετοικεσία, ἣν ἀπέσταλκα ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς βα-
bylonē. ſic dixit dn̄s ad achab filiū colia:
βυλῶνα. οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ ἀχαὰβ υἱὸν κωλιά,
⁊ ad ſedechiam filiū maaſia q̄ pphetant vo
καὶ ἐπὶ σεδεκίαν υἱὸν μαασία τοὺς προφητεύοντας ὑ-
bis in nomine meo mēdacit̄. ecce ego do e-
μῖν ἐν ὀνόματί μου ψευδῶς. ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐ-
os in manus regis babylonis: ⁊ percutiet
τοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ πατάξει
eos ante oculos vr̄os: ⁊ accipient ab eis
αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ λήψονται ἀπ' αὐτῶν
maledictionē i oī trāſmigratiōe iuda in babylone di-
κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ ἰούδα ἐν βαβυλῶνι λέ-
centes. faciat tibi dn̄s vt ſedechie fecit ⁊
γοντες. ποιήσαι σε κύριος ὡς σεδεκίαν ἐποίησεν καὶ
vt achab q̄s frixit rex babylonis in
ὡς ἀχαὰβ οὓς ἀπετηγάνισεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν
igne pp̄ter q̄ fecerunt iniq̄tatē in hieruſalem ⁊ mechati
πυρὶ δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐμοι-
ſunt vxores ciuiū ſuoꝝ: ⁊ v̄bū
χῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ λόγον
locuti ſunt in noīe meo qd̄ nō mandaui
ἐχρημάτισαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα
eis: ⁊ ego teſtis dicit dn̄s. ⁊ ad ſa-
αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μάρτυς φησὶν κύριος. καὶ πρὸς σα-
F maiam neelamitē dices ſic dicit dn̄s deꝰ
μαίαν τὸν νεελαμίτην ἐρεῖς οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς
exercituū deus iſrael: eo ꝙ miſiſti in no
τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἀνθ' ὧν ἀπέστειλας ἐν ὀνό-
mine tuo libros ad omnē pplm̄ q̄ i hieru
D ματί σου βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν ἱερου-
ſalem non miſi te in nomine meo. ⁊ ad
σαλὴμ οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου. καὶ πρὸς
ſophoniā filiū maaſie ſacerdotē dicere. dn̄s de-
σοφονίαν υἱὸν μαασαίου τὸν ἱερέα εἰπεῖν. κύριος ἔδω-
dit te ſacerdotē p ioiade ſacerdote vt ſis p̄fe-
κέν σε ἱερέα ἀντὶ ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως γενέσθαι ἐπιστά-
ctꝰ in domo dn̄i omni hoī pphetanti ⁊
την ἐν οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ
omni hoī inſanienti: ⁊ dabis eū in car-
παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ δώσεις αὐτὸν εἰς ἀπό-
cerem ⁊ in cataractē. ⁊ nūc q̄re nō
κλεισμα καὶ εἰς τὸν καταράκτην. καὶ νῦν διατί οὐκ
increpaſtis hieremiā q̄ ex anathoth pphetantem
ἐπετιμήσατε ἱερεμίᾳ τῷ ἐξ ἐναθὼθ τῷ προφητεύοντι
vobis. q̄ pptera miſit ad nos in babylo
ὑμῖν. ὅτι διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν πρὸς ἡμᾶς ἐν βαβυ-
lonē dicēs longe eſt: edificate domos ⁊ ha
λῶνι λέγων μακράν ἐστιν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κα-
bitate: ⁊ plantate hortos ⁊ comedite
τοικήσατε, καὶ φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τῶν
defructibꝰ eoꝝ. ⁊ legit ſophonias librū in
G καρπῶν αὐτῶν. καὶ ἀνέγνω σοφονίας τὸ βιβλίον εἰς
aures hieremie pphete. ⁊ factū eſt verbū do
τὰ ὦτα ἱερεμίου τοῦ προφήτου. καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
mini ad hieremiā dicēs: mitte ad oēm
ρίου πρὸς ἱερεμίαν λέγων, ἀπόστειλον πρὸς πᾶσαν τὴν
trāſmigr̄tionē dicēs: qm̄ dixit dn̄s ad ſamaiam
ἀποικίαν λέγων, ὅτι εἶπεν κύριος ἐπὶ σαμαίαν τὸν
neelamitem: qm̄ pphetauit vobis ſamaias:
νεελαμίτην, ἐπειδὴ προεφήτευσεν ὑμῖν σαμαίας,
⁊ ego nō miſi eū
καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτὸν ꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

Trāſla.B.Hie.

[n]dominus.[o]Vos ergo[p]audite[q]verbum[r]domini ꝏꝏ
[s]oīs[t]tranſmigratio[u]quā[x]emiſi[y]de hieruſalem ꝏꝏ
[z]in babylonem.[a]Hec[b]dicit[c]dominus[d]exercituū
[e]deus[f]iſrael[g]ad[h]achab[i]filium ꝏꝏꝏꝏꝏ
[k]chullie[l]& ad[m]ſedechiam
[n]filium[o]maaſie ꝏꝏꝏ
[p]qui prophetāt[q]vobis[r]in nomine meo[s]mēdaciter.
[t]Ecce ego[u]tradam[x]eos[y]in manu[z]nabuchodonoſor
[a]regis[b]babylonis:[c]& percutiet eos[d]in oculis vr̄is.
[e]Et aſſumetur[f]ex eis[g]maledictio[h]omni[i]trāſmigrationi[k]iude[l]q̄ eſt[m]in babylone[n]dicentiū.[o]Ponat te
[p]dn̄s[q]ſicut ſedechiā[s]& ſic achab[t]q̄s[u]frixit[x]rex[y]babylonis[z]in igne:[a]pro eo[a]ꝙ
[b]fecerint[c]ſtultitiam ꝏꝏ
[d]in iſrael:[e]& mechati ſunt[f]in[g]vxores[h]amicoꝝ ſuoꝝ:
[i]& locuti ſunt[k]verbū[l]in nomīe meo[m]mēdaciter:
[n]qd̄[o]nō[p]mādaui eis.[q]Ego ſum[r]iudex[s]& teſtis[t]dicit
[u]dominus.[x]Et ad[y]ſemeiā[z]neelamitem[a]dices. ꝏꝏ
[c]Hec[d]dicit[e]dominus[f]exercituum ꝏꝏꝏꝏ
[g]deus[h]iſrael.[k]Pro eo ꝙ ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
[n]miſiſti[o]in nomine tuo[p]libros[q]ad ꝏꝏꝏꝏ
[r]omnem[s]populum[t]qui eſt[u]in hieruſalem[x]& ad ꝏ
[y]ſophoniā[z]filium[a]maaſie[b]ſacerdotē:[c]& ad[d]vniuerſos[e]ſacerdotes[f]dicēs:[g]dominus[h]dedit te[i]ſacerdotē
[k]pro[l]ioiade[m]ſacerdote[n]vt ſis[o]dux ꝏꝏꝏꝏ
[p]in domo[q]domini[r]ſuper oēm[s]virum[t]arrepticium
[u]& prophetantem[x]vt mittas[y]eum[z]in[a]neruum ꝏ
[b]& in[c]carcerem.[d]Et nunc[e]quare[f]non[g]increpaſti ꝏ
[h]hieremiam[i]anathotitē[k]qui prophetat[l]vobis. ꝏ
[m]Quia[n]ſup[o]hoc[p]miſit in[r]babylonē[q]ad nos[s]dicēs.
[t]Longū[u]eſt:[x]edificate[y]domos[z]& habitate:[a]& plantate[b]hortos[c]& comedite
[e]fructus eoꝝ.[f]Legit ergo[g]ſophonias[h]ſacerdos[k]librum[l]iſtum ꝏꝏꝏꝏ
[m]in auribꝰ[n]hieremie[o]prophete.[p]Et factū eſt[q]verbū
[r]domini[s]ad[t]hieremiam[x]dicens.[y]Mitte[z]ad ꝏꝏ
[a]omnē[b]tranſmigrationē[c]dicens.[d]Hec[e]dicit[f]dn̄s
[g]ad[h]ſemeiam[i]neelamitē.[k]Pro eo ꝙ[m]prophetauit
[n]vobis[o]ſemeias:[p]& ego[q]non[r]miſi eum: ꝏꝏꝏ

Tex.he.hiere.xxix. Pritiua.heb.

יְהוָה׃ וְאַתֶּם שִׁמְעוּ דְבַר יְהוָה
כָּל הַגּוֹלָה אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּי מִירוּשָׁלַם גָּלָה
בָּבֶלָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל אַחְאָב בֶּן
קוֹלָיָה וְאֶל צִדְקִיָּהוּ בֶּן מַעֲשֵׂיָה
הַנִּבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי שָׁקֶר הִנְנִי שֵׁם
נֹתֵן אֹתָם בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל וְהִכָּם לְעֵינֵיכֶם׃ וְלֻקַּח מֵהֶם נָכָה
קְלָלָה לְכֹל גָּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר גָּלָה
בְּבָבֶל לֵאמֹר יְשִׂמְךָ יְהוָה כְּצִדְקִיָּהוּ שׂוּם
וּכְאֶחָב אֲשֶׁר קָלָם מֶלֶךְ בָּבֶל קָלָה
בָּאֵשׁ׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ נְבָלָה עָשָׂה
בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנַאֲפוּ אֶת נְשֵׁי רֵעֵיהֶם נָאַף נָשָׁה
וַיְדַבְּרוּ דָבָר בִּשְׁמִי שֶׁקֶר אֲשֶׁר רָעָה דָּבַר
לוֹא צִוִּיתִם וְאָנֹכִי הַיּוֹדֵעַ וָעֵד נְאֻם צָוָה עָוַד
יְהוָה׃ וְאֶל שְׁמַעְיָהוּ הַנֶּחֱלָמִי תֹּאמַר אָמַר
לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יַעַן אֲשֶׁר
אַתָּה שָׁלַחְתָּ בְשִׁמְכָה סְפָרִים אֶל שֵׁם
כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם וְאֶל
צְפַנְיָה בֶן מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן וְאֶל כָּל
הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר׃ יְהוָה נְתָנְךָ כֹהֵן
תַּחַת יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן לִהְיוֹת פְּקִדִים הָיָה
בֵּית יְהוָה לְכָל אִישׁ מְשֻׁגָּע שָׁגַע
וּמִתְנַבֵּא וְנָתַתָּה אֹתוֹ אֶל הַמַּהְפֶּכֶת נָבָא נָתַן
וְאֶל הַצִּינֹק׃ וְעַתָּה לָמָּה לֹא גָעַרְתָּ הָפַךְ צִנֹק
בְּיִרְמְיָהוּ הָעַנְּתֹתִי הַמִּתְנַבֵּא לָכֶם׃
כִּי עַל כֵּן שָׁלַח אֵלֵינוּ בָּבֶל לֵאמֹר
אֲרֻכָּה הִיא בְּנוּ בָתִּים וְשֵׁבוּ וְנִטְעוּ בָּנָה בַּיִת
גַנּוֹת וְאִכְלוּ אֶת פְּרִיהֶן׃ וַיִּקְרָא יָשַׁב פָּרָה
צְפַנְיָה הַכֹּהֵן אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה קָרָא
בְּאָזְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃ וַיְהִי דְּבַר נָבָא הָיָה
יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ שְׁלַח עַל
כָּל הַגּוֹלָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה גָּלָה
אֶל שְׁמַעְיָה הַנֶּחֱלָמִי יַעַן אֲשֶׁר נִבָּא
לָכֶם שְׁמַעְיָה וַאֲנִי לֹא שְׁלַחְתִּיו

© Biblioteca Nacional de España

וַיַּבְטַח אֶתְכֶם עַל שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה — בָּטַח
אָמַר יְהוָה הִנְנִי פֹקֵד עַל שְׁמַעְיָה
הַנֶּחֱלָמִי וְעַל זַרְעוֹ לֹא יִהְיֶה לוֹ — הָיָה
אִישׁ יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ הָעָם הַזֶּה וְלֹא
יִרְאֶה בַטּוֹב אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה לְעַמִּי — רָאָה
נְאֻם יְהוָה כִּי סָרָה דִבֶּר עַל יְהוָה׃ — סוּר

Cap. xxx. הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה
אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃
כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר כְּתָב לְךָ אֵת כָּל הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ אֶל סֵפֶר׃ כִּי
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה וְשַׁבְתִּי — יוֹם בּוֹא
אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה — שׁוּב שָׁבָה
אָמַר יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים אֶל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם וִירֵשׁוּהָ׃ וְאֵלֶּה — נָתַן
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל
יִשְׂרָאֵל וְאֶל יְהוּדָה׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
קוֹל חֲרָדָה שָׁמָעְנוּ פַּחַד וְאֵין
שָׁלוֹם׃ שַׁאֲלוּ נָא וּרְאוּ אִם יֹלֵד — שָׁלַם רָאָה
זָכָר מַדּוּעַ רָאִיתִי כָל גֶּבֶר יָדָיו עַל — יָלַד מָדַע
חֲלָצָיו כַּיּוֹלֵדָה וְנֶהֶפְכוּ כָל פָּנִים — רָאָה יָלַד
לְיֵרָקוֹן׃ הוֹי כִּי גָדוֹל הַיּוֹם הַהוּא — הָפַךְ פָּנָה
מֵאַיִן כָּמֹהוּ וְעֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב — גָּדַל כְּמוֹ צוּר
וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ׃ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא — יָשַׁע
נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת אֶשְׁבֹּר עֻלּוֹ — שָׁבַר עָלַל
מֵעַל צַוָּארֶךָ וּמוֹסְרוֹתֶיךָ אֲנַתֵּק — צוּר יָסַר
וְלֹא יַעַבְדוּ בוֹ עוֹד זָרִים׃ וְעָבְדוּ — נָתַק עָבַד זָרָה
אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד
מַלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם׃ וְאַתָּה — קוּם
אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נְאֻם יְהוָה — יָרֵא
וְאַל תֵּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֲךָ — חָתַת יָשַׁע
מֵרָחוֹק וְאֶת זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם — רָחַק שָׁבָה
וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקַט וְשַׁאֲנַן וְאֵין — שׁוּב
מַחֲרִיד׃ כִּי אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם יְהוָה — חָרַד
לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל — עָשָׂה
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הֲפִצוֹתִיךָ שָּׁם אַךְ אֹתְךָ — פּוּץ

& fecit vos cōfidere in mendacio: idcirco hec dicit dñs. Ecce ego viſitabo ſuper ſemeiam neelamitem & ſuper ſemen eius. Non erit ei vir ſedens in medio populi huius: & non videbit bonū quod ego faciam populo meo ait dñs: quia preuaricationē locut⁹ eſt aduerſus dominum. 30.

Hoc verbū qđ factū eſt ad hieremiam a domino: dicens. Hec dicit dominus de⁹ iſrael: dicens. Scribe tibi oīa verba que locutus ſum ad te in libro. Ecce enim dies veniūt dicit dñs: & conuertam conuerſionē populi mei iſrael & iuda ait dominus: & cōuertā eos ad terram quā dedi patribus eorū & poſſidebunt eā. Et hec verba que locut⁹ eſt dominus ad iſrael & ad iudam. Quoniam hec dicit dominus. Vocem terroris audiuimus formido: & nō eſt pax. Interrogate & videte ſi generat maſculus. Quare ergo vidi oīs viri manū ſup lumbū ſuū q̄ſi parturientis: & cōuerſe ſūt vniuerſe facies in auruginem. Ve qa magna dies illa: nec eſt ſimilis ei⁹: tēpuſq; tribulatiōis eſt iacob: & ex ipſa ſaluabitur. Et erit in die illa ait dominus exercituū: conteram iugum eius de collo tuo: & vincula eius dirumpam. Et non dominabūtur ei ampli⁹ alieni: ſed ſeruiēt domino deo ſuo: & dauid regi ſuo quē ſuſcitabo eis. Tu ergo ne timeas ſerue me⁹ iacob ait dominus: neq; paueas iſrael: qa ecce ego ſaluabo te de terra lōginq̄ & ſemē tuū de terra captiuitatis eorꝝ. Et reuertetur iacob & qeſcet: & cūctis affluet bonis: & nō erit quē formidet: qm̄ tecū ego ſuȝ ait dñs vt ſaluē te. Faciā eni cōſumationē in cūctis gentibus in quibus diſperſi te: te autem

ꝛ cōfidere fecit vos ſup iniquo. ꝓpterea
καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ᾽ ἀδίκῳ. διὰ τοῦτο
ſic dixit dñs: ecce ego viſitabo ſup ſa-
οὕτως εἶπε κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ σα-
maiam ꝛ ſup genus ei⁹: ꝛ nō erit ei homo
μαίαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἄνθρωπος C
in medio vr̄i ut videat bona q̄ ego faciā vobis
ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν
ait dñs. q: ꝑuaricat locut⁹ eſt aduerſ⁹ dñm.
λέγει κύριος. ὅτι ἀποστασίαν ἐλάλησεν κατὰ τοῦ κυρίου.
Verbum qđ factū eſt ad hieremiā a dño vt
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου εἰ- C.30.
diceret. ſic dixit dñs de⁹ iſrael dicēs: ſcribe
πεῖν. οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ λέγων. γράψον
oīa verba q̄ loquutus ſum ad te
πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σὲ
in libro q: ecce dies veniunt dicit dñs:
ἐπὶ βιβλίῳ, ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶ κύριος,
ꝛ reuerti faciā trāſmigrationē ppl'i mei iſrael ꝛ iu-
καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου ἰσραὴλ καὶ ἰου-
da ait dñs: ꝛ reuerti faciā eos in trā
δα εἶπε κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν
quā dedi pr̄ibus eorꝝ ꝛ dñabuntur e-
ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ κυριεύσουσιν αὐ-
ius: ꝛ hec verba q̄ locut⁹ eſt dñs ſup iſ-
τῆς, καὶ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε κύριος ἐπὶ ἰσ-
rael ꝛ iudam. ſic dixit dñs: vocē timoris
ραὴλ καὶ ἰούδαν. οὕτως εἶπε κύριος, φωνὴν φόβου
audietis. formido ꝛ nō eſt pax. interrogate
ἀκούσεσθε. φόβος καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη. ἐρωτήσατε
ꝛ videte ſi pepit maſcul⁹: q: vidi oēm ho-
καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ἄρσεν; διότι ἑώρακα πάντα ἄν- D
minem ꝛ manus eius ſup lumbū eius
θρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ
tāq̄ parientis: ꝛ cōuerſe ſunt. facies in aurigine
ὡς τικτούσης; καὶ ἐστράφησαν. πρόσωπα εἰς ἴκτερον
veh q: magna dies illa ꝛ nō eſt talis
οὐαὶ ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ ἔστι τοιαύ-
ꝛ tēpus anguſtū eſt iacob: ꝛ ex iſto
τη καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ ἰακώβ, καὶ ἀπὸ τούτου
ſaluabitur. in die illa ait dñs ex-
σωθήσεται. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἶπε κύριος τῶν δυ-
ercituū cōteram iugū de collo eorꝝ: ꝛ
νάμεων συντρίψω ζυγὸν ἀπὸ τραχήλου αὐτῶν, καὶ
vincula eorꝝ diſrūpaȝ: ꝛ nō opabūt ip-
τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαρρήξω, καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐ- B
ſi vltra alienis: ꝛ opabūt dño deo ſu-
τοὶ ἔτι ἀλλοτρίοις, καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐ-
o: ꝛ dauid regem ſuum ſuſcitabo eis:
τῶν, καὶ τὸν δαυὶδ βασιλέα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς,
tu āt ne timeas ſerue me⁹ iacob ait dñs: ne-
σὺ δὲ μὴ φοβοῦ δοῦλέ μου ἰακὼβ λέγει κύριος, οὐ-
q; paueas iſrael. qm̄ ecce ego ſaluabo te de tra
δὲ μὴ πτοηθῇς ἰσραήλ. ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ σώσω σε ἐκ γῆς Infra 46.e.
lōginqua ꝛ ſemē tuū de tra captiuitatis eo- Eſai.
μακρόθεν καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ γῆς τῆς αἰχμαλωσίας αὐ- 44.a.
rū. ꝛ reuertetur iacob: ꝛ requieſcet
τῶν. καὶ ἀποστραφήσεται ἰακώβ, καὶ ἀναπαύσει
ꝛ affluet oībus bonis. ꝛ nō erit q̄
καὶ πλουτεύσει πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς. καὶ οὐκ ἔσται ὁ
timeat: qm̄ tecū ſū dicit dñs vt ſal-
φοβούμενος, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμὶ λέγει κύριος τοῦ σώ-
uem te. faciam .n. cōſumationē in oīb⁹ gētib⁹
ζειν σε. ποιήσω γὰρ συντέλειαν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνε-
bi in qb⁹ diſpſi te: te aūt
σι ἐν οἷς διέσπειρά σε, σὲ δὲ
A

© Biblioteca Nacional de España

nõ faciã in cõſumationẽ: ſed erudiã te in
ὀυ μὴ ποιήσω ἐις συντέλειαν, ἀλλὰ παιδεύσω σε ἐν
iudicio: ⁊ mũdans nõ mũdabo te. ſic dixit do=
κρίσει, καὶ καθαρίζων ὀυ καθαριῶ σε. ὅυτως ἔιπεν κύ
C minꝰ: ſuſcitaui cõtritionẽ: doloroſa plaga tua: nõ eſt
ριος, ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου, ὀυκ ἔστιν
iudicãs iudiciũ tuũ in dolorẽ. curata es: vtilitas nõ
κρίνων κρίσιν σου ἐις ἀλγηρόν. ἰατρεύθης, ὠφέλεια ὀυκ
eſt tibi. oẽs amici tui obliti ſũt tui te nõ
ἔστι σοι. πάντες ὁι φίλοι σου ἐπελάθοντό σου σὲ ὀυ μὴ
C.30. iterrogabũt: qꝛ plaga inimici pcuſſi te caſtiga
s.13.d. ἐπερωτήσουσιν, ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε παι=
tione forti ſup oẽm iniq̃tatẽ tuã: multiplicata
δείαν στερεὰν ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου, ἐπεπλήνθη
ſunt pctã tua. q̃d clamas in cõtritione
σαν ἁι ἁμαρτίαι σου. τί βοᾷς ἐπὶ συντρίμματί
tua? iſanabilis dolor tuꝰ ꝓpter multitudinẽ iniq̃tatis
σου; ἀνίατος ὁ πόνος σου διὰ τοῦ πλήθους τῆς ἀδικίας
tue: ⁊ ꝓpter peccata tua dura feci
σου, καὶ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν σου τῶν σκληρῶν ἐποίησά
tibi hec. ꝓpterea oẽs comedẽtes te deuora
σοι ταῦτα. διὰ τοῦτο πάντες ὁι ἐσθίοντές σε βρω=
bunt: ⁊ oẽs hoſtes tui: in captiuita=
θήσονται, καὶ πάντες ὁι ἐχθροί σου, ἐις αἰχμαλω=
tem venient. ⁊ erũt q̃ irridẽt te in deri
σίαν ἥξουσιν. καὶ ἔσονται ὁι διαφοροῦντές σε ἐις διαφό
ſionẽ: ⁊ oẽs depredantes te dabo in pre
ρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύοντάς σε δώσω ἐις προ
dam: qꝛ obducã ſanitatẽ tuã a plaga doloro
νομήν, ὅτι ἀνάξω τὸ ἴαμά σου ἀπὸ πληγῆς ὀδυνη=
D ſa: ſanabo te dicit dñs: qꝛ diſperſa vocata
ρᾶς, ἰατρεύσω σε φησὶν κύριος, ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλή
es ſion: qꝛ q̃req̃rat nõ eſt eam. ſic dixit do=
θης σιών, ὅτι ζητῶν ὀυκ ἔστιν ἀυτήν. ὅυτως ἔιπεν κύ=
minꝰ: ecce ego cõuerto trãſmigrationẽ iacob: ⁊
ριος, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέφω τὴν ἀποικίαν ἰακώβ, καὶ
captiuitatis eius miſerebor: ⁊ edificabitur
τὴν αἰχμαλωσίαν ἀυτοῦ ἐλεήσω, καὶ οἰκοδομηθήσεται
ciuitas in excelſo ſuo: ⁊ templũ ſcdm iudiciũ
πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος ἀυτῆς, καὶ ὁ ναὸς κατὰ τὸ κρίμα
ſuum ſedebit: ⁊ egredientur ab eis canẽ
ἀυτοῦ καθεδεῖται, καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' ἀυτῶν ᾄδον
tes: ⁊ vox ludentiũ. ⁊ multiplicabo eos: ⁊
τες, καὶ φωνὴ παιζόντων. καὶ πλεονάσω ἀυτούς, καὶ
non minuentur. ⁊ ingredientur filii eius ſicut
B ὀυ μὴ ἐλαττωθῶσι. καὶ ἐισελεύσονται ὁι ὑιοὶ ἀυτοῦ ὡς
prius: ⁊ teſtimonia eoꝝ añ faciem
τὸ πρότερον, καὶ τὰ μαρτύρια ἀυτῶν κατὰ πρόσωπόν
meã dirigẽtur: ⁊ viſitabo ſup oẽs
μου ὀρθωθήσεται, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας τοὺς
tribulãtes eos: ⁊ erunt fortiores eis. ſup
θλίβοντας ἀυτούς, καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι ἀυτῶν. ἐπ' ἀυ
Infra 46.d. eos ⁊ p̃nceps eius ex eo egredietur. ⁊ cõgre
Eſai. 44.d. τοὺς καὶ ὁ ἄρχων ἀυτοῦ ἐξ ἀυτοῦ ἐξελεύσεται. καὶ συ
gabo eos: ⁊ cõuertentur ad me: qꝛ q̃s eſt
νάξω ἀυτούς, καὶ ἐπιστρέψουσιν πρός με, ὅτι τίς ἐστὶν
iſte q̃ dedit cor ſuum vt ↄuertat̃ ad
ὅυτος ὃς ἔδωκεν τὴν καρδίαν ἀυτοῦ ἐπιστρέψαι πρός
me dicit dñs: ⁊ eritis mihi in pplm̃: ⁊ ego ero
με λέγει κύριος; καὶ ἔσεσθέ μοι ἐις λαόν, κἀγὼ ἔσομαι
vobis ĩ deũ: qꝛ ira dñi egreſſa ẽ cũ furore egreſſa ẽ ira
ὑμῖν ἐις θεόν, ὅτι ὀργὴ κυρίου ἐξῆλθεν θυμώδης. ἐξῆλθεν ὀργὴ
ruens ad impios veniet. nõ auertetur ira furoris
στρεφομένη ἐπὶ ἀσεβεῖς ἥξει. ὀυ μὴ ἀποστραφῇ ὀργὴ θυμοῦ
dñi: donec faciat ⁊ donec ↄſtituat conatum cordis
κυρίου, ἕως ποιήσῃ καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγχείρημα καρδί
ſui. in nouiſſimo dieꝝ cognoſcetis ea.
ας ἀυτοῦ. ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε ἀυτά. Ca.31.
A IN tp̃e illo ait dñs: ero in
Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔιπεν κύριος, ἔσομαι ἐις
deũ generi iſrael: ⁊ ipſi erunt mihi in pplꝫ.
θεὸν τῷ γένει ἰσραήλ, καὶ ἀυτοὶ ἔσονταί μοι ἐις λαόν.

non faciam in cõſumatione: ſed caſtigabo te in iudicio vt tibi nõ videaris innoxius: q̃a hec dicit dñs. Inſanabilis fractura tua: peſſima plaga tua. Nõ eſt q̃ iudicet iudiciũ tuũ: ad alligãdã curatione tuã vtilitas nõ eſt tibi. Oẽs amatores tui obliti ſũt tui: teq̃ʒ nõ q̃runt. Plaga eĩ inimici pcuſſit te: caſtigatione crudeli. ꝓpter multitudinẽ iniq̃tatis tue dura facta ſunt pctã tua. Quid clamas ſup cõtritione tua? Inſanabilis eſt dolor tuus: ꝓpter multitudinẽ iniquitatis tue & propter dura peccata tua feci hec tibi. Propterea oẽs q̃ comedũt te deuorabũtur: & vniuerſi hoſtes tui ĩ captiuitatẽ ducẽtur. Et oẽs q̃ te vaſtãt vaſtabũtur: cunctoſq̃ʒ p̃datores tuos dabo in predã. Obducã eĩ cicatricẽ tibi: & a vulneribus tuis ſanabo te dicit dñs. Quia eiectã vocauerũt te ſion: hec eſt que non habebat req̃rentẽ. Hec dicit dñs. ecce ego cõuertã cõuerſionẽ tabernaculorũ iacob: & tectis eius miſerebor. Et edificabitur ciuitas ĩ excelſo ſuo: & tẽplũ iuxta ordinẽ ſuũ fundabitur. Et egredietur de eis laꝰ voxq̃ʒ ludẽtiũ: & multiplicabo eos & nõ minuentur: & glorificabo eos & nõ attenuabũtur: & erũt filii eiꝰ ſicut a principio: & cetus eius corã me permanebit. Et viſitabo aduerſum oẽs q̃ tribulãt eũ: & erit dux eiꝰ ex eo: & p̃cipes de medio eiꝰ ꝓducẽtur. Et applicabo eum & accedet ad me. Quis eĩ iſte eſt q̃ applicet cor ſuũ vt appropinquet mihi: ait dñs? Et eritis mihi in pplm̃: & ego ero vobis in deũ. Ecce turbo dñi: furor egrediẽs ꝓcella ruẽs: in capite impiorum cõquieſcet. Non auertet iram indignationis dominus: donec faciat & cõpleat cogitationẽ cordis ſui. In nouiſſimo dierum intelligetis ea. 31.
IN illo tempore dicit dñs. Ero deus vniuerſis cognationibꝰ iſrael: & ipſi erũt mihi in pplm̃.

לֹא אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ לַמִּשְׁפָּט — עָשָׂה שָׁפַט
וְנַקֵּה לֹא אֲנַקֶּךָּ׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה — נָקָה
אָנוּשׁ לְשִׁבְרֵךְ נַחְלָה מַכָּתֵךְ׃ אֵין — אָנַשׁ חָלָה
דָּן דִּינֵךְ לְמָזוֹר רְפֻאוֹת תְּעָלָה — נָכָה דִּין
אֵין לָךְ׃ כָּל מְאַהֲבַיִךְ שְׁכֵחוּךְ אוֹתָךְ — זוּר עָלָה
לֹא יִדְרֹשׁוּ כִּי מַכַּת אוֹיֵב הִכִּיתִיךְ — אָהַב דָּרַשׁ
מוּסַר אַכְזָרִי עַל רֹב עֲוֹנֵךְ עָצְמוּ — נָכָה אָיַב
חַטֹּאתָיִךְ׃ מַה תִּזְעַק עַל שִׁבְרֵךְ — נָכָה יָסַר
אָנוּשׁ מַכְאֹבֵךְ עַל רֹב עֲוֹנֵךְ — כָּזַר זָעַק
עָצְמוּ חַטֹּאתַיִךְ עָשִׂיתִי אֵלֶּה — כָּאַב
לָךְ׃ לָכֵן כָּל אֹכְלַיִךְ יֵאָכֵלוּ וְכָל — עָשָׂה
צָרַיִךְ כֻּלָּם בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ וְהָיוּ שֹׁאסַיִךְ — אָכַל
לִמְשִׁסָּה וְכָל בֹּזְזַיִךְ אֶתֵּן לָבַז׃ — צוּר שָׁבָה
כִּי אַעֲלֶה אֲרֻכָה לָךְ וּמִמַּכּוֹתַיִךְ — הָיָה שָׁסָה
אֶרְפָּאֵךְ נְאֻם יְהוָה כִּי נִדָּחָה קָרְאוּ — נָתַן בָּזַז
לָךְ צִיּוֹן הִיא דֹּרֵשׁ אֵין לָהּ׃ כֹּה — עָלָה אָרַךְ
אָמַר יְהוָה הִנְנִי שָׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי — נָכָה רָפָא
יַעֲקוֹב וּמִשְׁכְּנֹתָיו אֲרַחֵם וְנִבְנְתָה — דָּחָה
עִיר עַל תִּלָּהּ וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ — שׁוּב שָׁבָה
יֵשֵׁב׃ וְיָצָא מֵהֶם תּוֹדָה וְקוֹל — שָׁכַן רָחַם
מְשַׂחֲקִים וְהִרְבִּתִים וְלֹא יִמְעָטוּ — בָּנָה תָּלַל
וְהִכְבַּדְתִּים וְלֹא יִצְעָרוּ׃ וְהָיוּ בָנָיו — שָׁפַט
כְּקֶדֶם וַעֲדָתוֹ לְפָנַי תִּכּוֹן וּפָקַדְתִּי — יָדָה
עַל כָּל לֹחֲצָיו׃ וְהָיָה אַדִּירוֹ מִמֶּנּוּ — שָׂחַק רָבָה
וּמֹשְׁלוֹ מִקִּרְבּוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּיו — מָעַט כָּבַד
וְנִגַּשׁ אֵלָי כִּי מִי הוּא זֶה עָרַב — צָעַר הָיָה
אֶת לִבּוֹ לָגֶשֶׁת אֵלַי נְאֻם יְהוָה׃ — יָעַד פָּנָה
וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה — כּוּן אָדַר
לָכֶם לֵאלֹהִים׃ הִנֵּה סַעֲרַת יְהוָה — קָרַב
חֵמָה יָצְאָה סַעַר מִתְגּוֹרֵר עַל רֹאשׁ — נָגַשׁ
רְשָׁעִים יָחוּל׃ לֹא יָשׁוּב חֲרוֹן — הָיָה
אַף יְהוָה עַד עֲשֹׂתוֹ וְעַד הֲקִימוֹ — יָחַם גָּרַר
מְזִמּוֹת לִבּוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים — חוּל שׁוּב
תִּתְבּוֹנְנוּ בָהּ׃ בָּעֵת הַהִיא — חָרָה עָשָׂה
נְאֻם יְהוָה אֶהְיֶה לֵאלֹהִים לְכֹל — קוּם זָמַם
מִשְׁפְּחוֹת יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם׃ — יוֹם בִּין
Ca. xxxi.
הָיָה
שָׁפַח הָיָה

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb. Tex.he. Hiere.xxxj.

כה אמר יהוה מצא חן במדבר [דבר]
עם שרידי חרב הלוך להרגיעו [שרד רגע]
ישראל: מרחוק יהוה נראה לי [רחק ראה]
ואהבת עולם אהבתיך על כן [עלם]
משכתיך חסד: עוד אבנך ונבנית [בנה]
בתולת ישראל עוד תעדי תפיך [בתל עדה]
ויצאת במחול משחקים: עוד [תפף חלל]
תטעי כרמים בהרי שמרון נטעו [שחק]
נטעים וחללו: כי יש יום קראו [נטע]
נצרים בהר אפרים קומו ונעלה [עלה]
ציון אל יהוה אלהינו: כי כה
אמר יהוה רנו ליעקב שמחה [רנן]
וצהלו בראש הגוים השמיעו [שמע]
הללו ואמרו הושע יהוה את [ישע]
עמך את שארית ישראל: הנני
מביא אתם מארץ צפון וקבצתים [בוא צפן]
מירכתי ארץ בם עור ופסח הרה
וילדת יחדו קהל גדול ישובו [גדל שוב]
הנה: בבכי יבאו ובתחנונים אובילם [בכה בוא]
אוליכם אל נחלי מים בדרך ישר [חנן יבל]
לא יכשלו בה כי הייתי לישראל [ילך כשל]
לאב ואפרים בכרי הוא: שמעו [היה]
דבר יהוה גוים והגידו באיים [נגד אי]
ממרחק ואמרו מזרה ישראל [רחק זרה]
יקבצנו ושמרו כרעה עדרו: כי [קבץ]
פדה יהוה את יעקב וגאלו מיד חזק
ממנו: ובאו ורננו במרום ציון [בוא רום]
ונהרו אל טוב יהוה על דגן ועל
תירש ועל יצהר ועל בני צאן [ירש צהר]
ובקר והיתה נפשם כגן רוה [היה]
ולא יוסיפו לדאבה עוד: אז תשמח [יסף שמח]
בתולה במחול ובחרים וזקנים [בתל חלל]
יחדו והפכתי אבלם לששון [שוש]
ונחמתים ושמחתים מיגונם: [יגה]
ורויתי נפש הכהנים דשן ועמי את [רוה]
טובי ישבעו נאם יהוה: כה אמר [שבע]

Trāſla. B. Hie.

Hec dicit dn̄s. Inuenit gratiam in deſerto populus qui remāſerat gladio. Vadet ad requiē ſuam iſrael. Longe dn̄s apparuit mihi. Et in charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miſerās. Rurſumq; edificabo te: & edificaberis virgo iſrael. Adhuc ornaberis tympanis tuis & egredieris in choro ludentiū. Adhuc plantabis vineas in mōtibus ſamarie. Plantabūt plantātes: & donec tp̄us veniat non vindemiabūt: qa erit dies in qua clamabūt cuſtodes in mōte effraim. Surgite & aſcēdam9 in ſiō ad dn̄m deū noſtrū: qa hec dicit dn̄s. Exultate in leticia iacob & hinnite contra caput gentium: perſonate & canite & dicite. Salua domine populū tuum reliquias iſrael. Ecce ego adducā eos de terra aquilonis: & congregabo eos ab extremis terre: īter quos erunt cecus & claudus & pregnās & pariēs ſimul cetus magnus reuertentiū huc. In fletu venient & in miſericordia reducā eos. Et adducam eos per torrētes aquarū in via recta & nō impingent in ea: qa fact9 ſum iſraeli pater: & effraim primogenitus meus eſt. Audite verbū dn̄i gentes: & annūciate in inſulis que procul ſunt: & dicite. Qui diſperſit iſrael cōgregabit eū: & cuſtodiet eū ſicut paſtor gregē ſuū. Redemit enim dn̄s iacob & liberauit eū de manu potētioris. Et venient & laudabūt in mōte ſion & confluent ad bona dn̄i ſup frumēto: vino & oleo & fetu pecorum & armentorū: eritq; aīa eoꝝ q̄ſi hortus irriguus: & vltra non eſurient. Tunc letabitur virgo in choro: iuuenes & ſenes ſimul. Et conuertam luctum eorum in gaudium & conſolabor eos: & letificabo a dolore ſuo. Et inebriabo aīam ſacerdotū pinguedine: & ppl's meus bonis adimplebitur ait dn̄s. Hec dicit

Trāſ. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

ſic dixit dn̄s: inueni calidū in deſto cū his q̄ perierāt in gladio. ite ꝛ nō ꝑdatis iſrael:
οὕτως εἶπε κύριος, εὗρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ. βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν ἰσραήλ,
dn̄s de longe apparebit ei dilectiōe ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te in miſeratione
κύριος πόρρωθεν ὀφθήσεται αὐτῷ ἀγάπην αἰωνίαν ἠγάπησά σε. διὰ τοῦτο εἵλκυσά σε εἰς οἰκτείρημα.
adhuc edificabo te: ꝛ edificaberis virgo iſrael: adhuc aſſumes tympanū tuū: ꝛ egredieris cū cetu ludentium.
ἔτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος ἰσραήλ, ἔτι λήψῃ τύμπανόν σου, καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων.
adhuc plantate vineas i mōtib9 ſamarie: plantantes plantate: ꝛ laudantes laudate: q2 eſt dies vocatiōis reſpondentium in mōtib9 effraim.
ἔτι φυτεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσιν σαμαρείας, φυτεύσαντες φυτεύσατε, καὶ αἰνέσαντες αἰνέσατε, ὅτι ἔστιν ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν ἐφραΐμ.
ſurgite ꝛ aſcendite in ſion ad dn̄m deū vr̄m: q2 ſic dixit dn̄s iacob:
ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε εἰς σιὼν πρὸς κύριον θεὸν ὑμῶν, ὅτι οὕτως εἶπε κύριος τῷ ἰακώβ,
exultate ꝛ hinnite in caput gētiū: audita facite ꝛ laudate dicite ſaluum
εὐφράνθητε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἐθνῶν, ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ αἰνέσατε εἴπατε ἔσωσεν
dn̄s ppl'm ſuum reliq̄as iſrael. ecce ego adduco eos ad aq̄lone ꝛ ꝯgregabo eos ab extremo t're in ſolēnitate paſche. ꝛ generabit filios multos ꝛ reuertentur huc.
κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸ κατάλοιπον ἰσραήλ. ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βοῤῥᾶ καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν ἑορτῇ φασέκ. καὶ τεκνοποιήσει τέκνα πολλὰ καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε.
in fletu egreſſi ſunt ꝛ in cōſolatione adducā eos. ducēs ad foſſas aquaꝝ in via recta. ꝛ nō errabunt in ea:
ἐν κλαυθμῷ ἐξῆλθον, καὶ ἐν παρακλήσει ἄξω αὐτούς. αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ. καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ,
q2 factus ſuꝫ iſrael in p̄rem: ꝛ ephraim ꝑmogenit9 meus eſt. audite verbū dn̄i gētes: ꝛ ānunciate in inſulas q̄ ꝓcul ſunt. dicite q̄ ventilauit iſrael ꝯgregabit eū: ꝛ cuſtodiet eū q̄ſi paſcens gregem ſuum:
ὅτι ἐγενόμην τῷ ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ ἐφραῒμ πρωτότοκός μου ἐστίν. ἀκούσατε λόγον κυρίου ἔθνη, καὶ ἀναγγείλατε εἰς νήσους τὰς μακράν. εἴπατε ὁ λικμήσας τὸν ἰσραὴλ συνάξει αὐτόν, καὶ φυλάξει αὐτὸν ὡς ὁ βόσκων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ,
q2 redemit dn̄s iacob ꝛ liberauit eum de manu fortioꝝ eo:
ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν ἰακὼβ καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ,
ꝛ venlēt ꝛ letabuntur in mōte ſion: ꝛ venient ad bona dn̄i ad t'ram frumēti ꝛ vini ꝛ olei ꝛ fructuū ꝛ pecoꝝ ꝛ ouium:
καὶ ἥξουσι καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει σιών, καὶ ἥξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν καὶ προβάτων,
ꝛ erit aīa eoꝝ quaſi lignū fructiferū: ꝛ nō eſurient vltra.
καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον, καὶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι.
tūc letabuntur virgines in ꝯgregatiōe iuuenū: ꝛ ſenes gaudebūt: ꝛ ꝯuertā luctū eoꝝ in gaudium ꝛ conſolaboꝛ eos: ꝛ faciam eos letantes.
τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρεσβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμοσύνην καὶ παρακληθήσομαι αὐτούς, καὶ ποιήσω αὐτοὺς εὐφραινομένους.
magnificabo ꝛ inebriabo aīam ſacerdotū filioꝝ leui: ppl's me9 bonis meis implebitur ſic dixit
μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν λευί, ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται οὕτως εἶπε

E.5.S. Mat. 2.c.

D

E

© Biblioteca Nacional de España

dñs vox in rama audita ē lamētatio ꝛ fletus ꝛ
κύριος φωνὴ ἐν ῥαμᾶ ἠκούσθη θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ
ſ.3.ſ. Mat. 2.c. luctus rachel plorans filios ſuos: ꝛ
ὀδυρμὸς ῥαχὴλ ἀποκλαιομένη τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, καὶ
nō voluit cōſolari: qꝛ nō ſunt: ſic di=
οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν, οὕτως εἶ=
xit dñs: deſinat vox tua a ploratu
πεν κύριος, διαλειπέτω ἡ φωνή σου ἀπὸ κλαυθμοῦ
ꝛ oculi tui a lachrymis: qꝛ eſt merces
καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀπὸ δακρύων, ὅτι ἔστιν μισθὸς
tuis opib⁹ dicit dñs: ꝛ reuertentur de
τοῖς σοῖς ἔργοις λέγει κύριος, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ
t̃ra inimicoꝝ ꝛ erit ſpes nouiſſimis tuis: di=
γῆς ἐχθρῶν καὶ ἔσται ἐλπὶς τοῖς ἐσχάτοις σου, λέ=
cit dñs. ꝛ reuertentur filij ad terminos ſu
γει κύριος. καὶ ἐπιστρέψονται οἱ υἱοὶ εἰς τὰ ὅρια αὐ=
os. audiēs audiui ephraim lamētantē: caſtigaſti
τῶν. ἀκούων ἤκουσα ἐφραὶμ ὀδυρομένου, ἐπαίδευσάς
me ꝛ erudit⁹ ſū. ego q̃ſi vitul⁹ nō didi
με καὶ ἐπαιδεύθην. ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχ
ci. cōuerte me ꝛ cōuertar: qꝛ tu dñs
θην. ἐπίστρεψόν με καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ
de⁹ me⁹: qꝛ poſt captiuitatē meā egi pn̄iam:
θεός μου, ὅτι ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα,
D ꝛ poſtq̃ cognoui ego īgemui in dieb⁹ cōfuſiōis.
καὶ ὕστερον τοῦ γνῶναί με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέραις αἰσχύνης.
ꝛ oſtendi te qm̄ accepi opꝓbriū ex adoleſcētia mea.
καὶ ὑπέδειξά σε ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου.
fili⁹ dilect⁹ mihi ephraim puer delicatus: qꝛ
υἱὸς ἀγαπητὸς ἐμοὶ ἐφραὶμ παιδίον ἐντρυφῶν, ὅτι
ꝓ eo qd̄ verba mea in eo memoria recordabor e=
ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ μνείᾳ μνησθήσομαι αὐ=
ius: idcirco feſtinaui ſup eo miſerās miſerebor eius
τοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτὸν
ait dñs: ſtatue tibi ipi ſpeculatores fac pe=
φησὶν κύριος, στῆσον σεαυτῇ ἐπισκόπους ποίησον τι=
nam: da cor tuū in hūeros tuos. via
μωρίαν, δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς ὤμους σου. ὁδὸν
in q̃ ambulaſti reuertere virgo iſrael: re=
ἐν ᾗ πεπόρευσαι ἀποστράφηθι παρθένος ἰσραήλ, ἀπο
uertere in ciuitates tuas lugens: vſq; quo ꝯuer
στράφηθι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα, ἕως πότε ἀπο
teris filia deſperata: qꝛ creauit dñs ſa=
στρέψεις θυγάτηρ ἀπεγνωσμένη; ὅτι ἔκτισεν κύριος σω
lutem in plantationem nouā in ſalute tua cir
τηρίαν εἰς καταφύτευσιν καινὴν ἐν σωτηρίᾳ σου πε
cuibunt hoīes: ſic dixit dñs vir
ριελεύσονται ἄνθρωποι, οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυ=
tutum deus iſrael: adhuc dicēt ſmonē i=
νάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἔτι ἐροῦσιν τὸν λόγον τοῦ
E ſtū in t̃ra iuda ꝛ in vrbibus eius: qñ
τον ἐν γῇ ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν
reduxero trāſmigtionē eius: benedictus do=
ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν αὐτοῦ, εὐλογημένος κύ=
min⁹ ſup iuſtum mōtē ſanctū eius. ꝛ q̃ inhabi=
ριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ. καὶ οἱ ἐνοικοῦν=
tāt in t̃ra iudea ꝛ in oī ciuitate eius ſimul cū
τες ἐν γῇ ἰουδαίᾳ καὶ ἐν πάσῃ πόλει αὐτοῦ ἅμα
agricola: ꝛ eleuabit in grege: qꝛ iebriaui ani
γεωργῷ, καὶ ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ, ὅτι ἐμέθυσα ψυ
mā laſſam: ꝛ oēm aīam eſurientē
χὴν διαλείπουσαν, καὶ πᾶσαν ψυχὴν πεινῶσαν
impleui. ꝓpterea ſuſcitat⁹ ſū ꝛ vidi: ꝛ ſomnus
ἐνέπλησα. διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην καὶ ἴδον, καὶ ὁ ὕπνος
me⁹ dulcis mihi fact⁹ ē. ecce dies veniunt dicit do
μου ἡδύς μοι ἐγενήθη. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύ=
min⁹: ꝛ ſeminabo iſrael ꝛ iudā ſemine
ριος, καὶ σπερῶ τὸν ἰσραὴλ καὶ τὸν ἰούδαν σπέρμα
hominis ꝛ ſemine iumēti: ꝛ erit ſicut vigilaui
ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους, καὶ ἔσται ὥσπερ ἐγρηγόρων

dñs. Vox in excelſo audita eſt lamētationis luctus & fletus: rachel plorantis filios ſuos: & nolentis conſolari ſup eis: quia non ſunt. Hec dicit dñs. Quieſcat vox tua a ploratu & oculi tui a lachrymis: quia eſt merces operi tuo: ait dñs. Et reuertentur de terra inimici: & eſt ſpes nouiſſimis tuis: ait dñs. et reuertentur filii tui ad terminos ſuos. Audiens audiui effraim trāſmigrantē. Caſtigaſti me dñe: & eruditus ſum q̃ſi iuuēculus indomit⁹. Cōuerte me & cōuertar: quia tu dñs deus meus. Poſtq̃ eni cōuertiſti me egi penitētiam: & poſtq̃ oſtēdiſti mihi ꝑcuſſi femur meū. Cōfuſus ſum & erubui: quoniam ſuſtinui opprobrium adoleſcentie mee. Si fili⁹ honorabilis mihi effraī ſi puer delicatus qa ex quo locutus ſum de eo adhuc recordabor eius. Idcirco cōturbata ſunt viſcera mea ſup eū miſerans miſerebor eius ait dñs. Statue tibi ſpeculam pone tibi amaritudines. Dirige cor tuū in viā rectā in q̃ ambulaſti. Reuertere virgo iſrael: reuertere ad ciuitates tuas iſtas. Vſq̃quo dlitiis diſſolueris filia vaga. Quia creauit dominus nouum ſup terrā: femina circūdabit virū. Hec dicit dñs exercituum deus iſrael. Adhuc dicent verbum iſtud in terra iuda & in vrbib⁹ eius cū cōuertero captiuitatē eorū. Bñdicat tibi dñs pulchritudo iuſticie: mons ſanct⁹. Et habitabūt in eo iudas & oēs ciuitates eius ſimul agricole & minātes greges: qa inebriaui aīam laſſam: & oēm aīam eſurientē ſaturaui. Ideo q̃ſi de ſomno ſuſcitat⁹ ſum: & vidi: & ſōnus meus dulcis mihi. Ecce dies veniunt dicit dominus: & ſeminabo domum iſrael & domum iuda ſemine hominum & ſemine iumentorum. Et ſicut vigilaui

יהוה קול ברמה נשמע נהי בכי	רום שמע
תמרורים רחל מבכה על בניה	נהה בכה
מאנה להנחם על בניה כי איננו:	מרר נחם
כה אמר יהוה מנעי קולך מבכי	
ועיניך מדמעה כי יש שכר	
לפעלתך נאם יהוה ושבו מארץ	שוב
אויב: ויש תקוה לאחריתך נאם	איב קוה
יהוה ושבו בנים לגבולם: שמוע	בנה גבל
שמעתי אפרים מתנודד יסרתני	נדד
ואוסר כעגל לא למד השיבני	יסר שוב
ואשובה כי אתה יהוה אלהי:	
כי אחרי שובי נחמתי ואחרי	
הודעי ספקתי על ירך בשתי	ידע בוש
וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת	כלם
נעורי: הבן יקיר לי אפרים אם	נער יקר
ילד שעשועים כי מדי דברי בו	שעשע
זכר אזכרנו עוד על כן המו מעי	זכר
לו רחם ארחמנו נאם יהוה: הציבי	המה מעה
לך ציונים שמי לך תמרורים	רחם יצב
	שום מרר
שתי לבך למסלה דרך הלכתי	שית סלל
שובי בתולת ישראל שובי אל	בתל
עריך אלה: עד מתי תתחמקין הבת	עיר חמק
השובבה כי ברא יהוה חדשה	
בארץ נקבה תסובב גבר: כה אמר	סבב
יהוה צבאות אלהי ישראל עוד	
יאמרו את הדבר הזה בארץ	אמר
יהודה ובעריו בשובי את שבותם	עיר שבה
יברכך יהוה נוה צדק הר הקדש:	ברך
וישבו בה יהודה וכל עריו יחדו	עיר
אכרים ונסעו בעדר: כי הרויתי	רוה
נפש עיפה וכל נפש דאבה מלאתי:	
על זאת הקיצתי ואראה ושנתי	קוץ ראה
ערבה לי: הנה ימים באים	שנה יום
נאם יהוה וזרעתי את בית	בוא
ישראל ואת בית יהודה זרע אדם	
וזרע בהמה: והיה כאשר שקדתי	

עֲלֵיהֶם לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וְלַהֲרֹס נָתַשׁ נָתַץ
וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרֵעַ כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם הָרַס אָבַד
לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ נְאֻם יְהוָה׃ בַּיָּמִים רוּעַ שָׁקַד
הָהֵם לֹא יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בָּנָה יוֹם
בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהֶינָה׃ כִּי אִם אָמַר אָכַל
אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל הָאָדָם הָאֹכֵל שֵׁן קָהָה
הַבֹּסֶר תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו׃ הִנֵּה יָמִים מוּת
בָּאִים נְאֻם יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת בֵּית בּוֹא
יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית כָּרַת
חֲדָשָׁה׃ לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת
אֲבוֹתָם בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם חָזַק
לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר יָצָא
הֵמָּה הֵפֵרוּ אֶת בְּרִיתִי וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי פּוּר
בָם נְאֻם יְהוָה׃ כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר
אֶכְרֹת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים כָּרַת יוֹם
הָהֵם נְאֻם יְהוָה נָתַתִּי אֶת תּוֹרָתִי נָתַן יָרָה
בְּקִרְבָּם וְעַל לִבָּם אֶכְתֲּבֶנָּה וְהָיִיתִי כָּתַב הָיָה
לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם׃
וְלֹא יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ לָמַד
וְאִישׁ אֶת אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת יָדַע
יְהוָה כִּי כוּלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְּטַנָּם
וְעַד גְּדוֹלָם נְאֻם יְהוָה כִּי אֶסְלַח גָּדַל סָלַח
לַעֲוֹנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר עוֹד׃ עָוָה זָכַר
כֹּה אָמַר יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר
יוֹמָם חֻקֹּת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר חָקַק כּוֹכַב
לָיְלָה רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלָּיו יְהוָה הָמָה גָּלַל
צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אִם יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים מוּשׁ חָקַק
הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם יְהוָה גַּם זֶרַע פָּנָה
יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל שָׁבַת הָיָה
הַיָּמִים׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם יִמַּדּוּ יוֹם מָדַד
שָׁמַיִם מִלְמַעְלָה וְיֵחָקְרוּ מוֹסְדֵי עָלָה חָקַר
אֶרֶץ לְמָטָּה גַּם אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל יָסַד מָאַס
זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם עָשָׂה
יְהוָה׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה יוֹם
וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל בָּנָה גָּדַל
עַד שַׁעַר הַפִּנָּה׃ וְיָצָא עוֹד קָוֶה

ſuper eos vt euellerẽ: & demolirer & diſſiparem: & diſperderẽ & affligerẽ: ſic vigilabo ſuper eos vt edificem & plantem: ait dominus. In diebus illis non dicẽt vltra: patres comederunt vuam acerbã: & dentes filiorũ obſtupuerũt: ſed vnuſquiſq; in iniqtate ſua morietur. Oĩs hõ qui comederit vuã acerbam obſtupeſcent dentes ei9. Ecce dies venient dicit dñs: & feriam domui iſrael & domui iuda fedus nouum. Non ſcd̃m pactũ quod pepigi cum patrib9 veſtris in die qua apprehendi manũ eorũ vt educerem eos de terra egypti: pactum quod irritum fecerunt: & ego dominatus ſum eoꝝ dicit dominus: ſed hoc erit pactum quod feriam cũ domo iſrael. Poſt dies illos dicit dominus: dabo legem meam in viſceribus eorũ & in corde eorũ ſcribã eam: & ero eis in deũ: & ipſi erunt mihi in populũ. Et non docebit vltra vir proximum ſuum: & vir fratrem ſuum: dicens cognoſce dñm. Oẽs enim cognoſcent me a minimo eorũ vſq; ad maximum: ait dñs: quia propiciabor iniqtati eorũ: & pcti eoꝝ nõ memorabor ampli9. Hec dicit dominus qui dat ſolem in lumine diei: ordinẽ lune & ſtellarum in lumine noctis: qui turbat mare & ſonãt fluctus eius dñs exercituum nomen illi. Si defecerint leges iſte corã me dicit dñs: tunc & ſemen iſrael deficiet vt non ſit gens coram me cunctis diebus. Hec dicit dñs. Si menſurari poterunt celi ſurſum & inueſtigari fundamenta terre deorſum: & ego abiiciam vniuerſum ſemen iſrael ꝓpter oĩa que fecerunt dicit dominus. Ecce dies venient dicit dominus & edificabitur ciuitas domino, a turre ananehel vſq; ad portam anguli. Et exibit vltra normã

ſup̃ eos ⁊ deſtruerẽ ⁊ affligerẽ: ſic vigi-
ἐπ' αὐτοὺς καὶ καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρηγο-
labo ſup̃ eos vt edificẽ ⁊ plantem a-
ρήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν φη-
it dñs. in diebus illis nõ dicent vltra:
σὶν κύριος. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ εἴπωσιν ἔτι,
p̃res comedeꝛt vuã acerbã: ⁊ dentes filioꝝ
οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων
obſtupuerũt: ſed vnuſq̃ſq; ſuo peccato morie-
ἠμωδίασαν, ἀλλ' ἢ ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθα-
tur: ⁊ comedẽtis vuã acerbã obſtupeſcent
νεῖται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἱμωδιάσουσιν οἱ Eze.18 a. C.32. A
dentes. ecce dies veniunt dicit dñs: ⁊ diſ-
ὀδόντες. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος, καὶ δια-
ponã domui iſrael ⁊ domui iuda teſtamẽtũ Heb.8.
θήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην c.
nouũ: nõ ſcd̃m teſtamentũ qd̃ feci p̃ri-
καινήν, οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατρά-
bus eoꝝ in die in q̃ apphendi manũ eoꝝ
σιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἐπελαβόμην τῆς χειρὸς αὐτῶν
vt educerẽ eos de t̃ra egypti: q2 ipi nõ mã-
ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέ-
ſerũt in teſtamẽto meo. ⁊ ego neglexi eos di-
μειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἠμέλησα αὐτῶν φη- F
cit dñs: q2 hoc teſtamẽtũ qd̃ diſponã domui
σὶν κύριος, ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ
iſrael poſt dies illas dicit dñs: dans
Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας φησὶν κύριος, διδοὺς
leges meas in mentem eoꝝ: ⁊ in corda
νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας
eoꝝ inſcribam eos: ⁊ ero eis in deũ:
αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, E.24.c.
⁊ ipi erunt mihi in pplm̃: ⁊ nõ docebunt
καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν Heb.8.
vltra vnuſq̃ſq; p̃ximũ ſuum ⁊ vnuſq̃ſq; fra- c.
ἔτι ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελ-
trẽ ſuum dicẽs: cognoſce dñm: q2 om-
φὸν αὐτοῦ λέγων, γνῶθι τὸν κύριον, ὅτι πάν-
nes ſcient me a p̃uo vſq; ad magnũ eoꝝ
τες εἰδήσουσίν με ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν
dicit dñs: q2 ppici9 ero iniq̃tatib9 eoꝝ:
λέγει κύριος, ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν,
⁊ peccatoꝝ eoꝝ nõ ero memor ãpli9. ſic di-
καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. οὕτως εἶ-
xit dñs q̃ dat ſolem in lucem diei: lu-
πεν κύριος ὁ διδοὺς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σε-
naꝫ: ⁊ aſtra in lucem noctis: ⁊ clamorẽ in B
λήνην, καὶ ἄστρα εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυγὴν ἐν
mari: ⁊ reſonuerũt fluctus ei9 dñs om-
θαλάσσῃ, καὶ ἐβόμβησαν τὰ κύματα αὐτῆς κύριος παν-
nipotens nomẽ illi: ſi ceſſauerint leges ei9
τοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ, ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι αὐτοῦ
a facie mea dicit dñs: ⁊ gen9 iſ- G
ἀπὸ προσώπου μου φησὶν κύριος, καὶ τὸ γένος Ἰσ-
rael ceſſabit eſſe gens ante faciem meã
ραὴλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου
oĩbus diebus: hec dicit dñs: ſi eleuatũ fuerit
πάσας τὰς ἡμέρας, τάδε λέγει κύριος, ἐὰν ὑψωθῇ
celum ĩ ſublime: ⁊ ſi hũiliatũ fuerit pauimẽtũ
ὁ οὐρανὸς εἰς μετέωρον, καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ τὸ ἔδαφος
t̃re deorſũ: ⁊ ego nõ reprobabo gẽtẽ iſ-
τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ τὸ γένος Ἰσ-
rael dicit dñs. pro oĩbus q̃ fecerunt.
ραὴλ λέγει κύριος, περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν.
ecce dies veniunt dicit dñs: ⁊ edifica-
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος, καὶ οἰκοδομη-
bitur ciuitas dño a turre ananeel: vſq; ad
θήσεται πόλις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Ἀναμεήλ, ἕως
portã anguli ⁊ exibit
πύλης τῆς γωνίας καὶ ἐξελεύσεται

© Biblioteca Nacional de España

norma eius coram ea vſq ad colles ga=
ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῆς ἕως βουνῶν γα=
reb ⁊ circundabitur ĩ circuitu de electis lapidib⁹:
ρείβ καὶ περικυκλωθήσεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων,
⁊ oẽm vallem cadauer ⁊ cineris: ⁊ om
καὶ πᾶσαν φάραγγα φαγαρὶμ καὶ σποδοῦ, καὶ πᾶ=
nem aſſaremoth: vſq ad torrentem cedron vſq ad angu
σαν ἀσαρημὼθ, ἕως χειμάῤῥου κεδρὼν ἕως γωνί=
lũ equoꝝ porte orientis ſanctum dño: ⁊
ας ἵππων πύλης ἀνατολῆς ἁγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ
non vltra euelletur: ⁊ non deſtruet vſq in eternũ.
οὐκ ἔτι ἐκλίπῃ, καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

C.32. A Verbum qđ factũ eſt ad hieremiã a dño
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου
in anno decimo ſedechie regi iuda
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δεκάτῳ σεδεκίᾳ βασιλεῖ ἰούδα
iſte ãnus octauus decimus nabuchodonoſor re=
οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκατος ναβουχοδονόσωρ βα=
gi babylonis ⁊ exercitus regis baby=
σιλεῖ βαβυλῶνος καὶ δύναμις βασιλέως βα=
lonis obſedit in hieruſalem: ⁊ hiere=
βυλῶνος ἐχαράκωσεν ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ἱερε=
mias cuſtodiebat in atrio carceris qđ eſt
μίας ἐφυλάσσετο ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἥ ἐστιν
in domo regis iuda: in q̃ clauſerat e=
ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως ἰούδα, ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐ=
um rex ſedechias dicens. q̃re tu vaticinaris
τὸν ὁ βασιλεὺς σεδεκίας λέγων. διατί σὺ προφητεύεις
dicens: ſic dixit dñs: ecce ego do ciui=
λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὴν πό=
tatẽ iſtam in manu regis babylonis: ⁊ ca=
λιν ταύτην ἐν χειρὶ βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ λή=
piet eam: ⁊ ſedechias nõ ſaluabit de manu
ψεται αὐτήν, καὶ σεδεκίας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν
chaldeoꝝ: qꝛ traditione tradetur in ma=
χαλδαίων, ὅτι παραδόσει παραδοθήσεται εἰς χεῖ=
nus regis babylonis: ⁊ loquet os ei⁹
ρας βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ
ad os illius: ⁊ oculi eius ocu=
πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλ=
los illius videbũt: ⁊ in babylonẽ ĩgredietur
μοὺς αὐτοῦ ὄψονται, καὶ εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσεται
ſedechias: ⁊ ibi ſedebit donec viſitem eum:
σεδεκίας, καὶ ἐκεῖ καθιεῖται ἕως οὗ σκέψωμαι αὐτόν,
dicit dñs. ſi aũt pugnaueritis ꝯ chalde=
λέγει κύριος. ἐὰν δὲ πολεμήσητε κατὰ τῶν χαλδαί=
os nõ ꝓſperabimini. ⁊ dixit hiremias: ⁊ factũ
ων, οὐκ εὐοδωθήσεσθε. καὶ εἶπεν ἱερεμίας, καὶ ἐγένε=
B eſt verbũ dñi ad hieremiã dicẽs: ecce anameel fi
το λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν λέγων, ἰδοὺ ἀναμεὴλ υἱ=
li⁹ ſalmon fratris pr̃is tui: venit ad te
ὸς σαλμὼν ἀδελφοῦ πατρός σου, ἔρχεται πρὸς σὲ
dicens: poſſide tibi agrũ meũ q̃ in anathoth qꝛ
λέγων, κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν ἀναθὼθ ὅτι
tibi iudiciũ vt aſſumas in poſſeſſiõe: ⁊ venit ad me
σοὶ κρίμα παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν, καὶ ἦλθεν πρός με
anameel filius ſalom fratris pr̃is mei iuxta
ἀναμεὴλ υἱὸς σαλὼμ ἀδελφοῦ πατρός μου κατὰ τὸν
verbũ dñi: in atriũ carceris. ⁊ ait
λόγον κυρίου, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς. καὶ εἶπέν
mihi: poſſide tibi agrũ meũ q̃ in anathoth in
μοι, κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν ἀναθὼθ ἐν
t̃ra beniamin: qꝛ tibi iudiciũ vt poſſideas: ⁊ tu
γῇ βενιαμείν, ὅτι σοὶ κρίσις κτήσασθαι, καὶ σὺ
ſenior: ⁊ cognoui qꝛ verbũ dñi eſt: ⁊
πρεσβύτερος, καὶ ἔγνων ὅτι λόγος κυρίου ἐστίν, καὶ
poſſedi agrũ anameel filii fratris patris
ἐκτησάμην τὸν ἀγρὸν ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός
mei q̃ in anathoth ⁊ ſtatui ei ſeptẽ ſiclos
μου τὸν ἐν ἀναθὼθ καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους

mensure in cõſpectu ei⁹ ſup collem gareb: & circuibit goatha: & oẽm vallem cadauerũ & cineres et vniuerſam regionem mortis ad torrentem cedron & vſq ad angulũ porte equorũ orientalis. Sanctũ dñi nõ euelletur: & non deſtruetur vltra in perpetuum.

32.

Verbum quod factũ eſt ad hieremiam a domino in anno decimo ſedechie regis iuda: ipſe eſt annus octauus decimus nabuchodonoſor. Tunc exercitus regis babylonis obſidebat hieruſalẽ: et hieremias propheta erat clauſus in atrio carceris q erat in domo regis iuda. Clauſerat enim eũ ſedechias rex iuda dicens. Quare vaticinaris dicens: hec dicit dñs: ecce ego dabo ciuitatem iſtam in manus regis babylonis & capiet eam: & ſedechias rex iuda non effugiet de manu chaldeorũ: ſed tradetur in manus regis babylonis: & loq̃tur os eius cũ ore illius & oculi eius oculos illius videbũt: & in babylonem ducet ſedechiã: & ibi erit donec viſitem eum: ait dñs. Si aũt dimicaueritis aduerſum chaldeos nihil proſperũ hẽbitis. Et dixit hieremias. Factũ eſt verbũ dñi ad me dicẽs. Ecce anamehel filius ſellũ patruelis tu⁹ veniet ad te dicens. Eme tibi agrum meum qui eſt in anathoth. Tibi eni cõpetit ex ꝓpinq̃tate vt emas. Et venit ad me anamehel fili⁹ patrui mei ſm verbum dñi ad veſtibulũ carceris: & ait ad me. Poſſide agrum meum qui eſt in anathoth in terra beniamin: quia tibi competit hereditas & tu ꝓpinqu⁹ es vt poſſideas. Intellexi autẽ ꝙ verbum domini eſſet. Et emi agrum ab anamehel filio patrui mei qui eſt i anathoth. Et appendi ei argentũ ſeptem ſtateras:

המדה נגדו על גבעת גרב ונסב
געתה: וכל העמק הפגרים והדשן
וכל השדמות עד נחל קדרון עד
פנת שער הסוסים מזרחה קדש
ליהוה לא ינתש ולא יהרס עוד
לעולם:

Ca. xxxij. הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת
יהוה בשנה העשירית לצדקיהו
מלך יהודה היא השנה שמנה
עשרה שנה לנבוכדראצר: ואז
חיל מלך בבל צרים על ירושלם
וירמיהו הנביא היה כלוא בחצר
המטרה אשר בית מלך יהודה:
אשר כלאו צדקיהו מלך יהודה
לאמר מדוע אתה נבא לאמר כה
אמר יהוה הנני נתן את העיר
הזאת ביד מלך בבל ולכדה:
וצדקיהו מלך יהודה לא ימלט מיד
הכשדים כי הנתן ינתן ביד מלך
בבל ודבר פיו עם פיו ועיניו את
עיניו תראינה: ובבל יולך את
צדקיהו ושם יהיה עד פקדי אתו
נאם יהוה כי תלחמו את הכשדים
לא תצליחו: ויאמר ירמיהו היה
דבר יהוה אלי לאמר: הנה חנמאל
בן שלם דדך בא אליך לאמר
קנה לך את שדי אשר בענתות כי
לך משפט הגאלה לקנות: ויבא
אלי חנמאל בן דדי כדבר יהוה
אל חצר המטרה ויאמר אלי קנה
נא את שדי אשר בענתות אשר
בארץ בנימן כי לך משפט הירשה
ולך הגאלה קנה לך וארע כי דבר
יהוה הוא: ואקנה את השדה מאת
חנמאל בן דדי אשר בענתות
ואשקלה לו את הכסף שבעה שקלים

מדד סבב
פנה זרח
נתש הרס
עלם
צור
נבא כלא
נטר
ידע
מלט
נתן
פה
ראה ילך
היה
לחם
צלח אמר
דוד בוא
שדה
שפט קנה
בוא
נטר
ידע
שקל

ועשרה הכסף: ואכתב בספר   כתב
ואחתם ואעד עדים ואשקל הכסף   חתם עוד
במאזנים: ואקח את ספר המקנה   אזן לקח
את החתום המצוה והחקים ואת   קנה צוה
הגלוי: ואתן את הספר המקנה אל   חקק גלה
ברוך בן נריה בן מחסיה לעיני   נתן
חנמאל דדי ולעיני העדים הכתבים
בספר המקנה לעיני כל היהודים
הישבים בחצר המטרה: ואצוה   צוה
את ברוך לעיניהם לאמר: כה אמר
יהוה צבאות אלהי ישראל לקוח   לקח
את הספרים האלה את ספר
המקנה הזה ואת החתום ואת ספר
הגלוי הזה ונתתם בכלי חרש   נתן כלה
למען יעמדו ימים רבים: כי כה   עמד יום
אמר יהוה צבאות אלהי ישראל   רבב
עוד יקנו בתים ושדות וכרמים   קנה בית
בארץ הזאת: ואתפלל אל יהוה   שדה פלל
אחרי תתי את ספר המקנה אל   נתן
ברוך בן נריה לאמר: אהה אדני
יהוה הנה אתה עשית את השמים   עשה
ואת הארץ בכחך הגדול ובזרעך   כוח
הנטויה לא יפלא ממך כל דבר: נטה פלא
עשה חסד לאלפים ומשלם עון   מן שלם
אבות אל חיק בניהם אחריהם   עוה
האל הגדול הגבור יהוה צבאות   גבר
שמו: גדל העצה ורב העליליה אשר   יעץ עלל
עיניך פקחות על כל דרכי בני אדם
לתת לאיש כדרכיו וכפרי   נתן פרה
מעלליו: אשר שמת אתות ומופתים   עלל שום
בארץ מצרים עד היום הזה   אות יפת
ובישראל ובאדם ותעשה לך שם   עשה
כיום הזה: ותצא את עמך את   יצא
ישראל מארץ מצרים באתות
ובמופתים וביד חזקה ובאזרוע   זרע
נטויה ובמורא גדול: ותתן להם   נטה ירא
גדל נתן

& decem argenteos: & ſcripſi in libro & ſignaui: & adhibui teſtes. Et appēdi argentū in ſtatere: & accepi librū poſſeſſionis ſignatum & ſtipulationes & rata & ſigna forinſecus. Et dedi librum poſſeſſionis baruch filio neri filii maaſie in oculis anamehel patruelis mei & in oculis teſtiū q ſcripti erant in libro emptionis & in oculis oīm iudeorū qui ſedebāt in atrio carceris. Et precepi baruch coram eis: dicens. Hec dicit dominus exercituū deus iſrael. Sume libros iſtos librum emptionis hunc ſignatum & librum hunc qui apertus eſt: & pones illos ī vaſe fictili: vt ꝑmanere poſſint diebus multis. Hec enim dicit dominus exercituum deus iſrael. Adhuc poſſidebuntur domus & agri & vinee in terra iſta. Et oraui ad dominum postquā tradidi librum poſſeſſionis baruch filio neri: dicens. Heu heu heu dñe deus. Ecce tu feciſti celum & terram in fortitudine tua magna & in brachio tuo extento. Non erit tibi difficile oē verbū: qui facis miſericordiā in millibus: et reddis iniquitatem patrum in ſinum filiorū eorum poſt eos. Fortiſſime magne & potens: dñs exercituum nomē tibi magnus cōſilio & incōprehenſibilis cogitatu: cuius oculi aperti ſunt ſuꝑ oēs vias filiorū adā: vt reddas vnicuiqꝫ ſc̄m vias ſuas: & ſc̄m fructū adinuētionū eius. Qui poſuiſti ſigna & portenta in terra egypti vſqꝫ ad diem hanc: & in iſrael & in hoībus & tibi feciſti nomen ſicut ē dies hec. Et eduxiſti populum tuum iſrael de terra egypti in ſignis & portentis & in manu robuſta & in brachio extento & in terrore magno: & dediſti eis

ꝛ decē argenti: ꝛ ſcripſi in libro ꝛ ſigilla
καὶ δέκα ἀργυρίου, καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ ἐσφρα
ui: ꝛ adhibui teſtes: ꝛ ſtatui
γισάμην, καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔστησα
argentū in ſtatera: ꝛ accepi librū poſ=
τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ, καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς κτή
ſeſſionis ꝙ lectus fuerat ꝛ ſigillatus: ꝛ de=
σεως τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ ἐσφραγισμένον, καὶ ἔ=
di illū baruch filio nerie filij maaſei an
δωκα αὐτὸ τῷ Βαρούχ υἱῷ νηρίου υἱοῦ μαασαίου κα
te oculos anameel filij fratris pr̄is mei: ꝛ
τ᾽ ὀφθαλμοὺς ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου, καὶ
ante oculos ſtantium teſtium: ꝛ ꝙ ſcri
κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἑστηκότων μαρτύρων, καὶ γρα=
pſerunt in libro poſſeſſionis: ꝛ ante ocu=
ψάντων ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως, καὶ κατ᾽ ὀφθαλ=
los oīm iudeoꝝ ꝙ ſedebāt in a=
μοὺς πάντων τῶν ἰουδαίων τῶν καθημένων ἐν τῇ αὐ
trio carceris: ꝛ precepi baruch ante
λῇ τῆς φυλακῆς, καὶ συνέταξα τῷ Βαρούχ κατ᾽=
oculos eoꝝ dicēs: ſic dixit dñs omni
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος παν=
potens deus iſrael: accipe librum poſſeſ
τοκράτωρ ὁ θεὸς ἰσραήλ, λάβε τὸ βιβλίον τῆς κτή=
ſionis hunc: ꝛ librū ꝙ ſigillatus eſt ꝛ
σεως τοῦτο, καὶ τὸ βιβλίον τὸ ἐσφραγισμένον καὶ
lectus eſt: ꝛ pones in vas teſteū: vt
ἀνεγνωσμένον, καὶ θήσεις εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἵνα
ꝑmaneat diebus pluribus: qꝛ ſic dixit dñs
διαμείνῃ ἡμέρας πλείονας, ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος
exercituū deus iſrael: adhuc poſſidebūt dom⁹
τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἔτι κτηθήσονται οἰκίαι
ꝛ agri ꝛ vinee in t̄ra iſta. ꝛ ora=
καὶ ἀγροὶ καὶ ἀμπελῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ προ
ui ad dñm poſtꝙ dedi ego librum
σηυξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί με τὸ βιβλίον
poſſeſſiōis baruch filio nerie dicēs: ꝙes dñe de
τῆς κτήσεως Βαρούχ υἱῷ νηρίου λέγων, ὁ ὢν κύριε θε
us tu feciſti celū ꝛ t̄rā fortitudīe tua
ὁς σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ σου
magna: ꝛ brachio tuo excelſo ꝛ
τῇ μεγάλῃ, καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ
ſublimi: non abſcondet a te ꝙcꝙ ꝙ facis miſ
μετεώρῳ, οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐδὲν ποιῶν ἔλεος
in milibus: ꝛ ꝙ reddis peccata pr̄m   Exo. 34.a.
εἰς χιλιάδας, καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων
in ſinum filioꝝ ſuoꝝ poſt eos. deus magn⁹
εἰς κόλπον τέκνων αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς. ὁ θεὸς ὁ μέγας   D
ꝛ fortis: dñs virtutū nomē ei magn⁹
καὶ ἰσχυρός, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ μέγας
ꝯſilio ꝛ potens opib⁹. oculi tui ap
βουλῇ καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις. οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνε
ti ſunt ſuꝑ oēs vias filioꝝ homi
ῳχθησαν ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώ
nuꝫ vt des vnicuiqꝫ ſc̄m viam ſuam: ꝛ ſc̄m
πων δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ κατὰ
fructū adinuentionū ſuaꝝ: ꝙ feciſti
τὸν καρπὸν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ, ὃς ἐποίησας
ſigna ꝛ portēta in t̄ra egypti vſqꝫ ad diem
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν γῇ αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας
hanc: ꝛ in iſrael: ꝛ in terrigenis: ꝛ
ταύτης, καὶ ἐν ἰσραήλ, καὶ ἐν τοῖς γηγενέσιν, καὶ
feciſti tibi nomē ſicut dies hec: ꝛ eduxi
ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἐξήγα
ſti pp̄lm tuū iſrael de t̄ra egypti in ſi=
γες τὸν λαόν σου ἰσραήλ ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν σημεί
gnis ꝛ in portētis ꝛ in manu forti ꝛ in bra=
οις καὶ ἐν τέρασιν καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βρα=
chio excelſo: ꝛ in viſionib⁹ magnis: ꝛ
χίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασιν μεγάλοις, καὶ
dediſti eis
ἔδωκας αὐτοῖς

E

© Biblioteca Nacional de España

Traſla.gre.lxx.cū iter.latina.

terram hanc q̄m iuraſti pr̄ibus eoꝝ: terrā
τὴν γῆν ταύτην ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν
C fluentem lac ⁊ mel: ⁊ igreſſi ſūt ⁊ ceperūt e=
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, καὶ εἰσῆλθον καὶ ἔλαβον αὐ
am ⁊ nō audierūt vocē tuā: ⁊ in pre
τὴν καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς προ
ceptis tuis nō ambulauerūt omnia q̄ mādaſti e=
στάγμασίν σου οὐκ ἐπορεύθησαν πάντα ἃ ἐνετείλω αὐ
is nō fecerūt: ⁊ fecerūt vt euenirēt eis
τοῖς οὐκ ἐποίησαν, καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς
vniuerſa mala hec. ecce turba venit ſup
ἅπαντα τὰ κακὰ ταῦτα. ἰδοὺ ὄχλος ἥκει ἐπὶ τὴν
ciuitatē hanc vt caperet eam: ⁊ vrbs data eſt
πόλιν ταύτην συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη
in manus chaldeoꝝ debellantiū eam a
εἰς χεῖρας χαλδαίων τῶν πολεμούντων αὐτὴν ἀπὸ
facie gladij ⁊ famis ⁊ peſtilētie: ſicut locut⁹ es
προσώπου μαχαίρας καὶ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ, ὡς ἐλάλησας
E ſic factū eſt. ⁊ ecce tu vides ⁊ tu dicis
οὕτως ἐγένετο. καὶ ἰδοὺ σὺ βλέπεις καὶ σὺ λέγεις
ad me: poſſide tibi agrū argenti: ⁊ teſtifi=
πρός με, κτῆσαι σεαυτῷ ἀγρὸν ἀργυρίου, καὶ ἐπιμαρ
care teſtes: ⁊ ciuitas data ē in manus chal
τύρισαι μάρτυρας, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας χαλ
deoꝝ: ⁊ factū eſt verbū dn̄i ad me dicēs: ego
δαίων. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων, ἐγὼ
dn̄s deus vniuerſe carnis nūqd a me abſcōdet aliqd?
κύριος ὁ θεὸς πάσης σαρκὸς μὴ ἀπ' ἐμοῦ κρυβήσεταί τι;
ꝓpterea ſic dixit dn̄s: tradita trade=
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος, δοθεῖσα παραδοθή=
tur ciuitas iſta in manus chaldeoꝝ ⁊ in ma=
σεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας χαλδαίων καὶ εἰς χεῖ
nus regis babylonis ⁊ capiet eā: ⁊ venient
ρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ λήψεται αὐτήν, καὶ ἥξουσιν
chaldei ꝓliantes ꝯ̄ ciuitatē hanc: ⁊
οἱ χαλδαῖοι πολεμοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ
ſuccendent in igne. ⁊ comburent do=
καύσουσιν ἐν πυρί. καὶ κατακαύσουσιν τὰς οἰ
mos ī qb⁹ adolerūt in domatib⁹ eoꝝ ba=
κίας αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν τῇ βα
al: ⁊ libauerūt libamina dijs alijs ad irritā=
άλ, καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἑτέροις πρὸς τὸ παρα
dum me q: erant filij iſrael ⁊ filij iuda ſo=
πικρᾶναί με ὅτι ἦσαν υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ υἱοὶ ἰούδα μό
Exo. 34.a. li facientes malū an̄ oculos meos ab adoleſ=
νοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότη=
D cētia ſua: filij iſrael q̄ exacerbant me in
τος αὐτῶν, υἱοὶ ἰσραὴλ οἱ παραπικραίνουσί με ἐν τοῖς
opib⁹ manuū ſuaꝝ dicit dn̄s. q: in i=
ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ λέγει κύριος. ὅτι ἐπὶ ὀρ=
ra mea ⁊ in furore meo erat ciuitas hec ex qua die
γήν μου καὶ ἐπὶ θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη ἀφ' ἧς ἡμέ
edificauerūt eam: ⁊ vſq; ad diem iſtam
ρας ᾠκοδόμησαν αὐτήν, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
vt auferam eam a facie mea: ꝓpt oēs
ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ προσώπου μου, διὰ πάσας
malitias filioꝝ iſrael ⁊ iuda: q: fecerunt
τὰς πονηρίας υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἰούδα, ὅτι ἐποίησαν
ad irritādū me ipi ⁊ reges eoꝝ ⁊ p̄n
F πικρᾶναί με αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρ
cipes eoꝝ ⁊ ſacerdotes eoꝝ ⁊ ꝓphete eo=
χοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐ
rum: viri iuda ⁊ habitantes hieruſa
τῶν, ἄνδρες ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱερουσα=
lem: ⁊ verterūt ad me terga ⁊ nō facies ſuas:
λήμ, καὶ ἔστρεψαν πρός με νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν,

Traſla.B.Hie.

terram hanc quam iuraſti patribus eorū: vt dares eis terrā fluentē lacte & melle: & ingreſſi ſunt & poſſederūt eā. Et nō obedierūt voci tue: & in lege tua non ambulauerunt: omnia que mandaſti eis vt facerent: non fecerunt: & euenerunt eis omnia mala hec. Ecce munitiones extructe ſunt aduerſum ciuitatē: vt capiatur et vrbs data eſt in man⁹ chaldeorū qui preliantur aduerſus eam a facie gladii & famis & peſtilētie: & quecūq; locut⁹ es acciderunt vt tu ipſe cernis. Et tu dicis mihi domine deus eme agrū argento & adhibe teſtes: cū vrbs data ſit in manus chaldeorū? Et factū eſt verbum domini ad hieremiam dicēs. Ecce ego dominus deus vniuerſe carnis. Nunqd mihi difficile erit omne verbū? Propterea hec dicit dn̄s. Ecce ego tradam ciuitatē iſtā in manus chaldeorū & in manus regis babylonis & capient eam: & venient chaldei preliātes aduerſum vrbem hanc: & ſuccendent eā igni: & comburēt eam: & domos in quarū domatibus ſacrificabāt baal: & libabāt diis alienis libamina ad irritandum me. Erant enim filii iſrael & filii iuda iugiter faciētes malum in oculis meis ab adoleſcentia ſua filii iſrael qui vſq; nunc exacerbāt me in opere manuū ſuarum dicit dn̄s: qa in furore & in indignatione mea facta eſt mihi ciuitas hec a die qua edificauerunt eam vſq; ad diem iſtam qua auferetur de conſpectu meo propter maliciā filiorū iſrael & filiorū iuda quā fecerūt ad iracūdiā me ꝓuocātes ipſi & reges eorū & pricipes eorū & ſacerdotes & prophete eorū viri iuda & hītatores hierl'm. Et verterūt ad me terga & nō facies cū docerem eos

Tex.heb.hiere.xxxij. Primitiua.heb.

את הארץ הזאת אשר נשבעת	שבע
לאבותם לתת להם ארץ זבת חלב	נתן זוב
ודבש׃ ויבאו וירשו אתה ולא	בוא
שמעו בקולך ובתרותך לא הלכו	ירה
את כל אשר צויתה להם לעשות	צוה עשה
לא עשו ותקרא אתם את כל	קרא
הרעה הזאת׃ הנה הסללות באו	רוע בוא
העיר ללכדה והעיר נתנה ביד	
הכשדים הנלחמים עליה מפני	לחם פנה
החרב והרעב והדבר ואשר דברת	
היה והנך ראה׃ ואתה אמרת אלי	הנה
אדני יהוה קנה לך השדה בכסף	
והעד עדים והעיר נתנה ביד	עוד
הכשדים׃ ויהי דבר יהוה אל	היה
ירמיהו לאמר׃ הנה אני יהוה אלהי	
כל בשר הממני יפלא כל דבר׃	פלא
לכן כה אמר יהוה הנני נתן את	
העיר הזאת ביד הכשדים וביד	
נבוכדראצר מלך בבל ולכדה׃ ובאו	בוא
הכשדים הנלחמים על העיר	לחם
הזאת והציתו את העיר הזאת	צית
באש ושרפוה ואת הבתים אשר	בית
קטרו על גגותיהם לבעל והסכו	נגג נסך
נסכים לאלהים אחרים למען	
הכעסני׃ כי היו בני ישראל ובני	כעס היה
יהודה אך עשים הרע בעיני	עשה רוע
מנערתיהם כי בני ישראל אך	
מכעסים אתי במעשה ידיהם נאם	כעס
יהוה׃ כי על אפי ועל חמתי היתה	חמם היה
לי העיר הזאת למן היום אשר בנו	בנה
אתה ועד היום הזה להסירה מעל	סור
פני׃ על כל רעת בני ישראל ובני	פנה רוע
יהודה אשר עשו להכעסני המה	
מלכיהם שריהם כהניהם ונביאיהם	שור נבא
ואיש יהודה וישבי ירושלם׃ ויפנו	פנה
אלי ערף ולא פנים ולמד אתם	פנה

© Biblioteca Nacional de España

שכם השכם ולמד ואינם שמעים לקחת
יסר שום מוסר: וישימו שקוציהם בבית
שקץ אשר נקרא שמי עליו לטמאו:
קרא שם ויבנו את במות הבעל אשר בגיא
בנה במה בן הנם להעביר את בניהם
עבר ואת בנתיהם למלך אשר לא
צוה עלה צויתים ולא עלתה על לבי
עשה תעב לעשות התועבה הזאת למען
חטא החטי את יהודה: ועתה לכן כה
אמר יהוה אלהי ישראל אל
העיר הזאת אשר אתם אמרים
נתנה ביד מלך בבל בחרב ברעב
קבץ ובדבר: הנני מקבצם מכל הארצות
דחה יחם אשר הדחתים שם באפי ובחמתי
גדל שוב ובקצף גדול והשבתים אל המקום
קום ישב הזה והשבתים לבטח: והיו לי
היה לעם ואני אהיה להם לאלהים:
נתן ונתתי להם לב אחד ודרך אחד
יום ליראה אותי כל הימים לטוב להם
ולבניהם אחריהם: וכרתי להם
כרת עלם ברית עולם אשר לא אשוב
שוב יטב מאחריהם להיטיבי אתם ואת
נתן יראתי אתן בלבבם לבלתי סור
שוש מעליו: וששתי עליהם להטיב אותם
ונטעתים בארץ הזאת באמת בכל
לבבי ובכל נפשי: כי כה אמר יהוה
בוא כאשר הבאתי אל העם הזה את
רוע כל הרעה הגדלה הזאת כן אנכי
בוא מביא עליהם את כל הטובה אשר
קנה אנכי דבר עליהם: ונקנה השדה
בארץ הזאת אשר אתם אמרים
שממה היא מאין אדם ובהמה
שדה נתנה ביד הכשדים: שדות
כתב חתם בכסף יקנו וכתוב בספר וחתום
סבב והעד עדים בארץ בנימן ובסביבי
עיר ירושלם ובערי יהודה ובערי ההר

et erudirem diluculo & nollent audire vt accipe-
rent diſciplinã. Et poſue
runt idola ſua in domo
in qua inuocatũ eſt no-
men meũ vt polluerent
eam: & edificauerũt ex-
celſa baal que ſunt in val
le filii ennom: vt initia-
rent filios ſuos
& filias ſuas moloch qđ
non
mandaui eis: nec aſcen
dit in cor meum
vt facerent abominatio
nem hanc: &
in peccatũ deducerẽt iu-
dam. Et nunc ꝓpter iſta
hec dicit dominus deus
iſrael ad
ciuitatem hanc: de qua
vos dicitis ꝙ
tradatur in manus regis
babylonis in gladio &
in fame & in peſte. Ecce
ego congregabo eos de
vniuerſis terris ad quas
eieci eos in furore meo:
& in ira mea & in idigna
tione grandi: & reducã
eos ad locũ iſtũ: & habi
tare eos faciã cõfidẽter: &
erũt mihi in populum:
& ego ero eis in deum.
Et dabo eis cor vnum
& viam vnam
vt timeant me vniuerſis
diebus & bene ſit eis
& filiis eorum poſt eos.
Et feriam eis
pactum ſempiternũ: &
non deſinam
eis benefacere: &
timorẽ meũ dabo in cor
de eorũ: vt non recedant
a me: & letabor ſup eis
cum bene eis fecero.
Et plantabo eos in terra
iſta in veritate in toto
corde meo & in tota aĩa
mea: quia hec dicit dñs
Sicut adduxi ſuper po-
pulum iſtum
omne malum hoc grã-
de: ſic
adducam ſup eos omne
bonum quod
ego loquor ad eos. Et
poſſidebuntur agri
in terra iſta de qua vos
dicitis ꝙ
deſerta ſit: eo ꝙ non re-
manſerit hõ & iumentũ:
& data ſit in manus chal
deorum. Agri ementur
pecunia & ſcribẽtur in
libro: & iprimetur ſignũ
& teſtis adhibebitur in
tra bẽiamin: & ĩ circuitu
hierĩm in ciuitatib⁹ iuda
& in ciuitatib⁹ mõtanis

ꝛ vocaui eos diluculo ꝛ erudiui ꝛ nõ audie
καὶ ἐδίδαξα αὐτοῖς ὄρθρου καὶ ἐδίδαξα καὶ οὐκ ἤκου-
rũt vt acciperẽt diſciplinã: ꝛ poſuerũt feditates ſu-
σαν ἐκλαβεῖν παιδείαν, καὶ ἔθηκαν τὰ μιάσματα αὐ
as in domo vbi inuocatũ ẽ nomẽ meũ in ea in
τῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτῷ ἐν
imunditijs ſuis: ꝛ edificauerũt aras
ἀκαθαρσίαις αὐτῶν, καὶ ᾠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ A
baal q̃ in valle filij ennon: vt offerrent
βάαλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ ἐννόμ, τοῦ ἀναφέρειν τοὺς
filios ſuos ꝛ filias ſuas moloch q̃ nõ
υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τῷ μολὸχ ἃ οὐ
mandaui eis: ꝛ nõ aſcẽdit in coꝛ meũ
συνέταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ
vt facerent abominationẽ hanc vt peccare facerẽt
ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα τοῦτο πρὸς τὸ ἐφ᾽ ἁμαρτεῖν τὸν
iudam. ꝛ nũc ſic dixit dñs de⁹ iſrael ad
ἰούδαν. καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἐπὶ
ciuitatẽ hanc quã tu dicis tradetur in ma-
τὴν πόλιν ταύτην ἣν σὺ λέγεις παραδοθήσεται εἰς χεῖ-
nus regis babylonis in gladio ꝛ in fame ꝛ
ρας βασιλέως βαβυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ
in peſte. ecce ego ꝯgrego eos ex omni tra
ἐν λοιμῷ. ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐτοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς
vbi diſperſi eos illic in ira mea ꝛ in furore
οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ
meo ꝛ irritatiõe grandi: ꝛ reducaꝫ e-
μου καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐ-
os in locum iſtũ ꝛ ſedere faciã eos confi-
τοὺς εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ καθιῶ αὐτοὺς πεποι-
dentes: ꝛ erunt mihi in pplm ꝛ ego ero e-
θότας, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐ-
is in deũ. ꝛ dabo eis viã aliam ꝛ coꝛ
τοῖς εἰς θεόν. καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἑτέραν καὶ καρ-
aliud vt timeãt me oĩbus diebus: ꝛ
δίαν ἑτέραν φοβηθῆναί με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ
in bonũ eis ꝛ filijs eoꝝ poſt e-
εἰς ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν μετ᾽ αὐ- G
os: ꝛ diſponã eis teſtamẽtũ eternũ qḋ
τούς, καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον ἣν
non auertam poſt eos: ꝛ timorẽ meũ da
οὐ μὴ ἀποστρέψω ὄπισθεν αὐτῶν, καὶ τὸν φόβον μου δώ-
bo in coꝛde eoꝝ vt nõ recedant ip-
σω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐ-
ſi a me. ꝛ viſitabo eos vt bñfaciã
τοὺς ἀπ᾽ ἐμοῦ. καὶ ἐπισκέψομαι αὐτοὺς ἀγαθῶσαι
eis: ꝛ plantabo eos in tra iſta in fi-
αὐτούς. καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πί- B
de ꝛ in toto coꝛde meo: ꝛ in tota aĩa
στει καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ
mea: qꝛ ſic dixit dñs: ſicut induxi ſup
μου, ὅτι οὕτως εἶπε κύριος, καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν
pplm iſtũ oĩa mala grandia iſta:
λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα,
ſic ego inducã ſup eos oĩa bona q̃ ego
οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ᾽ αὐτοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ
loquut⁹ ſũ ad eos. ꝛ poſſidebunt̃ adhuc agri in
ἐλάλησα ἐπ᾽ αὐτούς. καὶ κτηθήσονται ἔτι ἀγροὶ ἐν τῇ
tra q̃m tu dicis inuia eſt ad homine ꝛ iumẽ
γῇ ἣ σὺ λέγεις ἄβατός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ κτή-
to: ꝛ traditi ſunt in manus chaldeoꝝ: ꝛ
νους, καὶ παρεδόθησαν εἰς χεῖρας χαλδαίων, καὶ
poſſidebũt agros in argento. ꝛ ſcribes in libro
κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ. καὶ γράψεις εἰς βιβλίον
ꝛ ſignabis ꝛ teſtificaberis teſtes in tra beniamim
καὶ σφραγιῇ καὶ διαμαρτύρῃ μάρτυρας ἐν γῇ βενιαμεὶν
ꝛ ĩ circuitu hieruſalem: ꝛ in ciuitatib⁹ iuda: ꝛ
καὶ κύκλῳ ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν πόλεσιν ἰούδα, καὶ
in ciuitatib⁹ mõtis:
ἐν πόλεσι τοῦ ὄρους,

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū iter.latina.

⁊ in ciuitatibꝰ ſephela: ⁊ in ciuitatibꝰ nageb:
καὶ ἐν πόλεσιν τῆς σεφηλά, καὶ ἐν πόλεσιν τῆς ναγέβ,
qꝛ cõuertam trāſmigrationes eoꝝ dicit dñs.
ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποικίας αὐτῶν λέγει κς. Ca.33.
A Et factū eſt vbū dñi ad hieremiā ſecun
Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν ἐκ δευτέ
do: ⁊ ipſe erat adhuc ligatus in atrio carceris
ρου, καὶ αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς
dicens: ſic dixit dñs: faciēs terrā ⁊ plaſmans
λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος, ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων
eam vt dirigat eam: dñs nomē illi. cla
αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, κύριος ὄνομα αὐτῷ. κέ-
ma ad me ⁊ reſpondebo tibi ⁊ annūciabo
κραξον πρός με καὶ ἀποκριθήσομαί σοι καὶ ἀπαγγελῶ
tibi grādia ⁊ firma q̄ nō cognouiſti ea: qꝛ ſic
σοι μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ ἃ οὐκ ἔγνως αὐτά ὅτι οὕτως
dixit dñs deꝰ iſrael de domibꝰ vrbis hu-
εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ περὶ οἰκιῶν τῆς πόλεως ταύ
ius: ⁊ de domo regis iuda q̄ deſtructe ſūt
της, καὶ περὶ οἰκίας βασιλέως ἰούδα τῶν καθῃρημένων
in vallum: ⁊ ꝓpugnacula vt pugnēt ꝯ
εἰς χάρακα, καὶ προμαχῶνας τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς
chaldeos: ⁊ impleant eam cadaueribꝰ homi-
χαλδαίους, καὶ πληρῶσαι αὐτὴν νεκρῶν τῶν ἀνθρώ
nū quos ꝑcuſſi in ira mea ⁊ in furore meo: ⁊
πων οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ μου, καὶ
auerti faciem meā a ciuitate hāc
ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τῆς πόλεως ταύ
pro oībus malitijs eoꝝ. ecce ego ob
της περὶ πασῶν τῶν πονηριῶν αὐτῶν. ἰδοὺ ἐγὼ ἀνά
ducā ei cicatricem ⁊ ſanitatē ⁊ curabo e-
γω αὐτῇ συνούλωσιν καὶ ἴαμα καὶ ἰατρεύσω αὐ-
os: ⁊ reuelabo eis vt exaudiā. ⁊ faci-
τούς, καὶ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν. καὶ ποιή-
am illis pacē ⁊ fidem: ⁊ cõuertam trāſmigra-
σω αὐτοῖς εἰρήνην καὶ πίστιν, καὶ ἐπιστρέψω τὴν ἀποι
tionē iuda: ⁊ trāſmigrationē hieruſalem: ⁊ edi-
κίαν ἰούδα, καὶ τὴν ἀποικίαν ἱερουσαλήμ, καὶ οἰ-
ficabo eos vt prius: ⁊ emūdabo il-
κοδομήσω αὐτοὺς ὡς τὸ πρότερον, καὶ καθαριῶ αὐ-
los ab oībus iniq̄tatibꝰ eoꝝ q̄ peccauerūt mihi:
τοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ὧν ἥμαρτόν μοι,
⁊ non recordabor pctōꝝ eoꝝ q̄ peccauerūt
καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἥμαρτόν
mihi ⁊ receſſerūt a me: ⁊ erit mihi in nomē in
μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔσται μοι εἰς ὄνομα εἰς
gaudium ⁊ in laudē ⁊ in magnificētiā omni
B εὐφροσύνην καὶ εἰς αἴνεσιν καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ
ꝑplo terre. q̄ audient oīa bona
τῷ λαῷ τῆς γῆς. οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ
q̄ ego facio eis. ⁊ pauebunt ⁊ ꝯtriſtabun-
ἃ ἐγὼ ποιῶ αὐτοῖς. καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσον
tur ꝓ oībus bonis ⁊ pro oī pa-
ται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰ
ce quā ego facio eis. ſic dixit dñs: adhuc
ρήνης ἧς ἐγὼ ποιῶ αὐτοῖς. οὕτως εἶπεν κύριος, ἔτι
audietur in loco iſto quē vos dicitis deſer
ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃ ὑμεῖς λέγετε ἔρη
tus eſt ab hoībus ⁊ iumētis in ciuitatibꝰ iuda:
μός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν πόλεσιν ἰούδα,
⁊ foris hieruſalem q̄ deſolate ſunt vt nō ſit
καὶ ἔξωθεν ἱερουσαλὴμ ταῖς ἠρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι
homo ⁊ iumētū. vox gaudij ⁊ vox leti-
ἄνθρωπον καὶ κτῆνος. φωνὴ εὐφροσύνης καὶ φωνὴ χαρ
cie: vox ſponſi ⁊ vox ſponſe: vox dicē
μοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λε
tiū cõfitemini dño oīpotenti: qm̄ bonꝰ
γόντων ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς
dñs qm̄ in eternū mīa eius: ⁊ portabunt
κύριος ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ εἰσοίσουσιν

Trāſla.B.Hie.

[a]& in ciuitatibꝰ [b]cāpeſtribꝰ
[c]& ī ciuitatibꝰ q̄ ad [d]auſtrū
ſunt: [e]qa [f]cõuertā [g]captiui
tatē eoꝝ [h]ait [i]dñs. 33.
Et factum eſt [b]verbū
[c]domini [d]ad
[e]hieremiam [f]ſecundo: [g]cū
[h]adhuc [i]clauſus [g]eſſet
[k]in atrio [l]carceris [m]dicens.
[n]Hec [o]dicit
[p]dñs: [q]q facturus eſt & [s]for
maturꝰ [t]illud [u]& paturus:
[x]dñs [y]nomē eius. [z]Clama
[a]ad me [b]& exaudiam te:
[c]& annūciabo [d]tibi [e]gran-
dia [f]& firma que [g]neſcis.
[i]Quia [k]hec [l]dicit [m]domi-
nus [n]deus
[o]iſrael [p]ad [q]domos [r]vrbis
[s]huius [t]& ad
[t]domos [u]regis [x]iude [y]que
deſtructe ſunt [z]ad
[a]munitiões [b]& ad [c]gladiū
[d]venientium
[e]vt dimicent [e]cū [f]chaldeis
[f]& impleāt eas [h]cadaueri-
bus [i]hoīm [k]quos [l]percuſſi
[m]in furore meo: [n]& in indi
gnatione mea [p]abſcondēs
[q]faciē meā [r]a ciuitate [s]hac
[t]ꝓpter [u]oēm [x]maliciā eoꝝ.
[y]Ecce ego [z]obducā [a]eis [b]ci
catricē [c]& ſanitatē [d]& cura
bo eos: [e]& reuelabo [f]eis
[g]deprecationem [h]pacis [i]&
veritatis. [k]Et conuertam
[m]conuerſionem [n]iuda [o]&
[p]conuerſionem [q]iſrael:
[r]& edificabo eos [s]ſicut a
principio: [t]& emundabo
illos [u]ab omī [x]iniq̄tate ſua
in [y]qua [z]peccauerūt [a]mihi.
[b]& ꝓpitius ero [c]cūctis [d]ini-
quitatibꝰ eoꝝ in [e]q̄bus [f]de
liq̄runt [g]mihi [h]& [i]ſpreuerūt
[k]me. [l]Et erit [m]mihi [n]in no
mē & in [o]gaudiū & [p]in lau
dē [q]& ī exultationē [r]cūctis
[s]gentibus [t]terre [u]que [x]au
dierint [y]omnia [a]bona
[b]que [c]ego [d]facturus ſum
[e]eis [f]& pauebūt [g]& turba-
būtur [h]in [i]vniuerſis [k]bonis
[l]& in [m]omni [n]pace:
[o]quam [p]ego [q]faciam [r]eis.
[s]Hec [t]dicit [u]dominus.
[x]Adhuc [y]audietur [z]in loco
[a]iſto [b]quem [c]vos
[d]dicitis [e]eſſe [f]deſertum [g]eo
ꝙ non ſit [h]homo [i]nec
[k]iumētum [l]in ciuitatibus
[m]iuda [n]& foris
[o]hieruſalem [p]que deſola-
te ſunt [q]abſq; [r]homine
[s]& abſq; [t]habitatore [u]&
abſq; [x]pecore: [y]vox [z]gau-
dii & [a]vox [b]leticie: [c]vox
[d]ſponſi [e]& vox [f]ſpōſe: [g]vox
[h]dicentiū. [i]Confitemini
[l]dño [m]exercituum: [n]qm̄
[o]bonus [p]dñs: [q]qm̄ [r]in eter
nū [s]mīa eius: & [t]portantiū

Tex.heb.hiere.xxxiij. Ꝑritiua.heb.

Tex.heb.	Ꝑritiua.heb.
וּבְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי הַנֶּגֶב כִּי	
אָשִׁיב אֶת שְׁבוּתָם נְאֻם יְהוָה׃	שׁוּב שָׁבָה
וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל	Ca.xxxiij.
	הָיָה
יִרְמְיָהוּ שֵׁנִית וְהוּא עוֹדֶנּוּ עָצוּר	שָׁנָה עָצַר
בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר	נָטַר
יְהוָה עֹשָׂהּ יְהוָה יוֹצֵר אוֹתָהּ לַהֲכִינָהּ	יָצַר כּוּן
יְהוָה שְׁמוֹ׃ קְרָא אֵלַי וְאֶעֱנֶךָּ	עָנָה
וְאַגִּידָה לְךָ גְּדֹלוֹת וּבְצֻרוֹת לֹא	נָגַד
יְדַעְתָּם׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי	
יִשְׂרָאֵל עַל בָּתֵּי הָעִיר הַזֹּאת וְעַל	בַּיִת
בָּתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה הַנְּתֻצִים אֶל	
הַסֹּלְלוֹת וְאֶל הֶחָרֶב׃ בָּאִים לְהִלָּחֵם	בּוֹא לָחַם
אֶת הַכַּשְׂדִּים וּלְמַלְאָם אֶת פִּגְרֵי	
הָאָדָם אֲשֶׁר הִכֵּיתִי בְאַפִּי וּבַחֲמָתִי	נָכָה יָחַם
וַאֲשֶׁר הִסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהָעִיר הַזֹּאת	סָתַר פָּנָה
עַל כָּל רָעָתָם׃ הִנְנִי מַעֲלָה לָּהּ אֲרֻכָה	רוּעַ עָלָה
וּמַרְפֵּא וּרְפָאתִים וְגִלֵּיתִי לָהֶם	אָרַךְ רָפָא
	גָּלָה
עֲתֶרֶת שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ וַהֲשִׁבֹתִי אֶת	שָׁלַם שׁוּב
שְׁבוּת יְהוּדָה וְאֵת שְׁבוּת יִשְׂרָאֵל	שָׁבָה
וּבְנִתִים כְּבָרִאשֹׁנָה׃ וְטִהַרְתִּים	בָּנָה
מִכָּל עֲוֹנָם אֲשֶׁר חָטְאוּ לִי וְסָלַחְתִּי	עָוָה
לְכוֹל עֲוֹנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ לִי	
וַאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִי׃ וְהָיְתָה לִּי לְשֵׁם	הָיָה
שָׂשׂוֹן לִתְהִלָּה וּלְתִפְאֶרֶת לְכֹל גּוֹיֵי	שׂוּשׂ הָלַל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּ אֶת כָּל הַטּוֹבָה	פָּאַר שָׁמַע
אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה אֹתָם וּפָחֲדוּ וְרָגְזוּ	
עַל כָּל הַטּוֹבָה וְעַל כָּל הַשָּׁלוֹם	
אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה לָּהּ׃ כֹּה אָמַר יְהוָה	
עוֹד יִשָּׁמַע בַּמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם	קוּם
אֹמְרִים חָרֵב הוּא מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין	
בְּהֵמָה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת	עִיר חוּץ
יְרוּשָׁלִַם הַנְשַׁמּוֹת מֵאֵין אָדָם	שָׁמַם
וּמֵאֵין יוֹשֵׁב וּמֵאֵין בְּהֵמָה׃ קוֹל שָׂשׂוֹן	יָשַׁב
וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל	כָּלַל
אֹמְרִים הוֹדוּ אֶת יְהוָה צְבָאוֹת כִּי	יָדָה
טוֹב יְהוָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ מְבִיאִים	עָלַם בּוֹא

© Biblioteca Nacional de España

תּוֹדָה בֵּית יְהוָה כִּי אָשִׁיב אֶת שְׁבוּת יָדָה שׁוּב
הָאָרֶץ כְּבָרִאשֹׁנָה אָמַר יְהוָה׃ כֹּה שָׁבָה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד יִהְיֶה בַּמָּקוֹם הָיָה קוּם
הַזֶּה הֶחָרֵב מֵאֵין אָדָם וְעַד בְּהֵמָה
וּבְכָל עָרָיו נְוֵה רֹעִים מַרְבִּצִים צֹאן׃ עִיר רָעָה
בְּעָרֵי הָהָר בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי רָבַץ
הַנֶּגֶב וּבְאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי סָבַב
יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה עֹד עָוַד
תַּעֲבֹרְנָה הַצֹּאן עַל יְדֵי מוֹנֶה אָמַר עָבַר מָנָה
יְהוָה׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה יוֹם בּוֹא
וַהֲקִמֹתִי אֶת הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר קוּם
דִּבַּרְתִּי אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל בֵּית
יְהוּדָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא
אַצְמִיחַ לְדָוִד צֶמַח צְדָקָה וְעָשָׂה צָמַח
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃ בַּיָּמִים הָהֵם שָׁפַט
תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם תִּשְׁכּוֹן יָשַׁע שָׁכַן
לָבֶטַח וְזֶה אֲשֶׁר יִקְרָא לָהּ יְהוָה קָרָא
צִדְקֵנוּ׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה לֹא יִכָּרֵת כָּרַת
לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא בֵית
יִשְׂרָאֵל׃ וְלַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם לֹא יִכָּרֵת
אִישׁ מִלְּפָנַי מַעֲלֶה עוֹלָה וּמַקְטִיר פָּנָה עָלָה
מִנְחָה וְעֹשֶׂה זֶבַח כָּל הַיָּמִים׃ וַיְהִי קָטַר הָיָה
דְּבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ לֵאמוֹר׃ כֹּה
אָמַר יְהוָה אִם תָּפֵרוּ אֶת בְּרִיתִי פּוּר
הַיּוֹם וְאֶת בְּרִיתִי הַלָּיְלָה וּלְבִלְתִּי בָּרַת
הֱיוֹת יוֹמָם וָלַיְלָה בְּעִתָּם׃ גַּם בְּרִיתִי הָיָה עָנַת
תֻּפַר אֶת דָּוִד עַבְדִּי מִהְיוֹת לוֹ בֵן מֹלֵךְ הָיָה
עַל כִּסְאוֹ וְאֶת הַלְוִיִּם הַכֹּהֲנִים
מְשָׁרְתָי׃ אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר צְבָא שָׁרַת סָפַר
הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִמַּד חוֹל הַיָּם כֵּן מָדַד
אַרְבֶּה אֶת זֶרַע דָּוִד עַבְדִּי וְאֶת רָבָה
הַלְוִיִּם מְשָׁרְתֵי אֹתִי׃ וַיְהִי דְּבַר הָיָה
יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ הֲלוֹא רָאִיתָ
מָה הָעָם הַזֶּה דִּבְּרוּ לֵאמֹר שְׁתֵּי רָאָה
הַמִּשְׁפָּחוֹת אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה בָּהֶם שִׁפְחָה
וַיִּמְאָסֵם וְאֶת עַמִּי יִנְאָצוּן מִהְיוֹת מָאַס נָאַץ

vota in domo dñi. Re-
ducam enim cōuerſionē
terre ſicut a pricipio di-
cit dominus. Hec
dicit domin⁹ exercituū.
Adhuc erit in loco
iſto deſerto abſq; homi
ne & abſq; iumento
& in cunctis ciuitatibus
eius: habitaculū paſtorū
accubātiū greges in ci
uitatibus mōtuoſis & in
ciuitatib⁹ cāpeſtribus: &
in ciuitatibus q̄ ad auſtrū
ſunt & in terra beniamin
& in circuitu hieruſalē:
& ī citatib⁹ iuda: adhuc
trāſibūt greges ad ma-
nū numerantis: ait dñs.
Ecce dies venient dicit
dñs: & ſuſcitabo verbū
bonum quod
locutus ſum ad domum
iſrael & ad domum
iuda. In diebus illis &
in tempore illo
germinare faciam dauid
germē iuſticie: & faciet
iudiciū & iuſticiā in ter-
ra. In diebus illis
ſaluabitur iuda: & hieru
ſalem habitabit
cōfidēter. Et hoc eſt no
mē qđ vocabūt eū: dñs
iuſtus nr̄. Quia hec di-
cit dñs. Non interibit
de dauid vir qui ſedeat
ſup thronum domus
iſrael: & de ſacerdotibus
& de leuitis nō interibit
vir a facie mea qui offe
rat holocauſtōata & incē
dat ſacrificiū & cedat vi-
ctimas oībus diebus. Et
factū eſt verbum dñi ad
hieremiam dicens. Hec
dicit dñs. Si irritū poteſt
fieri pactū meū cum
die & pactum meū cū
nocte vt non
ſit dies & nox in tempo
re ſuo: & pactum meum
irritū eſſe poterit cū da-
uid ſuo meo vt nō ſit ex
eo fili⁹ q regnet in thro
no ei⁹ & leuite & ſacerdo
tes miſtri mei. Sicͨ enu-
merari nō poſſunt ſtelle
celi & metiri harene
maris: ſic
multiplicabo ſemen da
uid ſerui mei: &
leuitas miniſtros meos.
Et factū eſt verbum
dñi ad hieremiam di-
cens. Nūquid nō vidiſti
quid populus hic locu-
tus ſit dicens: due
cognationes quas ele-
gerat dominus
abiecte ſūt: & pplm meū
deſpexerūt: eo ꝙ nō ſit

dona in domū dñi: qȝ cōuerti faciā oēm trāſmig-
δῶρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν τὴν ἀποι
tiones ſre illi⁹ ſicut prius dixit dñs:
κίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον εἶπεν κύριος,
ſic dicit dñs exercituū: adhuc erit in loco
οὕτως λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, ἔτι ἔσαι ἐν τῷ τόπῳ
deſerto iſto vt nō ſit homo ꝛ iumēta:
τῷ ἐρήμῳ τούτῳ παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη,
ꝛ in omnib⁹ ciuitatib⁹ ei⁹ habitacula pa-
καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποι
ſtoꝝ accubantiū greges in ciuitatib⁹ mōtane ꝛ
μένων κοιταζόντων ποίμνια ἐν πόλεσιν τῆς ὀρεινῆς καὶ
in ciuitatib⁹ cāpeſtrib⁹ ꝛ in ciuitatib⁹ auſtri: ꝛ in
ἐν πόλεσιν τῆς ἐφηλὰ καὶ ἐν πόλεσιν τῆς νακέβ, καὶ ἐν
tra beniamin ꝛ in his q̄ i circuitu hieruſalem: ꝛ in ci-
γῇ βενιαμεὶν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν πό C
uitatib⁹ iuda. adhuc trāſibūt oues ad manū
λεσιν ἰούδα. ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα A
numerātis ait dñs: ecce dies veniūt dicit
ἀριθμοῦντος εἶπεν κύριος, ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει
dñs: ꝛ ſuſcitabo verbū bonū: qđ locut⁹ ſum ſup
κύριος, καὶ ἀναστήσω τὸ ῥῆμα τὸ ἀγαθόν, ὃ ἐλάλησα ἐπὶ τὸν
domū iſrael ꝛ ſup domū iuda. in illis
οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰούδα. ἐν ἐκείναις ταῖς
dieb⁹ ꝛ in tp̄e illo: germinare faciā
ἡμέραις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, βλαστῆσαι ποιήσω τῷ
dauid germē iuſticie. ꝛ regnabit rex:
δαυὶδ βλαστὸν δικαιοσύνης. καὶ βασιλεύσει βασιλεύς,
ꝛ itelliget ꝛ faciet iudiciū ꝛ iuſticiā in
καὶ συνήσεται καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν τῇ
terra. in dieb⁹ illis ſaluabit᷑ iudas: ꝛ hie-
γῇ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται ἰούδας, καὶ ἱε-
ruſalē hītabit cōfidēter. ꝛ hoc eſt
ρουσαλὴμ κατοικήσει πεποιθότως. καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ
nomē qđ vocabūt ei: dñs iuſtus nr̄. q̄m ſic
ὄνομα ὃ καλέσουσιν αὐτῷ, κύριος δίκαιος ἡμῶν. ὅτι οὕ-
dicit dñs: nō deficiet dauid vir ſe-
τω λέγει κύριος, οὐκ ἐπιλείψει τῷ δαυὶδ ἀνὴρ καθήμε
dēs ſup thronū iſrael: ꝛ ex ſacerdotib⁹ ꝛ leui
νος ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰσραήλ, καὶ ἐκ τῶν ἱερέων καὶ λευι
tis nō deficiet virī cōſpectu meo: offerens holocau
τῶν οὐκ ἐπιλείψει ἀνὴρ ἐνώπιόν μου, προσφέρων ὁλοκαύ D
ſtum ꝛ icēdens mun⁹ ꝛ faciēs hoſtiā oībus
τωμα καὶ θυμιῶν δῶρον, καὶ ποιῶν θυσίαν πάσας τὰς
diebus. ꝛ factū eſt verbū dñi ad hieremiā dicēs:
ἡμέρας. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν λέγον,
ſic dicit dñs: ſi irritū feceritis pa-
οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν ἠθετημένην ποιήσητε τὴν διαθή-
ctū meū cum die ꝛ pactū meū
κην μου τὴν μετὰ τῆς ἡμέρας καὶ τὴν διαθήκην μου τὴν
cum nocte: vt nō ſit dies ꝛ nox in B
μετὰ τῆς νυκτός, ὥστε μὴ εἶναι ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν τῷ
tp̄e ipoꝝ: ꝛ pactū meū irritum erit cū
καιρῷ αὐτῶν, καὶ ἡ διαθήκη μου ἠθετημένη ἔσαι μετὰ τοῦ
dauid ſeruo meo: vt nō ſit ex ipo fili⁹
δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ὥστε μὴ εἶναι ἐξ αὐτοῦ υἱὸς
regnans ſup thronū ei⁹: ꝛ cū leuitis
βασιλεύων ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν λευιτῶν
ꝛ ſacerdotib⁹ miniſtris meis. ſicut nō numerabi-
καὶ ἱερέων τῶν λειτουργῶν μου. ὥσπερ οὐκ ἀριθμηθήσε-
tur militia celi ꝛ nō menſurabit᷑ arena ma-
ται ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐ μετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θα
ris: ſic multiplicabo ſemen dauid ſerui mei:
λάσσης, οὕτως πληθυνῶ τὸ σπέρμα τοῦ δαυὶδ τοῦ δούλου μου,
ꝛ leuitas miniſtros meos. ꝛ factū eſt vbū dñi
καὶ τοὺς λευίτας τοὺς λειτουργούς μου. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου
ad hieremiā dicēs: nō vidiſti qđ ppl̄s iſte locut⁹ eſt
πρὸς ἱερεμίαν λέγον, οὐκ εἶδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησε
dicēs: duo cognatiōes elegit dñs expulit e-
λέγων; δύο συγγενείας ἃς ἐξελέξατο ὁ κύριος ἐξῶσεν αὐ
as. ꝛ pplm meū irritauerūt: vt non ſit
τάς, καὶ τὸν λαόν μου παρώξυναν, ἵνα μὴ ᾖ

© Biblioteca Nacional de España

gẽs in cõſpectu ipoꝝ. ſic dicit dñs: ſi nõ eſſet
ἔθνος ἐνώπιον αὐτῶν. οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν μὴ εἴη
pactũ meũ die ⁊ nocte: ⁊ leges ce-
ἡ διαθήκη μου τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτί, καὶ νόμους τοῦ οὐ
li ⁊ tre nõ poſuiſſẽ: ſic ſemen
ρανοῦ καὶ τῆς γῆς μὴ ἔθεμην, οὕτως τὸ σπέρμα τοῦ
iacob ⁊ dauid ſerui mei expuliſſem: vt
ἰακὼβ καὶ δαυὶδ τοῦ δούλου μου ἔξωσα ἄν, ὥστε
nõ accipere ego a ſemine eius principes
μὴ λαβεῖν ἐμὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντας
in ſemine habraã ⁊ iſaac ⁊
ἐν τῷ σπέρματι τοῦ ἀβραὰμ καὶ τοῦ ἰσαὰκ καὶ τοῦ
iacob: q̃m ↄuertam captiuitatem eoꝝ:
ἰακώβ, ὅτι ἀναστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν,
⁊ miſerebor eoꝝ.
καὶ ἐλεήσω αὐτούς.

Ca. 34.

A Verbum qđ factũ eſt ad hieremiã a dño:
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου,
⁊ nabuchodonoſor rex babylonis ⁊ ois
καὶ ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ
exercitus ei⁹ ⁊ vniuerſa regna tre
στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς
q̃ ſub ptãte man⁹ eius: omnes po
αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πάντες οἱ λα
pli bellabãt ↄ̃ hieruſalem ⁊ ↄ̃ oẽs vr
οἱ ἐπολέμουν ἐπὶ ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πό
bes iuda. ſic dixit dñs de⁹ iſrael: va-
λεις ἰούδα. οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, βά-
de ad ſedechiam regem iuda ⁊ dices ei:
διζον πρὸς σεδεκίαν βασιλέα ἰούδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ,
ſic dixit dñs: traditiõe tradetur ciui-
οὕτως εἶπεν κύριος, παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πό
tas iſta in manus regis babylonis: ⁊ capi-
λις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ συλλή
et eam ⁊ incẽdet eam in igne. ⁊ tu non
ψεται αὐτὴν καὶ καύσει αὐτὴν ἐν πυρί. καὶ σὺ οὐ μὴ
ſaluaberis de manu eius: ⁊ ↄphẽſione capieris:
σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ συλλήψει συλληφθήσῃ,
⁊ in manus eius traderis. ⁊ oculi tui
καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ. καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου
oculos eius videbũt: ⁊ os eius cum
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ
ore tuo loquet: ⁊ in babylonẽ introibis.
στόματός σου λαλήσει, καὶ εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ.
ſed audi verbum dñi ſedechia rex iu-
ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σεδεκία βασιλεῦ ἰού-
da: ſic dicit dñs ad te: nõ morieris in gla
δα, οὕτως λέγει κύριος πρὸς σέ, οὐκ ἀποθανῇ ἐν ῥομ
dio: in pace morieris. ⁊ ſicut cõbuſſerũt pa-
φαίᾳ, ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ. καὶ ὡς ἔκαυσαν τοὺς πατέ-
B tres tuos q̃ regnauerunt ante te: cõbu-
ρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, καύσον
rẽt ⁊ te o dñe ⁊ plangent te: qꝛ verbũ locut⁹
ται καὶ σὲ ὦ κύριε καὶ κόψονταί σε, ὅτι λόγον ἐλάλη-
ſuꝫ dixit dñs. ⁊ locut⁹ eſt hieremias ad regem ſede-
σα εἶπε κύριος. καὶ ἐλάλησεν ἱερεμίας πρὸς βασιλέα σεδε
chiã vniuerſa verba hec ĩ hieruſalem: ⁊
κίαν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ
exercitus regis babylonis pugnabat ↄ̃ hieru
ἡ δύναμις βασιλέως βαβυλῶνος ἐπολέμει ἐπὶ ἱερου-
ſalem ⁊ ↄ̃ ciuitates iuda q̃ relicte erant
σαλὴμ καὶ ἐπὶ πόλεις ἰούδα τὰς καταλελειμμένας
ↄ̃ lachis ⁊ ↄ̃ azecha: qꝛ iſte relicte ſunt
ἐπὶ λαχεὶς καὶ ἐπὶ ἀζηκά, ὅτι αὗται κατελείφθησαν
in ciuitatib⁹ iuda ciuitates munite. verbũ qđ factũ
ἐν πόλεσιν ἰούδα πόλεις ὀχυραί. ὁ λόγος ὁ γενόμε-
eſt ad hieremiã a dño poſtq̃ ꝑfecit
νος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελέσαι
rex ſedechias fedus ad oẽm pplm
τὸν βασιλέα σεδεκίαν διαθήκην πρὸς πάντα τὸν λαὸν
q̃ in hieruſalem:
τὸν ἐν ἱερουσαλήμ,

vltra gens coram eis. Hec dicit dominus. Si
pactum meũ inter diem & noctem & leges celi
& terre nõ poſui: equidem & ſemem iacob
& dauid ſerui mei proiiciã vt nõ aſſumã de ſemi
ne eius principes ſeminis abraam iſaac
& iacob. Reducam enĩ conuerſionẽ eorum
& miſerebor eis. 34.
Verbum qđ factũ eſt ad hieremiã a dño
quãdo nabuchodonoſor rex babylonis & oĩs ex
ercitus ei⁹ vniuerſaqꝫ regna terre q̃ erant ſub po
teſtate manus eius & oẽs populi bellabant cõtra
hieruſalẽ & cõtra omẽs vrbes eius: dicens. Hec
dicit dominus deus iſrael. Vade & loquere
ad ſedechiam regem iuda: & dices ad
eum. Hec dicit dominus. Ecce ego tra
dam ciuitatem hanc in manu regis babylo-
nis: & ſuccendet eã igni.
Et tu nõ effugies de ma
nu eius: ſed cõprehẽſio
ne capieris & ĩ manu ei⁹
traderis & oculi tui ocu
los regis babylonis vide
bũt: & os eius cũ ore tuo
loq̃tur & babylonẽ in-
troibis. Attñ audi verbũ
domini ſedechia rex iu-
da. Hec dicit dñs ad te. Non
morieris in gladio: ſed
in pace morieris: & ſm
cõbuſtiones patrũ tuorũ
regum priorum qui fue
runt ante te ſic comburẽt te:
& ve domine
plangẽt te: quia verbũ
hoc ego locutus ſum
dicit dñs. Et locutus eſt
hieremias propheta
ad ſedechiam regem iu
da vniuerſa
verba hec in hieruſalẽ:
& exercitus
regis babylonis pugna
bat contra hieruſalem:
& cõtra oẽs ciuitates iu
da que reliq̃ erant cõtra
lachis & contra azecha.
He enim ſupererant
de ciuitatibus iuda vrbes
munite. Verbum
quod factum eſt ad hie-
remiam a domino
poſtq̃ percuſſit rex ſe
dechias fedus
cum omni populo in
hieruſalem:

עוֹד נוֹי לִפְנֵיהֶם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם — פָּנָה
לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם — כָּרַת חָקַק
וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי׃ גַּם זֶרַע יַעֲקוֹב — שׂוּם
וְדָוִד עַבְדִּי אֶמְאַס מִקַּחַת מִזַּרְעוֹ — לָקַח
מֹשְׁלִים אֶל זֶרַע אַבְרָהָם יִשְׂחָק
וְיַעֲקֹב כִּי אָשׁוּב אֶת שְׁבוּתָם — שׁוּב שָׁבָה
וְרִחַמְתִּים׃ הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה — Ca. xxxiiij
אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה וּנְבוּכַדְנֶאצַּר
מֶלֶךְ בָּבֶל וְכָל חֵילוֹ וְכָל מַמְלְכוֹת — מָלַךְ
אֶרֶץ מֶמְשֶׁלֶת יָדוֹ וְכָל הָעַמִּים — מָשַׁל
נִלְחָמִים עַל יְרוּשָׁלַםִ וְעַל כָּל — לָחַם
עָרֶיהָ לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי — עִיר
יִשְׂרָאֵל הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל צִדְקִיָּהוּ — הָלַךְ
מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר
יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת הָעִיר הַזֹּאת
בְּיַד מֶלֶךְ בָּבֶל וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ וְאַתָּה
לֹא תִמָּלֵט מִיָּדוֹ כִּי תָפֹשׂ תִּתָּפֵשׂ — מָלַט תָּפַשׂ
וּבְיָדוֹ תִּנָּתֵן וְעֵינֶיךָ אֶת עֵינֵי מֶלֶךְ — נָתַן
בָּבֶל תִּרְאֶינָה וּפִיהוּ אֶת פִּיךָ — רָאָה פֶּה
יְדַבֵּר וּבָבֶל תָּבוֹא׃ אַךְ שְׁמַע דְּבַר — דָּבַר בּוֹא
יְהוָה צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה כֹּה
אָמַר יְהוָה עָלֶיךָ לֹא תָמוּת בֶּחָרֶב׃ — מוּת
בְּשָׁלוֹם תָּמוּת וּכְמִשְׂרְפוֹת אֲבוֹתֶיךָ — שָׁלַם שָׂרַף
הַמְּלָכִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ — הָיָה
לְפָנֶיךָ כֵּן יִשְׂרְפוּ לָךְ וְהוֹי אָדוֹן — פָּנָה אָדַן
יִסְפְּדוּ לָךְ כִּי דָבָר אֲנִי דִבַּרְתִּי — סָפַד
נְאֻם יְהוָה׃ וַיְדַבֵּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא — נָבָא
אֶל צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֵת כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּירוּשָׁלָםִ׃ וְחֵיל
מֶלֶךְ בָּבֶל נִלְחָמִים עַל יְרוּשָׁלַםִ — לָחַם
וְעַל כָּל עָרֵי יְהוּדָה הַנּוֹתָרוֹת אֶל — עִיר יָתַר
לָכִישׁ וְאֶל עֲזֵקָה כִּי הֵנָּה נִשְׁאֲרוּ — שָׁאַר
בְּעָרֵי יְהוּדָה עָרֵי מִבְצָר׃ הַדָּבָר — בָּצַר
אֲשֶׁר הָיָה אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה
אַחֲרֵי כְּרֹת הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בְּרִית — כָּרַת
אֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַםִ

© Biblioteca Nacional de España

לקרא להם דרור: לשלח איש דרר
את עבדו ואיש את שפחתו העברי
והעבריה חפשים לבלתי עבד
בם ביהודי אחיהו איש: וישמעו שמע
כל השרים וכל העם אשר באו שור בוא
בברית לשלח איש את עבדו
ואיש את שפחתו חפשים לבלתי
עבד בם עוד וישמעו וישלחו: שמע שלח
וישובו אחרי כן וישיבו את העבדים שוב
ואת השפחות אשר שלחו חפשים
ויכבשום לעבדים ולשפחות: ויהי כבש היה
דבר יהוה אל ירמיהו מאת יהוה
לאמר: כה אמר יהוה אלהי
ישראל אנכי כרתי ברית את
אבתיכם ביום הוצאי אתם יצא
מארץ מצרים מבית עבדים לאמר:
מקץ שבע שנים תשלחו איש שנה שלח
את אחיו העברי אשר ימכר מכר
לך ועבדך שש שנים ושלחתו
חפשי מעמך ולא שמעו אבתיכם
אלי ולא הטו את אזנם: ותשבו נטה שוב
אתם היום ותעשו את הישר
בעיני לקרא דרור איש לרעהו דרר
ותכרתו ברית לפני בבית אשר כרת ברת
נקרא שמי עליו: ותשבו ותחללו פנה קרא
את שמי ותשבו איש את עבדו חלל שוב
ואיש את שפחתו אשר שלחתם
חפשים לנפשם ותכבשו אתם כבש
להיות לכם לעבדים ולשפחות: היה
לכן כה אמר יהוה אתם לא
שמעתם אלי לקרא דרור איש
לאחיו ואיש לרעהו הנני קרא
לכם דרור נאם יהוה אל החרב אל
הדבר ואל הרעב ונתתי אתכם נתן
לזעוה לכל ממלכות הארץ: ונתתי מלך
את האנשים העברים את ברתי

predicans vt dimitteret vnuſquiſqꝫ ſeruū ſuū: & vnuſquiſqꝫ ancillam ſuā hebreum & hebream liberos: & nequaq̄ dominarentur eis: id eſt in iudeo & fratre ſuo. Audierunt ergo oēs principes & vniuerſus populus qui inierāt pactum vt dimitteret vnuſquiſqꝫ ſeruū ſuum & ancillam ſuā liberos: & vltra non dominarētur eis. Audierunt igitur & dimiſerūt. Et conuerſi ſunt deinceps: & retraxerūt ſeruos ſuos & ancillas ſuas q̄s dimiſerunt liberos & ſubiugauerūt in famulos & famulas. Et factū eſt verbum domini ad hieremiam a domino: dicens. Hec dicit dominus deus iſrael. Ego percuſſi fedus cum patribus veſtris: in die qua eduxi eos de terra egypti de domo ſeruitutis: dicens. Cum cōpleti fuerint ſeptē anni: dimittat vnuſquiſqꝫ fratrem ſuum hebreum qui venditus eſt ei & ſeruiet tibi ſex annis: & dimittes eum a te liberum. Et non audierunt patres veſtri me nec inclinauerūt aurem ſuā. Et conuerſi eſtis vos hodie & feciſtis q̄d rectum eſt in oculis meis vt ꝑdicaretis libertatē vnuſqſqꝫ ad amicū ſuū: & iniſtis pactū in cōſpectu meo in domo in qua inuocatū eſt nomē meū ſuꝑ eā. Et reuerſi eſtis & cōmaculaſtis nomen meū: & reduxiſtis vnuſqſqꝫ ſeruū ſuū & vnuſqſqꝫ ancillam ſuā quos dimiſeratis vt eſſent liberi & ſue ꝑtātis & ſubiugaſtis eos: vt ſint vobis ſerui & ancille. Propterea hec dicit dominus. Vos non audiſtis me vt predicaretis libertatē vnuſqſqꝫ fratri ſuo & vnuſquiſqꝫ amico ſuo. Et ego ꝑdico libertatē vobis ait dn̄s ad gladium: ad peſtem & ad famē: & dabo vos in cōmotionem cunctis regnis terre. Et dabo viros qui preuaricantur fedus meum:

vt vocarēt iā remiſſionē vt emitteret vnuſqſqꝫ
τοῦ καλέσαι δὴ ἄφεσιν τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν
ſuum ſuum ⁊ vnuſqſqꝫ ancillam ſuam.
παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ. τὸν
hebreū ⁊ hebream liberos vt nō ſerui
ἑβραῖον καὶ τὴν ἑβραίαν ἐλευθέρους πρὸς τοῦ μὴ δου
ret vir ex iſrael. ⁊ audierūt oēs
λεύειν ἄνδρα ἐξ ἰσραήλ. καὶ ἐπήκουσαν πάντες οἱ
optimates. ⁊ oīs ppl's q̄ ingreſſi ſunt in fe
μεγιστᾶνες, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες εἰς τὴν δια
dus vt dimitteret vnuſqſqꝫ ſeruū ſuum ⁊
θήκην τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ
vnuſqſqꝫ ancillam ſuam liberos vt nō ſer
ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐλευθέρους τοῦ μὴ δου
uiat vltra ī eos: ⁊ audierūt ⁊ dimiſerūt. ⁊
λεύειν ἔτι ἐν αὐτοῖς, καὶ ἤκουσαν καὶ ἀφῆκαν. καὶ
cōuerſi ſunt poſt hec ⁊ reduxerūt ſer
ἐπεστράφησαν μετὰ ταῦτα καὶ ἀνήγαγον τοὺς δού
uos ⁊ ancillas q̄s dimiſerunt liberos
λους καὶ τὰς παιδίσκας οὓς ἀπέστειλαν ἐλευθέρους
⁊ ſubiugauerūt eos in ſeruos ⁊ ancillas.
καὶ ὑπέταξαν αὐτοὺς εἰς δούλους καὶ παιδίσκας.
⁊ factū eſt verbū dn̄i ad hieremiā dicēs: ſic
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν λέγων, οὕτως C
dixit dn̄s deus iſrael: ego diſpoſui fedus ad
εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἐγὼ διεθέμην διαθήκην πρὸς Exo.
patres vr̄os in die q̄ eduxi eos 21.a.
τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξειλάμην αὐτοὺς Deut.
de tr̄a egypti de domo ſeruitutis dicens. cum 15.c.
ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας λέγων, ὅταν
ꝯpleti fuerīt ſex āni. mittes fratrē tuū hebreum q̄
πληρωθῇ ἓξ ἔτη. ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν ἑβραῖον ὃς
vendetur tibi ⁊ operabit̄ tibi ſex ānis ⁊ emittes
πραθήσεταί σοι καὶ ἐργάσεταί σοι ἓξ ἔτη καὶ ἐξαποστελεῖς
eum liberum: ⁊ nō audierūt me: ⁊ nō īclinauerūt
αὐτὸν ἐλεύθερον, καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ A
aurē ſuā: ⁊ cōuerſi ſunt hodie vt facerēt rectū an
οὖς αὐτῶν, καὶ ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ
oculos meos vt vocaret remiſſionē vnuſqſqꝫ pri
ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστον τοῦ πλη
mū ſuū. ⁊ ꝑfecerunt pactū ante faci
σίον αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσω
em meā in domo vbi īuocatū eſt nomē meū
πόν μου ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου
in ea: ⁊ reuerſi eſtis ⁊ ꝓphanaſtis pa
ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπεστρέψατε καὶ ἐβεβηλώσατε τὴν δια
ctum meū vt reduceret vnuſqſqꝫ ſeruū ſuum:
θήκην μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ,
⁊ vnuſqſqꝫ ancillam ſuā q̄s emiſiſtis libe
καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέ
ros aīa eoꝝ: ⁊ ſubiecistis eos: vt eſſent
ρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν, καὶ ὑπετάξατε αὐτοὺς, τοῦ εἶναι
vobis in ſeruos ⁊ ancillas. ꝓpterea ſic
ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. διὰ τοῦτο οὕτως
dixit dn̄s: vos nō audiſtis me vt reuocaretis remiſ
εἶπεν κύριος, ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου καλέσαι ἄφε
ſionē vnuſqſqꝫ ad fratrē ſuū: ⁊ vnuſqſqꝫ ad
σιν ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον πρὸς
ꝓximum ſuū. ecce ego voco remiſſionē vobis in
τὸν πλησίον αὐτοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεσιν ὑμῖν εἰς
gladium ⁊ in mortem ⁊ in famē: ⁊
μάχαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς τὸν λιμόν, καὶ
dabo vos in diſpſionē oībus regnis
δώσω ὑμᾶς εἰς διασπορὰν πάσαις ταῖς βασιλείαις
tre. ⁊ dabo viros q̄ trāſgreſſi
τῆς γῆς, καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθό B
ſūt teſtamentū meū:
τας τὴν διαθήκην μου, D

© Biblioteca Nacional de España

eos q̄ nō ſtatuerunt pactū meū qđ fecerūt an
τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κα
te faciem meā vitulū quē ꝯciderūt in duas ptes:
τὰ πρόσωπόν μου τὸν μόσχον ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη,
⁊ trāſierūt in medio ptiū ipſius pncipes
καὶ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἄρχοντες
iuda ⁊ pncipes hieruſalem ⁊ potentes ⁊
ἰούδα καὶ ἄρχοντες ἱερουσαλὴμ καὶ δυνάσται καὶ
ſacdotes: ⁊ oīs ppl's tre: ⁊ dabo eos
ἱερεῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ δώσω αὐτοὺς
inimicis eoꝝ: ⁊ in manū q̄rentiū aīam eo-
τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐ
rum: ⁊ erūt morticinia eoꝝ eſce
τῶν, καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βρώματα τοῖς
volatilib⁹ celi ⁊ beſtijs tre: ⁊
πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ
ſedechiā regem iudee: ⁊ pnci-
τὸν σεδεκίαν βασιλέα τῆς ἰουδαίας, καὶ τοὺς ἄρχον
pes ei⁹ dabo in man⁹ inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ in
τας αὐτοῦ δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ εἰς
manus q̄rentium aīam eoꝝ: ⁊ in manus
χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας
exercitus regis babylonis q̄ recedunt
C δυνάμεως βασιλέως βαβυλῶνος τοῖς ἀποτρέχουσιν
ab eis. ecce ego precipio dicit dñs: redu
ἀπ᾽ αὐτῶν. ἰδοὺ ἐγὼ συντάσσω φησὶν κύριος, ἐπι-
Exo. 21.a. cam eos in ciuitatē hanc: ⁊ p̄liabuntur
Deut. 15.c. στρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ πολεμήσου
ꝯtra eam ⁊ capient eam ⁊ incēdent
σιν ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ λήψονται αὐτὴν καὶ κατακαύσουσιν
eam in igne: ⁊ ciuitates iuda dabo eas
αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ τὰς πόλεις ἰούδα δώσω αὐτὰς
in inuiū ab habitantibus:
εἰς ἄβατον ἀπὸ κατοικούντων. C.35.
Verbum qđ factū eſt ad hieremiā a dño
A Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου
in diebus ioachim filij ioſie regis iuda di-
ἐν ἡμέραις ἰωακεὶμ υἱοῦ ἰωσίου βασιλέως ἰούδα λέ-
cēs: vade in domū rachabin ⁊ voca e-
γων, βάδισον εἰς οἰκίαν ῥαχαβεὶν καὶ κάλεσον αὐ-
os: ⁊ adduces eos in domū dñi in vnū
τούς, καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν
atrioꝝ: ⁊ potabis eos vino: ⁊ adduxi iezoniā filiū
αὐλῶν, καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς οἶνον, καὶ ἤγαγον τὸν ἰεζονίαν υἱὸν
hieremie filiū chabaſin ⁊ fratres eius: ⁊
ἱερεμίου υἱὸν χαβασεὶν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ
filios eius: ⁊ vniuerſaꝫ domū rachabin: ⁊
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν ῥαχαβείν, καὶ
introduxi eos in domū dñi in paſtophoriū
εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφόριον
filioꝝ ananie filij godolie hoīs dei: qđ eſt
υἱῶν ἀνανίου υἱοῦ γοδολίου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν
ppe domū pncipum ſuper domū maaſie
ἐγγὺς οἴκου τῶν ἀρχόντων ἐπάνω τοῦ οἴκου μαασίου
filij ſelom cuſtodientis viam. ⁊ poſuit
υἱοῦ σελὼμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν ὁδόν. καὶ ἔστησα
ante faciem eoꝝ lagūculā vini ⁊ pocula.
κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια.
⁊ dixi: bibite vinū. ⁊ dixerūt: nō bibem⁹
καὶ εἶπα, πίετε οἶνον. καὶ εἶπαν, οὐ μὴ πίωμεν
vinū: q2 ionadab fili⁹ rechab pater nr̄ prece-
οἶνον, ὅτι ἰωναδὰβ υἱὸς ῥηχὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐνετεί-
pit nobis dicens: nō bibatis uinū vos ⁊ filij
λατο ἡμῖν λέγων, οὐ μὴ πίητε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
vr̄i vſq3 in ſempiťnū: ⁊ domos non edificabitis:
B ὑμῶν ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε,
⁊ ſementē nō ſemiabitis: ⁊ vinea nō
D καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπείρητε, καὶ ἀμπελὼν οὐκ ooo

& non obſeruauerūt ver
ba federis
quib⁹ aſſenſi ſunt in cō-
ſpectu meo: vitulū quē
cōciderūt in duas ptes:
& trāſierūt inter diuiſio
nes eius: principes iuda
& principes hieruſalem
eunuchi & ſacerdotes:
& oīs ppl'us terre q trā-
ſierūt inter diuiſiones vi
tuli: & dabo eos in ma-
nus inimicorū ſuoꝝ & in
manus q̄rentiū aīam eo
rū: & erit morticiniū eo
rū in eſcam volatilibus
celi & beſtiis terre. Et
ſedechiam regem
iuda: & principes ei⁹ da
bo in manus inimicorū
ſuorū: & in manus q̄ren
tiū aīas eorū: & in man⁹
exercituū regis babylo
nis q receſſerūt a vobis.
Ecce ego precipio dicit
dñs: & reducam eos in
ciuitatē hanc: & p̄liabū
tur aduerſum eam & ca-
pient eā: & incēdent igni.
Et ciuitates iuda
dabo in ſolitudinē eo q
non ſit habitator. 35.
Verbum quod factū
eſt ad
hieremiā a domino in
diebus ioachim
filii ioſie regis iuda: di
cens. Vade
ad domum rechabitarū
& loquere eis
& introduces eos in do-
mum domini in vnam
exedram theſaurorum:
& dabis eis bibere vinū.
Et aſſumpſi iechoniam
filiū hieremie filii abſa
nie & fratres eius & oēs
filios eius & vniuerſam
domū rechabitarū & in
troduxi eos ī domū dñi
ad gazophylaciū filio-
rum anan filii iezedelie
hominis dei quod erat
iuxta gazophylacium
principum ſuper the-
ſaurum
maaſie filii ſellū qui erat
cuſtos veſtibuli. Et po-
ſui coram filiis domus
rechabitarum ſcyphos
plenos vino & calices:
& dixi ad eos.
Bibite vinū. Qui rñde
rūt. Non bibemus vinū:
qa ionadab fili⁹ rechab
pater nr̄ precepit nobis
dicens. Non bibetis vi
num vos & filii veſtri
vſq3 in ſempiternū. Et
domū nō edificabitis: &
ſementē nō feretis: & vi
neas non plātabitis nec

אשר לא הקימו את דברי הברית קום
אשר כרתו לפני העגל אשר פנה
כרתו לשנים ויעברו בין בתריו: שרי שנה עבר
יהודה ושרי ירושלם הסרסים שור סרס
והכהנים וכל עם הארץ העברים
בין בתרי העגל: ונתתי אותם ביד את נתן
איביהם וביד מבקשי נפשם והיתה בקש היה
נבלתם למאכל לעוף השמים אכל
ולבהמת הארץ: ואת צדקיהו מלך
יהודה ואת שריו אתן ביד איביהם נתן
וביד מבקשי נפשם וביד חיל
מלך בבל העלים מעליכם: הנני עלה
מצוה נאם יהוה והשבתים אל צוה שוב
העיר הזאת ונלחמו עליה ולכדה לחם
ושרפה באש ואת ערי יהודה עיר
אתן שממה מאין ישב:
הדבר אשר היה אל Ca.xxxv.
ירמיהו מאת יהוה בימי יהויקים יום
בן יאשיהו מלך יהודה לאמר: הלך
אל בית הרכבים ודברת אותם
והבאותם בית יהוה אל אחת בוא
הלשכות והשקית אותם יין: ואקח שקה לקח
את יאזניה בן ירמיהו בן חבצניה
ואת אחיו ואת כל בניו ואת כל
בית הרכבים: ואבא אתם בית יהוה
אל לשכת בני חנן בן יגדליהו
איש האלהים אשר אצל לשכת
השרים אשר ממעל ללשכת שור עלה
מעשיהו בן שלם שמר הסף: ואתן
לפני בני בית הרכבים גבעים פנה
מלאים יין וכסות ואמר אליהם כוס
שתו יין: ויאמרו לא נשתה יין כי שתה אמר
יונדב בן רכב אבינו צוה עלינו
לאמר לא תשתו יין אתם ובניכם
עד עולם: ובית לא תבנו וזרע עלם בנה
לא תזרעו וכרם לא תטעו ולא זרע נטע

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb. Tex.he. Hiere.xxxv. | Trãſla.B.Hie. | Trãſ.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

יִהְיֶה לָכֶם כִּי בָּאֳהָלִים תֵּשְׁבוּ כָּל — הָיָה יָשַׁב
יְמֵיכֶם לְמַעַן תִּחְיוּ יָמִים רַבִּים — יוֹם חָיָה
עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם גָּרִים — רָבַב פָּנָה גּוּר
שָׁם: וַנִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוֹנָדָב בֶּן רֵכָב — שָׁמַע
אָבִינוּ לְכֹל אֲשֶׁר צִוָּנוּ לְבִלְתִּי — צָוָה
שְׁתוֹת יַיִן כָּל יָמֵינוּ אֲנַחְנוּ נָשֵׁינוּ — שָׁתָה יוֹם
בָּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ: וּלְבִלְתִּי בְּנוֹת — נָשָׁה בָּנָה בָּנָה
בָּתִּים לְשִׁבְתֵּנוּ וְכֶרֶם וְשָׂדֶה וָזֶרַע — בַּיִת יָשַׁב
לֹא יִהְיֶה לָּנוּ: וַנֵּשֶׁב בָּאֳהָלִים — הָיָה יָשַׁב
וַנִּשְׁמַע וַנַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּנוּ יוֹנָדָב — שָׁמַע עָשָׂה
אָבִינוּ: וַיְהִי בַּעֲלוֹת נְבוּכַדְרֶאצַּר — צָוָה הָיָה
מֶלֶךְ בָּבֶל אֶל הָאָרֶץ וַנֹּאמֶר בֹּאוּ — עָלָה אָמַר בּוֹא
וְנָבוֹא יְרוּשָׁלַם מִפְּנֵי חֵיל הַכַּשְׂדִּים — פָּנָה
וּמִפְּנֵי חֵיל אֲרָם וַנֵּשֶׁב בִּירוּשָׁלָם:
וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר:
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הָלֹךְ וְאָמַרְתָּ לְאִישׁ יְהוּדָה
וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָם הֲלוֹא תִקְחוּ — לָקַח
מוּסָר לִשְׁמֹעַ אֶל דְּבָרַי נְאֻם יְהוָה: — יָסַר
הוּקַם אֶת דִּבְרֵי יְהוֹנָדָב בֶּן רֵכָב — קוּם
אֲשֶׁר צִוָּה אֶת בָּנָיו לְבִלְתִּי שְׁתוֹת — שָׁתָה
יַיִן וְלֹא שָׁתוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה
כִּי שָׁמְעוּ אֵת מִצְוַת אֲבִיהֶם — צָוָה
וְאָנֹכִי דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם — שָׁכַם
וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם אֵלָי: וָאֶשְׁלַח — שָׁלַח
אֲלֵיכֶם אֶת כָּל עֲבָדַי הַנְּבִיאִים — נָבָא
הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ לֵאמֹר שֻׁבוּ נָא אִישׁ — שׁוּב
מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְהֵיטִיבוּ מַעַלְלֵיכֶם — רוּעַ יָטַב
וְאַל תֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים — עָלַל יָלַךְ
לְעָבְדָם וּשְׁבוּ אֶל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר — יָשַׁב
נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבֹתֵיכֶם וְלֹא הִטִּיתֶם — נָתַן נָטָה
אֶת אָזְנְכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם אֵלָי:
כִּי הֵקִימוּ בְּנֵי יְהוֹנָדָב בֶּן רֵכָב אֶת — קוּם
מִצְוַת אֲבִיהֶם אֲשֶׁר צִוָּם וְהָעָם — צָוָה
הַזֶּה לֹא שָׁמְעוּ אֵלָי: לָכֵן כֹּה אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

habetis: ſed in taberna‑
culis habitabitis cunctis
diebus veſtris: vt viuatis
diebus multis
ſuper facie terre in qua
vos peregrinamini.
Obediuimus ergo voci
ionadab filii rechab
patris noſtri in omni‑
bus que p̃cepit nobis vt
nõ biberemus vinũ cũ‑
ctis dieb⁹ nr̃is nos & mu
lieres noſtre filii & filie no
ſtre: & non edificaremus
domos ad habitandũ:
& vineã & agrũ & ſemẽ
tẽ non habuimus ſed ha
bitauim⁹ in tabernaculis
& obediẽtes fuimus iux‑
ta oĩa q̃ precepit nobis
ionadab pr̃ nr̃. Cũ autẽ
aſcẽdiſſet nabuchodono
ſor rex babylõis ad ter
ram noſtrã: dixim⁹. Ve
nite & ingrediamur ĩ hie
ruſalem a facie exercitus
chaldeorũ & a facie exer
citus ſyrie & mãſimus in
hier̃lm. Et factũ eſt ver‑
bum dñi ad hieremiã di
cens. Hec dicit dñs exer
cituum deus
iſrael. Vade & dic viris
iuda
& habitatorib⁹ hier̃lm.
Nunquid nõ recipietis
diſciplinam vt obediatis
verbis meis dicit dñs?
Preualuerũt ſermones
ionadab filii rechab
quos precepit filiis ſuis
vt non biberent
vinum: & non biberunt
vſq; ad diem hanc:
quia obedierunt prece‑
pto patris ſui.
Ego aũt locutus ſum ad
vos de mane cõſurgens
& loquens & non obedi
ſtis mihi. Miſiq;
ad vos oẽs ſeruos meos
prophetas
cõſurgens diluculo mit
tenſq; & dicens. Cõuer‑
timini vnuſqſq; a via ſua
peſſima: & bona facite
ſtudia veſtra: & nolite ſe
qui deos alienos
neq; colatis eos: & habi
tabitis in terra quam
dedi vobis & patribus
veſtris. Et nõ inclinaſtis
aurem veſtrã neq; audi‑
ſtis me. Firmauerunt
igitur filii ionadab filii
rechab
preceptũ patris ſui qđ
preceperat eis: popul⁹
autẽ iſte non obediuit
mihi. Idcirco hec dicit
domin⁹ deus exercituũ
deus iſrael.

erit vobis: q: in tabernacul' hĩtabitis oĩbus die‑
ἔσαι ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς κατοικήσετε πάσας τὰς ἡ‑
bus vr̃is vt viuatis diebus multis ſup trã
μέρας ὑμῶν ὅπως ἂν ζῆτε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς
in q̃ ꝯmoramini vos in ea: ⁊ audiuimus
ἐφ' ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἰσηκούσαμεν
vocẽ ionadab filij rachab pr̃is nr̃i in
τῆς φωνῆς ἰωναδὰβ υἱοῦ ῥαχὰβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐν
cũctis q̃ p̃cepit nobis vt nõ biberem⁹ vinũ om
πᾶσιν οἷς ἐνετείλατο ἡμῖν πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πά‑
nib⁹ diebus vite nr̃e: nos ⁊ vxo‑
σας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖ‑
res nr̃e: ⁊ filij nr̃i: ⁊ filie nr̃e: vt
κες ἡμῶν, καὶ υἱοὶ ἡμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν, πρὸς τὸ
nõ edificarem⁹ domus ad hĩtandũ ibi: ⁊ vinea
μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, καὶ ἀμπε‑
⁊ ager ⁊ ſemẽtis nõ fuit nobis: ⁊ hi‑
λὼν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν, καὶ ᾠκή‑
tauim⁹ ĩ tabernacl'is ⁊ obediuim⁹ ⁊ fecimus ſcđm
σαμεν ἐν σκηναῖς καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ
oĩa q̃ p̃cepit nobis ionadab pr̃ nr̃.
πάντα ὅσα ἐνετείλατο ἡμῖν ἰωναδὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν.
⁊ factũ eſt qñ aſcẽdit nabuchodonoſoꝛ rex
καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς τῆς
babylonis ad trã: ⁊ diximus aſcendẽtes in C
βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἴπαμεν ἀναβάντες εἰ‑
grediemur in hieruſalem a facie chal A
σελευσόμεθα εἰς ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῶν χαλ‑
deoꝝ: ⁊ a facie exercitus aſſy‑
δαίων, καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν ἀσσυ‑
rioꝝ ⁊ hĩtauim⁹ illic. ⁊ factũ eſt verbũ dñi ad me
ρίων καὶ ᾠκήσαμεν ἐκεῖ. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με
dicẽs: ſic dicit dñs exercituum deus iſra‑
λέγων, οὕτως λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσρα‑
el vade ⁊ dic hoĩ iuda ⁊ hi‑
ήλ, πορεύου καὶ εἶπον ἀνθρώπῳ ἰούδα καὶ τοῖς κα‑
tantibus hieruſalem: non accipietis diſciplinã vt au
τοικοῦσιν ἱερουσαλήμ, οὐ μὴ λάβητε παιδείαν ἀκού‑
diatis verba mea dicit dñs: ſtatuerũt v̄bũ filij
ειν τοὺς λόγους μου λέγει κύριος, ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ
ionadab filij rechab qđ p̃cepit filijs ſu‑
ἰωναδὰβ υἱοῦ ῥηχὰβ ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐ‑
is vt nõ biberẽt vinũ: ⁊ nõ biberũt vſq;
τοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἔπιον ἕως τῆς
ad diẽ hanc: q: audierũt p̃ceptũ pa
ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ πα‑
tris ſui. ⁊ ego locut⁹ ſum ad vos mane: ⁊
τρὸς αὐτῶν. καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου, καὶ
locut⁹ ſum ⁊ nõ audiſtis: ⁊ miſi ad vos
ἐλάλησα καὶ οὐκ ἠκούσατε, καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς
ſeruos meos ꝓphetas manicãs diluculo ⁊
τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὀρθρίζων τοπρωΐ καὶ
mittens dicẽs: ꝯuertimini vnuſqſq; a
ἀποστέλλων λέγων, ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ g.18.b
via ſua mala: ⁊ melioꝛa facite D
τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ βελτίονα ποιήσα‑
ſtudia vr̃a: ⁊ nõ ãbulabitis
τε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύσεσθε
poſt deos alteros vt ſeruiatis illis: ⁊ hĩta
ὀπίσω θεῶν ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσα‑
te in trã quã dedi vobis ⁊ pr̃ibus
τε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν B
vr̃is: ⁊ nõ inclinaſtis aures vr̃as ⁊ nõ audi
ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ οὐκ ἠκού‑
ſtis: ⁊ ſtatuerũt filij ionadab filii rechab mã
σατε, καὶ ἔστησαν υἱοὶ ἰωναδὰβ υἱοῦ ῥηχὰβ τὴν ἐν‑
datũ pr̃is ſui qđ precepit eis: at
τολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς, ὁ δὲ
ppl's iſte nõ audiuerũt me. ꝓpterea ſic dixit
λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσάν μου. διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν
dñs exercituũ deus iſrael
κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū inter.lati.

ecce ego adduco ſup iudā ⁊ ſup hitan=
ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοι=
tes hieruſalem: vniuerſa mala q̄ locut⁹ ſu3
κοῦντας ἱερουσαλήμ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα
aduerſu3 illos: eoꝙ locut⁹ ſum eis: ⁊ nō audierūt
ἐπ' αὐτούς, διότι ἐλάλησα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν
⁊ vocaui illos ⁊ nō reſponderūt. ⁊
καὶ ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν. καὶ τῷ
domui rachabitaꝝ dixit hieremias: ſic dixit do
οἴκῳ τῶν ῥαχαβὶμ εἶπεν ἱερεμίας, οὕτως εἶπεν κύ
min⁹. qm̄ audierūt filij ionadab filij rechab
ριος. ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ ἰωναδὰβ υἱοῦ ῥηχὰβ τὴν
mādatū pr̄is eoꝝ vt facerēt ſicut p̄cepit
ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετείλα
eis pater eoꝝ: ꝓpterea ſic dicit
το αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, διὰ τοῦτο οὕτως λέγει
dñs exercituū de⁹ iſrael: nō deficiet
κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, οὐ μὴ ἐκλείπῃ
vir filioꝝ ionadab filij rechab aſtans an=
ἀνὴρ τῶν υἱῶν ἰωναδὰβ υἱοῦ ῥηχὰβ παρεστηκὼς κα=
te faciem meā cunctis diebus.
τὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας. Ca.36.
C Et in anno quarto ioachim fi=
Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ ἰωακεὶμ υἱ=
A lij ioſie regis iuda factū eſt verbū dñi ad
οῦ ἰωσίου βασιλέως ἰούδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς
me dicēs: tolle tibi volumen libri: ⁊ ſcri
με λέγων, λάβε σεαυτῷ χάρτην βιβλίου, καὶ γρά
be in eo oīa verba q̄ locut⁹ ſū ad
ψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησα πρὸς
te ſup iſrael ⁊ ſup iudam ⁊ ſup omnes
σὲ ἐπὶ ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ἰούδαν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ
gētes ex q̄ die locut⁹ ſu3 ad te: a diebus io=
ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐλάλησα πρὸς σέ, ἀφ' ἡμερῶν ἰω=
ſie regis iuda: ⁊ vſq3 ad diē hanc.
σίου βασιλέως ἰούδα, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύ=
fortaſſe audient dom⁹ iuda vniuerſa ma=
της. ἴσως ἀκούσονται οἶκος ἰούδα πάντα τὰ κα=
la q̄ ego cogito facere eis: vt auertan=
κὰ ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀποστρα=
tur a via ſua mala: ⁊ ꝓpici⁹ ero
φῶσιν ἀπὸ ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἵλεως ἔσο
iniq̄tatib⁹ eoꝝ: ⁊ pctis
μαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ ταῖς ἁμαρτίαις
eoꝝ. ⁊ vocauit hieremias baruch filiū
αὐτῶν. καὶ ἐκάλεσεν ἱερεμίας τὸν βαρούχ υἱὸν
nerie: ⁊ ſcripſit baruch ex ore hieremie
νηρίου, καὶ ἔγραψεν βαρούχ ἀπὸ στόματος ἱερεμίου
omnes ſmones dñi quos locut⁹ eſt ad e=
πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐχρημάτισε πρὸς αὐ
um in volumine libri. ⁊ precepit hieremias
τὸν εἰς χαρτίον βιβλίου. καὶ ἐνετείλατο ἱερεμίας
Ge.18.b baruch dicēs: ego cuſtodior ⁊ nō poſ=
τῷ βαρούχ λέγων, ἐγὼ φυλάσσομαι καὶ οὐ δύνα
D ſum ingredi in domū dñi: ⁊ tu ingredieris ⁊
μαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου, καὶ σὺ εἰσελεύσῃ καὶ
leges in volumine iſto in aures po
ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χάρτῃ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λα
puli in domo dñi in die ieiunii: ⁊ in aures
οῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ εἰς τὰ ὦτα
vniuerſi iuda q̄ veniunt de ciuitatib⁹ ſuis
B παντὸς ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν
leges eis. fortaſſe cadet mia eoꝝ an=
ἀναγνώσῃ αὐτοῖς. ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν κα=
te faciem dñi:
τὰ πρόσωπον κυρίου,

Trāſla.B.Hie.

Ecce ego adducam ſup iudā: & ſup oēs habitatores hieruſalem vniuerſam afflictionem quam locut⁹ ſum aduerſum illos: eo ꝙ locut⁹ ſum ad illos: & nō audierūt: vocaui illos: & nō rn̄derūt mihi. Domui aūt rechabitarum dixit hieremias. Hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Pro eo ꝙ obediſtis precepto ionadab patris veſtri: & cuſtodiſtis omnia mandata eius & feciſtis vniuerſa que precepit vobis. Propterea hec dicit dñs exercituum deus iſrael. Non deficiet vir de ſtirpe ionadab filii rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus. 36.

Et factū eſt in anno quarto ioachim filii ioſie regis iuda: factum eſt verbum hoc ad hieremiā a domino: dicens. Tolle volumen libri: & ſcribes in eo omnia verba que locutus ſum tibi aduerſum iſrael & iudā: & aduerſum omēs gentes a die qua locut⁹ ſum ad te ex diebus ioſie vſq3 ad diem hanc: ſi forte audiente domo iuda vniuerſa mala que ego cogito facere eis: reuertatur vnuſquiſq3 a via ſua peſſima: & ꝓpitius ero iniquitati & peccato eorum. Vocauit ergo hieremias baruch filium nerie: & ſcripſit baruch ex ore hieremie omnes ſermones domini quos locutus eſt ad eum in volumine libri. Et precepit hieremias baruch dicens. Ego clauſus ſum: nec valeo ingredi domū dñi. Ingredere ergo tu & lege de volumine in quo ſcripſiſti ex ore meo verba domini audiente populo in domo domini in die ieiunii inſuper & audiente vniuerſo iuda q veniunt de ciuitatib⁹ ſuis. Leges eis: ſi forte cadat oratio eorum in cōſpectu dñi:

Tex.he.hiere.xxxvj.

הִנְנִי מֵבִיא אֶל יְהוּדָה וְאֶל כָּל יוֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלַםִ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי עֲלֵיהֶם יַעַן דִּבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם
וְלֹא שָׁמֵעוּ וָאֶקְרָא לָהֶם וְלֹא עָנוּ׃
וּלְבֵית הָרֵכָבִים אָמַר יִרְמְיָהוּ כֹּה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
יַעַן אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם עַל מִצְוַת
יְהוֹנָדָב אֲבִיכֶם וַתִּשְׁמְרוּ אֶת כָּל
מִצְוֹתָיו וַתַּעֲשׂוּ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה
אֶתְכֶם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִכָּרֵת אִישׁ
לְיוֹנָדָב בֶּן רֵכָב עֹמֵד לְפָנַי כָּל
הַיָּמִים׃

Ca. xxxvj

וַיְהִי בַּשָּׁנָה הָרְבִעִית לִיהוֹיָקִים
בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה הַדָּבָר
הַזֶּה אֶל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה
לֵאמֹר׃ קַח לְךָ מְגִלַּת סֵפֶר וְכָתַבְתָּ
אֵלֶיהָ אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל
יְהוּדָה וְעַל כָּל הַגּוֹיִם מִיּוֹם דִּבַּרְתִּי
אֵלֶיךָ מִימֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְעַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃ אוּלַי יִשְׁמְעוּ בֵּית יְהוּדָה אֵת
כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב
לַעֲשׂוֹת לָהֶם לְמַעַן יָשׁוּבוּ אִישׁ
מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְסָלַחְתִּי לַעֲוֹנָם
וּלְחַטָּאתָם׃ וַיִּקְרָא יִרְמְיָהוּ אֶת
בָּרוּךְ בֶּן נֵרִיָּה וַיִּכְתֹּב בָּרוּךְ מִפִּי
יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר
דִּבֶּר אֵלָיו עַל מְגִלַּת סֵפֶר׃ וַיְצַוֶּה
יִרְמְיָהוּ אֶת בָּרוּךְ לֵאמֹר אֲנִי עָצוּר
לֹא אוּכַל לָבוֹא בֵּית יְהוָה׃ וּבָאתָ
אַתָּה וְקָרָאתָ בַמְּגִלָּה אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ
מִפִּי אֶת דִּבְרֵי יְהוָה בְּאָזְנֵי הָעָם
בֵּית יְהוָה בְּיוֹם צוֹם וְגַם בְּאָזְנֵי
כָל יְהוּדָה הַבָּאִים מֵעָרֵיהֶם תִּקְרָאֵם׃
אוּלַי תִּפֹּל תְּחִנָּתָם לִפְנֵי יְהוָה

Priitiua.heb.

בוא
רוע
קרא ענה
צוה
שמר
עשה
כרת
פנה
יום
היה רבע
לקח גלל
יום
שמע
רוע
עשה שוב
קרא
כתב פה
צוה
עצר
יכל בוא
בוא עיר
קרא נפל
חנן פנה

© Biblioteca Nacional de España

וישבו איש מדרכו הרעה כי גדול שוב גדל
האף והחמה אשר דבר יהוה אל יחם
העם הזה: ויעש ברוך בן נריה ככל עשה
אשר צוהו ירמיהו הנביא לקרא נבא
בספר דברי יהוה בית יהוה: ויהי היה
בשנה החמשית ליהויקים בן
יאשיהו מלך יהודה בחדש
התשעי קראו צום לפני יהוה כל תשע פנה
העם בירושלם וכל העם הבאים בוא
מערי יהודה בירושלם: ויקרא קרא
ברוך בספר את דברי ירמיהו בית
יהוה בלשכת גמריהו בן שפן הספר
בחצר העליון פתח שער בית יהוה עלה
החדש באזני כל העם: וישמע שמע
מכיהו בן גמריהו בן שפן את כל
דברי יהוה מעל הספר: וירד בית
המלך על לשכת הספר והנה שם
כל השרים יושבים אלישמע הספר שור
ודליהו בן שמעיהו ואלנתן בן עכבור
וגמריהו בן שפן וצדקיהו בן חנניהו
וכל השרים: ויגד להם מיכיהו את נגד
כל הדברים אשר שמע בקרא
ברוך בספר באזני העם: וישלחו שלח
כל השרים אל ברוך את יהודי בן
נתניהו בן שלמיהו בן כושי לאמר
המגלה אשר קראת בה באזני גלל
העם קחנה בידך ולך ויקח ברוך בן לקח ילך
נריהו את המגלה בידו ויבא אליהם: בוא
ויאמרו אליו שב נא וקראנה אמר ישב
באזנינו ויקרא ברוך באזניהם: קרא
ויהי כשמעם את כל הדברים היה
פחדו איש אל רעהו ויאמרו אל
ברוך הגיד נגיד למלך את כל
הדברים האלה: ואת ברוך שאלו
לאמר הגד נא לנו איך כתבת את
כל הדברים האלה מפיו: ויאמר פה

et reuertatur vnuſqſqꝫ a
via ſua peſſima: qm̃ ma
gnus furor & ĩdignatio
eſt quã locutus eſt dñs
aduerſus populũ hunc.
et fecit baruch filius ne
rie iuxta oĩa q̄ precepat
ei hieremias ꝓpheta: le
gens ex volumĩe ſermo
nes dñi ĩ domo dñi. Fa
ctum eſt autem in anno
quinto ioachim filii
ioſie regis iuda in mẽſe
nono predicauerũt ieiu
niũ in cõſpectu dñi omĩ
pplo in hieruſalẽ & vni-
uerſe multitudini q̄ con
fluxerat de ciuitatibus iu
da in hieruſalẽ. Legitqꝫ
baruch ex volumĩe ſer
mones hieremie in do-
mo dñi in gazophylacio
gamarie filii ſaphan ſcri
be in veſtibulo ſuperiori
in introitu porte noue
domus dñi: audiẽte omĩ
populo. Cunqꝫ audiſſet
micheas filius gamarie
filii ſaphan omnes
ſermones dñi ex libro:
deſcendit in domum
regis ad gazophylaciũ
ſcribe. Et ecce ibi
omnes principes ſede-
bant eliſama ſcriba
& dalaias filius ſemeie:
& helnathan filius acha
bor & gamarias filius ſa
phan: & ſedechias filius
ananie & vniuerſi prin-
cipes. Et nũciauit eis mi
cheas omnia verba que
audiuit legentem
baruch ex volumine in
auribus populi. Miſerũt
itaqꝫ omnes principes
ad baruch iudi filium
nathanie filii ſelemie fi
lii chuſi dicentes.
Volumen ex quo legiſti
audiente
populo: ſume in manu
tua & veni. Tulit ergo ba
ruch filius nerie volumẽ
in manu ſua: & venit ad
eos. Et dixerunt ad eũ.
Sede & lege hec
in auribus nr̃is. Et legit
baruch in auribus eorũ.
Igitur cum audiſſent oĩa
verba
obſtupuerũt vnuſquiſqꝫ
ad proximũ ſuũ: & dixe
runt ad baruch. Nuncia
re debemus regi omnes
ſermones iſtos. Et inter
rogauerunt eum
dicentes. Indica nobis
quomodo ſcripſiſti
omnes ſermones iſtos
ex ore eius. Dixit autẽ

τ reuertent a via ſua mala:
καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς,
qz magn⁹ furor τ ira dñi q̄ locut⁹ eſt ſup
ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἣν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν
pplm iſtũ. τ fecit baruch filius nerie iuxta
λαὸν τοῦτον. καὶ ἐποίησεν βαρούχ υἱὸς νηρίου κατὰ
oĩa q̄ ꝓcepit illi hieremias: vt legeret in
πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ ἱερεμίας, τοῦ ἀναγνῶναι ἐν
volumine verba dñi in domo dñi. τ
τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ
factũ ẽ in anno quĩto ioachim filij ioſie re- E
ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ ἰωακὶμ υἱοῦ ἰωσίου βασι-
gis iuda in mẽſe nono: ꝑdicauerunt ie-
λέως ἰούδα ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐννάτῳ, ἐξεκλησίασαν νη-
iuniũ oĩs ppl's hierl'm ante faciem dñi
στείαν πᾶς ὁ λαὸς ἱερουσαλὴμ κατὰ πρόσωπον κυρίου
τ dom⁹ iuda: τ legebat baruch in volu
καὶ οἶκος ἰούδα, καὶ ἀνεγίνωσκεν βαρούχ ἐν τῷ βι-
mine ſmões hieremie in domo dñi in domo gamarie
βλίῳ λόγους ἱερεμίου ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν οἴκῳ γαμαρίου
filii ſaphan ſcribe in atrio ſuꝑiori in C
υἱοῦ σαφὰν τοῦ γραμματέως ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω ἐν
veſtibulis porte dom⁹ dñi noue in aurib⁹ om-
προθύροις πύλης οἴκου κυρίου τῆς καινῆς ἐν ὠσὶν παν-
nis ppli: τ audiuit micheas fili⁹ gamarie
τὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ἤκουσεν μιχαίας υἱὸς γαμαρίου
filij ſaphan oẽs ſmones dñi ex libro:
υἱοῦ σαφὰν πάντας τοὺς λόγους κυρίου ἐκ τοῦ βιβλί-
τ deſcendit in domũ regis in domũ
ου, καὶ κατέβη εἰς οἶκον τοῦ βασιλέως εἰς τὸν οἶκον
ſcribe. τ ecce ibi oẽs ꝑncipes
τοῦ γραμματέως. καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες
ſedebant: eliſama ſcriba: τ daleas filius
ἐκάθηντο, ἐλισαμὰ ὁ γραμματεύς, καὶ δαλαίας υἱὸς
ſemeie: τ nathan filius chobor: τ gamarias fili⁹
σεμεΐου, καὶ νάθαν υἱὸς χοβώρ, καὶ γαμαρίας υἱὸς
ſaphan: τ ſedechias filius ananie: τ vniuerſi
σαφάν, καὶ σεδεκίας υἱὸς ἀνανίου, καὶ πάντες οἱ
principes: τ nunciauit eis micheas oĩa
ἄρχοντες, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς μιχαίας πάντας τοὺς
verba q̄ audiuit legente baruch in li-
λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντος τοῦ βαρούχ εἰς βι-
bro in aures ppli. τ miſerũt omnes
βλίῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. καὶ ἀπέστειλαν πάντες
ꝑncipes ad baruch filiũ nerie iudin filiũ na
οἱ ἄρχοντες πρὸς βαρούχ υἱὸν νηρίου τὸν ἰουδεὶν υἱὸν να- F
thanie filii ſelemie filij chuſi dicentes: volumen ĩ q̄
θανίου υἱοῦ σελεμίου υἱοῦ χουσὶ λέγοντες, τὸ βιβλίον ἐν ᾧ
legis in eo in aures ppli: ſume il-
ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, λάβε αὐ- D
lud in manu tua τ veni. τ tulit baruch
τὸ εἰς τὴν χεῖρά σου καὶ ἧκε. καὶ ἔλαβεν βαρούχ
fili⁹ nerii volumen in manu ſua: τ deſcẽ
υἱὸς νηρίου τὸ βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ κατέ-
dit ad eos: τ dixerũt ei. iterũ le-
βη πρὸς αὐτούς, καὶ εἶπαν αὐτῷ: πάλιν ἀνά-
ge in aures nr̃as. τ legit baruch in
γνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν. καὶ ἀνέγνω βαρούχ εἰς τὰ
aures eoꝝ. τ factũ eſt vt audierũt oĩa ver
ὦτα αὐτῶν. καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσαν πάντας τοὺς λό-
ba conſuluerũt vnuſqſqꝫ ad ꝓximũ ſu-
γους συνεβουλεύσαντο ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
um: τ dixerũt ad baruch nũciantes nun-
τοῦ, καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βαρούχ ἀναγγέλλοντες ἀναγ-
ciemus regi oẽs ſmones iſtos. τ
γείλωμεν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους. καὶ τὸν
baruch iterrogauerũt dicẽtes: vnde ſcripſiſtis omnes
βαρούχ ἠρώτησαν λέγοντες, πόθεν ἔγραψας πάντας
ſmones iſtos: τ dixit
τοὺς λόγους τούτους, καὶ εἶπεν

baruch ex ore hieremie: ānunciauit mihi oēs
βαρούχ ἀπὸ ςόματος ἱερεμίου, ἀνήγγειλέν μοι πάντας
ſmones iſtos: ⁊ ego ſcripſi in libꝛo: ⁊
τοὺς λόγους τούτους, κἀγὼ ἔγραφον ἐπὶ βιβλίου, καὶ
dixerūt pꝛicipes baruch: vadēs abſconde
εἶπαν οἱ ἄρχοντες τῷ βαρούχ, βαδίσας κατακρύ
re tu ⁊ hieremias: homo nō ſciat vbi vos.
βηθι σὺ καὶ ἱερεμίας, ἄνθρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς.
⁊ ingreſſi ſūt ad regē in atriū: ⁊
καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλήν, καὶ τὸ
E libꝛū dederūt vt cuſtodirēt in domo eliſama ſcri
βιβλίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ ἐλισαμὰ τοῦ γραμ-
be. ⁊ nunciauerūt regi oēs
ματέως. καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς
ſmones. ⁊ miſit rex iudi: vt ſumeret
λόγους. καὶ ἀπέςειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἰουδὶ, λαβεῖν
libꝛum: ⁊ tulit illū de domo eliſama
τὸ βιβλίον, καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐκ τοῦ οἴκου ἐλισαμὰ
ſcribe: ⁊ legit iudi in aures
τοῦ γραμματέως, καὶ ἀνέγνω ἰουδὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ
C regis: ⁊ in aures oīm principū
βασιλέως, καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων
q̄ ſtabant circa regem: ⁊ rex ſe-
τῶν ἑςηκότων περὶ τὸν βασιλέα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκά-
debet i domo hyemali in mēſe nono ⁊ arula i-
θητο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ ἐν μηνὶ ἐννάτῳ καὶ ἐσχάρα πυ-
gnis an̄ faciem eius. ⁊ factū eſt legente
ρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντος
iudi tres paginas ⁊ q̄ttuoꝛ abſcīdebat illas
ἰουδὶ τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας ἀπέτεμνεν αὐτὰς
nouacula ſcribe: ꝓiiciebat in ignē qđ ſup
τῷ ξυρῷ τοῦ γραμματέως, ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ
arula: donec deficeret oē volumen in igne
τῆς ἐσχάρας, ἕως ἐξέλιπεν πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ
qđ in arula. ⁊ nō obſtupuerūt ⁊ nō dirupe
τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. καὶ οὐκ ἐξέςησαν καὶ οὐ διέρρη-
rūt veſtimēta ſua rex: ⁊ oēs
ξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεύς, καὶ πάντες οἱ
ſerui eius q̄ audierūt vniuerſos ſmōes
παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούσαντες πάντας τοὺς λόγους
iſtos. ⁊ elnathan ⁊ dalaias ⁊ gamarias ꝯdixe
τούτους. καὶ ἐλναθὰν καὶ δαλαίας καὶ γαμαρίας ἀντεῖ
rūt regi vt nō cōbureret volumen: ⁊
παν τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον, καὶ
nō audiuit eos. ⁊ pꝛecepit rex hiere
οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ ἱερε
F meel filio regis ⁊ ſaraie filio eſriel ⁊
μεὴλ υἱῷ τοῦ βασιλέως καὶ τῷ σαραίᾳ υἱῷ ἐσριὴλ καὶ
ſelelie filio abdeel: vt cōphēderēt baruch ſcri
σελελίᾳ υἱῷ ἀβδεήλ, συλλαβεῖν τὸν βαρούχ τὸν γρα
D bam ⁊ hieremiā ꝓphetam ⁊ abſconſi
μματέα καὶ τὸν ἱερεμίαν τὸν προφήτην καὶ κατεκρύβη
ſunt. ⁊ factū eſt verbū dn̄i ad hieremiā poſtq̄
σαν. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν μετὰ τὸ
combuſit rex volumen omnia
κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον πάντας τοὺς
verba q̄ ſcripſit baruch ex ore hieremie.
λέγους οὓς ἔγραψεν βαρούχ ἀπὸ ςόματος ἱερεμίου.
dicēs: rurſum tolle tu volumen aliud: ⁊ ſcribe
λέγων, πάλιν λάβε σὺ χαρτίον ἕτερον, καὶ γράψον
omnes ſmōes exñtes in volumine
ἅπαντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου
qđ cōbuſit rex ioachim: ⁊ ad ioachim
οὗ κατέκαυσεν ὁ βασιλεὺς ἰωακείμ, καὶ πρὸς ἰωακίμ
regem iuda
τὸν βασιλέα ἰούδα

eis baruch. Ex ore ſuo loquebatur quaſi legens ad me om̄es ſermones iſtos: & ego ſcribebā in volumine atramento. Et dixerūt principes ad baruch. Vade & abſcondere tu & hieremias: et nemo ſciat vbi ſitis. Et ingreſſi ſunt ad regem in atriū. Porro volumē cōmendauerūt i gazophylacio eliſame ſcribe & nunciauerunt audiente rege omnes ſermones. Miſitq; rex iudi vt ſumeret volumen: qui tollens illud de gazophylacio eliſame ſcribe legit audiente rege & vniuerſis principib9 qui ſtabant circa regem. Rex autem ſedebat in domo hiemali in mēſe nono: & poſita erat arula corā eo plena prunis. Cumq; legiſſet iudi tres pagellas vel quattuor: ſcidit illud ſcalpello ſcribe & ꝓiecit in ignē qui erat ſup arulam donec cōſumeretur omne volumen igni qui erat in arula. Et non timuerunt neq; ſciderunt veſtimenta ſua rex & omnes ſerui eius qui audierunt vniuerſos ſermones iſtos. Verūtamen helnathan & dalaias & gamarias contradixerunt regi ne combureret librum: & non audiuit eos. Et precepit rex hieremiel filio amelech & ſaraie filio ezriel & ſelemie filio abdehel vt comprehenderēt baruch ſcribam & hieremiā ꝓphetā. Abſcondit aūt eos dn̄s. Et factū eſt verbū dn̄i ad hieremiā poſtq̄ cōbuſerat rex volumen & ſermones quos ſcripſerat baruch ex ore hieremie dicens. Rurſum tolle volumen aliud: & ſcribe in eo omnes ſermones priores qui erant in primo volumine quod combuſit ioachim rex iuda. Et ad ioachim regem iuda:

לָהֶם בָּרוּךְ מִפִּיו יִקְרָא אֵלַי אֵת כָּל — קרא
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כֹּתֵב עַל
הַסֵּפֶר בַּדְּיוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים אֶל — שור
בָּרוּךְ לֵךְ הִסָּתֵר אַתָּה וְיִרְמְיָהוּ וְאִישׁ — סתר
אַל יֵדַע אֵיפֹה אַתֶּם׃ וַיָּבֹאוּ אֶל — בוא
הַמֶּלֶךְ חָצֵרָה וְאֶת הַמְּגִלָּה הִפְקִדוּ — פקד
בְּלִשְׁכַּת אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיַּגִּידוּ — נגד
בְּאָזְנֵי הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל הַדְּבָרִים׃
וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת יְהוּדִי לָקַחַת אֶת — שלח
הַמְּגִלָּה וַיִּקָּחֶהָ מִלִּשְׁכַּת אֱלִישָׁמָע — לקח
הַסֹּפֵר וַיִּקְרָאֶהָ יְהוּדִי בְּאָזְנֵי הַמֶּלֶךְ — קרא
וּבְאָזְנֵי כָּל הַשָּׂרִים הָעֹמְדִים מֵעַל
הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בֵּית הַחֹרֶף
בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי וְאֶת הָאָח לְפָנָיו — תשע פנה
מְבֹעָרֶת׃ וַיְהִי כִּקְרֹא יְהוּדִי שָׁלֹשׁ — בער היה
דְּלָתוֹת וְאַרְבָּעָה יִקְרָעֶהָ בְּתַעַר — רבע
הַסֹּפֵר וְהַשְׁלֵךְ אֶל הָאֵשׁ אֲשֶׁר — קרע
אֶל הָאָח עַד תֹּם כָּל הַמְּגִלָּה עַל — שלך
הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הָאָח׃ וְלֹא פָחֲדוּ — תמם
וְלֹא קָרְעוּ אֶת בִּגְדֵיהֶם הַמֶּלֶךְ וְכָל
עֲבָדָיו הַשֹּׁמְעִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה׃ וְגַם אֶלְנָתָן וּדְלָיָהוּ וּגְמַרְיָהוּ
הִפְגִּעוּ בַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי שְׂרֹף אֶת — פגע
הַמְּגִלָּה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וַיְצַוֶּה — גלל ; צוה
הַמֶּלֶךְ אֶת יְרַחְמְאֵל בֶּן הַמֶּלֶךְ וְאֶת
שְׂרָיָהוּ בֶן עַזְרִיאֵל וְאֶת שֶׁלֶמְיָהוּ בֶּן
עַבְדְּאֵל לָקַחַת אֶת בָּרוּךְ הַסֹּפֵר וְאֵת
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיַּסְתִּרֵם יְהוָה׃ וַיְהִי — נבא סתר
דְבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ אַחֲרֵי שְׂרֹף — היה
הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּגִלָּה וְאֶת הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר כָּתַב בָּרוּךְ מִפִּי יִרְמְיָהוּ — פה
לֵאמֹר׃ שׁוּב קַח לְךָ מְגִלָּה אַחֶרֶת — לקח
וּכְתֹב עָלֶיהָ אֵת כָּל הַדְּבָרִים
הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַמְּגִלָּה — היה
הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ
יְהוּדָה׃ וְעַל יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה

© Biblioteca Nacional de España

תאמר כה אמר יהוה אתה שרפת — אמר
את המגלה הזאת לאמר מדוע — מדע
כתבת עליה לאמר בוא יבוא מלך — בוא
בבל והשחית את הארץ הזאת — שחת
והשבית ממנה אדם ובהמה לכן — שבת
כה אמר יהוה על יהויקים מלך
יהודה לא יהיה לו יושב על כסא — היה ישב
דוד ונבלתו תהיה משלכת לחרב — שלך
ביום ולקרח בלילה ופקדתי עליו
ועל זרעו ועל עבדיו את עונם
והבאתי עליהם ועל ישבי ירושלם — בוא
ואל איש יהודה את כל הרעה — רוע
אשר דברתי אליהם ולא שמעו
וירמיהו לקח מגלה אחרת ויתנה — גלל נתן
אל ברוך בן נריהו הספר ויכתב — כתב
עליה מפי ירמיהו את כל דברי — פה
הספר אשר שרף יהויקים מלך
יהודה באש ועוד נוסף עליהם — יסף
דברים רבים כהמה — רבב
C.xxxvij. וימלך מלך צדקיהו בן — מלך
יאשיהו תחת כניהו בן יהויקים
אשר המליך נבוכדראצר מלך בבל
בארץ יהודה ולא שמע הוא ועבדיו
ועם הארץ אל דברי יהוה אשר
דבר ביד ירמיהו הנביא וישלח — נבא שלח
המלך צדקיהו את יהוכל בן שלמיה
ואת צפניהו בן מעשיה הכהן אל
ירמיהו הנביא לאמר התפלל נא — פלל
בעדנו אל יהוה אלהינו וירמיהו
בא ויצא בתוך העם ולא נתנו — בוא
אתו בית הכלוא וחיל פרעה יצא — כלא
ממצרים וישמעו הכשדים הצרים — שמע צור
על ירושלם את שמעם ויעלו — עלה
מעל ירושלם ויהי דבר יהוה אל — היה
ירמיהו הנביא לאמר כה אמר
יהוה אלהי ישראל כה תאמרו אל — אמר

dices. Hec dicit dominus. Tu combuſſiſti volumen iſtud: dicens. Quare ſcripſiſti in eo annunciãs: feſtinus veniet rex babylõis et vaſtabit terram hanc: & ceſſare faciet ex illa hoĩem & iumentũ. Propterea hec dicit dñs deꝰ contra ioachim regem iuda. Nõ erit ex eo qui ſedeat ſuper ſolium dauid: & cadauer eius ꝓiicietur ad eſtum per diẽ & ad gelu ꝑ noctẽ. Et viſitabo cõtra eũ & cõtra ſemen eius: & cõtra ſeruos eius iniqtates ſuas: & adducã ſuper eos & ſuper habitatores hieruſalem & ſuper viros iuda omne malum quod locutꝰ ſum ad eos & non audierunt. Hieremias autẽ tulit volumẽ aliud & dedit illud baruch filio nerie ſcribe qui ſcripſit in eo ex ore hieremie omnes ſermones libri quem combuſſerat ioachim rex iuda igni: & inſuper additi ſunt ſermones multo plures ꝙ̃ antea fuerant. 37.

Et regnauit rex ſedechias filius ioſie pro iechonia filio ioachim: quẽ cõſtituit regem nabuchodonoſor rex babylonis in terra iuda: & nõ obediuit ipſe & ſerui eiꝰ & populus terre verbis domini que locutus eſt in manu hieremie ꝓphete. Et miſit rex ſedechias iuchal filium ſelemie & ſophoniã filium maaſie ſacerdotem ad hieremiam prophetam dicens. Ora pro nobis dñm deũ noſtrũ. Hieremias ãt libere ambulabat ĩ medio populi. Non enim miſerãt eũ in cuſtodiã carceris. Igitur exercitus pharaonis egreſſus ẽ de egypto: & audiẽtes chaldei q obſidebãt hieruſalẽ huiuſce modi nunciũ receſſerũt ab hieruſalem. Et factũ eſt verbum domini ad hieremiam prophetam dicens. Hec dicit dominus deus iſrael. Sic dicetis

dices: ſic dixit dñs: tu combuſſiſti libꝛũ hunc dicens: q̃re ſcripſiſti in eo dicens: intrans intrabit rex babylonis ⁊ uaſtabit trã hanc: ⁊ delebit ab illa hominẽ ⁊ iumẽta. ꝓpterea ſic dixit dñs ad ioachim regem iuda: nõ erit ei ſedẽs ſup ſoliũ dauid: ⁊ erit cadauer eius ꝓiectum in eſtu diei ⁊ in gelu noctis: ⁊ viſitabo ſup eũ ⁊ ſup genꝰ eius ⁊ ſup ſeruos eius iniqtates eoꝝ: ⁊ inducã ſup eos ⁊ ſup hitantes hieruſalem ⁊ ſup trã iuda: oĩa mala q̃ locutꝰ ſũ ad eos: ⁊ nõ audierũt. ⁊ tulit hieremias volumẽ aliud ⁊ dedit illud baruch filio nerie ſcribe: ⁊ ſcripſit in eo ex ore hieremie omnes ſmones libꝛi quẽ cõbuſſit ioachim rex iuda igne: ⁊ adhuc additi ſunt ei ſmões plures vt iſti.

ἐρεῖς, οὕτως εἶπεν κύριος, σὺ κατέκαυσας τὸ βιβλίον τοῦτο λέγων, διατί ἔγραψας ἐπ᾽ αὐτῷ λέγων, εἰσπορευόμενος εἰσελεύσεται βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἀπ᾽ αὐτῆς ἄνθρωποι καὶ κτήνη. διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ ἰωακὶμ βασιλέα ἰούδα, οὐκ ἔσαι αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δαυίδ, καὶ ἔσαι τὸ θνησιμαῖον αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ παγετῷ τῆς νυκτός, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὴν γῆν ἰούδα, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ οὐκ ἤκουσαν. καὶ ἔλαβεν ἱερεμίας χαρτίον ἕτερον καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ βαρούχ υἱῷ νερίου τοῦ γραμματέως, καὶ ἔγραψεν ἐπ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ στόματος ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὗ κατέκαυσεν ἰωακὶμ βασιλεὺς ἰούδα πυρί, καὶ ἔτι προσετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὡς οὗτοι. Ca.37

Et regnauit ſedechias filiꝰ ioſie pro iechonia filio ioachim: quẽ regnare fecit nabuchodonoſoꝛ rex babylonis vt regnaret in tra iuda: ⁊ nõ audiuit ipſe: ⁊ ſerui eius: ⁊ populus tre verba dñi q̃ locutꝰ eſt in manu hieremie. ⁊ miſit rex ſedechias ioachal filiũ ſolemie: ⁊ ſophoniã filiũ maaſie ſacerdotẽ ad hieremiã dicẽs: ora pro nobis ad dñm deũ nrm. ⁊ hieremias trãſiit ⁊ venit ĩ medio ciuitatis: ⁊ nõ dedurerũt eum in carcerem. ⁊ exercitꝰ pharaõis egreſſꝰ eſt ex egypto: ⁊ audierũt chaldei famã eoꝝ: ⁊ aſcenderũt a hieruſalem. ⁊ factũ ẽ verbũ dñi ad hieremiã dicẽs: ſic dixit dñs deꝰ iſrael: ſic dices ad

Καὶ ἐβασίλευσεν σεδεκίας υἱὸς ἰωσίου ἀντὶ ἰεχονίου υἱοῦ ἰωακείμ, ὃν ἐβασίλευσεν ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος βασιλεύειν ἐν γῇ ἰούδα, καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτός, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ἱερεμίου. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς σεδεκίας τὸν ἰωαχὰλ υἱὸν σελεμίου, καὶ τὸν σοφονίαν υἱὸν μαασαίου τὸν ἱερέα πρὸς ἱερεμίαν λέγων, πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ ἱερεμίας διῆλθεν καὶ ἦλθεν ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως, καὶ οὐ κατήγαγον αὐτὸν εἰς φυλακήν. καὶ δύναμις φαραὼ ἐξῆλθεν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ ἱερουσαλήμ. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, οὕτως ἐρεῖς πρὸς τὸν

Infra. 42.a.

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū īter.latina.

regem iuda q̄ miſit ad te vt requi
βασιλέα ἰούδα τὸν ἀποςείλαντα πρός σὲ τοῦ ἐκζη=
rerent me. ecce exercit⁹ pharaōis q̄ egreſſus ē vobis in au
τῆσαί με. ἰδοὺ δύναμις φαραὼ ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βο
xiliū reuertentur in trā egypti: ⁊ reuertentur
ήθειαν ἀποςρέψουσιν εἰς γῆν αἰγύπτου, καὶ ἀναςρέψου
ipſi chaldei: ⁊ bellabunt ꝯ ciui
σιν αὐτοὶ οἱ χαλδαῖοι, καὶ πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πό
tatē hanc: ⁊ capient eam: ⁊ ſuccendent
λιν ταύτην, καὶ συλλήψονται αὐτήν, καὶ κατακαύσου
eam in igne: q: ſic dixit dn̄s: ne exiſti=
σιν αὐτὴν ἐν πυρί, ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος, μὴ ὑπολά
metis in aīabus vr̄is dicentes: recedentes
βητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν λέγοντες, ἀποτρέχοντες
abibunt a nobis chaldei: q: non abi=
ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλ=
bunt. ⁊ ſi ꝑcuſſeritis oēm exercitū
θωσιν. καὶ ἐὰν πατάξητε πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν
chaldeoꝝ debellantes vos: ⁊ derelicti fuerīt
χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶ
aliqui vulnerati vnuſqſq; in loco ſuo:
σίν τινες ἐκκεκεντημένοι ἕκαςος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ,
iſti ꝯſurgent ⁊ incendent ciuitatē hāc
οὗτοι ἀναςήσονται καὶ κατακαύσουσιν τὴν πόλιν ταύ
in igne. ⁊ factū eſt cū aſcēdiſſet exercitus chal
την ἐν πυρί. καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν χαλ
deoꝝ ab hieruſalem a facie exerci=
δαίων ἀπὸ ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμε
t⁹ pharaōis: egreſſ⁹ ē hieremias de hieruſalem vt i=
ως φαραῶ, ἐξῆλθεν ἱερεμίας ἀπὸ ἱερουσαλὴμ πορεύ=
ret in trā beniamin vt emeret inde in medio
θῆναι εἰς γῆν βενιαμεὶν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ
ppli: ⁊ fuit ipſe in porta beniamin: ⁊
τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἐν πύλῃ βενιαμείν, καὶ
ibi homo apud quē diuertit iaruias filius ſe=
ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυσεν ἰαρουίας υἱὸς σε=
lemie filij ananie: ⁊ cōphendit hieremias di=
λεμίου υἱοῦ ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν ἱερεμίαν λέ=
cens: ad chaldeos tu fugis: ⁊ dixit:
γων, πρὸς τοὺς χαλδαίους σὺ φεύγεις; καὶ εἶπεν,
mēdaciū nō ad chaldeos ego fugio: ⁊
ψεῦδος οὐχὶ πρὸς τοὺς χαλδαίους ἐγὼ φεύγω, καὶ
nō audiuit eum. ⁊ ꝯphendit iaruias hiere
οὐκ ἤκουσεν αὐτοῦ. καὶ συνέλαβεν ἰαρουίας τὸν ἱερε
miā: ⁊ introduxit eū ad ꝑncipes: ⁊ idi=
μίαν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐπι
gnati ſunt ꝑncipes ꝯ hieremiam: ⁊ ꝑcuſſerūt e=
κράνθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ ἱερεμίαν, καὶ ἐπάταξαν αὐ
um: ⁊ miſerunt eū in domū carceris ionathā
τόν, καὶ ἀπέςειλαν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον φυλακῆς ἰωνάθαν
ſcribe: q: hanc fecerunt in domū
τοῦ γραμματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν
carceris. ⁊ venit hieremias in domū laci ⁊
φυλακῆς. καὶ ἦλθεν ἱερεμίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου, καὶ
ad vincula ⁊ ſedit ibi dies multos.
εἰς τὸν συγκλεισμὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.
⁊ miſit ſedechias ⁊ vocauit eum: ⁊ īterrogabat e
καὶ ἀπέςειλεν σεδεκίας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐ
um rex abſcondite: ſi eſt ſmo a dn̄o: ⁊
τὸν ὁ βασιλεὺς κρυφαίως, εἰ ἔςιν λόγος παρὰ κυρίου, καὶ
dixit ei: eſt: in manus regis babylonis tra
εἶπεν αὐτῷ, ἔςιν, εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος πα
deris. ⁊ dixit hieremias regi: inq̄ iiu
ραδοθήσῃ. καὶ εἶπεν ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ, τί ἠδί
ria affeci te ⁊ ſuos tuos ⁊ ppl'm hūc:
κησά σε καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν λαὸν τοῦ
q: tu das me in domū carceris: ⁊ vbi ſūt
τον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰκίαν φυλακῆς; καὶ ποῦ εἰ
ꝓphete vr̄i q̄ ꝓphetauerunt vobis dicentes:
σὶν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν λέγοντες,

Trāſla.B.Hie.

regi iuda qui miſit vos
ad me
interrogandū. Ecce ex
ercit⁹ pharaonis q egreſ
ſus eſt vobis in auxilium
reuertetur in terrā ſuā
i egyptū: & redient chal
dei: & bellabunt contra
ciuitatē hanc: & capiēt
eam & ſuccendent igni.
Hec dicit dn̄s. Nolite
decipere animas veſtras
dicētes. Euntes abibūt
& recedent a nobis chal
dei: quia non abibunt.
Sed & ſi ꝑcuſſeritis oēs
exercitū chaldeorū qui
preliātur aduerſum vos:
& derelicti fuerint ex eis
aliqui vulnerati: ſinguli
de tētorio ſuo cōſurgēt:
& incendent ciuitatē hāc
igni. Ergo cū receſſiſ=
ſet exercitus chaldeorū
ab hieruſalem propter
exercitum pharaonis
egreſſus ē hieremias de
hieruſalē: vt iret in terrā
bēiamin & diuideret ibi
poſſeſſionē in cōſpectu
ciuiū. Cūq; perueniſſet
ad portā beniamin erat
ibi cuſtos porte ꝑ vices
noīe hierias filius ſele=
mie filij ananie: & appre
hendit hieremiā ꝓphetā
dicens. Ad chaldeos ꝓ
fugis.
Et rn̄dit hieremias. Fal
ſum eſt: non fugio ad
chaldeos. Et non audi
uit eum ſed cōprehendit
hierias hieremiam: &
adduxit eum ad
principes. Quāobrem
irati principes contra
hieremiam: ceſum eū
miſerunt in
carcerē qui erat ī domo
ionathā ſcribe. Ipſe enī
prepoſitus erat ſup car
cerē. Itaq; ingreſſus eſt
hieremias in domū laci
& in ergaſtulū: & ſedit
ibi hieremias dieb⁹ mul
tis. Mittens autem
ſedechias rex tulit eum:
& interrogauit eum
in domo ſua abſcōdite:
& dixit. Putas ne eſt
ſermo a dn̄o? Et dixit
hieremias.
Eſt. Et ait. In manus
regis babylōis traderis.
Et dixit hieremias ad re
gem ſedechiam.
Quid peccaui tibi & ſer
uis tuis & populo tuo:
quia miſiſti me in do=
mum carceris? Vbi ſunt
ꝓphete veſtri qui ꝓphe
tabant vobis: & dicebāt:

Tex.heb.hiere.xxxvij. Pꝛitiua.heb.

מלך יהודה השלח אתכם אלי	
לדרשני הנה חיל פרעה היצא	
לכם לעזרה שב לארצו מצרים:	שוב
ושבו הכשדים ונלחמו על העיר	לחם
הזאת ולכדה ושרפה באש: כה	
אמר יהוה אל תשאו נפשתיכם	נשא
לאמר הלך ילכו מעלינו הכשדים	
כי לא ילכו: כי אם הכיתם כל חיל	נכה
כשדים הנלחמים אתכם ונשארו	לחם שאר
בם אנשים מדקרים איש באהלו	דקר
יקמו ושרפו את העיר הזאת	
באש: והיה בהעלות חיל הכשדים	עלה
מעל ירושלם מפני חיל פרעה:	פנה
ויצא ירמיהו מירושלם ללכת ארץ	הלך
בנימן לחלק משם בתוך העם:	
ויהי הוא בשער בנימן ושם בעל	היה
פקדת ושמו יראיה בן שלמיה בן	
חנניה ויתפש את ירמיהו הנביא	תפש נבא
לאמר אל הכשדים אתה נפל:	
ויאמר ירמיהו שקר אינני נפל על	אמר
הכשדים ולא שמע אליו ויתפש	
יראיה בירמיהו ויבאהו אל	בוא
השרים: ויקצפו השרים על	שור קצף
ירמיהו והכו אתו ונתנו אתו בית	נכה
האסור בית יהונתן הספר כי אתו	אסר
עשו לבית הכלא: כי בא ירמיהו	עשה בוא
אל בית הבור ואל החניות וישב	חנה
שם ירמיהו ימים רבים: וישלח	יום רבב
המלך צדקיהו ויקחהו וישאלהו	שלח לקח
המלך בביתו בסתר ויאמר היש	שאל
דבר מאת יהוה ויאמר ירמיהו	
יש ויאמר ביד מלך בבל תנתן:	נתן
ויאמר ירמיהו אל המלך צדקיהו	
מה חטאתי לך ולעבדיך ולעם הזה	
כי נתתם אתי אל בית הכלא: ואיה	נתן
נביאיכם אשר נבאו לכם לאמר	נבא בוא

© Biblioteca Nacional de España

לא יבא מלך בבל עליכם ועל
הארץ הזאת׃ ועתה שמע נא אדני
המלך תפל נא תחנתי לפניך — נפל חנן
ואל תשבני בית יהונתן הספר ולא — פנה שוב
אמות שם׃ ויצוה המלך צדקיהו — מות צוה
ויפקדו את ירמיהו בחצר המטרה — פקד נטר
ונתן לו ככר לחם ליום מחוץ
האפים עד תם כל הלחם מן העיר — אפה תמם
וישב ירמיהו בחצר המטרה׃ — שמע

C.xxxviij. וישמע שפטיה בן מתן
וגדליהו בן פשחור ויוכל בן שלמיהו
ופשחור בן מלכיה את הדברים
אשר ירמיהו מדבר אל כל העם — דבר
לאמר׃ כה אמר יהוה הישב בעיר
הזאת ימות בחרב ברעב ובדבר
והיצא אל הכשדים וחיה והיתה — היה
לו נפשו לשלל וחי׃ כה אמר יהוה — חיה נתן
הנתן תנתן העיר הזאת ביד חיל
מלך בבל ולכדה׃ ויאמרו השרים — אמר שור
אל המלך יומת נא את האיש — מות
הזה כי על כן הוא מרפא את ידי — רפה
אנשי המלחמה הנשארים בעיר — לחם שאר
הזאת ואת ידי כל העם לדבר
אליהם כדברים האלה כי האיש
הזה איננו דרש לשלום לעם הזה — שלם
כי אם לרעה׃ ויאמר המלך צדקיהו — רוע
הנה הוא בידכם כי אין המלך
יוכל אתכם דבר׃ ויקחו את ירמיהו — יכל לקח
וישלכו אתו אל הבור מלכיהו בן — שלך
המלך אשר בחצר המטרה וישלחו — נטר שלח
את ירמיהו בחבלים ובבור אין
מים כי אם טיט וִיטבע ירמיהו — טבע
בטיט׃ וישמע עבד מלך הכושי — שמע
איש סריס והוא בבית המלך כי — סרס
נתנו את ירמיהו אל הבור והמלך
יושב בשער בנימן׃ ויצא עבד מלך

non veniet rex babylonis ſuper vos & ſuper terram hanc. Nunc ergo audi obſecro dñe mi rex. Valeat deprecatio mea in cōſpectu tuo: & ne me remittas in domum ionathe ſcribe ne moriar ibi. Precepit ergo rex ſedechias vt traderetur hieremias in veſtibulum carceris: & daretur ei torta quotidie panis: excepto pulmento: donec cōſumerētur oēs panes de ciuitate: & māſit hieremias in veſtibulo carceris. 38.

AVdiuit autē ſaphatias filius mathan & gedelias filiꝰ phaſſur & iuchal filius ſelemie & phaſſur filiꝰ melchie ſermones quos hieremias loquebatur ad omnē populū: dicens. Hec dicit dñs. Quicūqꝫ māſerit in ciuitate hac morietur gladio & fame & peſte: qui autē profugerit ad chaldeos viuet: & erit anima eius ſoſpes & viuens. Hec dicit dominꝰ. Tradendo tradetur ciuitas hec in manu exercitꝰ regis babylonis & capiet eam. Et dixerūt principes regi. Rogamus vt occidatur homo iſte. De induſtria enim diſſoluit manus virorum bellantiū qui remanſerunt in ciuitate hac: & manus vniuerſi populi loquens ad eos vniuerſa verba hec. Siquidem homo iſte non querit pacem populo huic: ſed malum. Et dixit rex ſedechias. Ecce ipſe in manibus veſtris eſt. Nec enim fas eſt vobis quicq̄ʒ negare. Tulerūt ergo hieremiam & proiecerūt eum in lacum helchie filii amelech qui erat in veſtibulo carceris & ſubmiſerūt hieremiā in funibꝰ in lacū in quo non erat aqua ſed lutū. Deſcēdit itaqꝫ hieremias in cenum. Audiuit autē abdemelech ethiops vir eunuchus qui erat in domo regis: ꝙ miſiſſent hieremiam in lacū. Porro rex ſedebat in porta beniamin. Et egreſſus eſt abdemelech

non veniet rex babylonis ſup t̄rā hanc.
ου μὴ ἔλθη βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην.
⁊ nūc audi iā dñe rex: cadat mīa mea
καὶ νῦν ἄκουσον δὴ κύριε βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου
ante faciem tuā: ⁊ non auertas me in do
κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψῃς με εἰς οἰ-
mū ionathan ſcribe: ⁊ non moriar
κίαν ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω
ibi: ⁊ precepit rex: ⁊ iniecerūt e-
ἐκεῖ, καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐνεβάλοσαν αὐ-
um in domū carceris. ⁊ dederūt ei panē
τὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς. καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον
vnū in die deforis vbi panes faciūt: donec defecerūt
ἕνα τῆς ἡμέρας ἔξωθεν οὗ πέσσουσιν, ἕως ἐξέλιπον οἱ
panes de ciuitate: ⁊ ſedit hieremias in atrio
ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθησεν ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ
carceris.
τῆς φυλακῆς. Ca.38.

ET audiuit ſaphan filiꝰ mathā: ⁊ godolias filius paſchor: ⁊ ioachal filiꝰ ſelemie ⁊ paſchor filiꝰ
ΚΑὶ ἤκουσεν σαφὰν υἱὸς μαθὰν, καὶ γοδολίας υἱ-
ὸς πασχὼρ, καὶ ἰωχὰλ υἱὸς σελεμίου καὶ πασχὼρ υἱὸς
melchie ſmōes q̄s hieremias loq̄bat̄ ad pplīʒ
μελχίου τοὺς λόγους οὓς ἱερεμίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν
dicens: ſic dixit dñs: ſedens in ciuitate
λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος, ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει
iſta morietur in gladio: ⁊ in fame ⁊ in peſte. ⁊ egrediens ad chaldeos: vi-
ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν λοι-
μῷ. καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς χαλδαίους, ζή-
uet. ⁊ erit aīa eius in lucrū ⁊ viuet:
σεται. καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὕρεμα καὶ ζήσεται,
q̄ʒ ſic dixit dñs: tradita tradetur ciuitas hec in manus exercitus regis ba-
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος, παραδιδομένη παραδοθήσε-
ται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως βα-
bylonis: ⁊ capiet eam. ⁊ dixerūt prīcipes regi: occidatur iaʒ homo ille:
βυλῶνος, καὶ συλλήψεται αὐτήν. καὶ εἶπαν οἱ ἄρχον-
τες τῷ βασιλεῖ, ἀναιρεθήτω δὴ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος,
q̄ʒ ipē diſſoluit manus hoīm bellā-
ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολε-
tium q̄ remanſerunt in ciuitate hac:
μούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
⁊ manus vniuerſi pplī loquēs ad e-
καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ λαλῶν πρὸς αὐ-
os ſcđm verba iſta: q̄ʒ homo i-
τοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗ-
ſte nō diuinat pacem pplō huic: ſed mala.
τος οὐ χρησμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ, ἀλλ᾽ ἢ πονηρά.
⁊ dixit rex ſedechias: ecce ipē in manibꝰ
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς σεδεκίας, ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν
vr̄is: q̄ʒ nō potuit rex ꝯ̄ eos: ⁊
ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἐδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς, καὶ
tulerūt hieremiaʒ: ⁊ ꝓiecerūt eum in la-
ἔλαβον τὸν ἱερεμίαν, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκ-
cū melchie filij regis q̄ erat in atrio
κον μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
carceris: ⁊ demiſerūt eū in funibꝰ in la-
φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν ἐν σχοινίοις εἰς τὸν λάκ-
cum: ⁊ in lacu nō erat aq̄ ſed cenum:
κον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ ἀλλ᾽ ἢ βόρβορος,
⁊ erat in ceno. ⁊ audiuit abdemelech e-
καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. καὶ ἤκουσεν ἀβδεμέλεχ ὁ αἰ-
thiops vir eunuchus: ⁊ erat ipē in atrio
θίοψ ἀνὴρ εὐνοῦχος, καὶ ἦν αὐτὸς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ
regis: q̄ʒ iniecerūt hieremiā in la-
βασιλέως, ὅτι ἐνέβαλον τὸν ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκ-
cū. ⁊ rex ſedebat in porta beniamin:
κον. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν τῇ πύλῃ βενιαμείν.
⁊ egreſſꝰ ē abdemalech
καὶ ἐξῆλθεν ἀβδεμέλεχ

© Biblioteca Nacional de España

Trãſla.gre.lxx.cũ iter.latina.

de domo regis: ⁊ locut⁹ eſt ad re=
ἐκ τῆς οἰκίας βασιλέως, καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὸν βα=
C gem ⁊ dixit: dñe mi rex male fecerũt
σιλέα καὶ εἶπεν, κύριέ μου βασιλεῦ ἐπονήρευσαν οἱ
viri illi oĩa q̃ fecerunt cõtra hieremi
ἄνδρες ἐκεῖνοι πάντα ἃ ἐποίησαν κατὰ τοῦ ἱερεμί
am ꝓphetam ꝓiicientes eũ in lacum ut
ου τοῦ προφήτου ῥίψαντες αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον ἵνα
moriatur in eo a facie famis: qꝫ
ἀποθάνῃ ἐν αὐτῷ ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι
nõ ſunt vltra panes ĩ ciuitate. ⁊ precepit
οὐκ εἰσὶν ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πόλει. καὶ ἐνετείλατο ὁ
rex abdemelech dicẽs: tolle tecũ
βασιλεὺς τῷ ἀβδεμέλεχ λέγων, λάβε μετὰ σεαυ=
hinc triginta viros ⁊ educ e=
τοῦ ἐντεῦθεν τριάκοντα ἄνδρας καὶ ἀνάγαγε αὐ=
um de lacu: vt nõ moriat̃. ⁊ accepit
τὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. καὶ ἔλαβεν
A abdemelech homines ⁊ itrauit in do=
ἀβδεμέλεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰ
mũ regis ad ſubterraneã: ⁊ tulit inde ve=
κίαν βασιλέως ὡς τὴν ὑπόγαιον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν πα
tera rudia veſtimẽta ⁊ ãtiq̃s funiculos ⁊ ꝓiecit ea ad
λαιὰ ῥάκη καὶ παλαιὰ χοινία, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς
hieremiã in lacum: ⁊ dixit ad eum:
ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν,
pone hec ſub funiculis: ⁊ fecit hie
θὲς ταῦτα ὑποκάτω τῶν χοινίων, καὶ ἐποίησεν ἱε
D remias ſic. ⁊ traxerũt eũ in funi=
ρεμίας οὕτως. καὶ εἵλκυσαν αὐτὸν ἐν τοῖς χοινί=
culis: ⁊ eduxerũt eũ de lacu: ⁊ ſe=
οις, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ ἐκά=
dit hieremias in atrio carceris. ⁊
θησεν ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. καὶ
miſit rex ⁊ vocauit eũ
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν
ad ſe in domũ tertiam q̃ in domo do=
πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν ἀσαλισὴλ τὴν ἐν οἴκῳ κυ=
mini: ⁊ dixit ei rex: iterrogabo te ver=
ρίου, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, ἐρωτήσω σε λό=
bum: ⁊ ne abſcõdas a me verbũ. ⁊ dixit hiere
γον, καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ ῥῆμα. καὶ εἶπεν ἱερε=
mias regi: ſi ãnũciauero tibi nõ morte
μίας τῷ βασιλεῖ, ἐὰν ἀναγγείλω σοι οὐχὶ θανάτῳ
me interficies? ⁊ ſi ꝯſiliũ dedero tibi: nõ
με θανατώσῃς; καὶ ἐὰν συμβουλεύσω σοι, οὐ
audies me. ⁊ iurauit rex ei clã
μὴ ἀκούσῃς μου. καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ κρυ
dicẽs: viuit dñs q̃ fecit nobis aĩam
φῇ λέγων, ζῇ κύριος ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν
hanc: ſi occidero te ⁊ ſi tradidero te
ταύτην, εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ παραδώσω σε
in manus hoim iſtoꝝ q̃ q̃runt
εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τούτων τῶν ζητούντων
B aĩam tuã. ⁊ dixit ei hieremias: ſic
τὴν ψυχήν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἱερεμίας, οὕτως
dixit dñs exercituũ de⁹ iſrael: ſi egre
εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἐὰν ἐξελ
E diẽs egreſſ⁹ fueris ad duces regis babylonis: vi
θὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμόνας βασιλέως βαβυλῶνος, ζή
uet aĩa tua. ⁊ ciuitas hec nõ
σεται ἡ ψυχή σου. καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ

Trãſla.B.Hie.

de domo regis: & locutus eſt ad regem dicens. Domine mi rex male fecerunt viri iſti oĩa quecũqꝫ perpetrarunt contra hieremiã prophetam: mittentes eum in lacum vt moriatur ibi fame. Non ſunt enĩ panes vltra in ciuitate. Precepit itaqꝫ rex abdemelech ethiopi dicens. Tolle tecum hinc triginta viros: & leua hieremiam prophetam de lacu anteq̃ꝫ moriatur. Aſſũptis ergo abdemelech ſecũ viris ingreſſus eſt domum regis que erat ſub cellario & tulit ĩde veteres pannos & antiq̃ veſtimẽta q̃ cõputruerãt: & ſubmiſit ea ad hieremiam in lacum per funiculos. Dixitqꝫ abdemelech ethiops ad hieremiã prophetã. Pone veteres pannos & hec ſciſſa & putrida ſub cubito manuum tuarum & ſuper funes. Fecit ergo hieremias ſic. Et extraxerũt hieremiã funibus: & eduxerũt eũ de lacu. Manſit autem hieremias in veſtibulo carceris. Et miſit rex ſedechias & tulit ad ſe hieremiam prophetam ad oſtium tertium quod erat in domo dñi. Et dixit rex ad hieremiam. Interrogo ego te ſermonem ne abſcõdas a me aliquid. Dixit aũt hieremias ad ſedechiam. Si annunciauero tibi: numquid non interficies me? Et ſi conſiliũ dedero tibi: non me audies. Iurauit ergo rex ſedechias hieremie clam dicens. Viuit dominus qui fecit nobis aĩam hanc: ſi occidero te & ſi tradidero te in manus virorum iſtorum qui querũt animam tuam. Et dixit hieremias ad ſedechiam. Hec dicit dominus exercituũ deus iſrael. Si profectus exieris ad principes regis babylonis: viuet anima tua & ciuitas hec non

Tex.heb.hiere.xxxviij. Pritiua.heb.

מבית המלך וידבר אל המלך — דבר
לאמר׃ אדני המלך הרעו האנשים — רוע
האלה את כל אשר עשו לירמיהו — עשה
הנביא את אשר השליכו אל — נבא
הבור וימת תחתיו מפני הרעב — מות פנה
כי אין הלחם עוד בעיר׃ ויצוה
המלך את עבד מלך הכושי לאמר — צוה
קח בידך מזה שלשים אנשים — לקח
והעלית את ירמיהו הנביא מן הבור — עלה
בטרם ימות׃ ויקח עבד מלך את — לקח
האנשים בידו ויבא בית המלך — בוא
אל תחת האוצר ויקח משם בלוי — אצר בלה
הסחבות ובלוי מלחים וישלחם — שלח
אל ירמיהו אל הבור בחבלים׃
ויאמר עבד מלך הכושי אל ירמיהו
שים נא בלואי הסחבות והמלחים — שום
תחת אצלות ידיך מתחת לחבלים
ויעש ירמיהו כן׃ וימשכו את ירמיהו — עשה משך
בחבלים ויעלו אתו מן הבור וישב — עלה
ירמיהו בחצר המטרה׃ וישלח — נטר שלח
המלך צדקיהו ויקח את ירמיהו
הנביא אליו אל מבוא השלישי — בוא שלש
אשר בבית יהוה ויאמר המלך אל
ירמיהו שאל אני אתך דבר אל
תכחד ממני דבר׃ ויאמר ירמיהו אל — כחד אמר
צדקיהו כי אגיד לך הלוא המת — נגד מות
תמיתני וכי איעצך לא תשמע — יעץ שמע
אלי׃ וישבע המלך צדקיהו אל — שבע
ירמיהו בסתר לאמר חי יהוה אשר
עשה לנו את הנפש הזאת אם
אמיתך ואם אתנך ביד האנשים — נתן
האלה אשר מבקשים את נפשך׃ — בקש
ויאמר ירמיהו אל צדקיהו כה אמר — אמר
יהוה אלהי צבאות אלהי ישראל
אם יצא תצא אל שרי מלך בבל — יצא שור
וחיתה נפשך והעיר הזאת לא — חיה

© Biblioteca Nacional de España

תִּשָּׂרֵף בָּאֵשׁ וְחָיִתָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ שָׂרַף
וְאִם לֹא תֵצֵא אֶל שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל יָצָא
וְנִתְּנָה הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים
וּשְׂרָפוּהָ בָּאֵשׁ וְאַתָּה לֹא תִמָּלֵט מָלַט
מִיָּדָם׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל
יִרְמְיָהוּ אֲנִי דֹאֵג אֶת הַיְּהוּדִים יָדָה
אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל הַכַּשְׂדִּים פֶּן יִתְּנוּ נָתַן
אֹתִי בְּיָדָם וְהִתְעַלְּלוּ בִי׃ וַיֹּאמֶר עָלַל
יִרְמְיָהוּ לֹא יִתֵּנוּ שְׁמַע נָא בְּקוֹל
יְהוָה לַאֲשֶׁר אֲנִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ וְיִיטַב
לְךָ וּתְחִי נַפְשֶׁךָ׃ וְאִם מָאֵן אַתָּה חָיָה
לָצֵאת זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר הִרְאַנִי יְהוָה׃ יָצָא רָאָה
וְהִנֵּה כָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ בְּבֵית נָשָׁה שָׁאַר
מֶלֶךְ יְהוּדָה מוּצָאוֹת אֶל שָׂרֵי מֶלֶךְ יָצָא שׂוּר
בָּבֶל וְהֵנָּה אֹמְרוֹת הִסִּיתוּךָ וְיָכְלוּ סִית
לְךָ אַנְשֵׁי שְׁלֹמֶךָ הָטְבְּעוּ בַבֹּץ טָבַע
רַגְלֶךָ נָסֹגוּ אָחוֹר׃ וְאֶת כָּל נָשֶׁיךָ אָחַר
וְאֶת בָּנֶיךָ מוֹצִאִים אֶל הַכַּשְׂדִּים נָשָׁה יָצָא
וְאַתָּה לֹא תִמָּלֵט מִיָּדָם כִּי בְיַד מֶלֶךְ מָלַט
בָּבֶל תִּתָּפֵשׂ וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת תָּפַשׂ
תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר צִדְקִיָּהוּ אֶל שָׂרַף אָמַר
יִרְמְיָהוּ אִישׁ אַל יֵדַע בַּדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וְלֹא תָמוּת׃ וְכִי יִשְׁמְעוּ מוּת שָׁמַע
הַשָּׂרִים כִּי דִבַּרְתִּי אִתָּךְ וּבָאוּ אֵלֶיךָ שׂוּר בּוֹא
וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הַגִּידָה נָּא לָנוּ מַה נָגַד
דִּבַּרְתָּ אֶל הַמֶּלֶךְ אַל תְּכַחֵד מִמֶּנּוּ כָּחַד
וְלֹא נְמִיתֶךָ וּמַה דִּבֶּר אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ׃ מוּת
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם מַפִּיל אֲנִי תְחִנָּתִי נָפַל חָנַן
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי הֲשִׁיבֵנִי בֵּית פָּנָה שׁוּב
יְהוֹנָתָן לָמוּת שָׁם׃ וַיָּבֹאוּ כָל הַשָּׂרִים בּוֹא
אֶל יִרְמְיָהוּ וַיִּשְׁאֲלוּ אֹתוֹ וַיַּגֵּד לָהֶם שָׁאַל נָגַד
כְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה
הַמֶּלֶךְ וַיַּחֲרִשׁוּ מִמֶּנּוּ כִּי לֹא נִשְׁמַע חָרַשׁ שָׁמַע
הַדָּבָר׃ וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה נָטַר
עַד יוֹם אֲשֶׁר נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלִַם וְהָיָה
כַּאֲשֶׁר נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלִַם׃ לָכַד

ſuccendetur igni & ſaluus eris tu & domus tua. Si autē non exieris ad principes regis babylonis: tradetur ciuitas hec in manus chaldeorum: & ſuccendent eam igni: & tu non effugies de manu eorū. Et dixit rex ſedechias ad hieremiam. Sollicitus ſum propter iudeos qui trāſfugerūt ad chaldeos ne forte tradar in manus eorum: & illudant mihi. Reſpondit aūt hieremias & dixit ei Nō te tradent. Audi queſo vocem dñi quam ego loquor ad te: & bene tibi erit: & viuet aīa tua: ꝙ ſi nolueris egredi: iſte eſt ſermo quē oſtendit mihi dñs. Ecce oēs mulieres que remanſerunt in domo regis iuda: educentur ad principes regis babylonis & ipſe dicent. Seduxerunt te: & preualuerūt aduerſum te viri pacifici tui: demerſerūt in ceno & in lubrico pedes tuos: & receſſerūt a te. Et oēs vxores tue & filii tui educētur ad chaldeos: & nō effugies manus eoꝝ: ſed in manu regis babylonis capieris: & ciuitatem hanc comburet igni. Dixit ergo ſedechias ad hieremiā. Nullus ſciet verba hec: & non morieris. Si autem audierint principes qa locut⁹ ſum tecū: & venerint ad te: & dixerint tibi: indica nobis quid locutus ſis cum rege ne celes & non te interficiemus: & qd locut⁹ eſt tecū rex: dices ad eos. Proſtraui ego preces meas coram rege ne me reduci iuberet in domum ionathā & ibi morerer. Venerūt ergo oēs principes ad hieremiā & interrogauerūt eū. Et locut⁹ eſt eis iuxta omnia verba que preceperat ei rex. Et ceſſauerunt ab eo. Nihil eni fuerat auditū. Manſit vero hieremias in veſtibulo carceris vſq; ad diem quo capta eſt hieruſalē. Et factū eſt vt caperetur hieruſalē.

39.

ſuccendetur in igne: ⁊ viues tu ⁊ dom⁹ tua. ⁊
κατακαυθῆ ἐν πυρί, καὶ ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου. καὶ
ſi nō exieris: tradetur ciuitas hec in manus
ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς, δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας τῶν
chaldeoꝝ: ⁊ ſuccendent eam in igne: ⁊ tu nō
χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ σὺ οὐ
ſaluaberis de manibus eoꝝ. ⁊ dixit rex
μὴ σωθῇς ἀπὸ χειρῶν αὐτῶν. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
hieremie: ego ſollicitudinē hēo iudeoꝝ q̄ fuge=
τῷ ἱερεμίᾳ, ἐγὼ λόγον ἔχω τῶν ἰουδαίων τῶν πεφευ
runt ad chaldeos ne dent me in manus
γότων πρὸς τοὺς χαλδαίους μὴ δῶσιν με εἰς χεῖρας
eoꝝ ⁊ illudant mihi. ⁊ ait hieremias:
αὐτῶν καὶ καταμωκήσονταί μου. καὶ εἶπεν ἱερεμίας,
non tradent te: audi ṽbū dñi qđ ego
οὐ μὴ παραδῶσίν σε, ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ
dico ad te: ⁊ melius erit tibi ⁊ viuet aīa
λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον ἔσαι σοι καὶ ζήσεται ἡ ψυ
ma tua: ⁊ ſi nō volueris tu egredi: iſte ſmo quē F
χή σου, καὶ εἰ μὴ θέλῃς σὺ ἐξελθεῖν, οὗτος ὁ λόγος ὃν
oñdit mihi dñs. ecce oēs mulieres q̄ relicte
ἔδειξέν μοι κύριος. ἰδοὺ πᾶσαι γυναῖκες αἱ καταλειφ
ſunt in domo regis iuda: educte ſunt ad re=
θεῖσαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως ἰούδα, ἐξήγοντο πρὸς βα=
gem babylonis. ⁊ iſte dixerūt: ſeduxerūt te: ⁊
σιλέα βαβυλῶνος. καὶ αὗται ἔλεγον, ἠπάτησάν σε, καὶ
p̄ualuerunt aduerſū te viri pacifici tui: ⁊ p̄ualebunt
ἠδυνάσθησάν σοι ἄνδρες εἰρηνικοί σου, καὶ κατισχύσου
in lubricis p̄ pedes tuos: receſſerūt a te:
σιν ἐν ὀλισθήμασιν πόδας σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ,
⁊ vxores tuas ⁊ filios tuos educent
καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσιν
ad chaldeos: ⁊ tu nō ſaluaberis: qꝛ in ma
πρὸς τοὺς χαλδαίους, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χει
nu regis babylonis capieris: ⁊ ciuitas hec
ρὶ βασιλέως βαβυλῶνος συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη
comburetur. ⁊ dixit ſedechias ad hiere
κατακαυθήσεται. καὶ εἶπεν ὁ σεδεκίας πρὸς τὸν ἱερε
miā: homo nō ſciat de verbis iſtis:
μίαν, ἄνθρωπος μὴ γνώτω ἐκ τῶν λόγων τούτων,
⁊ tu non morieris. ⁊ ſi audierit p̄ncipes G
καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. καὶ ἐὰν ἀκούσωσιν οἱ ἄρχοντες
qꝛ loquut⁹ ſū tibi: ⁊ venerit ad te: ⁊ dixerint
ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔλθωσιν πρὸς σέ, καὶ εἴπωσίν
tibi: nuncia nobis qđ locut⁹ es ad regem:
σοι, ἀνάγγειλον ἡμῖν τί ἐλάλησας πρὸς τὸν βασιλέα,
ne celes a nobis ⁊ non interficiem⁹ te: ⁊ qđ locu
μὴ κρύψῃς ἀφ᾽ ἡμῶν καὶ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε, καὶ τί ἐλά
tus ē ad te rex. ⁊ dices illis: p̄ſtio
λησεν πρὸς σὲ ὁ βασιλεύς. καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, ῥίπτω
ego miam meā ante oculos regis vt
ἐγὼ τὸ ἔλεός μου κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως πρὸς
non reducat me in domū ionathan vt moriar
τὸ μὴ ἀποστρέψαι με εἰς οἰκίαν ἰωνάθαν ἀποθανεῖν
illic. ⁊ venerūt oēs p̄ncipes ad hieremiā ⁊
ἐκεῖ. καὶ ἦλθον πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς ἱερεμίαν καὶ
īterogauerūt eum. ⁊ nūciauit eis ſcđm om=
ἠρώτησαν αὐτόν. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάν=
nia verba iſta q̄ p̄cepit illi rex.
τας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βα
⁊ tacuerūt: qꝛ nō auditū ē verbū.
σιλεύς. καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἠκούσθη ὁ λόγος.
⁊ ſedit hieremias in atrio carceris vſq; ad
καὶ ἐκάθισε ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἕως
tpš q̄ capta eſt hieruſalem.
χρόνου οὗ συνελήφθη ἱερουσαλήμ. Ca.39.

© Biblioteca Nacional de España

Et factū eſt in āno nono ſede=
Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τοῦ σεδε
A chie regis iuda in mēſe decimo: ve=
κίου βασιλέως ἰούδα ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, πα
Infra 52.a. nit nabuchodonoſor rex babylonis ⁊
4.Re. 25.a. ρεγένετο ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ
oīs exercitus eius ꝯ hieruſalem: ⁊ obſi=
πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπολι
debāt eā. ⁊ in vndecimo anno ſede
όρκουν αὐτήν. καὶ ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ σεδε
chie in mēſe quarto nona mēſis: diru=
κίου ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἐννάτῃ τοῦ μηνός, ἐῤῥά
ta ē ciuitas. ⁊ ingreſſi ſūt oēs duces re
γη ἡ πόλις. καὶ εἰσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες βα
gis babylonis ⁊ ſederūt in porta me
σιλέως βαβυλῶνος καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέ
dia nergel ſaraſar ſamagar ⁊ nabuſarſa
σῃ νήργελ σαρασὰρ σαμαγὰρ καὶ ναβουσαρσα=
F chi ⁊ nabuſares ⁊ nergel: ſaraſar raba=
χὶμ καὶ ναβουσάρης καὶ νηργέλ, σαρασὰρ ῥαβα=
mag: ⁊ reliqui duces regis ba=
μάγ, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως βα=
bylonis. ⁊ factū ē vt vidit eos ſedechias rex
βυλῶνος. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αὐτοὺς σεδεκίας βα
iuda: ⁊ oēs viri bellatores: ⁊
σιλεὺς ἰούδα, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες πολεμισταί, καὶ
fugerūt ⁊ exierūt nocte de ciuitate per
ἔφυγον καὶ ἐξῆλθον νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὴν
viam horti regis ꝑ portā ꝑ medium
B ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλέως διὰ τὴν πύλην ἀναμέσον
muri ⁊ antemuralis. ⁊ exierūt
τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος. καὶ ἐξῆλθον
per viā cāpeſtrē: ⁊ pſecut⁹ eſt exercitus chal=
διὰ τὴν ὁδὸν ἀραβά, καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν χαλ
deoꝝ poſt eos: ⁊ ꝯphenderūt ſedechiam in
δαίων ὀπίσω αὐτῶν, καὶ συνέλαβον τὸν σεδεκίαν ἐν τῷ
trās hierichū ⁊ duxerūt eū ad nabuchodonoſor
πέραν ἱεριχὼ καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς ναβουχοδονόσωρ
regem babylonis q̄ in reblatha q̄ in terra emath. ⁊
G βασιλέα βαβυλῶνος εἰς ῥεβλάθα τὴν ἐν τῇ γῇ αἱμάθ. καὶ
locut⁹ ē ipſi cū iudicio. ⁊ iugulauit rex
ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. καὶ ἔσφαξεν ὁ βασιλεὺς
babylonis filios ſedechie in reblatha ante ocu
βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς σεδεκίου ἐν ῥεβλάθα κατ᾽ ὀφ=
los ei⁹: ⁊ oēs pncipes iuda iugulauit:
θαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰούδα ἔσφαξεν,
⁊ oculos ſedechie excecauit. ⁊ vinxit
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκίου ἐξετύφλωσεν. καὶ ἔδησεν
eum in cōpedib⁹: ⁊ duxit eū in babylonē. ⁊
αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα. καὶ
domū regis ⁊ domos ppli cōbuſſe
τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τὰς οἰκίας τοῦ λαοῦ ἐνέπρη
rūt chaldei in igne: ⁊ murū hieruſalē ſubuer
σαν οἱ χαλδαῖοι ἐν πυρί, καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλὴμ καθεῖ
terūt ⁊ reſiduū ppli ⁊ relictos in
λον. καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν
ciuitate ⁊ cadentes q̄ ceciderūt ad
C τῇ πόλει καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν
regem babylonis. ⁊ reliquū ppli ⁊
βασιλέα βαβυλῶνος. καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς
relictos trāſtulit nabuzardan pnceps coqꝝ
καταλειφθέντας μετῆρεν ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος
in babylonem. ⁊ ex paupibus ppli qb⁹ nō erat qd
εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἐκ τῶν πτωχῶν τοῦ λαοῦ οἷς οὐκ ἦν οὐ
quā: reliquit nabuzardan pnceps coqꝝ in tra iu
θέν, κατέλιπεν ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν γῇ ἰού
da: ⁊ dedit eis vineas ⁊ agros in die
δα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀμπελῶνας καὶ ἀγροὺς ἐν τῇ ἡμέ
illa. ⁊ pcepit nabuchodonoſor rex
ρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ἐνετείλατο ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς
babylonis pro hieremia manu nabuzardan
βαβυλῶνος ὑπὲρ τοῦ ἱερεμίου ἐν χειρὶ ναβουζαρδὰν τοῦ

Anno nono ſedechie regis iuda menſe decimo venit nabuchodonoſor rex babylonis & oīs exercitus eius ad hieruſalē & obſidebāt eā. Vndecimo autē anno ſedechie menſe quarto nona menſis: aperta eſt ciuitas: & ingreſſi ſunt oēs principes regis babylonis & ſederūt in porta media: neregel ſereſer ſemegar nabu ſar ſachim rapſaces neregel ſereſer rebmag et omnes reliqui principes regis babylonis. Cumq; vidiſſet eos ſedechias rex iuda & omnes viri bellatores: fugerūt et egreſſi ſunt nocte de ciuitate p viā horti regis et per portā que erat inter duos muros: & egreſſi ſunt ad viā deſerti. Perſecut⁹ eſt aūt eos exercit⁹ chaldeoꝝ: et cōprehenderūt ſedechiā in cāpo ſolitudinis hierichontine: & captū adduxerūt ad nabuchodonoſor regē babylonis in reblata q̄ eſt in terra emath: & locutus eſt ad eum iudicia. Et occidit rex babylonis filios ſedechie in reblata in oculis eius et omnes nobiles iuda occidit rex babylonis. Oculos quoq; ſedechie eruit: & vinxit eum cōpedibus vt duceretur in babylonē. Domum quoq; regis et domum vulgi ſuccenderunt chaldei igni: et murū hieruſalē ſubuerterunt. Et reliquias populi que remanſerāt in ciuitate: et profugos qui tranſfugerant ad eum et ſupfluos vulgi qui remāſerāt trāſtulit nabuzardā magiſter militū in babylonē: & de plebe pauperum qui nihil penitus habebant: dimiſit nabuzardā magiſter militie in terra iuda: et dedit eis vineas & ciſternas in die illa. Preceperat autem nabuchodonoſor rex babylonis de hieremia: nabuzardan

Ca.xxxix.

בַּשָּׁנָה הַתְּשִׁעִית לְצִדְקִיָּהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂרִי בָּא
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וְכָל חֵילוֹ
אֶל יְרוּשָׁלַםִ וַיָּצֻרוּ עָלֶיהָ׃ בְּעַשְׁתֵּי
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בַּחֹדֶשׁ
הָרְבִיעִי בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ הָבְקְעָה
הָעִיר׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל
וַיֵּשְׁבוּ בְּשַׁעַר הַתָּוֶךְ נֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר
סַמְגַּר נְבוּ שַׂר סְכִים רַב סָרִיס
נֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר רַב מָג וְכָל שְׁאֵרִית
שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
רָאָם צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְכֹל
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַיִּבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ
לַיְלָה מִן הָעִיר דֶּרֶךְ גַּן הַמֶּלֶךְ בְּשַׁעַר
בֵּין הַחֹמֹתָיִם וַיֵּצֵא דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃
וַיִּרְדְּפוּ חֵיל כַּשְׂדִּים אַחֲרֵיהֶם
וַיַּשִּׂגוּ אֶת צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ
וַיִּקְחוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלֻהוּ אֶל נְבוּכַדְרֶאצַּר
מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה בְּאֶרֶץ חֲמָת
וַיְדַבֵּר אִתּוֹ מִשְׁפָּטִים׃ וַיִּשְׁחַט
מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ בְּרִבְלָה
לְעֵינָיו וְאֵת כָּל חֹרֵי יְהוּדָה
שָׁחַט מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וְאֶת עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ
עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם לָבִיא
אֹתוֹ בָּבֶלָה׃ וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת
בֵּית הָעָם שָׂרְפוּ הַכַּשְׂדִּים בָּאֵשׁ
וְאֶת חֹמוֹת יְרוּשָׁלַםִ נָתָצוּ׃ וְאֵת
יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת
הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עָלָיו וְאֵת
יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים הֶגְלָה נְבוּזַרְאֲדָן
רַב טַבָּחִים בָּבֶל׃ וּמִן הָעָם הַדַּלִּים
אֲשֶׁר אֵין לָהֶם מְאוּמָה הִשְׁאִיר
נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים בְּאֶרֶץ יְהוּדָה
וַיִּתֵּן לָהֶם כְּרָמִים וִיגֵבִים בַּיּוֹם
הַהוּא׃ וַיְצַו נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל עַל יִרְמְיָהוּ בְּיַד נְבוּזַרְאֲדָן

תָּשַׁע
עָשַׂר בּוֹא
צוּר
רָבַע בָּקַע
בּוֹא שׁוּר
הָיָה
רָאָה
לָחַם בָּרַח
חָמָה
רָדַף
נָשַׂג
לָקַח עָלָה
דָּבַר שָׁפַט שָׁחַט
שָׁחַט
חָרַר
אָסַר בּוֹא
חָמָה
שָׁאַר
נָפַל
מָאַס שָׁאַר
נָתַן
צָוָה

q

© Biblioteca Nacional de España

Tex.he.Hiere.xl.	Priuatiua.heb.
רב טבחים לאמר: קחנו ועיניך	לקח
שים עליו ואל תעש לו מאומה	שום עשה
רע כי אם כאשר ידבר אליך	רוע דבר
כן עשה עמו: וישלח נבוזראדן רב	שלח
טבחים ונבושזבן רב סרים ונרגל	סרס
שראצר רב מג וכל רבי מלך בבל:	
וישלחו ויקחו את ירמיהו מחצר	לקח
המטרה ויתנו אתו אל גדליהו	נטר נתן
בן אחיקם בן שפן להוציאהו	יצא
אל הבית וישב בתוך העם: ואל	
ירמיהו היה דבר יהוה בהיתו עצור	היה עצר
בחצר המטרה לאמר: הלוך	הלך
ואמרת לעבד מלך הכושי לאמר	
כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל	
הנני מבי את דברי אל העיר הזאת	בוא
לרעה ולא לטובה והיו לפניך	רוע היה
ביום ההוא: והצלתיך ביום ההוא	פנה
נאם יהוה ולא תנתן ביד האנשים	נצל נתן
אשר אתה יגור מפניהם: כי מלט	גור מלט
אמלטך ובחרב לא תפל והיתה	נפל היה
לך נפשך לשלל כי בטחת בי	
נאם יהוה:	
Cap.xl. הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת	
יהוה אחר שלח אתו נבוזראדן	
רב טבחים מן הרמה בקחתו אתו	לקח
והוא אסור באזקים בתוך כל	אסר זקק
גלות ירושלם ויהודה המגלים	גלה
בבלה: ויקח רב טבחים לירמיהו	לקח
ויאמר אליו יהוה אלהיך דבר את	
הרעה הזאת אל המקום הזה: ויבא	רוע קום
ויעש יהוה כאשר דבר כי חטאתם	בוא עשה
ליהוה ולא שמעתם בקולו והיה	
לכם הדבר הזה: ועתה הנה	
פתחתיך היום מן האזקים אשר על	
ידיך אם טוב בעיניך לבוא אתי	
בבל בא ואשים את עיני עליך ואם	שום

magiſtro militū dicens. Tolle illum: & pone ſuper eum oculos tuos: nihilq̧ ei mali facias: ſed vt voluerit ſic facias ei. Miſit quoq̧ nabuzardan princeps militie & nabu et ſeſban et rapſaces & neregel & ſerceſer & rebmag: et oēs optimates regis babylonis miſerunt & tulerunt hieremiā de veſtibulo carceris: & tradiderūt eum godolie filio aicham filii ſaphā: vt intraret in domum & habitaret in populo. Ad hieremiā aūt factus fuerat ſermo dn̄i cū clauſus eſſet in veſtibulo carceris dicens. Vade et dic abdemelech ethiopi: dicens. Hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Ecce ego inducā ſermones meos ſup ciuitatem hanc in malū et non in bonū: & erunt in cōſpectu tuo in die illa: & liberabo te in die illa: ait dominus. Et nō traderis in manus virorum quos tu formidas: ſed eruens liberabo te & gladio nō cades: ſed erit tibi anima tua in ſalutē: quia in me habuiſti fiduciam: ait dn̄s. 40.

Sermo qui factus eſt ad hieremiam a domino poſtq̄ dimiſſus eſt a nabuzardan magiſtro militie de rama: quando tulit eum vinctum cathenis in medio omnium qui migrabant de hieruſalē et iuda: & ducebantur in babylonē. Tollens ergo princeps militie hieremiā dixit ad eum. Dn̄s deus tuus locutus eſt malū ſuper locum iſtū: & adduxit & fecit dn̄s ſicut locutus eſt quia peccaſtis domino & non audiſtis vocem eius: & factus eſt vobis ſermo hic. Nunc ergo ecce ſolui te hodie de cathenis que ſunt in manibus tuis. Si placet tibi vt venias mecum in babylonē: veni & ponā oc͠los meos ſup te. Si āt

p̄ncipis coq̄ꝝ dicēs: accipe eū ⁊ pone ocu
ἀρχιμαγείρου λέγων, λάβε αὐτὸν καὶ θὲς τοὺς ὀφ
los tuos ſup ip̄m: ⁊ ne facias ei q̄cquā
θαλμούς σου ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ μὴ ποιήσῃς αὐτῷ οὐθὲν
malū: ſed ſicut locut⁹ fuerit ad te ſic facies
κακόν, ἀλλὰ καθὼς λαλήσῃ πρὸς σὲ οὕτω ποιήσεις
ei. ⁊ miſit nabuzardam p̄nceps coq̄rū
αὐτῷ. καὶ ἀπέστειλε ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος
⁊ nabuſezban ⁊ rapſares ⁊ nergel ⁊ ſara-
καὶ ναβουσεζβὰν καὶ ῥαψαρὴς καὶ νηργὲλ καὶ σαρα
ſar ⁊ rabmag ⁊ oēs duces regis
σὰρ καὶ ῥαβμὰγ καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέ
babylonis. ⁊ miſerunt ⁊ accepert hie
ως βαβυλῶνος. καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἔλαβον τὸν ἱε-
remiā de atrio carceris: ⁊ dederūt eum
ρεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν
ad godoliā filiū achicā filij ſaphan: ⁊ edu
πρὸς γοδολίαν υἱὸν ἀχικὰμ υἱοῦ σαφάν, καὶ ἐξή-
xerūt eū ⁊ ſedere fecert in medio ppl̄i. ⁊
γαγον αὐτὸν καὶ ἐκάθισαν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. καὶ
ad hieremiā fact⁹ eſt ſermo dn̄i in atrio car
πρὸς ἱερεμίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυ
ceris dicens: vade ⁊ dic ad abdeme-
λακῆς λέγων, πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς ἀβδεμέ-
lech ethiopē dicens: ſic dixit dn̄s
λεχ τὸν αἰθίοπα, λέγων, οὕτως εἶπεν κύριος ὁ
de⁹ iſrael: ecce ego īduco ſmōes meos ſup
θεὸς ἰσραήλ, ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ
ciuitatez hanc in mala ⁊ nō in bona:
τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά,
⁊ erūt coram te in die illa: ⁊
καὶ ἔσονται ἐνώπιόν σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ
ſaluabo te in die illa ait dn̄s ⁊ nō dabo
σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κς̄, καὶ οὐ δώσω
te in manus hoīm q̄s tu times a
σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ
facie eoꝝ. q: ſaluans ſaluabo te ⁊ in gla
προσώπου αὐτῶν. ὅτι σώζων σώσω σε καὶ ἐν ῥομ
dio nō cades. ⁊ erit aīa tua in lu-
φαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς. καὶ ἔσαι ἡ ψυχή σου εἰς εὑ
crum q: cōfidiſti in me ait dn̄s.
ρεμα ὅτι ἐπεποίθεις ἐπ᾽ ἐμοὶ φησὶν κύριος. Cα. 40.

Sermo q̄ factus eſt ad hieremiā a do
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυ
mino poſtea poſtq̄ miſit eū nabuzardan
ρίου ὕστερον μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν ναβουζαρδὰν
p̄nceps coq̄ꝝ de rama qn̄ cepit eū in
τὸν ἀρχιμάγειρον ἐκ ῥαμᾶ ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν
cōpedibus in medio trāſmigrātiōis iuda du-
χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας ἰούδα τῶν ἀγο
ctoꝝ in babylonem. ⁊ tulit eum p̄nceps
μένων εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμά
coq̄ꝝ: ⁊ ait illi: dn̄s deus tuus locut⁹
γειρος, καὶ εἶπεν αὐτῷ, κύριος ὁ θεός σου ἐλάλη
eſt mala iſta ſup locum iſtum ⁊
σεν τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ
fecit dn̄s ſicut locutus eſt: q: peccaſtis
ἐποίησεν κύριος καθὼς ἐλάλησεν, ὅτι ἡμάρτετε
ei ⁊ nō audiſtis eius vocē. ⁊
αὐτῷ καὶ οὐκ ἠκούσατε αὐτοῦ τῆς φωνῆς. καὶ
factū eſt vobis ſmo hic: nūc āt ecce ſolui
ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος. νῦν δὲ ἰδοὺ ἔλυσά
te a manicis q̄ in manus
σε ἀπὸ τῶν χειροπεδῶν τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς
tuas. ſi bonū coram te venire mecum in
σου. εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ᾽ ἐμοῦ εἰς
babylonē: veni ⁊ ponā oculos meos ſup te.
βαβυλῶνα, ἧκε καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σοί.

D

A

Infra. 43.b.

© Biblioteca Nacional de España

ſtat nō recede. ecce oīs tra in ɔſpectu tuo ad
εἰ δὲ μὴ ἀπότρεχε· ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου εἰς
B bonū ⁊ ad placitū in oculis tuis vt vadas:
καλὸν καὶ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι,
Heñ. 31.b. illuc perge: ⁊ reuertere ad godoliam filiū achi
ἐκεῖ πορεύου, καὶ ἀνάστρεψον πρὸς γοδολίαν υἱὸν ἀχι
cā filij ſaphan quē cōſtituit rex babylonis
κὰμ υἱοῦ σαφὰν ὃν κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶ-
in tra iuda: ⁊ habita cum eo in medio
νος ἐν γῇ ἰούδα, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ
ppl'i in oīa bona ⁊ placita in oculis
λαοῦ εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀρεστὰ ἐν ὀφθαλμοῖς
tuis ut vadas vade. ⁊ dedit illi prin-
σου τοῦ πορευθῆναι πορεύου. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρ
ceps cocoꝝ cibaria ⁊ munera: ⁊ miſit e-
χιμάγειρος ἐστιατορίαν καὶ δῶρα, καὶ ἀπέστειλεν αὐ
um. ⁊ venit ad godoliam in maſſephath: ⁊
τόν. καὶ ἦλθεν πρὸς γοδολίαν εἰς μασσηφάθ, καὶ
ſedit in medio ppl'i q relictus eſt in
ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν
tra. ⁊ audierūt oēs duces exer-
τῇ γῇ. καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνά
citus q in agro ipſi ⁊ exercit⁹ eoꝝ: qꝛ cō
μεως τῆς ἐν ἀγρῷ αὐτοὶ καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν, ὅτι κα
ſtituit rex babylonis godoliam in
τέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν γοδολίαν ἐν τῇ
tra: ⁊ qꝛ cōmendauit ei viros ⁊ mulie-
γῇ, καὶ ὅτι παρακατέθετο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖ
res eoꝝ ⁊ puulos: ⁊ de pauperib⁹
κας αὐτῶν καὶ τὰ νήπια, καὶ περὶ τῶν πενήτων
tre: q̄s nō migrare fecit in babylonē. ⁊ vene
τῆς γῆς, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἦλ
rūt ad godoliam in maſſephath. ⁊ iſmael filius
θον πρὸς γοδολίαν εἰς μασσηφάθ. καὶ ἰσμαὴλ υἱὸς
nathanie: ⁊ ioanā filius carie ⁊ ionathan: ⁊
C ναθανίου, καὶ ἰωάναν υἱὸς καρεὲ καὶ ἰωναθάν, καὶ
ſaraias fili⁹ thanaemeth: ⁊ filij ophi netophati:
σαραίας υἱὸς θαναεμὲθ, καὶ υἱοὶ ὀφεὶ τοῦ νετοφατί,
⁊ iezonias fili⁹ maachathi: ipſi ⁊ viri eo-
καὶ ἰεζωνίας υἱὸς τοῦ μααχαθί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐ
rū. ⁊ iurauit eis godolias ⁊ viris
τῶν. καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς γοδολίας καὶ τοῖς ἀνδρά
eoꝝ dicēs: ne timueritis a facie
σιν αὐτῶν λέγων, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου τῶν
ſeruoꝝ chaldeoꝝ. habitate in tra ⁊
παίδων τῶν χαλδαίων. κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ
operamini regi babylonis ⁊ melius erit
ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος καὶ βέλτιον ἔσται
vobis: ⁊ ecce ego ſedeo in maſſephath vt ſtē an
ὑμῖν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθημαι ἐν μασσηφὰθ στῆναι κα
te faciem chaldeoꝝ q venerit ad
τὰ πρόσωπον τῶν χαλδαίων οἳ ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ἡ
nos. ⁊ vos colligite vinū ⁊ fruct⁹: ⁊
μᾶς. καὶ ὑμεῖς συναγάγετε οἶνον καὶ ὀπώραν, καὶ
colligite oleū ⁊ mittite in vaſa vr̄a
συναγάγετε ἔλαιον καὶ βάλλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν
⁊ hītate ī ciuitatib⁹ q̄s tenuiſtis:
καὶ οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε.
⁊ oēs iudei q in tra moab ⁊ in filijs
καὶ πάντες οἱ ἰουδαῖοι οἱ ἐν γῇ μωὰβ καὶ ἐν υἱοῖς
āmon: ⁊ q in idumea: ⁊ q in vniuerſa
ἀμμών, καὶ οἱ ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ
tra: audierūt: ꝙ dediſſet rex babylonis reli-
γῇ, ἤκουσαν, ὅτι ἔδωκεν βασιλεὺς βαβυλῶνος κατά
quias iudee: ⁊ ꝙ cōſtituiſſet ſup eos
λειμμα τῷ ἰούδα, καὶ ὅτι κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν
godoliam filiū achicā: ⁊ reuerſi ſunt oēs
γοδολίαν υἱὸν ἀχικάμ, καὶ ἐστράφησαν πάντες οἱ
iudei
ἰουδαῖοι

---

diſplicet tibi venire mecū in babylonē: reſide. Ecce oīs terra in cōſpectu tuo eſt. Quod elegeris & quo placuerit tibi vt vadas: illuc perge: & mecū noli venire: ſed habita apud godoliam filium aicham filii ſaphan quem prepoſuit rex babylōis ciuitatibus iude. Habita ergo cum eo in medio populi: vel quocūqꝫ placuerit tibi vt vadas: vade. Dedit quoqꝫ ei magiſter militie cibaria & munuſcula: & dimiſit eum. Venit aūt hieremias ad godoliā filiū aichā in maſphat: & habitauit cū eo in medio ppl'i qui relictus fuerat in terra. Cunqꝫ audiſſent oēs principes exercitus qui diſperſi fuerāt p regiones ipſi & ſocii eorū ꝙ prefeciſſet rex babylonis godoliam filium aichā terre: & commendaſſet ei viros & mulieres & paruulos & de paupibus terre qui nō fuerāt trāſlati in babylonē: venerūt ad godoliā in maſphat: & hiſmael filii nathanie: & iohānā filius caree & ionathan & ſareas filius thenoemeth & filii offi qui erāt de nethophati & iechonias fili⁹ machati ipſi & viri eorū. Et iurauit eis godolias filius aichā filii ſaphan & comitibus eorum dicens. Nolite timere ſeruire chaldeis. Habitate in terra & ſeruite regi babylonis: & bene erit vobis. Ecce ego habito in maſphat vt reſpondeā precepto chaldeorū qui mittuntur ad nos. Vos aūt colligite vindemiā & meſſem & oleū & cōdite in vaſis vr̄is: & manete in vrbibus veſtris quas tenetis. Sed & oēs iudei qui erant in moab & in finibus ammon & in idumea & in vniuerſis regionibus: audito ꝙ dediſſet rex babylonis reliquias in iudea: et ꝙ prepoſuiſſet ſuper eos godoliā filiū aichā filii ſaphā reuerſi ſunt inquā omnes iudei de vniuerſis locis ad q̄ profugerāt:

רע בעיניך לבוא אתי בבל חדל
ראה כל הארץ לפניך אל טוב
ואל הישר בעיניך ללכת שמה
לך: ועודנו לא ישוב ושבה אל
גדליה בן אחיקם בן שפן אשר
הפקיד מלך בבל בערי יהודה
ושב אתו בתוך העם או אל כל
הישר בעיניך ללכת לך ויתן לו רב
טבחים ארחה ומשאת וישלחהו:
ויבא ירמיהו אל גדליה בן אחיקם
המצפתה וישב אתו בתוך העם
הנשארים בארץ: וישמעו כל
שרי החילים אשר בשדה המה
ואנשיהם כי הפקיד מלך בבל את
גדליהו בן אחיקם בארץ וכי הפקיד
אתו אנשים ונשים וטף ומדלת
הארץ מאשר לא הגלו בבלה: ויבאו
אל גדליה המצפתה וישמעאל
בן נתניהו ויוחנן ויונתן בני קרח
ושריה בן תנחמת ובני עופי
הנטפתי ויזניהו בן המעכתי המה
ואנשיהם: וישבע להם גדליהו
בן אחיקם בן שפן ולאנשיהם
לאמר אל תיראו מעבוד הכשדים
שבו בארץ ועבדו את מלך בבל
וייטב לכם: ואני הנני ישב
במצפה לעמד לפני הכשדים
אשר יבאו אלינו ואתם אספו יין
וקיץ ושמן ושמו בכליכם ושבו
בעריכם אשר תפשתם: וגם כל
היהודים אשר במואב ובבני
עמון ובאדום ואשר בכל הארצות
שמעו כי נתן מלך בבל שארית
ליהודה וכי הפקיד עליהם את
גדליהו בן אחיקם בן שפן: וישבו כל
היהודים מכל המקמות אשר נדחו

רוע
פנה
ילך
שוב
פקד עיר
ישב
ילך נתן
נשא שלח
בוא
צפה
שאר שמע
שור
פקד
נשה דלל
גלה בוא
שבע
ירא עבד
ישב
יטב
צפה פנה
בוא
קוץ שום
כלה ישב
ידה
פקד
שוב
קום דחה

© Biblioteca Nacional de España

Hebrew text

שם ויבאו ארץ יהודה אל גדליהו — בוא
המצפתה ויאספו יין וקיץ הרבה — אסף רבה
מאד: ויוחנן בן קרח וכל שרי — שור
החילים אשר בשדה באו אל — בוא
גדליהו המצפתה: ויאמרו אליו — אמר
הידע תדע כי בעלים מלך בני
עמון שלח את ישמעאל בן נתניה
להכתך נפש ולא האמין להם — נכה אמן
גדליהו בן אחיקם: ויוחנן בן קרח
אמר אל גדליהו בסתר במצפה — צפה
לאמר אלכה נא ואכה את — ילך נכה
ישמעאל בן נתניה ואיש לא ידע
למה יככה נפש ונפצו כל יהודה
הנקבצים אליך ואבדה שארית — קבץ
יהודה: ויאמר גדליהו בן אחיקם אל — אמר
יוחנן בן קרח אל תעש את הדבר — עשה
הזה כי שקר אתה דבר אל
ישמעאל:

Cap.xlj.
ויהי בחדש השביעי בא ישמעאל
בן נתניה בן אלישמע מזרע המלוכה — היה שבע
ורבי המלך ועשרה אנשים אתו אל — בוא
גדליהו בן אחיקם המצפתה ויאכלו — אכל
שם לחם יחדו במצפה: ויקם — קום
ישמעאל בן נתניה ועשרת האנשים
אשר היו אתו ויכו את גדליהו — היה נכה
בן אחיקם בן שפן בחרב וימת אתו — מות
אשר הפקיד מלך בבל בארץ: ואת — פקד
כל היהודים אשר היו אתו את — ידה היה
גדליהו במצפה ואת הכשדים
אשר נמצאו שם את אנשי — מצא
המלחמה הכה ישמעאל: ויהי ביום — לחם נכה
השני להמית את גדליהו ואיש — שנה
לא ידע: ויבאו אנשים משכם — בוא
משלו ומשמרון שמנים איש
מגלחי זקן וקרעי בגדים ומתגדדים — גלח גדד
ומנחה ולבונה בידם להביא — לבן בוא

Trãſla. B. Hie.

et venerunt in terram
iuda ad godolian ooooo
in maſphat: & college=
rũt vinũ & meſſem mul
tã nimis. Iohãnan autẽ
filius caree & oẽs princi
pes exercit⁹ qui diſperſi
fuerãt in regionibus: ve
nerunt ad godolian in
maſphat: et dixerunt ei.
Scito ꝙ baalis rex filio
rum oooooooooooooooooo
ammon miſit hiſmael fi
lium nathanie oooooooo
percutere animã tuam.
Et non credidit eis ooo
godolias filius aicham.
iohãnan aũt filius caree
dixit ad godoliam ſeor
ſum in maſphat oooooo
loquens. Ibo & percu=
tiam ooooooooooooooooo
hiſmael filium nathanie
nullo ſciente: oooooooo
ne interficiat aĩam tuã
& diſſipentur oẽs iudei
qui congregati ſunt ad
te: & peribunt reliquie
iuda. Et ait godolias fi=
lius aicham ad oooooooo
iohannan filium caree.
Noli facere verbum oo
hoc. Falſum enim tu
loqueris de oooooooooo
hiſmael. 41.

ET factũ eſt in menſe
ſeptimo: venit hiſ
mael filius nathanie filii
eliſama de ſemine regali
& optimates regis: &
decem viri cum eo ad oo
godoliã filiũ aicham in
maſphat: & comederunt
ibi panes ſimul in maſ=
phat. Surrexit autem ooo
hiſmael filius nathanie
& decem viri ooooooooo
qui cum eo erant & p
cuſſerunt godoliam oooo
filiũ aicham filii ſaphan
gladio & interfecerũt eũ
quẽ prefecerat rex ba=
bylonis terre. ooooooooo
Omnes quoqꝫ iudeos
qui erant cum oooooooo
godolia in maſphat &
chaldeos oooooooooooooo
qui reperti ſunt ibi & vi
ros oooooooooooooooooooo
bellatores percuſſit hiſ
mael. oooooooooooooooooo
Secundo autẽ die poſt=
ꝙ occiderat godoliam oo
nullo adhuc ſciente: ve
nerunt viri de ſichem &
de ſylo & de ſamaria &
octoginta viri ooooooo
raſi barba & ſciſſis veſti
ſtib⁹ & ſqualletes & mu
nera & thus habebãt in
manu vt offerrent in oo

Trãſ. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

de oĩ loco ad quẽ diſꝑſi ſunt: ꝛ vene — D
ἀπὸ παντὸς τόπου εἰς ὃν διεσπάρησαν, καὶ ἦλ=
rũt ad godoliã in trã iuda in maſſephath: ꝛ
θον πρὸς γοδολίαν εἰς γῆν ἰούδα εἰς μασσηφάθ, καὶ
collegerũt vinũ ꝛ fructus multos valde: ꝛ
συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλὴν σφόδρα, καὶ
oleum. ꝛ ioanam filius carie ꝛ oẽs du
ἔλαιον. καὶ ἰωανὰν υἱὸς καριὲ καὶ πάντες οἱ ἡγε
ces exercitus ꝗ in agris: venerũt ad
μόνες τῆς δυνάμεως οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἦλθον πρὸς
godoliam in maſſephath ꝛ dixerũt ei: ſi cognitiõe
γοδολίαν εἰς μασσηφὰθ καὶ εἶπαν αὐτῷ, εἰ γνώσει
ſcis qꝛ regina regis filioꝝ ãmon:
γινώσκεις ὅτι βασίλισσα βασιλέως υἱῶν ἀμμῶν,
miſit ad te iſmael filiũ nathanie ut ꝑcu
ἀπέστειλεν πρὸς σὲ τὸν ἰσμαὴλ υἱὸν ναθανία πατά
tiat aĩam tuã: ꝛ nõ credidit eis godoli
ξαι ψυχήν σου, καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς γοδολί
as filius achicam: ꝛ ioanã filius carie dixit
ας υἱὸς ἀχικάμ, καὶ ἰωανὰν υἱὸς καριὲ εἶπεν τῷ
godolie latenter in maſſephath: ibo iã
γοδολίᾳ κρυφαίως ἐν μασσηφάθ, πορεύσομαι δὴ
ꝛ ꝑcutiam iſmael filiũ nathanie ꝛ nullus
καὶ πατάξω τὸν ἰσμαὴλ υἱὸν ναθανία καὶ μηδεὶς
ſciat: ne forte ĩterficiat tuã aĩam: ꝛ diſꝑga
γνώτω, μήποτε πατάξῃ σου ψυχήν, καὶ διασπα
tur oĩs iudas ꝗ cõgregati ſũt ad te: ꝛ peri
ρῇ πᾶς ἰούδας οἱ συνηγμένοι πρὸς σέ, καὶ ἀπο=
bunt reliqui iuda. ꝛ ait godolias
λοῦνται οἱ ἐπίλοιποι ἰούδα. καὶ εἶπεν γοδολίας
ad ioanã filiũ carie: ne feceris rem hãc
πρὸς ἰωάναν υἱὸν καριέ, μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα τοῦ
qꝛ mendacia tu dicis ſuper iſmael.
το ὅτι ψευδῆ σὺ λέγεις ὑπὲρ ἰσμαήλ. Ca.41.
ET factũ eſt menſe ſeptimo venit iſ=
Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἦλθεν ἰσ= — A
mael fili⁹ nathanie filij eliſama de genere
μαὴλ υἱὸς ναθανίου υἱοῦ ἐλισαμὰ ἀπὸ γένους τοῦ
regis: ꝛ duces regis ꝛ decẽ
βασιλέως, καὶ ἡγούμενοι τοῦ βασιλέως καὶ δέκα
viri cum eo: ad godoliam in maſſephath ꝛ
ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ, πρὸς γοδολίαν εἰς μασσηφὰθ καὶ — C
cõederũt illic panẽ ſimul. ꝛ ſurrexit iſmael ꝛ
ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. καὶ ἀνέστη ἰσμαὴλ καὶ οἱ
decẽ viri ꝗ erant cum eo: ꝛ ꝑcuſſerunt
δέκα ἄνδρες οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν
godoliam gladio ꝛ interfecerũt eũ: quẽ
τὸν γοδολίαν μαχαίρᾳ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν, ὃν
cõſtituit rex babylonis ſuꝑ trã:
κατέστησεν ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς.
ꝛ oẽs iudeos exñtes cum eo
καὶ πάντας τοὺς ἰουδαίους τοὺς ὄντας μετ᾽ αὐτοῦ
in maſſephath: ꝛ oẽs chaldeos
εἰς μασσηφάθ, καὶ πάντας τοὺς χαλδαίους τοὺς
ꝗ repti ſũt ibi. ꝛ viros bellatores ꝑcuſ=
εὑρεθέντας ἐκεῖ. καὶ τοὺς ἄνδρας πολεμιστὰς ἐπά=
ſit iſmael. ꝛ factũ eſt die ſecunda
ταξεν ἰσμαήλ. καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ
poſtꝙ ꝑcuſſit ipſe godoliam: ꝛ homo
πατάξαντος αὐτοῦ τὸν γοδολίαν, καὶ ἄνθρωπος
nõ ſciuit: ꝛ venerũt viri de ſychem de
οὐκ ἔγνω, καὶ ἤλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ συχὲμ ἀπὸ
ſylom ꝛ de ſamaria octuaginta viri ra
συλὼμ καὶ ἀπὸ σαμαρείας ὀγδοήκοντα ἄνδρες ἐξυ
ſi barba ꝛ ſciſſis veſtibus ꝛ
ρημένοι πώγωνας καὶ διερρηχότες τὰ ἱμάτια καὶ
plangẽtes ꝛ mun⁹ ꝛ thus in
κοπτόμενοι, καὶ δῶρον καὶ λίβανος ἐν ταῖς
manib⁹ ſuis vt offerrent
χερσὶν αὐτῶν τοῦ εἰσενέγκαι oooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

© Biblioteca Nacional de España

Traſla.gre.lxx.cū inter.lati.

in domū dñi. ⁊ egreſſ⁹ ē in occurſum eis
ἐις ὄικον κυρίου. καὶ ἐξῆλθεν ἐις ἀπάντησιν ἀυτοῖς
iſmael filius nathanie de maſipha: ipi ibant
ἰσμαὴλ υἱὸς ναθανίου ἀπὸ μασιφά, ἀυτοὶ ἐπορεύ
⁊ flebant. ⁊ ait: igredimini ad go
οντο καὶ ἔκλαιον. καὶ ἔιπεν, ἐισέλθετε πρὸς γο=
doliam. ⁊ factū ē: cū intraſſent illi in mediū
δολίαν. καὶ ἐγένετο, ἐισελθόντων ἀυτῶν ἐις μέσον
ciuitatis: iugulauit eos in puteo ipe
τῆς πόλεως, ἔσφαξεν ἀυτοὺς ἐις τὸ φρέαρ ἀυτὸς
⁊ viri q̄ cum eo. ⁊ decē viri iuē=
καὶ ὁι ἄνδρες ὁι μετ᾽ἀυτοῦ. καὶ δέκα ἄνδρες ἑυρέ
ti ſunt illic: ⁊ dixerūt iſmaeli: nō occidas nos:
θησαν ἐκεῖ, καὶ ἔιπαν τῷ ἰσμαὴλ, μὴ ἀνέλης ἡμᾶς,
q: ſunt nobis theſauri in agro triticū ⁊ ordeū
ὅτι ἐισὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀγρῷ πυροὶ καὶ κριθαὶ
⁊ mel ⁊ oleū. ⁊ p̄teriīt ⁊ nō interfecit e=
καὶ μέλι καὶ ἔλαιον. καὶ παρῆλθεν καὶ ὀυκ ἀνεῖλεν ἀυ
os in medio fratrū ſuoꝝ: ⁊ pute=
τοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἀυτῶν, καὶ τὸ φρέ=
us in quē ꝓiecit iſmael oēs q̄s interfecit:
αρ ἐις ὃ ἔρριψεν ἰσμαὴλ πάντας ὃυς ἀπέκτεινεν,
puteus magn⁹. hic eſt quē fecit rex a=
φρέαρ μέγα. τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν βασιλεὺς ἀ=
ſa a facie baaſa regis iſrael. ip
σὰ ἀπὸ προσώπου βαασὰ βασιλέως ἰσραὴλ, τοῦ
ſu3 repleuit iſmael filius nathanie vulneratis
το ἔπλησεν ἰσμαὴλ υἱὸς ναθανίου τραυματιῶν.
⁊ reduxit iſmael oēm pp̄lm q̄ re=
καὶ ἀπέστρεψεν ἰσμαὴλ πάντα τὸν λαὸν τὸν κατα
lictus eſt in maſphate ⁊ filias re=
λειφθέντα ἐν μασιφὰθ καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βα
gis q̄s cōmendauit p̄nceps coquoꝝ go=
σιλέως ἃς παρακατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ γο=
dolie filio achicā: ⁊ abiīt vt tranſiret ad fi
δολίᾳ υἱῷ ἀχικάμ, καὶ ὤχετο ἐις τὸν πέραν υἱ=
lios āmon. ⁊ audiuit ioanā fili⁹ carie ⁊ om=
ῶν ἀμμῶν. καὶ ἤκουσεν ἰωάναν υἱὸς καριὲ καὶ πάν
nes duces exercitus q̄ cum eo: om=
τες ὁι ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως ὁι μετ᾽ἀυτοῦ, πάν
nia mala q̄ fecit iſmael filius nathanie
τα τὰ κακὰ ἃ ἐποίησεν ἰσμαὴλ υἱὸς ναθανίου
⁊ adduxerūt oēm exercitū eoꝝ ⁊
καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον ἀυτῶν καὶ ὤ
ꝓfecti ſūt vt debellarēt eū: ⁊ iuenerūt eū ad aq̄3
χοντο πολεμεῖν ἀυτόν, καὶ ἕυρον ἀυτὸν ἐπὶ ὕδα
multam in gabaon. ⁊ factū eſt qū viderūt
τος πολλοῦ ἐν γαβαῶν. καὶ ἐγένετο ὅτε ἔιδον
oīs pp̄ls q̄ cum iſmael ioanam filiū ca
πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ ἰσμαὴλ τὸν ἰωάναν υἱὸν κα
rie ⁊ vniuerſos duces exercitus q̄
ριὲ καὶ πάντας τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως τ᾽ς
cum eo: letati ſunt ⁊ reuerſi ſunt ad
μετ᾽ἀυτοῦ, ἠυφράνθησαν καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς

C

Traſla.B.Hie.

domo dñi. Egreſſus er
go hiſmael filius
nathanie in occurſum
eorum de maſphat: ince
dens & plorans ibat.
Cū aūt occurriſſet eis:
dixit ad eos. Venite ad
godoliam
filiū aicham. Qui cum
veniſſent ad medium
ciuitatis: interfecit eos
hiſmael filius nathanie
circa medium laci: ipſe
& viri
qui erant cum eo. Decē
autem viri reperti ſunt
inter eos: qui dixerunt
ad hiſmael. Noli
occidere nos: quia ha=
bem⁹ theſauros in agro
frumenti & ordei & olei
& mellis. Et ceſſauit
et non interfecit eos cū
fratrib⁹ ſuis. Lacus aūt
in quem proiecerat hiſ
mael
omnia cadauera virorū
quos percuſſit
propter godoliam: ipſe
eſt quem fecit
rex aſa propter baaſa
regem
iſrael. Ipſum repleuit
hiſmael filius
nathanie occiſis. Et ca=
ptiuas duxit hiſmael
omnes reliquias populi
qui erant
in maſphat filias regis
et
vniuerſum populū qui
remāſerant in maſphat:
quos cōmēdauerat na=
buzardan princeps mili
tie godolie filio aicham.
Et cepit eos
hiſmael filius nathanie:
& abiit vt tranſiret
ad filios ammon. Audi
uit autem iohānan filius
carce & omnes princi=
pes bellatorū qui erant
cum eo omne malum
quod fecerat
hiſmael filius nathanie:
& aſſumptis
vniuerſis viris profecti
ſunt vt bellarent aduerſū
hiſmaelem filiū natha=
nie: & inuenerunt eum
ad aquas multas que
ſunt in gabaon.
Cunq3 vidiſſet ois popu
lus qui erat cū hiſmael
iohānan filium caree &
vniuerſos principes
bellatorū q erant cū eo
letati ſunt. Et reuerſus
eſt omnis populus quē
ceperat hiſmael
in maſphat: reuerſuſq3
abiit ad

Tex.he.biere.kli.

בֵּית יְהוָה׃ וַיֵּצֵא יִשְׁמָעֵאל בֶּן
נְתַנְיָה לִקְרָאתָם מִן הַמִּצְפָּה הֹלֵךְ
הָלוֹךְ וּבֹכֶה וַיְהִי כִּפְגֹשׁ אֹתָם
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֹּאוּ אֶל גְּדַלְיָהוּ
בֶּן אֲחִיקָם׃ וַיְהִי כְּבוֹאָם אֶל תּוֹךְ
הָעִיר וַיִּשְׁחָטֵם יִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה
אֶל תּוֹךְ הַבּוֹר הוּא וְהָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים נִמְצְאוּ
בָם וַיֹּאמְרוּ אֶל יִשְׁמָעֵאל אַל
תְּמִתֵנוּ כִּי יֶשׁ לָנוּ מַטְמֹנִים בַּשָּׂדֶה
חִטִּים וּשְׂעֹרִים וְשֶׁמֶן וּדְבָשׁ וַיֶּחְדַּל
וְלֹא הֱמִיתָם בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם׃ וְהַבּוֹר
אֲשֶׁר הִשְׁלִיךְ שָׁם יִשְׁמָעֵאל אֵת
כָּל פִּגְרֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִכָּה
בְּיַד גְּדַלְיָהוּ הוּא אֲשֶׁר עָשָׂה
הַמֶּלֶךְ אָסָא מִפְּנֵי בַּעְשָׁא מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ מִלֵּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן
נְתַנְיָהוּ חֲלָלִים׃ וַיִּשְׁבְּ יִשְׁמָעֵאל
אֶת כָּל שְׁאֵרִית הָעָם אֲשֶׁר
בַּמִּצְפָּה אֶת בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת
כָּל הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בַּמִּצְפָּה
אֲשֶׁר הִפְקִיד נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים
אֶת גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם וַיִּשְׁבֵּם
יִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה וַיֵּלֶךְ לַעֲבֹר
אֶל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיִּשְׁמַע יוֹחָנָן בֶּן
קָרֵחַ וְכָל שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר
אִתּוֹ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה
יִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה׃ וַיִּקְחוּ אֶת
כָּל הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ לְהִלָּחֵם עִם
יִשְׁמָעֵאל בֶּן נְתַנְיָה וַיִּמְצְאוּ אֹתוֹ
אֶל מַיִם רַבִּים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ וַיְהִי
כִּרְאוֹת כָּל הָעָם אֲשֶׁר אֶת יִשְׁמָעֵאל
אֶת יוֹחָנָן בֶּן קָרֵחַ וְאֵת כָּל שָׂרֵי
הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּשְׂמָחוּ׃ וַיָּסֹבּוּ
כָּל הָעָם אֲשֶׁר שָׁבָה יִשְׁמָעֵאל
מִן הַמִּצְפָּה וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּלְכוּ אֶל

Pritiua.heb.

הָלַךְ הָיָה
בּוֹא
שָׁחַט
מָצָא
אָמַר
מוּת טָמַן
חִטָּה חָדַל
שָׁלַךְ
נָכָה
פָּנָה
שָׁבָה
צָפָה בָּנָה
שָׁאַר
פָּקַד
שָׁמַע
שׂוּר
רוֹעַ
לָקַח
לָחַם
מָצָא
רָבַב הָיָה
רָאָה
שָׂמַח סָבַב
שׁוּב

© Biblioteca Nacional de España

יוחנן בן קרח: וישמעאל בן נתניה
נמלט בשמנה אנשים מפני יוחנן,   מלט פנה
וילך אל בני עמון: ויקח יוחנן בן   לקח
קרח וכל שרי החילים אשר אתו
את כל שארית העם אשר השיב   שוב
מאת ישמעאל בן נתניה מן
המצפה, אחר הכה את גדליה בן   נכה
אחיקם, גברים אנשי המלחמה   לחם
ונשים וטף וסריסים, אשר השיב   נשה
מגבעון: וילכו וישבו בגרות כמוהם
אשר אצל בית לחם, ללכת לבוא   ילך
מצרים: מפני הכשדים כי יראו
מפניהם, כי הכה ישמעאל בן נתניה
את גדליהו בן אחיקם, אשר הפקיד   פקד
מלך בבל בארץ:

Cap.xlij.

ויגשו כל שרי החילים ויוחנן
בן קרח ויזניהו בן הושעיה, וכל   נגש שור
העם מקטן ועד גדול: ויאמרו אל   גדל אמר
ירמיהו הנביא, תפל נא תחנתנו   נבא נפל
לפניך, והתפלל בעדנו אל יהוה   חנן פנה פלל
אלהיך בעד כל השארית הזאת,
כי נשארנו מעט מהרבה, כאשר   שאר רבה
עיניך ראות אתנו: ויגד לנו יהוה   ראה את
אלהיך את הדרך אשר נלך בה,   נגד ילך
ואת הדבר אשר נעשה: ויאמר   עשה
אליהם ירמיהו הנביא שמעתי,
הנני מתפלל אל יהוה אלהיכם
כדבריכם, והיה כל הדבר אשר
יענה יהוה אתכם אגיד לכם, לא   ענה נגד
אמנע מכם דבר: והמה אמרו אל   מנע
ירמיהו, יהי יהוה בנו לעד אמת   היה עוד
ונאמן, אם לא ככל הדבר אשר
ישלחך יהוה אלהיך אלינו כן   שלח
נעשה: אם טוב ואם רע בקול יהוה   עשה רוע
אלהינו אשר אנחנו שלחים אתך
אליו נשמע, למען אשר ייטב לנו,   שמע יטב

iohanan filiũ caree. Hiſ
mael aũt filius nathanie
fugit cum octo viris a
facie iohannan:
& abiit ad filios ammõ.
Tulit ergo iohanan filiꝰ
caree & omẽs principes
bellatorũ qui erãt cũ eo
vniuerſas reliquias vul-
gi quas reduxerant
ab hiſmael filio natha
nie de
maſphat: poſtq̃ percuſ
ſit godoliam filium
aicham fortes viros ad
prelium:
& mulieres & pueros &
eunuchos q̃s reduxerat
de gabaon: & abierũt &
ſederunt peregrinãtes in
chamaam que eſt iuxta
bethleem vt pergerẽt &
introirẽt egyptũ a facie
chaldeorũ. Timebãt eĩ
eos: quia ꝑcuſſerat hiſ-
mael filius nathanie
godoliam filium aichan
quem prepoſuerat
rex babylonis in terra
iuda. 42.

ET acceſſerũt omẽs
principes bellatoꝝ
& iohanan filiꝰ caree &
iechonias filiꝰ ozie: & re
liquũ vulgus a paruo vſ
q; ad magnũ: dixerũtq;
ad hieremiã ꝓphetam.
Cadat oratio noſtra
in conſpectu tuo: & ora
pro nobis ad dominũ
deum tuum pro vniuer
ſis reliquiis iſtis:
quia derelicti ſumꝰ pau
ci de pluribus: ſicut
oculi tui nos intuentur
& annunciet nobis dñs
deus tuus viam per quã
pergamus:
& verbum quod facia-
mus. Dixit autem
ad eos hieremias ꝓphe-
ta. Audiui.
Ecce ego oro ad domi
num deum veſtrum
ſecundum verba veſtra
omne verbum
quodcũq; rñderit mihi
indicabo vobis: nec
celabo vos quicq̃. Et
illi dixerunt ad
hieremiam. Sit dñs in
ter nos teſtis veritatis
& fidei: ſi non iuxta om
ne verbum in quo
miſerit te dñs deus tuus
ad nos: ſic
faciemus ſiue bonũ eſt
ſiue malum. Voci dñi
dei noſtri ad quem mit
timus te
obediemus: vt bene ſit
nobis:

ioanã. at iſmael ſaluatꝰ ẽ cũ octo hominibus: D
ἰωάναν. ὁ δὲ ἰσμαὴλ ἐσώθη σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις,
⁊ abijt ad filios ammõ. ⁊ tulit ioa
καὶ ὤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς ἀμμῶν. καὶ ἔλαβεν ἰω
nam ⁊ oẽs duces exercitus q̃ cum
άναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ᾽ αὐ
eo vniuerſos reliquos ppli q̃s redu
τοῦ πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ οὓς ἀπέ
xit ab iſmael filio nathanie de maſipha poſt
στρεψεν ἀπὸ ἰσμαὴλ υἱοῦ ναθανίου ἀπὸ μασιφὰ με
q̃ ꝑcuſſit ipſe godoliam filiũ achicã: poten
τὰ τὸ πατάξαι αὐτὸν γοδολίαν υἱὸν ἀχικάμ, δυνα
tes viros in bello: ⁊ mulieres: ⁊
τοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ
reliqua: ⁊ eunuchos q̃s reduxerat de
κατάλοιπα, καὶ τοὺς εὐνούχους οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ
gabaon. ⁊ abierũt ⁊ ſederũt in t̃ra barothcha
γαβαὼν. καὶ ὤχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν γῇ βαρωθ χα
maam q̃ iuxta bethleem vt irent ad intrãdũ in
μαὰμ τὴν πρὸς βηθλεὲμ τοῦ πορευθῆναι εἰσελθεῖν εἰς
egyptũ a facie chaldeoꝝ. q: timue
αἴγυπτον ἀπὸ προσώπου τῶν χαλδαίων. ὅτι ἐφο
runt a facie: q: percuſſit iſmael
βήθησαν ἀπὸ προσώπου, ὅτι ἐπάταξεν ἰσμαὴλ
godoliã quẽ ꝯſtituit rex babylonis
τὸν γοδολίαν ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος
in t̃ra.
ἐν τῇ γῇ.   Ca.42.

ET acceſſerũt omnes duces exer   A
Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνά
citus ⁊ ioanã filiꝰ carie: ⁊ iezonias filiꝰ oſei   ē.11.a.
μεως καὶ ἰωάναν υἱὸς καριέ, καὶ ἰεζονίας υἱὸς ὠσαίου   227.d.
⁊ oĩs ppl's a paruo ⁊ vſq; ad magnũ ⁊ dixerũt   in eo.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου καὶ εἶποι
ad hieremiã ꝓphetã: cadat iã mĩa nr̃a
πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην, πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν
ante faciem tuã ⁊ ora ad dñm deũ
κατὰ πρόσωπόν σου καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν
tuũ pro reliquijs iſtis: q: relicti ſu-
σου περὶ τῶν καταλοίπων τούτων, ὅτι κατελείφθη
mꝰ pauci de multis ſicut oculi tui in-
μεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν καθότι οἱ ὀφθαλμοί σου βλέ
tuent̃. ⁊ annũciet nobis dñs deꝰ tuus
πουσιν. καὶ ἀναγγειλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν
viam in q̃ ambulabimꝰ in ea ⁊ v̈bũ qđ facie
ὁδὸν ἐν ᾗ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον ὃν ποιή-
mus. ⁊ dixit eis hieremias ꝓpheta audi
σομεν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἱερεμίας ὁ προφήτης ἤκου
ui ecce orabo ad dñm deũ nr̃m
σα ἰδοὺ προσεύξομαι πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
ſcđm verba vr̃a. ⁊ erit verbũ qđ rñ-
κατὰ τοὺς λόγους ὑμῶν. καὶ ἔσαι ὁ λόγος ὃν ἀπο
debit dñs ãnũciabo vobis: nõ abſcõdã
κριθήσεται κύριος ἀναγγελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω
a vobis verbũ: ⁊ illi dixerũt hieremie. ſit
ἀφ᾽ ὑμῶν ῥῆμα. καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ ἱερεμίᾳ. ἔσω
dñs in nobis in teſtem iuſtum ⁊ fidelẽ: ſi
κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ
nõ ſcđm oẽ verbũ q̃ miſerit te do
μὴ κατὰ πάντα τὸν λόγον ὃν ἂν ἀποστείλῃ σε κύ
minꝰ deꝰ tuꝰ ad nos: ſic faciamus.
ριος ὁ θεός σου πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσομεν.
ſiue bonũ ſiue malum: vocẽ dñi
καὶ ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν κακόν, τῆς φωνῆς κυρίου
dei nr̃i cui nos mittimus te ad
τοῦ θεοῦ ἡμῶν οὗ ἡμεῖς ἀποστέλλομέν σε πρὸς
eum audiemus vt melius nobis ſit:
αὐτὸν ἀκουσόμεθα ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται,

D

qꝛ audiemus vocē dn̄i dei
ὅτι ἀκουσόμεθα τῆς φωνῆς τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ
nr̄i. ⁊ factū ē poſt decē dies: factū ē ver=
ἡμῶν. καὶ ἐγενήθη μετὰ δέκα ἡμέρας, ἐγένετο λό=
bū dn̄i ad hieremiā. ⁊ vocauit ioanam
γος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν. καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἰωάναν
filiū carie ⁊ duces exercitus ⁊
υἱὸν καριὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ
oēm ppl̄m a paruo vſqꝫ ad magnū: ⁊ a=
πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ εἶ
it illis: ſic dixit dn̄s de⁹ iſrael:
πεν αὐτοῖς, οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ,
q̄ miſiſtis me ad eum: vt caderet depcatio
ὃν ἀπεστάλκατέ με πρὸς αὐτόν, ἵνα πέσῃ ἡ δέησις
vr̄a in cōſpectu eius. ſi ſedentes ſederitis
ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ἐὰν καθίσαντες καθίσητε
in tra iſta ⁊ edificabo vos ⁊ non
ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ
deſtruam: ⁊ plantabo vos ⁊ nō euellam:
καθελῶ, καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω.
qꝛ placatus ſum ſup malis: q̄ dixi fa=
ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς, οἷς εἶπα ποι
cere vobis. ne timueritis a facie
ῆσαι ὑμῖν. μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ
regis babylonis. quē vos formidatis a
βασιλέως βαβυλῶνος. ὃν ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ
facie eius non timueritis ait dn̄s:
προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῆτε φησὶν κύριος,
qꝛ vobiſcū ego ſū vt liberem vos ⁊
ὅτι μεθ᾽ ὑμῶν ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς καὶ

C A

ſaluos faciā vos de manu eius. ⁊ dabo vobis
σώζειν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. καὶ δώσω ὑμῖν
miam ⁊ miſebor vr̄i ⁊ reducam vos in
ἔλεος καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς
trā vr̄am. ⁊ ſi dicitis vos non ſedebi=
τὴν γῆν ὑμῶν. καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς οὐ μὴ καθίσω
m⁹ in tra iſta ut non audiam⁹ vo
μεν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φω
cē dn̄i dei vr̄i: dicētes: minime.
νῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, λέγοντες, μηδαμῶς.
qꝛ in terrā egypti ingrediemur ⁊ non
ὅτι εἰς γῆν αἰγύπτου εἰσελευσόμεθα καὶ οὐ μὴ
videbim⁹ bellum: ⁊ vocē tube nō
εἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ
audiemus. ⁊ in panib⁹ non eſuriemus: ⁊
ἀκούσομεν. καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ
illic habitabim⁹. ppter hoc audite vbū dn̄i.
ἐκεῖ οἰκήσωμεν. διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου.
reliqui iuda ſic dixit dn̄s exer=
κατάλοιποι ἰούδα οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνά
cituū deus iſrael: ſi vos dederitis faci=
μεων ὁ θεὸς ἰσραήλ. ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσω=
em vr̄aꝫ in egyptum ⁊ igreſſi fueritꝭ illuc vt hite=
πον ὑμῶν εἰς αἴγυπτον καὶ εἰσέλθητε ἐκεῖ κατοι
tis ⁊ erit gladius quā vos formidatis a
κεῖν καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ
facie eius: iueniet vos in egypto. ⁊
προσώπου αὐτῆς, εὑρήσει ὑμᾶς ἐν αἰγύπτῳ. καὶ
fames cui⁹ vos curā habetis a facie e=
ὁ λιμὸς οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐ=
ius: apphendet vos in egypto: ⁊ ibi mo=
τοῦ, καταλήψεται ὑμᾶς ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀπο
riemini. ⁊ erunt oēs viri q̄ poſuerūt
θανεῖσθε. καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνδρες οἱ θέντες
faciem ſuam vt igrediātur in trā egypti
τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν εἰς γῆν αἰγύπτου
vt hitēt ibi deficient in gladio ⁊ in fame
ἐνοικεῖν ἐκεῖ ἐκλείψουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ
⁊ peſte: ⁊ nō erit illoꝝ vllus ſaluatus
καὶ λοιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐδεὶς σωζόμενος
a malis q̄ ego
ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ

cum audierimus vocem dn̄i dei noſtri. Cum aūt cōpleti eſſent decē dies: factū eſt verbū domini ad hieremiā. Vocauitq̄ iohannan filium caree & oēs principes bellatorum qui erant cū eo & vniuerſum populum a minimo vſqꝫ ad magnū & dixit ad eos. Hec dicit dn̄s deus iſrael ad quem miſiſtis me vt pſternerē preces vr̄as in cōſpectu ei⁹. Si quieſcentes māſeritis in terra hac: edificabo vos & non deſtruam: plantabo & non euellam. Iam enim placatus ſum ſup malo qđ feci vobis. Nolite timere a facie regis babylonis quē vos pauidi formidatis. Nolite metuere eum dicit dn̄s: quia vobiſcum ſum ego vt ſaluos vos faciā & eruam de manu ei⁹: & dabo vobis miſericordias & miſerebor veſtri: & habitare vos faciā in terra veſtra. Si aūt dixeritis vos nō habitabimus in terra iſta: nec audiemus vocem domini dei noſtri dicentes: nequaqꝫ: ſed ad terram egypti pergemus vbi non videbimus bellum & clangorem tube non audiemus & famem non ſuſtinebimus: & ibi habitabim⁹. propter hoc nunc audite verbū dn̄i reliquie iuda. Hec dicit dn̄s exercituum deus iſrael. Si poſueritis faciē veſtrā vt ingrediamini egyptū: & intraueritis vt ibi habitetis: gladi⁹ quem vos formidatis: ibi comprehendet vos in terra egypti: & fames pro qua eſtis ſolliciti adherebit vobiſ in egypto & ibi moriemini. Omneſqꝫ viri qui poſuerunt faciem ſuā vt ingrediatur egyptum vt habitēt ibi: morietur gladio & fame & peſte: nullus de eis remanebit: nec effugiet a facie mali quod ego

כי נשמע בקול יהוה אלהינו׃ ויהי
מקץ עשרת ימים ויהי דבר יהוה
אל ירמיהו׃ ויקרא אל יוחנן בן
קרח ואל כל שרי החילים אשר
אתו ולכל העם למקטן ועד גדול׃
ויאמר אליהם כה אמר יהוה אלהי
ישראל אשר שלחתם אתי אליו
להפיל תחנתכם לפניו׃ אם שוב
תשבו בארץ הזאת ובניתי אתכם
ולא אהרס ונטעתי אתכם ולא
אתוש כי נחמתי אל הרעה אשר
עשיתי לכם׃ אל תיראו מפני מלך
בבל אשר אתם יראים מפניו אל
תיראו ממנו נאם יהוה כי אתכם
אני להושיע אתכם ולהציל אתכם
מידו׃ ואתן לכם רחמים ורחם
אתכם והשיב אתכם אל אדמתכם׃
ואם אמרים אתם לא נשב בארץ
הזאת לבלתי שמע בקול יהוה
אלהיכם׃ לאמר לא כי ארץ
מצרים נבוא אשר לא נראה
מלחמה וקול שופר לא נשמע
וללחם לא נרעב ושם נשב׃ ועתה
לכן שמעו דבר יהוה שארית
יהודה כה אמר יהוה צבאות אלהי
ישראל אם אתם שום תשמון
פניכם לבא מצרים ובאתם לגור
שם׃ והיתה החרב אשר אתם
יראים ממנה שם תשיג אתכם
בארץ מצרים והרעב אשר אתם
דאגים ממנו שם ידבק אחריכם
מצרים ושם תמתו׃ ויהיו כל
האנשים אשר שמו את פניהם
לבוא מצרים לגור שם ימותו בחרב
ברעב ובדבר ולא יהיה להם שריד
ופליט מפני הרעה אשר אני

היה
יום
קרא
שור
גדל
נפל חנן
בנה ישב
בנה
הרס
נתש רוע
עשה ירא
פנה
ישע
נצל נתן
שוב
ישב
בוא ראה
לחם שפר
שמע רעב
שום
פנה בוא
היה
נשג
דבק
מות
היה שרד
פלט פנה
רוע

© Biblioteca Nacional de España

Pꝛitiua.heb.Tex.heb.hiere.xliij. Traſla.B.Hie. Traſ.Gre.lxx.cũiter.latina.

מֵבִיא עֲלֵיהֶם׃ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה בוא
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר נִתַּךְ
אַפִּי וַחֲמָתִי עַל יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ כֵּן יחם
תִּתַּךְ חֲמָתִי עֲלֵיכֶם בְּבֹאֲכֶם מִצְרָיִם נתך בוא
וִהְיִיתֶם לְאָלָה וּלְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה היה שמם
וּלְחֶרְפָּה וְלֹא תִרְאוּ עוֹד אֶת הַמָּקוֹם ראה קום
הַזֶּה׃ דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם שְׁאֵרִית
יְהוּדָה אַל תָּבֹאוּ מִצְרָיִם יָדֹעַ תֵּדְעוּ בוא ידע
כִּי הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם׃ כִּי הִתְעֵיתֶם עוד תעה
בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי
אֶל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֵאמֹר הִתְפַּלֵּל פלל
בַּעֲדֵנוּ אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּכְכֹל אֲשֶׁר
יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כֵּן הַגֶּד לָנוּ אמר נגד
וְעָשִׂינוּ׃ וָאַגִּד לָכֶם הַיּוֹם וְלֹא עשה
שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְכֹל
אֲשֶׁר שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃ וְעַתָּה יָדֹעַ
תֵּדְעוּ כִּי בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדֶּבֶר תָּמוּתוּ מות
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר חֲפַצְתֶּם לָבוֹא לָגוּר
שָׁם׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת Cap. xliij.
יִרְמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶל כָּל הָעָם אֶת כָּל היה כלה
דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ
יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲלֵיהֶם אֵת כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר עֲזַרְיָה בֶן אמר
הוֹשַׁעְיָה וְיוֹחָנָן בֶּן קָרֵחַ וְכָל הָאֲנָשִׁים
הַזֵּדִים אֹמְרִים אֶל יִרְמְיָהוּ שֶׁקֶר זוד
אַתָּה מְדַבֵּר לֹא שְׁלָחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דבר
לֵאמֹר לֹא תָבֹאוּ מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם׃ בוא
כִּי בָּרוּךְ בֶּן נֵרִיָּה מַסִּית אֹתְךָ בָּנוּ סית
לְמַעַן תֵּת אֹתָנוּ בְיַד הַכַּשְׂדִּים נתן
לְהָמִית אֹתָנוּ וּלְהַגְלוֹת אֹתָנוּ בָּבֶל׃ מות גלה
וְלֹא שָׁמַע יוֹחָנָן בֶּן קָרֵחַ וְכָל שָׂרֵי שור
הַחֲיָלִים וְכָל הָעָם בְּקוֹל יְהוָה
לָשֶׁבֶת בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח יוֹחָנָן בֶּן ישב לקח
קָרֵחַ וְכָל שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֶת כָּל
שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר שָׁבוּ מִכָּל שוב
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר נִדְּחוּ שָׁם לָגוּר בְּאֶרֶץ דחה

afferam ſuper eos: quia hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Sicut conflatus eſt furor me⁹ & indignatio mea ſup habitatores hieruſalē: ſic cōflabitur indignatio mea ſup vos cū ingreſſi fueritis egyptū: & eritis in iuſiurandū & in ſtuporē & in maledictū & in opprobriū: & nequaq̄ vltra videbitis locū iſtū. Verbū dñi ſuper vos relique iuda. Nolite intrare egyptū. Scientes ſcietis qa obteſtatus ſum vobis hodie: qa decepiſtis aĩas vr̄as. Vos enim miſiſtis me ad dominum deum veſtrum: dicentes. Ora pro nobis ad dñm deū nr̄m: & iuxta oĩa q̄cunq̄ dixerit tibi dñs deus noſter: ſic annuncia nobis & faciemus. Et annunciaui vobis hodie: & nō audiſtis vocem dñi dei veſtri ſuper vniuerſis pro quibus miſit me ad vos. nunc ergo ſcientes ſcietis: quia gladio & fame & peſte moriemini in loco ad quem voluiſtis intrare vt habitaretis ibi. 43.

Factum eſt aũt cū cōpleſſet hieremias loquēs ad populū vniuerſos ſermones dñi dei eorū: pro qbus miſerat eū dominus deus eorū ad illos omnia verba hec dixit azarias filius oſie & iohannan filius caree & omnes viri ſuperbi: dicentes ad hieremiam. Mendacium tu loqueris. Non miſit te dñs deus noſter dicēs: ne ingrediamini egyptū vt habitetis illic: ſed baruch filius nerie incitat te aduerſum nos vt tradat nos in manus chaldeorum: & interficiat nos & traduci faciat in babylonem. Et nō audiuit iohannā filius caree & oēs principes bellatorū: & vniuerſus populus vocem dñi: vt manerēt in terra iuda ſed tollēs iohānan fili⁹ caree & vniuerſi principes bellatorū vniuerſos reliquiarum iuda qui reuerſi fuerant de cunctis gentib⁹ ad q̄s fuerāt āte diſpſi: vt hitarēt in tra

induco ſup eos. q: ſic dixit dñs exercitū
ἐπάγω ἐπ᾽ αὐτούς. ὅτι οὕτως εἶπε κς τῶν δυνάμεων D
de⁹ iſrael: ſicut ſtillauit furoꝛ me⁹ ſup
ὁ θεὸς ἰσραήλ, καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς
hitantes hieruſalem: ſic ſtillabit furoꝛ me⁹
κατοικοῦντας ἱερουσαλήμ, οὕτως στάξει ὁ θυμός μου
ſup vos: intrãtibus vobis in egyptum. ꝛ erit
ἐφ᾽ ὑμᾶς, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς αἴγυπτον. καὶ ἔσεσ
tis in deſolationē ꝛ ſubiecti: ꝛ in maledictionē: ꝛ i
θε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι, καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς
oppꝛobꝛiū: ꝛ non videbitis vltra locum iſtum:
ὀνειδισμόν, καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον,
q̄ locutus ē dñs ſup vos reliquos iuda ne
ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς τοὺς καταλοίπους ἰούδα μὴ
igrediamini ī egyptū. ꝛ nūc ſcientes ſcietis
εἰσέλθητε εἰς αἴγυπτον. καὶ νῦν γνόντες γνώσεσθε
q: conteſtatus ſum vobis hodie: q: male feciſtis
ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον, ὅτι ἐπονηρεύσα
in aĩbus vr̄is mittentes me ad dñm
σθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστείλαντές με πρὸς κύριον
deū vr̄m: dicentes: ora pro nobis ad
τὸν θεὸν ὑμῶν, λέγοντες, πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς
dñm: ꝛ ſcd̄m omnia q̄ loq̄tur tibi dñs
κύριον, καὶ κατὰ πάντα ἃ ἂν λαλήσῃ σοι κύριος D
de⁹ nr̄: ſic annuncia nobis ꝛ faciem⁹.
ὁ θεὸς ἡμῶν, οὕτως ἀπάγγειλον ἡμῖν καὶ ποιήσομεν.
ꝛ annunciaui vobis: ꝛ nō audiſtis
καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς
vocē dñi dei vr̄i ſcd̄m oĩa q̄ miſit ad vos: ꝛ nūc in gladio ꝛ in fa
φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἀπέ
στειλε πρὸς ὑμᾶς, καὶ νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λι
me ꝛ in peſte deficietis in loco q̄ vos
μῷ καὶ ἐν λοιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ὑμεῖς
vultis ītrare vt hitetis ibi.
βούλεσθε εἰσελθεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ. Ca. 43

Et factū eſt vt ceſſauit hieremias loquēs ad
Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο ἱερεμίας λαλῶν πρὸς A
ppl̄m oĩa verba dñi dei eorū q̄ miſit dñs de⁹ eoꝝ ad illos:
τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν οὓς ἀπέστειλεν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς,
ꝛ dixit azarias fili⁹ oſee: ꝛ ioanā filius carie: ꝛ oēs viri ſuperbi dicentes
καὶ εἶπεν ἀζαρίας υἱὸς ὠσαίου, καὶ ἰωάναν υἱὸς καρηέ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὑπερήφανοι οἱ εἴποντες
hieremie mēdacia tu loq̄ris nō miſit
τῷ ἱερεμίᾳ ψευδῆ σὺ λαλεῖς οὐκ ἀπέστειλέν
te dñs de⁹ nr̄ ad nos dicere nō igrediamini ī egyptū vt hitet̄ illic: ſed baruch filius nerie
σε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς εἰπεῖν μὴ εἰσέλθητε εἰς αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, ἀλλὰ βαροὺχ υἱὸς νηρίου
incitat te ꝯ nos ut des nos in manus chaldeoꝝ vt interficiat nos ꝛ
συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς ἵνα δῷς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν χαλδαίων τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ
trāſmigrare faciat nos in babylonem. ꝛ ioanā filius
ἀποικίσαι ἡμᾶς εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἰωάναν υἱὸς
carie ꝛ oēs duces exercitus ꝛ
καρηὲ καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ
ois ppl̄s nō audierunt vocem dñi vt hitarent in tra iuda: ꝛ tulit ioanā ꝛ om
πᾶς ὁ λαὸς οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου κατοικῆσαι ἐν γῇ ἰούδα. καὶ ἔλαβεν ἰωάναν καὶ πάν B
nes duces exercitus omnes reliquos iuda q̄ reuerſi fuerant ex oibus
τες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως ἅπαντας τοὺς καταλοίπους ἰούδα τοὺς ἀποστραφέντας ἐκ πάντων τῶν
gētib⁹ q̄ diſpſe ſunt illic vt hitarēt in tra
ἐθνῶν ἃ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ

© Biblioteca Nacional de España

iuda: potẽtes viros ⁊ mulieres
ἰούδα, τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας
C ⁊ puulos reliqs ⁊ filias re=
καὶ νήπια λοιπὰ καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασι=
ẽ.40.a gis: ⁊ aĩas q̃s reliquerat nabuzardan
λέως, καὶ τὰς ψυχὰς ἃς κατέλιπεν ναβουζαρδὰν
princeps cocoꝝ cum godolia filio achicam: ⁊ hieremi
ὁ ἀρχιμάγειρος μετὰ γοδολίου υἱοῦ ἀχικάμ, καὶ ἱερεμί
am ꝓphetam: ⁊ baruch filiũ nerie. ⁊ in=
αν τὸν προφήτην, καὶ βαροὺχ υἱὸν νηρίου. καὶ εἰ=
greſſi ſũt in egyptũ: qꝛ nõ audierũt vocẽ
σῆλθον εἰς αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς
dñi ⁊ igreſſi ſunt in taphnas. ⁊ factũ eſt ver=
κυρίου καὶ εἰσῆλθον εἰς τάφνας. καὶ ἐγένετο λό=
bũ dñi ad hieremiã in taphnis dicens: ſu=
γος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν ἐν τάφναις λέγων, λά=
me tibi lapides grãdes ⁊ abſconde e=
βε σεαυτῷ λίθους μεγάλους καὶ κατάκρυψον αὐ
os in veſtibulis in porta domus pharao in taph
τοὺς ἐν προθύροις ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας φαραὼ ἐν τάφ
nis ante oculos viroꝝ iuda. ⁊ dices: ſic
ναις κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν ἰούδα. καὶ ἐρεῖς, οὕ
dixit dñs exercituũ deus iſrael: ecce
τως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἰδοὺ
D ego mitto ⁊ adducã nabuchodonoſor regem
ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω ναβουχοδονόσωρ βασιλέα
babylonis ſeruũ meũ ⁊ ponet thronũ
βαβυλῶνος τὸν δοῦλόν μου καὶ θήσει τὸν θρόνον
ſuum ſuper lapides iſtos q̃s abſcondiſti.
αὐτοῦ ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέκρυψας.
⁊ eleuabit arma ſua ſup eos: ⁊ intra=
καὶ ἀρεῖ τὰ ὅπλα αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ εἰσελεύ
bit ⁊ ꝑcutiet trã egyti: q̃s in mor=
σεται καὶ πατάξει γῆν αἰγύπτου, οὓς εἰς θάνα
tem: in mortem. ⁊ quos in trãſmigrã=
τον, εἰς θάνατον. καὶ οὓς εἰς ἀποικι=
tionẽ: in trãſmigrationẽ. ⁊ q̃s in gladium:
σμόν, εἰς ἀποικισμόν. καὶ οὓς εἰς ῥομφαίαν,
in gladium: ⁊ accẽdet ignẽ in domibꝰ deoꝝ eoꝝ
εἰς ῥομφαίαν, καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις θεῶν αὐτῶν
A ⁊ cõburet eas: ⁊ trãſmigrare faciet eos ⁊ ſcrutabit
καὶ ἐμπυριεῖ αὐτάς, καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς καὶ φθειριεῖ
trã egypti ſicut pediculꝰ purgat paſtor veſtimẽtũ ſu=
γῆν αἰγύπτου ὡς φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐ=
um. ⁊ egredietur in pace ⁊ conteret
τοῦ. καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ καὶ συντρίψει τοὺς
ſtatuas heliopolis q̃ in egypto: ⁊ do
στύλους ἡλιουπόλεως τοὺς ἐν αἰγύπτῳ, καὶ τὰς οἰ
mos deoꝝ egypti cõburet in igne.
κίας τῶν θεῶν αἰγύπτου κατακαύσει ἐν πυρί. Ca. 44
A Verbum qđ factũ eſt ad hieremiã oibꝰ
Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν πᾶσι τοῖς
iudeis hitantibus in trã egypti ⁊
ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ τοῖς
ſedentibus in magdalo ⁊ in taphnis ⁊ in
καθημένοις ἐν μαγδαλῷ καὶ ἐν τάφναις καὶ ἐν
mẽphis ⁊ in trã pathure dicẽs: ſic dixit
μέμφοις καὶ ἐν γῇ παθουρῆς λέγων, οὕτως εἶπεν
dñs exercituũ deus iſrael: vos vidiſtis
κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ, ὑμεῖς ἑωράκα
oĩa mala q̃ induxi ſup hieruſa=
τε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ ἱερουσα=
B lem ⁊ ſup ciuitates iuda. ⁊ ecce ſunt deſ=
λὴμ καὶ ἐπὶ πόλεις ἰούδα. καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔρη=
te hodie ab inhitantibꝰ a facie ma
μοι σήμερον ἀπὸ ἐνοικούντων ἀπὸ προσώπου πο
litie eoꝝ quã fecerunt vt ad iracũdiã ꝓuocarẽt me
νηρίας αὐτῶν ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναί με
euntes vt adolerẽt
πορευθέντες θυμιᾶν

iuda: viros & mulieres
& paruulos & filias
regis & omnem animã
quam reliquerat
nabuzardan prĩceps mi
litie cum godolia filio
aicham filii ſaphan: &
hieremiam prophetam
& baruch filium nerie:
& ingreſſi ſunt in terram
egypti: quia non obe=
dierunt voci domini.
Et venerũt vſq; ad taph
nis. Et factꝰ eſt ſmo dñi
ad hieremiã in taphnis
dicens. Sume tibi
lapides grandes in ma=
nu tua & abſcõdes eos in
crypta que eſt ſub muro
latericio in porta domꝰ
pharaonis in taphnis
cernẽtibus viris iudeis:
& dices ad eos. Hec di=
citꝰ dñs exercituum
deus iſrael. Ecce ego
mittam & aſſumam
nabuchodonoſor regeꝫ
babylonis ſeruum meũ:
& ponam thronum eius
ſuper lapides iſtos
quos abſcõdi: & ſtatuet
ſolium ſuum
ſup eos. Veniensq; per
cutiet terram egypti
quos in morte in mor=
te: & quos in captiuitate
in captiuitate: & quos
in gladio in gladio. Et
ſuccẽdet ignẽ in delubris
deorũ egypti: & cõbu=
ret ea & captiuos ducet
illoſ: & amicietur tra egy
pti ſicut amicitur paſtor
pallio ſuo & egredietur
inde in pace. Et cõteret
ſtatuas domus
ſolis que ſunt in terra
egypti: & delubra
deorum egypti combu=
ret igni. 44.
Verbum qđ factũ eſt
ad hieremiam &
ad omnes iudeos qui ha
bitabant in terra
egypti habitantes in
magdalo & in taphnis
& in mẽphis & in terra
phatures: dicens. Hec
dicit dominꝰ exercituũ
deus iſrael.
Vos vidiſtis omne ma
lum iſtud quod
adduxi ſuper hieruſalẽ
& ſuper omnes vrbes
iuda: & ecce deſerte ſũt
hodie & nõ eſt in eis ha
bitator propter maliciã
quã fecerũt: vt me ad ira
cũdiã ꝓuocarẽt: & irent &
ſacrificarent & colerent

יְהוּדָה׃ אֶת הַגְּבָרִים וְאֶת הַנָּשִׁים
וְאֶת הַטַּף וְאֶת בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֵת
כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר הִנִּיחַ נְבוּזַרְאֲדָן
רַב טַבָּחִים אֶת גְּדַלְיָהוּ בֶּן אֲחִיקָם
בֶּן שָׁפָן וְאֵת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא
וְאֶת בָּרוּךְ בֶּן נֵרִיָּהוּ׃ וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ
מִצְרַיִם כִּי לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה
וַיָּבֹאוּ עַד תַּחְפַּנְחֵס׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה
אֶל יִרְמְיָהוּ בְּתַחְפַּנְחֵס לֵאמֹר׃ קַח
בְּיָדְךָ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וּטְמַנְתָּם בַּמֶּלֶט
בַּמַּלְבֵּן אֲשֶׁר בְּפֶתַח בֵּית פַּרְעֹה
בְּתַחְפַּנְחֵס לְעֵינֵי אֲנָשִׁים יְהוּדִים׃
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי
אֶת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַבְדִּי
וְשַׂמְתִּי כִסְאוֹ מִמַּעַל לָאֲבָנִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר טָמָנְתִּי וְנָטָה אֶת שַׁפְרוּרוֹ
עֲלֵיהֶם׃ וּבָאה וְהִכָּה אֶת אֶרֶץ מִצְרָיִם
אֲשֶׁר לַמָּוֶת לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר לַשְּׁבִי
לַשֶּׁבִי וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לֶחָרֶב׃ וְהִצַּתִּי
אֵשׁ בְּבָתֵּי אֱלֹהֵי מִצְרַיִם וּשְׂרָפָם
וְשָׁבָם וְעָטָה אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר
יַעְטֶה הָרֹעֶה אֶת בִּגְדוֹ וְיָצָא מִשָּׁם
בְּשָׁלוֹם׃ וְשִׁבַּר אֶת מַצְּבוֹת בֵּית
שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְאֶת בָּתֵּי
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃
הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל יִרְמְיָהוּ
אֶל כָּל הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹּל וּבְתַחְפַּנְחֵס
וּבְנֹף וּבְאֶרֶץ פַּתְרוֹס לֵאמֹר׃ כֹּה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר
הֵבֵאתִי עַל יְרוּשָׁלַםִ וְעַל כָּל עָרֵי
יְהוּדָה וְהִנָּם חָרְבָּה הַיּוֹם הַזֶּה וְאֵין
בָּהֶם יוֹשֵׁב׃ מִפְּנֵי רָעָתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ
לְהַכְעִסֵנִי לָלֶכֶת לְקַטֵּר לַעֲבֹד

נָשָׁה
בָּנָה
יָנַח
נָבָא
בּוֹא
הָיָה
לָקַח
לָבַן
שׂוּם עָלָה
בּוֹא נָכָה
שָׁבָה
יָצַת
בַּיִת
שָׁבָה
עָטָה
שָׁלַם יָצַב
שָׂרַף
Ca. xliiij.
רָאָה
בּוֹא עִיר
הִנֵּה
יָשַׁב פָּנָה
רוּעַ עָשָׂה
כָּעַס יָלַךְ

לאלהים אחרים אשר לא ידעום
המה אתם ואבתיכם׃ ואשלח — שלח
אליכם את כל עבדי הנביאים — נבא
השכים ושלח לאמר אל נא תעשו — שכם עשה
את דבר התעבה הזאת אשר
שנאתי׃ ולא שמעו ולא הטו את — נטה
אזנם לשוב מרעתם לבלתי קטר
לאלהים אחרים׃ ותתך חמתי — נתך יחם
ואפי ותבער בערי יהודה ובחצות — בער חוץ
ירושלם ותהיינה לחרבה לשממה — היה
כיום הזה׃ ועתה כה אמר יהוה
אלהי צבאות אלהי ישראל למה
אתם עשים רעה גדולה אל — עשה גדל
נפשתכם להכרית לכם איש ואשה — כרת איש
עולל ויונק מתוך יהודה לבלתי — עלל ינק
הותיר לכם שארית׃ להכעסני — יתר כעס
במעשי ידיכם לקטר לאלהים — עשה
אחרים בארץ מצרים אשר אתם
באים לגור שם למען הכרית — בוא כרת
לכם ולמען היותכם לקללה ולחרפה — היה
לכל גויי הארץ׃ השכחתם את
רעות אבתיכם ואת רעות מלכי — רוע
יהודה ואת רעות נשיו ואת רעתכם — נשה
ואת רעת נשיכם אשר עשו בארץ — עשה
יהודה ובחצות ירושלם׃ לא
דכאו עד היום הזה ולא יראו ולא
הלכו בתורתי ובחקתי אשר נתתי — חקק נתן
לפניכם ולפני אבותיכם׃ לכן כה — פנה
אמר יהוה צבאות אלהי ישראל
הנני שם פני בכם לרעה ולהכרית — שום כרת
את כל יהודה׃ ולקחתי את שארית
יהודה אשר שמו פניהם לבוא
ארץ מצרים לגור שם ותמו כל — תמם
בארץ מצרים יפלו בחרב וברעב — נפל
יתמו מקטן ועד גדול בחרב וברעב — גדל
ימתו והיו לאלה לשמה ולקללה — מות היה
שמם

deos alienos quos neſciebant & illi & vos & patres veſtri. Et miſi ad vos oẽs ſeruos meos prophetas de nocte conſurgens mittenſq; & dicens. Nolite facere verbum abominationis huiuſcemodi quam odiui. Et non audierunt nec inclinauerunt aurẽ ſuã vt cõuerterẽtur a malis ſuis & nõ ſacrificarent diis alienis. Et cõflata eſt idignatio mea & furor meus: & ſuccenſa eſt in ciuitatib⁹ iuda & in plateis hieruſalem: & verſe ſunt in ſolitudinẽ & vaſtitatẽ ẜm diem hãc. Et nunc hec dicit dñs exercituum deus iſrael. Quare vos facitis malum grande hoc contra aĩas veſtras: vt intereat ex vobis vir & mulier: paruulus & lactens de medio iude nec relinquatur vobis quicq̃ꝫ reſiduũ ꝓuocãtes me in operibus manuũ veſtrarum ſacrificando diis alienis in terra egypti in quam ingreſſi eſtis vt habitetis ibi: & diſpereatis: & ſitis in maledictionẽ & in opprobrium cunctis gentibus terre. Nunquid obliti eſtis mala patrum veſtrorũ & mala regum iuda & mala vxorũ eorum & mala veſtra & mala vxorum veſtrarũ que fecerunt in terra iuda & in regionib⁹ hieruſalem? Non ſunt mũdati vſq; ad diẽ hanc & nõ timuerũt & nõ ambulauerũt in lege mea & in p̃ceptis meis q̃ dedi corã vobis & corã patribus vr̃is. Ideo hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Ecce ego ponam faciẽ meã in vobis in malũ & diſperdã oẽm iudam. Et aſſumam reliquias iude: qui poſuerunt facies ſuas vt ingrederẽtur terrã egypti: & habitarẽt ibi & conſumentur oẽs in terra egypti: & cadẽt in gladio & in fame. Cõſumẽtur a minimo vſq; ad maximũ: ĩ fame & in gladio morientur: & erũt in iuſiurãdũ & in miraculum & in maledictionem

diis aliis: q̃s nõ cognouerũt ipſi ⁊ vos ⁊ pa
θεοῖς ἑτέροις, οἷς οὐκ ἔγνων αὐτοὶ καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ πα
tres vr̃i. ⁊ miſi ad vos ſeruos
τέρες ὑμῶν. καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς
meos ꝓphetas diluculo: ⁊ miſi dicens:
μου τοὺς προφήτας ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα λέγων,
ne faciatis rem inq̃nationis huius quã
μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης ἧς
odi. ⁊ nõ audierũt me: ⁊ nõ inclinauerũt
ἐμίσησα. καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ
aurẽ ſuã vt ꝯuerterẽt a malis ſuis vt
οὖς αὐτῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς
nõ adolerẽt diis alienis. ⁊ iſtillauit furoꝛ me⁹
τὸ μὴ θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις. καὶ ἔσταξεν ὁ θυμός μου
⁊ ira mea ſuccẽſa ẽ in ciuitatib⁹ iuda ⁊ ex-
καὶ ἡ ὀργή μου ἐξεκαύθη ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξω-
tra hieruſalem. ⁊ facte ſunt in ſolitudinẽ ⁊ in
θεν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς
inuiũ ſicut dies hec. ⁊ nũc ſic dixit domi
ἄβατον ὡς ἡμέρα αὕτη. καὶ νῦν οὕτως εἶπεν κύρι
nus omp̃s de⁹ iſrael: q̃re vos faci-
ος παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἵνα τί ὑμεῖς ποι-
tis mala magna in aĩabus vr̃is vt ſuccidatĩ ex
εἶτε κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόψαι ὑ-
vobis vir ⁊ mulier ꝑuulus ⁊ lactens de me
μῶν ἄνδρα καὶ γυναῖκα νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐκ μέ
dio iuda: vt nõ derelinquatur vr̃m vllus
σου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδέ
vt irritetis me in opibus manuũ
να παραπικρᾶναί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν
vr̃aꝝ adolẽdo diis alienis in trã egypti in quã in-
ὑμῶν θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν γῇ Αἰγύπτου εἰς ἣν εἰ-
greſſi eſtĩ vt hĩtetĩ ibi: vt excidamini ⁊ ut ſitis
σήλθετε οἰκεῖν ἐκεῖ, ἵνα ἐκκοπῆτε καὶ ἵνα γένησθε
in maledictionẽ ⁊ in opprobriũ in gẽtibus
εἰς κατάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν τῆς
t're. nũq̃d obliti eſtĩ vos maloꝝ pa-
γῆς. μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς τῶν κακῶν τῶν πα-
trum vr̃oꝝ: ⁊ maloꝝ regum iu-
τέρων ὑμῶν, καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλέων Ἰού
da: ⁊ maloꝝ principum vr̃oꝝ: ⁊
δα, καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν, καὶ τῶν
maloꝝ vxoꝝ vr̃aꝝ? q̃ fecerũt in t'ra
κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν; ὧν ἐποίησαν ἐν γῇ
iuda ⁊ de foris hieruſalem: ⁊ nõ ceſſauerũt
Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἐπαύσαν-
vſq; ĩ diem hanc. ⁊ nõ timuerunt
το ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν
⁊ nõ ãplexati ſunt p̃cepta mea q̃ dedi
καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου ὧν ἔδω
ante faciem eoꝝ ⁊ ante faciem
κα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ κατὰ πρόσωπον τῶν
patrum ſuoꝝ. ideo ſic dixit dñs
πατέρων αὐτῶν. διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος
exercituũ deus iſrael: ecce ego pono
τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἰδοὺ ἐγὼ ἐφίστημι τὸ
faciem meã in vobis in malũ vt diſperdam
πρόσωπόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶς εἰς κακὸν τοῦ ἀπολέσαι
oẽm iuda: ⁊ aſſumã reliquos
πάντα Ἰούδα, καὶ λήψομαι τοὺς καταλοίπους — Amos. 9.
iude q̃ poſuerũt faciem ſuam vt ingrede
Ἰούδα οἳ ἔθεντο τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελ-
rent in trã egypti vt hĩtarent ibi: ⁊
θεῖν εἰς γῆν Αἰγύπτου τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖ, καὶ
ꝯſumẽtur oẽs ĩ trã egypti: ⁊ cadent in
ἐκλείψουσι πάντες ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ πεσοῦνται ἐν
gladio: ⁊ in fame deficient a ꝑuo
ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψουσιν ἀπὸ μικροῦ
vſq; ad magnũ ⁊ erunt in opprobriũ ⁊ in
ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς
ꝑditionẽ ⁊ in maledictionẽ.
ἀπώλειαν καὶ εἰς κατάραν.

D C B D E

© Biblioteca Nacional de España

⁊ viſitabo ſup ſedentes in tra egy=
καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐν γῇ αἰγύ=
C pti: ſicut viſitaui ſup hieruſalem in gladio
πτου, ὡς ἐπεσκεψάμην ἐπὶ ἱερουσαλὴμ ἐν ῥομφαίᾳ
⁊ in fame ⁊ in morte. ⁊ nō erit ſalua=
καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ. καὶ οὐκ ἔσται σεσωσμέ=
tus vllus de reliquis iuda peregrinātib⁹
νος οὐδεὶς τῶν ἐπιλοίπων ἰούδα τῶν παροικούντων
in tra egypti vt reuertāt in trā iuda ad quā ip
ἐν γῇ αἰγύπτου ἐπιστρέψαι εἰς γῆν ἰούδα ἐφ' ἣν αὐ
ſi ſperant aīabus ſuis reuerti
τοὶ ἐλπίζουσιν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι
illuc. non reuertentur niſi ſaluati.
ἐκεῖ. οὐ μὴ ἐπιστρέψουσιν εἰ μὴ οἱ ἀνασῳζόμενοι.
⁊ reſponderūt hieremie oēs viri
καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἱερεμίᾳ ἅπαντες οἱ ἄνδρες
ſcientes ꝙ adolerēt vxores eoꝝ di=
οἱ γνόντες ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν θε=
is alienis: ⁊ oēs mulieres cōgregatio ma
οῖς ἑτέροις, καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες συναγωγὴ με
gna: ⁊ oīs ppl's ſedentes in tra egypti
γάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ καθήμενοι ἐν γῇ αἰγύπτου
in tra pathures dicentes: ſmonē quē loquu
ἐν γῇ παθούρης λέγοντες, τὸν λόγον ὃν ἐλά=
D tus es ad nos in noīe dñi: nō audie
λησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου, οὐκ ἀκου=
mus a te. qꝛ facientes faciemus omne
σόμεθά σου. ὅτι ποιοῦσαι ποιήσωμεν πάντα
vbū qđ egredietur de ore nr̃o ut a
τὸν λόγον ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν θυ
doleam⁹ regine celi ⁊ libemus illi
μιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ
libamina: ſicut fecimus nos ⁊ patres
σπονδάς, καθὰ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέ
nr̃i ⁊ reges nr̃i ⁊ principes no
ρες ἡμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡ=
ſtri in ciuitatib⁹ iuda ⁊ de foris hieruſalem. ⁊
μῶν ἐν πόλεσιν ἰούδα καὶ ἔξωθεν ἱερουσαλήμ. καὶ
ſaturati ſum⁹ panib⁹: ⁊ facti ſum⁹ boni: ⁊ ma
ἐπλήσθημεν ἄρτων, καὶ ἐγενόμεθα χρηστοί, καὶ κα
la nō vidim⁹ ⁊ vt ceſſauimus adolentes
κὰ οὐκ ἴδομεν. καὶ ὡς διελίπομεν θυμιῶντες
E regine celi ⁊ libantes ei
τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδοντες αὐτῇ
libamina indiguimus oēs nos. ⁊ in gla
σπονδὰς ἠλαττώθημεν πάντες ἡμεῖς. καὶ ἐν ῥομ
dio ⁊ in fame defecimus: ⁊ qꝛ adolem⁹
φαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξελίπομεν, καὶ ὅτι θυμιῶμεν
s.i.d. nos regine celi: ⁊ libauimus ei
ἡμεῖς τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ
libamina: nō ſine viris nr̃is fecimus
σπονδάς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιήσαμεν
ei placentas ⁊ libauimus libamina ei: ⁊
αὐτῇ χαυῶνας καὶ ἐσπείσαμεν σπονδὰς αὐτῇ, καὶ
dixit hieremias oī pplo potentib⁹ ⁊
εἶπεν ἱερεμίας παντὶ τῷ λαῷ τοῖς δυνατοῖς καὶ
mulierib⁹ ⁊ omni pplo q̄ reſponde
ταῖς γυναιξὶν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκρι=
runt ei verba dicēs. nōne incenſi
θεῖσιν αὐτῷ λόγους λέγων, οὐχὶ τοῦ θυμιάματος
qđ adoleuiſtis in ciuitatibus iuda ⁊ deforis
οὗ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν ἰούδα καὶ ἔξωθεν
hieruſalem: vos ⁊ pr̃es vr̃i ⁊
ἱερουσαλήμ, ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ
reges vr̃i ⁊ p̄ncipes vr̃i ⁊ ppl's
βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ὁ λαὸς τῆς
tre recordat⁹ ē dñs: ⁊ aſcendit ſup coꝛ eius ⁊
γῆς ἐμνήσθη κύριος, καὶ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ καὶ
F nō potuit dñs vltra ferre a facie mali
οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονη
tie rerum vr̃aꝝ: ⁊ ab abominationib⁹
ρίας πραγμάτων ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων

& in opprobrium: & viſitabo ſuper habitatores terre egypti: ſicut viſitaui ſuper hieruſalem in gladio & fame & peſte: & non erit q effugiat: & ſit reſiduꝰ de reliquiis iudeoꝝ qui vadunt vt peregrinētur in terra egypti & reuertātur in terram iuda ad quam ipſi eleuant animas ſuas vt reuertantur & habitent ibi: non reuertentur niſi qui fugerint. Reſponderunt autē hieremie omnes viri ſcientes ꝙ ſacrificarent vxores eorum diis alienis & vniuerſe mulieres quarum ſtabat multitudo grandis: & omnis populus habitātium in terra egypti in phatures dicentes. Sermonem quem locutus es ad nos in nomine domini non audiemus ex te: ſed facientes faciemus omne verbum quod egredietur de ore nr̃o vt ſacrificemus regine celi et libemus ei libamina: ſicut fecimus nos & patres nr̃i reges noſtri & principes noſtri in vrbibus iuda & in plateis hieruſalem et ſaturati ſumꝰ panibꝰ & bene nobis erat: malūq̧ nō vidimus. Ex eo autē tpe quo ceſſauimus ſacrificare regine celi & libare ei libamina īdiguimus oībus: & gladio & fame conſumpti ſumus. Quod ſi nos ſacrificamus regine celi: & libamus ei libamina: nunqd ſine viris noſtris facimus ei placētas ad colendum eam & libamina ad libandū? Et dixit hieremias ad omnē ppl'm: aduerſum viros & aduerſuꝫ mulieres & aduerſum vniuerſam plebē qui rñderāt ei verbū dicens. Nunqd non ſacrificium qđ ſacrificaſtis in ciuitatibus iuda & in plateis hieruſalem vos & patres vr̃i reges veſtri & principes veſtri et ppl's terre: horū recordatus ē dñs & aſcēdit ſup cor eius. Et nō poterat dñs vltra portare ppter maliciā ſtudiorū vr̃oꝝ: & pp abomiātiões

ולחרפה: ופקדתי על היושבים
בארץ מצרים כאשר פקדתי על
ירושלם בחרב ברעב ובדבר: ולא
יהיה פליט ושריד לשארית יהודה
הבאים לגור שם בארץ מצרים
ולשוב ארץ יהודה אשר המה
מנשאים את נפשם לשוב לשבת
שם כי לא ישובו כי אם פלטים:
ויענו את ירמיהו כל האנשים
הידעים כי מקטרות נשיהם
לאלהים אחרים וכל הנשים
העמדות קהל גדול וכל העם
הישבים בארץ מצרים בפתרוס
לאמר: הדבר אשר דברת אלינו
בשם יהוה איננו שמעים אליך:
כי עשה נעשה את כל הדבר אשר
יצא מפינו לקטר למלאכת השמים
והסיך לה נסכים כאשר עשינו
אנחנו ואבתינו מלכינו ושרינו
בערי יהודה ובחצות ירושלם
ונשבע לחם ונהיה טובים ורעה לא
ראינו: ומן אז חדלנו לקטר למלכת
השמים והסך לה נסכים חסרנו כל
ובחרב וברעב תמנו: וכי אנחנו
מקטרים למלכת השמים ולהסך
לה נסכים המבלעדי אנשינו
עשינו לה כונים להעצבה והסך
לה נסכים: ויאמר ירמיהו אל כל
העם על הגברים ועל הנשים ואל
כל העם הענים אתו דבר לאמר:
הלא את הקטר אשר קטרתם
בערי יהודה ובחצות ירושלם
אתם ואבותיכם מלכיכם ושריכם
ועם הארץ אתם זכר יהוה ותעלה
על לבו: ולא יוכל יהוה עוד לשאת
מפני רע מעלליכם מפני התועבת

ישב
פלט שרד
בוא
נשא ישב
שוב
ענה
קטר נשה
גדל
עשה
פה לאך
נסך עשה
שור
חוץ
שבע היה
רוע ראה
לאך
תמם
קטר
עשה עצב
אמר
נשה
ענה
עיר חוץ
עלה
יכל נשא
פנה רוע
עלל תעב

© Biblioteca Nacional de España

אשר עשיתם ותהי ארצכם לחרבה עשה היה
ולשמה ולקללה מאין יושב כהיום שמם ישב
הזה: מפני אשר קטרתם ואשר
חטאתם ליהוה ולא שמעתם בקול
יהוה ובתורתו ובחקתיו ובעדותיו ירה חקק
לא הלכתם על כן קראת אתכם עוד
הרעה הזאת כיום הזה: ויאמר רוע
ירמיהו אל כל העם ואל כל הנשים נשה
שמעו דבר יהוה כל יהודה אשר
בארץ מצרים: כה אמר יהוה
צבאות אלהי ישראל לאמר אתם
ונשיכם ותדברנה בפיכם ובידכם דבר כפה
מלאתם לאמר עשה נעשה את עשה
נדרינו אשר נדרנו לקטר למלכת לאך
השמים ולהסך לה נסכים הקים נסך קום
תקימנה את נדריכם ועשה
תעשינה את נדריכם: לכן שמעו עשה
דבר יהוה כל יהודה הישבים בארץ
מצרים הנני נשבעתי בשמי שבע
הגדול אמר יהוה אם יהיה עוד גדל היה
שמי נקרא בפי כל איש יהודה אמר פה
חי אדני יהוה בכל ארץ מצרים:
הנני שקד עליהם לרעה ולא רוע
לטובה ותמו כל איש יהודה אשר תמם
בארץ מצרים בחרב וברעב עד
כלותם: ופליטי חרב ישבון מן ארץ כלה פלט
מצרים ארץ יהודה מתי מספר שוב מתה
וידעו כל שארית יהודה הבאים ספר בוא
לארץ מצרים לגור שם דבר מי
יקום ממני ומהם: וזאת לכם האות קום
נאם יהוה כי פקד אני עליכם
במקום הזה למען תדעו כי קום קום ידע
יקומו דברי עליכם לרעה: כה אמר רוע
יהוה הנני נתן את פרעה חפרע מלך
מצרים ביד איביו וביד מבקשי בקש
נפשו כאשר נתתי את צדקיהו נתן

quas feciſtis & facta eſt
terra vr̄a in deſolationē
et in ſtuporē & in male
dictū eo φ nō ſit habita
tor: ſicͣ ē dies hec. Pro
pterea φ ſacrificaueritis
idolis & peccaueritis dn̄o
& nō audieritis vocem
dn̄i: & in lege & in p̄ce-
ptis & in teſtimoniis eius
non ambulaueritis: id-
circo euenerunt vobis
mala hec ſicut eſt dies
hec. Dixit autem
hieremias ad omnē po
pulum: & ad vniuerſas
mulieres. Audite verbū
dn̄i omis iuda qui eſtis
in terra egypti. Hec in-
quit dominus
exercituum deus iſrael:
dicens. Vos
et vxores vr̄e locuti eſtis
ore veſtro & manib⁹ ve-
ſtris impleſtis: dicentes.
Faciamus
vota noſtra que vouim⁹
vt ſacrificemus regine
celi & libemus ei liba-
mina.
Impleſtis vota veſtra: et
opere
perpetraſtis ea. Ideo au
dite
verbum dn̄i omnis iu-
da qui habitatis in terra
egypti. Ecce ego iuraui
in nomine meo
magno: ait dominus:
quia nequaq̄ vltra
vocabitur nomen meū
ex ore ois viri iudei di-
centis: viuit dn̄s deus in
omni terra egypti.
Ecce ego vigilabo ſup
eos in malum & non
in bonū: et conſumētur
om̄es viri iuda qui ſunt
in terra egypti gladio
et fame donec penitus
cōſumātur. Et qui fuge
rint gladiū: reuertentur
de terra egypti in terrā
iuda viri pauci:
et ſcient om̄es reliquie
iuda ingredientium
terram egypti vt habi-
tent ibi: cuius ſermo
cōpleatur: meus an illo
rū. Et hoc vobis ſignū
ait dn̄s φ viſitem ego
ſuper vos
in loco iſto: vt ſciatis
quia vere
cōplebūtur ſmōes mei
cōtra vos in malū. Hec
dicit dn̄s. Ecce ego tra-
dam pharaonē ephree
regē egypti in manu ini
micorū ei⁹: & in manu q̄
rentiū animā illius: ſicut
tradidi ſedechiam

quas feciſtis. τ facta eſt tra vr̄a in deſolatione
ὧν ἐποιήσατε. καὶ ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμωσιν
τ in inuium τ in maledictionē ſicͣ dies hec a fa-
καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀρὰν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἀπὸ προ-
cie eoꝝ q̄b⁹ adolebatis τ q̄b⁹ peccaſtis do-
σώπου αὐτῶν ὧν ἐθυμιᾶτε καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυ-
mino. τ non audiſtis vocē dn̄i τ
ρίῳ. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ
in p̄ceptis eius τ in lege e- A
ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐ-
ius τ in teſtimoniis eius non ābulaſtis
τοῦ καὶ ἐν τοῖς μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε.
τ app̄henderūt vos mala hec ſicut dies
καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κακὰ ταῦτα ὡς ἡ ἡμέρα
hec. τ dixit hieremias pplo τ mu-
αὕτη. καὶ εἶπεν ἱερεμίας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυ-
lierib⁹: audite verbū dn̄i ois iuda q̄ B
ναιξίν, ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου πᾶσα ἰούδα οἱ
in tra egypti: ſic dixit dn̄s de⁹ iſrael:
ἐν γῇ αἰγύπτου. οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ,
vos τ vxores vr̄e ore vr̄o locu-
ὑμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν τῷ στόματι ὑμῶν ἐλα-
ti eſtis: τ manibus vr̄is impleuiſtis di-
λήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε λέ-
centes: facientes faciemus vota nr̄a
γουσαι, ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν C
q̄ vouimus vt adoleam⁹ regine celi
ἃς ὡμολογήσαμεν θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ
τ libemus ei libamina: manentes māſiſtis
καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς, ἐμμείνασαι ἐνεμείνα-
in votis vr̄is: τ facientes feciſtis.
τε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι ἐποιήσατε.
ideo audite vbū dn̄i ois iuda ſe-
διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶς ἰούδα οἱ κα- G A
dentes in tra egypti. ecce iuraui in noīe meo
θήμενοι ἐν γῇ αἰγύπτου. ἰδοὺ ὤμοσα τῷ ὀνόματί μου Gen.
magno dixit dn̄s: ſi fuerit vltra nomē 22.c.
τῷ μεγάλῳ εἶπεν κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά
meū in ore ois iuda dicere viuit dn̄s do-
μου ἐν στόματι παντὸς ἰούδα εἰπεῖν ζῇ κύριος κύ-
min⁹ i oī tra egypti. q2 ecce ego vigilaui
ριος ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου. ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐγρήγορα
ſup eos, vt malefacerē eis τ nō bn̄facerem
ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι.
τ deficient ois iuda habitantes in tra
καὶ ἐκλείψουσιν πᾶς ἰούδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ
egypti: in gladio τ in fame donec defici
αἰγύπτου, ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἕως ἂν ἐκλείπω-
ant. τ ſaluati a gladio: reuertē-
σιν. καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας, ἐπιστρέ-
tur in trā iuda pauci nūero. τ ſcient
ψουσιν εἰς γῆν ἰούδα ὀλίγοι ἀριθμῷ. καὶ γνώσον-
oēs reliqui iuda peregrinantes
ται πάντες οἱ κατάλοιποι ἰούδα οἱ παροικοῦντες
in tra egypti vt habitent ibi: ſmo cui⁹ ma-
ἐν γῇ αἰγύπτου παροικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος ἐμ-
net meus an illoꝝ. τ hoc vobis ſi-
μενεῖ ὁ ἐμὸς ἢ ὁ αὐτῶν. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ ση-
gnū dicit dn̄s: q2 viſitabo ego ſup vos
μεῖον λέγει κύριος, ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς
in loco iſto: vt ſciatis φ manebūt ſmo-
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐμμενοῦσιν οἱ λό- B
nes mei ſup vos in mala. ſic dixit dn̄s:
γοι μου ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακά. οὕτως εἶπεν κύριος,
ecce ego trado pharaonē vephre regem
ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν φαραὼ οὐαφρῆ βασιλέα αἰ-
egypti in manus īimici eius: τ in manus
γύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ εἰς χεῖρας
q̄rentis aīam ei⁹: ſicut dedi ſedechiā
ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὰ δέδωκα τὸν σεδεκίαν

© Biblioteca Nacional de España

regem iuda in manus nabuchodonoſoꝛ regis
βασιλέα ἰούδα εἰς χεῖρας ναβουχοδονόσωρ βασιλέως
babylonis inimici eius ꝛ q̄rentis
βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητοῦντος τὴν
aiam eius.
ψυχὴν αὐτοῦ. Ca.45.

Verbum q̄ð locut⁹ eſt hieremias ꝓpheta ad ba
Ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ἱερεμίας ὁ προφήτης πρὸς βα=
A ruch filiū nerie: q̄n ſcripſit verba hec in li
ρουχ υἱὸν νηρίου, ὅτε ἔγραφεν τοὺς λόγους τούτους ἐν βι
bro ex ore hieremie in anno quar=
βλίῳ ἀπὸ στόματος ἱερεμίου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρ=
to ioachim filij ioſie regis iuda: dicēs: ſic
τῳ τοῦ ἰωακεὶμ υἱοῦ ἰωσία βασιλέως ἰούδα, λέγων, οὕ
dixit dn̄s de⁹ iſrael: in te baruch: q꞉
τως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἐπὶ σοὶ βαρούχ, ὅτι
B dixiſti ve mihi:q꞉ addidit dn̄s doloꝛē ſup doloꝛē
εἶπας οἴμοι, ὅτι προσέθηκεν κύριος κόπον ἐπὶ πόνον
meū.doꝛmiui in gemitibus meis:requiem nō inueī.
μου. ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς μου, ἀνάπαυσιν οὐχ εὗρον.
dic ei: ſic dixit dn̄s: ecce q̄s ego edifica
εἶπον αὐτῷ, οὕτως εἶπεν κύριος, ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ᾠκοδό
ui ego deſtruo: ꝛ q̄s plantaui ego euello: ꝛ
μησα ἐγὼ καθαίρω, καὶ οὓς ἐφύτευσα ἐγὼ ἐκτίλλω, καὶ
C oēm trā meā: ꝛ tu q̄ris tibi grandia:
πᾶσαν γῆν τὴν ἐμοῦ, καὶ σὺ ζητεῖς σεαυτῷ μεγάλα;
ne queras: q꞉ ecce ego induco mala ſup oēm
μὴ ζητήσῃς, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν
carnē: ait dn̄s. ꝛ dabo tibi aiam tuā3
σάρκα, λέγει κύριος. καὶ δώσω σοι τὴν ψυχήν σου
lucrū in omni loco quo vades illuc.
εὕρεμα ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ. Ca.46

G A Et factū ē verbū dn̄i ad hieremiam ꝓphe=
Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφή=
Eſa. 19.c. tam ſup oēs gētes: in egyptū aduerſū exercitū pharaōis
την ἐπὶ πάντα ἔθνη, εἰς αἴγυπτον ἐπὶ δυνάμει φαραῶ
nechao regis egypti: q̄ erat ſup flumen euphra
νεχαῶ βασιλέως αἰγύπτου, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ εὐφρά
tē in carchamis quē ꝑcuſſit nabuchodonoſoꝛ rex
τῃ ἐν καρχάμης ὃν ἐπάταξεν ναβουχοδονόσωρ βασι=
babylonis q̄ in anno quarto ioa=
λεὺς βαβυλῶνος ὁ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ ἰωα=
chi filii ioſie regis iuda. aſſumite arma
κεὶμ υἱοῦ ἰωσίου βασιλέως ἰούδα. ἀναλάβετε ὅπλα
ꝛ ſcuta adducite in ꝑlium. ſternite
καὶ ἀσπίδας προσαγάγετε εἰς πόλεμον. ἐπισάξατε
equos aſcendite equites ꝛ ſtate in
τοὺς ἵππους ἐπίβητε οἱ ἱππεῖς καὶ κατάστητε ἐν ταῖς
galeis vr̄is. ꝓijcite lanceas ꝛ
περικεφαλαίαις ὑμῶν. προβάλλετε τὰ δόρατα καὶ
induimini loꝛicis vr̄is. cur ipi pa=
ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν. τί ὅτι αὐτοὶ πτο
uent ꝛ recedunt retro? q꞉ foꝛtes eo=
οῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν ὀπίσω; διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐ=
rum cedentur: fuga fugeſt ꝛ nō ſūt reuerſi
τῶν κοπήσονται, φυγῇ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν
obſeſſi in circuitu ait dn̄s. ne fugiat le=
περιεχόμενοι κυκλόθεν λέγει κύριος. μὴ φευγέτω ὁ κοῦ
uis ꝛ nō ſaluetur foꝛtis ad aq̄lonē: q̄ iux=
φος καὶ μὴ ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βορρᾶν, τὰ πα
B ta flumen euphratē īfirmata ſūt: ceciderunt.
ρὰ τὸν ποταμὸν εὐφράτην ἠσθένησαν, πεπτώκασιν.
q̄d iſte q̄ſi flumen aſcendet
τί οὗτος ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται

regem iuda in manu nabuchodonoſor regis babylonis inimici ſui: & querētis animā eius. 45.

Verbum quod locutus eſt hieremias propheta ad baruch filium nerie cū ſcripſiſſet verba hec in libro ex ore hieremie anno quarto ioachim filii ioſie regis iuda dicens. Hec dicit domin⁹ deus iſrael: ad te baruch. Dixiſti. Ve miſero mihi: q̄m addidit dn̄s dolorē dolori meo. Laboraui i gemitu meo & requiem non inueni. Hec dicit dn̄s. Sic dices ad eum. Ecce quos edificaui ego deſtruo: & quos plantaui ego euello: & vniuerſā terram hanc. Et tu queris tibi grandia? Noli querere: quia ecce ego adducam malū ſup ocm carnem: ait dominus: & dabo tibi animam tuam in ſalutem in omnibus locis ad quecunq꞉ perrexeris. 46.

Quod factū eſt verbū dn̄i ad hieremiā ꝓphetam contra gētes: ad egyptū aduerſum exercitū pharaonis nechao regis egypti: q erat iuxta fluuium euphraten in charchamis quē ꝑcuſſit nabuchodonoſor rex babylonis in quarto anno ioachim filii ioſie regis iuda. Preparate ſcutū & clypeū & procedite ad bellum. Iungite equos: & aſcendite equites: ſtate in galeis: polite lanceas: induite vos loricis. Quid igitur? Vidi ipſos pauidos & terga vertentes: fortes eoꝝ ceſos. Fugerūt cōciti: nec reſpexerunt. Terror vndiq꞉: ait dn̄s. Non fugiet velox: nec ſaluari ſe putet fortis. Ad aquilonē iuxta flumen euphratē victi ſunt & ruerunt. Quis eſt iſte qui q̄ſi flumē aſcendit: & veluti fluuioꝝ ītumeſcūt gurgites eius? Egyptus fluminis inſtar aſcendit:

מלך יהודה ביד נבוכדראצר מלך
בבל איבו ומבקש נפשו׃
הדבר אשר דבר ירמיהו
הנביא אל ברוך בן נריה בכתבו את — Cap. xlv. נבא
הדברים האלה על ספר מפי — פה
ירמיהו בשנה הרביעית ליהויקים — רבע
בן יאשיהו מלך יהודה לאמר׃
כה אמר יהוה אלהי ישראל עליך
ברוך׃ אמרת אוי נא לי כי יסף
יהוה יגון על מכאבי יגעתי באנחתי — יגה כאב
ומנוחה לא מצאתי׃ כה תאמר — נוח אמר
אליו כה אמר יהוה הנה אשר
בניתי אני הרס ואת אשר נטעתי — בנה
אני נתש ואת כל הארץ היא׃
ואתה תבקש לך גדלות אל תבקש — בקש
כי הנני מביא רעה על כל בשר — בוא רוע
נאם יהוה ונתתי לך את נפשך — נתן
לשלל על כל המקמות אשר — קום
תלך שם׃ אשר היה — ילך
דבר יהוה אל ירמיהו הנביא על — Cap. xlvi
הגוים׃ למצרים על חיל פרעה
נכה מלך מצרים אשר היה על
נהר פרת בכרכמש אשר הכה — נכה
נבוכדראצר מלך בבל בשנת — שנה
הרביעית ליהויקים בן יאשיהו — רבע
מלך יהודה׃ ערכו מגן וצנה וגשו — צנן נגש
למלחמה׃ אסרו הסוסים ועלו — לחם עלה
הפרשים והתיצבו בכובעים מרקו — יצב כבע
הרמחים לבשו הסרינות׃ מדוע — סרה מדע
ראיתי המה חתים נסגים אחור — ראה חתת
וגבוריהם יכתו ומנוס נסו ולא — אחר כתת
הפנו מגור מסביב נאם יהוה׃ אל — נוס פנה
ינוס הקל ואל ימלט הגבור צפונה — גור סבב
על יד נהר פרת כשלו ונפלו׃ — קלל מלט
מי זה כיאר יעלה וכנהרות — גבר צפן
— עלה
יתגעשו מימיו׃ מצרים כיאר יעלה — געש

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

ונהרות יתגעשו מים ויאמר אעלה אמר עלה
אכסה ארץ אבידה עיר וישבי כסה אבד
בה: עלו הסוסים והתהוללו הלל
הרכב ויצאו הגבורים כוש ופוט
תפשי מגן ולודים תפשי דרכי
קשת: והיום ההוא לאדני יהוה
צבאות יום נקמה להנקם מצריו נקם צור
ואכלה חרב ושבעה ורותה מדמם רוה
כי זבח לאדני יהוה צבאות בארץ
צפון אל נהר פרת: עלי גלעד וקחי עלה לקח
צרי בתולת בת מצרים לשוא הרבית צרה רבה
רפאות תעלה אין לך: שמעו גוים עלה
קלונך וצוחתך מלאה הארץ כי קלל
גבור בגבור כשלו יחדיו נפלו גבר
שניהם: הדבר אשר דבר יהוה שנה
אל ירמיהו הנביא לבוא נבוכדראצר נבא
מלך בבל להכות את ארץ מצרים: נכה
הגידו במצרים והשמיעו במגדול נגד שמע
והשמיעו בנף ובתחפנחס אמרו
התיצב והכן לך כי אכלה חרב יצב כון
סביביך: מדוע נסחף אביריך לא סבב סחף
עמד כי יהוה הדפו: הרבה כושל אבר רבה
גם נפל איש אל רעהו ויאמרו כשל אמר
קומה ונשבה אל עמנו ואל ארץ שוב
מולדתנו מפני חרב היונה: קראו ילד פנה
שם פרעה מלך מצרים שאון שאה
העביר המועד: חי אני נאם עבר יעד
המלך יהוה צבאות שמו כי
כתבור בהרים וככרמל בים יבוא: בוא
כלי גולה עשי לך יושבת בת כלה גלה
מצרים כי נף לשמה תהיה עשה ישב
ונצתה מאין יושב: עגלה יפהפיה שמם היה יצת
מצרים קרץ מצפון בא בא: גם צפן בוא
שכריה בקרבה כעגלי מרבק כי רבק
גם המה הפנו נסו יחדיו לא פנה נוס
עמדו כי יום אידם בא עליהם עת בוא

et velut flumina mouebūtur fluctus eiꝰ & dicet. Aſcendēs operiā terrā: perdā ciuitatē & habitatores eius. Aſcendite equos & exultate in curribus: & procedant fortes ethiopie & lybie tenētes ſcutum: & lydii arripientes & iacientes ſagittas. Dies autem ille domini dei exercituū dies vltionis: vt ſumat vīdictā de inimicis ſuis. Deuorabit gladius & ſaturabitur: & inebriabitur ſanguine eorū. Victima em̄ dñi exercituū in terra aquilōis iuxta flumē euphratē. Aſcē de in galaad & tolle reſinam virgo filia egypti. Fruſtra multiplicas medicamina: ſanitas nō erit tibi. Audierūt gentes ignominiā tuā: & vlulatꝰ tuꝰ repleuit terrā: quia fortis impegit ī fortē: ambo pariter cōciderūt. Verbū qḋ locutꝰ eſt dñs ad hieremiā pphetā ſup eo ꝙ vēturus eſſet nabuchodonoſor rex babylonis & percuſſurus terrā egypti. Annūciate egypto & auditū facite ī magdalo & reſonet in mēphis & in taphnis dicite. Sta & prepara te: quia deuorabit gladius ea q̄ per circuitū tuū ſūt. Quare cōputruit fortis tuꝰ. Non ſtetit qm̄ dñs ſubuertit eū. Multiplicauit ruentes: ceciditq́ꝫ vir ad ꝓximū ſuū. Et dicent. Surge: & reuertamur ad populū nr̄m & ad terrā natiuitatis nr̄e a facie gladii colūbe. Vocate nomen pharaonis regis egypti: tumultū adduxit tempus. Viuo ego inquit rex dñs exercituum nomen eius quoniam ſicut thabor in montibꝰ: & ſicut carmelus ī mari veniet. Vaſa tranſmigrationis fac tibi habitatrix filia egypti: qa mēphis in ſolitudine erit & deſeretur et īhabitabilis erit. Vitula elegans atq́ꝫ formoſa egyptꝰ: ſtimulator ab aqlone vēiet ei. Mercenarii q́ꝫ eiꝰ q verſabātur in medio eius q̄ſi vituli ſaginati verſi ſunt et fugerūt ſimul nec ſtare potuerūt: qa dies īterfectiōis eorū venit ſup eos: tp̄us

τ q̄ſi flumina inundant aqua: aque egypti q̄ſi
καὶ ὡσεὶ ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ. ὕδατα αἰγύπτου ὡς
flumen aſcendet. τ dixit aſcendam τ cooperi- F
ποταμὸς ἀναβήσεται. καὶ εἶπεν ἀναβήσομαι καὶ κατακα-
am trā τ diſpdā ciuitatē τ habitantes in
λύψω τὴν γῆν καὶ ἀπολῶ πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν
ea. aſcendite ſup equos τ pparate cur-
αὐτῇ. ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους καὶ παρασκευάσατε ἅρμα-
rꝰ egredimini pugnatores ethiopū τ libye arma-
τα. ἐξέλθετε οἱ μαχηταὶ αἰθιόπων καὶ λίβυες καθωπλισ-
ti armis. τ lydi aſcendite: itendite arcū. τ dies
μένοι ὅπλοις. καὶ λυδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνατε τόξον. καὶ ἡμέ-
illa dño deo exercituū. dies vindicte vtvl- C
ρα ἐκείνη τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν δυνάμεων. ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδι-
ciſcat inimicos ſuos τ deuorabit gladius τ ſa-
κῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα καὶ ἐμ-
turabitur τ inebriabit a ſanguine eoꝝ. qꝛ
πλησθήσεται καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν. ὅτι
ſacrificiū dño exercituū ad trā aqlonis ſup flumē euphratē. aſ-
θυσία κυρίῳ σαβαὼθ ἐπὶ γῆν βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ εὐφράτῃ. ἀνά-
cēde galaad: τ tolle reſinam virgini filie egypti.
βηθι γαλαάδ, καὶ λάβε ῥητίνην παρθένῳ θυγατρὶ αἰγύπτου.
in vanū mltiplicauit medicamia tua. vtilitas nō eſt tibi. audie-
εἰς κενὸν ἐπλήθυνεν ἰάματά σου. ὠφέλεια οὐκ ἔστιν σοι. ἤκου-
rūt gētes vocē tuā. τ clamore tuo repleta ē tra. qꝛ
σαν ἔθνη φωνήν σου. καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ. ὅτι G
pugnator aduerſꝰ pugnatorē īfirmatꝰ ē ī idipm ceciderūt vtri- D
μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἠσθένησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσον ἀμ- g.5.b
qꝫ. q̄ locutꝰ eſt dñs in manu hieremie pphe-
φότεροι. ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ ἱερεμίου τοῦ προφή-
te vt veniret nabuchodonoſor rex babylonis vt
του τοῦ ἐλθεῖν ναβουχοδονόσορ βασιλέα βαβυλῶνος τοῦ
pcuteret trā egypti. annunciate in egyptū: τ
κόψαι τὴν γῆν αἰγύπτου. ἀναγγείλατε εἰς αἴγυπτον, καὶ
auditū facite in magdalo: τ ānunciate in
ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς μαγδωλόν, καὶ παραγγείλατε εἰς
mēphi: τ in taphnis dicite ſta τ ppara
μέμφιν, καὶ ἐν τάφναις εἴπατε ἐπίστηθι καὶ ἑτοίμασον
qꝛ deuorauit gladius germē tuū: qꝛ fugit
ὅτι κατέφαγεν μάχαιρα τὴν σμίλακά σου, διότι ἔφυγεν
retro vitulus electus tuus· nō expectauit qꝛ dñs diſ-
ὀπίσω ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου. οὐκ ἔμεινεν ὅτι κύριος πα-
ſoluit eum. τ multitudo tua īfirmata ē τ cecidit
ρέλυσεν αὐτόν. καὶ τὸ πλῆθός σου. ἠσθένησεν καὶ ἔπεσεν c.47
τ vnuſqſqꝫ proximo ſuo loqbant ſurgamꝰ τ re- E A
καὶ ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐλάλουν ἀναστῶμεν καὶ ἀνα-
uertamur ad pplm nrm: τ in priam nraꝫ
στρέψωμεν πρὸς λαὸν ἡμῶν, καὶ εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν
a facie gladij greci. vocate no-
ἀπὸ προσώπου μαχαίρας ἑλληνικῆς. καλέσατε τὸ ὄνο-
mē pharaōis nechao regis egypti: tumultū traduxit tē-
μα φαραὼ νεχαὼ βασιλέως αἰγύπτου, σαὼν ἐσβιὲ μω-
pꝰ. viuo ego dicit rex dñs exercituū. qm̄
ήδ. ζῶ ἐγὼ λέγει ὁ βασιλεὺς κύριος τῶν δυνάμεων. ὅτι
ſicut thabor in mōtibꝰ τ ſicut carmelus in ma-
ὡς τὸ θαβὼρ ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ὡς ὁ κάρμηλος ἐν τῇ θα-
re veniet. vaſa trāſmigtiōis fac tibi habita- B
λάσσῃ ἥξει. σκεύη ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ κατοι-
trix filia egypti. qꝛ mēphis in ſolitudinē erit
κοῦσα θυγάτηρ αἰγύπτου. ὅτι μέμφις εἰς ἀφανισμὸν ἔσται
τ vocabitur ve eo qḋ nō ſint, habitan-
καὶ κληθήσεται οὐαὶ παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦν-
tes in ea. vitula ornata egyptus. euul-
τας ἐν αὐτῇ. δάμαλις κεκαλλωπισμένη αἴγυπτος. ἀπο-
ſio ab aqlone venit ſup eā. τ mercenarij eius C
σπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς
in ea q̄ſi vituli ſaginati nutriti in ea. qꝛ τ ip-
ἐν αὐτῇ ὡς μόσχοι σιτευτοὶ τρεφόμενοι ἐν αὐτῇ. διότι καὶ αὐ-
ſi auerſi ſunt τ fugerūt vnanimiter: nō ſteterūt.
τοὶ ἀπεστράφησαν καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδόν, οὐκ ἔστησαν.
qꝛ dies pditionis venit ſup eos τ tēpus
ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ καιρὸς

© Biblioteca Nacional de España

vindicte eor. vox eius quaſi ſerpentis ſibilātis:
ἐκδικήσεως αὐτῶν. φωνὴ αὐτῆς ὡς ὄφεως συρίζοντος,
F q: in arena ābulabūt. in ſecurib9 veniēt ꝯ eam quaſi ce
ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύσονται. ἐν ἀξίναις ἥξουσιν ἐπ᾽ αὐτὴν ὡς κό
dentes ligna: excidite ſaltū eius dicit dñs:
πτοντες ξύλα. ἐκκόψατε τὸν δρυμὸν αὐτῆς λέγει κύ
min9 de9 :q: nō ſupputabit:q: multiplicabit ſup locuſtas
ριος ὁ θεός, ὅτι οὐ μὴ εἰκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα
nō eſt eis nūerus. ꝯfuſa eſt filia egy-
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμός. κατῃσχύνθη θυγάτηρ αἰγύ
pti tradita eſt in manus ppli ab aqlone: dicit do-
πτου παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ ἀπὸ βορρᾶ, λέγει κύ
C min9 exercituū de9 iſrael. ecce ego vlciſcor
ριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραήλ. ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν
ammō filiū eius ſup egyptū: ꝛ ſup deos e-
ἀμμὼν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐ
ius: ꝛ ſup reges ei9: ꝛ ſup pharaonē ꝛ
τῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ φαραὼ καὶ
ſup cōfiſos in eo. ꝛ dabo eos in
ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς
manū qrentiū aiam eor: ꝛ in manus
χεῖρα τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα
nabuchodonoſor regis babylonis: ꝛ in manus
ναβουχοδονόσορ βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρα
ſuor eius. ꝛ poſt hec habitabitur
τῶν δούλων αὐτοῦ. καὶ μετὰ ταῦτα κατοικηθήσεται,
G ſicut in diebus priſtinis: ait dñs: tu
D ὥσπερ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἀρχαίαις, λέγει κύριος. σὺ
a.ſ.b. aūt ne timueris ſue meus iacob neq3 paueas iſrael:
δὲ μὴ φοβηθῇς δοῦλός μου ἰακὼβ μηδὲ πτοηθῇς ἰσραήλ,
q: ecce ſaluo te de longe: ꝛ ſemen tuū de
ὅτι ἰδοὺ σώζω σε μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ τῆς
captiuitate eor. ꝛ reuertet iacob ꝛ requie-
αἰχμαλωσίας αὐτῶν. καὶ ἀναστρέψει ἰακὼβ καὶ ἡσυχά
ſcet ꝛ dormiet ꝛ nō erit q̄ pturbet eū. ꝛ
σει καὶ ὑπνώσει καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτόν. καὶ
tu ne timeas ſue me9 iacob dicit dñs: q: te-
σὺ μὴ φοβηθῇς παῖς μου ἰακὼβ λέγει κύριος, ὅτι μετ-
cum ſum ego. q: faciā ꝯſumationē in oi gēte
ὰ σοῦ εἰμι ἐγώ. ὅτι ποιήσω συντέλειαν ἐν παντὶ ἔθνει
in qs expuli te illuc: te aūt nō faciam deficere.
εἰς οὓς ἐξῶσά σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλείπειν.
ꝛ caſtigabo te in iudiciū ꝛ innocētē faciēs nō innocētē faciā te.
καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίμα καὶ ἀθῷον οὐκ ἀθῳώσω σε.
c.47 A E Et factū eſt vbū dñi ad hieremiā ꝓpheta
Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην
ſup philiſtiim: anteq̄ pcuteret pharao gazan.
ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, πρὸ τοῦ πατάξαι φαραὼ τὴν γάζαν.
hec dicit dñs: ecce aque aſcendūt ab aqlone: ꝛ
τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ὕδατα ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ, καὶ
erūt in torrentem inundantem. ꝛ inundabit terrā ꝛ
ἔσται εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα. καὶ κατακλύσει γῆν καὶ
plenitudinē ei9 vrbem ꝛ hitantes i ea: ꝛ
τὸ πλήρωμα αὐτῆς πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. καὶ
clamabunt hoies ꝛ vlulabūt omnes habi-
κεκράξονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοι
B tantes terrā a voce impet9 eius: ab armis
κοῦντες τὴν γῆν ἀπὸ φωνῆς ὁρμῆς αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ὅπλων
multis eor: ꝛ a ꝯmotiōe curruū ei9 ſo
τῶν πολλῶν αὐτῶν, καὶ ἀπὸ σεισμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτῆς ἤ
nitu rotar ei9. nō reuerſi ſunt pres ſup filios eor.
χου τροχῶν αὐτῆς. οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐπὶ υἱοὺς αὐτῶν.
a diſſolutiōe manuū ſuaꝝ in die ventura
ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐρχομένῃ τοῦ
C pdar oēs philiſtiim. ꝛ deſolabo ty-
ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν τύ
rū ꝛ ſidonē ꝛ oēs reliquos auxilij
ρον καὶ σιδῶνα καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοηθεί
eor: q: exterminauit dñs philiſtiim reliquos
ας αὐτῶν, ὅτι ἐξολοθρεύσει κύριος τοὺς ἀλλοφύλους τοὺς καταλοί
inſular cappadocie. venit caluitium ſup gazā.
πους τῶν νήσων τῆς καππαδοκίας. ἥκει φαλάκρωμα ἐπὶ γάζαν

viſitatiōis eorū. Vox eius quaſi eris ſonabit: quia cum exercitu ꝓperabūt & cū ſecurib9 veniēt ei: quaſi cedētes ligna. Succiderunt ſaltum eius: ait dñs: q: ſupputari nō pōt. Multiplicati ſunt ſup locuſtas: & non eſt eis numerus. Confuſa eſt filia egypti: & tradita in manu ppli aquilonis: dicit dominus exercituum deus iſrael. Ecce ego viſitabo ſuper tumultum alexandrie & ſuper egyptum & ſuper deos eius: & ſuper reges eius: et ſup pharaonē: & ſup omnes qui cōfidūt in eo. Et dabo eos in manus qrentiū aiam eor: & in man9 nabuchodonoſor regis babylonis: & in man9 ſuorū eius. Et poſt hec hitabitur ſicut dieb9 priſtinis: ait dñs. Et tu ne timeas ſerue me9 iacob & ne paueas iſrael. Quia ecce ego ſaluū te faciā de longinquo & ſemen tuū de terra captiuitatis ſue. Et reuertetur iacob & reqeſcet & ꝓſperabitur: & nō erit q exterreat eū. Et tu noli timere ſerue me9 iacob ait dñs: qa tecū ego ſum: quia ego cōſumam cunctas gentes ad quas eieci te. Te vero nō cōſumam: ſed caſtigabo te in iudicio: nec quaſi innocenti parcam tibi.

47.

Quod factum eſt verbum domini ad hieremian prophetam cōtra paleſtinos: anteq̄ percuteret pharao gazam. Hec dicit dñs. Ecce aque deſcendent ab aquilōe: & erūt quaſi torrēs inūdans: & operiēt terrā & plenitudinē eius: vrbē & habitatores ei9. Clamabūt homines & vlulabunt oēs habitatores terre a ſtrepitu pōpe armorū & bellatorū eius a cōmotione qdrigar eius: & multitudine rotar illi9. Non reſpexerūt pres filios manibus diſſolutis: p aduētu diei in quo vaſtabūtur oēs philiſtiim: & diſſipabitur tyrus & ſidon cum oib reliqs auxiliis ſuis. Depopulatus eſt enim dñs paleſtinos: reliqas iſule cappadocie. Venit caluitium ſuper gazam:

פְקֻדָּתָם׃ קוֹלָהּ כַּנָּחָשׁ יֵלֵךְ כִּי
בְחַיִל יֵלֵכוּ וּבְקַרְדֻּמּוֹת בָּאוּ לָהּ
כְּחֹטְבֵי עֵצִים׃ כָּרְתוּ יַעְרָהּ נְאֻם
חקר רבה | יְהוָה כִּי לֹא יֵחָקֵר כִּי רַבּוּ מֵאַרְבֶּה
רבה ספר בוש | וְאֵין לָהֶם מִסְפָּר׃ הֹבִישָׁה בַּת
צפן | מִצְרָיִם נִתְּנָה בְּיַד עַם צָפוֹן׃ אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי
פוֹקֵד אֶל אָמוֹן מִנֹּא וְעַל פַּרְעֹה וְעַל
מִצְרַיִם וְעַל אֱלֹהֶיהָ וְעַל מְלָכֶיהָ
וְעַל פַּרְעֹה וְעַל הַבֹּטְחִים בּוֹ׃
נתן בקש | וּנְתַתִּים בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וּבְיַד עֲבָדָיו
שכן יום | וְאַחֲרֵי כֵן תִּשְׁכֹּן כִּימֵי קֶדֶם נְאֻם
ירא | יְהוָה׃ וְאַתָּה אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב
ישע | וְאַל תֵּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֲךָ
רחק שבה | מֵרָחוֹק וְאֶת זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם
שוב | וְשָׁב יַעֲקוֹב וְשָׁקַט וְשַׁאֲנַן וְאֵין
חרד | מַחֲרִיד׃ אַתָּה אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב
עשה | נְאֻם יְהוָה כִּי אִתְּךָ אָנִי כִּי אֶעֱשֶׂה
דחה | כָלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדַּחְתִּיךָ
שָׁמָּה וְאֹתְךָ לֹא אֶעֱשֶׂה כָלָה
שפט נקה | וְיִסַּרְתִּיךָ לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא אֲנַקֶּךָּ׃
Ca.xlvij. | אֲשֶׁר הָיָה דְבַר יְהוָה אֶל
נבא | יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל פְּלִשְׁתִּים בְּטֶרֶם
נכה | יַכֶּה פַּרְעֹה אֶת עַזָּה׃ כֹּה אָמַר
עלה צפן | יְהוָה הִנֵּה מַיִם עֹלִים מִצָּפוֹן וְהָיוּ
היה שטף | לְנַחַל שׁוֹטֵף וְיִשְׁטְפוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ
ילל | עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ וְזָעֲקוּ הָאָדָם וְהֵילִל
כֹּל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ׃ מִקּוֹל שַׁעֲטַת
אבר המן | פַּרְסוֹת אַבִּירָיו מֵרַעַשׁ לְרִכְבּוֹ הֲמוֹן
גלל פנה | גַּלְגִּלָּיו לֹא הִפְנוּ אָבוֹת אֶל בָּנִים
רפה בוא | מֵרִפְיוֹן יָדָיִם׃ עַל הַיּוֹם הַבָּא
שדד כרת | לִשְׁדוֹד אֶת כָּל פְּלִשְׁתִּים לְהַכְרִית
שרד | לְצֹר וּלְצִידוֹן כֹּל שָׂרִיד עֹזֵר כִּי
שֹׁדֵד יְהוָה אֶת פְּלִשְׁתִּים שְׁאֵרִית
בוא | אִי כַפְתּוֹר׃ בָּאָה קָרְחָה אֶל עַזָּה

© Biblioteca Nacional de España

נדמתה אשקלון שארית עמקם עד דמה
מתי תתגודדי: הוי חרב ליהוה עד גדד
אנה לא תשקטי האספי אל שקט אסף
תערך הרגעי ודמי: איך תשקטי רגע דמם
ויהוה צוה לה אל אשקלון ואל
חוף הים שם יעדה:

Ca. xlviij

למואב כה אמר יהוה
צבאות אלהי ישראל הוי אל
נבו כי שדדה הבישה נלכדה בוש לכד
קריתים הבישה המשגב וחתה: שגב חתת
אין עוד תהלת מואב בחשבון הלל
חשבו עליה רעה לכו ונכריתנה רוע כרת
מגוי גם מדמן תדמי אחריך תלך דמן דמם
חרב: קול צעקה מחרונים שד ילך שדד
ושבר גדול: נשברה מואב השמיעו גדל שבר
זעקה צעוריה: כי מעלה הלוחית שמע צער
בבכי יעלה בכי כי במורד חורנים עלה בכה
צרי צעקת שבר שמעו: נסו עלה ירד
מלטו נפשכם ותהיינה כערוער צור נוס היה
במדבר: כי יען בטחך במעשיך דבר עשה
ובאוצרתיך גם את תלכדי ויצא לכד
כמוש בגולה כהניו ושריו יחדו: גלה שור
ויבא שדד אל כל עיר ועיר לא בוא
תמלט ואבד העמק ונשמד המישור מלט שמד
אשר אמר יהוה: תנו ציץ למואב כי ישר נתן
נצא תצא ועריה לשמה תהיינה נצה עיר
מאין יושב בהן: ארור עשה מלאכת שמם היה
יהוה רמיה וארור מנע חרבו מדם: ישב ארר
שאנן מואב מנעוריו ושקט הוא לאה רמה נער
אל שמריו ולא הורק מכלי אל כלי ריק כלה
ובגולה לא הלך על כן עמד טעמו גלה
בו וריחו לא נמר: לכן הנה ימים מרר יום
באים נאם יהוה ושלחתי לו צעים בוא צעה
וצעהו וכליו יריקו ונבליהם ינפצו:
ובשו מואב מכמוש כאשר בשו בוש
בית ישראל מבית אל מבטחם: בטח

conticuit aſcalon: & reliquie vallis earum. Vſq; quo conciderís? O mucro domini vſquequo non requieſces? Ingredere in vaginā tuam refrigerare & ſile. Quō quieſcet cū dñs p̄cepit ei: aduerſus aſcalon & aduerſum maritimas ei9 regiones: ibiq; cōdixerit illi. 48.

AD moab. Hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Ve ſuper nabo quoniā vaſtata eſt & confuſa. Capta eſt cariathaim: confuſa eſt fortis & tremuit. Non eſt vltra exultatio in moab: contra eſebon cogitauerunt malū. Venite & diſperdamus eam de gente. Ergo ſilens cōticeſces ſequeturq; te gladius. Vox clamoris de oronaim vaſtitas & cōtritio magna. Contrita ē moab: annūciate clamorē paruulis eius. Per aſcenſum enī luith plorās aſcendet in fletu qm̄ in deſcēſu oronaim hoſtes vlulatū cōtritiōis audiert. Fugite ſaluate aīas vr̄as: & eritis q̄ſi mirice in deſerto. Pro eo eī q̄ habuiſti fiduciā ī munitionibus tuis & in theſauris tuis: tu quoq; capieris. Et ibit chamos in tranſmigrationē: ſacerdotes ei9 & principes ei9 ſimul. Et veniet p̄do ad oēm vrbē: & vrbs nulla ſaluabitur. Et peribūt valles: & diſſipabūtur cāpeſtria qm̄ dixit dñs. Date florē moab qa florēs egredietur: & ciuitates ei9 deſerte erūt & inhītabiles. Maledict9 q facit opus dñi fraudulēter: & maledictus qui p̄hibet gladiū ſuū a ſāguie. Fertilis fuit moab ab adoleſcētia ſua: & reqeuit in fecib9 ſuis. Nec trāſfuſus eſt de vaſe in vas: & in tranſmigratione nō abiit. Idcirco p̄manſit guſtus ei9 in eo & odor ei9 nō ē īmutat9. Propterea ecce dies veniūt dicit dñs & mittā eis ordiatores & ſtratores lagūcularū & ſternēt eū & vaſa ei9 exhaurīet & lagūculas eoꝝ collidēt. Et cōfūdetur moab a chamos ſicut cōfuſa ē domus iſrl' a bethel in q̄ hēbat fiduciā.

plecta eſt aſcalon & reliqui vallis eaꝝ: vſq; q̄
ἀπερρίφη ἀσκαλὼν καὶ οἱ κατάλοιποι ἐμακεὶμ, ἕως τί D
incides gladius dñi: vſq; quo nō deſceſ
νος κόψεις μάχαιρα τοῦ κυρίου; ἕως τίνος οὐκ ἡσυχά
reſtituere in vaginā tuā. quieſce
σεις ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κουλεόν σου. ἀνάπαυσαι
& tolle te: quō qeſcet: & dñs p̄cepit
καὶ ἐπάρθητι; πῶς ἡσυχάσει, καὶ κύριος ἐνετείλατο
ei aduerſū aſcalonē & aduerſū maritimas
αὐτῇ ἐπὶ τὴν ἀσκαλῶνα καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους
aduerſū reliquas vt inſurgat.
ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεγερθῆναι. C.48.

Moab ſic dixit dñs exercituū de9
Τῇ μωὰβ οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς A
iſrael: ve ſup nabo qm̄ periit: capta ē cariathaiꝫ
ἰσραήλ, οὐαὶ ἐπὶ ναβὼ ὅτι ὤλετο, ἐλήφθη καριαθαὶμ
ꝯfuſa ē fortitudo victa ē nō eſt vltra exultatio mo
ᾐσχύνθη τὸ κραταίωμα ἡττήθη οὐκ ἔστιν ἔτι γαυρίαμα μω
ab in eſebon: cogitauerūt ſup eam mala. venite &
ὰβ ἐν ἐσεβὼν, ἐλογίσαντο ἐπ᾽ αὐτὴν κακά. δεῦτε καὶ
excidamus eam de gente: & qetem qeſcet.
ἐκκόψωμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους, καὶ παῦσιν παύσεται.
poſt te ibit gladius: qꝛ vox clamanti
ὄπισθέν σου βαδιεῖται μάχαιρα, ὅτι φωνὴ κεκραγό-
um de oromaī vaſtitas & cōtritio magna cōtritio
των ἐξ ὀρωναὶμ ὄλεθρος καὶ σύντριμμα μέγα συντρίβη
moab annunciate ad p̄uulos qꝛ repleta ē aluth in D
μωάβ ἀναγγείλατε εἰς ζόγορα ὅτι ἐπλήσθη ἀλὼθ ἐν
fletu. aſcendet plorās in via oromaim clamorē
κλαυθμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν ὁδῷ ὀρωναὶμ κραυγὴν
cōtritionis audiui: fugite & ſaluate ani-
συντρίμματος ἤκουσα, φεύγετε καὶ σώσατε τὰς ψυ
mas vr̄as & eritis q̄ſi aſin9 agreſtis ī deſerto. qm̄
χὰς ὑμῶν καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. ἐπει ß.17.d
ꝯfidiſti in munitionib9 tuis & in theſau-
δὴ ἐπεποίθεις ἐν ὀχυρώμασίν σου καὶ ἐν τοῖς θησαυ-
ris tuis & tu capieris. & egredietur chamos in
ροῖς σου καὶ σὺ λειφθήσῃ. καὶ ἐξελεύσεται χαμὼς ἐν
trāſmigrtiōe ſacdotes eius & p̄ncipes eius ſimul & B
ἀποικίᾳ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα καὶ
veniet vaſtitas ſup oēm ciuitatē. & ciuitas non ſalua
ἥξει ὄλεθρος ἐπὶ πᾶσαν πόλιν. καὶ πόλις οὐ μὴ σω-
bit. & peribit vallis & deuaſtabitur cā-
θῇ. καὶ ἀπολεῖται ὁ αὐλὼν καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ πε-
peſtris ſic dixit dñs. date ſigna moab: qꝛ
δινὴ καθὼς εἶπεν κύριος. δότε σημεῖα τῇ μωάβ, ὅτι
plaga ſuccendet & oēs ciuitates ei9 in inui-
ἁφῇ ἀναφθήσεται καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβα-
um erūt eo qđ nō ſit hītans in ea. male-
τον ἔσονται παρὰ τὸ μὴ εἶναι οἰκοῦντα ἐν αὐτῇ. ἐπικα-
dictus q̄ facit opus dñi negligēt: & maledi-
τάρατος ὁ ποιῶν τὸ ἔργον κυρίου ἀμελῶς, καὶ ἐπικατά-
ctus q̄ aufert gladium ſuū a ſanguine. quie-
ρατος ὁ ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ᾽ αἵματος. ἀνεπαύ-
uit moab a puero: & cōfiſus ē in glo-
σατο μωὰβ ἐκ παιδαρίου, καὶ πεποιθὼς ἐπὶ τῇ δό-
ria ſua. nō infudit de vaſe in vas: & in trāſmi
ξῃ αὐτοῦ. οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον, καὶ εἰς ἀποι-
grōnē nō abierūt. iccirco ſtetit guſt9 eius in eo
κισμὸν οὐκ ᾤχοντο. διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐ- E
& odor eius nō defecit: p̄pterea ecce di-
τῷ καὶ ὀσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλιπεν, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡ-
es veniūt dicit dñs. & mittam ei ſtra Eſaie 16.d.
μέραι ἔρχονται φησὶν κύριος. καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλί-
tores & ſternunt eum & vaſa ei9 comminuunt
νοντας καὶ κλινοῦσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσιν
& cornua eius cōterent. & cōfundetur C
καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ συντρίψουσιν. καὶ καταισχυνθήσε-
moab a chamos ſicut cōfuſa eſt domus iſrael
ται μωὰβ ἀπὸ χαμὼς ὥσπερ κατῃσχύνθη ὁ οἶκος ἰσραὴλ
a bethel ſpe eoꝝ cōfiſi in ſe ipſis.
ἀπὸ βεθὴλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποιθότες ἐφ᾽ ἑαυτοῖς.

© Biblioteca Nacional de España